ARCANA COELESTIA

QUAE IN

SCRIPTURA SACRA

SEU

VERBO DOMINI

SUNT, DETECTA:

HIC QUAE IN

GENESI

UNA CUM MIRABILIBUS

QUAE VISA SUNT

IN MUNDO SPIRITUUM ET IN COELO ANGELORUM.

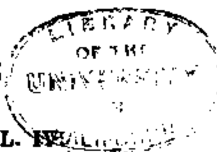
OPUS

EMANUELIS SWEDENBORG.

AD FIDEM EDIT. PRINCIP. 1749 ss. LONDINI EXCUSAE
DENUO CASTIGATIUS EDIDIT

D: JO. FR. IM. TAFEL.

PARTIS TERTIAE
VOL. I.
SEU TOTIUS OPERIS VOL. IV.

PROSTAT
TUBINGAE
IN BIBLIOPOLIO ZU - GUTTENBERG.
1836.

PARS TERTIA.

LIBRI GENESEOS

CAPUT VIGESIMUM SECUNDUM.

2760. Apud Johannem in Apocalypsi describitur ita Verbum quoad Sensum Internum, „*Vidi Coelum apertum, et ecce* EQUUS ALBUS, *et qui Sedens super illo, vocabatur fidelis et verus, et in justitia judicat et pugnat: oculi Ipsius flamma ignis; et super capite Ipsius diademata multa; habens nomen scriptum, quod nemo novit nisi Ipse: et circumindutus vestimento tincto sanguine; et vocatur Nomen Ipsius* VERBUM DEI. *Et exercitus, qui in coelis, sequebantur Ipsum super equis albis, induti byssino albo mundo; et habet super vestimento et super femore suo, Nomen scriptum,* REX REGUM, et DOMINUS DOMINORUM," XIX: 11. 12. 13. 14. 16: quid singula haec involvunt, nemo scire potest, nisi ex Sensu Interno; manifestum est, quod unumquodvis aliquod repraesentativum et significativum sit, nempe Coelum quod apertum, Equus qui albus, Sedens super illo quod fidelis et verus, et in justitia judicans et pugnans, quod Oculi Ipsius flamma ignis, quod super capite diademata multa, quod nomen haberet quod nemo novit nisi Ipse, quod circumindutus vestimento tincto sanguine, quod exercitus qui in coelo sequerentur Ipsum super equis albis, quod illi induti byssino albo mundo, et quod super vestimento et super femore haberet nomen scriptum; apertis verbis

A

dicitur, quod sit Verbum, et quod sit Dominus qui Verbum, nam dicitur, „*Vocatur nomen ipsius Verbum Dei*," dein „*habet super vestimento et super femore suo nomen scriptum, Rex regum et Dominus dominorum:*" Ex interpretatione singularum vocum patet, quod hic describatur Verbum quoad sensum internum; quod coelum sit apertum, repraesentat et significat, quod Internus Sensus Verbi non videatur quam in Coelo, et ab illis quibus coelum est apertum, hoc est, qui in amore et inde fide in Dominum sunt; *Equus* qui *albus* repraesentat et significat intellectum Verbi quoad interiora illius, quod Equus Albus id sit, patebit a sequentibus; Sedens super illo, quod sit Verbum et Dominus qui Verbum, constat; Qui fidelis et ex justitia judicans vocatur ex bono, ac verus et ex justitia pugnans ex vero; super capite Ipsius diademata multa, significant omnia fidei; habens nomen scriptum quod nemo novit nisi Ipse, significat quod quale sit Verbum in sensu interno nemo videat quam Ipse, et cui Ipse revelat; circumindutus vestimento tincto sanguine, significat Verbum in litera; Exercitus in coelis qui sequebantur Ipsum super equis albis, significant illos qui in intellectu Verbi quoad interiora sunt; induti byssino albo mundo, significat eosdem in amore et inde fide; super vestimento et super femore nomen scriptum, significat verum et bonum: ex his, et ex illis ibi quae praecedunt et sequuntur, patet, quod circa ultimum tempus Sensus Internus Verbi aperietur; sed quid tunc eveniet, etiam describitur ibi Vers: 17. 18. 19. 20. 21.

2761. Quod Equus albus sit intellectus Verbi quoad interiora illius, seu quod idem, Verbi Sensus Internus, constat a significatione Equi, quod sit Intellectuale; in Propheticis Verbi multoties nominatur Equus et Eques, sed hactenus nemini notum fuit, quod Equus Intellectuale, et Eques Intelligentem, significet; ut in Prophetia Jacobi tunc Israëlis, de Dane, „Dan „serpens super via, serpens jaculus super semita, mordens „*calcaneos Equi*, et cadet *Eques* ejus retrorsum; salutem „tuam exspecto Jehovah," Genes: XLIX: 17. 18; quod serpens sit qui ratiocinatur ex sensualibus et scientificis de arcanis Divinis, videatur n: 195; quod via et semita sit verum, n: 627. 2333; Calcaneus quod sit infimum naturale, n: 259;

Equus quod sit intellectus Verbi et Eques quod docens; inde patet quid haec prophetica significant, nempe qui ex sensualibus et scientificis ratiocinatur de veris fidei, quod modo in infimis naturae haereat, et sic nihil credat, quod est cadere retrorsum, quare adjicitur, salutem tuam exspecto Jehovah. Apud Habakuk, „Deus, *Equitas* super *Equis tuis*, Currus tui sa-„lus, calcare fecisti in mari *Equos tuos*," III: 8. 15. ubi Equi pro Divinis Veris, quae in Verbo, currus pro doctrina inde, mare pro cognitionibus, n: 28. 2120, quae quia sunt intellectus Verbi ex Deo, dicitur, calcare fecisti in mari equos tuos, tribuuntur hic Equi Deo, sicut in Apocalypsi supra, Cui non tribui possent, absque quod significent similia. Apud Davidem, „Cantate Deo, canite Nomine Ipsius, exaltate *Equitantem* in „nubibus, in Jah, Nomen Ipsius," Psalm: LXVIII: 5; Equitare in nubibus pro intellectu Verbi quoad interiora, seu sensu interno, quod Nubes sit Verbum in litera, in quo sensus internus, videatur Praefatio ad Cap: XVIII: Genes: ubi explicatur, quid significat, quod Dominus venturus in nubibus coelorum cum virtute et gloria. Apud Eundem, „Jehovah inclina-„vit coelos, et descendit, et caligo sub pedibus Ipsius, et *Equi*-„*tavit* super Cherub," Psalm: XVIII: 10. 11; caligo hic pro nubibus, equitare super Cherub pro Providentia Domini, ne homo ex se intret in mysteria fidei quae in Verbo, n: 308. Apud Sachariam, „In die illo erit super *tintinnabulis Equi*, „sanctitas Jehovae," XIV: 20; tintinnabula Equi pro intellectu Spiritualium Verbi, quae sancta. Apud Jeremiam, „In-„gredientur per portas civitatis hujus Reges et Principes, se-„dentes super throno Davidis, *Equitantes* in Curru et *super* „*Equis* illi, et Principes illorum, vir Jehudae, et habitatores „Hierosolymae, et habitabitur civitas haec in aeternum," XVII: 25. 26. Cap: XXII: 4; Civitas Hierosolyma pro Regno et Ecclesia Domini Spirituali; Reges pro veris, n: 1672. 2015. 2069; Principes pro primariis praeceptis veri, n: 1482. 2089; David pro Domino, n: 1888; Vir Jehudae et Habitatores Hierosolymae pro illis qui in bono amoris, charitatis et fidei, n: 2268. 2451. 2712; ita Equitare super curru et super equis pro esse instructi doctrina veri ex Verbi intellectu interno. Apud Esaiam, „Tunc delectaberis super Jehovah, et

„*Equitare te faciam* super excelsa terrae, et comedere te fa„ciam haereditatem Jacobi,“ LVIII: 14; Equitare super excelsa terrae pro Intelligentia. Apud Davidem, „Canticum „amorum, accinge gladium tuum super femore, Vir potens, „gloriam et decus tuum, et decore tuo procede, *Equita super* „*Verbum veritatis*, et mansuetudinis justitiae, et docebit te „mirabilia dextra tua,“ Psalm: XLV: 1. [4.] 5; equitare super verbum veritatis manifeste pro intelligentia veri, et super verbum mansuetudinis justitiae pro sapientia boni. Apud Sachariam, „In die illo, dictum Jehovae, percutiam *omnem Equum* „stupore, et *Equitantem* amentia; et super domum Jehudae „aperiam oculos meos, et *omnem Equum populorum* percu„tiam caecitate,“ XII: 4. 5; ubi etiam manifeste Equus pro intellectu, qui percuteretur stupore et caecitate, et Equitans pro intelligente qui percuteretur amentia. Apud Hoscheam, „Om„nem aufer iniquitatem, et accipe bonum, et retribuemus ju„vencos labiorum nostrorum; Aschur non salvabit nos, *super* „*Equo non equitabimus*, et non dicemus amplius, Deus no„ster, operi manuum nostrarum,“ XIV: 3. 4; Aschur pro ratiocinatione, n: 119. 1186; Equus pro intelligentia propria: praeter perplurimis aliis in locis.

2762. Quod *Equus* intellectuale significet, non aliunde venit quam ex repraesentativis in altera vita, multoties ibi in mundo Spirituum videntur Equi, et hoc cum multa varietate, et quoque insidentes equis, et quoties apparent, significant Intellectuale; sunt talia Repraesentativa continua apud Spiritus: ex repraesentativo Equi, quod sit Intellectuale, est, quod cum memorantur Equi in Verbo, Spiritus et Angeli, qui apud hominem, illico sciant, quod sit Intellectuale de quo agitur: inde etiam est, quod quibusdam Spiritibus, ex quodam orbe aliunde, cum imbuti intelligentia et sapientia e mundo spirituum elevantur in coelum, appareant Equi lucidi sicut ignei; qui etiam mihi, cum illi sublati, visi sunt; inde quid per *Currum Igneum* et *Equos Igneos*, qui visi Elisaeo, cum Elias ascendit per turbinem in coelos, significatur, mihi constare potuit; tum quoque quid per exclamationem Elisaei tunc, „*Pater mi, Pater mi, Currus Israëlis et Equites ejus*,“ 2 Reg: II: 11. 12; et per quod Joas Rex Israëlis similiter dixerit ad Elisaeum cum

moreretur, „*Pater mi, Pater mi, Currus Israëlis et Equites ejus,*" 2 Reg: XIII: 14; quod per Eliam et Elisaeum repraesentatus sit Dominus quoad Verbum, alibi, ex Divina Domini Misericordia, dicetur, nempe Doctrina Amoris et Charitatis ex Verbo per *Currum Igneum*, et Doctrina fidei inde per *Equos igneos;* Doctrina fidei est idem ac intellectus Verbi quoad interiora, seu sensus internus. Quod Currus et Equi appareant in Coelis apud Spiritus et Angelos, constare non solum potest ex eo, quod visi Prophetis, ut Sachariae, Cap: I: 8. 9. 10. Cap: VI: 3. 4. 5. 6. 7; et aliis, etiam puero Elisaei, de quo ita in Libro Regum, „Aperuit Jehovah oculos pueri Elisaei, et vidit, et ecce Mons plenus *Equis*, et *Currus ignei* circumcirca Elisaeum," 2 Reg: VI: 17; Praeterea, ubi in Mundo Spirituum mansio est intelligentium et sapientum, currus et equi continue apparent, ex causa, ut dictum, quia per Currus et Equos repraesentantur illa quae sapientiae et intelligentiae sunt: quod resuscitati post mortem, qui intrant in alteram vitam, repraesentatum sibi videant juvenem insidentem Equo, et dein descendentem ex Equo, et quod per illud significetur, quod cognitionibus boni et veri, antequam in coelum venire possint, instruendi, videatur in Parte Prima n: 187. 188. Quod Currus et Equi illa significaverint, notissimum fuit in Ecclesia Antiqua, ut quoque constare potest a Libro Hiobi, qui est Liber Antiquae Ecclesiae, ubi haec, „Oblivisci fecit eum Deus *Sapientiam*, et non impertitus est ei *Intelligentiam*, juxta tempus in altum elevavit se, deridet *Equum* et *Equitem illius,*" XXXIX: 17. 18. 19. Ex Antiqua Ecclesia, significatio Equi quod sit Intellectuale, derivata est ad Sapientes circumcirca, etiam in Graeciam; inde habuerunt, cum describerent Solem, per quem significatus est Amor, n: 2441. 2495, quod posuerint ibi sapientiae suae et intelligentiae deum, et ei tribuerint currum et quatuor Equos igneos; et eum describerent deum maris, quia per Mare significatae sunt scientiae in communi, n: 28. 2120, quod etiam illi dederint equos: et cum describerent ortum scientiarum ex Intellectuali, quod finxerint Equum volantem qui ungula rupit fontem, ubi virgines quae scientiae; et per Equum Trojanum nec aliud significatum fuit, quam artificiale ex intellectu eorum destruendi muros: hodie quidem, cum describitur

Intellectuale, ex recepto ab Antiquis illis more, describi solet per Equum volantem seu pegasum, et eruditio per fontem, sed vix aliquis novit, quod Equus in sensu mystico significet intellectum, et fons verum; minus quod significativa illa ab Ecclesia Antiqua ad gentiles derivata sint.

2763. Ex his nunc patet, unde Repraesentativa et Significativa in Verbo, quod nempe ex Repraesentativis quae existunt in altera vita; inde venerunt illa ad homines Antiquissimae Ecclesiae qui Coelestes fuerunt, et cum Spiritibus et Angelis simul fuerunt cum vivebant; Repraesentativa illa ab illis emanarunt ad posteros, et tandem ad illos qui non sciebant praeter quod talia significarent; sed quia ab antiquissimis temporibus fuerunt, et in cultu eorum Divino, venerata sunt et sancta habita. Praeter Repraesentativa, etiam sunt correspondentia, quae prorsus aliud in Mundo Naturali, quam in Mundo Spirituali, sonant, et quoque significant, sicut quod Cor affectionem boni, Oculi Intellectum, Aures Obedientiam, Manus potentiam, praeter innumerabilia alia; haec non ita repraesentantur in Mundo Spirituum, sed correspondent, sicut Naturale Spirituali; inde est, quod unumquodvis verbum quoad omnium minimam jotam in Verbo involvat spiritualia et coelestia; et quod ita inspiratum sit Verbum, nempe cum legitur ab homine, quod tunc Spiritus et Angeli illico percipiant illud spiritualiter secundum repraesentationes et correspondentias. Sed Scientia haec, quae tantum exculta et aestimata fuit ab Antiquis post diluvium, et per quam illi cum Spiritibus et Angelis cogitare potuerunt, hodie prorsus obliterata est, in tantum, ut vix aliquis credere velit, quod sit; et qui credunt, non aliter vocant quam quoddam mysticum nullius usus, et hoc ex causa, quia homo prorsus mundanus et corporeus factus est, usque adeo, ut cum nominatur spirituale et coeleste, repugnantiam, et quandoque fastidium, imo nauseam, sentiat; quid tunc faciet in altera vita, quae in aeternum manet, ubi non est mundanum et corporeum, sed modo spirituale et coeleste, quod facit vitam in coelo.

CAPUT XXII.

1. Et fuit post verba illa, et DEUS tentavit Abrahamum, et dixit ad illum, Abraham, et dixit, ecce ego.

2. Et dixit, accipe quaeso filium tuum, unicum tuum, quem amas, Jischakum, et vade tibi ad terram Moriah, et offer eum ibi in holocaustum super uno montium, quem dico ad te.

3. Et mane surrexit Abraham in matutino, et instravit asinum suum, et accepit duos pueros suos secum, et Jischakum filium suum, et fidit ligna holocausti, et surrexit, et ivit ad locum, quem dixit ei DEUS.

4. In die tertio, et sustulit Abraham oculos suos, et vidit locum e longinquo.

5. Et dixit Abraham ad pueros suos, manete vobis hic cum asino, et ego et puer ibimus usque illuc, et incurvabimus nos, et revertemur ad vos.

6. Et accepit Abraham ligna holocausti, et posuit super Jischako filio suo; et accepit in manu sua ignem et cultrum, et iverunt ambo illi simul.

7. Et dixit Jischak ad Abrahamum patrem suum, et dixit, pater mi, et dixit, ecce ego, fili mi, et dixit, ecce ignis et ligna, et ubi pecus in holocaustum.

8. Et dixit Abraham, DEUS videbit sibi pecudem in holocaustum, fili mi, et iverunt ambo illi una.

9. Et venerunt ad locum, quem dixit ei DEUS, et aedificabat ibi Abraham altare, et disposuit ligna, et ligavit Jischakum filium suum, et posuit illum super altare desuper ligna.

10. Et misit Abraham manum suam, et accepit cultrum ad mactandum filium suum.

11. Et clamavit ad eum Angelus JEHOVAE e coelo, et dixit, Abraham, Abraham, et dixit, ecce ego.

12. Et dixit, ne mittas manum tuam ad puerum, et ne facias illi quicquam, quia nunc novi, quod timeas DEUM tu, et non cohibuisti filium tuum, unicum tuum, a Me.

13. Et sustulit Abraham oculos suos, et vidit, et ecce aries post detentus in perplexo cornibus suis; et ivit Abraham, et accepit arietem, et obtulit illum in holocaustum loco filii sui.

14. Et vocavit Abraham nomen loci illius, JEHOVAH videbit, quod dicitur hodie, in monte JEHOVAH videbit.

15. Et clamavit Angelus JEHOVAE ad Abraham secundo e coelo.

16. Et dixit, in Me juravi, dictum JEHOVAE, quia propterea quod fecisti verbum hoc, et non cohibuisti filium tuum, unicum tuum,

17. Quod benedicendo benedicam tibi, et multiplicando multiplicabo semen tuum, tanquam stellas coelorum, et tanquam arenam quae super litore maris, et haereditabit semen tuum portam hostium tuorum.

18. Et benedicentur in semine tuo omnes gentes terrae, propter quod auscultasti voci meae.

19. Et reversus est Abraham ad pueros suos; et surrexerunt, et iverunt simul ad Beerschebah; et habitavit Abraham in Beerschebah.

20. Et fuit post verba illa, et indicatum est Abrahamo, dicendo, ecce peperit Milkah etiam illa filios Nachori fratri tuo.

21. Uz primogenitum suum, et Bus fratrem ejus, et Kemuel patrem Arami.

22. Et Kesed, et Chaso, et Pildasch, et Jidlaph, et Bethuel.

23. Et Bethuel genuit Rebeccam: octo illos peperit Milkah Nachori fratri Abrahami.

24. Et concubina illius, et nomen ejus Reumah, et peperit etiam illa Thebach, et Gacham, et Thachasch, et Maachah.

CONTENTA.

2764. Agitur in hoc Capite in sensu interno de gravissimis et intimis Tentationibus Domini, per quas Essentiam Humanam univit Divinae: et de salvatione illorum qui Spiritualem Domini Ecclesiam constituunt, per unionem illam.

2765. Agitur de Tentationibus gravissimis et intimis Domini, Vers: 1. 3. 4. 5. 6. 9. 10. 11. De unitione Essentiae Humanae cum Divina, seu Glorificatione, per illas, Vers: 2. 11. 12. 16. De salvatione Spiritualium ex Divino Humano Domini, illorum qui in charitate et fide sunt, intra Ecclesiam,

Vers: 2. 7. 8. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19: Et illorum, qui in bono sunt, extra Ecclesiam, Vers: 20. 21. 22. 23. 24.

SENSUS INTERNUS.

2766. Vers: 1. *Et fuit post verba illa, et Deus tentavit Abrahamum, et dixit ad eum, Abraham, et dixit, ecce ego.* Fuit post verba illa, significat res transactas: et Deus tentavit Abrahamum, significat tentationes gravissimas et intimas Domini: et dixit ad eum, Abraham, significat perceptionem Domini ex Divino Vero: et dixit, ecce ego, significat cogitationem et reflexionem.

2767. Fuit post verba illa, quod significet res transactas, constat absque explicatione. Res, de quibus actum est, sunt de Abimelecho et Abrahamo, quod foedus pepigerint in Beerschebah; et ultimo quod Abraham aedificaverit lucum in Beerschebah, quibus significatum, quod rationalia humana adjuncta sint Doctrinae fidei, quae in se est Divina; hic nunc agitur de tentatione Domini quoad Rationale, quod significatur per Isacum; per Tentationes enim Dominus Humanum suum, ita Rationale, in quo humanum inchoat, n: 2106. 2194, Divinum fecit, castigando et expellendo omne quod in Rationali mere humanum, seu humanum maternum fuit; hic est nexus rerum praecedentis Capitis, cum his quae in hoc Capite, unde dicitur, „Fuit post verba illa, et Deus tentavit Abrahamum.“

2768. Et Deus tentavit Abrahamum, quod significet tentationes gravissimas et intimas Domini, constat ab illis quae sequuntur; quod per Abrahamum repraesentetur, et in sensu interno intelligatur Dominus, ex omnibus illis, quae praecedunt, ubi de Abrahamo actum, patet: quod Tentationes gravissimae et intimae Domino fuerint, quae in sensu interno in hoc Capite describuntur, constabit. Quod autem dicatur, quod Deus tentaverit, est secundum sensum literae, in quo tentationes et plura tribuuntur Deo, at secundum sensum internum est, quod Deus neminem tentet, jugiter tunc liberando a tentationibus, quantum possibile seu quantum liberatio non ma-

lum faciat, et jugiter tunc spectando bonum, in quod ducit illum qui in tentationibus; Deus enim nunquam aliter concurrit cum tentationibus; et tametsi praedicatur de Ipso quod permittat, usque non est secundum ideam, quam homo de permissione habet, nempe quod concurrat permittendo, non enim aliter capere potest homo, quam [quod] qui permittit, etiam velit, sed est malum apud hominem quod facit, etiam quod inducit in tentationem, cujus causa nulla est in Deo, sicut nulla est in Rege aut in Judice, quod homo faciat malum, et propterea luat poenas; qui enim se separat a legibus ordinis Divini, quae omnes sunt Boni et inde Veri, se conjicit in leges ordini Divino oppositas, quae sunt mali et falsi, et inde punitionum et cruciatuum.

2769. Et dixit ad eum, Abraham, quod significet perceptionem Domini ex Divino Vero, constat a significatione dicere in historicis Verbi, quod sit percipere, de qua n: 1898. 1919. 2080. 2619; et a repraesentatione Abrahami quod sit Dominus. Quod perceptio fuerit ex Divino Vero, constare potest ex eo, quia Deus nominatur, non Jehovah; ubi enim in Verbo agitur de Vero, ibi nominatur Deus, at ubi de Bono, nominatur Jehovah, videatur n: 2586; inde est quod Deus dicatur in hoc Versu, tum in sequentibus usque ad Vers: 11, ob causam quia ibi de tentatione agitur; et quod in Vers: 11 et in illis qui sequuntur, dicatur Jehovah, est quia ibi agitur de liberatione; ex Vero enim est omnis tentatio et damnatio, ex Bono autem est omnis liberatio et salvatio; quod Verum damnet et Bonum salvet, videatur n: 1685. 2258. 2335.

2770. Et dixit, ecce ego, quod significet cogitationem et reflexionem, constat ex significatione dicere, quod sit percipere n: 2769, hic autem cogitare et reflectere, quia est responsi, omnis enim cogitatio et inde reflexio venit a perceptione, n: 1919. 2515. 2552.

2771. Vers: 2. *Et dixit, accipe quaeso filium tuum, unicum tuum, quem amas, Jischakum, et vade tibi ad terram Moriah, et offer eum ibi in holocaustum, super uno montium, quem dico ad te.* Dixit, accipe quaeso filium tuum, significat Divinum Rationale ab Ipso genitum: unicum tuum quem amas, significat solum in universo, quo salvaturus genus humanum: Jischakum,

significat quale ejus: et vade tibi ad terram Moriah, significat locum et statum tentationis: et offer eum ibi in holocaustum, significat quod sanctificaret ipsum Divino: super uno montium, significat amorem Divinum: quem dico tibi, significat sicut percepturus sit.

2772. Dixit, accipe quaeso filium tuum, quod significet Rationale Divinum ab Ipso genitum, constat a significatione filii quod sit Rationale, de qua n: 2623, hic Rationale Divinum, quia per filium intelligitur Jischakus, qui quod Rationale Divinum Domini repraesentet, n: 1893. 2066. 2083. 2630, ostensum est: et quia Dominus Rationale suum ex propria potentia Divinum fecit, ut saepius prius dictum, per filium tuum, etiam significatur, quod ab Ipso genitum sit, videatur n: 1893. 2093. 2625.

2773. Unicum tuum, quem amas, quod significet solum in universo, quo salvaturus genus humanum, constat ex significatione unici, quod sit solus, et quidem in universo, quia agitur de Domino, qui solus quoad omne Humanum Deus, seu Divinus factus.

2774. Jischakum, quod significet quale ejus, nempe quod sit bonum veri et verum boni, hoc est, Conjugium Divinum quoad Humanum Domini, constat ex denominatione Jischaki, de qua Cap: praec: XXI: Vers: 6. 7.

2775. Et vade tibi ad terram Moriah, quod significet locum et statum tentationis, constare potest a significatione terrae Moriae; quod terra Moriae sit locus tentationis, patet ex eo, quod Abraham jussus sit illuc ire, et in holocaustum ibi offerre filium suum, et sic subire ultimum tentationis: quod in terra illa fuerit Hierosolyma, ubi ipse Dominus ultimum tentationis sustinuit, constare potest ex eo, quod in monte Moriae sit aedificatum a Davide Altare, et postea a Salomone Templum, ut patet ex Libro Chronicorum, „Coepit Schelomoh aedificare domum Jehovae in Hierosolyma, in *Monte Moriae*, qui visus fuit Davidi patri ejus, quem paravit in loco David in area Arnanis (Arafnae:) Jebusitae," 2 Chron: III: 1. confer 1 Chron: XXI: 16 ad 28, cum 2 Sam: XXIV: 16 ad 25: inde satis constare potest, quod haec, quae de immolatione Jischaki dicuntur, sint repraesentativa Domini; alio-

quin potuisset hoc fieri ubi Abraham morabatur, nec juberetur abinde proficisci itinere paene trium dierum.

2776. Quod offer eum in holocaustum, significet quod sanctificaret ipsum Divino, constat a repraesentatione holocausti apud gentem Hebraeam, et in Ecclesia Judaica, quod fuerit sanctissimum eorum cultus; erant holocausta et erant sacrificia, quae quid repraesentaverunt, videatur n: 922. 923. 1823. 2180; sanctificationes eorum fiebant per illa, inde est, quod hic per offerre in holocaustum, significetur sanctificari Divino, Dominus enim Ipse Se sanctificavit Divino, hoc est, univit Humanum Divino per tentationum pugnas et victorias, videatur n: 1663. 1690. 1691 f: 1692. 1737. 1787. 1812. 1813. 1820. Communis fides hodie est, quod Holocausta et Sacrificia significaverint Passionem Domini, et quod Dominus per illam expiaverit omnium iniquitates, imo quod in Se illas derivaverit et sic sustulerit; ita se justificari et salvari credentes, modo cogitent, si vel foret in ultima mortis hora, quod Dominus pro illis passus sit, utcunque per totum vitae suae curriculum vixerint; sed res non ita se habet, Passio crucis fuit ultimum tentationis Domini, per quam plenarie univit Humanum Divino, et Divinum Humano, et sic se glorificavit; ipsa illa unio est, per quam salvari possunt illi qui fidem charitatis in Ipsum habent; nam ipsum Supremum Divinum non potuit amplius pertingere ad humanum genus, quod se tantum removit a coelestibus amoris et spiritualibus fidei, ut illa ne quidem magis agnoscerent, minus perciperent; idcirco, ut Supremum Divinum potuisset descendere ad hominem talem, Dominus venit in mundum, et Humanum univit Divino in Se; quae unio non potuit aliter fieri, quam per gravissimas tentationum pugnas et victorias, et tandem per ultimam, quae erat crucis: inde est, quod Dominus ex Divino Humano illuminare possit mentes etiam a coelestibus amoris remotiores, modo in fide charitatis sint; Dominus enim in altera vita coelestibus angelis apparet ut Sol, et Spiritualibus ut Luna, n: 1053. 1521. 1529. 1530. 2441. 2495, omnis lux coeli est inde; Lux coeli talis est, ut, cum illuminat visum Spirituum et Angelorum, etiam simul illuminet intellectum, hoc inest luci illi, sic ut quantum lucis externae alicui in coelo est, tantum lucis internae, hoc

est, tantum intellectus illi sit, inde patet, in quo lux coeli a luce mundi differt; Divinum Humanum Domini est, quod illuminat et visum et intellectum Spiritualium, quod non fieret, nisi Dominus univerit Essentiam Humanam Divinae; et nisi univerit, nec fuisset aliquod intellectuale et perceptivum boni et veri amplius homini in mundo, imo nec Angelo spirituali in coelo, ita nec illis aliquid beati et felicis, consequenter nec aliquid salutis; inde constare potest, quod Genus humanum non salvari potuerit, nisi Dominus assumserit Humanum, et hoc glorificaverit. Inde nunc quisque concludere potest, quomodo se habet cum hoc, quod salventur, si modo cogitent ex interiore quadam commotione, quod Dominus passus sit pro illis, et peccata eorum sustulerit, utcunque vixerint, cum tamen lux coeli ex Divino Humano Domini ad alios non potest pertingere, quam ad illos, qui in bono fidei, hoc est, in charitate vivunt, seu quod idem, qui conscientiam habent; ipsum planum, in quod lux illa operari potest, seu receptaculum lucis illius, est bonum fidei, seu charitas, ita conscientia: quod Spiritualibus ex Divino Humano Domini sit salus, videatur n: 1043. 2716. 2661. 2718.

2777. Super uno montium, quod significet amorem Divinum, constat ex significatione montis, quod sit Amor, de qua n: 795. 796. 1430, hic Amor Divinus, quia praedicatur de Domino, qui amor qualis, videatur n: 1690. 1691 f: 1789. 1812. 1820. 2500. 2077. 2253. 2572: [1] quia Amor Divinus fuit, ex quo Dominus in tentationibus pugnavit et vicit, et ex quo se sanctificavit et glorificavit, hic dicitur Abrahamo, quod offerret Jischakum in holocaustum super uno montium in terra Moriae. Hoc Repraesentativum elucidatur per id, quod Altare a Davide, et Templum a Salomone, aedificatum sit super monte Moriae, n: 2775; Altare enim, super quo holocausta et sacrificia, fuit principale repraesentativum Domini, et dein Templum; quod Altare, videatur n: 921, et constat apud Davidem, „Deducent me ad *montem sanctitatis tuae,* et ad habitacula tua, et ingrediar ad *Altare Dei,* ad *Deum,* laetitiam exultationis meae," Psalm: XLIII: 3. 4. quod Templum, constat apud Johannem, „Jesus dixit, solvite *Templum* hoc,

et in tribus diebus exsuscitabo illud: Ipse loquebatur de *Templo corporis sui,*" II: 19. 21.

2778. Quem dico tibi, quod significet sicut percepturus sit, constat a significatione dicere, quod sit percipere, de qua supra n: 2769.

2779. Vers: 3. *Et mane surrexit Abraham in matutino, et instravit asinum suum, et accepit duos pueros suos secum, et Jischakum filium suum, et fidit ligna holocausti, et surrexit, et ivit ad locum, quem dixit ei Deus.* Mane surrexit Abraham in matutino, significat statum pacis et innocentiae: et instravit asinum suum, significat naturalem hominem quem praeparavit: et accepit duos pueros, significat rationale prius quod adjunxit: et Jischakum filium suum, significat Rationale Divinum a se genitum: et fidit ligna holocausti, significat meritum justitiae: et surrexit significat elevationem: et ivit ad locum quem dixit ei Deus, significat statum tunc secundum perceptionem.

2780. Mane surrexit Abraham in matutino, quod significet statum pacis et innocentiae, constat a significatione mane, tum surgere in matutino, cum praedicatur de Domino, qui hic est Abraham: Mane in universali sensu significat Dominum, et inde Regnum Ipsius, consequenter coeleste amoris in communi et particulari, ut n: 2333, ostensum; et quia illa, significat ipsum statum, in quo sunt, qui status est Pacis et Innocentiae; Status Pacis in coelis se habet sicut status aurorae in terris; in statu Pacis in coelis existunt omnia coelestia et spiritualia, et inde trahunt omne suum faustum, beatum, et felix, sicut in statu aurorae in terris existunt omnia coram homine ut jucunda et laeta; singularia enim ab affectione communi trahunt quod talia sint, videatur n: 920. 2384: similiter se habet cum statu innocentiae, hic existit in statu Pacis, et est commune afficiens omnia quae sunt amoris et fidei, haec nisi in se habeant innocentiam, carent suo essentiali; inde est, quod nemo possit in coelum venire, nisi aliquid innocentiae habeat, Marc: X: 15: inde patet, quid mane significat in sensu interno, et magis cum dicitur mane surrexit in matutino; et quia in supremo sensu Mane est Dominus, et ex Ipso status efficiens et afficiens illa, quae in Regno Ipsius sunt, etiam mane et mane surgere signi-

ficat plura quae in statu illo existunt, et hoc praedicate ad ea, quae in sensu interno consequuntur.

2781. Et instravit asinum, quod significet naturalem hominem quem praeparavit, constat ex significatione Asini, de qua sequitur: sunt apud hominem voluntaria, et sunt intellectualia, ad voluntaria pertinent illa quae boni sunt, ad intellectualia illa quae veri; sunt varii generis bestiae, per quas voluntaria, quae boni, significantur, ut sunt Agni, Oves, Hoedi, Caprae, Juvenci, Boves, videatur n: 1823. 2179. 2180; et sunt quoque bestiae, per quas significantur intellectualia, quae veri, nempe Equi, Muli, Onagri, Cameli, Asini, praeter quoque Aves; quod per Equum significetur intellectuale, suprà n: 2761. 2762, ostensum est; quod per Onagrum, verum separatum a bono, videatur n: 1949; quod per Camelum, scientificum in communi; et per Asinum, scientificum in particulari, videatur n: 1486: sunt duo, quae constituunt Naturale apud hominem, seu quod idem, Naturalem hominem, nempe bonum naturale et verum naturale, bonum naturale est jucundum profluens ex charitate et fide, verum naturale est scientificum eorum: Quod Verum naturale sit quod significatur per Asinum, et Verum rationale per Mulum, constare potest ab his locis; apud Esaiam, « Propheticum *bestiarum meridiei:* in terra angustiae et coarctationis, Leo et Tigris, et ex illis Vipera et Prester volans, ferent super *humero Asellorum* facultates suas, et super *gibbo Camelorum,* thesauros suos, super populo non proderunt; et Aegyptii vane et inaniter auxiliabuntur, » XXX: 6. 7; bestiae meridiei vocantur illi, qui in cognitionibus boni et veri sunt, sed qui faciunt illas non vitae sed scientiae, de quibus dicitur, quod ferant super humero asellorum facultates suas, et super gibbo camelorum thesauros suos, ex causa, quia aselli significant scientifica in particulari, et cameli scientifica in communi; quod Aegyptii sint scientiae, videatur n: 1164. 1165. 1186, de quibus dicitur, quod vane et inaniter auxiliabuntur; quod propheticum hoc sensum internum habeat, et quod absque illo a nemine intelligatur, cuivis patet, nam absque sensu interno non sciri potest, quid sit propheticum bestiarum meridiei, quid leo et tigris, quid vipera et prester volans, et quid quod illae bestiae

ferent super humero asellorum facultates suas, et super gibbo camelorum thesauros suos, et cur immediate sequitur, quod Aegyptii vane et inaniter auxiliabuntur: simile per Asinum intelligitur in prophetia Israëlis de Jisaschare, apud Mosen, „Jisaschar *asinus ossis* cubans inter sarcinas," Genes: XLIX: 14. Apud Sachariam, „Haec erit plaga, qua percutiet Jehovah omnes populos, qui pugnabunt contra Hierosolymam; erit plaga *Equi*, *Muli*, *Cameli*, *et Asini*, et omnis bestiae," XIV: 12. 15; quod per equum, mulum, camelum, et asinum, significentur intellectualia apud hominem, quae plaga afficientur, constat ab omnibus et singulis ibi quae praecedunt et sequuntur, agitur enim de plagis, quae praecedent ultimum judicium seu consummationem saeculi, de quibus etiam Johannes in Apocalypsi multis, et reliqui prophetae passim; ii qui tunc pugnaturi contra Hierosolymam, hoc est, Ecclesiam spiritualem Domini, et ejus vera, significantur per animalia illa, qui quoad intellectualia plagis afficientur. Apud Esaiam, „Beati vos serentes juxta omnes aquas, mittentes pedem *Bovis et Asini*," XXXII: 20; serentes juxta omnes aquas, pro illis qui se in spiritualibus instrui patiuntur, quod aquae sint spiritualia, ita intellectualia veri, videatur n: 680. 739. 2702; mittentes pedem bovis et asini, pro naturalibus quae inservitura, quod bos sit naturale quoad bonum, n: 2180. 2566, Asinus est naturale quoad verum. Apud Mosen, „Ligans ad vitem *Asellum suum*, et ad vitem nobilem *filium asinae suae;* lavit in vino vestimentum suum, et in sanguine uvarum velamen suum," Genes: XLIX: 11, ibi propheticum Jacobi, tunc Israëlis, de Domino; vitis et vitis nobilis pro Ecclesia spirituali externa et interna, n: 1069, Asellus pro vero naturali, filius asinae pro vero rationali; quod filius asinae sit verum rationale, inde est, quia asina significat affectionem veri naturalis, n: 1486, cujus filius quod sit verum rationale, videatur n: 1895. 1896. 1902. 1910. Judex olim equitabat super Asina, et filii ejus super Asellis, ex causa quia Judices repraesentabant bona Ecclesiae, et filii eorum vera inde; Rex autem equitabat super Mula, filii ejus super mulis, ex causa quia Reges et filii illorum repraesentabant vera Ecclesiae, videatur n: 1672. 1728. 2015. 2069; quod Judex equitaverit super Asina, constat in Libro Judicum,

„Cor meum ad *Legislatores Israëlis* spontaneos in populo, benedicite Jehovae, Equitantes super *Asinabus candidis*, sedentes super Middin," V: 9. 10: quod filii Judicum equitaverint super Asellis, „Fuit Jairo Judici super Israëlem triginta *filii*, *equitantes* super triginta *Asellis*," Jud: X: 3. 4: et alibi, „Abdoni Judici Israëlis fuit illi quadraginta *filii*, et triginta filii filiorum, *equitantes* super septuaginta *Asellis*," Jud: XII: 14: quod Rex equitaverit super Mula, „Dixit David eis, accipite vobiscum servos Domini vestri, et *Equitare* faciatis Salomonem filium meum super *Mula*, quae mihi; et *equitare* fecerunt Salomonem super *Mula Regis* Davidis, et unxerunt eum Sadoch sacerdos et Nathan propheta in Regem in Guichon," 1 Reg: I: 33. 38. 44. 45: quod filii Regis super Mulis, „Surrexerunt omnes *filii Regis* Davidis, et *equitaverunt* quisque super *Mulo* suo, et fugerunt pro Absalome," 2 Sam: XIII: 29; inde patet, quod equitare super Asina fuerit insigne Judicis, et equitare super Mula fuerit insigne Regis; et equitare super Asello fuerit insigne Filiis Judicis, et super Mulo Filiis Regis, ex causa, ut dictum, quia Asina repraesentabat et significabat affectionem boni et veri naturalis, Mula affectionem veri rationalis, Asinus seu Asellus ipsum verum naturale, et Mulus ut et Filius Asinae verum rationale: inde patet, quid intelligitur per Prophetica de Domino apud Sachariam, „Exulta filia Zionis, jubila filia Hierosolymae, ecce *Rex tuus* veniet tibi justus et salvatus ille, humilis et *Equitans* super *Asino*, et super *Asello filio Asinarum*; dominium Ipsius a mari usque ad mare, et a fluvio usque ad fines terrae," IX: 9. 10; quod Dominus voluit, cum ad Hierosolymam veniret, equitare super illis, notum est apud Evangelistas, de quo ita apud Matthaeum, „Jesus misit duos discipulos, dicens illis, abite in villam, quae contra vos, et statim invenietis *Asinam* alligatam, et *Pullum* cum ea, solvite et adducite Mihi: hoc factum ut impleretur quod dictum per Prophetam dicentem, dicite filiae Zionis, ecce Rex tuus venit tibi mansuetus, sedens super *Asina*, et super *Pullo filio subjugalis*; et adduxerunt *Asinam* et *Pullum*, et imposuerunt super eis vestimenta sua, et collocarunt Ipsum super illis," XXI: 2. 4. 7; equitare super Asino, insigne erat quod subordinatum esset Naturale, et equitare super

Pullo filio asinae, quod subordinatum esset Rationale; quod filius asinae simile ac Mulus significet, supra ad locum Genes: XLIX: 11, ostensum est, inde, et quia summi Judicis et Regis erat super illis equitare, utque simul repraesentativa Ecclesiae implerentur, placuit hoc Domino; de hoc ita apud Johannem, „Postero die multa turba, quae venerat ad festum, cum audivisset, quod veniret Jesus Hierosolymam, acceperunt ramos palmarum, et iverunt obviam Ipsi, et clamaverunt, Osanna Benedictus qui venit in Nomine Domini, *Rex Israëlis:* inveniens autem Jesus *Asellum*, sedit super eum; sicut scriptum est, ne time filia Zionis, ecce *Rex tuus* venit sedens super *Pullo asinae:* haec vero non cognoverant discipuli Ipsius primum, sed quando glorificatus est Jesus, tunc recordati sunt, quod haec essent de Ipso scripta, et haec fecissent Ipsi," XII: 12. 13. 14. 15. 16. Marc: XI: 1 ad 12. Luc: XIX: 28 ad 41. Ex his nunc constet, quod omnia et singula in Ecclesia illius temporis fuerint repraesentativa Domini, et inde Coelestium et Spiritualium quae in Regno Ipsius, et hoc usque ad Asinam et Asinae pullum, per quos repraesentabatur Naturalis homo quoad bonum et verum; causa repraesentationis fuit, quod Naturalis homo servire debeat Rationali, et hic Spirituali, hic autem Coelesti, et hic Domino; talis ordo subordinationis est. Quia per Bovem et Asinum significabatur Naturalis homo quoad bonum et verum, ideo plures leges latae sunt, in quibus Boves et Asini memorantur, quae Leges primo aspectu apparent non dignae memoratu in Verbo Divino; at cum evolvuntur quoad sensum internum, apparet spirituale multi momenti, quod inibi; sicut hae apud Mosen, „Cum aperuerit quis foveam, vel cum foderit quis foveam, et non operuerit eam, et ceciderit illuc *Bos* vel *Asinus*, dominus foveae rependet argentum domino, et mortuum erit sibi," Exod: XXI: 33. 34. „Cum occurreris *Bovi* inimici tui, vel *Asino* ejus erranti, reducendo reduces eum illi: cum videris *Asinum* osoris tui cubantem sub onere suo, et cessaveris a removendo illud, et removendo removebis ab illo," Exod: XXIII: 4. 5. Deut: XXII: 1. 3. „Non videbis *Asinum* fratris tui vel *Bovem*, cadentes in via, et abscondis te ab illis, erigendo eriges," Deut: XXII: 4. „Non arabis *Bove* et *Asino* pariter; non vestias te textura

mixta lana et lino simul," Deut: XXII: 10. 11. „Sex diebus facies opera tua, et in die septimo quiesces, propterea et requiescat *Bos tuus*, et *Asinus tuus*, et filius ancillae tuae, et peregrinus," Exod: XXIII: 12; ibi Bos et Asinus in sensu spirituali nihil aliud significant quam bonum et verum naturale.

2782. Et accepit duos pueros, quod significet Rationale prius quod adjunxit, constat a significatione puerorum; puer et pueri in Verbo significant varia, quia praedicantur tam de filiis domus quam de filiis alienigenae, tum etiam de servis, hic de servis: quod per servos in Verbo significentur etiam naturalia hominis, quae inservitura Rationali, videatur n: 1486. 1713. 2541. 2567; hic autem, quia non dicuntur servi sed pueri, significatur Rationale prius seu mere humanum, quod inserviturum Rationali Divino; ut quoque constare potest ab ipsa serie rerum.

2783. Et Jischakum filium suum, quod significet Rationale Divinum a se genitum, constat a repraesentatione Jischaki, quod sit Rationale Divinum Domini, de qua saepe prius; quod ab Ipso genitum, intelligitur per filium suum, ut supra n: 2772.

2784. Et fidit ligna holocausti, quod significet meritum justitiae, constat a significatione lignorum et findere ligna; quod ligna significent bona quae operum, et quae justitiae, et findere ligna quod significet meritum ponere in bonis quae operum, at findere ligna holocausti meritum justitiae, apparet remotius, quam ut sciri queat absque revelatione: quod findere ligna sit meritum ponere in bonis quae operum, constare mihi potuit ex illis quae visa sunt et descripta in Parte Prima n: 1110 de Sectoribus lignorum, quod sint illi, qui per bona, quae fecerunt, mereri voluerunt salutem, praeterea etiam sunt alii antrorsum superne paulo ad dextrum, ex quodam orbe, qui pariter omne bonum sibi vindicarunt, et apparent similiter secare et findere ligna; hi quandoque cum laborare sibi videntur, lucent facie ex igne quodam fatuo, quod est bonum meriti quod sibi tribuunt; causa quod ita appareat, est quia Lignum est repraesentativum boni, ut fuit omne Lignum quod in Arca, et in Templo, tum quoque omne Lignum super Altari cum holocausta et sacrificia fiebant; qui autem bonum sibi tri-

buunt et meritorium faciunt, ii etiam in Verbo dicuntur adorare lignum aut sculptile ex ligno.

2785. Quod surrexit, significet elevationem, constat a significatione surgere, quod, ubi occurrit in Verbo, aliquam elevationem involvit.

2786. Et ivit ad locum quem dixit ei Deus, quod significet statum tunc secundum perceptionem, constat a significatione loci, quod sit status, de qua n: 1273 ad 1277. 1376 ad 1381. 2625; et ex significatione dicere Deus, quod sit percipere ex Divino, de qua n: 2769. 2778. Quod ipsum statum attinet, describitur ille in hoc Versu, nempe status, quem suscepit Dominus cum tentationes subiret, hic quem cum tentationes gravissimas et intimas; praeparatio prima ad illum statum fuit, quod induerit statum Pacis et Innocentiae, tum quod praeparaverit Naturalem hominem apud se, ut et Rationalem, ut inservirent Rationali Divino, quodque adjunxerit meritum justitiae, ac ita elevaverit se: haec nusquam explicari possunt ad captum, aut sisti ideae alicujus, qui nescit, quod plures status simul sint, et illi inter se distincti, tum qui nescit quid status pacis et innocentiae, quid naturalis homo, et quid rationalis, tum quid meritum justitiae, distinctam enim omnium illorum ideam primum habebit, et quoque sciet, quod Dominus ex Divino quoscunque Ipsi placuit status sibi inducere potuerit, et quod praeparaverit se per inductos plures status ad tentationes; haec tametsi in obscuro quasi noctis sunt apud homines, usque in claro quasi diei sunt apud Angelos, qui quia in luce coeli a Domino, innumerabilia in his et similibus distincte vident, et ex influente affectione tunc ineffabile gaudium percipiunt: inde, quantum intellectuale et perceptivum humanum distet ab intellectuali et perceptivo Angelico, constare potest.

2787. Vers: 4. *In die tertio, et sustulit Abraham oculos suos, et vidit locum e longinquo.* In die tertio significat completum et principium sanctificationis: et sustulit Abraham oculos suos et vidit, significat cogitationem et intuitionem ex Divino: locum e longinquo, significat statum quem praevidit.

2788. In die tertio, quod significet completum et principium sanctificationis, constat a significatione diei tertii; dies in

Verbo significat statum, n: 23. 487. 488. 493. 893, sicut etiam annus, in genere omnia tempora, ut hora, dies, septimana, mensis, annus, saeculum, ut et mane, meridies, vespera, nox; ac ver, aestas, autumnus, hyems; quibus cum additur tertia vel tertius, significant illius status finem, et simul status sequentis principium; hic quia de sanctificatione Domini agitur, quae per tentationes, dies tertius significat completum, et simul principium sanctificationis, ut quoque sequitur ab illis quae praecedunt; causa significationis est, quia Dominus, cum omnia implevisset, die tertio resurgeret, nam quae a Domino, dum vixit in mundo, facta sunt, seu quae fierent, in Ecclesiae repraesentativis fuerunt sicut facta, ut quoque in sensu interno Verbi, in Deo enim fieri et esse idem est, imo omne aeternum est Ipsi praesens; inde numerus ternarius repraesentativus fuit, non modo in Antiqua Ecclesia et in Judaica, sed etiam apud varias gentes, videantur quae de hoc numero dicta sunt, n: 720. 901. 1825, quod ex illa origine, constat apud Hoscheam, „Revertemur [2] ad Jehovam, quia Ille sauciavit, et sanabit nos, percussit, et obligabit nos, vivificabit nos a duobus diebus, *in die tertio suscitabit nos*, ut vivamus coram Ipso," VI. 1. 2, ubi dies tertius pro adventu Domini et resurrectione: Et a Jona, quod „in visceribus piscis fuerit *Tres dies*, et *Tres noctes*," Jon: II: 1; de quibus ita Dominus apud Matthaeum, „Quemadmodum fuit Jonas in ventre ceti *Tribus diebus* et *Tribus noctibus*, sic erit Filius hominis in corde terrae *Tribus diebus* et *Tribus noctibus*," XII: 40: sciendum est, quod in sensu interno Verbi, Tres dies, et Tertius dies, idem significent, ut quoque in locis quae sequuntur, Tria et Tertium: apud Johannem, „Dixit Jesus Judaeis, solvite Templum hoc, in *Tribus* tamen *diebus* exsuscitabo illud; Ipse loquebatur de Templo corporis sui," II: 19. 20. 21. Matth: XXVI: 61. Marc: XIV: 58. Cap: XV: 29; quod Dominus Tertio die resurrexerit, notum est: ideo etiam Dominus distinxit tempora vitae suae in Tria, apud Lucam, „Euntes dicite vulpi isti, ecce ejicio daemonia, et sanationes perficio hodie et cras, sed *Tertio die* consumor," XIII: 32: „Etiam ultimam Tentationem, quae erat crucis, sustinuit Dominus *Hora Tertia* diei," Marc: XV: 25; „et post *Tres horas* tenebrae factae

sunt super universam terram, seu *Hora Sexta*," Luc: XXIII: 44; "et post *Tres horas*, seu *hora nona*, finis," Marc: XV: 33. 34. 37: "Mane autem *Tertio die* resurrexit," Marc: XVI: 1. 2. 3. 4. Luc: XXIV: 7; videatur Matth: XVI: 21. Cap: XVII: 22. 23. Cap: XX: 18. 19. Marc: IX: 31. Cap: VIII: 31. Cap: X: 33. 34. Luc: XVIII: 33. Cap: XXIV: 46. inde, et imprimis ex Resurrectione Domini die Tertio, numerus Ternarius repraesentativus et significativus fuit, quod fuerit, constare potest ab his in Verbo locis, "Cum Jehovah descenderet super monte Sinai, dixit ad Mosen, ut sanctificaret populum *hodie et cras*, et ut lavarent vestes suas, et essent parati in *diem Tertium*, quia in *die Tertio* descendet Jehovah," Exod: XIX: 10. 11. 15. 16. "Cum profecti a monte Jehovae itinere *Trium dierum*, Arca Jehovae proficiscebatur coram iis itinere *Trium dierum* ad investigandum iis requiem," Num: X: 33: "praeterea quod fuerit caligo in omni terra Aegypti *Tres dies*, et non viderit vir fratrem suum *Tres dies*, at filiis Israëlis fuerit lux," Exod: X: 22. 23. "Quod caro sacrificii votivi et spontanei comederetur *primo et secundo die*, nihil relinqueretur ad *diem Tertium*, sed combureretur, quia abominatio; pariter caro sacrificii Eucharistici, et si comederetur *die Tertio*, non placaretur, sed anima iniquitatem suam portaret," Levit: VII: 16. 17. 18. Cap: XIX: 6. 7. "Quod tangens mortuum se expiaret *die Tertio*, et die septimo mundus esset; si non, exscinderetur anima illa ex Israële: et quod spargeret aquam mundus super immundum *die Tertio* et die septimo," Num: XIX: 12. 13. 19. "Qui in praelio occiderunt animam, et tetigerunt confossum, quod purificarent se *die Tertio*, et die septimo," Num: XXXI: 19. "Quod fructus, cum venirent in terram Canaanem, *Tribus annis* esset praeputiatus, et non comederetur," Levit: XIX: 23. "Quod a fine *Trium annorum* educerent omnes decimas proventus sui in *anno isto*, et reponerent in portis, ut levita, peregrinus, pupillus, et vidua, comederent," Deut: XIV: 28. 29. Cap: XXVI: 12. "Quod *Tribus vicibus in anno*, feriarentur Jehovae: et *Tribus vicibus in anno* compareret omnis masculus ante faciem Domini Jehovae," Exod: XXIII: 14. 17. Deut: XVI: 16. "Quod Josua diceret ad populum, quod in *Tres dies* transi-

rent Jordanem, et haereditarent terram," Jos: I: 11. Cap: III: 2: „Quod Jehovah clamaverit ad Samuelem *Tribus vicibus*, et ille *Tertia vice* responderet," 1 Sam: III: 8. „Cum Saul occidere vellet Davidem, quod David se occultaret in agro ad *vesperam Tertiam:* Jonathan diceret ad Davidem, explorabo patrem meum tempore *crastino Tertio:* quod Jonathan *Tres sagittas* ad latus lapidis jacularetur: quodque David coram Jonathane tunc ceciderit super faciem suam ad terram, et incurvaverit se *Tribus vicibus*," 1 Sam: XX: 5. 12. 19. 20. 35. 36. 41. [3] „Quod David eligeret ex *Tribus* unum; vel septem annos famis in terra; vel *Tribus mensibus* fugeret coram hostibus: vel *Tribus diebus* pestem in terra," 2 Sam: XXIV: 12. 13 „Quod fames, diebus Davidis, *Tribus annis* fuerit, anno post annum," 2 Sam: XXI: 1. „Quod Elias se mensus super puero mortuo *Tribus vicibus*, et vivificaverit illum," 1 Reg: XVII: 21. „Elias, cum aedificaverat altare Jehovae, quod diceret, ut effunderent aquas super holocaustum, et super ligna *Tribus vicibus*," 1 Reg: XVIII: 34. „Quod ignis consumserit praefectos super quinquaginta missos ad Eliam *Binis vicibus*, non autem missum *Tertia vice*," 2 Reg: I: 13. „Quod esset signum Chiskiae Regi, quod comederent eo anno sponte natum, in anno secundo ultro crescens, *anno* autem *Tertio* sererent, meterent, plantarent vineas, et comederent fructum eorum," 2 Reg: XIX. [29.] „Quod Daniel ingressus domum suam, et fenestrae apertae illi in coenaculo versus Hierosolymam, ubi *Tribus vicibus in die*, benediceret super genubus, et oraret," Dan: VI: 11. 14. „Quod Daniel lugeret *Tribus septimanis dierum*, panem desideriorum non comedens, nec vinum bibens, nec se ungens, usque dum implerentur *Tres Septimanae dierum*," Dan: X: 2. 3. „Quod Esaias iret nudus et discalceatus *Tribus annis*, in signum et prodigium super Aegypto et super Kuscho," Esai: XX: 3. „Quod ex Candelabro exirent *Tres* calami utrinque, et *Tres Scyphi* amygdalati in quovis calamo," Exod: XXV: 32. 33. „Quod in Urim et Thumim essent *Tres Lapides pretiosi* in quovis ordine," Exod: XXVIII: [17. 18.] 19. „Quod in Novo Templo erunt Thalami portae *Tres* hinc et *Tres* illinc, mensura una *Ternis illis;* ad porticum domus

latitudo portae *Tres* ulnae hinc et *Tres* ulnae illinc, » Ezech: XL: 10. 21. 48. « Quod in Nova Hierosolyma erunt *Tres* portae ad septentrionem, *Tres* ad orientem, *Tres* ad meridiem, et *Tres* ad occidentem, » Ezech: XLVIII: 31. 32. 33. 34. Apoc: XXI: 13. Similiter in his « Quod Petrus *Ter* abnegaverit Jesum, » Matth: XXVI: 34. 69 seq: « Quod Dominus dixerit Petro *Tribus vicibus*, amasne Me, » Joh: XXI: 17. [4] « Tum in Parabola, quod homo, qui plantavit vineam, *Tribus vicibus* miserit servos, tandem Filium, » Luc: XX: 12. Marc: XII: 2. 4. 5. 6. « Qui laborabant in vinea, quod conducti hora *Tertia*, hora *Sexta*, hora *Nona*, et hora undecima, » Matth: XX: 1 ad 17. « Et de Ficu, quia non ferret fructum per *Tres annos*, quod exscinderetur, » Luc: XIII: 6. 7. Sicut *Trinum* et *Tertium* erat repraesentativum, etiam erat *Tertia pars*; ut quod « minchae de similagine duae decimae mixtae essent oleo *Tertia hinis parte*; et vinum in libamen esset *Tertia hinis*, » Num: XV: 6. 7. Ezech: XLVI: 14. apud Ezechielem, « Quod traduceret novaculam super caput suum, et super barbam suam, et dein divideret crines, et *Tertiam partem* igne combureret, *Tertiam* percuteret gladio circum eam, et *Tertiam* dispergeret in ventum, » V: 1. 2. 11. Apud Sachariam, « Quod in universa terra, duae partes exscinderentur, et *Tertia* relinqueretur, sed duceretur *Tertia* per ignem, et probaretur, » XIII: 8. 9. Apud Johannem, « Cum clanxit Angelus primus, facta est grando, et ignis mixtus sanguine, et cecidit super terram, ita ut *Tertia pars* arborum combusta sit. Secundus Angelus clanxit, et quasi mons magnus igne ardens projectus est in mare, et facta est *Tertia pars* maris, sanguis, unde mortua *Tertia pars* creaturarum in mari habentium animas; et *Tertia pars* navium corrupta est. Tertius Angelus clanxit, et cecidit e coelo stella magna ardens sicut lampas, et cecidit super *Tertiam partem* fluviorum, nomen stellae absinthium. Quartus Angelus clanxit, ita ut percussa sit *Tertia pars* solis, et *Tertia pars* lunae, et *Tertia pars* stellarum, ut obtenebraretur *Tertia pars* earum, et dies non luceret *Tertia sui parte*, noxque similiter, » Apoc: VIII: 7. 8. 9. 10. 11. 12. « Soluti sunt quatuor Angeli, ut occiderent *Tertiam partem* hominum, » Apoc: IX: 15. « A *Tribus* his occisi sunt *Tertia pars* homi-

num, ab igne, fumo, et sulphure, quod exibat ex ore equorum," Apoc: IX: 18. „Draco cauda traxit *Tertiam partem* stellarum coeli, et projecit in terram," Apoc: XII: 4: Sed Tertia pars significat aliquid, et nondum plenum; at Tertium et Trinum completum, et hoc pro malis malum, et pro bonis bonum.

2789. Et sustulit Abraham oculos et vidit, quod significet cogitationem et intuitionem ex Divino, constat a significatione oculorum, quod sit intelligentia, de qua n: 2701, inde tollere oculos, quod sit elevare illam, ita cogitare; et a significatione videre, quod sit intueri ex Divino, quia praedicatur de Domino.

2790. Locum e longinquo, quod significet in statum quem praevidit, constat a significatione loci, quod sit status, de qua n: 1273 ad 1277. 1376 ad 1381. 2625; et a significatione videre e longinquo, quod sit praevidere.

2791. Vers: 5. *Et dixit Abraham ad pueros suos, manete vobis hic cum asino, et ego et puer ibimus usque illuc, et incurvabimus nos, et revertemur ad vos.* Dixit Abraham ad pueros suos, manete vobis hic cum asino, significat separationem Rationalis prioris cum naturali tunc: et ego et puer ibimus usque illuc, significat Divinum Rationale in statu veri accinctum gravissimis et intimis tentationum pugnis; puer est Rationale Divinum in tali statu: et incurvabimus nos, significat submissionem: et revertemur ad vos, significat conjunctionem dein.

2792. Dixit Abraham ad pueros suos, manete vobis hic cum asino, quod significet separationem Rationalis prioris cum naturali tunc, constat a significatione manere vobis hic, quod sit separari tamdiu; a significatione puerorum, quod sit Rationale prius, de qua supra n: 2782; et a significatione Asini, quod sit naturalis homo seu naturale, de qua etiam supra n: 2781.

2793. Et ego et puer ibimus usque illuc, quod significet Divinum Rationale in statu veri accinctum gravissimis et intimis tentationum pugnis; et quod puer sit Rationale Divinum in tali statu, constare potest a repraesentatione Jischaki, quod sit Rationale Divinum; hic autem quia non dicitur Jischakus, nec filius meus, ut prius, sed puer, quod sit Rationale Divinum in tali statu, de qua mox sequitur.

2794. Et incurvabimus nos, quod significet submissionem, constare potest absque explicatione.

2795. Et revertemur ad vos, quod significet conjunctionem dein, etiam constare potest absque explicatione: quia in hoc Capite agitur de gravissimis et intimis tentationibus Domini, describuntur omnes status, quos suscepit, cum illas subiret; primus status describitur Vers: 3; alter status in hoc Versu, tertius status in Versu mox sequente, et caeteri dein; sed illi ad captum vulgarem exponi nequeunt, nisi plura prius sciantur, non modo de Divino Domini, quod hic per Abrahamum repraesentatur, sed etiam de Humano Divino Ipsius quod per Jischakum, et de statu hujus Rationalis cum pugnas tentationum iniret et subiret, quod hic est puer; praeter quid et quale Rationale prius, ut et Naturale quod isti, tum qualis status cum adjunctum unum alteri, et qualis status cum separata magis et minus; insuper scientur plura de Tentationibus, ut quid Tentationes exteriores et interiores, inde quid Tentationes intimae et gravissimae quae Domino, de quibus in hoc Capite; quamdiu haec ignorantur, nusquam describi ad captum possunt illa quae in hoc Versu; et si describerentur, etiam clarissime, usque apparebunt obscura; Angelis, quia in luce coeli a Domino, sunt haec omnia manifesta et clara, imo beata, quia coelestissima. Hic modo dicendum, quod Dominus nusquam potuit tentari, cum fuit in ipso Divino, Divinum enim est infinite supra omnem tentationem, sed potuit quoad Humanum; haec causa est, quod, cum gravissimas et intimas tentationes subiret, adjunxerit sibi humanum prius, nempe ejus rationale et naturale, ut in Vers: 3, describitur, et dein quod separaverit se ab illis, ut in hoc Versu dicitur, at usque quod retinuerit tale, per quod tentari posset, quae causa est, quod hic non dicatur Jischakus filius meus, sed puer, per quem quod intelligatur Rationale Divinum in tali statu, nempe in statu veri accinctum gravissimis et intimis tentationum pugnis, videatur n: 2793: quod non ipsum Divinum, nec Divinum Humanum posset tentari, unicuivis constare potest, solum ex eo, quod ne quidem Angeli ad Divinum approximare possint, minus spiritus, qui tentationes inducunt, et adhuc minus inferna; inde patet, cur Dominus in mundum venit, et ipsum humanum statum cum infirmo ejus induit, sic

enim potuit quoad humanum tentari, et per tentationes subjugare inferna, ac omnia et singula ad obedientiam, et in ordinem, redigere, ac salvare humanum genus, quod tam longe se removit a supremo Divino.

2796. Quod induitiones variorum statuum a Domino attinet, de quibus hic agitur, non possunt non ignotae esse homini, quia nusquam super mutationes statuum reflectit, cum tamen hae continuae sunt, tam quoad intellectualia seu cogitationes, quam quoad voluntaria seu affectiones, quod super has non reflectat, causa est, quia credit omnia et singula apud se naturali ordine consequi, et nihil esse superius quod dirigit; cum tamen ita se habeat, quod omnia et singula disponantur per spiritus et angelos apud eum, et quod omnes status et statuum mutationes inde sint, et sic dirigantur a Domino ad fines in aeternum, quos solus Dominus praevidet; quod ita se res habeat, mihi per plurium nunc annorum experientiam, notissimum factum est; tum scire et observare datum, quinam spiritus et angeli apud me essent, et quosnam status inducerent; et hoc asseverare possum, quod omnes status usque ad minima eorum inde veniant, et quod a Domino ita dirigantur; tum scire et observare datum, quod in unoquovis statu sint perplures alii, qui non apparent, et qui cum simul sunt apparent ut communis unus, et quod illi status dispositi sint ad status qui ordine in sua serie sequuntur: haec apud hominem fiunt a Domino; at apud Ipsum Dominum, cum vixit in mundo, fiebant ab Ipso, quia Divinus erat, et ipsum Esse vitae Ipsius fuit Jehovah. Mutationes status quoad intellectualia et voluntaria apud hominem, et quo ordine consequuntur, tum per quas series labuntur, et sic quomodo flectuntur a Domino ad bonum quantum possibile, scire, angelicum est, Angelorum sapientia talis est, ut minutissima talia percipiant, inde est, quod haec, quae de mutationibus status apud Dominum in sensu interno revelata sunt, angelis, quia in luce coeli a Domino, clare et distincte perceptibilia sint, etiam aliquantum intelligibilia homini qui in simplici bono vivit; sed solum obscura, et velut nulla illis, qui in malo, tum qui in sapientiae deliriis sunt, hi enim naturale et rationale suum lumen, per plura, quae tene-

bras induxerunt, obscurarunt et exstinxerunt, utcunque hi credunt se in luce esse prae aliis.

2797. Vers: 6. *Et accepit Abraham ligna holocausti, et posuit super Jischako filio suo, et accepit in manu sua ignem et cultrum, et iverunt ambo illi simul.* Accepit Abraham ligna holocausti, significat meritum justitiae: et posuit super Jischako, significat quod adjunctum Rationali Divino: et accepit in manu sua ignem et cultrum, significat bonum amoris et verum fidei: et iverunt ambo illi simul, significat unitionem quantum possibile.

2798. Accepit Abraham ligna holocausti, quod significet meritum justitiae, constat ex illis quae supra n: 2784 dicta et ostensa sunt, ita absque ulteriore explicatione. Et posuit super Jischako, quod significet quod adjunctum Rationali Divino, nempe meritum justitiae, constare potest a repraesentatione Jischaki, quod sit Rationale Divinum Domini, de qua saepe prius; et ex significatione ponere super illo, quod sit adjungere; filius suus dicitur, quia Divinum Humanum Domini non modo conceptum, sed etiam natum est a Jehovah; quod Dominus conceptus a Jehovah, notissimum est a Verbo Domini, inde vocatur Filius Altissimi, Filius Dei, et Unigenitus Patris, Matth: II: 15. Cap: III: 16. 17. Cap: XVI: 13. 14. 15. 16. 17. Cap: XVII: 5. Cap: XXVII: 43. 54. Marc: I: 10. Cap: IX: 7. 9, Cap: XIV: 61. 62. Luc: I: 31. 32. 35. Cap: III: 21. 22. Cap: IX: 35. Cap: X: 22. Joh: I: 14. 18. 50. Cap: III: 13. 16. 17. 18. Cap: V: 20 ad 27. Cap: VI: 69. Cap: IX: 34. 35. 38. Cap: X: 35. 36. Cap: XX: 30. 31, praeter plurimis aliis in locis, ubi Jehovam Patrem suum nominat; quod natus a virgine Maria, etiam notum est, sed ut homo alius; verum cum iterum natus seu Divinus factus, fuit a Jehovah Qui in Ipso, et Qui Ipse quoad ipsum Esse vitae; unitio Divinae et Humanae Essentiae facta est mutuo et vicissim, sic ut Divinam Essentiam univerit Humanae, et Humanam Divinae, videatur n: 1921. 1999. 2004. 2005. 2018. 2025. 2083. 2508. 2523. 2618. 2628. 2632. 2728. 2729; inde constare potest, quod Dominus ex propria potentia in Se Humanum Divinum fecerit, et sic Justitia factus: Meritum Justitiae fuit, quod adjunctum

Rationali Divino, cum intimas tentationes subiret, ex quo tunc pugnavit, et contra quod pugnarunt mali genii, usque dum illud quoque glorificaverit. Haec sunt, quae in sensu interno intelliguntur per quod Abraham ligna holocausti posuerit super Jischako filio suo, et haec sunt quae ab Angelis percipiuntur, cum haec verba leguntur.

2799. Et accepit in manu sua ignem et cultrum, quod significet bonum amoris et verum fidei, constat a significatione ignis, quod sit bonum amoris, de qua n: 934; et a significatione cultri, quod sit verum fidei: quod culter, qui adhibebatur in sacrificiis ad victimas, significaverit verum fidei, constare potest a significatione gladii seu gladioli in Verbo, loco enim Cultri gladiolus dicitur, uterque ejusdem significationis est, sed cum differentia, quod culter, qui ad victimas, significaverit verum fidei, sed gladius verum pugnans; et quia culter raro nominatur in Verbo, ex causa arcana, de qua infra, licet ostendere quid Gladius significat: Gladius significat in sensu interno Verum fidei pugnans, tum Vastationem veri; et in opposito sensu Falsum pugnans, et Punitionem falsi. I. *Quod Gladius significet Verum fidei pugnans*, constare potest ab his locis; apud Davidem, „Accinge Te *Gladio tuo super femur,* potens, gloria et honore tuo prosperare, *equita super verbum veritatis*, et docebit te mirabilia dextra tua," Psalm: XLV: 4. 5, ubi de Domino, Gladius pro vero pugnante: apud Eundem, „Exultabunt misericordes in gloria, cantabunt super cubilibus suis; exaltationes Dei in gutture eorum, et *Gladius acierum in manu eorum*," Psalm: CXLIX: 5. 6. Apud Esajam, „Jehovah ab utero vocavit Me, a visceribus matris meae meminit nominis mei, et *posuit os meum sicut gladium acutum,* et posuit Me in sagittam purgatam," XLIX: 1. 2. Gladius acutus pro vero pugnante, sagitta purgata pro vero doctrinae, videatur n: 2686. [5] 2709: apud Eundem, „Cadet Aschur *Gladio non viri*, *gladius non hominis comedet eum*, et fugiet sibi coram *Gladio*, et juvenes ejus in tributum erunt," XXXI: 8, Aschur pro ratiocinatione in Divinis, n: 119. 1186, gladius non viri et non hominis pro falso, gladius coram quo fugiet pro vero pugnante. Apud Sachariam, „Convertimini ad munitionem vincti exspectatione, etiam hodie indicans duplum

reddam tibi, qui extendi mihi Judah arcum, implevi Ephraim, et excitavi filios tuos Zion super filios tuos Javan, et *ponam te velut Gladium fortis*, et Jehovah super eis apparebit, et exibit sicut fulgur jaculum Ipsius," IX: 12. 13. 14, [6] Gladius fortis pro vero pugnante. Apud Johannem, „In medio septem candelabrorum similis Filio hominis, habebat in dextra sua stellas septem, *ex ore Illius Gladius anceps acutus exiens*, et aspectus Ipsius sicut Sol lucens in virtute sua," Apoc: I: 13. 16; porro „Haec dicit, qui habet *Gladium ancipitem acutum*, veniam tibi cito, et *pugnabo* cum illis *gladio oris mei*," Apoc: II: 12. 16, Gladius anceps acutus manifeste pro vero pugnante, quod repraesentatum ideo sicut Gladius ex ore: apud Eundem, „*Ex ore* sedentis super equo albo *exibat gladius acutus*, et per illum percutiet gentes: et occisi sunt *Gladio sedentis super equo, qui exibat ex ore illius*," Apoc: XIX: 15. 21, ubi quod Gladius ex ore sit verum pugnans, patet; Sedens super equo albo, quod sit Verbum, ita Dominus Qui Verbum, videatur supra n: 2760. 2761. 2762. 2763: inde est, quod Dominus dicit apud Matthaeum, „Ne igitur existimate quod venerim ad mittendum pacem super terram, non veni mittere pacem, sed *Gladium*," X: 34; et apud Lucam, „Nunc qui habet crumenam tollat, similiter etiam peram, qui vero non habet, vendat vestimenta sua, et *emat Gladium;* illi dixerunt, Domine, ecce *Gladii hic duo*, sed Jesus dixit, sufficit," XXII: 36. 37. 38; ubi per Gladium non aliud intelligitur quam Verum, ex quo et pro quo pugnarent. Apud Hoscheam, „Pangam eis foedus in die illo cum fera agri, et cum avi coelorum, et reptili humi, et *arcum*, et *gladium*, et *bellum* frangam de terra, et faciam cubare eos confidenter," II: 18, ubi de Regno Domini, per frangere arcum, gladium, et bellum, significatur, quod nulla ibi pugna de doctrina et vero. Apud Josuam, „Josua levavit oculos suos, et vidit, et ecce vir stans e regione ejus, et *Gladius evaginatus in manu ejus;* dixit ad Josuam, Ego princeps exercitus Jehovae; et cecidit Josua super faciem suam ad terram," V: 13. 14, haec, quando Josua cum filiis Israëlis ingressus in terram Canaanem, per quae intelligitur introitus fidelium in Regnum Domini, Verum pugnans, quod Ecclesiae, est Gladius evaginatus in manu prin-

cipis exercitus Jehovae. Quod autem per gladiolos seu cultros, significetur verum fidei, constare potest inde, tum quod adhiberentur non modo in Sacrificiis, sed etiam in Circumcisione, in hac fuerunt ex lapide, et dicti gladioli petrarum, ut patet apud Josuam, „Dixit Jehovah ad Josuam, fac tibi *gladiolos petrarum*, et itera, circumcide filios Israëlis secundo: et fecit sibi Josua *gladiolos petrarum*, et circumcidit filios Israëlis ad collem praeputiorum," V: 2. 3; quod Circumcisio fuerit repraesentativum purificationis ab amore sui et mundi, videatur n: 2039. 2632, quae purificatio, quia fit per vera fidei, ideo gladioli petrarum, n: 2039 f. 2046, f. II. *Quod Gladius significet vastationem veri*, constat ab his locis, apud Esaiam, „Duo haec evenient tibi, quis condoleat tibi, *Vastatio* et Contritio, et fames et *Gladius*, quis consoletur te; filii tui defecerunt, jacuerunt in capite omnium platearum," LI: 19. 20, fames pro vastatione boni, et gladius pro vastatione veri, jacere in capite omnium platearum pro orbari omni vero, quod platea sit verum, n: 2336; quid vastatio, videatur, n: 301. 302. 303. 304. 407. 408. 410. 411: apud Eundem, „*Numerabo vos gladio*, et omnes vos mactationi incurvabitis vos, propterea quod vocavi, et non respondistis; loquutus sum, et non audivistis," LXV: 12: apud Eundem, „In *igne* Jehovah judicabit, et in *Gladio*, omnem carnem, et multi erunt confossi Jehovae," LXVI: 16, confossi Jehovae pro vastatis. Apud Jeremiam, „Super omnes colles in deserto venerunt *vastatores*, quia *Gladius Jehovae* devorans ab extremo terrae, et usque ad extremum terrae, non pax ulli carni, seminaverunt tritica, et spinas messuerunt," XII: 12. 13; Gladius Jehovae manifeste pro vastatione veri: apud Eundem, „Mentiti sunt in Jehovam, et dixerunt, non Ipse, et non veniet super nos malum, et *Gladium* et famem non videbimus; et prophetae erunt in ventum, et sermo nullus in eis," V: 12. 13: apud Eundem, „Ego visitans super eos, juvenes *morientur Gladio*, filii eorum et filiae eorum *morientur fame*," XI: 22: apud Eundem, „Cum offerunt holocaustum et mincham, non Ego propitiabo illa, quia *Gladio* et *Fame*, et Peste, Ego consumens eos; et dixi, ahah Domine Jehovih, ecce prophetae dicentes eis, non videbitis *Gladium*, et fames non erit vobis,"

XIV: 12. 13: apud Eundem, „Urbs data est in manum Chaldaeorum pugnantium contra illam, a coram *Gladio*, et *Fame*, et *Peste*,” XXXII: 24. 36: apud Eundem, „Mittam in eos *Gladium*, *Famem*, et *Pestem*, usque ad consumere eos desuper humo, quam dedi eis et patribus eorum,” XXIV: 10; [6] in quibus locis Vastatio describitur per Gladium, famem, et pestem, per Gladium vastatio veri, per famem vastatio boni, per pestem grassatio usque ad consumtionem. Apud Ezechielem, „Fili hominis, accipe *Gladium acutum*, novaculam tonsorum, accipias illam tibi, et transire facias super caput tuum, et super barbam tuam, et accipias tibi lances ponderis, et dividas ea; tertiam partem igne comburas in medio urbis; tertiam partem percutias *Gladio* circumcirca eam; et tertiam partem dispergas in ventum, et *Gladium evacuabo post eos*. Pars tertia *peste* morientur, et *fame* consumentur in medio, et tertia pars *gladio cadet* circumcirca, et tertiam partem in omnem ventum dispergam, et *gladium evacuabo post eos*,” V: 1. 2. 12. 17, ibi de Vastatione Veri naturalis, quae ita describitur: apud Eundem, „*Gladius* foris, et *pestis et fames* [7] intus, qui in agro *gladio morietur*, et qui in urbe, fames et pestis comedet eum,” VII: 15: apud Eundem, „Dicas humo Israëlis, sic dixit Jehovah, ecce Ego ad te, et *educam Gladium meum e vagina sua*, et exscindere faciam ex te justum et improbum: propterea ut exscindere faciam ex te justum et improbum, ideo *exibit Gladius meus e vagina sua*, non revertetur amplius. Fuit verbum Jehovae ad me, dicendo, fili hominis propheta et dicas, sic dixit Jehovah, dic, *Gladius*, *Gladius exacutus*, et etiam *tersus*, ad mactandum mactationem *exacutus*; ut sit ei fulgur *tersus* est. Fili hominis, propheta et dicas, sic dixit Dominus Jehovih ad filios Ammonis, et ad opprobrium eorum, et dicas, *Gladius*, *Gladius apertus* ad mactationem, et tersus ad consumendum propter fulgur, in videndo tibi vanitas, in divinando tibi mendacium,” XXI: 3. 4. 5. 8. 9. 10. 28. 29; ibi per gladium nihil aliud significatur quam vastatio, ut patet a singulis in sensu interno: apud Eundem, „Rex Babelis turres tuas *destruit Gladiis suis*, prae copia equorum operiet te pulvis eorum, prae voce equitis et rotae, et currus, commovebuntur muri tui, ungulis equorum uorum conculcabit omnes plateas

tuas, » XXVI: 9. 10. 11; quid Babel, videatur n: 1326, quod vastet, n: 1327: apud Davidem, « Si non conversus fuerit, *Deus Gladium suum* acuet, arcum suum tendet, et praeparabit illum, » Psalm. VII: 13: apud Jeremiam, « Dixi, Ahah Domine, vere imponendo imposuisti populo isti et Hierosolymae, dicendo, pax erit vobis, et *pertigit Gladius usque ad animam,* » IV: 10: apud Eundem, « Annuntiate in Aegypto, et audiri facite in Migdal, siste et praepara te, quia devorabit *Gladius* circuitus tuos, » XLVI: 14: apud Eundem, « *Gladius* super Chaldaeos, et ad habitatores Babelis, et ad praefectos ejus, et ad sapientes ejus: *Gladius* ad nugatores, et insanient: *Gladius* ad fortes ejus, et consternabuntur: *Gladius* ad equos ejus, et ad currum ejus, et ad omnem promiscuam turbam quae in medio ejus, et erunt in mulieres: *Gladius* ad thesauros ejus, et diripientur; siccitas ad aquas ejus, et arescent, » L: 35. 36. 37. 38, Gladius manifeste pro vastatione veri, nam dicitur gladius ad sapientes, ad nugatores, ad fortes, ad equos et currum, ad thesauros, et quod siccitas ad aquas, et arescent: apud Eundem, « Aegypto dedimus manum, Aschuri ad satiandum pane; servi dominati sunt in nos, liberans nemo e manu eorum, in anima nostra adducebamus panem nostrum, *a coram Gladio deserti,* » Thren: V: [6. 8.] 9: apud Hoscheam, « Non revertetur ad terram Aegypti, et Aschur ille Rex ejus, quia renuerunt reverti ad Me, et *impendet Gladius in urbibus ejus,* et consumet vectes ejus, et comedet propter consilia eorum, » XI: 5. 6: apud Amos, « Misi in vos Pestem in via Aegypti, *interfeci Gladio* juvenes vestros cum captivitate equorum vestrorum, » IV: 10; in via Aegypti pro scientificis quae vastant, cum ex illis ratiocinantur in Divinis; captivitas equorum pro intellectuali deprivato sua dote. III. *Quod Gladius in opposito sensu significet falsum pugnans,* constare potest apud Davidem, « Anima mea in medio leonum cubo inflammantium filios hominis, dentes eorum lancea et jacula, et *linguae eorum Gladius acutus,* » Psalm: LVII: 5: apud Eundem, « Ecce eructant ore suo, *Gladii in labiis eorum,* quia quis audiens, » LIX: 8: apud Esaiam, « Tu projectus e sepulchro tuo ut stirps abominabilis, vestimentum occisorum *perforatorum gladio,* descendentium ad lapides foveae velut cada-

ver conculcatum," XIV: 19, ubi de Lucifero. Apud Jeremiam, "In vanum percussi filios vestros, disciplinam non receperunt, *comedit Gladius vester prophetas vestros*, tanquam leo corruptor, o generatio, vos videte verbum Jehovae, num desertum fui Israëli," II: 30. 31: apud Eundem, "Ne exeas agrum, et in via ne ambules, quia *Gladius inimico*, pavor a circumcirca," VI: 25. 26: apud Eundem, "Sume poculum [8] vini furoris, et propinare facias illum omnibus gentibus, ad quas Ego mitto te, et bibent, et commovebuntur, et *insanient coram Gladio*, quem Ego mittens inter vos: bibite et inebriemini, et vomite et cadite, et non resurgatis *coram Gladio*," XXV: [15.] 16. 27: apud Eundem, "Ascendite equi, insanite currus, egrediantur fortes, Chusch et Puth prehendentes scutum, et Ludii prehendentes tendentes arcum, et dies ille Domino Jehovih exercituum, dies ultionis, et *devorabit Gladius*, et saturabitur, et inebriabitur de sanguine eorum," XLVI: 9. 10. Apud Ezechielem, "Exuent te vestimentis tuis, et capient vasa gloriae tuae, et relinquent te nudam et discoopertam, et ascendere facient super te coetum, et lapidabunt te lapide, *perfodient te gladiis suis*," XVI: 39. 40, ubi de abominationibus Hierosolymae: apud Sachariam, "Vae pastori vani, desertor gregis, *Gladius super brachium ejus*, et *super oculum dextrum*, brachium ejus arescendo arescet, et oculus dexter ejus caligando caligabit," XI: 17: apud Hoscheam, "Contra me cogitaverunt malum, *cadent gladio principes eorum propter iram linguae eorum*, ista subsannatio eorum in terra Aegypti." [VII: 15. 16.] Apud Lucam, "Erit Angustia magna super terra, et ira in populo hoc, *cadent namque ore gladii*, et captivabuntur inter omnes gentes, tandem Hierosolyma erit conculcata a gentibus," XXI: 23. 24, ubi Dominus de consummatione saeculi, in sensu literae de Judaeis quod dispergendi, et de Hierosolyma quod destruenda; at in sensu interno de statu Ecclesiae ultimo, per cadere ore gladii significatur quod amplius non verum sed mere falsum, per omnes gentes significantur omnis generis mala, inter quae captivabuntur, quod gentes sint mala, videatur n: 1259. 1260. 1849. 1868; quod Hierosolyma sit Ecclesia, n: 2117, quae sic conculcata. IV. *Quod Gladius etiam significet punitionem falsi*, constat apud

Esaiam, „In die illo visitabit Jehovah *gladio suo duro*, et *magno*, et *valido*, super Leviathanem serpentem oblongum, et super Leviathanem serpentem tortuosum, et occidet cetos qui in mari," XXVII: 1, ubi de iis, qui per ratiocinia ex sensualibus et scientificis intrant in mysteria fidei, gladius durus, magnus et validus, pro punitionibus falsi inde. Ubi legitur, quod devoti et occisi sint *ore gladii*, quandoque a viro ad mulierem, a puero ad senem, ad bovem, pecudem et asinum, in sensu interno significatur poena damnationis falsi, ut Jos: VI: 21. Cap: VIII: 24. 25. Cap: X: 28. 30. 37. 39. Cap: XI: 10. 11. 12. 14. [9] Cap: XIII: 22. Cap: XIX: 47. Jud: I: 8. 25. Cap: IV: 15. 16. Cap: XVIII: 27. Cap: XX: 37. 1 Sam: XV: 8. 11. 2 Reg: X: 25, et alibi; inde mandatum, „quod Urbs, quae coleret alios deos, *perculeretur Gladio*, devoveretur, et combureretur igne, et esset in cumulum aeternum," Deut: XIII: 13. 15 ad 17, [10] Gladius pro poena falsi, ignis pro poena mali. Quod Angelus Jehovae cum *Gladio evaginato* in via steterit contra Bileamum, Num: XXII: 22. 31, significabat verum quod obstaret falso in quo erat Bileamus, quare etiam is *Gladio occisus* est, Num: XXXI: 8. Quod Gladius significet in genuino sensu Verum pugnans, et in opposito falsum pugnans, tum vastationem veri et punitionem falsi, originem ducit a repraesentativis in altera vita; ibi enim, cum aliquis loquitur, quod novit esse falsum, illico tunc super caput ejus sicut gladioli delabuntur et terrefaciunt; et praeterea Verum pugnans repraesentatur per illa quae sunt acuminata instar ensium, siquidem verum absque bono tale est, at cum bono est glomeratum et lene: quia talis origo est, inde est, quoties nominatur culter, seu lancea, seu gladiolus sive gladius in Verbo, obveniat Angelis [11] Verum pugnans. At quod Culter in Verbo vix nominetur, est causa, quia in altera vita sunt spiritus mali, qui vocantur Cultrarii, quorum ad latus apparent Cultri penduli, ex causa, quod iis talis natura ferina ut unumquemvis cultro jugulare velint; inde est, quod Cultri non memorentur, sed gladioli et gladii, hi enim, quia in pugnis usitati, ideam belli, ita veri pugnantis, excitant. Quia notum fuit Antiquis, quod gladiolus, lanceola, et culter significaret verum, inde gentiles, ad quos per traditionem hoc venit, circa sacrificia sole-

bant se gladiolis, lanceolis aut cultris, usque ad sanguinem pungere et lacerare, ut legitur de sacerdotibus Baalis, „Sacerdotes Baalis clamabant voce magna, et *incidebant se juxta morem suum gladiis et lanceolis*, usque ad effundere sanguinem," 1 Reg: XVIII: 28. Quod omnia arma belli in Verbo, significent illa quae sunt pugnae spiritualis, et quodlibet aliquod speciale, videatur n: 2686.

2800. Et iverunt ambo illi simul, quod significet unitionem quantum possibile, constare potest absque explicatione.

2801. Vers: 7. *Et dixit Jischak ad Abraham patrem suum, et dixit, pater mi, et dixit, ecce ego fili mi, et dixit, ecce ignis et ligna, et ubi pecus in holocaustum.* Dixit Jischak ad Abraham patrem suum, et dixit, pater mi, et dixit, ecce ego fili mi, significat colloquutionem Domini ex Amore Divini Veri cum Divino Bono; Divinum Verum est filius, Divinum Bonum est pater: et dixit, ecce ignis et ligna, significat quod amor et justitia adsint: ubi pecus ad holocaustum, significat ubi illi ex humano genere qui sanctificentur.

2802. Dixit Jischak ad Abraham patrem suum, et dixit pater mi, et dixit, ecce ego fili mi, quod significet colloquutionem Domini ex amore Divini Veri cum Divino Bono, constat ex significatione Jischaki filii, quod sit Divinum Verum, et ex significatione Abrahami patris, quod sit Divinum Bonum, de quibus mox sequitur; et ex affectione quae in his verbis, quod sit utrinque ex amore; inde patet, quod sit colloquutio Domini cum Patre Ipsius: quod in his verbis plura arcana lateant, quam quae ad humanam perceptionem venire possint, constare potest ex eo, quod *Dixit* quater in hoc Versu recurrat; usitatum est in Verbo, cum novum quid inchoatur, quod dicatur, et *dixit*, videatur n: 2061. 2238. 2260; tum ex eo, quod verba sint amoris, quae cum ad coelestium Angelorum, qui in sensu intimo sunt, perceptionem veniunt, coelestissimas ideas inde sibi formant, illi enim ex affectionibus in Verbo formant sibi idearum luces, at Angeli spirituales ex vocum et rerum significationibus, n: 2157. 2275, ita ex his, ubi quatuor distinctae periodi et affectiones [12] amoris, talia, quae nusquam ad captum humanum descendere, nec in voces dari possunt, et hoc copia et varietate ineffabili; inde constare potest, quale

est Verbum in sensu suo interno, etiam ubi in litera sicut simplex apparet, ut in hoc Versu.

2803. Quod Divinum Verum sit filius, et Divinum Bonum sit pater, constare potest ex significatione filii, quod sit Verum, de qua n: 489. 491. 533. 1147. 2633; et patris, quod sit Bonum; tum ex conceptione et nativitate Veri, quod sit ex Bono; aliunde Verum quam ex Bono esse et existere nequit, ut pluries ostensum: hic quod Filius sit Divinum Verum, et Pater Divinum Bonum, est quia unio Divinae Essentiae cum Humana, et Humanae cum Divina, est Conjugium Divinum Boni cum Vero, et Veri cum Bono, ex quo Conjugium coeleste; in Jehovah enim seu Domino nihil est nisi infinitum, et quia infinitum, non capi potest aliqua idea, modo quod sit Esse et Existere omnis Boni et Veri, seu ipsum Bonum et ipsum Verum; ipsum Bonum est Pater, et ipsum Verum est Filius; sed quia Conjugium Divinum est, ut dictum, Boni et Veri, et Veri et Boni, est Pater in Filio, et Filius in Patre, ut Ipse Dominus docet, apud Johannem, „Jesus dicit ad Philippum, nonne credis, *quod Ego in Patre et Pater in Me*, credite Mihi, *quod Ego in Patre et Pater in Me*," XIV: 10. 11; et alibi apud Eundem Evangelistam, „Jesus dixit ad Judaeos, si utique Mihi non creditis, operibus credite, ut cognoscatis et credatis, quod *Pater in Me, et Ego in Patre*," X: 36. 38: et alibi, „Ego pro illis oro, *omnia* namque *Mea Tua sunt*, et *Tua Mea*, utque omnes unum sint, sicut *Tu Pater in Me, et Ego in Te*," XVII: 9. 10. 21: et alibi, „Nunc glorificatus est Filius hominis, et Deus glorificatus in Ipso; si Deus glorificatus est in Ipso, etiam Deus glorificabit Ipsum in Se Ipso: *Pater glorifica Filium tuum, ut etiam Filius tuus glorificet Te*," XIII: 31. 32. Cap: XVII: 1: inde constare potest, qualis est unio Divini et Humani in Domino, quod nempe sit mutuo et vicissim, seu reciproca, quae Unio est, quae vocatur Conjugium Divinum, ex Quo descendit Conjugium coeleste, quod est ipsum Regnum Domini in coelis, de quo ita apud Johannem, „In illo die cognoscetis, quod Ego in Patre meo, et *Vos in Me, et Ego in Vobis*," XIV: 20: et alibi, „Pro his oro, ut omnes unum sint, sicut *Tu Pater in me et Ego in Te*, ut etiam illi in Nobis unum sint, *Ego in illis et Tu in Me*; ut

[illegible]

[illegible] Jesum,

[illegible] et

[illegible] a Patre, ple-

[illegible] etiam Joh:

[illegible] quod amor

[illegible] quod si amor,

[illegible] quod

[illegible]

[illegible] significet ubi illi

[illegible] ex repraesenta-

[illegible] quod Holocau-

[illegible] cultus interni, videatur

[illegible] ex armento: dum ex

[illegible] capris, agnis, arietibus, hir-

[illegible] avibus aut vitulis,

[illegible] genera significave-

[illegible] per illa sanctifi-

[illegible] per interroga-

[illegible] significetur, ubi

[illegible] manifestus pa-

tet a sequentibus, nempe a responso Abrahami patris, *Deus videbit sibi pecudem in holocaustum,* Vers: 8, quibus significatur, quod Divinum Humanum providebit illos qui sanctificentur; et ex eo, quod dein visus aries post detentus in perplexo cornibus, qui oblatus in holocaustum, Vers: 13, quibus significantur illi ex Genere humano, qui a spirituali Domini Ecclesia sunt, et praeterea ex illis quae sequuntur a Vers: 14 ad 17.

2806. Vers: 8. *Et dixit Abraham, Deus videbit sibi pecudem in holocaustum, fili mi; et iverunt ambo illi una.* Dixit Abraham, Deus videbit sibi pecudem in holocaustum, fili mi, significat responsum quod Divinum Humanum providebit illos qui sanctificentur: et iverunt ambo illi una, significat unitionem adhuc arctiorem quantum possibile.

2807. Dixit Abraham, Deus videbit sibi pecudem in holocaustum, fili mi, quod significet responsum quod Divinum Humanum providebit illos qui sanctificentur, constat ex significatione videre sibi, cum praedicatur de Deo, quod sit Praevidere et Providere; Videre enim in sensu proxime interno est intelligere, n: 2150. 2325; in sensu autem adhuc interiori, est fidem habere, n: 897. 2325; at in sensu Supremo, est Praevidere et Providere: tum ex significatione pecudis in holocaustum, quod sint illi qui ex Genere humano sanctificentur, de qua mox supra n: 2805: quod per Pecudem in holocaustum hic intelligantur Spirituales, ex sequentibus patet: Pecudes in holocaustum et sacrificium, varia significabant, aliud nempe Agnus, aliud Ovis, aliud Haedus et capra, aliud Aries et Hircus, et quoque aliud Bos, tum Juvencus et Vitulus; aliud etiam pulli columbarum et turtures; quod aliud significaverint, constare potest manifeste ex eo, quod definitum sit expresse, quodnam genus sacrificarent singulis diebus, singulis festis, in expiationibus, in mundationibus, in inaugurationibus, et in caeteris; quae genera nusquam tam expresse definita fuissent, nisi unumquodvis aliquid speciale significaverit. Manifestum est, quod omnes Ritus seu Cultus externi, qui fuerunt in Ecclesia Antiqua, et postea in Judaica, repraesentaverint Dominum, ita imprimis Holocausta et Sacrificia, quia illa fuerunt principalia cultus apud Gentem Hebraeam; et quia Dominum,

amor, quo amasti Me, *in illis sit, et Ego in illis,*" XVII: 21. 22. 23. 26: quod Conjugium hoc coeleste sit boni et veri, ac veri et boni, videatur n: 2508. 2618. 2728. 2729 seq: Et quia Divinum Bonum nusquam esse et existere potest absque Divino Vero, et Divinum Verum nusquam absque Divino Bono, sed unum in altero mutuo et vicissim, inde manifestum est, quod Conjugium Divinum fuerit ab aeterno, hoc est, Filius in Patre, et Pater in Filio, ut Ipse Dominus docet apud Johannem, "Nunc glorifica Me, Tu Pater, apud Te Ipsum, gloria, quam habui antequam mundus esset, apud Te," XVII: 5. 24; [13] sed Divinum Humanum, quod fuit natum ab aeterno, nascebatur etiam in tempore, et quod natum in tempore, et glorificatum, idem est; inde est, quod toties Dominus dixerit, quod iret ad Patrem, qui misit Ipsum, hoc est, quod ad Patrem rediret; et apud Johannem, "In principio erat Verbum: (Verbum est ipsum Divinum Verum:) et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum; hoc erat in principio apud Deum; omnia per Ipsum facta sunt, et sine Ipso factum est nihil quod factum est: caeterum Verbum caro factum, et habitavit in nobis, et vidimus gloriam Ipsius, gloriam sicut Unigeniti a Patre, plenus gratia et veritate," I: 1. 2. 3. 14: videatur etiam Joh: III: 13. Cap: VI: 62.

2804. Dixit, ecce ignis et ligna, quod significet quod amor et justitia adsint, constat ex significatione ignis, quod sit amor, de qua n: 934; et ex significatione lignorum holocausti, quod sit meritum justitiae, de qua n: 2784.

2805. Ubi pecus ad holocaustum, quod significet ubi illi ex genere humano qui sanctificentur, constat ex repraesentatione Sacrificiorum, imprimis Holocaustorum; quod Holocausta et Sacrificia fuerint repraesentativa cultus interni, videatur n: 922. 923; et quod facta ex grege et ex armento; dum ex Grege, quod ex agnis, ovibus, capris, haedis, arietibus, hircis, cum ex Armento, quod ex bovibus, juvencis aut vitulis, quae quod coelestium et spiritualium varia genera significaverint, videatur n: 922. 1823. 2180; et quod per illa sanctificarentur, n: 2776; inde constare potest, quod per interrogationem Jischaki, *ubi pecus ad holocaustum,* significetur, ubi illi ex genere humano qui sanctificentur; quod manifestius pa-

tet a sequentibus, nempe a responso Abrahami patris, *Deus videbit sibi pecudem in holocaustum*, Vers: 8, quibus significatur, quod Divinum Humanum providebit illos qui sanctificentur; et ex eo, quod dein visus aries post detentus in perplexo cornibus, qui oblatus in holocaustum, Vers: 13, quibus significantur illi ex Genere humano, qui a spirituali Domini Ecclesia sunt, et praeterea ex illis quae sequuntur a Vers: 14 ad 17.

2806. Vers: 8. *Et dixit Abraham, Deus videbit sibi pecudem in holocaustum, fili mi; et iverunt ambo illi una.* Dixit Abraham, Deus videbit sibi pecudem in holocaustum, fili mi, significat responsum quod Divinum Humanum providebit illos qui sanctificentur: et iverunt ambo illi una, significat unitionem adhuc arctiorem quantum possibile.

2807. Dixit Abraham, Deus videbit sibi pecudem in holocaustum, fili mi, quod significet responsum quod Divinum Humanum providebit illos qui sanctificentur, constat ex significatione videre sibi, cum praedicatur de Deo, quod sit Praevidere et Providere; Videre enim in sensu proxime interno est intelligere, n: 2150. 2325: in sensu autem adhuc interiori, est fidem habere, n: 897. 2325; at in sensu Supremo, est Praevidere et Providere: tum ex significatione pecudis in holocaustum, quod sint illi qui ex Genere humano sanctificentur, de qua mox supra n: 2805: quod per Pecudem in holocaustum hic intelligantur Spirituales, ex sequentibus patet: Pecudes in holocaustum et sacrificium, varia significabant, aliud nempe Agnus, aliud Ovis, aliud Haedus et capra, aliud Aries et Hircus, et quoque aliud Bos, tum Juvencus et Vitulus; aliud etiam pulli columbarum et turtures; quod aliud significaverint, constare potest manifeste ex eo, quod definitum sit expresse, quodnam genus sacrificarent singulis diebus, singulis festis, in expiationibus, in mundationibus, in inaugurationibus, et in caeteris; quae genera nusquam tam expresse definita fuissent, nisi unumquodvis aliquid speciale significaverit. Manifestum est, quod omnes Ritus seu Cultus externi, qui fuerunt in Ecclesia Antiqua, et postea in Judaica, repraesentaverint Dominum, ita imprimis Holocausta et Sacrificia, quia illa fuerunt principalia cultus apud Gentem Hebraeam; et quia Dominum,

etiam simul repraesentaverunt apud homines illa quae Domini sunt, nempe coelestia amoris et spiritualia fidei, consequenter ipsos homines qui tales erant, seu tales esse deberent, inde est, quod per pecudem hic significentur Spirituales, hoc est, illi qui a spirituali Domini Ecclesia sunt. Quod Deus videbit sibi pecudem in holocaustum fili mi, significet quod *Divinum Humanum* providebit, constare potest ex eo, quod non dicatur hic quod Jehovah videbit, sed quod Deus videbit; cum uterque nominatur, ut in hoc Capite, per Jehovam tunc intelligitur idem quod per Patrem, et per Deum idem quod per Filium, ita hic *Divinum Humanum;* et hoc quia de Spirituali homine agitur, cui quod ex Divino Humano salus, videatur n: 2661. 2716.

2808. Iverunt ambo illi una, quod significet unitionem adhuc arctiorem quantum possibile, constare potest absque explicatione; quod hic significet unitionem arctiorem, est quia iterum dicitur, videatur n: 2800.

2809. Vers: 9. *Et venerunt ad locum, quem dixit ei Deus, et aedificabat ibi Abraham altare, et disposuit ligna, et ligavit Jischakum filium suum, et posuit illum super altari, desuper ligna.* Venerunt ad locum, quem dixit ei Deus, significat statum tunc secundum perceptionem ex Divino Vero: et aedificabat ibi altare, significat praeparationem Humani Divini Domini: et disposuit ligna, significat justitiam quae illi adjuncta: et ligavit Jischakum filium suum, significat statum Rationalis Divini sic quoad Verum subituri tentationis ultimos gradus: et posuit illum super altari, desuper ligna, significat in Humano Divino Cui Justitia.

2810. Venerunt ad locum quem dixit ei Deus, quod significet statum tunc secundum perceptionem ex Divino Vero, constat a significatione loci, quod sit status, de qua supra n: 2786, et ex significatione dicere in historicis Verbi, quod sit percipere, de qua saepe prius; hic dicere Deus, est percipere ex Divino Vero, quia Deus dicitur, non Jehovah, n: 2586. 2807 f:

2811. Et aedificabat ibi Abraham altare, quod significet praeparationem Humani Divini Domini, constat a significatione Altaris, et aedificare Altare: Altaria significabant omnem cultum in genere, quia erant primaria cultus Ecclesiae reprae-

sentativae, n: 921; et quia omnem cultum in Genere, significabant Divinum Humanum Domini, est enim Divinum Humanum Domini omnis cultus et omnis doctrina, usque adeo ut sit ipse cultus et ipsa doctrina, ut constare quoque potest a Sacra Coena, quae successit altaribus, seu holocaustis et sacrificiis, n. 2165. 2187. 2343. 2359, haec est primarium cultus externi, quia est Divinum Humanum Domini, quod ibi donatur. Aedificare altare, quod sit praeparare Humanum Divinum, constare potest inde, ita absque explicatione. De ultima praeparatione Humani Divini Domini ad subeundos tentationis ultimos gradus, in hoc Versu agitur, et describitur per quod Abraham disposuerit ligna, ligaverit Jischakum filium suum, et posuerit super altari desuper ligna.

2812. Et disposuit ligna, quod significet justitiam quae Illi adjuncta, constat a significatione lignorum holocausti, quod sint meritum justitiae, de qua supra n: 2784. 2798; et disponere ligna super altari, quod sit illud adjungere Humano Divino; adjungitur meritum justitiae, cum ibi est, et ex vero confidentia quod sit Illi.

2813. Ligavit Jischakum filium suum, quod significet statum Rationalis Divini sic quoad verum subituri tentationis ultimos gradus, constare potest a significatione ligare, tum Jischaki filii sui; ligare quod sit induere statum subeundi tentationis ultimos gradus, constare potest inde, quod qui in tentationis statu est, non aliter sit ac ligatus aut vinctus; quod Jischakus filius sit Rationale Divinum Domini, hic quoad Verum, videatur n: 2802. 2803; omne Rationale genuinum consistit ex bono et vero; Rationale Divinum Domini quoad bonum non potuit pati, seu subire tentationes, ad Bonum enim Divinum nullus genius aut spiritus inducens tentationes potest accedere, est [14] supra omnem tentationis conatum; at Verum Divinum ligatum, erat quod potuit tentari, fallaciae enim sunt, et magis falsa, quae illud infringunt, et ita tentant; de Vero enim Divino potest formari aliqua idea, sed non de Bono Divino nisi ab illis qui perceptionem habent, et sunt Angeli coelestes: Verum Divinum erat, quod non amplius agnoscebatur, cum Dominus venit in mundum, quare illud erat ex quo Dominus subiit et sustinuit tentationes: Verum Divinum in Domino est, quod

vocatur *filius hominis*, Bonum Divinum autem in Domino, quod vocatur *Filius Dei;* de Filio hominis pluries dicit Dominus quod passurus, nusquam autem de Filio Dei: quod de Filio hominis seu Vero Divino, constat apud Matthaeum, „Ecce ascendimus Hierosolymam, et *Filius hominis* tradetur principibus sacerdotibus, et scribis, et condemnabunt *Illum*, et tradent *Illum* gentibus ad illudendum et flagellandum *Illum*, et crucifigendum," XX: 18. 19: apud Eundem, „Jesus dixit discipulis suis, ecce adest hora, et *Filius hominis* tradetur in manus peccatorum," XXVI: 45: apud Marcum, „Jesus coepit docere illos, quod oporteat *Filium hominis* multa pati, et reprobari a senioribus, et principibus sacerdotum, ac scribis, et occidi, post tres tamen dies resurgere," VIII: 31: apud Eundem, „Scriptum de *Filio hominis* est, quod multa patietur, et contemnetur: et *Filius hominis* tradetur in manus hominum, qui occident *Illum*, sed occisus tertia die resurget," IX: 12. 31: apud Eundem, „Ecce ascendimus Hierosolymam, et *Filius hominis* tradetur principibus sacerdotum et scribis, qui condemnabunt *Illum* mortis, tradent *Illum* Ethnicis, hi illudent *Illum*, et exspuent in *Illum*, et occident *Illum*, tertia tamen die resurget," X: 33. 34: apud Eundem, „Venit hora, ecce tradetur *Filius hominis* in manus peccatorum," XIV: 41: apud Lucam, „Oportet *Filium hominis* multa pati, et reprobari a senioribus et principibus sacerdotum, et scribis, et occidi, et tertia die resurgere," IX: 22. 44: [15] apud Eundem, „Ascendimus Hierosolymam, ubi perficientur omnia, quae scripta sunt per Prophetas de *Filio hominis*, tradetur gentilibus, et illudetur, et contumeliis afficietur, et conspuetur, et flagellantes occident *Illum*, die tamen tertio resurget," XVIII: 31. 32. 33: [16] apud Eundem, „Angelus ad mulieres, mementote quod loquutus est vobis, cum adhuc esset in Galilaea, dicens, quod oportet *Filium hominis* prodi in manus hominum peccatorum, et crucifigi, et tertio die resurgere," XXIV: 6. 7. [17] In omnibus his locis per *Filium hominis* intelligitur Dominus quoad Verum Divinum, seu quoad Verbum in sensu suo interno, quod a principibus sacerdotum et scribis reprobaretur, contumeliis afficietur, flagellaretur, exspueretur, et crucifigeretur, ut constare potest manifeste ex eo, quod Judaei omnia et sin-

gula sibi applicuerint et arrogaverint secundum literam, nec scire voluerint quicquam de spirituali sensu Verbi, et de Regno coelesti, credentes Messiam venturum ad evehendum regnum eorum super omnia regna terrae, sicut etiam hodie credunt; inde patet, quod Verum Divinum fuerit, quod ab illis reprobatum, contumeliis affectum, flagellatum [18] et crucifixum; sive dicas Verum Divinum, sive Dominum quoad Verum Divinum, idem est, nam Dominus est ipsum Verum, sicut est ipsum Verbum, n: 2011. 2016. 2533 f. Quod Dominus tertia die resurrexerit, etiam involvit, quod Verum Divinum, seu Verbum quoad sensum internum, sicut intellectum fuit Antiquae Ecclesiae, in consummatione saeculi, quae quoque est Tertia dies, n: 1825. 2788, resuscitabitur, quare dicitur quod tunc apparebit Filius hominis, hoc est, Verum Divinum, Matth: XXIV: 30. 37. 39. 44. Marc: XIII: 26. Luc: XVII: 22. 24. 25. 26. 30. Cap: XXI: 27. 36. Quod Filius hominis sit Dominus quoad Verum Divinum, ex allatis locis constat, et porro ab his; apud Matthaeum, „Qui seminat bonum semen est *Filius hominis*, ager est mundus; in consummatione saeculi mittet *Filius hominis* angelos suos, et colligent [19] e Regno Ipsius omnia offendicula," XIII: 37. 41. 42, ubi bonum semen est Verum, mundus sunt homines, seminans illud est Filius hominis, offendicula sunt falsa: apud Johannem, „Dixit turba, nos audivimus ex Lege, quod Christus manet in aeternum, quomodo ergo tu dicis, oportet exaltari *Filium hominis*, quis est hic *Filius hominis:* respondit illis Jesus, breve tempus *Lux* vobiscum est, ambulate quousque *Lucem* habetis, ne tenebrae vos apprehendant, nam qui ambulat in tenebris, non scit quorsum vadit, quousque *Lucem* habetis, credite in *Lucem*, ut filii *Lucis* sitis," XII: 34. 35; ubi cum quaerunt, quis Filius hominis, respondit Jesus de Luce, quae est Verum, et quod Ipse sit Lux seu Verum, in quod crederent; de Luce, quae a Domino, quae est Divinum Verum, videatur n: 1053. [20] 1521. 1529. 1530. 1531. 1619 ad 1632. Quod autem Filius Dei, seu Dominus quoad Bonum in Humano Divino, non potuerit tentari, ut supra dictum, patet etiam a responso Domini ad tentatorem, apud Evangelistas, „Dixit tentator, si *Filius es Dei*, mitte Te Ipsum deorsum, scriptum enim est, Angelis suis

praecipiet de Te, ne forte offendas ad lapidem pedem tuum: dixit illi Jesus, iterum scriptum est, *non tentabis Dominum Deum tuum,*» Matth: IV: 6. 7. Luc: IV: 9. 10. 11. 12.

2814. Et posuit illum super altari desuper ligna, quod significet in Humano Divino Cui Justitia, constat ex significatione Altaris, quod sit Divinum Humanum Domini, de qua mox supra, n: 2811; et ex significatione lignorum holocausti, quod sint meritum justitiae, de qua n: 2784. 2798. 2812. Verum Divinum in Humano Divino Domini, quod tentationes subiit, de quo actum, non est ipsum Divinum Verum, hoc enim est supra omnem tentationem; sed est Verum rationale, quale est Angelis, consistens in apparentiis veri, et est quod vocatur Filius hominis sed ante glorificationem; Divinum autem Verum in Divino Humano Domini glorificato, est supra apparentias, nec usquam ad aliquem intèllectum, minus ad captum hominis, ne quidem ad Angelorum, venire potest, ita nusquam ad aliquid tentationis; apparet in coelis ut Lux quae a Domino. De Divino hoc Vero, seu Filio hominis glorificato, ita apud Johannem, « Dixit Jesus, nunc glorificatus est *Filius hominis,* et Deus glorificatus in Ipso; si Deus glorificatus est in Ipso, etiam Deus glorificabit Ipsum in Se Ipso, et statim glorificabit Ipsum,» XIII: 31. 32. Ut distincta idea arcanissimi hujus habeatur, licet Verum apud Dominum, quod tentari potuit, et quod subiit tentationes, appellare *Verum Divinum in Humano Divino Domini*, at Verum quod non tentari potuit, seu aliquam tentationem subire, quia glorificatum, appellare *Divinum Verum in Divino Humano Domini;* ut quoque in antecedentibus passim est observatum.

2815. Vers: 10. *Et misit Abraham manum suam, et accepit cultrum, ad mactandum filium suum.* Misit Abraham manum suam, significat tentationem usque ad ultimum potentiae: et accepit cultrum, significat quoad Verum: ad mactandum filium suum, significat usque dum mortuum quicquid ex mere humano.

2816. Misit Abraham manum suam, quod significet tentationem usque ad ultimum potentiae, constat ex rerum serie; agitur enim de gravissimis et intimis tentationibus Domini; in Versibus qui praecedunt, de praeparatione Humani Divini ad

illas admittendas et sustinendas, hic de actu, qui exprimitur in sensu literae, per quod miserit Abraham manum suam; per manum quod significetur potentia, videatur n: 878, hic ultimum potentiae, quia nihil nisi quam actus defuit. Secundum sensum internum est, quod Divinum Domini induxerit Humanum in gravissimas tentationes, per Abrahamum enim intelligitur Dominus quoad Divinum; et hoc usque ad ultimum potentiae; hoc ita se habet, quod Dominus admiserit Tentationes in Se, ut expelleret inde omne quod mere humanum esset, et hoc usque dum nihil nisi quam Divinum superesset; quod Dominus admiserit in Se tentationes, etiam ultimam, quae erat crucis, constare potest ab Ipsius Domini verbis, apud Matthaeum, „Coepit Jesus ostendere discipulis, quod oporteret Ipsum multa pati, et occidi: tunc ad se accipiens Ipsum Petrus, coepit increpare illum dicens, parce Tibi Domine, ut non fiat Tibi hoc; Ipse vero conversus dixit Petro, abi post Me, satana, scandalum Mihi es, quia non sapis ea quae Dei sunt, sed quae hominum sunt," XVI: 21. 22. 23: et manifestius apud Johannem, „Nemo tollet animam a Me, sed Ego pono a Me Ipso, potestatem Ego habeo ponendi eam, et potestatem habeo rursus accipiendi eam," X: 18; et apud Lucam, „Nonne haec oportebat pati Christum, et ingredi in gloriam suam," XXIV: 26.

2817. Et accepit cultrum, quod significet quoad verum, constat ex significatione cultri, quod sit verum fidei, de qua supra n: 2799; et quod tentatio Domini fuerit quoad Verum Divinum, n: 2813. 2814.

2818. Ad mactandum filium suum, quod significet usque dum mortuum quicquid ex mere humano, constare potest ex sensu interno horum verborum, significant enim gravissimas et intimas tentationes Domini, quarum ultima fuit Crucis, in qua quod mere humanum etiam mortuum sit, constat; hoc non potuit repraesentari per filium Abrahami seu Jischakum, quia sacrificare filios abominatio fuit, sed quantum potuit, repraesentatum fuit, nempe usque ad conatum, non autem ad actum; inde constare potest, quod per haec verba, quod Abraham acceperit cultrum ad mactandum filium suum, significetur usque dum mortuum sit omne mere humanum. Quod Dominus ven-

turus in mundum, et quod passurus mortem, ab antiquissimo tempore notum fuisse, manifeste sciri potest ex eo, quod invaluerit mos apud gentiles, sacrificare liberos suos, sic credentes se expiari, et propitiari Deo; in quo more abominabili non posuissent religiosissimum suum, nisi acceperint ab Antiquis, quod Filius Dei venturus sit, qui, ut credebant, sacrificium fieret; ad hanc abominationem etiam filii Jacobi inclinaverunt, et quoque Abraham, nemo enim tentatur nisi per id ad quod inclinat, quod filii Jacobi, constat apud Prophetas; sed ne in eam abominationem ruerent, [21] permissum fuit holocausta et sacrificia instituere, videatur n: 922. 1128. 1241. 1343. 2180.

2819. Quod Tentationes Domini in genere attinet, fuerunt illae exteriores et interiores, et quo interiores, eo graviores; intimae descriptae sunt, Matth: XXVI: 37. 38 39. 42. 44. Cap: XXVII: 46. Marc: XIV: 33. 34. 35. 36. Cap: XV: 34. Luc: XXII: 42. 43. 44; sed videantur, quae de Tentationibus Domini prius dicta sunt, nempe, quod Dominus primum pugnaverit ex bonis et veris, quae apparebant ut bona et vera, n: 1661. Quod pugnaverit contra mala amoris sui et mundi, ex Amore Divino erga universum genus humanum, n: 1690. 1691 f. 1789. 1812. 1813. 1820. Quod Solus ex Amore Divino pugnaverit, n: 1812. 1813. Quod omnia inferna pugnaverint contra Domini amorem, qui fuit salus universi generis humani, n: 1820. Quod Dominus omnium gravissimas tentationes sustinuerit, n: 1663. 1668. 1787. Quod Dominus per tentationes et victorias ex propria potentia factus Justitia, n: 1813. 2025. Quod facta unio Essentiae Humanae cum Divina a Domino per tentationes et victorias, n: 1737. 1813. 1921. 2025. 2026. Videantur etiam quae prius de Tentationibus in genere dicta sunt, n: 59. 63. 227. 847. Quod Tentatio sit pugna de potestate, num bonum vel malum, verum vel falsum imperaturum, n: 1923. Quod in tentationibus sint indignationes, et plures affectiones, n: 1917. Quod Tentationes sint coelestes, spirituales et naturales, n: 847. Quod in Tentationibus mali genii et spiritus aggrediantur illa quae sunt amoris, ita quae sunt vitae hominis, n: 847. 1820. Quid efficiunt tentationes, n: 1692 pr: 1717. 1740. Quod Tentatio ideo, ut domentur corporea, n: 847. Quod mala et falsa apud ho-

minem, qui regeneratur, per tentationes domentur, non aboleantur, n: 868. Quod verum sit primum pugnae, n: 1685. Quod homo ex bonis et veris pugnet, [22] quae per cognitiones imbuit, tametsi in se non bona et vera sint, n: 1661. Quod spiritus et genii mali excitent falsa et mala apud hominem, et quod inde tentationes, n: 741. 751. 761. Quod homo in tentationibus putet Dominum abesse, cum tamen tunc praesentior est, n: 840. Quod homo nequaquam ex se possit sustinere pugnas tentationum, quia sunt contra omnia inferna, n: 1692 f. Quod Dominus solus apud hominem pugnet, n: 1661. 1692. Quod per tentationes mali genii et spiritus depriventur potentia malum agendi et falsum inspirandi apud hominem, n: 1695. 1717. Quod tentationes fiant apud eos qui conscientiam habent, et acutiores apud eos qui perceptionem, n: 1668. Quod hodie raro fiant tentationes, sed anxietates, quae aliae et aliunde, n: 762. Quod homines spiritualiter mortui non possint sustinere pugnas tentationum, n: 270. Quod omnes tentationes secum habeant desperationem de fine, n: 1787. 1820. Quod post tentationes fluctuatio, n: 848. 857. Quod boni per tentationes discant, quod non sint nisi malum, et quod omnia sint misericordiae, n: 2334. Quod per tentationes conjungantur arctius bona veris, n: 2272. Quod non salventur per tentationes si succumbunt, nec si putant per eas meruisse, n: 2273. Quod in omni Tentatione sit liberum, fortius quam extra tentationes, n: 1937.

2820. Vers: 11. *Et clamavit ad eum Angelus Jehovae e coelo, et dixit, Abraham, Abraham, et dixit, ecce ego.* Clamavit ad eum Angelus Jehovae e coelo, significat consolationem ex Ipso Divino tunc; et dixit, Abraham, Abraham, et dixit, ecce ego, significat perceptionem consolationis in Divino Bono Rationalis post tentationem.

2821. Clamavit ad eum Angelus Jehovae e coelo, quod significet consolationem ex Ipso Divino tunc, constare potest ex significatione clamare e coelo, quod sit consolari, ut quoque patet ab illis quae proxime praecedunt, et quae mox sequuntur; et ex significatione Angeli Jehovae, cum Angeli in Verbo nominantur, quod per eos intelligatur aliquid in Domino, sed quid Domini, quod appareat ex serie, videatur n: 1925: similiter legitur de Domino, cum tentationem gravissi-

mam sustinuit in Gethsemane, quod visus sit Ipsi *Angelus de coelo* confortans Ipsum, Luc: XXII: 43: per Angelum e coelo ibi in sensu interno etiam intelligitur Divinum quod in Ipso.

2822. Et dixit Abraham, Abraham, et dixit ecce ego, quod significet perceptionem consolationis in Divino Bono Rationalis post tentationem, constare potest a significatione dicere in historicis Verbi, quod sit percipere, de qua saepius prius; hic quod sit perceptio in Divino Bono Rationalis, inde est, quia hic per Abrahamum, significatur Divinum Bonum Rationalis seu Humani Domini: quid sit perceptio in Divino Bono Rationalis, non ad captum explicari potest; antequam enim explicatur, formata erit idea de Divino Humano Domini ex cognitione plurium, quae antequam formata est, caderent omnia, quae explicationis essent, in ideas vel vacuas vel obscuras, quae vera vel perverterent vel inferrent incongruis; in hoc Versu de primo statu post tentationem Domini agitur, qui est status consolationis, quare nunc non amplius dicitur Deus, sed Jehovah, Deus enim dicitur, cum agitur de Vero, ex quo pugna, Jehovah autem cum de bono, ex quo consolatio, n: 2769; omnis consolatio post tentationem insinuatur in bonum, nam ex bono omne gaudium, ex bono transit in verum; hic ideo per Abrahamum significatur Divinum Bonum Rationalis, ut alibi etiam passim, et tunc cum Jehovah in eodem Versu nominatur.

2823. Vers: 12. *Et dixit, ne mittas manum tuam ad puerum, et ne facias illi quicquam, quia nunc novi, quod timeas Deum tu, et non cohibuisti filium tuum, unicum tuum a Me.* Dixit ne mittas manum tuam ad puerum, significat quod non ulterius admitteret [23] tentationem in Verum Divinum, quod Rationali: et ne facias illi quicquam, significat liberationem: quia nunc novi quod timeas Deum tu, significat glorificationem ex Amore Divino: et non cohibuisti filium tuum, unicum tuum, a Me, significat unitionem Humani cum Divino per ultimum tentationis.

2824. Et dixit ne mittas manum tuam ad puerum, quod significet quod non ulterius admitteret tentationem in Verum Divinum quod Rationali, constat a significatione mittere manum, quod sit tentatio usque ad ultimum potentiae, de qua mox supra n: 2816, et a significatione pueri, seu Jischaki hic,

quod sit Rationale quoad Verum Divinum, in quod admissae tentationes, de qua n: 2803. 2813. 2814. 2817.

2825. Et ne facias illi quicquam, quod significet liberationem, constare potest absque explicatione; cum enim dicitur quod nihil ei faciet, est quod actus intermittetur, ita quod liberabitur.

2826. Quia nunc novi quod timeas Deum tu, quod significet glorificationem ex Amore Divino, constat a significatione nosse cum praedicatur de Divino Domini, quod non aliud sit quam uniri, seu quod idem, glorificari, uniebatur enim Humano Divino per tentationes, n: 1737. 1813; et a significatione timere Deum, seu timoris Dei, quod hic sit Amor Divinus; qui quia praedicatur de Rationali Divino Domini quoad verum, dicitur hic timere Deum, non timere Jehovam, cum enim agitur de Vero dicitur Deus, cum de Bono Jehovah, n: 2586. 2769. 2822; [24] quod Amor Divinus sit, per quem Dominus univit Essentiam Humanam Divinae et Divinam Humanae, seu quod idem, se glorificavit, videatur n: 1812. 1813. 2253. Quid *Timere Deum* significet in Verbo, constare potest a locis ibi plurimis quoad sensum internum intellectis; Timor Dei ibi significat cultum, et quidem cultum vel ex timore, vel ex bono fidei, vel ex bono amoris; cultum ex timore cum agitur de non regeneratis, cultum ex bono fidei cum de regeneratis spiritualibus, et cultum ex bono amoris cum de regeneratis coelestibus. Quod I. *Timor Dei in genere significet cultum*, patet in Libro Regum, „Filii Israëlis *Timuerunt deos alios*, et ambulaverunt in statutis gentium: gentes missae in Samariam principio *non Timuerunt Jehovam*, quare misit Jehovah in eos leones; et venit e sacerdotibus, quos captivos fecerunt in Samaria, et habitabat in Bethel, et fuit docens eos, *quomodo Timerent Jehovam*, Pepigerat Jehovah foedus cum filiis Israëlis, et praeceperat eis, non *Timebitis Deos alienos*, nec incurvabitis vos eis, et non servietis eis, nec sacrificabitis eis, sed *Jehovam timebitis*, et Ipsi incurvabitis vos, et Ipsi sacrificabitis," 2 Reg: XVII: 7. 8. 24. [25.] 28. 32. 33. 35. 36. 37. 41; ubi timere manifeste pro colere: apud Esaiam, „Propterea quod appropinquavit populus iste ore suo, et labiis suis honoraverunt Me, et cor eorum elongavit se a Me, *et fuit Timor*

eorum pro Me mandatum hominum edoctum," XXIX: 13, ubi timor eorum pro Me, pro cultu in genere, nam dicitur quod Timor ille fuerit mandatum hominum: apud Lucam, „Judex quidam erat in urbe aliqua, *Deum non timens*, et hominem non reverens," XVIII: 2, Deum non timens pro non colens. II. *Quod Timor Dei significet cultum ex timore cum agitur de non regeneratis*, patet ab his locis: apud Mosen, „Cum promulgaretur Lex super monte Sinai, dixit populus ad Mosen, loquere tu nobiscum, et audiemus, et ne loquatur nobiscum Deus, ne forte moriamur, et dixit Moses ad populum, quia propter tentare vos venit Deus, et propter *ut sit Timor Ipsius super facies vestras*, ne peccetis," Exod: XX: 19. 20; et alibi, „Nunc quare moriemur, quia comedit nos ignis magnus hic, si addentes nos audire vocem Jehovae Dei nostri amplius, et moriemur; appropinqua tu, et audi omne, quod dicet Jehovah Deus noster, et tu loquere ad nos, omne quod dicet Jehovah Deus noster ad te, et audiemus, et faciemus: et Jehovah dixit ad Mosen, quis dabit, et erit cor eorum hoc illis ad *Timendum Me*, et ad custodiendum omnia praecepta mea, omnibus diebus," Deut: V: 22. 24. 26; ibi Timor Dei super facies vestras ne [25] peccetis, et cor ad timendum Me, et ad custodiendum omnia praecepta mea, significat cultum ex timore respective ad illos quia tales; qui enim in cultu externo sunt, nullo interno, per Timorem ad observantiam legis et obsequium feruntur, sed usque non veniunt in cultum internum seu in timorem sanctum, nisi in bono vitae sint, et sciant quid internum et credant: apud Eundem, „Si non serves ad faciendum omnia verba Legis hujus scripta in Libro hoc, ad *Timendum Nomen honorabile et terribile hoc* Jehovam Deum tuum, mirabiles reddet Jehovah plagas tuas, et plagas seminis tui, plagas magnas et certas, et morbos malos et certos, et reducet in te omnem languorem Aegypti, *a quibus times tibi*, et haerebunt in te," Deut: XXVIII: 58. 59. 60; hic quoque timere nomen honorabile et terribile Jehovam Deum, est colere ex timore, quod ut esset apud tales, omnia mala usque ad maledictiones tribuebantur Jehovae, n: 592. 2335. 2395. 2447. Apud Jeremiam, „Castigabit te malitia tua, et aversiones tuae corripient te, et scito et vide, quod malum et amarum relinquere

te Jehovam Deum tuum, et non *Pavorem Mei esse in te,*» II: 19. Apud Lucam, «Dico vobis, ne *Timete vobis ab iis,* qui occidunt corpus, postea autem non habent amplius quid facere; monstrabo autem vobis, *quem Timere debeatis, Timete Ipsum,* qui postquam occidit, potestatem habet injiciendi in gehennam, imo dico vobis, *Hunc timete,*» XII: 4. 5. Matth: X: 28; hic quoque timere Deum involvit cultum ex aliquo timore, quia timor adigebat eos ad obsequium, ut dictum. III. *Quod timere Deum seu Jehovam significet cultum ex bono fidei, ubi agitur de regeneratis spiritualibus,* patet ex his locis, apud Mosen, «Rex scribet sibi exemplar Legis hujus super Libro coram Sacerdotibus Levitis, et erit cum illo, et leget in illo omnibus diebus vitae suae, propterea ut discat *Timere Jehovam Deum suum,* ad servandum omnia verba Legis hujus, et statuta haec ad faciendum illa,» Deut: XVII: [18.] 19; Rex in sensu interno pro vero fidei, Regium enim repraesentabat Regnum Domini spirituale, n: 1672. 1728. 2015. 2069, inde timere Jehovam Deum suum, est colere Ipsum ex vero fidei, quod quia inseparabile est a bono charitatis, describitur per servare verba legis, et statuta ad faciendum illa: apud Samuelem, «Ecce dedit Jehovah super vos Regem, si *Timueritis Jehovam,* et serviveritis Ipsi, et auscultaveritis voci Ipsius, eritis etiam vos, et etiam Rex qui regnat super vos, post Jehovam Deum vestrum,» 1 Sam: XII: 14; hic quoque in sensu interno timere Jehovam pro colere ex bono et vero fidei, ut prius, quia agitur de Rege seu Regio. Apud Josuam, «Nunc *Timete Jehovam,* et servite Ipsi in integritate et veritate, et removete deos, quibus serviverunt patres vestri,» XXIV: 14, ubi etiam timere Jehovam pro colere ex bono et vero, quod est hominis spiritualis, integritas enim praedicatur de bono fidei, n: 612, veritas de vero fidei. Apud Jeremiam, «Erunt Mihi in populum, et Ego ero eis in Deum, et dabo eis cor unum, et viam unam, *ad Timendum Me* omnibus diebus, ad bonum eis et filiis eorum post illos, et pangam eis foedus saeculi, quod non revertar a post illos, ad benefaciendum eis, et *Timorem meum* dabo in cor eorum, pro non recedere a Me,» XXXII: [38.] 39. 40; quod hic timere Deum sit colere ex bono et vero fidei, constare potest a serie, et ex eo quod dicatur populus ac

Deus, quod populus praedicetur de illis qui in vero fidei sunt, videatur n: 1259. 1260, quod Deus dicatur ubi agitur de vero, n: 2586. 2769. 2807 f. Apud Esaiam, „Honorabunt Te populus robustus, urbs gentium validarum *Timebunt Te*," XXV: 3, ubi etiam timere Deum pro colere ex vero spirituali; praedicatur enim de populo et de urbe, quod urbs sit doctrinale verum, videatur n: 402. 2268. 2450. 2451. Apud Davidem, „Quis hic vir *Timens Jehovae*, docebit illum viam, quam eligat," Psalm: XXV: 12, ubi vir timens Jehovae, pro colente Ipsum, quod de spirituali homine, patet inde, quod dicatur, docebit illum viam, quod via sit verum, videatur n: 627. 2333: apud Eundem, „Beatus omnis *Timens Jehovae*, ambulans in viis Ipsius," Psalm: CXXVIII: 1, similiter: apud Eundem, „*Timentes Jehovam* glorificabunt Ipsum, omne semen Jacobi glorificabunt Ipsum, et *metuent ab Ipso* omne semen Israëlis," Psalm: XXII: 24, ubi metuere ab Ipso pro colere ex vero fidei, semen enim Israëlis est spirituale Ecclesiae, seu bonum et verum fidei, n: 1025. [26] 1447. 1610. Apud Mosen, „Nunc Israël, quid Jehovah Deus tuus petens a te, quin ad *Timendum Jehovam Deum tuum*, ad ambulandum in omnibus viis Ipsius, et ad amandum Ipsum, et ad serviendum Jehovae Deo tuo, in toto corde tuo, et in tota anima tua, ad servandum praecepta Jehovae, et statuta Ipsius," Deut: X: 12. 13; ibi describitur, quid est Timere Deum apud spiritualem hominem, qui est Israël, nempe quod sit ambulare in viis Jehovae, amare Ipsum, servire Ipsi, et servare praecepta et statuta. Apud Johannem, „Vidi Angelum volantem in medio coeli, habentem evangelium aeternum, dicentem voce magna, *Timete Deum*, et date Ipsi gloriam, quia venit hora judicii Ipsius," Apoc: XIV: 6. 7, ibi timere Deum pro cultu sancto ex bono et vero fidei: apud Lucam, „Jesus dixit paralytico, surge et tollens lectum tuum abi in domum tuam, unde stupor invasit omnes, et glorificabant Deum, et *impleti sunt timore*," V: 24. 25 [. 26], ubi timor pro timore sancto, qualis illorum qui per verum fidei initiantur in bonum amoris. IV. *Quod Timere Deum seu Jehovam, significet cultum ex bono amoris, cum agitur de regeneratis coelestibus*, apud Malachiam, „Foedus meum fuit cum Levi vitarum et pacis, et dedi ea illi *Timore*,

et *Timuit Me,* et pro Nomine meo contritus est Ille, lex veritatis fuit in ore illius, et perversitas non in labiis Ejus, in pace et rectitudine ambulavit Mecum," II: 5. 6, ubi de Domino, Qui hic est Levi in sensu interno; Levi significat sacerdotium, et significat amorem, timor ibi pro bono Divini amoris, lex veritatis pro vero illius, pax et rectitudo pro utroque: apud Esaiam, „Egredietur virga e stirpe Jisehaii, et surculus e radicibus ejus crescet, et requiescet super Ipso spiritus Jehovae, spiritus sapientiae et intelligentiae, spiritus consilii et fortitudinis, spiritus scientiae et *Timoris Jehovae*, et odorari Ipsius in *Timore Jehovae,*" XI: 1. 2. 3, ubi etiam de Domino; spiritus scientiae et timoris Jehovae pro Divino amore veri, odorari Ipsius in timore Jehovae, pro Divino amore boni: apud Davidem, „Praecepta Jehovae recta, laetificantia cor, praeceptum Jehovae purum illuminans oculos, *Timor Jehovae mundus* stans in perpetuum, judicia Jehovae veritas, justificata una," Psalm: XIX: 9. 10, ubi timor Jehovae mundus pro amore, judicia Jehovae veritas pro fide, quod justitia praedicetur de bono quod est amoris, judicia de vero quod est fidei, videatur n: 2235, quae justificata una dicuntur, cum verum fit bonum, seu cum fides fit [27] charitas: apud Eundem, „Ecce oculus Jehovae ad *Timentes Ipsum*, ad exspectantes misericordiam Ipsius," Psalm: XXXIII: 18; et alibi, „Jehovah non in fortitudine equi delectatur, non in cruribus viri placet, placitum Jehovae in *Timentibus Ipsum,* et exspectantibus misericordiam Ipsius," Psalm: CXLVII: 10. 11 [28], fortitudo equi pro propria potentia verum cogitandi, quod equus sit intellectuale, videatur n: 2760. 2761. 2762, crura viri pro propria potentia bonum faciendi, Timentes Jehovam pro colentibus Ipsum ex amore veri, et exspectantes misericordiam Ipsius pro colentibus ex amore boni; ubi apud Prophetas de bono, etiam de vero, et ubi de vero etiam de bono, dicitur, ob conjugium coeleste boni et veri in singulis, videatur n: 683. 793. 801. 2516. 2712. 2713: apud Eundem, „Jehovah benedicet domui Israëlis, benedicet domui Aharonis, benedicet *Timentibus Jehovam* parvis cum magnis," Psalm: CXV: 12. 13 [29], hic timentes Jehovam pro colentibus ex bono fidei, quod est domus Israëlis, et ex bono amoris, quod est domus Aharonis, utrum-

que ob conjugium coeleste in singulis Verbi, ut dictum: apud Esaiam, « Erit veritas temporum tuorum robur salutum, [30] sapientia et scientia, et *Timor Jehovae* ipse thesaurus, » XXXIII: 6, ubi sapientia et scientia pro bono fidei conjuncto cum ejus vero, timor Jehovae pro bono amoris: apud Eundem, « Quis in vobis *Timens Jehovae*, auscultans voci servi Ipsius, » L: 10, timens Jehovae pro colente ex amore, auscultans voci servi Ipsius pro colente ex fide; cum unum est alterius, tunc est conjugium coeleste. Ex his quae allata sunt ex Verbo, constare potest, quod Timor Dei sit cultus vel ex timore, vel ex bono fidei, vel ex bono amoris; ast quanto plus timoris est in cultu, tanto minus est fidei, et tanto adhuc minus amoris; et vicissim, quanto plus fidei est in cultu, et adhuc magis quanto plus amoris, tanto minus timoris est; inest quidem omni cultui timor, sed sub alia specie et alio habitu, est *Timor sanctus;* sed Timor sanctus, non ita est timor pro inferno et pro damnatione, sed ne quicquam faciant aut cogitent contra Dominum, et contra proximum, ita ne quicquam contra bonum amoris et verum fidei, est aversatio, quae est limes sancti fidei et sancti amoris ab una parte: et quia non timor pro inferno et damnatione, ut dictum, est illis qui in bono fidei, minus qui in bono amoris, hoc est, qui in Domino, ideo V, *Timere etiam significat diffidere, aut fidem et amorem non habere*, ut apud Esaiam, « Sic dixit Creator tuus, Jacob, et Formator tuus Israël, *ne Timeto*, quia redemi te, vocavi nomine tuo, mihi tu, » XLIII: 1. 5. Cap: XLIV: 8: apud Lucam, « Juramentum, quod juravit Abrahamo patri nostro, daturum nobis, ut *sine Timore* e manu hostium nostrorum erepti, serviamus Ipsi in sanctitate et justitia coram Ipso, » I: 73. 74: apud Eundem, « *Ne time tibi*, parve grex, quia placuit Patri vestro dare Regnum, » XII: 32: apud Marcum, « Jesus dixit Archisynagogo, *ne Timeto*, modo crede, » V: 36. Luc: VIII: 49. 50; apud Eundem, « Jesus dixit, *quid Timidi estis adeo*, quomodo non habetis fidem, » IV: 40: apud Lucam, « Pili capitis vestri numerati sunt, *ideo ne Timete*, multis passeribus praestantiores estis, » XII: 7; [31] in his locis Timere est diffidere, seu, fidem et amorem non habere.

2827. Et non cohibuisti filium tuum, unicum tuum, a Me, quod significet unitionem Humani cum Divino per ulti-

mum tentationis, constare potest a significatione Filii tui, nempe Jischaki, quod sit Divinum Rationale, de qua prius, seu Divinum Humanum, hoc enim in Rationali inchoat, n: 2106. 2194, hoc unicum dicitur, quia unigenitum, videatur n: 2772; et a significatione non cohibere a Me, quod sit facere ut uniatur, nempe Ipsi Divino: quod unitio facta sit per ultimum tentationis, ex omnibus illis, quae praecedunt, patet.

2828. Vers: 13. *Et sustulit Abraham oculos suos, et vidit, et ecce aries post detentus in perplexo cornibus suis; et ivit Abraham, et accepit arietem, et obtulit illum in holocaustum loco filii sui.* Sustulit Abraham oculos suos et vidit, significat Domini cogitationem et intuitionem ex Divino: et ecce aries, significat spirituales ex humano genere: post detentus in perplexo, significat implicatus scientifico naturali: cornibus suis, significat omni potentia quoad vera fidei: et ivit Abraham et accepit arietem, significat liberationem eorum ex Divino Humano Domini: et obtulit illum in holocaustum loco filii sui, significat sanctificationem eorum et adoptationem.

2829. Sustulit Abraham oculos suos et vidit, quod significet Domini cogitationem et intuitionem ex Divino, videatur supra n: 2789, ubi eadem verba. Cogitatio et intuitio ex Divino, est in omnia et singula, quae fient, in aeternum, cum Divina Providentia.

2830. Et ecce aries, quod significet spirituales ex humano genere, constat ex significatione Arietis, de qua sequitur: notum est intra Ecclesiam, quod Holocausta et Sacrificia in Ecclesia repraesentativa Judaica et Israëlitica, significaverint Divinum Humanum Domini, sed aliud holocausta et sacrificia ex Agnis, aliud ex ovibus et capris, etiam aliud ex haedis, arietibus, hircis, ex bovibus, juvencis, vitulis, et ex turturibus et pullis columbarum, similiter minchae et libamina; in genere significarunt Divina Coelestia, Divina Spiritualia, et Divina Naturalia, quae Domino, et inde significarunt coelestia, spiritualia, et naturalia, quae ab Ipso in Regno Ipsius, consequenter in unoquovis qui est Regnum Domini; quod etiam constare potest a Sancta Coena, quae holocaustis et sacrificiis successit, ibi Panis et Vinum significant Divinum Humanum Domini, Panis Divinum coeleste, Vinum Divinum spirituale Ip-

sius, consequenter significant amorem Ipsius erga universum genus humanum, et vicissim amorem generis humani in Dominum, n: 2343. 2359; inde patet, quod holocausta et sacrificia involverint cultum coelestem ex amore in Dominum, et cultum spiritualem ex charitate erga proximum, et inde ex fide in Dominum, n: 922. 923. 1823. 2180: quid coeleste et quid spirituale, seu quid coelestes et spirituales in Regno Domini seu in Ecclesia Ipsius, saepius dictum, videatur n: 1155. 1577. 1824. 2048. 2088. 2184. 2227. 2669. 2708. 2715. Quod nunc Aries significet Divinum Spirituale Domini, et consequenter spirituale apud hominem, seu quod idem, Spirituales ex genere humano, constare potest ex holocaustis et sacrificiis, quae fiebant ex arietibus; „Ut cum Aharon et filii ejus sanctificarentur ad fungendum ministerio, seu cum inaugurarentur, quod offerrent *Juvencum* unum in peccatum, cujus sanguis spargeretur super cornua altaris, et reliquum ad fundamentum ejus; tum quod *Aries* unus mactaretur, et ejus sanguis spargeretur circum altare, et dein *Aries* adoleretur totus *in holocaustum;* et *alterius Arietis* mactati sanguis spargeretur super auriculam, et pollicem manus et pedis Aharonis, et postquam is agitatus esset, adoleretur super holocausto," Exod: XXIX: 1 ad 35. Levit: VIII: 1 ad f. Cap: IX: 2 seq. quod omnes hi ritus sancti fuissent, constat, sed sancti inde quia sancta repraesentabant et significabant; alioquin mactare juvencum, spargere sanguinem ejus super cornua, et reliquum ad fundamentum altaris; et mactare arietem unum, et ejus sanguinem spargere circum altare, et dein illum adolere; et alterius arietis sanguinem spargere super auriculam et pollicem manus et pedis Aharonis, tum agitare illum, et adolere super holocausto; omnia haec fuissent nullius sanctitatis, ita nullius cultus, nisi sancta repraesentavissent; quid autem singula repraesentaverint, nemini constare potest nisi ex sensu interno; quod Juvencus qui in peccatum significaverit Divinum Naturale Domini, et Aries Divinum Spirituale, et quod quoque Spirituales ex genere humano, ex significatione Juvenci et Arietis in Verbo, constare potest; inaugurationes in sacerdotium fiebant per spiritualia, nam per spiritualia introducitur homo in coelestia, seu quod idem, per vera fidei in bonum amoris: similiter „cum

Aharon intraret in Sanctum, offerret *Juvencum* in peccatum, et *Arietem* in holocaustum, » Levit: XVI: 2. 3. Quod « Naziraeus, cum implerentur dies Naziraeatus ejus, offerret *Agnum* filium anni integrum unum in holocaustum, et *Agnam* unam filiam anni integram in peccatum, et *Arietem unum integrum* in pacifica, » Num: VI: 13. 14. 16. 17, erat, quia Naziraeus repraesentabat Coelestem hominem, qui est similitudo Domini, n: 51. 52. 1013, coelestis homo talis est, quod sit in coelesti amore, hoc est, in amore in Dominum, et inde in coelesti vero, n: 202. 337. 2069. 2715. 2718, ideo sacrificare debebat Agnum et Agnam, per quae significabatur Coeleste; tum Arietem, per quem significabatur spirituale. In festis sacrificabantur juvenci, arietes, et agni, « ut in primo die festi azymorum, duo juvenci, *unus Aries*, et septem agni, cum mincha eorum, in holocaustum, » Num: XXVIII: 18. 19. 20: « In die primitiarum, ètiam duo juvenci, *unus Aries*, et agni septem, cum mincha eorum, in holocaustum, » Num: XXVIII: 26. 27. 28; « In Noviluniis, juvenci duo, *Aries unus*, et agni septem, cum mincha eorum, in holocaustum, » Num: XXVIII: 11. 12: [32] In mense septimo, in primo mensis, juvencus unus, *Aries unus*, agni septem, cum mincha eorum: In decimo quinto die mensis septimi, juvenci tredecim, *Arietes duo*, agni quatuordecim; et sic porro, videatur Num: XXIX: [1. 2.] 12. 13. 14. 17. 18. 20. 21. 22. 23. 24. 26 ad 36; Juvenci et Arietes significabant Spiritualia, Agni vero coelestia; nam in festis sanctificari debebant, et per spiritualia introduci. Quia Arietes significabant Divinum Spirituale Divini Humani Domini, tum spiritualia apud hominem, ideo, ubi agitur de Novo Templo et de Nova Hieròsolyma, hoc est, de Regno Spirituali Domini, dicitur apud Ezechielem, « Cum ibi absolveris expiare Altare, offerrent *Juvencum* in peccatum, et *Arietem* in holocaustum, et quod septem diebus facerent *Hircum* peccati in die, et *Juvencum* et *Arietem*, » XLIII: 23. 24. 25: et quod « Princeps in die hoc pro omni populo faceret Juvencum peccati, et septem diebus festi *septem Juvencos*, et *septem Arietes*, cum mincha, in holocaustum, » XLV: 22. 23. 24: « Et in die sabbathi, faceret sex *Agnos* et *Arietem*, » XLVI: 4. 6. Quod per Novum Templum et Novam Hierosolymam in sensu universali signifi-

cetur Regnum Domini, videatur n: 402. 940, in specie Nova Ecclesia, n: 2117, quod ibi non holocausta et sacrificia, cuivis notum esse potest, inde patet, quod per illa significentur coelestia quae sunt amoris, et spiritualia quae sunt fidei, nam haec sunt Regni Domini, ita hic similia per Juvencos, Arietes, Agnos; quod Juvenci et Arietes significent spiritualia, constat ex [33] singulis ibi in sensu interno, in genere ex eo, quod per Novum Templum et Novam Hierosolymam significetur in specie Regnum Spirituale Domini, per Zionem autem Regnum coeleste. Quod Aries significet Spirituale, seu, quod idem est, Spirituales, patet etiam apud Danielem, „Quod illi visus *Aries*, stans ante flumen, cui duo cornua; dein *Hircus caprarum*, qui illum percussit, fregit cornua ejus, et conculcavit," VIII: 3. 4. seq: [34] ubi per *Arietem* non aliud intelligitur, quam Ecclesia spiritualis, et per *Hircum* caprarum illi qui sunt in fide separata a charitate, seu in vero separato a bono, qui successive se extollunt contra bonum, et demum contra Dominum, quod etiam describitur. Apud Samuelem, „Samuel dixit ad Schaulem, num complacet Jehovae in holocaustis et sacrificiis, sicut auscultando voci Jehovae, ecce auscultare prae sacrificio bonum, et obedire *prae adipe Arietum*," 1 Sam: XV: 22; ubi quia agitur de obedientia, ita de vero quod est spirituale, et illa erant ad Regem, per quem etiam Verum significatur, n: 1672. 2015. 2069, ideo non dicitur prae adipe boum seu agnorum, sed prae adipe arietum. Apud Davidem, „Cum exiret Israël ex Aegypto, domus Jacobi e populo barbarico, factus est Jehudah in sanctuarium ejus, Israël dominia ejus; Mare vidit et fugit, et Jordan avertit se retrorsum, *Montes saltaverunt sicut Arietes*, colles sicut filii gregis, quid tibi Mare quod fugias, Jordan avertas te retrorsum, *Montes saltetis sicut Arietes*, colles sicut filii gregis, a coram Domino parturis terra, a coram Deo Jacobi, qui convertit petram in lacum aquarum, et silicem in fontem ejus aquarum," Psalm: CXIV: 1 ad f; agitur ibi in sensu interno de bono spirituali post regenerationem, et [35] describitur quale est, ejus coeleste spirituale per Montes quod saltaverint sicut arietes, et coeleste naturale per quod colles sicut filii gregis; quod montes sint coelestia quae amoris, videatur n: 795. 1430; quisque scire potest,

quod in his, sicut in caeteris Davidis, sancta sint, sed in sensu interno, et quod aliquid significet, quod montes saltaverint sicut arietes, et colles sicut filii gregis, et quod coram Domino parturiat terra, quae absque sensu interno sunt voces nullius rei: Similiter etiam haec, apud Mosen, „Equitare faciet eum super excelsis terrae, et comedere faciet proventus terrae, et fugere faciet mel e rupe, et oleum e silice petrae, butyrum armenti, et lac gregis, cum adipe Agnorum, et *Arietum filiorum Baschanis*, et hircorum cum adipe renum tritici, et sanguinem uvarum bibes merum," Deut: XXXII: 13. 14. 15, Arietes filii Baschanis pro coelestibus spiritualibus, quid coelestia spiritualia, videatur n: 1824. Apud Davidem, „Holocausta medullatorum offeram Tibi *cum suffitu Arietum*, faciam bovem cum hircis," Psalm: LXVI: 15, holocausta medullatorum pro coelestibus quae sunt amoris, suffitus arietum pro spiritualibus quae sunt fidei. Apud Ezechielem, „Arabia et omnes principes Kedar, hi negotiatores manus tuae, in Agnis, in *Arietibus* et Hircis," XXVII: 21, ubi de Tyro, per quam significantur illi qui in cognitionibus boni et veri sunt, n: 1201; Arabia pro sapientia eorum, Principes Kedar pro intelligentia eorundem, Agni pro coelestibus, Arietes pro spiritualibus, hirci pro naturalibus, quae ordine succedunt. Apud Esaiam, „Omnis grex Kedar congregabuntur Tibi, *Arietes Nebajoth* ministrabunt Tibi, ascendent ad beneplacitum Altare meum, et domum decoris mei decorabo," LX: 7, ibi de Domini Divino Humano; grex Kedar pro Divinis coelestibus, Arietes Nebajoth pro Divinis spiritualibus. Ex his omnibus nunc constare potest, quod Aries in sensu interno significet Divinum Spirituale Domini, et inde Spirituale apud hominem, seu, quod idem, Spirituales ex genere humano.

2831. Post detentus in perplexo, quod significet implicatos in scientifico naturali, constat a significatione detineri hic quod sit implicari; et ex significatione perplexi aut implexi, quod sit scientificum, de qua sequitur. Quod Spirituales detineantur implicati in scientifico naturali quoad vera fidei, ita se habet; Spirituales non habent perceptionem boni et veri, sicut coelestes, sed loco ejus conscientiam, quae formata est a bonis et veris fidei, quae ab infantia a parentibus et magistris, et

dein a doctrina fidei, in quam nati sunt, hauserunt; qui non perceptionem boni et veri habent, ii non possunt aliter quam confirmari a scientificis, quisque aliquam ideam sibi facit de illis quae didicit, etiam de bonis et veris fidei, absque idea non manet quicquam in memoria, aliter quam ut res vacua, confirmantia accedunt et implent ideam rei, ex cognitionibus aliis, etiam a scientificis; ipsa idea confirmata a pluribus facit, ut non modo haereat in memoria, et evocari inde possit in cogitationem, sed etiam ut fides ei insinuari possit. Quod *Perceptionem* in genere attinet, quia pauci norunt quid Perceptio, dicendum; est Perceptio boni et veri in coelestibus et spiritualibus, est Perceptio justi et aequi in vita civili, et est Perceptio honesti in vita morali; quod Perceptionem boni et veri in coelestibus et spiritualibus, concernit, hanc habent Angeli interiores a Domino, et hanc habuerunt homines Ecclesiae Antiquissimae, et hanc habent Coelestes qui in amore in Dominum sunt, sciunt illico ex interna quadam animadvertentia, num bonum sit et num verum, Dominus enim insinuat hoc, quia Domino sunt amore conjuncti; at Spirituales homines non habent talem perceptionem boni et veri in rebus coelestibus et spiritualibus, sed loco ejus habent conscientiam, quae dictat, sed conscientia formata est ex cognitionibus boni et veri, quas hauserunt a parentibus et magistris, ut dictum, et dein ex proprio studio in doctrina et in Verbo, illis fidem adjungunt tametsi non forent ita bona et vera; inde est quod conscientiam habere possint homines ex quacunque doctrina, etiam conscientiae non absimile Gentiles ex suo religioso; quod Spirituales non habeant perceptionem boni et veri fidei, sed dicant et credant verum esse, quod didicerunt et captarunt, constare satis potest ex eo, quod unusquisque dicat suum dogma esse verum, magis haeretici quam alii, et quod ipsum verum non videre, minus agnoscere possint, tametsi millia dictarent; exploret quisque se, an percipere aliunde possit num verum, et annon cum verissimum ei manifestatur, usque non agnoscat; ut pro exemplo, qui fidem essentialem salutis facit, non amorem, tametsi coram illo omnia illa legerentur quae Dominus de amore et charitate loquutus, videantur n: 2373, et sciat ex Verbo, quod omnis Lex, et omnes Prophetae, ab amore in Dominum et

charitate erga proximum, pendeant, usque tamen manebit in idea fidei, et dicet illam solam salvare; aliter illi, qui in perceptione coelesti et spirituali sunt. Quod autem Perceptionem Justi et Aequi in vita civili attinet, hanc habent illi in mundo, qui rationales sunt, et quoque perceptionem honesti in vita morali; quoad illam et hanc distinguit se unus homo ab altero; sed iidem nusquam ideo habent perceptionem boni et veri fidei, quia haec perceptio est superior seu interior, et influit per intimum rationalis a Domino. Causa quoque, cur Spirituales non habent perceptionem boni et veri fidei, est, quia bonum et verum non implantatum est in parte eorum voluntaria, ut apud homines coelestes, sed in parte intellectuali, videatur n: 863. 875. 927. 1023. 1043. 1044. 2256; inde est, quod Spirituales non possint ad primum lucis, in qua sunt coelestes, venire, n: 2718, sed quod illis obscurum sit respective, n: 1043. 2708 pr: [36] 2715; quod Spirituales implicati sint scientifico naturali quoad vera fidei, inde sequitur. Quod perplexum seu implexum in sensu interno significet scientificum naturale, hoc est, illud scientificum, quod in Memoria exteriore haeret, constare etiam potest ab aliis locis in Verbo; apud Ezechielem, „Ecce Aschur cedrus in Libano, pulchra fronde, et nemus umbrosum, et excelsa altitudine, *et inter implexa fuit ramus ejus*," XXXI: 3, ubi de Aegypto, quae est scientia, n: 1164. 1165. 1186. 1462; Aschur pro rationali, n: 119. 1186, quod etiam est cedrus, tum Libanus, in Verbo; inter implexa pro inter scientifica, rationale enim humanum fundatur in scientificis ejus: apud Eundem, „Sic dixit Dominus Jehovih, quoniam elatus es altitudine, et *dedit ramum suum ad inter implexa*, et elatum factum est cor ejus in elatione sua, exscindent eum alieni, violenti gentium, et dejicient eum," XXXI: 10. 12, de Aegypto, dare ramum inter implexa, pro haerere in scientificis, et inde spectare spiritualia, coelestia, et Divina: apud Eundem, „Propterea ut extollant se in altitudine sua omnes arbores aquarum, et *non dent ramum suum ad inter implexa*, et non stent super illis in altitudine sua omnes bibentes aquas, quia omnes illi dabuntur morti, ad terram inferiorem in medio filiorum hominis ad descendentes foveam," XXXI: 14. ubi de illis, qui per ratiocinia ex scientificis, intra-

re volunt in mysteria fidei, qui quod prorsus occaecentur, videatur n: 215. 232. 233. 1072. 1911. 2196. 2203. 2568. 2588; ratiocinari ex scientificis, est dare ramum ad inter implexa: apud Eundem, „Fuerunt illi plantae roboris ad sceptra dominantium, et extulit se altitudo ejus *super inter implexa,*" XIX: 11, similiter: apud Eundem, „Confossi Israëlis in medio idolorum eorum, circum altaria eorum, et sub omni arbore viridi, et *sub omni quercu implexa,*" VI: 13, agitur de cultu quem sibi fingunt, fidem habentes sibi, ita illis quae ex scientificis suis excludunt; quercus implexa pro scientificis in tali statu, quod quercus sint apperceptiones ex scientificis, videatur n: 1442. 1443. 2144: similiter alibi apud Eundem, „Viderunt omnem collem altum, et omnem *arborem implexam,* et sacrificabant ibi sacrificia sua," XX: 28; arbor implexa pro illis quae non dictat Verbum, sed scientificum proprium; quod cultus fieret in lucis, et significativus esset secundum arborum qualitates, videatur n: 2722. [37] Apud Esaiam, „Ardet sicut ignis malitia, senticetum et vepretum comedet, et incendet *implexa sylvae,*" IX: 17; senticetum et vepretum pro falsitate et cupiditate, implexa sylvae pro scientificis: apud Eundem, „Jehovah Zebaoth excidet *implexa sylvae* ferro, et Libanus per magnificum cadet," X: 34; implexa sylvae pro scientificis, Libanus pro rationalibus. Apud Jeremiam, „Tollite signum versus Zionem, quia malum Ego adducens e septentrione, et confractionem magnam, ascendit leo *ex perplexo suo,* et perditor gentium profectus exivit e loco suo, ad ponendum terram tuam in vastitatem, urbes tuae destruentur, ut nullus habitator," IV: 6. 7, [38] ex perplexo pro ex scientifico, ex quo quod ascendit in arcana Divina, ponit terram in vastitatem, hoc est, Ecclesiam vastat. Quod scientifica in Verbo dicantur Perplexa, est causa quia respective talia sunt, imprimis cum cupiditates amoris sui et mundi, et principia falsi, adspirant; amor coelestis et spiritualis, est qui scientifica, quae sunt memoriae exterioris, disponit in ordinem, at amor sui et mundi pervertit ordinem, et perturbat omnia quae ibi; haec non animadvertit homo, quia in perverso ordine ponit ordinem, in malo bonum, et in falso verum, inde sunt illa in perplexo; etiam ex eo, quod illa, quae sunt Memoriae exterioris, ubi scientifica, ad illa

quae in Memoria interiore, ubi rationalia, sint respective in perplexo, aut sicut in opaca sylva; quam umbrosum, opacum, et tenebricosum sit ibi respective, non scire potest homo, quamdiu in corpore vivit, putat enim tunc, quod omnis sapientia et intelligentia sit inde, sed sciet in altera vita, quando in illa quae sunt memoriae interioris, venit, quod in Memoria exteriore, quae propria est homini cum vivit in mundo, nihil minus sit quam lux sapientiae et intelligentiae, sed quod respective ibi tenebrosum, inordinatum, et perplexum, videatur n: 2469 ad 2494.

2832. Cornibus suis, quod significet omni potentia quoad vera fidei, constat a significatione cornuum; Cornua in Verbo passim memorantur, et ibi significant potentiam Veri quod ex bono, et in opposito sensu potentiam falsi quod ex malo; hic loci, quod Spirituales, qui per Arietem significantur, implicati sint scientifico naturali omni potentia quoad verum, et inde quod deprivati potentia percipiendi vera; quo plus enim aliquis scientifica naturalia consulit, et illis animo et mente inhaeret, quoad illa quae sunt vera fidei, eo magis lucem veri amittit, et cum lucem, etiam vitam veri: quisque hoc ab experientia scire potest, si attendat et reflectat, ex illis qui dicunt, se nihil credere posse, nisi per sensualia vel per scientifica capiant quod ita sit, si exploraveris illos quales sunt, comperies quod ne hilum credant, et praeterea quod illis nihil sapientius videatur, quam naturae omnia et singula tribuere; sunt etiam plures, qui dicunt se credere tametsi non capiunt, et tamen usque in occulto apud se aeque ac alii ex sensualibus et scientificis ratiocinantur de veris fidei num ita sit, hi vel persuasivum quoddam habent insufflatum ex amore sui et mundi, vel prorsus non credunt; quales sunt, patet a vita eorum; illi et hi quidem sunt in Ecclesia spirituali Domini, sed non ab Ecclesia; qui ab Ecclesia, in vita boni sunt, et fidem veris habent; sed Spirituales tum aliis veris, quam quae impressa sibi habent ab infantia, et confirmata dein sibi ex doctrina vel aliunde; talis status est spiritualium, qui status hic descriptus est per Arietem detentum in perplexo cornibus suis, videatur mox supra n: 2831. *Quod Cornu significet potentiam Veri quod ex bono*, constat ab his locis; apud Davidem, „Decus roboris eo-

rum Tu, et in beneplacito tuo *exaltabis cornu nostrum*, quia Jehovah scutum nostrum, et Sancto Israëlis Rex noster; *Veritas mea* et misericordia mea cum Ipso, et in Nomine meo *exaltabitur Cornu Ipsius*, et ponam in Mari manum Ipsius, et in fluviis dextram Ipsius," Psalm: LXXXIX: 18. 19. 25 [.26], ubi Cornu nostrum, et cornu Ipsius, manifeste pro potentia veri: agitur ibi de Regno Spirituali Domini; Sancto Israëlis Rex noster, pro quod Domino Divinum verum, quod Rex sit verum, et Regium Domini sit Divinum Verum, videatur n: 1672. 1728. 2015. 2069; ponere in mari manum et in fluviis dextram, pro quod robur in scientiis et cognitionibus veri, quod manus et dextra sit robur, n: 878, et quod mare et fluvii sint scientiae et cognitiones, n: 28. 2702: apud Eundem, „Amabo Te, Jehovah, robur meum, Jehovah petra mea, et propugnaculum meum, et ereptor meus, Deus meus, rupes mea in qua confido, scutum, et *Cornu salutis*," Psalm: XVIII: 2. 3. 2 Sam: XXII: 2. 3, Cornu salutis pro vero quoad potentiam, ibi robur, petra, propugnaculum, Deus, rupes, scutum, sunt omnia significativa potentiae veri: apud Eundem, „In Zione *germinare faciam* [39] *cornu Davidi*, disponam lucernam Uncto meo; hostes illius induam pudore," Psalm: CXXXII: 17, ubi de Domino, Qui est David, n: 1888, cornu pro potentia veri, lucerna, pro luce veri. Apud Samuelem, „Exultavit cor meum in Jehovah, *exaltavit se cornu meum* in Jehovah, dilatatum est os meum contra hostes meos, quia laetata sum in salute tua: Jehovah dabit robur Regi suo, et *exaltabit cornu uncti sui*," 1 Sam: II: 1. 10; propheticum Channae; cornu pro potentia veri. Apud Mosen, „Primogenitus bovis ejus honor illi, et *cornua monocerotis, cornua ejus*, illis populos *cornu feriet* una, ad fines terrae," [40] Deut: XXXIII: 17, propheticum Israëlis de Josepho, ubi cornua monocerotis pro magna potentia veri, ut patet quoque ex eo, quod illis populos feriet ad fines terrae: similiter apud Davidem, „*Exaltabis*, sicut Monocerotis, *cornu meum*," Psalm: XCII: 11: et apud Eundem, „Jehovah salva me ex ore leonis, et *ex Cornibus Monocerotis responde mihi*," Psalm: XXII: 22, Vera Divina ex altitudine cornua monocerotum dicta sunt; inde exaltari cornu toties dicitur, exaltatio enim significat potentiam

ex interiori, quod internum exprimatur per altum, videatur n: 1735. 2148. Apud Jeremiam, „Dominus abscidit in excandescentia *omne cornu Israëlis*, reduxit retro dextram ejus a coram hoste," Thren: II: 3, abscindere omne cornu Israëlis, pro deprivare vero cui potentia, quod etiam est reducere dextram a coram hoste. Apud Ezechielem, „In die illo *crescere faciam cornu domui Israëlis*, et tibi dabo apertionem oris in medio eorum," XXIX: 21, crescere facere cornu domui Israëlis, pro multiplicare vera Ecclesiae spiritualis, quae est Israël, apertio oris pro confessione eorum. Apud Habakuk, „Deus e Themane veniet, et Sanctus de monte Paran, texit coelos honor Ipsius, et laude Ipsius impleta est terra, et splendor sicut lux erit; *Cornua e manu Ipsius Ipsi*, et ibi *occultatio roboris Ipsius*," III: [3.] 4, ubi de Domino, Cornua e manu Ipsius Ipsi, et ibi occultatio roboris Ipsius, manifeste pro potentia veri; mons Paran quod sit Divinum Spirituale sive Divinum Verum Humani Domini, videatur n: 2714, quod etiam est splendor et lux: Divinum Verum Humani Domini apud Johannem ita describitur, „Vidi, cum ecce in medio throni, et quatuor animalium, Agnus stans tanquam mactatus, *habens cornua septem*, qui sunt septem Dei spiritus emissi in omnem terram," Apoc: V: 6, Cornua septem pro Veris sanctis seu Divinis; quod septem sint sancta, videatur n: 716. 881; septem spiritus emissi in omnem terram, sunt sanctae praedicationes eorundem verorum. Cornua altarium nec aliud quam Verum cui potentia significabant, de quibus ita apud Mosen, „Facies *Cornua super quatuor Angulis Altaris, ex illo erunt Cornua ejus*," Exod: XXVII: 2. Cap: XXXVIII: 2: similiter super altari suffimenti, *et quod ex illo cornua essent*," Exod: XXX: 2. Cap: XXXVII: 25; quod altare esset principale repraesentativum Domini, et cultus Ipsius, videatur n: 921; Altare erat repraesentativum Divini Boni Ipsius, Cornua erant repraesentativa Divini veri Ipsius, quod ex Bono esset Verum repraesentabatur per quod Cornua essent ex illo seu ex altari; quod non aliud verum sit quam quod ex bono, videatur n: 654. 1608. 1162. 1176. 2063. 2261. 2429; [41] inde patet quod cornua in genuino sensu significent potentiam veri quod ex bono. Quod Aharon et filii ejus, cum initiarentur ministerio, acciperent de sanguine ju-

venci, et darent super *Cornua Altaris* digito," Exod: XXIX: 12. Levit: VIII: 15; "et quod Aharon expiaret *super Cornibus Altaris* semel in anno," Exod: XXX: 10; "et quod Sacerdos cum peccaret, offerret juvencum, et daret de sanguine *super cornua altaris suffimenti,*" Levit: IV: 3. 7: [42] tum quod Princeps cum peccaret, offerret holocaustum, et sanguis spargeretur *super cornua altaris holocausti,*" Levit: IV: 22. 25: "pariter si anima peccaret," ibid: Vers: 27. 30. 34; ut et "cum altare expiaretur," Levit: XVI: 18. 19, significabant Vera ex bono; omnes enim sanctificationes, inaugurationes, et expiationes, fiebant per vera, quia vera introducunt ad Bonum, n: 2830: quod Cornua altaris significaverint vera quae ex bono, constare etiam potest apud Johannem, "Sextus Angelus clangit, tunc audivi *vocem unam* ex *quatuor cornibus Altaris aurei,* quod coram Deo," Apoc: IX: 13, cornua altaris aurei manifeste pro veris ex bono, nam inde vox, quod aurum sit bonum, n: 113. 1551. 1552, magis adhuc altare aureum. Apud Amos, "In die visitavero praevaricationes Israëlis super illum, visitabo super altaria Bethelis, et exscindentur *Cornua Altaris*, et cadent in terram," III: 14; cornua altaris quod exscindentur, erat, quod ibi non repraesentaretur amplius Verum ex bono, Bethel est Bonum Divinum, vocatur ideo sanctuarium Regis, et domus Regni, Amos VII: 13. Quod Reges ungerentur Oleo ex Cornu, 1 Sam: XVI: 1. 13. 1 Reg: I: 39, repraesentabat similiter ex Bono Verum, Oleum erat Bonum n: 886, Cornu autem verum, ipsum Regium in sensu interno est tale verum, n: 1728. 2015, cui potentia. *Quod Cornu in opposito sensu significet potentiam falsi quod ex malo,* constat a sequentibus locis; apud Amos, "O laetantes ad non quicquam, dicentes, annon in robore nostro accepimus nobis *Cornua,*" VI: 13, Cornua ibi pro potentia falsi: apud Sachariam, "Sustuli oculos meos, et vidi, et ecce *quatuor Cornua,* et dixi ad Angelum loquentem in me, quid haec, et dixit ad me, haec *Cornua* quae disperserunt Jehudam, Israëlem et Hierosolymam, et ostendit mihi Jehovah quatuor fabros, et dixi, quid hi venientes ad faciendum, et dixit dicendo, *haec Cornua* quae disperserunt Jehudam, adeo ut vir non tollat caput suum, et venerunt hi ad terrendum, ad dejiciendum *cor-*

nua gentium, attollentium *cornu* ad terram Jehudae, ad dispergendum eam," II: 1. 2. 3. 4, Cornua pro potentia falsi, quod vastat Ecclesiam. Apud Ezechielem, „Latere et humero impellitis, et *cornibus vestris feritis omnes infirmas*, usque dum disperseritis eas foras," XXXIV: 21, ibi de pastoribus, qui per falsa seducunt, cornua pro potentia falsi, humerus pro omni potentia, n: 1085: apud Jeremiam, „Jehovah destruxit, et non pepercit, et laetificavit super te hostem, *exaltavit cornu inimicorum tuorum*," Thren: II: 17: apud Eundem, „Excisum est *Cornu Moabi*, et brachium ejus confractum est," XLVIII: 25, cornu ibi pro potente falso. Apud Davidem, „Dixi gloriantibus, ne gloriemini, et *impiis ne attollatis cornu, ne attollatis in altum cornu vestrum*, ne loquamini collo duro, omnia *cornua impiorum* exscindam, exaltabuntur *cornua justi*," Psalm: LXXV: 5. 6. 11, cornua impiorum pro potentia falsi ex malo, cornua justi pro potentia veri ex bono. Apud Danielem, „Visa bestia quarta, terribilis et formidabilis, robusta valde, cui dentes ferri, comedit et contrivit, et reliquum pedibus conculcavit; erant *decem cornua illi:* attendens fui ad *cornua*, et ecce *cornu aliud parvum* ascendit inter ea, et tria de *cornibus prioribus* eradicata sunt a coram eo, et ecce oculi sicut oculi hominis in *cornu hoc*, et os loquens magna: videns fui tunc propter vocem verborum magnorum, quae *cornu loquens*. Cupivi certitudinem de bestia quarta, et de *cornibus decem* quae in capite ejus, et de *alio* quod ascendit, et caderent a *coram eo tria*, et de *Cornu eodem*, quod oculi ei, et os loquens magna: videns fui, quod *Cornu idem* faceret bellum cum sanctis; et dixit, quod ad bestiam quartam, regnum quartum erit in terra, quod diversum erit ab omnibus regnis, et comedet omnem terram, et conculcabit eam, et conteret eam; quod ad *Cornua decem*, ex eodem regno decem reges surgent, et alius surget post eos, qui diversus erit a prioribus, et tres reges humiliabit, verba contra Altissimum loquetur, et sanctos atteret, post judicium sedebit," VII: 7. 8. 11. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25; agitur ibi in sensu interno de statu Ecclesiae perverso; quae ibi visa sunt Danieli, ut bestia, dentes ferri, cornu in quo oculi, et cornua loquentia, et quae bellum facerent cum sanctis, et quod loqueretur contra Altissi-

mum, significant statum falsi et haeresium intra Ecclesiam; quod cornua falsum potens et praevalens significent, constare potest solum ex eo, quod eis tribuantur oculi, hoc est, intellectuale, n: 2701, et quod loquuta, etiam contra Altissimum; per Regna et Reges non significantur regna et reges, sed doctrinalia falsi, ut constare potest ab eorum significatione in Verbo, quod sint doctrinalia veri, et in opposito sensu doctrinalia falsi, videatur n: 1672. 2015. 2069. [43] 2547. Alibi apud Danielem, „Visus ei Aries stans ante flumen, *cui duo cornua*, *cornua* autem *alta*, unum tamen altum prae altero, sed altum ascenderat posterius; vidi Arietem *cornu ferientem* versus occidentem, et versus septentrionem, et versus meridiem, ita ut omnes ferae non consisterent coram eo, nec liberans e manu ejus, unde fecit secundum placitum, et magnum se faciebat. Cum essem attentus, ecce Hircus caprarum venit ab occidente super facies omnis terrae; huic Hirco *cornu inter duos oculos*, venit ad Arietem *Dominum Cornuum*, et cucurrit ad eum furore roboris sui, percussit eum, et fregit *duo Cornua ejus*, nec erant vires in Ariete consistendi coram eo: postea Hircus caprarum magnum se fecit valde, sed cum invaluit, *fractum est Cornu magnum*, et ascenderunt *quatuor Cornua* loco ejus; mox ex uno de illis *exivit Cornu unum de exiguo*, et crevit valde versus meridiem, et versus ortum, et versus decus, et crevit ad exercitum coelorum, et dejecit in terram de exercitu, et de stellis, et concalcavit eas. Aries cum *duobus Cornibus* sunt Reges Mediae et Persiae, Hircus rex Graeciae, *quatuor Cornua loco unius*, sunt quatuor regna ex gente," VIII: 1 ad f: [34] ibi agitur in sensu interno de statu Ecclesiae spiritualis, quae est Aries, n: 2830, et describitur status illius Ecclesiae, quomodo successive declinat et pervertitur; hircus caprarum sunt illi, qui in fide separata a charitate, seu in vero separato a bono, sunt, qui incipiunt se efferre contra bonum, tandem contra Dominum; cornua arietis sunt vera Ecclesiae spiritualis interna et externa; cornua hirci caprarum sunt vera, quae degenerantur successive in falsa; per regna et reges ibi, nec significantur regna et reges, sed vera et falsa, ut modo dictum, Verbum enim Domini in sua essentia non agit de mundanis et terrestribus, sed de spiritualibus et coelestibus. Apud Johan-

nem, „Visum est aliud signum in coelo, ecce draco magnus rufus, habens capita septem, et *cornua decem*, et super capitibus diademata septem, cauda ejus traxit tertiam partem stellarum coeli, et projecit eas in terram," Apoc: XII: 3. 4: et alibi, „Vidi ex mari bestiam ascendentem, quae habebat Capita septem, et *Cornua decem*, et super *Cornubus suis decem* diademata, super capitibus suis nomen blasphemiae; datum est illi bellum facere cum sanctis, et vincere eos. Deinde vidi aliam bestiam ascendentem e terra, quae habebat *cornua duo* similia agno," Apoc: XIII: 1. 2. 7. 11: iterum apud Eundem, „Vidi mulierem sedentem super bestia coccinea plenam nominibus blasphemiae, et habebat capita septem, et *Cornua decem;* erat Babylon magna; septem capita sunt montes septem, ubi mulier sedet super illis, et reges septem sunt; *decem Cornua* decem reges sunt," Apoc: XVII: 3. 5. 7. 9. 12. 13, quod hic per Cornua similiter ac apud Danielem significentur potentiae falsi, constare potest.

2833. Et ivit Abraham et accepit arietem, quod significet liberationem eorum ex Divino Humano Domini, constat ex repraesentatione Abrahami, quod sit Dominus hic quoad Divinum Humanum, cum enim Jehovah seu Angelus Jehovae loquitur cum Abrahamo, tunc Jehovah seu Angelus Jehovae est Ipsum Divinum, et Abraham Divinum Humanum; et a significatione Arietis, quod sint spirituales, n: 2830; inde patet, quod ivit Abraham, et accepit Arietem detentum in perplexo cornibus suis, significet liberationem Spiritualium ex Divino Humano Domini: quod Spirituales absque adventu Domini in mundum nusquam salvari potuerint, videatur n: 2661. 2716, et quod illis salvatio et liberatio ex Divino Humano Domini, n: 2716.

2834. Et obtulit illum in holocaustum loco filii sui, quod significet sanctificationem eorum et adoptationem constat ex significatione offerri in holocaustum, quod sit sanctificari, de qua n: 2776; et a significatione loco filii sui, quod sit adoptari, nempe a Divino Humano Domini, quod hic est Abraham, n: 2833. adoptatio Spiritualium describitur apud Johannem, „Jesus dixit, Ego sum Vitis, vos palmites, qui manet in Me, et Ego in illo, hic fert fructum multum, quia sine Me non po-

testis facere quicquam," XV: 5, quod Vitis sit Ecclesia Spiritualis, videatur n: 1069.

2835. Vers: 14. *Et vocavit Abraham nomen loci illius, Jehovah videbit, quod dicitur hodie, in monte Jehovah videbit.* Et vocavit Abraham nomen loci illius, significat quale status eorum ex Divino Humano Domini: Jehovah videbit, significat Domini Providentiam: quod dicitur hodie, significat perpetuum: in monte Jehovah videbit, significat charitatem, per quam a Domino provisum ut salventur.

2836. Vocavit Abraham nomen loci illius, quod significet quale status illorum, nempe Spiritualium, ex Divino Humano Domini, constat a significatione vocare nomen, quod sit nosse qualis est, seu quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009; ex significatione loci, quod sit status, de qua n: 1273 ad 1277. 1376 ad 1381. 2625; et a repraesentatione Abrahami, quod sit Dominus quoad Divinum Humanum, de qua n: 2833, inde patet, quod vocavit Abraham nomen loci illius, significet quale status spiritualium ex Divino Humano Domini. Quod Spirituales per adventum Domini in mundum salventur, n: 2661. 2716, ostensum est; et quod illis illuminatio ex Divino Humano Domini, n: 2716; et quod provisum sit, quod illi salventur, qui in fide charitatis, hoc est, in charitate sunt, in hoc Versu sequitur; hic status est, qui per illa verba significatur.

2837. Jehovah videbit, quod significet Domini Providentiam, constat ex significatione videre, cum praedicatur de Jehovah seu Domino, quod sit praevidere et providere, de qua n: 2807, quod Jehovah sit Dominus, videatur n: 1343. 1736. 2156. 2329. In sensu literali est denominatio loci, in sensu autem interno est qualitas status qui describitur; tempora enim et spatia sunt mere naturae, quare cum sensus literae Verbi transit a natura in coelum, idea naturalis illorum prorsus perit, et fit idea spiritualis illis correspondens.

2838. Quod dicitur hodie, quod significet perpetuum, constat a significatione Hodie in Verbo, de qua sequitur: aliquoties legitur in Verbo, *usque ad hunc diem*, seu ad hodie; ut prius, „Hic pater Moabi *ad hunc usque diem;* et pater Ammonis *ad hunc usque diem,*" Gen: XIX: 37. 38; et dein „Nomen urbis Beerschebah *usque ad hunc diem,*" Gen: XXVI:

33: tum „Non edunt filii Israëlis nervum emoti, qui super vola femoris, *usque ad diem hunc*," Gen: XXXII: 32. ut et „Haec statua sepulchri Rachelis, *usque ad diem*," Gen: XXXV: 20. „Posuit Josephus in statutum, *usque ad diem hunc*," XLVII: 26; haec in sensu historico spectant tempus quando Moses vixit, sed in sensu interno per hunc diem, et per hodie, significatur status perpetuum et aeternum, quod dies sit status, videatur n: 23. 487. 488. 493. 893, ita quoque hodie, quod est tempus praesens; quod temporis est in mundo, hoc aeternum est in coelo, ut hoc significaretur, adjectum est *hodie*, vel ad *hunc diem*, tametsi appareat iis, qui in sensu historico sunt, tanquam nihil praeterea involveret; similiter dicitur alibi in Verbo, ut Jos: IV: 9. Cap: VI: 25. Cap: VII: 26. Jud: I: 21. 26, et aliis in locis. Quod Hodie significet perpetuum et aeternum, constare potest apud Davidem, „Narrabo statutum, Jehovah dixit ad me, Filius meus Tu, *Ego Hodie genui Te*," Psalm: II: 7, ubi manifeste hodie pro aeterno: apud Eundem, „In *aeternum* Jehovah, Verbum tuum consistit in coelis, in *generationem et generationem* veritas tua; stabilivisti terram, et stat, ad judicia tua stant *Hodie*," Psalm: CXIX: 89. 90. 91, ubi etiam manifeste Hodie pro aeterno: apud Jeremiam, „Antequam formavi Te in ventre, novi Te, et antequam exires ex utero, sanctificabam Te, Prophetam gentibus dedi Te, praefeci Te *die hoc* (hodie:) super gentes et super regna; et dedi Te *Hodie* in urbem munitam, et in columnam ferri, et in muros aeris," I: 5. 10. 18, ibi in sensu literae agitur de Jeremia, sed in sensu interno intelligitur Dominus; praefeci Te die hoc seu hodie super gentes et super regna, et dedi Te hodie in urbem munitam, pro ab aeterno, de Domino non aliud quam aeternum praedicari potest. Apud Mosen, „Vos stantes *Hodie* omnes vos coram Jehovah Deo vestro, ad transeundum in foedus Jehovae Dei tui, et in adjuramentum Ipsius, quod Jehovah Deus tuus, excidit tecum *Hodie*, propterea ut constituat te *Hodie* sibi in populum, et Ipse erit tibi in Deum; et quidem non cum vobis solis, sed cum qui hic cum nobis stant *Hodie* coram Jehovah Deo nostro, et cum qui non cum nobis *Hodie*," Deut: XXIX: 9. 11. 12. 14, hic in sensu literae est Hodie tempus praesens cum Moses loquutus ad po-

pulum, sed usque quod involvat tempus sequens et perpetuum constare potest, nam pangere foedus cum aliquo, et cum illis qui ibi et non ibi, involvit perpetuum, ipsum perpetuum est quod intelligitur in sensu interno. Quod quotidie et hodie significent perpetuum, constat etiam a sacrificio quod fiebat quovis die, hoc propter significationem *diei*, *quotidie* et *hodie*, dicebatur sacrificium juge, seu perpetuum, Num: XXVIII: 3. 23. Dan: VIII: 13. Cap: XI: 31. Cap: XII: 11. Hoc adhuc evidentius patet a manna, quae pluebat ex coelo, de qua ita apud Mosen, „Ecce Ego pluere faciens panem e coelo, et exibit populus, et colligent rem *die in diem*, et non relinquetur de eo ad mane: quod reliquerunt ad mane, produxit vermes, et computruit, praeter quod die ante sabbathum," Exod: XVI: 4. 19. 20. 23; hoc ideo, quia manna significabat Divinum Humanum Domini, Joh: VI: 31. 32. 49. 50. 58; et quia Divinum Humanum Domini, significabat cibum coelestem, qui non alius est, quam amor et charitas cum fidei bonis et veris; hic cibus in coelis quovis momento Angelis a Domino datur, ita in perpetuum et in aeternum, videatur n: 2493: hoc quoque est, quod intelligitur in Oratione Domini, per, „Panem nostrum *quotidianum* da nobis *hodie*," Matth: VI: 11. Luc: XI: 3, hoc est, omni instanti in aeternum.

2839. In monte Jehovah videbit, quod significet charitatem, per quam a Domino provisum ut salventur, nempe Spirituales, constat ex significatione montis, quod sit amor et charitas, de qua n: 795. 796. 1430; quod Jehovah videbit sit Domini Providentia, seu a Domino provisum, mox supra n: 2836, dictum est: hic charitas dicitur, non amor, ob differentiam, quae est inter charitatem et amorem, de qua n: 2023. Quod Spirituales per Charitatem salventur, non per fidem separatam a charitate, constat ex multis locis in Verbo: ita se habet cum charitate et cum fide, charitas absque fide non est genuina charitas, et fides absque charitate non est fides; ut charitas sit erit fides, et ut fides erit charitas, at ipsum essentiale est charitas, non enim alii humo implantari potest semen quod est fides; ex conjunctione unius et alterius mutuo et vicissim est conjugium coeleste, hoc est, Regnum Domini; fides nisi implantata charitati est mere scientia, non enim vadit e

memoria ulterius, nam nulla est affectio cordis, quae recipit; at [44] fit intelligentia et sapientia, cum implantatur charitati, hoc est, vitae: charitas absque fide, qualis apud infantes et apud probos gentiles, est modo humus, cui implantatur fides, si non in vita corporis, usque in altera vita, videatur n: 1802. 2280. 2290 ad 2309. 2419. 2589 ad 2604.

2840. Vers: 15. 16. *Et clamavit Angelus Jehovae ad Abraham secundo e coelo. Et dixit, in Me juravi, dictum Jehovae, quia propterea quod fecisti verbum hoc, et non cohibuisti filium tuum, unicum tuum.* Clamavit Angelus Jehovae ad Abraham secundo e coelo, significat consolationem Domini adhuc majorem ex Divino; et dixit, in Me juravi, dictum Jehovae, significat confirmationem ex Divino irrevocabilem: quia propterea quod fecisti verbum hoc, significat rem transactam: et non cohibuisti filium tuum, unicum tuum, significat unitionem Humani cum Divino per ultimum tentationis.

2841. Clamavit Angelus Jehovae ad Abraham secundo e coelo, quod significet consolationem Domini adhuc majorem, constat ex significatione clamare e coelo, quod sit consolari; et ex significatione Angeli Jehovae, quod sit ipsum Divinum Domini, de quibus supra n: 2821, ubi eadem verba: quod hic dicatur *secundo*, est quia major consolatio; prima consolatio continetur in Vers: 12. 13. 14, ubi agitur de Providentia Divina, quod illi ex humano genere, qui Spirituales dicuntur, adoptarentur; altera consolatio, quae major, continetur in Versibus, qui sequuntur, 17, 18, seq. ad f. nempe, quod Spirituales multiplicarentur sicut stellae coelorum, et sicut arena super litore maris: et quod salvarentur non solum illi, sed etiam omnes qui in bono sunt: haec fuerunt amoris Domini; quare ex illis consolatio Ipsi; nulla consolatio alicui, nisi ex illis quae sunt amoris ejus.

2842. Et dixit, in Me juravi, dictum Jehovae, quod significent confirmationem ex Divino irrevocabilem, nempe de illis quae sequuntur, constare potest a significatione dicere, in Me jurare, et dicti Jehovae, quae omnia involvunt confirmationem, et quidem ex Divino, hoc est, ex Ipso; Divinum nec aliunde quam ex Se Ipso, confirmare potest, et quod confirmat, est irrevocabile, quia veritas aeterna; quicquid Jehovah

seu Dominus loquitur, est veritas aeterna, Matth: XXIV: 35, nam ex ipso Esse Veri venit; at quod juramento quasi confirmet, ut hic, et alibi in Verbo, non ideo est, quod magis verum sit, sed est ideo, quia ad tales, qui non recipiunt Verum Divinum, nisi ita confirmatum; non enim aliam ideam de Jehovah seu Domino habent, quam de homine, qui dicere potest, et mutare, sicut pluries in Verbo legitur, sed in sensu interno id aliter se habet: quod Jehovah seu Dominus nusquam aliquid juramento confirmet, quisque scire potest, at cum ipsum Divinum Verum, et ejus confirmatio, delabitur ad hominem talem, vertitur in simile juramenti; se habet hoc, sicut [45] ignis comedens et fumus, qui apparuit super monte Sinai, coram oculis populi, cum descendit Jehovah seu Dominus, Exod: XIX: 18. Deut: IV: 11. 12. Cap: V: 19. 20. 21, gloria Ipsius in coelo, imo ipsa misericordia, ita apparuit coram populo ibi, qui in malo et falso, videatur n: 1861, similiter se habet cum multis, quae a Jehovah dicuntur dicta et facta, de quibus in Verbo; inde constare potest, quod, in Me juravi, dictum Jehovae, sit significativum confirmationis ex Divino irrevocabilis. Quod jurare, ubi praedicatur de Jehovah, significet confirmare apud hominem qui talis, constare potest a pluribus aliis locis in Verbo, ut apud Davidem, „Jehovah recordatur in aeternum *foederis* sui, verbi praecepit in mille generationes, quod pepigit Abrahamo, et *Juramenti* sui Jischako," Psalm: CV: 8. 9; similiter se habet cum foedere ac cum juramento, quod Jehovah seu Dominus non pangat foedus cum homine, sed cum agitur de conjunctione per amorem et charitatem, sistitur illud etiam actualiter ut foedus, videatur n: 1864: apud Eundem, „*Juravit Jehovah,* et non poenituit Ipsum, Tu Sacerdos in aeternum, juxta verbum meum, Malchizedech," Psalm: CX: 4, ubi de Domino, juravit Jehovah pro confirmatione ex Divino irrevocabili, hoc est, quod veritas aeterna sit: apud Eundem, „Pepigi foedus Electo meo, *juravi Davidi* servo meo, usque aeternum firmabo semen tuum, et aedificabo in generationem et generationem thronum tuum," Psalm: LXXXIX: 3, ubi etiam de Domino; pangere foedus Electo, et jurare Davidi, pro confirmatione irrevocabili seu veritate aeterna, David pro Domino, n: 1888, pangere foedus spectat Divinum

Bonum, jurare Divinum Verum: apud Eundem, „Non prophanabo foedus meum, et enuntiatum labiorum meorum non mutabo, semel [46] *juravi in sanctitatem meam,* si Davidi mentiar," Psalm: LXXXIX: 35, ubi etiam David pro Domino; foedus quoque ibi spectat Divinum Bonum, enuntiatum labiorum Divinum verum, et hoc ob conjugium boni et veri, quod est in singulis Verbi, de quo n: 683. 793. 801. 2516. 2712: apud Eundem: „*Juravit Jehovah Davidi veritatem*, a qua non recedet, de fructu ventris tui ponam in solio tibi, si custodiverint filii tui foedus meum, et testimonium meum, quod doceo eos," Psalm: CXXXII: [11.] 12; juravit Jehovah Davidi veritatem, manifeste pro veritatis aeternae confirmatione, quare dicitur, e qua non recedet; per Davidem quod intelligatur Dominus, dictum est; juramentum usque erat Davidi, quia talis, quod crediderit de se et de posteritate sua confirmatum esse, erat enim David in amore sui et posteritatis suae, et inde credidit, quod de illo, nempe, ut supra, quod in aeternum firmaretur semen ejus, et in generationem et generationem thronus ejus, cum tamen de Domino dictum. Apud Esaiam, „Aqpae Noachi hoc Mihi, quod *Juravi* non transire aquas Noachi amplius super terram, ita *Juravi* non succensere tibi," LIV: 9, ubi jurare pro foedus pangere et juramento confirmare, quod foedus fuerit, non juramentum, videatur Genes: IX: 11: apud Eundem, „*Juravit Jehovah*, dicendo, si non, quemadmodum cogitavi; ita erit," XIV: 24: apud Eundem, „*Juravit Jehovah in dextram suam*, et in brachium roboris sui," LXII: 8: apud Jeremiam, „Audite Verbum Jehovae omnis Jehudah, habitantes in terra Aegypti, ecce Ego *juravi in Nomen meum magnum*, dixit Jehovah, si erit amplius Nomen meum invocatum in ore omnis viri Jehudae, dicentis, vivus Dominus Jehovih in omni terra Aegypti," XLIV: 26: apud Eundem, „*In Me juravi, dictum Jehovae,* quod in desolationem erit Bozra," XLIX: 13: apud Eundem, „*Juravit Jehovah Zebaoth in animam suam*, si non implevero te homine sicut brucho," LI: 14: apud Amos, „*Juravit Dominus Jehovih in sanctitatem suam*, quod ecce dies venientes," IV: 2: apud Eundem, „*Juravit Jehovah in celsitudinem Jacobi,* si oblitus fuero in aeternum omnium factorum eorum," VIII: 7; in illis locis, quod

Jehovah juraverit per dextram suam, per Nomen suum magnum, per Se, per animam suam, per sanctitatem suam, per celsitudinem Jacobi, significant confirmationem quae in Jehovah seu Domino, confirmatio a Jehovah non dabilis est quam ex Ipso; dextra Jehovae, Nomen magnum Jehovae, Anima Jehovae, Sanctitas Jehovae, Celsitudo Jacobi, significant Divinum Humanum Domini, per ipsum, fuit confirmatio. Quod Jehovah seu Dominus juraverit dare terram Abrahamo, Isaco et Jacobo, seu posteris eorum, in sensu interno significat confirmationem quod daret Regnum coeleste illis, qui in amore et fide sunt in Ipsum; ii sunt qui intelliguntur in Verbi sensu interno per filios et posteros Abrahami, Isaci et Jacobi, seu Patrum; quod etiam actualiter repraesentatum per id, quod posteris eorum data sit terra Canaan, et quod Ecclesia tunc apud eos repraesentaret Regnum Domini coeleste, ut quoque ipsa terra, quod terra et terra Canaan in sensu interno sit Regnum Domini, videatur n: 1413. 1437. 1607, inde est, quod dicatur apud Mosen, „Propterea ut prolongetis dies *super humo, quam juravit Jehovah patribus vestris*, ad dandum illis, et semini eorum, *terram* fluentem lacte et melle: propterea ut multiplicentur dies vestri, et dies filiorum vestrorum super *humo, quam juravit Jehovah patribus vestris*, ad dandum illis, juxta dies coelorum super *terra*," Deut: XI: [9.] 21; ex his locis nunc constare potest, quod jurare Jehovae fuerit repraesentativum confirmationis, et quidem irrevocabilis; ut manifestius adhuc patet apud Esaiam, „*In Me juravi*, exivit ex ore meo justitiae verbum, et non revertetur, quod Mihi incurvabit se omne genu, *jurabit omnis lingua*," XLV: 23. Praeterea injunctum fuit illis, qui ab Ecclesia repraesentativa Judaica, cum juramento confirmarent foedera, pariter vota, ut et promissa, tum vadimonia, quod jurarent in Nomen Jehovae; quod hoc illis injunctum fuerit, tamesti modo permissum, erat causa, ut sic quoque repraesentaretur confirmatio Interni hominis; ita ut juramenta tunc in Nomen Jehovae, essent sicut caetera, nempe repraesentativa; quod injunctum, hoc est, permissum, constat apud Mosen, „Jehovam Deum tuum timebis, et Ipsi servies, et *in Nomen Ipsius jurabis*, non ibitis post deos alios," Deut: VI: 13. 14: alibi apud Eundem, „Jehovam Deum tuum time-

bis, Ipsi servies et Ipsi adhaerebis, et *in Nomen Ipsius jurabis*," Deut: X: 20: apud Esaiam, „Qui benedicit sibi in terra, benedicet in Deo veritatis, et *qui jurat in terra, jurabit in Deum veritatis*," LXV: 16: apud Jeremiam, „Si reverteris Israël, *dictum Jehovae*, ad Me revertaris, et si removes abominationes a faciebus meis, ne vacilles, et *Jura, vivit Jehovah*, in veritate, in judicio, et in justitia," IV: 1 [.2]: apud Eundem, „Si discendo discant vias populi mei, *ad jurandum in Nomen meum*, et aedificabuntur in medio populi mei," XII: 16: Quod etiam juraverint in Nomen Jehovae, seu juraverint Jehovae, apud Esaiam, „Audite hoc domus Jacobi, vocati nomine Israëlis, et ex aquis Jehudae exiverunt, *Jurantes in Nomen Jehovae*, et Deum Israëlis memorarunt, non in veritate, et non in justitia," XLVIII: 1: apud Eundem, „In die illo erunt quinque urbes in terra Aegypti, loquentes labiis Canaanis, et *Jurantes Jehovae Zebaoth*," XIX: 18: apud Josuam, „*Jurarunt* principes congregationis Gibeonitis, *per Jehovam Deum Israëlis*," IX: 18. 19; inde constat, quod permissum illis jurare per Nomen Jehovae, seu per Jehovam; sed quod id nihil aliud fuerit, quam repraesentativum confirmationis Interni hominis, constat; notum autem est, quod Interni homines, hoc est, qui conscientiam habent, non opus habeant aliquid per juramentum confirmare, et quod nec confirment, juramenta illis sunt pudori; dicere quidem possunt cum aliqua asseveratione, quod ita sit, ut et veritatem confirmare per rationes, sed jurare quod ita sit nequeunt, habent internum vinculum, quo ligati, nempe conscientiae, illi superaddere vinculum externum, quod est juramentum, est sicut illis irrogare, quod non recti corde sint; Internus homo etiam talis est, ut ex libero amet loqui et agere, non autem ex coacto, Internum enim apud eos cogit Externum, non autem vicissim; quare qui conscientiam habent, non jurant, minus adhuc qui perceptionem boni et veri, hoc est, coelestes homines, hi ne quidem per rationes apud se, et inter se confirmant, sed modo dicunt, quod ita sit, vel non ita sit, n: 202. 337. 2718, quare hi ad huc remotiores sunt a juramento; inde est, et quia juramenta inter repraesentativa erant quae abroganda, quod Dominus doceat, quod omnino non jurandum, his verbis apud Matthaeum,

„Audivistis, quod dictum sit, *non pejerabis*, solves vero Domino *Juramenta tua*, Ego vero dico vobis, *non jurabis omnino*, neque per coelum, quia thronus Dei est; neque per terram, quia scabellum pedum Ipsius est; neque per Hierosolymam, quia urbs est magni Regis; *neque jurabis* per caput tuum, quia non potes unum pilum album aut nigrum facere; esto vero sermo vester, imo imo, non non, quod ultra haec est, ex malo est," V: 33. 34. 35. 36. 37; intelligitur per haec, quod prorsus non jurandum per Jehovam, nec per quicquam quod est Jehovae seu Domini.

2843. Quia propterea quod fecisti verbum hoc, quod significet rem transactam, constat absque explicatione.

2844. Et non cohibuisti filium tuum, unicum tuum, quod significet unitionem Humani cum Divino per ultimum tentationis, constat ex illis quae supra n: 2827, dicta sunt, ubi eadem verba, praeter quod hic non legatur, a *Me*, per quod significatur, quod adhuc ulterior unitio erit; quod semper ulterior unitio Essentiae Humanae Domini cum Divina Ipsius, usque ad plenariam, fuerit, videatur n: 1864. 2033.

2845. Vers: 17. *Quod benedicendo benedicam tibi, et multiplicando multiplicabo semen tuum, tanquam stellas coelorum, et tanquam arenam quae super litore maris; et haereditabit semen tuum portam hostium tuorum.* Quod benedicendo benedicam tibi, significat fructificationem ex affectione veri: multiplicando multiplicabo, significat derivationes veri inde: semen tuum, significat spirituales, qui in bono fidei salvantur ex Divino Humano Domini: tanquam stellas coelorum, significat multitudinem cognitionum boni et veri: et tanquam arenam quae super litore maris, significat multitudinem scientificorum correspondentium: et haereditabit semen tuum portam hostium tuorum, significat quod charitas et fides succedet, ubi prius malum et falsum.

2846. Quod benedicendo benedicam tibi, significet fructificationem ex affectione veri, constat a significatione benedici, quod sit locupletari bono coelesti et spirituali, de qua n: 981. 1096. 1420. 1422, hic fructificari ex bono fidei, seu quod idem, ex affectione veri, quia de spiritualibus agitur. Hic a Jehovah ad Abrahamum dicitur, benedicendo benedicam tibi,

et per Abrahamum repraesentatur Dominus quoad Divinum Humanum, ut in hoc Capite prius; ipse Dominus non potuit benedici, quia est ipsa Benedictio; sed benedici dicitur, cum secundum Ipsius amorem abundant illi qui salvantur, quare in sensu interno illi hic significantur, ut quoque constat ab iis quae immediate sequuntur: fructificatio hic dicitur, quia haec praedicatur de affectione, multiplicatio autem, ut sequitur, de veris quae inde.

2847. Multiplicando multiplicabo, quod significet derivationes veri inde, constat ex praedicatione multiplicari, quod sit de vero, hic ideo, quod sint derivationes veri ex affectione, ut mox supra dictum; quod fructificari praedicetur de bono, et multiplicari de vero, videatur n: 43. 55. 913. 983.

2848. Semen tuum, quod significet spirituales qui in bono fidei salvantur a Divino Humano Domini, constat ex significatione seminis, quod sit charitatis fides, de qua n: 1025. 1447. 1610. 1941, seu, quod idem, illi ex humano genere, qui in charitatis fide sunt, hoc est, spirituales; illi etiam a Domino vocantur semen, et filii Regni, apud Matthaeum, „Qui seminat bonum semen, est Filius hominis, semen vero sunt filii Regni," XIII: 37. 38.

2849. Tanquam stellas coelorum, quod significet multitudinem cognitionum boni et veri, constat ex significatione stellarum, quod sint cognitiones boni et veri, de qua n: 1808. 2495. Spirituales sunt, qui in Verbo passim comparantur stellis, et hoc a cognitionibus boni et veri, quae illis, non autem coelestes, quia his non cognitiones sed perceptiones; et praeterea quia stellae illuminant noctem, est enim spiritualibus lux nocturna qualis a luna et stellis respective ad lucem diurnam in qua sunt coelestes; quod spiritualibus obscurum respective, videatur n: 1043. 2708 pr: 2715.

2850. Et tanquam arenam quae super litore maris, quod significet multitudinem scientificorum correspondentium, constat ex significatione maris, quod sint scientifica in communi seu congregatio eorum, de qua n: 28. 2120, et a significatione arenae, quod sint scientifica in specie et particulari; scientifica comparantur Arenae, quia lapilli, ex quibus arena, in sensu interno sunt scientifica, n: 643. 1298: utrumque hic di-

citur, nempe quod multiplicabuntur sicut stellae coelorum, et sicut arena litoris maris, quia stellae seu cognitiones se referunt ad Rationale, arena vero litoris maris seu scientifica ad Naturale; cum illa quae sunt rationalis hominis, nempe bona et vera cognitionum, concordant cum illis quae sunt naturalis hominis, nempe cum scientificis, sic ut unum faciant, seu se mutuo confirment, tunc correspondent; ad hanc correspondentiam redigit Dominus rationalia et naturalia hominis, cum illum regenerat, seu spiritualem facit; ex hac causa est, quod tam stellae coelorum, quam arena litoris maris hic memorentur, alioquin unum satis fuisset.

2851. Quod haereditabit semen tuum portam hostium tuorum, significet quod charitas et fides succedet loco ubi prius malum et falsum, constat ex significatione haereditare, quod sit vitam Domini accipere, de qua n: 2658, hic succedere, quia cum charitas et fides loco ubi prius malum et falsum, tunc vita Domini succedit; ex significatione seminis, quod sit charitas et fides, de qua n: 1025. 1447. 1610. 1941; a significatione portae, de qua sequitur; et a significatione hostium, quod sint mala et falsa, seu quod idem, qui in malo et falso, hi significantur per hostes et inimicos in sensu interno Verbi. Quod significationem *Portae* attinet, sunt in genere binae portae apud unumquemvis hominem, una patet ad infernum, quae aperta est malis et falsis inde, in illa porta sunt infernales genii et spiritus; altera porta patet versus coelum, quae aperta est bonis et veris inde, in illa porta sunt Angeli; ita est porta quae ducit ad infernum, et porta quae ducit ad coelum: porta inferni aperta est illis, qui sunt in malo et falso, et tantum per rimas circumcirca superne aliquid lucis e coelo intrat, per quam possint cogitare et ratiocinari; porta autem coeli aperta est illis, qui sunt in bono et vero inde: sunt enim binae viae, quae ducunt in mentem hominis rationalem, via superior seu interna, per quam intrat bonum et verum a Domino, et via inferior seu externa, per quam malum et falsum subintrat ab inferno, ipsa mens rationalis, est in medio ad quam tendunt viae; mens illa a bonis et veris quae ibi, in Verbo comparatur urbi, et vocatur urbs, et quia comparatur urbi, et vocatur urbs, designantur illi portae, et describitur passim, quod hostes, hoc est,

mali genii et spiritus illam urbem obsideant, et quod impugnent, et quod Angeli a Domino, hoc est, Dominus illam defendat; infernales genii et spiritus, cum malis et falsis, non ulterius venire possunt, quam ad portam inferiorem seu externam, et nusquam in urbem, si potuissent in urbem, seu in mentem rationalem, foret prorsus actum cum homine; at cum eo usque veniunt, ut urbem illam expugnavisse sibi videantur, tunc clauditur illa, sic ut non influat bonum et verum amplius in illam e coelo, solum, ut dictum, aliquid per rimas circumcirca, inde est quod tales non amplius aliquid charitatis nec aliquid fidei habeant, sed ponant in malo bonum et in falso verum, inde etiam est, quod illi non amplius vere rationales sint, tametsi sibi videantur esse, n: 1914. 1944; et inde est, quod dicantur homines mortui, tametsi se prae aliis vivere credant, n: 81. 290 f: haec ex causa, quia porta coeli illis clausa est; quod illis clausa, manifeste apparet et appercipitur in altera vita; tum quoque vicissim, quod porta coeli aperta sit illis qui in bono et vero: quod *Portam hostium*, de qua in hoc versu, in specie attinet, est illa apud hominem in mente ejus naturali, illam, cum prorsus naturalis est homo seu non regeneratus, occupant mala et falsa, seu, quod idem, in illam influunt mali genii et spiritus cum cupiditatibus mali et persuasionibus falsi, videatur n: 687. 697. 1692; cum autem homo spiritualis fit, [47] seu regeneratur, tunc mala et falsa, seu quod idem, genii et spiritus mali, ab illa porta, seu ab illa mente, expelluntur, quibus expulsis succedunt bona et vera, seu charitas et fides, quae significantur per quod haereditabit semen tuum portam hostium tuorum; [48] hoc fit in particulari apud unumquemvis hominem cum regeneratur, similiter in altera vita illis qui in Regnum Domini veniunt, et hoc quoque fit in communi, seu in Ecclesia, quae est plurium: repraesentatum hoc fuit, per quod filii Israëlis expulerint gentes a terra Canaane; hoc in sensu literali intelligitur per quod haereditabit semen tuum portam hostium, at in sensu interno significantur illa quae dicta sunt: inde antiquis temporibus solenne factum ita dicere, cum benedicerentur illi qui conjugium inirent, ut quoque patet a benedictione Labanis ad [49] Rebeccam sororem, cum haec desponsata iret ad Jischakum, „Soror nostra, tu esto in millia myriadis, et

haereditet semen tuum portam osorum tuorum," Genes: XXIV: 60: quod talia per portam hostium seu osorum in Verbo significentur, constare potest a sequentibus locis; apud Esaiam, "Interimam fame radicem tuam, et reliquias tuas occidam; *ejula Porta*, clama urbs, liquefacta Philistaea tota tu, quia e septentrione fumus venit," XIV: 30. 31; interimere fame radicem et reliquias occidere, pro auferre bona et vera, quae a Domino interius recondita sunt, quod reliquiae sint illa, videatur n: 468. 530. 560. 561. 562. 661. 798. 1050. 1738. 1906. 2284; porta pro aditu ad interiora seu ad mentem rationalem; urbs pro illa mente, seu, quod idem, pro bonis et veris ibi, n: 402. 2268. 2450. 2451. 2712; Philistaea pro scientia cognitionum fidei, seu, quod idem, pro iis qui in scientia earundem sunt, sed non in bonis fidei, n: 1197. 1198; e septentrione fumus pro quod ab inferno falsum, quod fumus sit falsum ex malo, n: 1861: apud Eundem, "Frangetur *urbs* inanitatis, claudetur omnis domus ab intrando; clamor super vino in plateis, desolabitur omnis laetitia, exulabit gaudium terrae, reliquum in *urbe* desolatio, et *vastatione percutietur porta*, nam ita erit in medio terrae, in medio populorum," XXIV: 10. 11. 12. 13; urbs inanitatis quae frangetur pro mente humana quod deprivata vero, omnis domus quod claudetur pro quod absque bono, quod domus sit bonum, n: 2233. 2234; clamor super vino in plateis pro statu falsi, quod clamor praedicetur de falsis, n: 2240; quod vinum sit verum, de quo clamor quod non sit, n: 1071. 1798; quod plateae sint quae ducunt ad vera, n: 2336; laetitia quae desolatur, praedicatur de vero, gaudium terrae quod exulat, de bono; inde patet quid significat, quod reliquum in urbe desolatio, et quod vastatione percutietur porta; vastata dicitur porta cum non nisi quam mala et falsa regnant. Apud Jeremiam, "Viae Zionis lugentes, ut non veniant ad festum statum, omnes *Portae ejus desolatae*, sacerdotes ejus gemunt, virgines ejus anxiae, et illi amarum; facti *hostes ejus* in caput, *inimici ejus* securi, quia Jehovah anxietate affecit, super multitudinem praevaricationum ejus, infantes ejus abiverunt captivi coram *hoste*," Thren: I: 4. 5; viae Zionis lugentes pro quod non amplius vera ex bono, quod viae sint vera n: 189. 627. 2333; omnes portae de-

solatae, pro quod omnes aditus occupati a falsis; facti hostes in caput, pro quod mala regnent: apud Eundem, „Jehovah lugere fecit antemurale, et murum filiae Zionis, simul languent, *demersae in terram portae ejus*, perdidit et fregit *vectes ejus;* rex ejus et principes ejus in gentibus; non lex, etiam prophetae non invenerunt visionem a Jehovah; aperuerunt super te os suum omnes inimici tui, exsibilarunt et frenduerunt dente, dixerunt, absorpsimus, utique hic dies est quem exspectavimus, invenimus, vidimus," Thren: II: 8. 9. 16; demersae in terram portae, pro quod mens naturalis occupata a malis et falsis; rex ejus et principes in gentibus, pro quod vera immersa malis, quod rex sit verum in genere, n. 1672. 1728. 2015. 2069; quod principes vera primaria, n: 1482. 2089; quod gentes sint mala, n: 1259. 1260. 1849. 1868. 2588. Apud Mosen, „Gens a longinquo, ab extremitate terrae, *angustabit te in omnibus portis tuis*, in tota terra tua, ita angustabit te *hostis tuus*," [50] Deut: XXVIII: 52. 53, inter maledictiones, quas Moses praedixit populo, si non permanerent in praeceptis et statutis; gens a longinquo ab extremitate terrae, in sensu interno pro malis et falsis, seu illis qui in malo et falso; angustare in omnibus portis, pro secludere omnem aditum bono et vero; Apud Nahum, „Ecce populus tuus mulieres in medio tui, *inimicis aperiendo apertae sunt portae terrae tuae*, comedit ignis *vectes tuos*, aquas obsidii hauri tibi, confirma munimenta tua, intra in coenum, et calca bitumen, confirma fornacem lateritiam," III: 13. 14; inimicis apertae portae terrae, pro quod mala occupent locum, ubi erunt bona. In Libro Judicum, „Cessarunt viae, et iverunt semitas, iverunt vias tortuosas, cessarunt vici in Israële, elegit deos novos, *tunc oppugnari portas*, clypeus si visus, vel hasta in quadraginta millibus Israëlis," V: 6. 7. 8; Propheticum Deborae et Baraki; oppugnari portas pro quod bona et vera. Apud Davidem, „Excogitant in me *habitatores Portae*, modulantur bibentes siceram," Psalm: LXIX: 13, habitatores portae pro malis et falsis, tum pro infernalibus. Apud Ezechielem, „In visionibus Dei deductus *ad ostium portae interioris* spectans versus septentrionem, ibi vidit abominationes magnas domus Israëlis: etiam deductus ad *ostium portae domus Jehovae* spectans ver-

sus septentrionem, ibi etiam abominationes," VIII: 3. 6. 14. 15; ostium portae interioris spectans versus septentrionem, pro loco ubi interiora falsa; ostium portae domus Jehovae versus septentrionem, ubi interiora mala; quod falsa et mala interiora sint, et quod sit interior sphaera in qua tales spiritus et genii, videatur n: 2121. 2122. 2123. 2124. Apud Davidem, „Ecce possessio Jehovae filii, merces fructus ventris, sicut tela in manu validi, ita filii primitiarum, beatus vir qui implevit pharetram suam ab illis, non pudefient, quia *loquentur cum hostibus in porta,*" Psalm: CXXVII: 3. 4, loqui cum hostibus in porta, pro nihil timere mala et falsa, ita nec infernum. Apud Esaiam, „In die illo erit Jehovah Zebaoth in spiritum judicii sedenti ad judicium, in fortitudinem *avertentibus praelium ad portam,* et etiam hi vino insaniunt, et sicera errant," XXVIII: 5. 6. 7: apud Eundem, „Exscindentur peccare facientes homines verbo, et *corripientem in porta illaqueant,* et declinare faciunt in inane justum," XXIX: 20. 21: apud Eundem, „Elam sustulit pharetram in curru hominis, equites, Kir denudavit scutum, et fuit electio vallium tuarum plena curru et equitibus, *ponendo posuerunt ad portam,* et spectavit in die illo ad armamentarium domus sylvae," XXII: 6. 7. 8. Apud Jeremiam, „Luxit Jehudah, et *portae ejus languefactae,* atruerunt ad terram, et clamor Hierosolymae [51] ascendit, magnates miserunt minores ad aquas, venerunt ad foveas, nec invenerunt aquas," XIV: 1. 2. 3: apud Eundem, „*Seniores a Porta cessarunt,* juvenes a modulatione sua," Thren: V: 14: ex his constare potest, quid significat porta hostium, quod nempe infernum, seu infernales, qui continue impugnant bona et vera, eorum sedes est apud hominem, ut dictum, in mente ejus naturali; sed cum homo talis est, ut admittat bona et vera, ita angelos, tunc a Domino abiguntur infernales a sede illa, quibus abactis aperitur porta coeli seu coelum; haec porta etiam in Verbo passim memoratur; ut apud Esaiam, „Canticum in terra Jehudae; urbs valida nobis, salus ponet muros et antemurale; *aperite portas,* et ingredietur gens justa, custodiens fidelitates," XXVI: 1. 2: apud Eundem, „Sic dixit Jehovah Uncto suo Chorescho, cujus apprehendi dextram, ad descendere faciendum coram illo gentes, et lumbos regum aperiam,

ad aperiendum coram illo *valvas*, *et Portae non occludentur*: Ego coram te ibo, et tortuosa rectificabo, *valvas aeris* confringam, et *vectes ferri* concidam," XLV: 1. 2: apud Eundem, „Aedificabunt filii alienigenae muros tuos, et reges eorum ministrabunt tibi, *aperient portas tuas jugiter*, diu et noctu non occludentur: non audietur amplius violentia in terra tua, vastitas et confractio in terminis tuis, et vocabis salutem muros tuos, et *Portas tuas laudem*," LX: 10. 11. 18: apud Eundem, „Transite, *transite Portas*, parate viam populo, sternite, sternite semitam, dicite filiae Zionis, ecce salus tua venit," LXII: 10. 11. 12: apud Micham, „*Transibunt per Portam*, et exibunt per illam, et transibit Rex eorum coram illis, et Jehovah in principio eorum," II: 13: apud Davidem, „*Attollite Portae capita vestra*, et extollimini *ostia aeterna*, et intrabit Rex gloriae; quis hic Rex gloriae, Jehovah fortis et heros, Jehovah heros belli, *attollite Portae capita vestra*, attollite *ostia aeterna*," Psalm: XXIV: 7. 8. 9. 10: apud Eundem, „Celebra Hierosolyma Jehovam, lauda Deum tuum Zion, *quia firmat vectes portarum tuarum*, benedicit filiis tuis in medio tui," Psalm: CXLVII: 12. 13: [52] ex his patet, quod Porta coeli sit ubi Angeli apud hominem, hoc est, ubi influxus boni et veri a Domino; ita quod binae portae sint, ut dictum: de binis portis ita Dominus apud Matthaeum, „*Intrate per angustam portam*, quia *lata Porta* et spatiosa via quae abducit ad interitum, et multi sunt qui intrant per eam; quia angusta et stricta via quae ducit ad vitam, et pauci sunt qui inveniunt eam," VII: 12. 13. 14. Luc: XIII: 23. 24. Praeterea de Portis ad Novam Hierosolymam, et de Portis ad Novum Templum, multis agitur apud Ezechielem, etiam apud Johannem in Apocalypsi, per quas nec aliud intelligitur, quam aditus ad coelum; de quibus videatur, Ezech: XL: 6 ad 49. Cap: XLIII: 1. 2. 4. Cap: XLIV: 1. 2. 3. Cap: XLVI: 1 ad 9: 12. Cap: XLVIII: 31. 32. 33. 34. Apoc: XXI: 12. 13. 21. 25. Cap: XXII: 14. Esai. LIV: 11. 12: inde Hierosolyma appellatur „Porta populi," Mich: I: 9. Obad: 13.

2852. Vers: 18. *Et benedicentur in semine tuo omnes gentes terrae, propter quod auscultasti voci meae.* Benedicentur in semine tuo omnes gentes terrae, significat salvationem omnium

qui in bono sunt: propter quod auscultasti voci meae, significat per unionem essentiae Humanae cum Divina Ipsius.

2868. Benedicentur in semine tuo omnes gentes terrae, quod significet salvationem omnium qui in bono sunt, constat a significatione benedici, quod sit locupletari bono coelesti et spirituali, de qua n: 981. 1096. 1420. 1422., et quia illi sunt qui salvantur hic benedici significat salvari; quod benedici latae significationis sit, notum est; ex significatione seminis, quod sit fides charitatis, de qua n: 1025. 1447. 1610; et ex significatione gentium terrae, quod sint illi qui in bono, de qua n: 1159. 1258. 1259. 1260. 1416. 1849. Praeterea hoc arcanum in his verbis etiam continetur, quod per Ecclesiam, quae hic est terra, n: 662. 1066. 1067. 1262, salventur illi qui extra Ecclesiam sunt, semen enim tuum, est, ut dictum, fides charitatis, in fide charitatis non alii sunt, quam qui intra Ecclesiam, nam fides charitatis est verum doctrinae adjunctum bono vitae; ita enim se res habet, Regnum Domini in terris consistit ab omnibus illis qui in bono sunt, qui tametsi sparsi per totum terrarum orbem, usque tamen unum sunt, et sicut membra constituunt unum corpus; tale est Regnum Domini in coelis, ibi universum coelum refert unum hominem, qui ideo etiam Maximus Homo vocatur, n: 684. 1276; et quod mirabile, et hactenus ignotum, correspondent omnes partes corporis humani societatibus in coelo; quare aliquoties dictum, quod illae societates pertineant ad provinciam capitis, illae ad provinciam oculi, aliae ad pectoris, et sic porro, de qua Correspondentia, ex Divina Domini Misericordia, seorsim dicetur; similiter se hàbet cum Ecclesia Domini in terris, ibi Ecclesia est instar Cordis et Pulmonum, et qui extra Ecclesiam referunt partes corporis, quae a Corde et Pulmonibus sustentantur et vivunt; inde patet, quod absque Ecclesia alicubi in terris non subsistere possit genus humanum, sicut corpus nisi ibi Cor et Pulmones, videatur n: 468. 637. 931. 2054; [53] ex hac causa est, quod quoties aliqua Ecclesia consummatur, hoc est, nulla fit, quia nulla amplius charitas, tunc ex Providentia Domini nova semper exsuscitetur; sicut cum Antiquissima Ecclesia periit, quae vocata Homo, tunc Nova a Domino creata, quae dicta Noachus, et fuit Antiqua quae post diluvium; et cum

haec degeneravit et nulla facta, Ecclesia repraesentativa Judaica et Israëlitica instituta est; et cum haec prorsus exstincta, tunc Dominus in mundum venit, et novam instauravit; et hoc ob causam, ut conjunctio esset coeli cum humano genere per Ecclesiam: hoc quoque est, quod significatur, per quod benedicentur in semine tuo omnes gentes terrae.

2854. Propter quod auscultasti voci meae, quod significet per unionem Essentiae Humanae Domini cum Divina Ipsius, constare potest ab omnibus quae praecedunt, quorum haec est clausula; auscultare voci, est quod ultimum tentationis subiverit, et sic univerit Essentiam Humanam Divinae; quod Dominus Humanum Divino et Divinum Humano univerit per continuas tentationes et victorias, videatur n: 1787. 1813, et quod per hanc unionem salvaverit genus humanum, n: 1676 f. 1990. 2016. 2025; [54] omnis salus generi humano est inde. Communis opinio est, quod Pater miserit Filium, ut durissima usque ad mortem crucis pateretur, et sic quod per intuitionem in Illius passionem et meritum generis humani misereretur: sed quisque scire potest, quod Jehovah non per intuitionem aliquam in Filium misereatur, est enim ipsa Misericordia; sed quod Arcanum adventus Domini in mundum sit, quod in Se Ipso uniret Divinum Humano et Humanum Divino, quod non potuit fieri, quam per gravissima tentationum, et sic quod per Unionem illam salus posset pertingere ad genus humanum, in quo non amplius aliquid bonum coeleste et spirituale, ne quidem naturale, residuum erat; haec Unio est quae salvat illos qui in charitatis fide sunt; est Ipse Dominus qui miseretur.

2855. Vers: 19. *Et reversus est Abraham ad pueros suos, et surrexerunt, et iverunt simul ad Beerschebah: et habitavit Abraham in Beerschebah.* Reversus est Abraham ad pueros suos, significat conjunctionem iterum cum rationali priori: et surrexerunt, significat elevationis gradum majorem: et iverunt simul ad Beerschebah, significat progressionem in charitatis et fidei Doctrina, quae Divina, cui adjuncta rationalia humana: et habitavit Abraham in Beerschebah, significat quod Dominus sit ipsa illa Doctrina.

2856. Reversus est Abraham ad pueros suos, quod significet conjunctionem iterum cum rationali priori, constat a si-

gnificatione puerorum, quod sit rationale prius seu mere humanum quod inserviturum Rationali Divino, de qua supra n: 2782. 2792; et a significatione reverti ad eos, quod sit conjungi, de qua etiam supra n: 2795: quod Dominus separavit a Se rationale mere humanum cum gravissimas tentationes subiret, constat ab explicatione Vers: 5, n: 2791. 2792. 2793. 2795; et quod post tentationes iterum se cum rationali illo conjunxerit, constat ab illis quae prius dicta, n: 2795, et ex his in hoc Versu.

2857. Et surrexerunt; quod significet elevationis gradum majorem, constat a significatione surgere, quod cum nominatur in Verbo, sit aliqua elevatio quae significatur, n: 2401; hic elevatio Rationalis post tentationem; post enim tentationes, elevatum semper fuit Rationale; quod fit etiam apud hominem, omnis tentatio, in qua vincit homo, elevat ejus mentem et quae mentis sunt, confirmat enim bona et vera, et superaddit nova, n: 1692. 1717. 1740. 2272.

2858. Et iverunt simul ad Beerschebah, quod significet progressionem in charitatis et fidei doctrina, quae Divina cui adjuncta rationalia humana, constat a significatione Beerschebah, quod sit charitatis et fidei doctrina, quae Divina cui adjuncta rationalia humana, de qua n: 2614. 2723; rationalia humana significantur per pueros, n: 2782. 2792. 2856, et quod Divina cui illa adjuncta sunt, per quod cum Abrahamo iverunt simul, videatur n: 2767.

2859. Quod habitavit Abraham in Beerschebah; significet quod Dominus sit ipsa illa doctrina, constat ex significatione habitare, ex repraesentatione Abrahami, et ex significatione Beerschebah, de quibus prius, et simul ex illis quae mox praecedunt: habitare in Beerschebah, est esse in doctrina, at cum praedicatur de Domino, est esse doctrina; sicut habitare in coelo, ut quoque dicitur de Domino, non solum significat quod sit in coelo, sed etiam quod Ipse sit coelum, est enim omne coeli, n: 551. 552: quod Dominus sit Verbum, notum est, ita Dominus est doctrina, n: 2531, [55] nam omnis doctrina est ex Verbo; omne doctrinae in Verbo ex Domino est, et de Domino est, in sensu interno Verbi nihil nisi de Domino et de Ipsius Regno agitur, ut pluries ostensum; est Divinum Humanum Domini, de quo sensus internus Verbi imprimis agit; et

omne doctrinae in Verbo quoad hominem est Ipsum colere et Ipsum amare.

2860. Vers: 20. 21. 22. 23. *Et fuit post verba illa, et indicatum est Abrahamo, dicendo, ecce peperit Milkah etiam illa filios Nachori fratri tuo. Uz primogenitum suum, et Bus fratrem ejus, et Kemuel patrem Arami. Et Kesed, et Chaso, et Pildasch, et Jidlaph, et Bethuel. Et Bethuel genuit Rebeccam: octo illos peperit Milkah Nachori fratri Abrahami.* Fuit post verba illa, significat res transactas spectantes illos qui intra Ecclesiam: et indicatum Abrahamo, dicendo, significat perceptionem Domini: ecce peperit Milkah etiam illa filios Nachori fratri tuo, significat illos qui extra Ecclesiam sunt in fraternitate ex bono: Uz primogenitum, Bus fratrem ejus, et Kemuel patrem Arami, et Kesed, et Chaso, et Pildasch, et Jidlaph, et Bethuel, significant varia religiosa et cultus inde: Bethuel genuit Rebeccam, significat ex bono affectionem veri: octo illos peperit Milkah Nachori fratri Abrahami, significat alteram classem eorum qui salvantur.

2861. Fuit post verba illa, quod significet res transactas spectantes illos qui intra Ecclesiam, constat ex significatione verborum, quod sint res, in lingua originali res dicuntur verba, ita post verba illa est post res transactas. Actum est in praecedentibus a Vers: 13 ad hunc Versum, de Salvatione Spiritualium ex Divino Humano Domini, et quidem illorum qui in bono intra Ecclesiam sunt, illi sunt qui vere spirituales possunt esse, quia Verbum habent, ita vera fidei; per vera doctrinae conjuncta bono vitae fit homo spiritualis; omne spirituale est inde: Gentes vero extra Ecclesiam, quia Verbum non habent, ita non vera fidei, quamdiu in mundo vivunt, etiamsi in bono charitatis, usque non sunt vere spirituales, antequam in veris fidei instructi sunt; et quia pleraeque Gentes in mundo instrui nequeunt, illi qui in charitate mutua et in obedientia vixerunt, ex Providentia et Misericordia Domini in altera vita instruuntur, et tunc facile recipiunt vera fidei, et fiunt spirituales; quod gentium status et sors in altera vita talis sit, videatur n: 2589 ad 2604. Quia in praecedentibus actum est de illis qui salvantur ex Divino Humano Domini intra Ecclesiam, ideo in his, quae sequuntur ad finem hujus Capitis, agitur de

illis qui salvantur extra Ecclesiam, et significantur per illos qui nati Nachori fratri Abrahami ex Milkah uxore et ex Reumah concubina; hoc etiam sequitur in serie; qui non sensum internum Verbi novit, putaret quod haec solum genealogica essent domus Therachi, propter Rebeccam quae facta Jischako uxor, ut et propter Bethuelem, cujus binae neptes Lea et Rachel factae uxores Jacobo, verum, ut saepius dictum, et ostensum, omnia nomina in Verbo significant res, n: 1224. 1264. 1876. 1888; et nisi significarent res, Verbum non foret Divinum sed mundanum; inde etiam constare potest, quod haec, quae sequuntur, spectent in serie Ecclesiam spiritualem Domini, sed illam quae apud gentes est; et hoc per Nachorem fratrem Abrahami, ut significarentur illi, qui in fraternitate sunt ex bono, ut sequitur n: 2863.

2862. Et indicatum Abrahamo, dicendo, quod significet perceptionem Domini, constare potest ex significatione indicari, quod sit cogitare et reflectere; et dicere, quod sit percipere, de qua saepius prius; reflexio et perceptio Domini, de qua in sensu interno Verbi, non aliter in historicis exprimi potest, quam per indicari et dicere; in se etiam reflexio et perceptio est indicatio et dictatio interna.

2863. Ecce peperit Milkah etiam illa filios Nachori fratri tuo, quod significet illos qui extra Ecclesiam sunt in fraternitate ex bono, constare etiam potest ex illis, quae prius de Milkah et Nachore n: 1363. 1369. 1370, dicta sunt, fuerunt enim tres filii Theracho, Abraham, Nachor et Haran, qui quod alios deos coluerint, videatur n: 1356: Milkah fuit filia Haranis, quae facta uxor Nachori, n: 2369: et Haran mortuus super facies Therachi in Ur Chaldaeorum, n: 1365. 1366. 1367. 1368; inde constare potest, quid per Milkam et Nachorem significatur, nempe per Milkam verum illarum gentium, et per Nachorem bonum. Quod apud gentes vera sint, a multis constare potest; notum enim est, quod apud Gentes olim sapientia et intelligentia fuerit, ut quod agnoverint unum Deum, et de Illo sancte scripserint; etiam quod agnoverint immortalitatem animae, ac vitam post mortem, tum etiam felicitatem bonorum, et infelicitatem malorum; praeter quod pro Lege habuerint praecepta decalogi, quod nempe colendus Deus, quod

honorandi parentes, quod non occidendum, furandum, adulterandum, et quod non concupiscenda aliorum; nec contenti quod in externis tales essent, sed quod in internis: similiter hodie, gentes moratiores ex omnibus partibus telluris, de talibus quandoque melius loquuntur quam Christiani, nec solum loquuntur, sed vivunt secundum illa: haec et plura sunt vera apud gentes, et se conjungunt cum bono, quod illis a Domino, ex quibus conjunctis in statu sunt recipiendi adhuc plura vera, quia unum verum agnoscit alterum, et se facile consociant, est veritatum nexus et sunt affinitates; inde est, quod illi qui in bono fuerunt in mundo, facile recipiant vera fidei in altera vita: falsa apud eos non se conjungunt bono, sed modo se applicant, sed ita ut inde separari possint; quae conjuncta sunt, manent, quae vero applicata sunt, separantur; et separantur tunc, cum vera fidei discunt et imbuunt, omne verum fidei removet et separat falsum, usque tandem ita ut aversetur et fugiat illud. Inde nunc patet, quinam per filios, quos Milkah peperit Nachori fratri Abrahami, significantur, quod nempe illi extra Ecclesiam qui in fraternitate sunt ex bono.

2864. Uz primogenitum suum, et Bus fratrem ejus, et Kemuel patrem Arami; et Kesed et Chaso, et Pildasch, et Jidlaph, et Bethuel, quod significent varia religiosa et cultus inde, constare potest inde quod nomina significent res, ut dictum; res, quas haec nomina significant, sunt religiosa et cultus inde, sicut etiam nomina quae leguntur Cap: V et XI Genes: quid autem hic unumquodvis nomen, et unusquisque filius, significat, non ita dici potest, quia solum nominantur; Uz et Bus quoque nominantur apud Jerem: Cap: XXV: 20. 23, sed inter plura alia nomina, etiam Uz, Thren: IV: 21. Job: I: 1, de quo Genes: X: 23. n: 1233. 1234.

2865. Et Bethuel genuit Rebeccam, quod significet ex bono affectionem veri eorum, constare potest ex repraesentatione Bethuelis et Rebeccae, de quibus Cap: seq: XXIV.

2866. Octo illos peperit Milkah Nachori fratri Abrahami, quod significet alteram classem illorum qui salvantur, constat ex significatione Octo, et quod iterum dicatur quod Milkah peperit Nachori fratri Abrahami: dies octavus quia primus dies sequentis septimanae, inde octo significant aliud quod distinctum

a priori, videatur n: 2044, hic ideo alteram classem; ob quam significationem numerus ille additus est. Quod peperit Milkah illos Nachori fratri Abrahami, significet illos extra Ecclesiam, qui in fraternitate sunt ex bono, supra n: 2863. 2865, ostensum, hic, quia clausula est, significat idem, ac insuper, quod salventur.

2867. Vers: 24. *Et concubina ejus, et nomen ejus Reumah; et peperit etiam illa Thebach, et Gacham, et Thachasch, et Maachah.* Concubina ejus et nomen ejus Reumah, significat gentiles qui in cultu idololatrico et in bono: et peperit etiam illa Thebach, et Gacham, et Thachasch, et Maachah, significat varia eorum religiosa, hi constituunt tertiam classem spiritualium qui salvantur.

2868. Concubina ejus et nomen ejus Reumah, quod significet gentiles qui in cultu idololatrico et in bono, constare potest ex illis quae praecedunt: in priori enim loco sunt gentiles, qui significati per illos qui nati Nachori ex uxore, in posteriori qui ex concubina; qui ex uxore, fuerunt, ut ostensum, illi extra Ecclesiam qui in fraternitate ex bono sunt, n: 2863; hi qui extra Ecclesiam in cultu idololatrico et in bono; ita hi non ex tam legitimo toro, ac illi, usque tamen sicut legitimi, nam tunc temporis liberi qui nascebantur ex ancillis, ut legitimi adoptabantur, ut constare potest ex filiis Jacobi, qui nati sunt ex ancilla Bilha et Silpa, Genes: XXX: 4 ad 12, ex quibus aeque Tribus, sicut ex illis qui nati ex Lea et Rachele, et quidem absque differentia; at quod usque differentia, constare potest ex Genes: Cap: XXXIII: 1. 2. 6. 7; ancillae, quae tunc dabantur marito ab uxore procreandorum liberorum causa, vocabantur concubinae, ut patet ex Bilha ancilla Rachelis, quae quoque vocatur concubina Jacobi, Gen: XXXV: 22. Quod ex ancillis seu concubinis procrearent liberos, tunc temporis toleratum erat, ut sic repraesentarentur illi qui extra Ecclesiam, tum quoque illi qui in gradu inferiore intra Ecclesiam. Quod dicatur nomen ejus Reumah, involvit quale ejus, n: 1896. 2009, hic exaltationem, quae significatur per Reumah: de statu et sorte gentium et populorum, qui extra Ecclesiam, videatur n: 593. 932. 1032. 1059. 1327. 1328. 1366. [56] 2049. 2051. 2284 2589 ad 2604.

2869. Et peperit etiam illa Thebach, et Gacham, et Thachasch, et Maachah, quod significent varia eorum religiosa et cultus inde; et quod hi constituant tertiam classem spiritualium qui salvantur, constare potest ab illis quae supra n: 2864. 2866. 2868, dicta sunt.

De Libero hominis.

2870. *Pauci sciunt, quid Liberum, et quid non Liberum; Liberum apparet omne id quod est alicujus amoris et ejus jucundi, et non Liberum quod illis contrariatur: quod est amoris sui et amoris mundi, et illorum cupiditatum, apparet homini sicut Liberum, sed est Liberum infernale; quod autem est amoris in Dominum, et amoris erga proximum, consequenter amoris boni et veri, est ipsum Liberum, et est Liberum coeleste.*

2871. *Infernales Spiritus non sciunt, quod aliud Liberum sit, quam quod est amoris sui et amoris mundi, hoc est, cupiditatum imperandi, persequendi et odio habendi omnes qui non serviunt, cruciandi quoscunque, destruendi sui causa, si possent, universum, auferendi et sibi vindicandi quicquid est alterius; cum in his et similibus sunt, in suo Libero, quia in suo jucundo, sunt; in illo Libero consistit vita eorum usque adeo, ut si illud iis auferatur, non plus vitae iis supersit, quam quantum infanti recens nato: ostensum quoque hoc per vivam experientiam; Spiritus quidam malus in persuasione erat, quod talia potuissent ei auferri, et sic venire in coelum, proinde quod potuisset vita ejus miraculose transcribi in vitam coelestem, quare ei amores illi cum eorum cupiditatibus auferebantur, quod fit in altera vita per dissociationem, et visus tunc manifeste sicut infans natans manibus, quas vix posset movere, et erat simul in statu ut minus quam aliquis infans posset cogitare, nihil prorsus loqui, nec quicquam scire; sed mox restitutus est suo jucundo, et sic Libero: inde patuit, quod impossibile sit, qui ex amore sui et mundi,*

et consequenter in illorum Libero, vitam sibi comparavit, possit in coelum venire; si enim tali auferretur illa vita, non aliquid cogitationis et voluntatis residuum haberet.

2872. *Liberum autem coeleste est quod a Domino, in illo sunt omnes Angeli qui in coelis; est, ut dictum, amoris in Dominum, et amoris mutui, ita affectionis boni et veri; quale hoc liberum sit, ex eo constare potest, quod unusquisque qui in illo, suum beatum et felix alteri ex intima affectione communicet, et quod ei beatitudo et felicitas sit ut possit communicare: et quia universum coelum tale est, inde est, quod unusquisque sit centrum beatitudinum et felicitatum omnium, et quod omnes simul sint singulorum; ipsa communicatio fit a Domino, per mirabiles influxus in forma incomprehensibili, quae est forma coeli: exinde constare potest, quid est Liberum coeleste, et quod a Solo Domino.*

2873. *Quantum distat Liberum coeleste, quod est ex affectione boni et veri, a Libero infernali, quod est ex affectione mali et falsi, constare potest inde, quod Angeli qui in coelis, dummodo cogitant de Libero tali quod est ex affectione mali et falsi, seu, quod idem, ex cupiditatibus amoris sui et mundi, illico corripiantur dolore interno; et vicissim, cum Spiritus mali modo cogitant de Libero, quod est ex affectione boni et veri, seu, quod idem, ex desideriis amoris mutui, illico in angores veniunt; et mirum, ita oppositum est unum Liberum alteri, ut Liberum amoris sui et mundi sit Spiritibus bonis infernum; et vicissim, Liberum amoris in Dominum et amoris mutui sit Spiritibus malis infernum: inde distincti sunt omnes in altera vita secundum Libera, seu, quod idem est, secundum amores et affectiones, consequenter secundum jucunda vitae, quod idem est ac secundum vitas; nam vitae non aliud sunt quam jucunda, et haec non aliud quam affectiones, quae sunt amorum.*

2874. *Inde nunc patet, quid Liberum, nempe quod sit cogitare et velle ex affectione; et quod tale sit Liberum qualis Affectio: tum quod unum Liberum sit infernale, et alterum Liberum sit coeleste: et quod Liberum infernale sit ab inferno, Liberum autem coeleste sit a Domino. Patet quoque, quod, qui in Libero infernali sunt, non possint venire in Li-*

berum coeleste, hoc foret ab inferno in coelum, nisi eis auferretur omne vitae: tum quod in Liberum coeleste nemo venire possit, nisi per reformationem a Domino, et quod tunc introducatur per affectionem boni et veri, hoc est, per bonum vitae cui implantetur verum doctrinae.

2875. *Bonum vitae seu affectio boni insinuatur a Domino per viam internam, homine prorsus nesciente, Verum doctrinae autem, seu fides, per viam externam, et infertur memoriae, inde a Domino suo tempore et suo ordine evocatur, et affectioni boni conjungitur, hoc fit in Libero hominis, nam Liberum hominis est, ut dictum, ex affectione; talis est inseminatio et irradicatio fidei: quicquid fit in Libero, hoc conjungitur, quod autem fit in coacto, non conjungitur; quod constare potest ex eo, quod nequicquam aliquid conjungi possit, nisi quo afficitur, affectio est ipsum recipiens; contra affectionem aliquid recipere, est contra vitam; inde patet, quod verum doctrinae seu fides non recipi queat nisi ab affectione ejus; sed qualis affectio, talis receptio; affectio veri et boni est solum quae recipit verum fidei, concordant enim, et quia concordant se conjungunt.*

2876. *Quia nemo reformari potest nisi in Libero, ideo Liberum nusquam homini aufertur, quantum apparet, aeterna lex est, ut unusquisque in Libero sit quoad interiora, hoc est, quoad affectiones et cogitationes, ut in illo insinuetur affectio boni et veri.*

2877. *Quoties affectio veri et affectio boni insinuatur a Domino, quod fit cum homo prorsus nescit, tum in Libero, quid ex affectione, verum imbuit et bonum agit, quicquid enim ex affectione, hoc, ut dictum, est Liberum, et tunc se conjungit verum quod est fidei, cum bono quod est charitatis. Nisi Liberum foret homini in omni quod cogitat et quod vult, nusquam Liberum cogitandi verum et volendi bonum alicui a Domino insinuari posset; nam homo, ut reformetur, debet verum cogitare sicut a se, et bonum agere sicut a se, et quod sicut a se est in Libero; nisi ita, nusquam aliqua reformatio nec regeneratio.*

2878. *Innumerabiles causae sunt, ex quibus et propter quas homo amat discere verum et velle bonum, sunt causae e*

mundo quamplurimae, sunt quoque e corpore quamplurimae, et quandoque tunc non propter coelum, minus propter Dominum; introducitur homo a Domino in verum et bonum ita per affectiones, et unus homo prorsus aliter quam alter, quisque secundum suam indolem, connatam et acquisitam, et quia introducitur in verum et bonum continue per affectiones, ita continue per Libera, et tandem in affectiones veri Spiritualis et boni spiritualis, tempora illa et status illos Solus Dominus novit, et Solus applicate ad cujusvis genium et vitam disponit et regit: inde patet, cur homini Liberum.

2879. *Dominus per intimum hominis influit cum bono, et ibi conjungit verum, in intimo erit radix eorum; nisi homo sit in Libero interius quoad omnes affectiones et quoad omnes cogitationes, nusquam disponi potest, ut bonum et verum aliquam radicem agat.*

2880. *Nihil aliud apparet homini ut suum, seu, quod idem, ut ejus proprium, quam quod fluit ex Libero; causa est, quia omnis affectio, quae est amoris, est ipsissima ejus vita, et ex affectione agere est ex vita, hoc est, ex semet, ita a suo, seu, quod idem, ex proprio: ut itaque homo proprium coeleste accipiat, quale proprium est Angelis in coelo, tenetur homo in Libero, et per Liberum ita, sicut dictum, introducitur. Notum cuivis esse potest, quod colere Dominum ex Libero, appareat ut a se, seu ex proprio; at colere ex coacto, quod sit non a se, sed a vi extrinsecus aut aliunde ad id faciendum adigente; ita quod Cultus ex Libero sit ipse Cultus, et quod cultus ex coacto sit nullus cultus.*

2881. *Si reformari potuisset homo ex coacto, non foret ullus homo in universo, qui non salvaretur, nihil enim facilius foret Domino quam cogere hominem ad timendum Ipsum, ad colendum Ipsum, imo ad quasi amandum Ipsum, media sunt innumerabilia; sed quia id quod fit in coacto, non conjungitur, ita non appropriatur, ideo a Domino longissime abest, ut aliquem cogat. Quamdiu homo est in pugnis, seu unus ab Ecclesia pugnante, apparet sicut Dominus cogat hominem, et sic quod nullum ei Liberum, pugnat enim tunc continue contra amorem sui et mundi, ita contra Liberum in quod natus est et in quod adolevit, inde est quod ita appa-*

reat; sed quod in pugnis, in quibus vincit, fortius Liberum sit quam extra pugnas, sed Liberum non ex ipso, sed a Domino, et usque apparens sicut ipsius, videatur n: **1937. 1947.**

2882. *Imprimis credit homo se nullum liberum habere, quia ex se bonum agere et verum cogitare non posse novit; sed ne credat quod usquam aliquis habeat ac habuerit aliquod Liberum cogitandi verum et faciendi bonum ex se, ne quidem homo, qui ex integritate in qua fuit, similitudo et imago Dei dictus; sed Liberum cogitandi verum quod est fidei, et faciendi bonum quod est charitatis, omne influit a Domino; Dominus est ipsum Bonum et ipsum Verum, inde fons: omnes Angeli in tali Libero sunt, imo in ipsa perceptione quod ita sit; angeli intimi percipiunt quantum a Domino, et quantum a semet, at quantum a Domino tantum in felici sunt, at quantum a semet tantum non in felici.*

2883. *Ut itaque homo proprium coeleste accipiat, debet facere bonum a se, et cogitare verum a se, sed usque scire, et cum reformatus est, cogitare et credere, quod omne bonum et omne verum sit a Domino, etiam quoad omnium minimum, et hoc, quia ita est, at quod detur homini putare quod a se, est ut bonum et verum fiat sicut ejus proprium.*

2884. *Liberum amoris sui et mundi, et eorum cupiditatum, nihil minus est quam Liberum, est prorsus servum; sed usque Liberum vocatur, sicut amor, affectio, et jucundum, in utroque sensu, et usque amor sui et mundi nihil minus est quam amor, est odium, consequenter inde affectio et jucundum; secundum quod apparent, non secundum quod sunt, ita nuncupantur.*

2885. *Nemo quid servum et quid liberum sit, scire potest, nisi sciat originem unius et alterius; quam scire nec quisquam potest, nisi ex Verbo; et nisi sciat, quomodo se habet cum homine quoad ejus affectiones quae sunt voluntatis, et quoad ejus cogitationes quae sunt intellectus.*

2886. *Cum homine quoad ejus affectiones et quoad ejus cogitationes, ita se habet; nullus quicunque sit, sive Homo, sive Spiritus, sive Angelus, potest velle et cogitare a se sed ab aliis, nec hi alii a se, sed omnes iterum ab aliis, et sic*

porro, ita singuli a Primo vitae, Qui est Dominus; quod inconnexum est, non existit; mala et falsa nexum habent cum infernis, inde eorum, qui in illis sunt, velle et cogitare, et inde eorum amor, affectio et jucundum, proinde eorum Liberum; at bona et vera nexum habent cum coelo, inde eorum, qui in illis, velle et cogitare, et inde eorum amor, affectio et jucundum, proindo eorum Liberum: exinde constare potest, unde est Liberum unum, et Liberum alterum: quod ita se res habeat, notissimum est in altera vita, sed hodie prorsus ignotum in mundo.

2887. *Apud hominem jugiter sunt spiritus mali, et sunt angeli, per spiritus communicat ille cum infernis, et per Angelos cum coelis: si ei spiritus illi et angeli auferrentur, momento foret absque velle et absque cogitare, ita nullius vitae: quod ita sit, ut paradoxon videri potest, sed est verissimum: sed de Spiritibus et Angelis apud hominem, ex Divina Domini Misericordia, alibi dicendum.*

2888. *Ita se habet cum vita cujusvis tam hominis, quam spiritus, ut et angeli, quod illa influat solum a Domino, Qui est ipsa Vita, et se diffundat per universum Coelum, etiam per infernum, ita in singulos, et hoc ordine et serie incomprehensibili; sed vita quae influit, recipitur ab unoquovis secundum ejus indolem; bonum et verum recipitur ut bonum et verum a bonis; at bonum et verum recipitur ut malum et falsum a malis, et quoque in malum et falsum apud hos vertitur: se habet hoc comparative sicut lux solis, quae se diffundit in omnia objecta telluris, sed recipitur secundum cujusvis objecti qualitatem, et fit pulchri coloris in pulchris formis, et tetri coloris in tetris formis: hoc est arcanum in mundo, sed nihil notius in altera vita: ut scirem quod talis influxus esset, mihi datum est loqui cum spiritibus et Angelis qui apud me, et quoque sentire et percipere influxum, et hoc tam saepe, ut vices determinare numero nequeam; sed scio quod fallacia auferet, nempe quod credituri, se velle ex se, et se cogitare ex se, et sic vitam habere ex se, cum tamen nihil minus.*

2889. *Spiritus mali haudquaquam capere possunt, quod non vivant ex se, et quod solum organa vitae sint, minus*

quod nulla vita sit quam quae ex bono et vero, adhuc minus quod non vivere incipiant priusquam exstincta sit vita cupiditatum mali et persuasionum falsi, in quibus sunt, credunt si illis privarentur quod nihil vitae residuum esse possit: cum tamen ita se habet, cum vitam cupiditatum mali et persuasionum falsi amiserint, quod tunc primum vivere incipiant, et quod Dominus cum bono et vero, in quibus unice vita consistit, non prius recipiatur; et quod tunc intelligentia et sapientia, ita ipsissima vita, influat, et dein in immensum augeatur; et hoc cum jucundo, beato et felici, ita cum intimo gaudio, et hoc varietate ineffabili in aeternum.

2890. *Spiritus mali qui apud hominem, per quos homo communicat cum inferno, non aliter considerant eum, quam ut vile mancipium, infundunt enim ei suas cupiditates et suas persuasiones, ita ducunt quocunque volunt: at Angeli, per quos homo communicat cum coelo, considerant eum sicut fratrem, et insinuant ei affectiones boni et veri, et sic per Liberum eum ducunt, non quo volunt, sed quo beneplacet Domino: inde constare potest, quale unum et quale alterum, et quod sit servum duci a diabolo, et quod sit Liberum duci a Domino.*

2891. *Spiritus recentes maximopere se torquent, quomodo capiant, quod nemo possit facere bonum a se, nec cogitare verum a se, sed a Domino, credentes quod sic forent sicut machinae nullius rei compotes, et si ita, quod remitterent manus, et paterentur se agi: sed illis dicitur, quod omnino debeant cogitare, velle, et facere bonum a se, et quod aliter non habere possent proprium coeleste, et Liberum coeleste; sed usque agnoscere, quod bonum et verum non sit ab iis, sed a Domino; et instruuntur, quod in tali agnitione, imo in perceptione quod ita sit, omnes Angeli sint; et quo exquisitius percipiunt se duci a Domino, et sic esse in Domino, quod eo magis in Libero sint.*

2892. *Qui in bono vivit et credit, quod Dominus regat universum, et quod ab Ipso Solo omne bonum quod est amoris et charitatis, et omne verum quod est fidei, imo quod ab Ipso Vita, ita quod ab Ipso vivamus, moveamur, et simus, is in tali statu est, ut donari possit Libero coelesti, et cum*

hoc etiam Pace, nam tunc unice fidit Domino, et curat caetera nihil, et certus est quod tunc omnia ad ejus bonum, beatum et felix in aeternum, tendant. At qui credit semet ipsum regere, is continue inquietatur, fertur in cupiditates, in sollicitudines de futuris, et sic in multiplices anxietates; et quia ita credit, etiam cupiditates mali et persuasiones falsi ei adhaerent.

2893. *Mirati valde sunt spiritus boni, quod homo Ecclesiae hodie non credat, quod omnia mala et falsa apud illum influant ab inferno, et quod omnia bona et vera a Domino, cum tamen hoc novit ex Verbo, et quoque ex Doctrina fidei; et quisque dicit, cum aliquis grande malum fecerit, quod se duci passus sit a diabolo, et cum aliquis bonum egerit, quod se duci passus sit a Domino.*

GENESEOS

CAPUT VIGESIMUM TERTIUM.

2894. Apud Johannem legitur, „*In principio erat* Verbum, *et* Verbum *erat apud Deum, et Deus erat* Verbum. *Hoc erat in principio apud Deum. Omnia per Ipsum facta sunt, et sine Ipso factum est nihil, quod factum est. In Ipso Vita erat, et Vita erat Lux hominum. Lux autem in tenebris apparet, sed tenebrae illam non comprehenderunt. Et* Verbum *caro factum est, et habitavit in nobis, et vidimus gloriam Ipsius, gloriam ut Unigeniti a Patre, plenus gratia et veritate,*" 1: 1. 2. 3. 4. 5. 14: Pauci sciunt, quid hic per Verbum intelligitur; quod Dominus, ex singulis constat: at Sensus Internus docet, quod Dominus quoad Divinum Humanum per Verbum intelligatur, nam dicitur, quod Verbum Caro factum, et habitavit in nobis, et vidimus gloriam Ipsius: Et quia Divinum Humanum, per Verbum intelligitur omne Verum, quod de Ipso, et ex Ipso, in Regno Ipsius in coelis, et in Ecclesia Ipsius in terris; inde dicitur, quod in Ipso Vita erat, et Vita erat Lux hominum, et Lux in tenebris apparet: Et quia Verum, per Verbum intelligitur omnis Revelatio, ita quoque ipsum Verbum seu Sancta Scriptura.

2895. Quod Verbum in specie attinet, hoc fuerat omni tempore, sed non Verbum quod hodie habemus; aliud Verbum fuerat in Ecclesia Antiquissima quae ante diluvium: aliud Verbum in Ecclesia Antiqua quae post diluvium: Verbum autem scriptum per Mosen et Prophetas in Ecclesia Judaica; et denique Verbum scriptum per Evangelistas in Ecclesia Nova. Quod omni tempore fuerit Verbum, erat, quia per Verbum est communicatio coeli cum terra; et quia Verbum agit de Bono et Vero, ex quo homo victurus felix in aeternum; et ideo in sensu interno agit de Solo Domino, quia ex Ipso omne bonum et verum.

2896. Verbum in Ecclesia Antiquissima, quae fuit ante

diluvium, non fuit verbum scriptum, sed revelatum unicuivis qui ab Ecclesia, fuerunt enim homines coelestes, ita in perceptione boni et veri, sicut Angeli, cum quibus etiam consortium habuerunt; ita Verbum habuerunt cordibus suis inscriptum; de quibus videatur, n: 597. 607. 895. 920. 1114 ad 1125. Illi quia coelestes fuerunt, et consortium habuerunt cum Angelis, omnia quae videbant et aliquo sensu capiebant, illis erant repraesentativa et significativa coelestium et spiritualium, quae in Regno Domini; sic ut mundana et terrestria quidem oculis viderent, aut aliquo sensu caperent, sed ex illis et per illa cogitabant de coelestibus et spiritualibus; ita non aliter, loqui potuerunt cum Angelis, nam quae apud Angelos, coelestia et spiritualia sunt, et cum ad hominem, in talia quae apud hominem in mundo sunt, cadunt; quod singula quae in mundo repraesentent et significent illa quae in coelis, hactenus a Primo Capite Geneseos huc usque ostensum est. Inde Repraesentativa et Significativa venerunt, quae, quando communicatio cessare incepit cum Angelis, collecta fuerunt ab illis, quae per Chanochum intelliguntur, quae quod significata sint per haec verba, Gen: V: 24, *Ambulavit sibi Chanoch cum Deo, et non amplius, quia sumsit illum Deus*, videatur n: 521.

2897. Verbum autem in Ecclesia Antiqua quae post diluvium, fuit inde; homo hujus Ecclesiae quia fuit spiritualis non autem coelestis, repraesentativa et significativa, quid involverent, sciebat sed non percipiebat, et quia involvebant Divina, illis in usum cesserunt, et in Cultu eorum Divino adhibita; et hoc ex causa, ut communicationem haberent cum Coelo; nam, sicut dictum, omnia, quae in mundo sunt, repraesentant et significant talia quae in Coelo. Etiam Verbum habuerunt scriptum, quod constabat ex *Historicis* et *Propheticis*, sicut Verbum Veteris Testamenti, sed illud Verbum successu temporis deperditum est; Historica vocata sunt *Bella Jehovae*, et Prophetica vocata sunt *Enuntiata*, ut constat apud Mosen, Num: XXI: 14. 27, ubi citantur; Historica illorum scripta fuerunt stylo prophetico, et quoad plurimam partem fuerunt Historica facta, sicut illa quae in Genes: a I ad XI; ut patet ab illis quae inde sunt apud Mosen, ubi haec, „*Propterea dicitur in* LIBRO BELLORUM JEHOVAE, *Vahebam in Supha, et fluvios Arnonis,*

et decursum fluviorum qui declinavit ad habitari Ar, et innititur termino Moabi," Num: XXI: 14. 15. Prophetica illorum fuerunt scripta sicut Prophetica Veteris Testamenti, ut quoque patet ab illis, quae etiam inde apud Mosen, ubi haec, "*Propterea dicunt* ENUNTIATA: (seu Enuntiatores Prophetici,) *venite Chesbonem, aedificabitur, et firmabitur urbs Sichonis, quia ignis exivit e Chesbone, flamma ex urbe Sichonis, comedit Ar Moabi, dominos excelsorum Arnonis. Vae tibi Moabe, periisti popule Kemosch, dedit filios suos evasores, et filias suas in captivitatem regi Emorraei Sichoni; et telis petiimus illos, periit Chesbon usque ad Dibonem, et vastavimus usque ad Nophach, quae usque ad Medebam,"* Num: XXI: 27. 28. 29. 30. Quod haec Prophetica involvant arcana coelestia sicut Prophetica Veteris Testamenti, manifeste patet, non solum ex eo quod exscripta sint a Mose, et applicata ad rerum statum, de quo tunc: sed etiam quod eadem paene verba legantur apud Jeremiam, [1] et Propheticis apud illum inserta, in quibus quod totidem arcana coelestia sint, quot verba, ex illis quae de Interno sensu Verbi dicta sunt, constare potest; illa ita apud Jeremiam, [1] "*Ignis exivit e Chesbone, et flamma exinter Sichonem, et comedit angulum Moabi, et verticem filiorum sonitus: vae tibi Moab, periit populus Kemosch, quia sumti filii tui in captivitatem, et filiae tuae in captivitatem,"* XLVIII: 45. 46: inde etiam patet, quod illud Verbum etiam sensum internum habuerit. De Ecclesia Antiqua quae post diluvium, videatur n: 640. 641. 765. 1238. 1327. 2385.

2898. Quod apud illos fuerint Prophetica, quae in sensu interno egerunt de Domino, et de Regno Ipsius, non solum inde constare potest, sed etiam a Propheticis Bileami, qui fuit a Syria, de quibus apud Mosen, Num: XXIII: 7. 8. 9. 10, et 18 ad 25: Cap: XXIV: 3 ad 10, et 15 ad 25, quae simili stylo dictata sunt, ac caetera Prophetica Verbi, et manifeste praedicunt adventum Domini, his verbis, "*Video Ipsum, et non nunc, intueor Ipsum et non propinquus: Procedet Stella ex Jacobo, et surget sceptrum ex Israële, et franget angulos Moabi, et destruet omnes filios Schethi,"* Num: XXIV: 17; haec Prophetica similiter dicuntur ENUNTIATA, nam eadem vox; ut videri potest ibi, Cap: XXIII: 7. 18. Cap: XXIV: 3. 15. 20.

2899. Verbum in Ecclesia Judaica postea successit, quod similiter per repraesentativa et significativa conscriptum fuit, ob causam, ut sensum internum intellectum in coelo in se haberet, et sic per Verbum communicatio esset et uniretur Regnum Domini in coelis cum Regno Domini in terris; nisi singulae res quae in Verbo sunt, repraesentent, et singulae voces, per quas res conscriptae sunt, significent Divina quae Domini, ita coelestia et spiritualia quae sunt Regni Ipsius, non est Verbum Divinum; et quia ita, nusquam alio stylo potuit scribi, correspondent enim per hunc stylum, et nusquam per alium, res et voces humanae cum rebus et ideis coelestibus quoad minimam jotam: inde est, si modo Verbum legatur ab infante, quod Divina, quae ibi, ab Angelis percipiantur, videatur n: 1776.

2900. Quod Verbum Novi Testamenti, quod apud Evangelistas, attinet, quia Dominus ex ipso Divino loquutus est, ideo quoque singula, quae loquutus, repraesentativa et significativa Divinorum, ita Coelestium Regni et Ecclesiae Ipsius, fuerunt, ut pluries in praecedentibus ostensum.

CAPUT XXIII.

1. Et fuerunt vitae Sarae, centum anni et viginti anni et septem anni, anni vitarum Sarae.

2. Et mortua est Sarah in Kiriath Arba, haec Chebron in terra Canaan, et venit Abraham ad lugendum Saram, et ad deflendum illam.

3. Et surrexit Abraham desuper faciebus mortui sui, et loquutus est ad filios Cheth, dicendo.

4. Peregrinus et incola ego vobiscum, date mihi possessionem sepulchri vobiscum, et sepeliam mortuum meum a coram me.

5. Et responderunt filii Cheth Abrahamo, dicendo ei.

6. Audi nos, domine mi, princeps Dei tu in medio nostri, in electo sepulchrorum nostrorum sepeli mortuum tuum, quisquam e nobis sepulchrum suum non prohibebit a te, a sepeliendo mortuum tuum.

7. Et surrexit Abraham, et incurvavit se populo terrae, filiis Cheth.

8. Et loquutus cum illis dicendo, si est cum anima vestra ad sepeliendum mortuum meum a coram me, audite me, et intercedite mihi apud Ephronem filium Zochar.

9. Et det mihi speluncam Machpelae, quae illi, quae in fine agri ejus, in argento pleno det illam mihi, in medio vestri, ad possessionem sepulchri.

10. Et Ephron sedens in medio filiorum Cheth, et respondit Ephron Chittaeus Abrahamo, in auribus filiorum Cheth, omnibus intrantibus portam urbis ejus, dicendo.

11. Non, domine mi, audi me, agrum do tibi, et speluncam quae in illo tibi do illam, ad oculos filiorum populi mei do illam tibi, sepeli mortuum tuum.

12. Et incurvavit se Abraham coram populo terrae.

13. Et loquutus ad Ephronem in auribus populi terrae, dicendo, veruntamen si tu, placet, audias me, dabo argentum agri, accipe a me, et sepeliam mortuum meum ibi.

14. Et respondit Ephron Abrahamo, dicendo ei.

15. Domine mi, audi me, terra quadringentorum siclorum argenti, inter me et inter te, quid hoc, et mortuum tuum sepeli.

16. Et audivit Abraham ad Ephronem, et appendit Abraham Ephroni argentum, quod loquutus in auribus filiorum Cheth, quadringentos siclos argenti transeuntis mercatori.

17. Et constitit ager Ephronis, qui in Machpelah, quae coram Mamre, ager et spelunca quae in illo, et omnis arbor quae in agro, quae in omni termino ejus circumcirca.

18. Abrahamo in acquisitionem ad oculos filiorum Cheth, in omnium intrantium portam urbis ejus.

19. Et post ita, sepelivit Abraham Saram uxorem suam, ad speluncam agri Machpelah super faciebus Mamre, haec Chebron in terra Canaan.

20. Et constitit ager, et spelunca quae in illo, Abrahamo, ad possessionem sepulchri ex filiis Cheth.

CONTENTA.

2901. Agitur hic in sensu interno de Nova Ecclesia Spirituali, quae, postquam prior prorsus exspiravit, exsuscitata est

a Domino; et de receptione fidei apud illos qui ab Ecclesia: Sarah hic est Verum Divinum quod exspiravit; sepultura est resuscitatio; Ephron et filii Cheth sunt illi apud quos bonum et verum Ecclesiae receptum; Machpelah quae coram Mamre est regeneratio; Chebron in terra Canaan est Nova Ecclesia.

2902. Agitur de Vero Divino, quod exspiraverit, Vers: 1. 2. 3: et quod Dominus Novam Ecclesiam instauraret, Vers: 4: et benigne receptus, Vers: 5. 6: ex quo gaudium, Vers. 7. 12: quod status eorum primus esset obscurus, et crederent a semet bonum charitatis et verum fidei, Vers: 8. 9. 10. 11. 14. 15: sed instructi, quod bonum et verum non ab ipsis, sed a Domino, Vers. 13: et quod sic redemti, Vers: 16: et regenerati, Vers: 17. 18: ita Nova Ecclesia, Vers: 19: ex gentibus, Vers: 20.

SENSUS INTERNUS.

2903. Vers: 1. *Et fuerunt vitae Sarae, centum anni et viginti anni et septem anni, anni vitarum Sarae.* Fuerunt vitae Sarae, significat tempora et status Ecclesiae quoad vera Divina qui praecesserunt: Centum anni et viginti anni et septem anni, significat plenitudinem illorum: anni vitarum Sarae, significat cum aliquid verum Divinum in terra superesset.

2904. Fuerunt vitae Sarae, quod significet tempora et status Ecclesiae quoad vera Divina qui praecesserunt, constare potest a significatione vitarum hic, et a repraesentatione Sarae; Vitae hic, quia spectant aetatem et aetatis periodos, nempe infantiam, adolescentiam, adultam aetatem, et senectutem, significant status, sicut omnia tempora in communi, videatur n: 2625. 2788. 2837, et quia agitur in sequentibus de Ecclesia, ideo vitae significant tempora et status Ecclesiae; quod Sarah sit Verum Divinum, videatur n: 1468. 1901. 2063. 2172. 2173. 2198. 2507, inde sequitur, quod hic per, fuerunt vitae Sarae, in sensu interno significentur tempora et status Ecclesiae quoad vera Divina qui praecesserunt. Quod Sarah, cum vixit uxor Abrahamo, repraesentaverit Divinum Ve-

rum Domini conjunctum Divino Bono Ipsius, ex locis citatis videri potest; et quia Divinum Verum Domini, ita quoque significat Verum Divinum Ecclesiae, nam in Ecclesia non aliud Verum datur, quam quod est Domini; Verum quod non ab Ipso, non est verum; ut quoque a Verbo et inde Doctrina fidei constat, ex Verbo apud Johannem, „Non potest homo sumere quicquam, nisi sit datum illi e coelo," III: 27: et alibi, „Sine Me non potestis facere quicquam," XV: 5; ex doctrina fidei, quod omne fidei a Domino, hoc est, omne verum: repraesentativa et significativa ita se habent in Verbo, quod omnia et singula in supremo sensu spectent Dominum, inde est ipsa vita Verbi; et quia Dominum, etiam spectant Regnum Ipsius, nam Dominus est omne in suo Regno; Divina quae a Domino in Regno Ipsius, faciunt Regnum; ideo quantum boni et veri Angelus, Spiritus, et Homo, recipit a Domino, et credit quod a Domino, tantum est in Regno Ipsius, quantum autem non recipit nec credit quod a Domino, tantum non est in Regno Ipsius; ita Divina quae a Domino faciunt Regnum Ipsius seu coelum, hoc est quod intelligitur per quod Dominus sit omne in suo Regno.

2905. Centum anni et viginti anni et septem anni, quod significet plenitudinem illorum, constat a significatione Centum, quod sit plenum, de qua n: 2636; et a viginti seu bis decem, quod etiam plenum, n: 1988; et a septem, quod sanctum, n: 395. 433. 716. 881, ita quod sit plenitudo seu finis sancti Ecclesiae, qui hic significatur; quod Numeri in Verbo omnes significent res, videatur n: 482. 487. 647. 648. 755. 813. 1963. 1988. 2075. 2252. Plenitudo illorum, nempe statuum et temporum Ecclesiae, significat finem eorum; Ecclesia se habet sicut aetates hominis, quarum prima est infantia, altera est adolescentia, tertia est adulta aetas, quarta est senectus, haec, nempe senectus, dicitur plenitudo seu finis; etiam se habet sicut tempora et status Anni, quorum primus est Ver, alter est Aestas, tertius est Autumnus, et quartus est Hyems, haec est finis Anni; se habet etiam sicut tempora et status Diei, primus est Aurorae, alter est Meridiei, tertius est Vesperae, et quartus est Noctis, cum haec, est plenitudo seu finis: illis et his quoque in Verbo status Ecclesiae comparantur, et per eosdem

significantur, quia per tempora significantur Status, n: 2625. 2788. 2837: Bonum et Verum apud illos qui sunt ab Ecclesia, ita solet decrescere; et cum nullum amplius bonum et verum, seu, ut dicitur, nulla amplius fides, hoc est, nulla charitas, tunc Ecclesia ad suam senectutem, seu ad suam hyemem, seu ad suam noctem, pervenit, et dicitur ejus tempus et status tunc, Decisio, Consummatio, et Impletio, videatur n: 1857: quod de Domino dicatur, quod venerit in mundum in plenitudine temporum, seu cum plenitudo, idem significat, nam tunc non amplius fuit aliquod bonum, ne quidem bonum naturale, inde nec aliquod verum: haec sunt quae in specie significantur per haec quae in hoc Versu.

2906. Anni vitarum Sarae, quod significet cum aliquid Verum Divinum superesset, constat ex significatione Anni, quod sit integra periodus quae Ecclesiae a principio ad finem, ita Annorum quod sint periodi, de quibus mox supra n: 2905; et a significatione vitarum Sarae, quod sint status quoad Verum Divinum, de qua etiam mox supra n: 2904, ita hic quod terminus cum non amplius aliquid Verum Divinum superesset; quod etiam a mox praecedentibus sequitur. Quod Annus significet integrum tempus status Ecclesiae a principio ad finem, seu quod idem, integram periodum, et consequenter Anni tempora seu periodos intra communem, constare potest ab his locis in Verbo; apud Esaiam, „Unxit Jehovah Me ad evangelizandum afflictis, misit Me ad obligandum fractos corde, ad proclamandum captivis libertatem, et vinctis apertionem omnimodam, ad proclamandum *Annum beneplaciti Jehovae*, et diem ultionis Deo nostro," LXI: 2; ubi de Adventu Domini; Annus beneplaciti Jehovae pro tempore Novae Ecclesiae: apud Eundem, „Dies ultionis in corde meo, et *Annus redemtorum meorum* venit," LXIII: 4; similiter de Adventu Domini; Annus redemtorum pro tempore Novae Ecclesiae: apud Eundem, „Dies ultionis Jehovae, *Annus retributionum* propter litem Zionis," XXXIV: 8; similiter. Idem tempus etiam vocatur Annus visitationis, apud Jeremiam, „Adducam malum ad viros Anatoth *Anno visitationis* illorum," XI: 23: apud Eundem, „Adducam super Moabum *Annum visitationis* eorum," XLVIII: 44: manifestius apud Ezechielem, „A diebus multis *visitabe-*

ris, in *posteritate Annorum* venies [2] super terram reversam a gladio, congregatam e populis multis, super montes Israëlis, qui erunt ad vastitatem jugiter, » XXXVIII: 8, posteritas annorum pro ultimo tempore Ecclesiae, quae tunc nulla fit, rejectis illis qui prius ab Ecclesia fuerunt, et receptis aliunde aliis: apud Esaiam, « Ita dixit Dominus ad me, in adhuc *Anno*, secundum *Annos mercenarii*, et consumetur omnis gloria Kedaris, » XXI: 16; ibi etiam pro ultimo tempore. Apud Ezechielem, « In sanguine tuo quem effudisti, rea facta es, et in idolis tuis quae fecisti, polluta es, et appropinquare fecisti dies tuos, et *venisti usque ad annos tuos*, propterea dedi te opprobrium gentibus, et ludibrium omnibus terris, » XXII: 4; venire usque ad annos pro ad finem, quando recedit Dominus ab Ecclesia: apud Esaiam, « Nunc loquutus est Jehovah, dicendo, in *tribus Annis*, sicut *Anni mercenarii*, et evilescet gloria Moabi, in omni multitudine, magna, et residuum parum pusillum, » XVI: 14; in tribus annis, etiam pro fine Ecclesiae prioris, quod tres sint completum et principium, videatur n: 1825. 2788; simile etiam significant Septem, tum Septuaginta, n: 720. 728. 901; inde apud Esaiam, « Et erit in die illo, et oblivioni tradetur Tyrus *Septuaginta Annis*, secundum *dies Regis unius*; a *fine Septuaginta Annorum* erit Tyro secundum canticum meretricis. Et erit a *fine Septuaginta Annorum*, et visitabit Jehovah Tyrum, et redibit ad mercedem meretriciam, » XXIII: 15. 17; septuaginta anni pro integra periodo, a qua Ecclesia exstitit usque dum exspirat, quae etiam sunt dies unius Regis, Rex enim significat verum Ecclesiae, videatur n: 1672. 1728. 2015. 2069: Septuaginta annorum captivitas, in qua Judaei, simile quoddam etiam involvit, de qua quoque haec apud Jeremiam, « Servient gentes hae Regi Babelis *Septuaginta Annis*, et erit cum impleti *Septuaginta Anni*, visitabo super Regem Babelis, et super Gentem hanc, dictum Jehovae, iniquitatem eorum, » XXV: 11. 12. Cap: XXIX: 10. Quod Annus tum etiam Anni, sint integra periodus Ecclesiae, seu tempus ejus durationis, constare adhuc potest, apud Malachiam, « Ecce mittens Angelum meum, et parabit viam coram Me, [3] et subito veniet ad templum suum Dominus, Quem vos quaerentes, et Angelus foederis quem vos

desideratis, ecce venit, dixit Jehovah Zebaoth, et quis sustinet diem adventus Ipsius: tunc dulce erit Jehovae munus Jehudae et Hierosolymae, secundum *dies saeculi*, et secundum *Annos antiquos*," III: 1. 2. 4; ubi de adventu Domini; dies saeculi pro Antiquissima Ecclesia, Anni Antiqui pro Antiqua Ecclesia; munus Jehudae pro cultu ex amore coelesti, et munus Hierosolymae pro cultu ex amore spirituali; quod hic non Jehuda intellectus, nec Hierosolyma, manifeste patet: apud Davidem, „Cogitavi *dies ab antiquo*, et *annos saeculorum*," Psalm: LXXVII: 6; ubi dies ab antiquo, et anni saeculorum, pro iisdem Ecclesiis: adhuc manifestius apud Mosen, „Recordare *dierum saeculi*, intelligite *annos generationis et generationis*, interroga patrem tuum et indicabit tibi, senes tuos et dicent tibi: cum haereditatem daret Altissimus gentibus, et separaret Ipse filios hominis," Deut: XXXII: 7. 8. Quod Annus et Anni sit plenum tempus Ecclesiae, etiam patet apud Habakuk, „Jehovah, audivi famam tuam, timui Jehovah opus tuum, in *medio Annorum* vivifica illud, in *medio Annorum* notum facias; in ira misericordiae recorderis: Deus e Themane veniet, et Sanctus e monte Paran," III: 2. 3, de adventu Domini; in medio annorum pro in plenitudine temporum; quid plenitudo temporum, videatur mox supra n: 2905. Sicut Annus et Anni significant plenum tempus inter utrumque suum terminum, principium et finem cum praedicantur de Regno Domini in terra, hoc est, Ecclesia; ita significant aeternum cum praedicantur de Regno Domini in coelo; ut apud Davidem, „Deus, in generationem et generationem *Anni tui*, et Tu Ipse, et *Anni tui* non consumentur; filii servorum tuorum residebunt, et semen illorum coram Te firmabitur," Psalm: CII: 25. 28 [. 29]: apud Eundem, „Dies super dies Regis, addes, *Annos Ipsius*, secundum generationem et generationem; et habitabit aeternum coram Deo," Psalm: LXI: 7. 8; ubi Anni pro aeterno, agitur enim de Domino, et de Regno Ipsius. Quod Agni, qui offerebantur in holocaustum et sacrificium, essent „*filii Anni sui*," Levit: XII: 6. Cap: XIV: 10. Num: VI: 12. Cap: VII: 15. 21. 27. 33. 39. 45. 51. 57. 63. 69. 75. 81, et alibi, significabant coelestia innocentiae in Regno Domini, quae aeterna; inde etiam holocaustum ex vitulis filii anni, ut gratis-

simum, memoratur apud Micham, Cap: VI: 6. Quod Annus in sensu interno non significet annum, etiam constare potest inde, quod Angeli, qui in sensu interno Verbi sunt, non habere possint ideam alicujus anni, sed quia Annus est temporis plenum in natura quae mundi, ideo loco Anni ideam habent pleni respective ad status Ecclesiae, ac aeterni respective ad status coeli; tempora illis sunt status, n: 1274. 1382. 2625. 2788. 2837.

2907. Vers: 2. *Et mortua est Sarah in Kiriath Arba, haec Chebron in terra Canaan; et venit Abraham ad lugendum Saram, et ad deflendum illam.* Mortua est Sarah, significat noctem quoad vera fidei: in Kiriath Arba, haec Chebron in terra Canaan, significat in Ecclesia: et venit Abraham ad lugendum Saram et ad deflendum illam, significat statum doloris Domini.

2908. Mortua est Sarah, quod significet noctem quoad vera fidei, constat a significatione mori, mortui ac mortis, cum praedicantur de Ecclesia, quod sit ultimum ejus tempus, cum omnis fides, hoc est, charitas exspiravit, quod tempus in Verbo passim vocatur Nox, n: 221. 709. 1712. 2353; quod mori sit, quod tale esse desinat, videatur n: 494; et ex repraesentatione Sarae, quod sit Verum Divinum, de qua supra n: 2904; inde patet, quod illa significentur.

2909. In Kiriath Arba, haec Chebron in terra Canaan, quod significet in Ecclesia, constare potest ex significatione Kiriath Arba, quod sit Ecclesia quoad verum; et ex significatione Chebronis in terra Canaan, quod sit Ecclesia quoad bonum; in Verbo cumprimis prophetico, ubi agitur de vero etiam agitur de bono, propter conjugium coeleste in singulis Verbi, videatur n: 683. 793. 801. 2173. 2516. 2712, ideo hic cum nominatur Kiriath Arba, etiam dicitur haec Chebron in terra Canaan; quod terra Canaan sit Regnum Domini, n: 1413. 1437. 1607, et quod loca ibi varie repraesentativa fuerunt, n: 1585. 1866. Quod Kiriath Arbam quae Chebron, attinet, fuit regio, ubi habitarunt Abrahamus, Isacus et Jacobus; quod Abrahamus, patet a praecedentibus, « Venit Abraham et habitavit in Mamre, quae in *Chebrone*, » Gen: XIII: 18; quod Jischakus, patet a sequentibus, « Venit Jacob ad Jischakum patrem

suum Mamre *Kiriath Arba*, haec *Chebron*, ubi peregrinatus est Abraham et Jischak," Genes: XXXV: 27; quod Jacob, „Joseph a patre suo Jacobo missus ad fratres e *valle Chebronis*," Genes: XXXVII: 14; ex repraesentatione trium illorum, de qua prius, constat, quod Kiriath Arba, quae Chebron, repraesentaverit Ecclesiam, prius quam Hierosolyma: quod omnis Ecclesia successu temporis decrescat, usque dum nihil fidei et charitatis residuum habeat, et quod tunc destruatur, repraesentatum etiam fuit per Kiriath Arbam quae Chebron, quod nempe possessa ab Anakis, per quos significatae sunt dirae persuasiones falsi, n: 581. 1673, quod possessa ab Anakis, videatur Num: XIII: 21. 22. Jos: XI: 21. Cap: XIV: 15. Cap: XV: 13. 14. Jud: I: 10; et quod finis seu consummatio ejus, et destructa, repraesentatum est per quod omnia ibi a Joschua devotioni data, Jos: X: 36. 37. Cap: XI: 21, et Anaki percussi a Jehuda et Chalebo, Jud: I: 10. Jos: XIV: 13. 14. 15. Cap: XV: 13. 14; et quod nova iterum Ecclesia, repraesentatum, per quod cesserit Chalebo in haereditatem quoad agrum et villas, Jos: XXI: 12; ipsa urbs autem facta urbs refugii, Jos: XX: 7. Cap: XXI: 13, et sacerdotalis filiis Aharonis, Jos: XXI: 10. 11; in haereditate Jehudae, Jos: XV: 54; inde patet, quod Chebron repraesentaverit Ecclesiam spiritualem Domini in terra Canaane; ideo quoque David ex mandato Jehovae ire jussus est Chebronem, et ibi unctus est in Regem super domum Jehudae; et postquam ibi regnaverat septem annis et sex mensibus, Hierosolymam ivit, et occupavit Zionem, videatur 2 Sam: II: 1 ad 11. Cap: V: 5. 1 Reg: II: 11, et tunc primum repraesentari coepit Ecclesia spiritualis Domini per Hierosolymam, et coelestis per Zionem.

2910. Et venit Abraham ad lugendum Saram et ad deflendum illam, quod significet statum doloris Domini, nempe ob noctem quoad vera fidei in Ecclesia, constat a repraesentatione Abrahami, quod sit Dominus, de qua n: 1893. 1965. 1989. 2011. 2172. 2501. 2833. 2836; quod lugere et deflere significent statum doloris, constat absque explicatione; lugere spectat dolorem propter noctem quoad bona in Ecclesia, et deflere quoad vera. In duobus his versibus actum est de fine Ecclesiae; ejus finis est, cum nulla amplius charitas; de illo in Verbo plu-

ries agitur, imprimis apud Prophetas et apud Johannem in Apocalypsi; Dominus etiam finem illum multis describit apud Evangelistas, et illum vocat consummationem saeculi, ut et noctem: ita enim se habet cum Ecclesiis; in principio charitas illis fundamentalis est, quisque tunc alterum amat ut fratrem, et afficitur ex bono non propter se, sed propter proximum, propter commune, propter Regnum Domini, et supra omnia propter Dominum, sed temporis tractu charitas incipit frigescere, et nulla fieri; postea venit odium unius contra alterum; quod tametsi non apparet in externa forma, quia in societate civili sub legibus sunt, et in vinculis externis quae cohibent, usque intus fovetur; vincula externa, quae cohibent, veniunt ex amore sui et mundi, et sunt amor honoris et eminentiae, amor lucri et inde quoque potentiae, ita amor famae; sub his amoribus odium contra proximum se occultat, quod tale est, ut omnibus imperare velint, et omnia quae alius sunt, possidere, quae cum oppugnantur, animo recondunt contra proximum illum contemtum, spirant vindictam, sentiunt jucundum in ejus pernicie, imo crudelitates exercent quantum audent; in talia demum abit charitas Ecclesiae cum ejus finis est, et tunc dicitur de illa, quod nulla amplius fides, nam ubi non charitas nec est fides, quod multoties ostensum: fuerunt plures Ecclesiae, quae ex Verbo notae sunt, quibus talis finis fuit; Antiquissima Ecclesia ita exspiravit circa diluvium; Antiqua Ecclesia quae post diluvium, similiter; etiam Ecclesia altera Antiqua, quae Hebraea vocata; demum Ecclesia Judaica, quae nusquam fuit aliqua Ecclesia a Charitate inchoans; sed modo fuit repraesentativa Ecclesiae, ob causam, ut per repraesentativa superesset communicatio cum coelo, antequam Dominus veniret in mundum; dein a Domino exsuscitata est Nova Ecclesia, quae Gentium dicta, et fuit interna, nam interiora vera a Domino revelata sunt, sed haec Ecclesia nunc in suo fine est, quia nunc non solum nulla charitas est, sed loco charitatis odium, quod tametsi non externa forma apparet, usque interius est, ac erumpit quoties alicui possibile est, hoc est, quoties externa vincula non cohibent. Praeter illas Ecclesias fuerunt perplures, quae non ita descriptae sunt, quae similiter decreverunt et se destruxerunt. Causae quod ita decrescant et se destruant, sunt plu-

res; una est, quod parentes cumulent mala, et ex frequenti usu et tandem habitu illa inducant naturae, et sic in prolem suam per haereditarium transcribant; [4] nam quod parentes ex actuali vita per frequentem usum imbuunt, hoc irradicatur eorum naturae, et transfertur haereditario in posteritatem, quae nisi reformatur seu regeneratur, continuatur illud in generationes, et tunc semper accrescit; inde voluntas proclivior ad mala et falsa. Sed cum Ecclesia consummatur et perit, tunc Dominus semper novam alicubi exsuscitat, sed raro, si unquam, ex homine prioris Ecclesiae, verum a gentibus, quae in ignorantia fuerunt; de his in sequentibus nunc agitur.

2911. Vers: 3. *Et surrexit Abraham desuper faciebus mortui sui, et loquutus est ad filios Cheth, dicendo.* Surrexit Abraham, significat elevationem: desuper faciebus mortui sui, significat in nocte illa: et loquutus est ad filios Cheth, dicendo, significat illos, apud quos nova Ecclesia spiritualis.

2912. Surrexit Abraham, quod significet elevationem, constat a significatione surgere, quod involvat aliquid elevationis, de qua n: 2401. 2785, hic elevationem a dolore, quia nova Ecclesia, loco prioris quae periit, exsuscitanda. *Et desuper faciebus mortui*, quod significet in nocte *illa*, constat a significatione mori, mortis et mortui, quod sit nox [5] quoad statum Ecclesiae, de qua supra n: 2908.

2913. Et loquutus est ad filios Cheth dicendo, quod significet illos apud quos nova Ecclesia spiritualis, constare potest a significatione Cheth et Chittaei: plures fuerunt incolae terrae Canaanis, qui passim enumerantur in Verbo, et inter eos Chittaei, videatur Gen: XV: 20. Exod: III: 8. 17. Cap: XIII: 5. Cap: XXIII: 23. Deut: VII: 1. Cap: XX: 17. Jos: III: 10. Cap: XI: 1. 3. Cap: XII: 8. Cap: XXIV: 11. 1 Reg: IX: 20, et alibi; fuerunt plerique illorum ex Antiqua Ecclesia, quae quod per plures terras extensa fuerit, et quoque per terram Canaanem, videatur n: 1238. 2385: omnes, qui ab illa Ecclesia fuerunt, pro principali agnoverunt charitatem; et doctrinalia eorum omnia fuerunt charitatis seu vitae; qui doctrinalia fidei excoluerunt, dicti sunt Canaanitae, et separati a caeteris incolis terrae Canaanis, Num: XIII: 29, videatur n: 1062. 1063. 1076; inter meliores in terra Canaane fuerunt Chittaei,

quod etiam inde constare potest, quod Abraham inter eos habitaret, et postea Jischak et Jacob, et quod sepultura ibi illis, tum quod pie et modeste erga Abrahamum se gererent, ut manifeste patet ab illis quae in hoc Capite de iis memorantur, imprimis Vers: 5. 6. 10. 11. 14. 15; inde est, quod per illos, ut per gentem probam, repraesentetur et significetur Ecclesia spiritualis, seu Ecclesiae verum; sed factum est cum his sicut cum reliquis ab Ecclesia Antiqua, quod successu temporis a charitate seu bono fidei desciverint, inde est quod per illos dein significetur Ecclesiae falsum, ut Ezech: XVI: 3. 45, et alibi; quod usque Chittaei inter honoratiores essent, constare potest ex eo quod Chittaei essent apud Davidem, ut Achimelech, 1 Sam: XXVI: 6; et Uriah, qui Chittaeus, 2 Sam: XI: 3. 6. 17. 21, cujus uxor Bathscheba, ex qua Davidi Salomo, 2 Sam: XII: 24: quod Cheth significet cognitiones exteriores quae spectant vitam, quae sunt vera Ecclesiae Spiritualis externa, videatur n: 1203. [6] Agitur in hoc Versu de nova Ecclesia, quam Dominus, cum prior exspirat, instaurat; et in sequentibus de receptione fidei apud illos; non agitur de aliqua Ecclesia apud filios Cheth, sed in communi de resuscitatione Ecclesiae spiritualis a Domino, postquam prior decedit seu consummatur, filii Cheth sunt modo qui repraesentant et significant. Videantur quae de Ecclesiis prius dicta sunt; nempe quod Ecclesia temporis tractu decrescat et contaminetur, n: 494. 501. 1327. 2422. Quod recedat a charitate, et producat mala et falsa, n: 1834. 1835. Quod tunc dicatur Ecclesia vastata et desolata, n: 407 ad 411. 2243. Quod Ecclesia apud gentes instauretur, cur, n: 1366. Quod semper aliquid Ecclesiae, in Ecclesia quae vastatur, ut nucleus, conservetur, n: 468. 637. 931. 2422. Nisi Ecclesia in tellure, quod Genus humanum periret, ibid: Quod Ecclesia sit sicut cor et pulmo in maximo corpore, hoc est, in genere humano, n: 637. 931. 2054. 2853. Qualis Ecclesia spiritualis, n: 765. 2669. Quod Charitas non fides separata constituat Ecclesiam, n: 809. 916. Quod Ecclesia foret una si omnibus charitas, tametsi quoad doctrinalia et cultus differrent, n: 1285. 1316. 1798. 1799. 1834. 1844. 2385. Quod omnes homines in terris, qui in Ecclesia Domini sunt, tametsi sparsi per orbem, usque sicut unum fa-

ciant, ut in coelis, n: 2853. Quod omnis Ecclesia sit Interna et Externa, et utraque simul unam constituat, n: 409. 1083. 1098. 1100. 1242. Quod Ecclesia Externa nihil sit, si non Interna, n: 1795. Quod Ecclesia comparetur ortui et occasui solis, temporibus anni, tum temporibus diei, n: 1837. Quod ultimum judicium sit ultimum tempus Ecclesiae, n: 900. 931. 1850. 2117. 2118.

2914. Vers: 4. *Peregrinus et incola ego vobiscum, date mihi possessionem sepulchri vobiscum, et sepeliam mortuum meum a coram me.* Peregrinus et incola ego vobiscum, significat statum illorum primum, quod tametsi Dominus illis ignotus, usque apud illos esse posset: date mihi possessionem sepulchri vobiscum, significat quod regenerari possent: et sepeliam mortuum meum a coram me, significat quod sic a nocte, quae apud illos, emergeret et resurgeret.

2915. Peregrinus et incola ego vobiscum, quod significet statum illorum primum, quod tametsi Dominus illis ignotus, usque apud illos esse posset, constat a repraesentatione Abrahami, quod sit Dominus, de qua saepius prius; et a significatione esse peregrinus illis, et esse incola illis, quod sit ignotus esse, et usque apud illos esse; quod hic sensus internus sit, patet ab illis quae praecedunt, et quae sequuntur; agitur enim de nova Ecclesia, et in hoc Versu de primo ejus statu, qui talis est, quod omnium primo illis ignotus sit Dominus, sed usque, quia in bono charitatis, et quoad vitam civilem in justo et aequo, et quoad moralem in honesto et decoro, vivunt, tales sunt, ut apud illos Dominus esse possit, praesentia enim Domini apud hominem est in bono, et ideo in justo et aequo, et porro in honesto et decoro: (Honestum est complexus omnium virtutum moralium, Decorum est modo forma illius:) nam haec sunt bona, quae succedunt ordine, et sunt plana apud hominem, super quibus a Domino fundatur conscientia, et consequenter intelligentia et sapientia: qui autem in illis non sunt, nempe ex corde aut affectione, illis non inseminari potest aliquid coeli, nullum est planum, nec est humus, ita non recipiens; et quia non inseminari potest aliquid coeli, nec potest ibi Dominus praesens esse; praesentia Domini praedicatur secundum bonum, hoc est, secundum boni qualitatem, quali-

tas boni secundum statum innocentiae, amoris et charitatis, cui vera fidei implantata sunt seu implantari possunt.

2916. Quod date mihi possessionem sepulchri vobiscum, significet quod regenerari possint, constat a significatione Sepulchri; sepulchrum in sensu interno Verbi significat vitam seu coelum, et in opposito sensu mortem seu infernum; quod vitam seu coelum, causa est, quia Angeli, qui in sensu interno Verbi sunt, nullam ideam sepulchri habeant, quia nullam mortis, quare loco sepulchri non aliud percipiunt quam continuationem vitae, ita resurrectionem; resurgit enim homo quoad spiritum, et sepelitur quoad corpus, videatur n: 1854; et quia sepultura significat resurrectionem, etiam significat regenerationem, nam regeneratio est prima hominis resurrectio, moritur enim tunc quoad priorem hominem, et resurgit quoad novum; per regenerationem fit homo a mortuo vivus; inde significatio sepulchri in sensu interno; cum idea sepulchri sistitur, quod obveniat Angelis idea regenerationis, patet quoque ab illis, quae de infantibus, n: 2299, relata sunt. Quod Sepulchrum in opposito sensu significet mortem seu infernum, inde est quia mali resurgunt non ad vitam; ideo cum agitur de malis, et memoratur sepulchrum, tunc non alia idea Angelis obvenit quam inferni; ea causa est, quod etiam infernum in Verbo dicatur sepulchrum. Quod Sepulchrum significet resurrectionem tum regenerationem, patet apud Ezechielem, «Propterea propheta, et dicas ad eos, ita dicit Dominus Jehovih, ecce Ego *aperiam Sepulchra vestra,* et *ascendere faciam vos e sepulchris vestris,* popule mi, et adducam vos ad humum Israëlis, et cognoscetis quod Ego Jehovah, in aperiendo Me *Sepulchra vestra,* et ascendere faciendo e *sepulchris vestris,* popule mi, et dedero spiritum meum in vos et vivetis, et collocavero vos super humo vestra,» XXXVII: 12. 13. 14, ubi Propheta agit de ossibus vivificatis, ac in sensu interno de Regeneratione; quod de Regeneratione, manifeste patet, dicitur enim, cum dedero spiritum meum in vos et vivetis, et collocavero vos super humo vestra; sepulchra hic pro priore homine, ac ejus malis et falsis, quae aperire et a quibus ascendere, est regenerari; ita perit et quasi exuitur idea sepulchri, cum subit idea regenerationis seu novae vitae. Quod «*Sepulchra aperta* sint, et multa corpora dormien-

tium Sanctorum *resurrexerint*, et exiverint e *Sepulchris suis* post Resurrectionem Domini, et ingressi in sanctam urbem, et apparuerint multis,» Matth: XXVII: 52. 53, simile involvit, nempe resurrectionem ex Resurrectione Domini, et in sensu interiori quamlibet resurrectionem. Quod Dominus exsuscitaverit Lazarum e mortuis, Joh: XI: 1 seq: etiam involvit Novae Ecclesiae a gentibus resuscitationem, omnia enim miracula, quae a Domino facta sunt, quia Divina, status Ecclesiae Ipsius involvebant. Etiam simile, quod vir, qui conjectus in sepulchrum Elisaei, cum tangeret ossa illius, revixerit, 2 Reg: XIII: 20. 21; per Elisaeum enim repraesentatus est Dominus. Quia Sepultura significabat Resurrectionem in communi et quamcunque, ideo Antiqui de Sepulturis suis, et de locis ubi sepelirentur, maximopere solliciti fuerunt, ut Abrahamus quod sepeliretur in Hebrone in terra Canaan, tum Isacus et Jacobus, cum uxoribus eorum, Genes: XLVII: 29. 30. 31. Cap: XLIX: 30. 31. 32; Josephus, quod ossa ejus ab Aegypto in terram Canaanem transferrentur, Gen: L: 25. Exod: XIII: 19. Jos: XXIV: 32; David et Reges post illum, quod sepelirentur in Sione, 1 Reg: II: 10. Cap: XI: 43. Cap: XIV: 17. 18. Cap: XV: 8. 24. Cap: XXII: 51. 2 Reg: VIII: 24. Cap: XII: 22 Cap: XIV: 20. Cap: XV: 7. 38. Cap: XVI: 20; causa erat, quia terra Canaan tum Sion, repraesentabant et significabant Regnum Domini, et Sepultura Resurrectionem; at quod locus nihil faciat ad resurrectionem, cuivis constare potest. Quod Sepultura significet resurrectionem ad vitam, etiam patet ab aliis repraesentativis, ut quod impii non plangerentur, nec sepelirentur, sed projicerentur, Jer: VIII: 2. Cap: XIV: 16. Cap: XVI: 4. 6. Cap: XX: 6. Cap: XXII: 19. Cap: XXV: 33. 2 Reg: IX: 10. Apoc: XI: 9: et quod impii, qui sepulti, e sepulchris ejicerentur, Jer: VIII: 1. 2. 2 Reg: XXIII: 16. 17. 18. Quod autem Sepulchrum in opposito sensu significet mortem seu infernum, videatur Esai: XIV: 19. 20. 21. Ezech: XXXII: 21. 22. 23. 25. 27. Psalm: LXXXVIII: 5. 6. 11. 12. Num: XIX: 16. 18. 19.

2917. Quod sepeliam mortuum meum a coram me, significet quod sic a nocte, quae apud illos, emergeret et resurgeret, constat a significatione sepelire, quod sit resurgere, de

qua mox supra n: 2916, et a significatione mortui, quod sit status umbrae seu noctis, hoc est, ignorantiae, de qua etiam supra, n: 2908. 2912, e quo emergit et resurgit apud hominem Dominus, cum agnoscitur, prius est in nocte, quia non apparet; resurgit apud omnem qui regeneratur.

2918. Vers: 5. 6. *Et responderunt filii Cheth Abrahamo, dicendo ei. Audi nos, domine mi, princeps Dei tu in medio nostri, in electo sepulchrorum nostrorum sepeli mortuum tuum, quisquam e nobis sepulchrum suum non prohibebit a te, a sepeliendo mortuum tuum.* Responderunt filii Cheth Abrahamo, dicendo ei, significat statum reciprocum apud illos qui ab Ecclesia nova: audi nos, significat receptionem: Domine mi, princeps Dei tu in medio nostri, significat Dominum quoad bonum et verum Divinum apud illos: in electo sepulchrorum nostrorum, significat beneplacitum quoad regenerationem: sepeli mortuum tuum, significat quod sic a nocte emergerent et resuscitarentur in vitam: quisquam e nobis sepulchrum suum non prohibebit a te, significat quod omnes parati essent ad recipiendam regenerationem: a sepeliendo mortuum tuum, significat ut a nocte emergerent et resuscitarentur.

2919. Responderunt filii Cheth Abrahamo dicendo ei, quod significet statum reciprocum apud illos qui ab Ecclesia nova, constat a significatione respondere cum annuitur ad id quod petitur, quod sit reciprocum; et a significatione filiorum Cheth, quod sint illi apud quos nova Ecclesia spiritualis, de qua supra n: 2913.

2920. Audi nos, quod significet receptionem, constat a significatione audi nos, cum est formula responsoria annuentiae, quod sit receptio.

2921. Domine mi, princeps Dei [tu] in medio nostri, quod significet Dominum quoad bonum et verum Divinum apud illos, constat a significatione Domini, et principis Dei, et a significatione in medio nostri: quod Dominus dicatur ubi de bono agitur, constat ex Verbo Veteris Testamenti, ibi enim Jehovah nunc nominatur Jehovah, nunc Deus, nunc Dominus, nunc Jehovah Deus, nunc Dominus Jehovih, nunc Jehovah Zebaoth, et hoc ex causa arcana, quae non sciri potest nisi a sensu interno; in genere cum agitur de coelestibus amoris seu

de bono, tunc dicitur Jehovah, cum autem de spiritualibus fidei seu de vero, tunc dicitur Deus; cum de utrisque simul, dicitur Jehovah Deus, cum autem de potentia Divina boni seu omnipotentia, tunc dicitur Jehovah Zebaoth seu Jehovah exercituum, tum quoque Dominus, sic ut Jehovah Zebaoth et Dominus, ejusdem sensus et significationis sit; inde, nempe ex potentia boni, etiam homines et Angeli dicti sunt Domini, et in opposito sensu illi servi quibus vel nulla potentia, vel quibus potentia ab illis; ex his constare potest, quod hic, Domine mi, in sensu interno significet Dominum quoad bonum, quod in sequentibus illustrabitur e Verbo: Princeps Dei autem significat Dominum quoad potentiam veri, seu quoad verum, ut constare potest a significatione Principis seu Principum, quod sint primaria vera, de qua n: 1482. 2089, et ex eo quod princeps Dei dicatur, Deus enim dicitur ubi agitur de vero, et Jehovah ubi de bono, n: 2586. 2769. 2807. 2822: quod in medio nostri sit inter illos, seu apud illos, constat absque explicatione. Quod in Verbo Veteris Testamenti, Jehovah Zebaoth et Dominus ejusdem sensus et significationis sit, constat apud Esaiam, « Zelus *Jehovae Zebaoth* faciet hoc; verbum misit *Dominus in* Jacobum, et cecidit in Israële, » IX: 6. 7. alibi apud Eundem, « Rex validus dominabitur illis, dictum *Domini*, *Jehovae Zebaoth,* » XIX: 4: apud Malachiam, « Ecce subito veniet ad Templum suum *Dominus*, quem vos quaerentes, et Angelus foederis, quem vos desideratis, ecce venit, dicit *Jehovah Zebaoth*, » III: 1. manifestius apud Esaiam, « Vidi *Dominum* sedentem super throno alto et elato; Seraphim stantes desuper Ipso, senae alae senae alae cuivis; clamavit hic ad hunc, Sanctus, Sanctus, Sanctus, *Jehovah Zebaoth:* vae mihi, quia excisus sum, quia Regem *Jehovah Zebaoth* viderunt oculi mei, et audivi vocem *Domini*, » VI: 1. 3. 5. 8; ex quibus patet quod Jehovah Zebaoth et Dominus ejusdem sensus sit; Dominus Jehovih autem dicitur, imprimis ubi de ope omnipotentiae quaeritur et supplicatur, ut apud Esaiam, « Dic civitatibus Jehudae, ecce Deus vester, ecce *Dominus Jehovih* in forti veniet, et brachium Ipsius dominabitur Ipsi; ecce merces Ipsius cum Ipso, et opus Ipsius coram Ipso, sicut pastor gregem suum pascet, » XL: 9. 10. 11; quod Dominus Jeho-

vih tunc dicatur, videatur porro, Esai: XXV: 8. [7] Cap: XL: 10. Cap: XLVIII: 16. Cap: L: 4. 5. 7. 9. Cap: LXI: 1. Jerem: II: 22. Ezech: VIII: 1. Cap: XI: 13. 17. 21. Cap: XII: 10. 19. 28. Cap: XIII: 8. 13. 16. 18. 20. Cap: XIV: 4. 6. 11. 18. 20. 21. Mich: I: 2. Psalm: LXXI: 5. 16, et pluries alibi. Praeterea in Verbo Veteris Testamenti Dominus simile involvit ac Jehovah, nempe quod Dominus dicatur cum agitur de bono, quare etiam Dominus similiter distinguitur a Deo, ut Jehovah a Deo; ut apud Mosen, „Jehovah Deus vester, [8] Ipse *Deus* deorum, et *Dominus* dominorum," Deut: X: 17: apud Davidem, „Confitemini *Deo* deorum, quia in aeternum misericordia Ipsius; confitemini *Domino* dominorum, quia in aeternum misericordia Ipsius," Psalm: CXXXVI: 1. 2. 3. At in Verbo Novi Testamenti, apud Evangelistas et in Apocalypsi, nullibi nominatur Jehovah, sed pro Jehovah dicitur Dominus, et hoc ex arcanis causis, de quibus infra: quod in Verbo Novi Testamenti, Dominus dicatur pro Jehovah, manifeste constare potest apud Marcum, „Jesus dixit, primarium omnium praeceptorum est, audi Israël, *Dominus Deus* noster, *Dominus* unus est, ideo amabis *Dominum Deum* tuum ex toto corde tuo, et ex tota anima tua, et ex tota cogitatione tua, et ex omnibus viribus tuis," XII: 29. 30; haec eadem apud Mosen ita, „Audi Israël, *Jehovah Deus* noster, *Jehovah* unus, et amabis *Jehovam Deum* tuum ex toto corde tuo, et ex tota anima tua, et ex omnibus viribus tuis," Deut: VI: 4. 5, ubi patet, quod Dominus dicatur pro Jehovah: pariter apud Johannem, „Vidi, ecce thronus positus erat in coelo, et super throno sedens: circa thronum quatuor Animalia plena oculis ante et retro, habebat unumquodque pro se senas alas circumcirca, et intus plenas oculis; dicebant, Sanctus, Sanctus, Sanctus *Dominus* Deus omnipotens," Apoc: IV: 2. 6. 8; haec apud Esaiam ita, „Vidi Dominum sedentem super throno alto et elato; Seraphim stantes desuper Ipso, senae alae senae alae cuivis; clamavit hic ad hunc, Sanctus, Sanctus, Sanctus, *Jehovah Zebaoth,*" VI: 1. 3. 5. 8; ibi Dominus dicitur pro Jehovah, seu Dominus Deus omnipotens pro Jehovah Zebaoth; quod quatuor Animalia sint Seraphim seu Cherubi, patet apud Ezechielem Cap: I: 5. 13. 14. 15. 19. Cap: X: 15: quod in Novo Testamento

Dominus sit Jehovah, constat etiam ex pluribus aliis locis, ut apud Lucam, „Visus est Sachariae *Angelus Domini*," I: 11, Angelus Domini pro angelo Jehovae: apud Eundem, Angelus ad Sachariam de filio ejus, „Multos filiorum Israëlis convertet ad *Dominum Deum* illorum," I: 16: ad Dominum Deum pro ad Jehovam Deum: apud Eundem, Angelus ad Mariam de Jesu, „Hic erit magnus, et Filius Altissimi vocabitur, et dabit Ipsi *Dominus Deus* thronum Davidis," I: 32; Dominus Deus pro Jehovah Deus: apud Eundem, „Maria dixit, magnificat anima mea *Dominum*, et exaltavit se spiritus meus super Deo Salvatore meo," I: 46. 47, ibi Dominus etiam pro Jehovah: apud Eundem, Sacharias prophetavit dicens, „Benedictus *Dominus Deus* Israëlis," I: 68, Dominus Deus pro Jehovah Deus: apud Eundem, „Pastoribus *Angelus Domini* adstitit, et gloria *Domini* circumfulsit illos," II: 9, [9] Angelus Domini, et gloria Domini pro Angelo Jehovae et gloria Jehovae: apud Matthaeum, „Benedictus veniens in *Nomine Domini*," XXI: 9. Cap: XXIII: 39. Luc: XIII: 35. Joh: XII: 13, in nomine Domini pro in nomine Jehovae; praeter alibi multoties, ut Luc: I: 28. Cap: II: 15. 22. 23. 24. 29. 38. 39. Cap: V: 17. Marc: *XII: 10. 11.* Quod Jehovam vocaverint Dominum, causae inter arcanas, etiam fuerunt, quod si tunc temporis dictum esset, quod Dominus esset Jehovah toties in Veteri Testamento nominatus, videatur n: 1736, non recepissent, quia non credidissent; tum quia Dominus etiam quoad Humanum non Jehovah factus, quam cum omnimode univerit Essentiam Divinam Humanae, et Humanam Divinae, videatur n: 1725. 1729. 1733. 1745. 1815. 2156. 2751, unitio plenaria facta est post ultimam tentationem, quae fuit crucis, quare discipuli post resurrectionem semper Ipsum appellarunt Dominum, Joh: XX: 2. 13. 15. 18. 20. 25. Cap: XXI: 7. 12. 15. 16. 17. 20. Marc: XVI: 19. 20; et Thomas dixit, „*Domine mi*, et *Deus mi*," Joh: XX: 28; et quia Dominus erat Jehovah, qui toties nominatus in Veteri Testamento, ideo quoque dixit ad discipulos, „Vos vocatis me *Magister* et *Dominus*, et recte dicitis, sum namque," Joh: XIII: 13. 14. 16, quibus significatur, quod Jehovah Deus esset; ibi Dominus dicitur quoad bonum, Magister autem quoad verum: quod Dominus esset Jehovah, intelligitur

etiam per verba Angeli ad pastores, „Natus est vobis hodie Salvator, qui est *Christus Dominus*," Luc: II: 11, Christus pro Messia, Uncto, Rege, Dominus pro Jehovah, illud quoad verum, hoc quoad bonum. Qui Verbum non sedulo scrutatur, hoc non scire potest, credens quod Salvator noster ex communi formula venerationis, sicut alii, dictus sit Dominus, cum tamen Ipse ex eo, quod Jehovah esset.

2922. In electo sepulchrorum nostrorum, quod significet beneplacitum quoad regenerationem, constat a significatione eligere, electionis et electi, quod sit optionis seu beneplaciti; et ex significatione Sepulchri, quod sit resurrectio et regeneratio, de qua supra n: 2916.

2923. Quod sepeli mortuum tuum, significet quod sic a nocte emergerent et resuscitarentur in vitam, constat a significatione sepeliri, quod sit resurgere seu resuscitari ad vitam, de qua n: 2916; et a significatione mortui, quod sit nox quoad bona et vera fidei, de qua n: 2908. 2912. 2917.

2924. Quod quisquam e nobis sepulchrum suum non prohibebit a te, significet quod omnes parati essent ad recipiendam regenerationem, constat a significatione sepulchri, quod sit regeneratio, de qua n: 2916; et a significatione non cohibere, quod sit voluntatis recipiendi.

2925. A sepeliendo mortuum tuum, quod significet ut a nocte emergerent et resuscitarentur, constat a significatione sepeliri, et mortui, quod sit resuscitari a nocte quoad bona et vera fidei, de qua mox supra n: 2923, ubi eadem verba.

2926. Vers: 7. 8. *Et surrexit Abraham, et incurvavit se populo terrae, filiis Cheth. Et loquutus cum illis, dicendo, si est cum anima vestra ad sepeliendum mortuum meum a coram me, audite me, et intercedite mihi apud Ephronem filium Zochar.* Surrexit Abraham et incurvavit se, significat gaudium Domini propter benignam receptionem: populo terrae, filiis Cheth, significat ab illis qui ab Ecclesia nova spirituali: loquutus cum illis dicendo, significat cogitationem et perceptionem de illis: si est cum anima vestra, significat si ex affectione veri ex corde: ad sepeliendum mortuum meum a coram me, significat quod ex nocte emergere et resurgere vellent: audite me, significat ut obtemperarent: et intercedite mihi apud Ephro-

nem filium Zochar, significat illos apud quos verum et bonum fidei recipi posset.

2927. Surrexit Abraham et incurvavit se, quod significet gaudium Domini propter benignam receptionem, constat a significatione surgere, quod involvat aliquid elevationis, de qua n: 2401. 2785; ex laetitia et gaudio elevatur mens, ideo hic dicitur surrexit; a repraesentatione Abrahami, quod sit Dominus, de qua saepius prius; et a significatione incurvare se, quod sit gaudere; incurvatio est gestus corporis tam ex humiliatione quam ex gaudio, quod ex gaudio, et quod propter benignam receptionem, patet ab illis quae praecedunt et quae sequuntur.

2928. Populo terrae, filiis Cheth, quod significet ab illis, qui ab Ecclesia spirituali, constat a significatione populi, quod sint illi qui sunt in veris, ita spirituales, de qua n: 1259. 1260; a significatione terrae, quod sit Ecclesia, de qua n: 662. 1066. 1067. 1262. 1733. 1850. 2117. 2118 f; et a significatione filiorum Cheth, quod sint illi qui a nova Ecclesia spirituali, de qua supra n: 2913. Populus terrae passim nominatur in Verbo, ubi agitur de Israële et de Hierosolyma, et per illum in sensu interno significatur Ecclesia spiritualis, seu illi qui ab Ecclesia spirituali, nam per Israëlem et per Hierosolymam illa Ecclesia intelligitur; cum agitur de Jehuda et de Zione, tunc Gens nominatur, et per gentem significatur Ecclesia coelestis, nam per Jehudam et Zionem ea Ecclesia intelligitur: quod Populus terrae dicatur, ubi de Israële et de Hierosolyma agitur, constat a pluribus locis in Verbo, ita ubi de Ecclesia spirituali, ut apud Ezechielem, „Dicas ad *Populum terrae*, ita dicit Dominus Jehovih habitatoribus *Hierosolymae*, ad humum *Israëlis*, panem suum in maerore edent, et aquas suas in vastatione bibent, propterea ut devastetur *Terra* ejus, urbes habitatae vastabuntur, et *Terra* desolata erit,“ XII: 19. 20; ubi in sensu interno Hierosolyma et humus Israëlis pro Ecclesia spirituali, panis et aquae pro charitate, et fide, seu pro bono et vero; terra pro ipsa Ecclesia, quae vastata dicitur quoad bonum, et desolata quoad verum. Apud Eundem, „Gogum et multitudinem ejus sepelient domus Israëlis, ut mundent *Terram* septem mensibus, et sepelient omnis *Populus terrae*,“ XXXIX: 11 ad 13; [10] Gogus pro cultu externo separato ab interno, qui

idololatricus, n: 1151; domus Israëlis pro Ecclesia spirituali quoad bonum, populus terrae quoad verum; terra pro ipsa Ecclesia; quod terra sit Ecclesia, est quia Terra Canaan repraesentabat Regnum Domini, ita Ecclesiam, nam Regnum Domini in terris est Ecclesia. Apud Eundem, „ Omnis *Populus terrae* erit ad Therumam hanc (sublationem:) Principi *Israëlis;* et faciet Princeps in die hoc pro se, et pro omni *Populo terrae* juvencum peccati: incurvabunt se *Populus terrae* ad ostium portae in sabbathis et noviluniis: et intrabit *Populus terrae* in festis statis, " XLV: 16. 22. Cap: XLVI: 3. 9, ubi de Nova Hierosolyma, hoc est, de Regno Domini spirituali; qui ibi, vocantur Populus terrae, Princeps est Verum Divinum quod a Domino. Filii Cheth dicuntur, quia per filios significantur vera, videatur n: 489. 491. 533. 1147. 2623: quod vera praedicentur de spiritualibus, causa est, quia Spirituales per vera initiantur in bonum, hoc est, per fidem in charitatem; et quia faciunt bonum ex affectione veri, non scientes aliunde quod sit bonum quam quod ita instructi, conscientia illorum etiam fundata est in illis veris fidei, videatur n: 1155. 1577. 2046. 2088. 2184. 2507. 2715. 2716. 2718.

2929. Loquutus cum illis dicendo, quod significet cogitationem et perceptionem de illis, constat a significatione loqui et dicere, quod sit cogitare et percipere, de qua n: 1898. 1919. 2080. 2271. 2287. 2506. 2515. 2552. 2619.

2930. Si est cum anima vestra, quod significet si ex affectione veri ex corde, constat a significatione Animae in sensu interno: in Verbo passim dicitur, quod ex corde et ex anima, seu ex toto corde, et ex tota anima, et significatur per illa, quod ex omni voluntate et ex omni intellectu; quod binae facultates homini sint, nempe voluntas et intellectus, cuivis potest notum esse, tum quod voluntas separata facultas sit ab intellectu, nam intelligere possumus bonum et verum, sed usque velle malum et falsum; homo a principio ita creatus est, ut voluntas et intellectus apud illum unum facerent, sic ut non aliud cogitaret quam vellet, nec aliud vellet quam cogitaret, talis status est apud coelestes, et fuit in coelesti Ecclesia, quae Homo seu Adam dicta; at apud Spirituales seu in Spirituali Ecclesia, est separata una facultas ab altera, nempe intellectualis

a voluntaria, et homo quoad illam partem, nempe intellectualem reformatur a Domino, et inibi formatur nova voluntas et novus intellectus, n: 863. 875. 895. 897. 927. 928. 1023. 1044. 2256; nova voluntas ibi quae a Domino, est quae vocatur cor, et novus intellectus qui vocatur Anima, et cum dicitur ex toto corde et ex tota anima, significatur quod ex omni voluntate et ex omni intellectu: haec sunt quae significantur per cor et animam, apud Mosen, „Amabis Jehovam Deum tuum *omni corde* tuo, et *omni Anima* tua, et omnibus viribus tuis," Deut: VI: 5: apud Eundem, „Nunc Israël, quid Jehovah Deus tuus petens a te, nisi ad timendum Jehovam Deum tuum, ad eundum in omnibus viis Ipsius, et ad amandum Ipsum, et ad serviendum Jehovae Deo tuo, *omni corde* tuo, et omni *anima tua*," Deut: X: 12. Cap: XI: 13: apud Eundem, „Die hoc Jehovah Deus tuus praecipiens tibi ad faciendum statuta haec et judicia, et custodias et facias illa, *toto corde* tuo et *tota anima* tua," Deut: XXVI: 16. in Libro Regum, „David ad Salomonem, stabiliet Jehovah verbum suum, quod loquutus super me, dicendo, si custodiunt filii viam suam, ad ambulandum coram Me in veritate, *omni corde* suo, et *omni anima* sua, dicendo, non exscindetur tibi vir a super throno Israëlis," 1 Reg: II: 4; apud Matthaeum, „Amabis Dominum Deum tuum ex *toto corde* tuo, et in *tota anima* tua," XXII: 37. [11] Marc: XII: 29. 30. Simile praedicatur etiam de Jehovah seu Domino, quia inde affectio boni quae est voluntatis, et affectio veri quae est intellectus, apud hominem Ecclesiae; ut apud Samuelem, „Exsuscitabo Mihi sacerdotem fidelem, quemadmodum in *Corde meo*, et in *Anima mea*," 1 Sam: II: 35: et apud Jeremiam, „Gaudebo super illis, ad benefaciendum illis, et plantabo eos in terra hac in veritate, *omni Corde meo*, et *omni Anima mea*," XXXII: 41. Etiam passim alibi in Verbo Anima significat affectionem veri, ut apud Esaiam, „*Anima mea* desideravi Te in nocte, etiam spiritu meo in medio Mei quaesivi Te mane, quia quemadmodum judicia tua terrae, justitiam discunt habitatores orbis," XXVI: 9, ibi anima pro affectione veri, spiritus pro affectione boni, quod judicia praedicentur de veris, [12] et justitia de bono, videatur n: 2235: apud Eundem, „Stultus stultitiam loquitur, ad

evacuandum *Animam famelicam*, et *potum sitientem* deficere faciat," XXXII: 6, Anima famelica pro desiderio boni, quam stultus evacuat, anima potum sitiens pro desiderio veri, quam stultus deficere facit: apud Jeremiam, „Fiet *Anima* eorum sicut hortus irriguus; et irrigabo *Animam lassam*, et omnem *Animam dolentem* implebo," XXXI: 12. 25, Anima pro affectione veri et boni: apud Eundem, „Omnis populus ejus gementes, quaerentes panem, dederunt desiderabilia sua pro cibo, ad reducendum *Animam*. Procul est a Me consolans, reducens *Animam* meam, facti sunt filii mei desolati: quaesiverunt cibum sibi, ut reducerent *Animam* suam," Thren: I: 11. 16. 19; anima pro vita affectionis boni et veri, cibus pro sapientia et intelligentia. Dicitur quod anima significet affectionem veri ex corde, quia dantur affectiones veri quae non ex corde, ut quae ex amore sui seu eminendi, ex amore mundi seu lucrandi, ex amore merendi; ex his similiter existunt affectiones veri, sed non sunt genuinae, sunt ex voluntate carnis, non ex corde, quod ex corde est ex Domino. Praeterea Anima in Verbo significat in universali sensu omnem vitam, videatur n: 1000. 1005. 1040. 1742; Anima enim est in universali sensu illud, ex quo aliud Est et Vivit, ita anima corporis est ejus spiritus, ex eo enim vivit corpus; anima autem spiritus est ejus vita adhuc interior, ex qua sapit et intelligit.

2931. Ad sepeliendum mortuum meum a coram me, quod significet quod ex nocte emergere et resurgere vellent, constat a significatione sepeliri, quod sit resurgere; et mortui, quod sit nox quoad bona et vera fidei, de qua supra n: 2923. 2925, ubi eadem verba.

2932. Audite me, quod significet ut obtemperarent, constat a significatione audire, quod sit obedire seu obtemperare, de qua n: 2542.

2933. Et intercedite mihi apud Ephronem filium Zochar, quod significet illos apud quos verum et bonum fidei recipi posset, constare potest inde, quod ager, et in agro spelunca, ubi sepeliretur Sarah, Ephronis esset, et quia per sepulturam significatur regeneratio, n: 2916, sequitur quod per illum significentur illi apud quos verum et bonum fidei recipi posset: filii Cheth repraesentant etiam eosdem, quatenus ex Ephronis

urbe essent, et quatenus ejus populus essent. Per intercedere hic significatur praeparari ad recipiendum.

2934. Vers: 9. *Et det mihi speluncam Machpelae, quae illi, quae in fine agri ejus, in argento pleno det illam mihi, in medio vestri, ad possessionem sepulchri.* Det mihi speluncam Machpelae quae illi, significat obscurum fidei, quod illis: quae in fine agri, significat ubi parum Ecclesiae: in argento pleno, significat redemtionem per verum: det illam mihi in medio vestri ad possessionem sepulchri, significat possessionem sic per regenerationem.

2935. Det mihi speluncam Machpelae, quod significet obscurum fidei, constat a significatione speluncae, quod sit obscurum, de qua n: 2463; et a significatione Machpelae, quod sit fides quae in obscuro. Quod Spelunca significet obscurum, inde est, quia locus est tenebrosus; cum dicitur spelunca montis, tunc est obscurum boni, at cum dicitur spelunca agri Machpelae, tunc est obscurum veri; hic quia dicitur spelunca Machpelae, et Machpela erat ubi ager, in cujus fine spelunca, est obscurum veri, seu quod idem obscurum fidei, inde quoque patet, quod Machpela sit fides quae in obscuro. Qui regenerantur, et fiunt spirituales, sunt quam maxime in obscuro quoad verum; bonum quidem a Domino apud illos influit, sed non ita verum, quare inter Dominum et bonum apud hominem datur parallelismus et correspondentia, non autem inter verum, videatur n: 1832: causa primaria est, quia non sciunt quid bonum, et tametsi scirent, usque non ex corde credunt, et quamdiu bonum illis in obscuro est, tamdiu etiam est verum, nam ex bono omne verum; sed clarius, quod Dominus sit ipsum Bonum, et quod omne quod est amoris in Ipsum, et charitatis erga proximum, sit bonum, et omne quod id asserit et confirmat sit verum, non sciunt nisi perquam obscure; imo etiam dubia fovent, et ratiocinia admittunt contra illa; et quamdiu in tali statu sunt, lux veri a Domino influere non potest; imo de Domino, ut de homine alio, non ut de Deo cogitant, de amore in Ipsum ex amore quodam mundano; quid affectio genuina charitatis erga proximum vix sciunt, imo quid charitas, et quid proximus, cum tamen haec essentialia sunt;

inde patet quantum in obscuro sunt spirituales; et adhuc magis ante regenerationem, de quo statu hic agitur.

2936. Quae in fine agri, quod significet ubi parum Ecclesiae, constat a significatione finis seu extremitatis, quod sit parum; et a significatione agri, quod sit Ecclesia, tum doctrina, quae Ecclesiae, de qua n: 368: quod finis seu extremitas sit parum, constare potest a descriptione terrae, humi, et agrorum in Verbo, medium eorum significat multum, at extremum significat parum, extremum hoc quoque vocatur circuitus; causa est, quia circa extremum exspirat repraesentativum; ita hic, finis agri, significat parum Ecclesiae.

2937. In argento pleno, quod significet redemptionem per verum, constat ex significatione argenti, quod sit verum, de qua n: 1551; et a significatione det mihi in argento seu pro argento, quod sit emere, et in sensu spirituali, redimere: quod Spirituales dicantur empti argento, videatur n: 2048, hoc est, redempti per verum; causa inde est, quia per verum fidei regenerantur, nempe introducuntur ad bonum; spiritualis enim homo nullam perceptionem boni habet, ut coelestis, sed verum est, per quod cognoscit, et dein ex quo agnoscit, quod bonum sit, et cum agnoscit et credit, tunc fit id illi bonum, et afficitur illo ut bono, quod tale fit, quale ei verum; inde est, quod Spirituales dicantur redempti per verum: at usque qualitas boni non nascitur et producitur a vero, sed ab influxu boni in quale verum.

2938. Det illam mihi in medio vestri ad possessionem sepulchri, quod significet possessionem sic per regenerationem, constare potest absque explicatione, quod enim sepulchrum sit regeneratio, supra n: 2916, ostensum est.

2939. Vers: 10. *Et Ephron sedens in medio filiorum Cheth, et respondit Ephron Chittaeus Abrahamo in auribus filiorum Cheth, omnibus intrantibus portam urbis ejus, dicendo.* Ephron sedens in medio filiorum Cheth, significat illos a quibus recipi primario bonum et verum fidei posset: et respondit Ephron Chittaeus Abrahamo, significat statum receptionis illorum: in auribus filiorum Cheth, significat obedientiam: omnibus intrantibus portam urbis ejus, dicendo, significat quoad doctrinalia per quae fides.

2940. Ephron sedens in medio filiorum Cheth, quod significet illos a quibus recipi primario bonum et verum fidei posset, constat a repraesentatione Ephronis, tum a significatione filiorum Cheth, quod sint illi apud quos verum et bonum fidei recipi posset, et apud quos nova Ecclesia, de qua n: 2913. 2933; et a significatione medii seu in medio quod sit primarium, seu principale, tum intimum, de qua n: 1074. Quod Medium in sensu interno significet primarium seu principale, tum intimum, est a repraesentativis in altera vita; cum repraesentatur aliquod bonum per ideas spirituales, tunc optimum sistitur in medio, et decrescentiae boni sistuntur a medio per gradus inde, et ultimo ad peripheriam illa quae non sunt bona, inde est, quod in medio sit tam primarium seu principale, quam intimum; ideae cogitationis ita quoque repraesentantur, tum etiam affectiones; et omnes status mutationes, ita, quod varientur bona vel mala quoad situm versus medium; ducit hoc originem a forma rerum spiritualium et coelestium, quae talis.

2941. Et respondit Ephron Chittaeus Abrahamo, quod significet statum receptionis illorum, constat a significatione respondere, cum annuitur, quod sit receptio, ut quoque ab illis quae mox sequuntur, patet: Ephron hic appellatur Chittaeus, ut repraesentet Ecclesiam spiritualem ut caput et princeps.

2942. In auribus filiorum Cheth, quod significet obedientiam, constat a significatione auris, quod sit obedientia, de qua n: 2542.

2943. Omnibus intrantibus portam urbis ejus, dicendo, quod significet quoad doctrinalia per quae fides, constat a significatione portae, quod sit introitus, ita id quod introducit, similiter ac janua, de qua n: 2145. 2152. 2356. 2385; et a significatione urbis, quod sit verum, quod est fidei, de qua n: 402. 2268 2450. 2451. 2712. Urbes in Antiqua Ecclesia non fuerunt urbes sicut postea et hodie, nempe coetus et congregationes, sed fuerunt cohabitationes separatarum familiarum; familia unius parentis constituebat urbem; sicut urbs Nachoris, ad quam servus Abrahami, cum desponsaret Rebeccam Isaco, venit, Genes: XXIV: 10, fuit familia Nachoris, quae ibi; et Schalem urbs Sechemi, ad quam Jacob, cum ex

Paddam Aram, alluit, Gen: XXXIII: 18: Cap: XXXIV, erat familia Chamoris et Sechemi, quae ibi; ita reliquae urbes illo tempore; et quia ex antiquissimis habuerunt, quod gentes et familiae repraesentarent societates coelestes, ita illa quae sunt amoris et charitatis, n: 685. 1159, inde cum loco familiae nominatur urbs, et loco gentis nominatur populus, significatur verum, quod est fidei: inde quoque civitas Dei et civitas sancta in genuino sensu significat fidem in Dominum: et quia urbs seu civitas significabat fidem, porta urbis significabat doctrinalia, quia haec introducunt ad fidem. Hoc quoque in Ecclesia repraesentativa Judaica, significabatur per quod Judices et seniores sederent in porta urbis, et ibi judicarent, ut patet ab historicis Verbi, tum apud Sachariam, „Haec verba quae facietis, loquimini veritatem vir cum socio, veritatem et judicium pacis *judicate in portis vestris,*" VIII: 16: et apud Amos, „odio habete malum, et amate bonum, et *statuite in porta judicium,*" V: 15. Quod Porta quoque significet aditum ad mentem rationalem, et quod mens illa comparetur urbi, videatur n: 2851.

2944. Vers: 11. *Non, Domine mi, audi me, agrum do tibi, et speluncam quae in illo tibi do illam, ad oculos filiorum populi mei do illam tibi, sepeli mortuum tuum.* Non, Domine mi, audi me, significat statum illum primum, de quo prius: agrum do tibi, et speluncam quae in illo tibi do illam, significat praeparationem a seipsis quoad illa quae sunt Ecclesiae, et fidei: ad oculos filiorum populi mei do illam tibi, significat secundum intellectum omnium: sepeli mortuum tuum, significat ut emergant a nocte et resuscitentur.

2945. Non, Domine mi, audi me, quod significet statum illum primum, de quo prius n: 2935. 2936, nempe quod in obscuro fidei essent, constat a negatione, quod audire non vellent ad Abrahamum, quod daret argentum plenum, Vers: 9, hoc est in sensu interno, quod redimerentur a Domino, sed quod seipsos praeparare vellent quoad illa quae sunt Ecclesiae et fidei, hoc est, seipsos reformare: verba illa, „non, domine mi, audi me," involvunt statum, nempe cogitationis illorum de redemptione, et reformatione, nam sequitur immediate propositio.

2946. Agrum do tibi, et speluncam quae in illo tibi do illam, quod significet praeparationem a seipsis quoad illa quae sunt Ecclesiae et fidei, constat a significatione agri, quod sit Ecclesia, de qua n: 368. 2936; a significatione speluncae quae in illo, nempe in agro, quod sit obscurum fidei, de qua *supra* n: 2935; et a significatione dare agrum et dare speluncam, seu quod idem, non recipere argentum ab Abrahamo, quod sit non velle redimi a Domino, sed a seipsis, ita semet praeparare quoad illa. Talis est status primus omnium qui reformantur et fiunt spirituales, nempe quod non credant reformari a Domino sed a semet, hoc est, quod omne voluntatis boni et cogitationis veri sit a seipsis; in illo statu etiam relinquuntur a Domino, quia alioquin reformari nequeunt; si enim, antequam regenerati sunt, illis diceretur, quod nequeant aliquid boni a se facere, nec aliquid veri a se cogitare, tunc vel in illum errorem laberentur, quod exspectandus influxus in voluntatem et influxus in cogitationem, et si non hoc fieret, nihil conarentur; vel in illum errorem, quod, si bonum et verum aliunde, quam a se, nihil imputaretur illis in justitiam; vel in illum, quod sic quasi machinae, non sui juris aut sui compotes, forent; *vel in* alios; ideo datur illis tunc cogitare, quod a seipsis bonum et verum; sed postquam regenerati sunt, tunc per gradus insinuatur illis cognitio, quod aliter se res habeat, nempe quod omne bonum et verum unice a Domino; et porro, cum magis perficiuntur, quod quicquid non venit a Domino, sit malum et falsum; regeneratis, si non in vita corporis, usque in altera vita, datur illud non solum cognoscere, sed etiam percipere, nam omnes Angeli in perceptione sunt quod ita sit: videantur, quae de his prius dicta sunt, nempe, quod omne bonum et verum a Domino, n: 1614. 2016: quod omnis intelligentia et sapientia a Domino, n: 109. 112. 121. 124: quod homo ex semet nihil boni facere, et nihil veri cogitare possit, n: 874. 875. 876: quod usque quisque quasi ex proprio facere bonum debeat, nec remittere manus, n: 1712: quod homo si semet cogat ad resistendum malo, et ad faciendum bonum, sicut a semet, quod accipiat a Domino proprium coeleste, n: 1937. 1947.

2947. Ad oculos filiorum populi mei do illam tibi, quod

significet quoad intellectum omnium, constat a significatione oculorum, quod sit intellectus: de qua n: 2701; et a significatione filiorum populi, quod sint omnes; filii populi sunt illi qui primum initiati sunt in vera, populus enim sunt qui in veris, n: 1259. 1260; ideo non dicitur ad oculos populi mei, sed ad oculos filiorum populi mei.

2948. Sepeli mortuum tuum, quod significet ut emergant a nocte et resuscitentur, constat a significatione sepeliri, quod sit resurgere, seu, quod idem, resuscitari; et a significatione mortui, quod sit nox quoad bona et vera fidei, de quibus supra n: 2917. 2923. 2925. 2931, ubi eadem verba.

2949. Vers: 12. 13. *Et incurvavit se Abraham coram populo terrae. Et loquutus ad Ephronem in auribus populi terrae, dicendo, veruntamen si tu, placet, audias me, dabo argentum agri; accipe a me, et sepeliam mortuum meum ibi.* Incurvavit se Abraham coram populo terrae, significat gaudium Domini ob benevolentiam illorum qui e nova Ecclesia spirituali: et loquutus ad Ephronem, significat influxum apud illos qui recipere possent: in auribus populi terrae, significat usque ad obedientiam quoad Ecclesiae vera: veruntamen si tu, placet, audias me, significat influxum interiorem: dabo argentum agri, accipe a me, significat redemptionem quoad vera Ecclesiae quae a Domino: et sepeliam mortuum meum, significat quod sic e nocte emergerent et vivificarentur.

2950. Incurvavit se Abraham coram populo terrae, quod significet gaudium Domini ob benevolentiam illorum qui e nova Ecclesia spirituali, constat a significatione incurvare se, quod hic sit gaudere, ut quoque supra n: 2927; a repraesentatione Abrahami, quod sit Dominus, de qua saepius prius; et a significatione populi terrae, quod sint illi qui ab Ecclesia spirituali, de qua supra, n: 2928, ubi eadem verba; sed ibi « incurvavit se populo terrae filiis Cheth, » Vers: 7; quod filii Cheth ibi etiam dicantur est, quia illi ab Ecclesia ibi significantur, qui primum initiantur, ut quoque per filios populi, n: 2947; hic autem illi qui in progressione sunt, quare simpliciter populus terrae absque adjectione filiorum Cheth dicitur; et ibi significatur gaudium propter benignam receptionem, hic ob benevolen-

tiam, receptio est primum quia intellectus, benevolentia est sequens, quia voluntatis, videatur n: 2954.

2951. Et loquutus ad Ephronem, quod significet influxum apud illos qui recipere possent, constat a significatione loqui, quod sit cogitare, n: 2271. 2287, tum quoque velle, n: 2626, ita influere, quia influxus fit inde; et a repraesentatione Ephronis, quod sint illi apud quos verum et bonum fidei recipi posset, de qua n: 2933.

2952. In auribus populi terrae, quod significet usque ad obedientiam quoad Ecclesiae vera, constat a significatione auris, quod sit obedientia, de qua n: 2542. 2942; et a significatione populi terrae, quod sint illi qui ab Ecclesia spirituali, tum quoque illius Ecclesiae vera, de qua n: 1259. 1260. 2928.

2953. Veruntamen si tu, placet, audias me, quod significet influxum interiorem, constare potest a serie loquelae; quod Abraham loquutus ad Ephronem, significaverit influxum, mox supra n: 2951, dictum; hic continuatur loquela, et intentio excitatur, per quod dicatur „ veruntamen si tu, placet, audias me," quare influxus interior significatur. Sensus internus talis est, ut voces et verba paene nihil sint, sed sensus eorum ex serie fluens sistat ideam, et quidem coram angelis spiritualem, cui sensus externus seu literalis inservit pro objecto ex quo; sunt enim ideae cogitationis hominis quae sunt objecta cogitationum spiritualium apud Angelos, et quidem illae ideae cogitationis apud hominem principaliter, quae sunt ex Verbo, ex causa quia ibi omnes res repraesentant, et omnes et singulae voces significant, et animadvertitur illico quod e Verbo sint, quia [13] spiritualia et coelestia ibi suo ordine dispositissime consequuntur, et in illis et his sanctum ex intimo sensu, qui est solum de Domino, ac Ipsius Regno.

2954. Dabo argentum agri, accipe a me, quod significet redemptionem quoad vera Ecclesiae quae a Domino, constat ex significatione dare argentum, quod sit redimere per verum, de qua supra n: 2937, argentum enim est verum, n: 1551; a significatione agri, quod sit Ecclesia, [14] tum doctrina veri, de qua n: 368. 2936; et a significatione accipere a me, quod sit reciprocum apud illos qui ab Ecclesia; reciprocum est fides quod redemptio sit a solo Domino. Quod Redemptionem atti-

net, est illa idem ac Reformatio et Regeneratio, et inde liberatio ab inferno et salvatio; Redemptio seu reformatio et salvatio hominum Ecclesiae spiritualis fit per verum, at hominum Ecclesiae coelestis per bonum; causae prius passim dictae sunt, nempe quod spirituales nihil voluntatis boni habeant, sed pro illa donati facultate intelligendi quid bonum, intellectus boni est qui principaliter vocatur verum, et quidem verum fidei, at velle illud et inde facere illud est quod vocatur bonum; Spirituales itaque per intellectum boni, seu quod idem, per verum, introducuntur in voluntatem boni, seu quod idem, in bonum, sed non in aliquid voluntatis boni ex semetipsis, quia voluntas boni apud eos omnis deperdita est, n: 895. 927. 2124, sed in voluntatem novam, quam accipiunt a Domino, n: 863. 875. 1023. 1043. 1044, et cum hanc voluntatem acceperint, tunc in specie dicuntur redempti.

2955. Quod sepeliam mortuum meum, significet quod e nocte emergerent et vivificarentur, constat a significatione sepeliri, et mortui, de qua supra n: 2917. 2923. 2925. 2931. 2948; hic vivificari dicuntur, quia in progressione recipiendi fidem sunt; ex fide enim, nempe ex ejus bono, accipiunt vitam, aliunde non est vita. Quod sepeliam mortuum meum significet emersionem a nocte spirituali, et vivificationem, etiam inde est, quia prior Ecclesia cum mortua, nova loco ejus exsuscitatur a Domino, ita loco mortis datur vita, et loco noctis fit mane; etiam inde, quod apud unumquemvis qui reformatur et fit spiritualis, mortuum ejus quasi sepeliatur, et novum, quod est vivum, resurgat, ita loco noctis apud illum, seu loco tenebrarum et frigoris, exsurgit mane cum sua luce et suo calore; inde est, quod apud Angelos qui in vita Domini sunt, loco ideae apud hominem de sepultura mortui, sit idea resurrectionis et novae vitae. Ita quoque se habet, nam semper aliqua Ecclesia est in tellure, et cum vetus exspirat et fit nox, tunc nova alibi resurgit, et fit mane.

2956. Vers: 14. 15. *Et respondit Ephron Abrahamo, dicendo ei. Domine mi, audi me, terra quadringentorum siclorum argenti, inter me et inter te, quid hoc; et mortuum tuum sepeli.* Respondit Ephron Abrahamo, dicendo ei, significat statum receptionis: domine mi, audi me, significat sta-

tum primum receptionis: terra quadringentorum siclorum argenti, significat pretium redemptionis per verum: inter me et inter te quid hoc, significat quod annueret, sed vellet usque a semet: et mortuum tuum sepeli, significat, hic ut prius, emersionem e nocte, et resuscitationem inde.

2957. Respondit Ephron Abrahamo, dicendo ei, quod significet statum receptionis, constat a significatione respondere cum annuitur, quod sit recipere, de qua supra n: 2941; quod sit status receptionis, qui hic significatur per respondere et dicere, patet ex sequentibus.

2958. Domine mi, audi me, quod significet statum primum receptionis, etiam constat ab illis quae sequuntur, tum ab illis quae dicta prius n: 2945, ubi eadem verba, sed ibi negatio, hic autem affirmatio adhuc dubitativa, nam dicitur in mox sequentibus « inter me et inter te quid hoc, » quibus significatur quod annueret, sed vellet usque a semet: praeterea, « Domine mi, audi me, » est modo formula excitandi alterius reflexionem, sed usque involvit statum propositionis.

2959. Terra quadringentorum siclorum argenti, quod significet pretium redemtionis per verum, constat a significatione quadringentorum siclorum, de qua sequitur; et a significatione argenti, quod sit verum, de qua n: 1551. 2048. 2937: Quod quadringenti sicli significent redemptionis pretium, inde est, quia quadringenta significant vastationem, et siclus pretium; quid vastatio, videatur n: 2455 f. 2682. 2694. 2699. 2701. 2704, quod nempe sit duplex, una cum Ecclesia prorsus perit, hoc est, cum amplius nulla charitas aut fides, tunc dicitur vastata seu vasta; altera, cum illi, qui ab Ecclesia, in statum ignorantiae, et quoque tentationis, rediguntur, ob causam ut mala et falsa apud illos separentur et quasi discutiantur, qui e vastatione hac emergunt, ii sunt qui in specie vocantur redempti, nam tunc instruuntur in bonis et veris fidei, ac reformantur et regenerantur a Domino, de quibus in locis citatis: quia nunc Quadringenta, cum praedicantur de tempore, ut quadringenti anni, significant vastationis durationem et statum, ita cum Quadringenta praedicantur de siclis, significant redemptionis pretium, et cum nominatur simul argentum, significant redemptionis pretium per verum. Quod quadringenti anni si-

gnificent vastationis durationem et statum, etiam constare potest ab illis, quae dicta sunt ad Abrahamum, „Jehovah dixit Abrahamo, cognoscendo cognosces, quod peregrinum erit semen tuum in terra, non illis, et servient illis, et affligent illos *Quadringentis annis*," Gen: XV: 13; ubi videatur, quod per quadringentos annos intelligatur duratio filiorum Israëlis in Aegypto; sed quod non duratio illorum in Aegypto sit quae significatur, sed quod aliquid quod non patet alicui nisi ex sensu interno, constare potest inde, quod duratio filiorum Israëlis in Aegypto non fuerit nisi dimidium illius temporis, ut manifeste constare potest ex nativitatibus Jacobi ad Mosen; ex Jacobo enim erat Levi, ex Levi Kehath, ex Kehath Amram, et ex Amram Aaron [15] et Moses, Exod: VI: 16 ad 20; Levi et ejus filius Kehath venerunt cum Jacobo in Aegyptum, Gen: XLVI: 11, ex altera inde generatione erat Moses, et Moses 80 annis cum loquutus ad Pharaonem, Exod: VII: 7, inde constare potest, quod ab ingressu Jacobi, ad exitum filiorum ejus, fuerint circiter 215 anni: adhuc magis constare potest, quod per quadringenta in Verbo aliud intelligatur, quam quod per ipsum numerum in sensu historico, ex eo quod dicatur, „Quod habitatio filiorum Israëlis, qua habitarunt in Aegypto, fuerint *Triginta anni* et *Quadringenti anni*; et factum a fine *Triginta* annorum et *Quadringentorum* annorum, et factum in eodem die hoc exiverunt omnes exercitus Jehovae e terra Aegypti," Exod: XII: 40. 41, cum tamen duratio filiorum Israëlis ibi modo fuerit dimidium illorum annorum, sed quod ab Abrahami ingressu in Aegyptum fuerint 430 anni, quare ita dictum propter sensum internum qui latet in illis verbis; in sensu interno per peregrinationem filiorum Jacobi in Aegypto repraesentatur et significatur Ecclesiae vastatio, cujus status et duratio describitur per numerum Triginta et quadringentorum annorum, per Triginta status vastationis filiorum Jacobi, quod nulla fuerit, quia tales ut non per aliquem statum vastationis reformari potuerint, de significatione numeri Triginta videatur n: 2276; et per Quadringentos annos status vastationis communis illorum qui ab Ecclesia: qui itaque a vastatione illa exeunt, illi sunt qui dicuntur Redempti, quod etiam patet a verbis ad Mosen, „Propterea dic filiis Israëlis, Ego Jehovah, et educam

vos a sub oneribus Aegypti, et liberabo vos a servitute illorum, et *Redimam* vos brachio extenso et judiciis magnis," Exod: VI: 6: et alibi, „Eduxit Jehovah vos per manum fortem, et *Redemit* te e domo servorum, e manu Pharaonis Regis Aegypti," Deut: VII: 8. Cap: XIII: 6: et alibi, „Memineris quod servus fueris in terra Aegypti, sed *Redemit* te Jehovah Deus tuus," Deut: XV: 15. Cap: XXIV: 18: apud Samuelem, „Populus tuus quem *Redemisti* tibi ex Aegypto," 2 Sam: VII: 23: quia illi, qui emergunt e statu vastationis dicuntur Redempti, ideo per Quadringentos Siclos significatur Redemptionis pretium. Quod Siclus significat pretium seu aestimationem, constat ex his locis in Verbo; apud Mosen, „Omnis *aestimatio* tua erit in *Siclo sanctitatis*," Levit: XXVII: 25. et alibi, „Anima cum praevaricata praevaricationem, et peccavit errore de sanctis Jehovae, et adducet reatum suum Jehovae, arietem integrum e grege, in *aestimatione* tua, *argento siclorum*, in *siclo sanctitatis*," Levit: V: 15, inde patet, quod per siclum significetur pretium seu aestimatio; siclus sanctitatis dicitur, quia pretium seu aestimatio spectat verum et bonum a Domino, verum et bonum a Domino est ipsum sanctum in Ecclesia; inde dicitur siclus sanctitatis, etiam pluries alibi, ut Exod: XXX: 24. [16] Levit: XXVII: 3. Num: III: 47. 50. Cap: VII: 13. 19. 25. 31. 37. 43. 49. 55. 61. 67. 73. Cap: XVIII: 16. Quod Siclus sit pretium Sancti, manifeste patet apud Ezechielem, ubi agitur de Terra Sancta et de Civitate Sancta, ibi ita de Siclo dicitur, „*Siclus* ibi *viginti gerae*, viginti *Sicli*, quinque et viginti *Sicli*, quindecim *Sicli*, maneh (libra:) erit vobis," XLV: 12; quod ibi per siclum, et per libram, et per numeros significentur sancta, hoc est, bonum et verum, quisque videre potest. Terra enim sancta, et Civitas Sancta ibi, seu Nova Hierosolyma, de qua ibi agitur, non aliud est quam Regnum Domini, ubi nec Siclus, nec Gerae, nec Libra, nec Numeratio per illa, sed ipse numerus ex significatione in sensu interno determinat aestimationem seu pretium boni et veri. Apud Mosen, „Quod vir daret expiationem animae suae, ne esset plaga, *dimidium sicli* in *siclo sanctitatis*, *viginti gerae Siclus*, et quod dimidium *Sicli* esset therumah (sublatio:) Jehovae," Exod: XXX: 12. 13, ibi decem gerae, quae dimi-

dium sicli, sunt reliquiae quae a Domino, reliquiae sunt bona et vera apud hominem recondita, quae quod significentur per decem, videatur n: 576. 1738. 1906. 2284; quod reliquiae sint bona et vera a Domino apud hominem recondita, n: 1906. 2284, quare etiam vocantur therumah seu sublatio Jehovae, et dicitur, quod per illa erit expiatio animae; causa, quod aliquoties dicatur, quod Siclus esset viginti gerae, ut in loco citato, tum Levit: XXVII: 25. Num: III: 47. Cap: XVIII: [17] 16, et alibi, est, quia siclus viginti gerae significat aestimationem boni reliquiarum, quod viginti sint bonum reliquiarum, videatur n: 2280; ideo quoque Siclus erat pondus, secundum quod pretium tam auri quam argenti, Gen: XXIV: 22. Exod: XXXVIII: 24. Ezech: IV: 10. Cap: XLV: 12, pretium auri, quia aurum significat bonum, n: 113. 1551. 1552, et argenti, quia argentum significat verum, n: 1551. 2048. Inde nunc patet, quod per terram quadringentorum siclorum argenti, significetur pretium redemptionis per verum: inde est, quia agitur de Ecclesia spirituali, quae per verum a Domino reformatur et regeneratur, n: 2954, quod dicatur Terra; [18] quod per Terram significetur Ecclesia, videatur n: 662. 1066. 1067. 1262. 1733. 1850. 2117. 2118 f.

2960. Quod inter me et inter te, quid hoc, significet quod annueret sed vellet usque a semet, nempe praeparari seu reformari, constare potest a sensu literae applicato ad sensum internum, in quo agitur de reformatione; supra dictum ab Ephrone, „Agrum do tibi, et speluncam quae in illo do tibi illam," Vers: 11, quibus significatum, quod vellent praeparare semet quoad illa quae sunt Ecclesiae et fidei, hoc est, se reformare; quod status primus illorum, qui reformantur, sit talis, videatur n: 2946, at cum ulterius progrediuntur in cognitionibus veri seu fidei, tunc secundus illorum status est, quod quidem annuant, sed usque velint a semet, de hoc statu in hoc Versu agitur; at tertius status mox describitur, quod credant reformari a Domino. Quod tales sint in principio, causa dicta est supra n: 2946; quod autem cum progrediuntur in cognitionibus veri seu fidei, agnoscant quidem se reformari a Domino, sed usque velint a semet, causa est, quia nubes ignorantiae successive discutitur, et quia confirmationes veri tempore cor-

roborantur, et quia per imbuitiones cognitionum veri perficitur bonum; ipsum bonum, cui implantatum est verum, facit ut non solum agnoscant, sed etiam credant, quod reformatio sit a Domino; hic status est tertius, quem sequitur status quartus, nempe quod percipiant quod a Domino; sed pauci sunt, qui ad hunc statum veniunt in vita corporis, est enim angelicus, at qui regenerati sunt, in eum statum veniunt in altera vita. Inde patet, quod in sensu interno hic describatur homo Ecclesiae spiritualis, qualis ejus status est cum adhuc immaturus, et qualis cum maturescere incipit, et tandem cum maturuit.

2961. Et mortuum tuum sepeli, quod significet emersionem e nocte et resuscitationem inde, constat a significatione mortui, quod sit nox quoad vera fidei; et sepeliri, quod sit resuscitari, de qua aliquoties prius, videatur n: 2917. 2923. 2925. 2931. 2948. 2956: quod haec toties in hoc Capite dicantur, causa est, quia de emersione e nocte, quoad vera fidei, et resuscitatione, hoc est, de reformatione et regeneratione Ecclesiae spiritualis, agitur.

2962. Vers: 16. *Et audivit Abraham ad Ephronem, et appendit Abraham Ephroni argentum, quod loquutus in auribus filiorum Cheth, quadringentos siclos argenti, transeuntis mercatori.* Audivit Abraham ad Ephronem, significat confirmationem ad obediendum: et appendit Abraham Ephroni argentum, significat redemptionem: quod loquutus in auribus filiorum Cheth, significat secundum facultatem illorum qui a nova Ecclesia: quadringentos siclos argenti, significat redemptionis pretium: transeuntis mercatori, significat applicate ad illorum statum.

2963. Audivit Abraham ad Ephronem, quod significet confirmationem ad obediendum, nempe ab illis apud quos bonum et verum fidei recipi posset, constat a significatione audire, quod sit obedire, de qua n: 2542; et a repraesentatione Ephronis, quod sint illi apud quos bonum et verum fidei recipi posset, de qua supra n: 2933; quod apud illos, et ab illis confirmatio, patet a verbis: quia dicitur, quod audivit Abraham ad illum.

2964. Et appendit Abraham Ephroni argentum, quod significet redemptionem, constat a significatione appendere argentum, quod sit emere, et in sensu spirituali redimere; ar-

gentum hic idem est cum quadringentis siclis, qui quod significent redemptionis pretium, supra n: 2959. ostensum.

2965. Quod loquutus in auribus filiorum Cheth, quod significet secundum facultatem illorum qui a nova Ecclesia, constat a significatione loqui in auribus, et a filiorum Cheth; loqui in sensu interno significat et percipere et velle, quod percipere, videatur n: 2619, quod velle, n: 2626; aures autem significant obedientiam, n: 2542; inde est, quod loqui in auribus, sit secundum facultatem, facultas enim est receptionis ita obedientiae secundum quod quis percipit et vult; tum ex significatione filiorum Cheth, quod sint illi qui a nova Ecclesia spirituali, de qua supra n: 2913. Quod reformetur homo Ecclesiae, hoc est, ei implantetur verum quod fidei, et hoc conjungatur bono quod charitatis, infra in hoc versu n: 2967, dicetur.

2966. Quadringentos siclos argenti, quod significet redemptionis pretium, supra n: 2959, ostensum est, sed quid redemptionis pretium, dicetur; Redemptio est solius Domini, ita quoque redemptionis pretium; et hoc praedicatur etiam de receptione apud hominem, apud quem redemptionis pretium tantum est, quantum recipit: Redemptionis pretium est Domini meritum et justitia per gravissimas tentationes, per quas univit Essentiam Humanam Divinae et Divinam Humanae, et hoc ex propria potentia, et per unitionem illam salvavit genus humanum, ac imprimis illos qui ab Ecclesia spirituali sunt; quod Dominus Justitia factus per gravissimas tentationes, videatur n: 1813. 2025. 2026. 2027, quod univerit Essentiam Humanam Divinae et Divinam Humanae, [19] n: 1725. 1729. 1733. 1737. 1813. 2083, quod ex propria potentia, n: 1616. 1921. 2025. 2026. 2083. 2500. 2523. 2632, et quod per unitionem illam salvaverit genus humanum; ac imprimis illos qui ab Ecclesia spirituali, n: 2661. 2716, haec sunt quae significantur per Redemptionis pretium: quod etiam id praedicetur de receptione apud hominem, apud quem tantum est quantum is recipit, constare potest ex eo, quod Divinum Domini sit quod apud hominem facit Ecclesiam, nihil enim audit Ecclesia, quam quod est proprium Domini, est bonum quod amoris et charitatis, et est verum quod fidei, quae faciunt id quod Ec-

clesia dicitur, quod omne bonum a Domino, et quod omne verum a Domino, notum est, bonum et verum quod ab homine non est bonum et verum; inde patet quod redemptionis pretium tantum sit apud hominem, quantum is recipit: apud Judaeos, quoniam Redemptio Domini tam parum aestimata fuit, ut vix esset aliquid, ideo dicitur apud Sachariam, „Dixi ad illos, si bonum in oculis vestris, date mercedem meam, et si non, omittite, et appenderunt mercedem meam, *triginta argenteos*, et dixit Jehovah ad me, projice illud ad figulum, *magnificentiam pretii*, quo aestimatus sum apud illos,„ XI: 12. 13; et apud Matthaeum, „Sumserunt *Triginta argenteos, pretium aestimati*, quem emerant a filiis Israëlis, et dederunt pro agro figuli, sicut praecepit mihi Dominus,„ XXVII: [9.] 10; triginta quod sit parum ut vix aliquid, videatur n: 2276; ita quod Judaei non aestimaverint quicquam meritum et redemptionem Domini; at qui credunt omne bonum et omne verum a Domino, apud illos Redemptionis pretium significatur per quadraginta, et in superiori gradu per quadringenta.

2967. Transeuntis mercatori, quod significet applicate ad illorum statum, constare potest a significatione mercatoris, et inde transeuntis mercatori; mercator in Verbo significat illos qui habent cognitiones boni et veri, et mercatura ipsas illas cognitiones, inde argentum transiens mercatori, significat verum quantum recipi potest, seu quod idem, applicate ad cujusvis statum et facultatem; quod adjectio haec aliquid arcani involvat, quisque videre potest; de significatione mercatoris et mercaturae sequitur: quod autem ipsam rem attinet, illa se ita habet; omnes qui reformantur et regenerantur, donantur charitate et fide a Domino, sed quisque secundum suam facultatem et suum statum; sunt enim mala et falsa, quibus se homo imbuit ab infantia, quae obstant, quin recipere possit unus simile donum ac alius; mala et falsa illa prius vastanda sunt, quam regenerari potest homo; quantum vitae coelestis et spiritualis post vastationem residuum est, tantum hoc potest illustrari vero et ditari bono; sunt reliquiae, quae sunt bona et vera a Domino apud hominem recondita, quae tunc vitam accipiunt; bona et vera acquiruntur ab infantia usque ad reformationis tempus, apud unum plura, apud alium pauciora, haec

reservantur in interno ejus homine; nec produci possunt, priusquam externus ejus homo ad correspondentiam redactus est, quod fit imprimis per tentationes, et per plures species vastationis; antequam enim quiescunt corporea quae illis contraria sunt, ut sunt illa quae sunt amoris sui et mundi, non influere possunt coelestia et spiritualia quae sunt affectionis boni et veri; haec causa est, quod quisque reformetur applicate ad ejus statum et facultatem; quod etiam Dominus docet in parabola de „ homine qui peregre abiit, et vocavit proprios servos, et tradidit illis opes suas, et uni dedit *quinque talenta*, alteri *duo*, et tertio *unum*, unicuique juxta *propriam facultatem*; qui quinque talenta accepit, *negotiatus est* cum illis, et lucratus alia quinque talenta; similiter etiam is qui duo, lucratus etiam ille alia duo, " Matth: XXV: 14. 15. 16. 17, seq: Tum etiam de „ decem servis, quibus dedit decem minas, ut cum illis *negotiarentur*, " Luc: XIX: 12. 13, seq: Quod Mercator significet illos qui habent cognitiones boni et veri, et mercatura ipsas illas cognitiones, constat ab illis locis, quae adducta, apud Matthaeum et Lucam, tum etiam ab his; apud Ezechielem, „ Dicas Tyro, habitatrix super introitibus maris, *Negotiatrix populorum* ad insulas multas. Tharschisch *Mercatrix tua* ex multitudine omnium opum; in argento, in ferro, in stanno et plumbo dederunt *nundinationes tuas*. Javan, Thubal et Meschech, hi *Negotiatores tui*, in anima hominis, et vasis aeris dederunt *commercium tuum*. Filii Dedanis *Negotiatores tui*; insulae multae *Mercatura* manus tuae. Syria *Mercatrix tua* in multitudine operum tuorum. Jehuda et terra Israëlis, illi *Negotiatores tui* in triticis, minnith et pannag, et melle, et oleo, et opobalsamo dederunt *commercium tuum*. Damascus *Mercatrix tua* in multitudine operum tuorum ex multitudine omnium opum, in vino Chesbonis [20] et lana Zacharis. Et Dan et Javan netum in *nundinationibus tuis* dederunt. Dedan *Negotiatrix tua* in vestibus libertatis ad currum. Arabs et omnes principes Kedar illi *Mercatores* manus tuae, in agnis, in arietibus et hircis, in his *Mercatores tui*. *Negotiatores* Schebae et Raamae illi *Negotiatores tui* in primario omnis aromatis. Charan, et Channeh, et Eden, *Negotiatores* Schebae; Aschur, Kilmad, *Negotiatrix tua*. [21] Hi *Negotiatores tui* in perfectionibus, "

XXVII: 3. 12. 13. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23; haec de Tyro, per quam quod significentur cognitiones boni et veri, videatur n: 1201, et patet a singulis; negotiationes et mercaturae, tum merces quae ibi memorantur, nec aliud sunt, ideo vocatur Tyrus habitatrix super introitibus maris, quod aquae sint cognitiones, ac mare congregatio illarum, n: 28; et vocatur negotiatrix populorum ad insulas multas, hoc est, usque ad illos qui remotius in cultu sunt, quod insulae sint cultus remotiores, n: 1158; quid Tharschisch, n: 1156, argentum, ferrum, stannum, et plumbum, quae inde, sunt vera in suo ordine usque ad ultima quae sunt sensualia, quid argentum, n: 1551. 2048, quid ferrum, n: 425. 426; quid Javan, Thubal et Meschech, n: 1151. 1152. 1153. 1155, anima hominis et vasa aeris quae inde, sunt illa quae sunt vitae naturalis, quod anima sit omnis vita quae a Domino, n: 1000. 1040. 1436. 1742, quod vasa aeris sint bona naturalia quae recipiunt illam vitam, n: 425. 1551; quid Dedan, n: 1172; quid Syria, n: 1232. 1234; quod Jehuda et terra Israëlis negotiatores in triticis, minnith et pannag, melle, oleo, opobalsamo, significat coelestia et spiritualia e Verbo; reliquae [22] gentes et earum mercaturae, quae memorantur, sunt genera et species veri et boni, ita Cognitiones quae apud illos qui significantur per Tyrum: quod sint Cognitiones, ex quibus sapientia et intelligentia, constat manifeste apud Eundem Prophetam, ubi ita, „Fili hominis, dic principi Tyri, in *Sapientia tua*, et in *Intelligentia tua*, fecisti tibi opes, et fecisti aurum et argentum in thesauris tuis: in multitudine *Sapientiae* tuae, in *Negotiatione tua*, multiplicasti opes tuas, et elatum cor tuum in opibus tuis, propterea ecce adduco super te alienos, violentos gentium," XXVIII: 2. 4. 5. 6. 7, ubi manifeste patet, quod merces cum quibus negotiati, sint cognitiones boni et veri, inde enim non aliunde sapientia et intelligentia, quare dicitur, in sapientia tua et in intelligentia tua fecisti tibi opes, et fecisti aurum et argentum in thesauris tuis: sed cum cognitiones sunt sui causa, ut emineant et lucrentur aut famam aut opes, tunc nullam vitam habent, ac illis prorsus privantur, in vita corporis falsa pro veris et mala pro bonis amplectendo, ac in altera vita illis quoque quae vera sunt prorsus privantur; inde est, quod di-

catur, quia elatum cor tuum in opibus tuis, propterea ecce adduco super te alienos, hoc est, falsa, et violentos gentium, hoc est, mala: et alibi apud Eundem, „Tyrus sicut excisa e medio maris, in exire *nundinationes tuas* e maribus, satiasti populos multos, in multitudine opum tuarum, et *commerciorum tuorum* ditasti reges terrae, jam fracta es e maribus, in profunditatibus aquarum, *commercium tuum*, et omnis congregatio tua in medio tui [23] ceciderunt; *Mercatores* in populis frondent super te," XXVII: 32. 33. 34. 36: et apud Esaiam, „Propheticum de Tyro; tacent habitatores insulae, *Mercator* Zidon transiens mare, impleverunt te: et in aquis Schichoris, messis fluvii, proventus ejus, et eras *Mercatura Gentium:* quis consultavit hoc super Tyrum coronantem se, cujus *Mercatores* principes," XXIII: 2. 3. 8, ubi de vastatione Tyri agitur. Mercaturae et Merces similiter praedicantur de Babylone, quae sunt cognitiones boni adulteratae, et cognitiones veri falsificatae, apud Johannem, „Babylon ex vino furoris scortationis suae potavit omnes gentes, et reges terrae cum ea scortati sunt; et *Mercatores terrae* ex facultatibus delitiarum ejus ditati sunt: *Mercatores terrae* flebunt et plangent super ea, quod *Merces* eorum nemo emit amplius; *Merces* auri, et argenti, et lapidis pretiosi, et margaritae, et byssi, et purpurae, et serici, et coccini, etc: *Mercatores* horum, qui ditati sunt ab ea, e longinquo stabunt propter metum cruciatus ejus, flentes et plangentes," Apoc: XVIII: 3. 11. 15; quod Babylon sit cultus, cujus externa apparent sancta, sed interiora prophana, videatur n: 1182. 1283. 1295. 1304. 1306. 1326, inde quid Mercaturae et Merces ejus patet. Quod Mercator sit, qui comparat sibi cognitiones veri et boni, et inde intelligentiam et sapientiam; constat a Domini verbis apud Matthaeum, „Simile est Regnum coelorum *homini negotiatori*, quaerenti pulchras margaritas, qui cum invenisset unam pretiosam margaritam, abiens *vendidit* omnia quae habuit, et *emit* illam," XIII: 45. 46; pulchra margarita est charitas seu bonum fidei. Quod omnes cognitiones boni et veri sint a Domino, apud Esaiam, „Sic dixit Jehovah, labor Aegypti, et *Mercatura Kuschi et Sabaeorum*, virorum mensurae, super te transibunt, et tibi erunt, post te ibunt, in vinculis transibunt, et ad te incurva-

bunt se, ad te orabunt; tantummodo in te Deus, et nullus praeterea Deus," XLV: 14, ubi de Divino Humano Domini. Inde nunc constare potest, quid sit mercari, seu emere et vendere, quod nempe comparare sibi cognitiones boni et veri, et per illas ipsum bonum; quod hoc a Domino solo, apud Eundem Prophetam, „Heu omnis sitiens, ite ad aquas, et cui nullum argentum, ite, emite, et edite; et ite, emite absque argento, et absque pretio, vinum et lac," LV: 1. 2; ubi emere pro comparare sibi, vinum pro vero spirituali, n: 1071. 1798; lac pro bono spirituali, n: 2184; quisque videre potest, quod ire ad aquas non sit ire ad aquas, quod emere non sit emere, quod argentum non sit argentum, nec quod vinum et lac sit vinum et lac, sed quod tale quod vocatur correspondens in sensu interno; est enim Verbum Divinum, cujus singulis vocibus, quae e naturali mundo et e sensualibus hominis sunt, spiritualia et coelestia Divina correspondent, ita non aliter Verbum divinitus inspiratum est.

2968. Vers: 17. 18. *Et constitit ager Ephronis, qui in Machpelah, quae coram Mamre, ager et spelunca quae in illo, et omnis arbor quae in agro, quae in omni termino ejus circumcirca Abrahamo in acquisitionem, ad oculos filiorum Cheth, in omnium intrantium portam urbis ejus.* Constitit ager Ephronis, significat quod illud Ecclesiae: qui in Machpelah quae coram Mamre, significat regenerationis quale et quantum: ager et spelunca quae in illo, significat quoad bonum et verum fidei: et omnis arbor quae in agro, significat cognitiones Ecclesiae interiores: quae in omni termino ejus circumcirca, significat cognitiones exteriores: Abrahamo in acquisitionem, significat quod soli Domino accepta: ad oculos filiorum Cheth, significat secundum intellectum eorum: in omnium intrantium portam urbis ejus, significat quoad omnia doctrinalia.

2969. Quod constitit ager Ephronis, significet quod illud Ecclesiae, constat a significatione agri, quod sit Ecclesia, tum doctrina, de qua n: 368. 2936; et a repraesentatione Ephronis, quod sint illi apud quos bonum et verum fidei, quae sunt Ecclesiae, recipi possent, de qua n: 2933; inde, constitit ager Ephronis, significat illud Ecclesiae.

2970. Qui in Machpelah quae coram Mamre, quod signi-

ficet regenerationis quale et quantum, constat a significatione Machpelae, quod sit regeneratio per verum quod fidei; et a significatione Mamre, quod sit quale et quantum ejus: per Machpelam cum ei adjungitur spelunca, seu dicitur spelunca Machpelae, significatur fides quae in obscuro, n: 2935; at per Machpelam, cum absque spelunca nominatur, et sequitur quod ibi ager et spelunca, intelligitur regeneratio, nam per agrum et speluncam significatur bonum et verum fidei, per quae fit regeneratio: et praeterea Machpelah erat tractus in quo etiam sepulchrum, per quod regeneratio significatur, n: 2916. Mamre autem, quia Chebron, ut dicitur Vers: seq: 19, et in Chebron, ut Genes: Cap: XIII: 18, non aliud significat quam quale et quantum, hic regenerationis cum adjungitur Machpelae, et Ecclesiae cum adjungitur Chebroni, et quoque perceptionis cum adjungitur quercetis, ut n: 1616, ita Mamre est modo determinatio status rei, erat enim locus, ubi habitavit Abraham, Gen: XIII: 18, et ubi Isacus, et quo venit Jacobus, Gen: XXXV: 27.

2971. Ager et spelunca quae in illo, quod significet quoad bonum et verum fidei, constat a significatione agri, quod sit Ecclesia, tum ipsum bonum quod est Ecclesiae: coeleste, seu bonum, quod est amoris in Dominum et charitatis erga proximum, comparatur humo, tum quoque agro, etiam dicitur humus et ager, quia coeleste seu bonum est quod recipit vera fidei, quae comparantur seminibus, etiam vocantur semina; et a significatione speluncae, quod sit verum fidei quod in obscuro, de qua n: 2935; in obscuro dicitur, quia apud Spirituales, n: 1043. 2708 pr: 2715.

2972. Et omnis arbor quae in agro, quod significet cognitiones Ecclesiae interiores, constat a significatione arboris, quod sint perceptiones cum agitur de Ecclesia coelesti, de qua n: 103. [24] 2163, at cognitiones cum agitur de Ecclesia spirituali, de qua n: 2722; hic cognitiones interiores, quia dicitur omnis arbor quae in agro, et sequitur quae in omni termino ejus circumcirca per quae significantur cognitiones exteriores; et a significatione agri, quod sit Ecclesia, de qua prius. De arbore quae in agro et in terminis ejus circumcirca memoratur propter

sensum illum internum, alioquin non memoratu digna in Verbo quod Divinum.

2978. Quae in omni termino ejus circumcirca, quod significet cognitiones exteriores, constat a significatione terminorum et circumcirca, quod sint illa quae sunt exteriora, de qua n: 2936; ita hic arbor quae in termino circumcirca significat cognitiones exteriores; cognitiones exteriores sunt ritualium et doctrinalium quae sunt externa Ecclesiae, cognitiones autem interiores sunt doctrinalium quae sunt interna Ecclesiae; quid Externa Ecclesiae et quid interna, prius aliquoties dictum est. Praeterea in Verbo passim dicitur Medium et Circuitus; ut cum de Terra Canaane agitur, tunc Medium dicebatur ubi Zion et Hierosolyma, Circuitus autem ubi gentes quae circumcirca; per Terram Canaanem repraesentabatur Regnum Domini, Coeleste illius per Zionem et Spirituale per Hierosolymam, ibi habitaculum Jehovae seu Domini; illa quae circumcirca erant, usque ad fines, [25] repraesentabant coelestia et spiritualia inde ordine effluentia et derivata, ubi ultimi termini, ibi repraesentativa coelestium et spiritualium desinebant; repraesentativa illa originem duxerunt ab illis, quae in Regno Domini in coelis sunt, ibi Dominus ut Sol est in Medio, inde omnis flamma coelestis et lux spiritualis; qui proximi sunt, in summa luce sunt, qui autem remotiores in minore luce sunt, qui autem remotissimi, in minima, et ibi sunt termini, et incipit infernum, quod est extra coelum: cum flamma coelesti, et luce spirituali ita se habet, quod coelestia quae sunt innocentiae et amoris, et spiritualia quae sunt charitatis et fidei, in simili ratione sint cum calore et luce quae illis, nam exinde omnis calor et lux in coelis: exinde nunc est, quod medium significet intimum, et circuitus extimum, et quae ordine ab intimo ad extimum procedunt, in tali gradu innocentiae, amoris, et charitatis sint, sicut distant. Similiter se habet in unaquavis societate coelesti, ibi qui in medio, sunt ejus generis optimi, et illius generis amor et charitas apud illos decrescit secundum remotionem, hoc est, apud illos qui inde distant, proportionate. Haec similiter se habent apud hominem, ejus intimum est, ubi Dominus apud illum habitat, et ex eo regit illa quae in ejus circuitibus sunt; quando homo patitur, ut Dominus disponat circuitus ad corre-

spondentiam cum intimis, tunc est in statu ut possit recipi in coelum, et tunc intima, et interiora et externa unum agunt; at cum homo non patitur, ut Dominus disponat circuitus ad correspondentiam, tunc homo tantum recedit a coelo, quantum non illud patitur: quod Anima hominis in medio seu in intimo ejus sit, et quod corpus in circuitu seu in extremis, notum est, corpus enim est, quod cingit et circumvestit animam seu ejus spiritum: qui in coelesti et spirituali amore sunt, apud illos bonum a Domino influit per animam in corpus, inde corpus fit lucidum; at qui in corporeo et mundano amore sunt, apud illos non influere potest bonum a Domino per animam in corpus, sed interiora eorum in tenebris sunt, inde etiam corpus fit tenebrosum, secundum illa quae Dominus docet apud Matthaeum, „Lucerna corporis est oculus, si oculus sincerus, totum corpus lucidum est; si oculus malus, totum corpus obtenebratum; si ergo lumen sunt tenebrae, quantae tenebrae," VI: 22. 23, per oculum significatur intellectuale quod animae, n: 2701: apud illos autem adhuc pejus se habet, quorum interiora sunt tenebrae, et exteriora apparent sicut lucida, illi tales sunt qui exterius simulant lucis Angelos, at interius sunt diaboli; vocantur ii Babel; apud illos cum destruuntur illa quae *circumcirca* sunt, tunc praecipites feruntur in infernum; haec repraesentata sunt per urbem Jericho, quam postquam sacerdotes cum arca *circumiverunt* septies, et clanxerunt buccinis, quod ceciderint muri ejus, et urbs devotioni data," Jos: VI: 1 ad 17; et quae intellecta apud Jeremiam, „Disponite vos contra Babelem *circumcirca* omnes tendentes arcum, clangite super eam *circumcirca*, dedit manum suam, ceciderunt fundamenta ejus, destructi sunt muri ejus," L: 14. 15: Inde nunc patet, quid circumcirca sit. Praeterea in Verbo aliquoties nominatur circuitus, ut Jerem: XXI: 14. Cap: XXXII: 44. [26] Cap: XLVI: 14. Cap: XLIX: 5. Ezech: XXXVI: 3. 4. 7. Amos: III: 11, et alibi, et per circuitus significantur illa quae exteriora sunt; de quibus, ex Divina Domini Misericordia, alibi plura.

2974. Quod Abrahamo in acquisitionem, significet quod Soli Domino accepta, nempe omne regenerationis quale et quantum, quoad bonum et verum fidei, et sic quoad omnes

cognitiones interiores et exteriores, constat a repraesentatione Abrahami, quod sit Dominus, de qua saepius prius; et a significatione acquisitionis, quod sint Ipsius, ita Ipsi Soli accepta. Primarium fidei est, quod omne bonum et omne verum sit Domini, ita a Domino Solo; quo quis hoc interius agnoscit, eo interius in coelo est, nam in coelo percipitur quod ita sit, ibi est perceptionis sphaera quod ita sit, quia sunt in bono quod a Solo Domino, et hoc est quod dicitur esse in Domino; gradus perceptionis illius se habent a medio usque ad circuitus, sicut mox supra n: 2973 dictum.

2975. Ad oculos filiorum Cheth, quod significet ad intellectum illorum, nempe qui a nova Ecclesia spirituali, constat a significatione oculorum, quod sit intellectus, de qua n: 212. 2701; et a significatione filiorum Cheth, quod sint illi qui a nova Ecclesia spirituali, de qua n: 2913. 2928: supra Vers: 16 dictum, quod Abraham loquutus in auribus filiorum Cheth, quo significatum quod secundum facultatem eorum, n: 2965. 2967, hic autem dicitur, ad oculos filiorum Cheth, et significatur quod ad intellectum eorum; prius involvit applicationem ad eorum voluntatem, hoc autem ad eorum intellectum; homo enim quoad utramque partem reformatur; nisi enim voluntas et intellectus concordent, usque ut unum faciant, homo non regeneratus est, hoc est, nisi bonum et verum, seu, quod idem, charitas et fides unum sint, charitas enim est voluntatis, fides autem intellectus; inde est, quod prius dictum, in auribus filiorum Cheth, hic autem, ad oculos filiorum Cheth.

2976. In omnium intrantium portam urbis ejus, quod significet quoad omnia doctrinalia, constat ab illis quae supra n: 2943 dicta sunt, ubi eadem verba.

2977. Vers: 19. *Et post ita, sepelivit Abraham Saram uxorem suam, ad speluncam agri Machpelah super faciebus Mamre, haec Chebron, in terra Canaan.* Post ita, significat quod sic: sepelivit Abraham Saram uxorem suam, significat quod reciperent verum conjunctum bono a Domino: ad speluncam agri Machpelah super faciebus Mamre, significat quod sic regenerati quantum possent: haec Chebron, significat quod haec nova Ecclesia: in terra Canaan, significat quae una in Regno Domini.

2978. Post ita, quod significet quod sic, constat a serie, nam hic est conclusio, quod nempe regenerati, et quod sic nova Ecclesia spiritualis instaurata.

2979. Quod sepelivit Abraham Saram uxorem suam, significet quod reciperent verum conjunctum bono a Domino, constat a significatione sepelire, quod sit regenerare, de qua supra n: 2916. 2917; quod regeneratus sit homo, cum receperat verum conjunctum bono a Domino, mox dicetur; a repraesentatione Abrahami, quod sit Dominus, de qua saepius prius; et a repraesentatione Sarae ut uxoris, quod sit verum conjunctum bono, de qua n: 2507. 2063. 2065. Cum regeneratione hominis spiritualis, ita se habet; primum instruitur is in veris quae sunt fidei, et tenetur tunc a Domino in affectione veri; bonum fidei, quod est charitas erga proximum, simul insinuatur ei, sed ita ut vix id sciat, latet enim in affectione veri, et hoc ob finem, ut verum quod est fidei, conjungatur bono quod est charitatis; progressu temporis crescit affectio veri quod est fidei, et spectatur verum propter finem, nempe propter bonum, seu quod idem, propter vitam, et hoc magis et magis: sic verum insinuatur bono; quod cum fit, imbuit homo bonum vitae secundum verum quod insinuatum est, et sic agit [27] seu agere sibi videtur ex bono: ante hoc tempus illi principale fuit verum quod est fidei, sed postea fit bonum quod est vitae; hoc cum factum, tunc regeneratus est homo, at regeneratus est secundum quale et quantum veri quod insinuatum bono; et cum verum et bonum unum agunt, secundum quale et quantum boni: ita se habet cum omni regeneratione. Regeneratio fit ob finem, ut homo possit recipi in coelum, coelum non est nisi quam conjugium veri et boni, ac boni et veri, videatur n: 2508. 2618. 2728. 2729: nisi conjugium veri et boni apud hominem formetur, non potest ille esse in conjugio coelesti, hoc est, in coelo.

2980. Ad speluncam agri Machpelah super faciebus Mamre, quod significet quod sic regenerati quantum possent, constat ex significatione speluncae, quod sit verum fidei quod in obscuro, de qua n: 2935; ex significatione agri, quod sit bonum fidei, de qua n: 2971; ex significatione Machpelae super faciebus Mamre, seu coram Mamre, quod sit regenerationis

quale et quantum, de qua n: 2970; ita quod per verum et bonum fidei regenerati sint, quantum possent, hoc est, quod secundum facultatem et intellectum, n: 2913. 2928. 2975.

2981. Quod haec Chebron, significet quod haec nova Ecclesia, constat a significatione Chebronis, quod sit Ecclesia spiritualis, de qua supra in hoc Capite n: 2909; ibi dictum Kiriatharba haec Chebron, ex causa, quia per Kiriatharbam significatur Ecclesia quoad verum, et per Chebronem Ecclesia quoad bonum, hic autem non amplius nominatur Kiriatharba, sed Chebron, quia agitur de regenerato, qui non amplius ex vero sed ex bono agit, ut dictum supra n: 2979.

2982. In terra Canaan, quod significet quae una in Regno Domini, constat a repraesentatione terrae Canaanis, quod sit Regnum Domini, de qua n: 1413. 1437. 1585. 1607. Cum Ecclesiis Domini ita se habet, quod antiquis temporibus simul plures fuerint et quod inter singulas discrimen sicut hodie quoad doctrinalia, sed quod usque unum fecerint in eo, quod agnoverint amorem in Dominum et charitatem erga proximum pro principali et pro ipso essentiali, et sic quod doctrinalia non fuerint illis pro ita cogitare, sed pro ita vivere: et quando omnibus et singulis amor in Dominum, et Charitas erga proximum, hoc est, bonum vitae, est essentiale, tunc Ecclesiae, quotquot sunt, unam faciunt, et quaelibet tunc est una in Regno Domini: tale etiam est coelum, ibi societates innumerabiles sunt, omnes distinctae, sed usque unum coelum constituunt, quia omnibus amor in Dominum et charitas erga proximum. Sed aliter prorsus se habet cum Ecclesiis, quae fidem dicunt essentiale Ecclesiae, putando quod si hoc sciant et hoc cogitent, se salvari, et hoc qualicunque vita sint; cum ita, tunc plures Ecclesiae non unam faciunt, ne quidem sunt Ecclesiae; bonum fidei est, quod facit Ecclesiam, hoc est, ipsa vita amoris et charitatis secundum illa quae sunt fidei; propter vitam sunt doctrinalia: hoc quisque scire potest, quid doctrinalia nisi propter finem, et quid finis nisi vita, seu nisi talis fiat, sicut illa docent. Aiunt quidem, quod ipsissima fides, quae salvat, sit fiducia; sed fiducia illa nusquam dari potest nisi in bono vitae, absque bono vitae nulla est receptio, et ubi nulla receptio ibi nulla fiducia, nisi quandoque apparens quaedam in aegritudi-

nibus animi aut corporis, cum cessant amoris sui et mundi cupiditates; at apud illos qui in malo vitae sunt, cum illa crisis abit seu vertitur, tunc fallax illa fiducia prorsus evanescit; datur enim fiducia etiam apud malos; sed qui scire vult qualis fiducia, exploret apud se affectiones, et fines, tum vitae exercitia.

2983. Vers: 20. *Et constitit ager et spelunca quae in illo, Abrahamo ad possessionem sepulchri, ex filiis Cheth.* Constitit ager et spelunca quae in illo significat quod Ecclesia et ejus fides: Abrahamo in possessionem sepulchri, significat esset a Solo Domino per regenerationem: ex filiis Cheth, significat quod ex gentibus esset.

2984. Quod constitit ager et spelunca quae in illo, significet quod Ecclesia et ejus fides, constat a significatione agri, quod sit Ecclesia, de qua supra n: 2969. 2971; et ex significatione speluncae, quod sit fides, de qua n: 2935. 2971: Ecclesia et ejus fides dicitur, quia Ecclesia praedicatur ex bono quod est charitatis, ita vitae, fides ex vero, quod adjunctum.

2985. Abrahamo in possessionem sepulchri, quod significet esset a Solo Domino per regenerationem, constat a repraesentatione Abrahami, quod sit Dominus, de qua saepe prius; et a significatione possessionis, quod sit Ipsius, ita Soli Domino, videatur supra n: 2974; et a significatione sepulchri, quod sit regeneratio, de qua etiam supra n: 2916.

2986. Quod ex filiis Cheth, significet quod ex gentibus esset, constare potest a significatione filiorum Cheth: filii Cheth non fuerunt apud quos Ecclesia instaurata fuit, sed sunt per quos Ecclesia illa repraesentatur; sunt enim omnia in Verbo repraesentativa, nec significant personas qui nominantur, sed per illos res quae sunt Regni Domini et Ecclesiae; quod per filios Cheth significetur nova Ecclesia, seu, quod idem, illi qui a nova Ecclesia, prius passim dictum: at quod nova Ecclesia Gentium seu a gentibus, patet ab illis quae dicta sunt ab Abrahamo ad filios Cheth, „Peregrinus et incola ego vobiscum," Vers: 4, quibus significatum, quod Dominus illis ignotus, et tamen usque apud illos esse posset, n: 2915, inde patet, quod per filios Cheth significetur Ecclesia ex gentibus; de aliis non praedicari potest, quod Dominus ignotus sit. Prae-

terea sciendum, cum aliqua Ecclesia fit nulla, hoc est, cum perit charitas, et nova instauratur a Domino, quod raro si usquam hoc fiat apud illos, apud quos vetus Ecclesia fuit, sed apud quos nulla Ecclesia prius, hoc est, apud Gentes; ita factum, quando Antiquissima Ecclesia periit, tunc Nova, quae Noachus dicta, seu Antiqua quae post diluvium, instaurata fuit apud gentes, hoc est, apud illos ubi nulla Ecclesia prius: similiter cum haec Ecclesia periit, tunc instar Ecclesiae institutum apud Abrahami posteros ex Jacobo, sic quoque apud gentes; Abrahamus enim, cum vocatus, fuit gentilis, videatur n: 1356. 1992. 2559; ipsi Jacobi posteri in Aegypto adhuc magis gentiles facti sunt, usque adeo; ut nesciverint prorsus Jehovam, proinde omnem cultum Divinum; postquam hoc Ecclesiae consummatum fuit, tunc Primitiva Ecclesia a gentibus instaurata est, rejectis Judaeis: similiter erit cum hac Ecclesia quae Christiana dicitur. Causa, quod apud Gentes nova Ecclesia a Domino instauretur, est, quia nulla principia falsi habent contra vera fidei, ignorant enim vera fidei; principia falsi imbuta ab infantia, et postea confirmata, discutienda prius sunt, antequam regenerari potest homo, et fieri Ecclesiae; imo gentes per mala vitae prophanare non possunt sancta, nemo enim prophanare sanctum potest, qui ignorat quid sit, n: 593. 1008. 1010. 1059; Gentiles, quia in ignorantia, absque offendiculis, ita sunt in statu recipiendi vera prae illis qui ab Ecclesia, et vera facile recipiunt omnes illi inter illos, qui in bono vitae sunt, videatur de his n: 932. 1032. 1059. 1327. 1328. 1366. [28] 2049. 2051. 2589 ad 2604.

De Repraesentationibus et Correspondentiis.

2987. *Quid Repraesentationes et quid Correspondentiae pauci norunt, nec scire quisquam potest, quid sint, nisi sciat quod Mundus spiritualis sit, et is distinctus a Mundo Naturali, nam inter Spiritualia et Naturalia dantur Correspondentiae, et quae existunt a spiritualibus in naturalibus, sunt Repraesentationes: Correspondentiae dicuntur quia correspondent, et Repraesentationes quia repraesentant.*

2988. *Ut aliqua idea Repraesentationum et Correspondentiarum habeatur, reflectatur modo super illa quae sunt Mentis, nempe Cogitationis et Voluntatis, haec solent e facie ita elucere, ut pateant in ejus vultu, affectiones prae caeteris, interiores ex oculis et in illis; cum illa quae sunt faciei, unum agunt cum illis quae sunt mentis, dicuntur Correspondere, et sunt Correspondentiae; et ipsi vultus faciei repraesentant, et sunt Repraesentationes. Similiter se habet cum illis quae fiunt per gestus in corpore, ut et cum omnibus actionibus, quae per Musculos producuntur, quod haec fiant secundum illa quae cogitat et vult homo, notum est; ipsi gestus et actiones, quae sunt corporis, repraesentant illa quae sunt mentis, et sunt Repraesentationes; et quod concordent, sunt Correspondentiae.*

2989. *Sciri etiam potest, quod tales effigies non existant in mente, quales sistuntur in vultu, sed quod modo sint affectiones, quae sic effigiantur: tum quod tales actus non existant in Mente, quales sistuntur per actiones in corpore, sed quod sint cogitationes quae sic figurantur: quae Mentis sunt, illa spiritualia sunt, quae autem corporis, illa naturalia sunt: inde patet, quod Correspondentia detur inter Spiritualia et Naturalia; et quod Repraesentatio sit Spiritualium in Naturalibus; seu quod idem, cum illa quae sunt Interni hominis effigiantur in Externo, tunc quae apparent in Externo, sunt Repraesentativa Interni, et quae concordant, sunt Correspondentia.*

2990. [29] *Notum etiam est, vel esse potest, quod sit Mundus Spiritualis, et quod Mundus Naturalis; Mundus Spiritualis in Universali est, ubi Spiritus et Angeli, et Mundus naturalis ubi homines: in particulari, est mundus spiritualis et naturalis apud unumquemvis hominem, Internus ejus homo est ipsi Mundus spiritualis, Externus autem est ipsi mundus naturalis; quae influunt e mundo spirituali, et sistuntur in naturali, sunt in genere Repraesentationes; et quantum conveniunt, sunt Correspondentiae.*

2991. [30] *Quod Naturalia repraesentent Spiritualia, et quod correspondeant, etiam sciri potest ex eo, quod Naturale nullatenus existere possit, nisi a causa se priori, causa ejus est*

ex spirituali, naturale quod non inde causam ducit, non datur; formae naturales sunt effectus, nec apparere possunt sicut causae, minus sicut causarum causae, seu principia, sed accipiunt formas secundum usum in loco in quo sunt; sed usque formae effectuum repraesentant illa quae sunt causarum; imo haec repraesentant, illa quae sunt principiorum; ita omnia naturalia repraesentant illa quae sunt spiritualium quibus correspondent; imo etiam spiritualia repraesentant illa quae sunt coelestium ex quibus sunt.

2992. [31] *Ex multa experientia mihi scire datum est, quod in Mundo Naturali, inque tribus ejus regnis, ne hilum sit, quod non repraesentet aliquid in mundo spirituali, seu quod non ibi habeat aliquid cui correspondeat: praeter plures experientias id quoque constare potuit ab hac: aliquoties cum in loquela essem de Visceribus corporis, et sequerer nexum illorum ab illis quae sunt capitis, ad illa quae sunt thoracis, usque ad illa quae sunt abdominis, quod tunc Angeli, qui supra me erant, duxerint cogitationes meas per spiritualia quibus illa correspondebant, et quidem ita ut nihil aberraret; illi ne hilum cogitabant de visceribus corporis de quibus ego, sed solum de spiritualibus quibus correspondebant. Talis est intelligentia Angelica, ut ex spiritualibus sciant omnia et singula quae in corpore, etiam arcanissima, quae nusquam ad cognitionem hominis pervenire possunt; imo omnia et singula quae in universo mundo, absque fallacia, et hoc, quia inde causae, et causarum principia.*

2993. [32] *Similiter se habet cum illis quae in Regno vegetabili sunt, ibi ne hilum datur quod non aliquid repraesentat in mundo spirituali, et ei correspondet, quod multoties per simile commercium cum angelis scire datum: causae etiam mihi dictae sunt, quod nempe causae omnium rerum naturalium sint e spiritualibus, et principia causarum e coelestibus; seu quod idem, quod omnia quae in mundo naturali sunt, causam ducant a Vero quod est spirituale, et principium a bono quod est coeleste, et quod naturalia procedant inde secundum omnes differentias veri et boni, quae in Regno Domini, ita ab Ipso Domino a Quo omne bonum et verum: haec non possunt non ut peregrina videri, imprimis illis, qui ultra na-*

turam cogitatione ascendere nolunt vel nequeunt; et qui non sciunt quid spirituale, ac ideo nec agnoscunt.

2994. [33] *Homo, quamdiu vivit in corpore, etiam parum de eo sentire et percipere potest, nam coelestia et spiritualia apud eum cadunt in naturalia quae in Externo ejus homine, et ibi amittit ille sensationem et perceptionem illorum. Repraesentativa et Correspondentia quae in Externo ejus homine, etiam talia sunt, ut non appareant similia illis, quibus in Interno homine correspondent, et quae repraesentant; ideo nec ad cognitionem ejus venire possunt, antequam externis illis exutus est: beatus tunc qui in correspondentia est, hoc est, cujus Externus homo correspondet Interno.*

2995. [34] *Homines Antiquissimae Ecclesiae, de quibus n: 1114 ad 1125, quia in singulis naturae aliquid spirituale et coeleste videbant, adeo ut naturalia illis servirent modo pro objectis cogitandi de spiritualibus et coelestibus, idcirco potuerunt cum Angelis loqui, et cum illis esse in Regno Domini quod in coelis simul cum in Regno Ipsius in terra seu in Ecclesia: apud illos sic conjuncta erant naturalia spiritualibus, et prorsus correspondebant. Aliter vero post illa tempora, cum malum et falsum incepit regnare, seu cum post aureum saeculum, ferreum incepit, tunc quia non amplius correspondentia, claudebatur coelum, usque adeo ut vix scire vellent quod Spirituale esset, imo tandem nec quod coelum et infernum, et quod vita post mortem.*

2996. [35] *Arcanissimum in mundo est, at nihil notius in altera vita, etiam unicuique spiritui, quod omnia quae in corpore humano correspondentiam habeant cum illis quae in coelo, usque adeo, ut ne quidem minima ibi particula sit, cui non spirituale et coeleste quoddam correspondet, seu quod idem, cui non Societates coelestes, nam hae sunt secundum omnia genera et species spiritualium et coelestium, et quidem in tali ordine, ut referant simul unum hominem, et hoc quoad omnia et singula, tam interiora quam exteriora ejus; inde est, quod universum coelum dicatur quoque Maximus Homo; et inde est, quod toties dictum, quod haec Societas pertineat ad hanc corporis provinciam, haec ad illam, et sic porro: causa est, quia Dominus est Solus Homo, et Coelum repræ-*

sentat Ipsum; et Divinum Bonum et Verum, quod ab Ipso, est quod facit coelum; in quo quia sunt Angeli, dicuntur in Domino esse. Qui autem in Inferno sunt, extra Maximum illum Hominem sunt, et correspondent sordibus, tum quoque vitiis.

2997. *Hoc quoque aliquatenus inde sciri potest, quod spiritualis seu Internus homo, qui est hominis spiritus* [36] *et vocatur ejus anima, similiter correspondentiam habeat cum ejus Naturali seu Externo homine, et quod correspondentia talis sit, ut quae Interni hominis sunt, spiritualia et coelestia sint; at quae Externi, naturalia et corporea; ut constare potest ab illis, quae supra n:* 2988. 2989, *de vultibus faciei, et de actibus corporis, dicta sunt: Homo etiam quoad Internum hominem est exiguum coelum, quia ad imaginem Domini creatus.*

2998. *Quod tales correspondentiae sint, per plures annos ita mihi familiare factum est, ut vix aliquid familiarius, tametsi tale sit, ut homo non sciat quod sit, et credat quod aliquem nexum habeat cum mundo spirituali, cum tamen omnis nexus ejus est inde, et ne quidem subsistere potest momento, nec aliqua pars in illo, absque hoc nexu; inde omnis ejus subsistentia. Etiam scire mihi datum, quaenam Societates angelicae ad unamquamvis provinciam corporis pertinent, tum quales sunt, ut quaenam et quales ad provinciam cordis; quaenam et quales ad provinciam pulmonum, tum quaenam et quales ad hepatis; tum quaenam et quales ad sensoria, ut ad oculum, ad aures, ad linguam, et ad reliqua; de quibus, ex Divina Domini Misericordia, singillatim.*

2999. *Praeterea nihil usquam in mundo creato datur, quod non correspondentiam habet cum illis quae in Mundo spirituali sunt, et sic quod non suo modo aliquid in Regno Domini repraesentat; inde omnium existentia et subsistentia. Si homo nosset, quomodo illa se habent, nusquam, sicut solet, omnia naturae tribueret.*

3000. *Inde est, quod omnia et singula, quae in universo sunt, repraesentent Regnum Domini, usque adeo, ut Universum cum suis sideribus, suis atmosphaeris, suis tribus regnis, nihil aliud sit quam quoddam theatrum repraesentati-*

vum gloriae Domini quae in coelis: in Regno Animali non solum Homo, sed etiam singula animalia, quoad minima et vilissima illorum, repraesentant; sicut vermiculi, qui humi repunt, et vescuntur oleribus, cum tempus illorum nuptiarum instat, quod tunc fiant chrysallides, et mox instruantur alis, et sic attollantur ab humo in atmosphaeram, suum coelum, et ibi fruantur suo gaudio, et suo libero, ludentes inter se, et ex florum opimis victum habentes, ponentes ova, et sic consulentes posteritati; et qui tunc in sui coeli statu sunt, etiam in pulchritudine sua sunt; quod haec repraesentativa sint Regni Domini, quisque videre potest.

3001. *Quod non sit nisi unica vita, quae est Domini, quae influit et facit ut vivat homo, imo ut vivant tam boni, quam mali, constare potest ab illis, quae in explicatione Verbi n:* 1954. 2021. 2536. 2658. 2706. 2886 *ad* 2889, *dicta et ostensa sunt; illi vitae correspondent Recipientia, quae per influxum illum Divinum vivificantur, et quidem ita, ut appareant sibi vivere ex se; haec Correspondentia est Vitae cum Recipientibus vitae; Recipientia, sicut sunt, ita vivunt; illi homines, qui in amore et charitate sunt, in Correspondentia sunt, nam conveniunt, et recipitur ab illis vita adaequate; illi vero qui in contrariis amori et charitati sunt, non in correspondentia sunt, quia ipsa vita non recipitur adaequate; inde talis apparentia vitae illis est, quales sunt. Hoc illustrari potest a multis, sicut ab organis motoriis et sensoriis corporis, in quae per animam vita influit; qualia illa sunt, tales sunt illorum actiones et sensationes: sicut etiam ex objectis, in quae influit lux a sole, illa quales formae recipientes sunt, tales ibi colorificationes: at in mundo spirituali sunt omnes modificationes, quae existunt ab influxu vitae, spirituales, inde tales differentiae intelligentiae et sapientiae.*

3002. *Exinde quoque constare potest, quomodo omnes formae naturales, tam quae animatae sunt, quam quae inanimatae, repraesentativae sint spiritualium et coelestium quae in Regno Domini, hoc est, quod omnia et singula in natura repraesentent, quantum et qualiter correspondent.*

3003. *Continuatio de Repraesentationibus et Correspondentiis, sequitur ad finem Capitis sequentis.*

GENESEOS
CAPUT VIGESIMUM QUARTUM.

3004. Quod Arcanissima in Sensu Interno lateant, quae hactenus ad nullius cognitionem pervenerunt, constare potest ab illis quae hactenus dicta et ostensa sunt, et ab illis quae, ex Divina Domini Misericordia, in sequentibus ostendentur: manifestissime constare potest a Sensu Interno binorum Nominum Domini nostri, JESUS CHRISTUS; haec cum nominantur, pauci aliam ideam habent, quam quod sint Nomina propria, et paene sicut nomina alius hominis, sed sanctiora; norunt quidem doctiores, quod Jesus significet Salvatorem, et Christus Unctum, et inde aliquam ideam interiorem capiunt; sed usque non sunt illa, quae Angeli in Coelo ex Nominibus illis percipiunt, sunt adhuc Diviniora, nempe per Jesum, cum nominatur ab homine legente Verbum, percipiunt Divinum Bonum, et per Christum Divinum Verum, et per utrumque Divinum Conjugium Boni et Veri, ac Veri et Boni; ita omne Divinum in conjugio coelesti, quod est coelum: quid Conjugium coeleste, videatur n: 2173. 2803.

3005. Quod JESUS in Sensu Interno sit Divinum Bonum, et CHRISTUS sit Divinum Verum, a multis in Verbo constare potest: quod Jesus sit Divinum Bonum, inde est, quia significat Salutem, Salvationem et Salvatorem; et quia illa, significat Divinum Bonum, ex Divino enim Bono, quod est Amoris et Misericordiae Domini, ac ita per receptionem illius, omnis salvatio: quod Christus sit Divinum Verum, inde est, quia significat Messiam, Unctum et Regem; quod Messias, Unctus et Rex sit Divinum Verum, constabit a sequentibus.

3006. Haec sunt, quae percipiunt Angeli, cum nominatur Jesus Christus, et haec sunt quae significantur per quod non in alio *Nomine* salus; et per quod Dominus toties dixerit

de Nomine suo, ut apud Johannem, „Quodcunque petieritis in *Nomine meo*, Ego faciam," XIV: 14. 15. 16: apud Eundem, „Haec scripta sunt, ut credatis quod *Jesus* sit *Christus* Filius Dei, et ut credentes vitam habeatis in *Nomine Ipsius*," XX: 31, et alibi; quod Nomen sit omne in uno complexu, per quod colitur Dominus, ita quale omnis cultus et doctrinae, videatur n: 2724; hic itaque Bonum amoris et charitatis conjunctum Vero fidei, quod est complexus omnis doctrinae et omnis cultus.

3007. Quod Christus sit idem ac Messias, Unctus et Rex; et quod Messias, Unctus et Rex sit idem ac Divinum Verum, constare potest.

3008. Quod *Primum* attinet, quod Christus sit idem ac Messias, Unctus et Rex, patet ab his locis in Verbo; apud Johannem, „Andreas invenit fratrem proprium Simonem, et dicit ei, invenimus *Messiam*, quod est, si interpreteris, *Christus*," I: 42: apud Eundem, „Multi ex turba audientes verbum, dixerunt, hic est vere Propheta; alii dixerunt, hic est *Christus;* alii vero dixerunt, num ergo ex Galilaea *Christus* venturus est; nonne Scriptura dicit, quod ex semine Davidis, et ex Bethleem, oppido ubi David erat, *Christus* venturus," VII: 40. 41. 42; Christus manifeste pro Messia quem exspectarunt: apud Eundem, „Ergone vere agnoverunt principes, quod hic vere sit *Christus;* sed hunc novimus unde sit, *Christus* autem cum venit, nemo scit unde sit," VII: 25. 26. 27; Christus pro Messia; quod nemo sciret unde sit, erat, quia non agnosceretur: apud Eundem, „Circumdederunt Jesum Judaei, et dixerunt illi, quousque animam nostram suspendis, si tu es *Christus*, dic nobis libero ore; respondit illis Jesus, dixi vobis, sed non creditis," X: 24. 25; hic quoque Christus pro Messia, quem exspectarunt: apud Eundem, „Respondit turba, nos audivimus ex Lege, quod *Christus* manet in aeternum," XII: 34, Christus pro Messia: apud Eundem, „Martha dicebat, ego credidi, quod tu sis *Christus*, Filius Dei, qui in mundum venturus erat," XI: 27, nempe quod Messias; apud Lucam, „Erat homo in Hierosolyma, cui nomen Simeon, erat illi responsum factum a Spiritu Sancto, non visurum mortem, antequam videret *Christum Domini*," II: 25. 26, pro

quod Messiam, seu Unctum Jehovae: apud Eundem, „Jesus dixit discipulis, vos vero, quem Me dicitis esse, respondens Petrus dixit, *Christus Dei;*" IX: 20. Marc: VIII: 29; praeter alibi, ut Matth: XXVI: 63. 64. Joh: VI: 68. 69. Marc: XIV: 61. 62. Quia nunc Christus et Messias est idem, et Christus in Graeca lingua, et Messias in Hebraea significat Unctum, inde patet quod Christus sit idem ac Unctus, tum quoque idem ac Rex, nam Reges vocabantur in genere Uncti, ut patet ab Historicis Verbi multis in locis, tum etiam in Propheticis, ut apud Davidem, „Constiterunt reges terrae, et consultarunt una super Jehovam, et super *Unctum Ipsius*," Psalm: II: 2: apud Eundem, „Nunc novi, quod salvet Jehovah *Unctum suum*, respondebit Ipsi e coelis sanctitatis suae, in virtutibus salutis dextrae Ipsius," Psalm: XX: 7: apud Eundem, „Jehovah robur illis, et robur salutum *Uncti Ipsius*," Psalm: XXVIII: 8: apud Samuelem, „Jehovah dabit robur Regi suo, et exaltabit cornu *Uncti sui*," 1 Sam: II: 10; ibi et pluries alibi Unctus pro Rege; in lingua originali legitur Messias; in propheticis illis in sensu interno agitur de Domino; qui quod Rex, etiam patet a locis in Novo Testamento; ut apud Matthaeum, „Quaesivit Jesum praeses, tune es *Rex Judaeorum*, Jesus dixit illi, tu dicis," XXVII: 11: [1] apud Lucam, „Pilatus interrogavit Jesum, dicens, Tune es *Rex Judaeorum*, Ipse respondens illi dixit, tu dicis," XXIII: 3. Marc: XV: 2. [2] apud Johannem, „Clamarunt, Osanna, Benedictus qui venit in Nomine Domini, *Rex Israëlis*," XII: 13: apud Eundem, „Dixit Nathanael, Rabbi, Tu es Filius Dei, Tu ex *Rex Israëlis*," I: 50.

3009. Quod alterum attinet, nempe quod Messias, Unctus et Rex sit idem ac Divinum Verum, constat a plurimis locis in Verbo, et ostensum est aliquoties in explicationibus, ut n: 1672. 1728. 2015. 2069; ac Ipse Dominus hoc docet apud Johannem, „Dixit ad Jesum Pilatus, nonne ergo *Rex es Tu*, respondit Jesus, tu dicis, quia *Rex sum Ego;* Ego in hoc natus sum, et in hoc veni in mundum, ut testimonium dem *Veritati*, omnis qui est ex *Veritate*, audit vocem meam," XVIII: 37; inde constat, quod ipsum Divinum Verum sit, ex quo Dominus Rex dictus: quod ungerentur Reges, et inde dicti Uncti,

erat, quia Oleum, quo ungebantur, significabat Bonum, n: 886. 2832, [3] et quod Verum, quod Rex significabat, esset ex Bono, ita Boni Verum, et sic Regium apud illos repraesentaret Dominum quoad Divinum Verum quod est ex Divino Bono, ita Conjugium Divinum Boni in Vero; at Sacerdotale Conjugium Divinum Veri in Bono; hoc significatur per Jesum, illud per Christum.

3010. Inde patet, quid per Christos significatur apud Matthaeum, „Videte, ne quis vos seducat; multi enim venient sub Nomine meo, dicentes, ego sum *Christus*, et multos seducent. Tunc si quis dixerit vobis, ecce hic est *Christus*, aut ibi, ne credite, surgent enim *falsi Christi*, et falsi prophetae," XXIV: 5. 23. 24. Marc: XIII: 21. 22, ibi per falsos Christos, significantur Vera non Divina seu falsa, et per falsos prophetas qui docent illa, n: 2534; apud Eundem, „Ne vocemini Magistri, unus enim vester est Magister, *Christus*," XXIII: 10; Christus pro Vero Divino. Inde patet, quid Christianus, nempe qui in vero ex bono.

3011. Inde videri potest, quae recondita Verbum in se habet, quae nusquam in cognitionem alicujus venire possunt, nisi ex sensu interno.

CAPUT XXIV.

1. Et Abraham senex venit in dies, et JEHOVAH benedixit Abrahamo in omnibus.

2. Et dixit Abraham ad servum suum seniorem domus suae, administrantem omnia quae ei, pone quaeso manum tuam sub femore meo.

3. Et adjurabo te in JEHOVAM DEUM coeli et DEUM terrae, quod non accipias mulierem filio meo e filiabus Canàanitae; cujus ego habito in medio.

4. Sed ad terram meam, et ad nativitatem meam eas, et accipies mulierem filio meo Jischako.

5. Et dixit ad eum servus, forte non vult mulier ire post me ad terram hanc, an reducendo reducam filium tuum ad terram, unde exivisti.

6. Et dixit ad illum Abraham, cave tibi ne forte reducas filium meum illuc.

7. JEHOVAH DEUS coeli, qui accepit me a domo patris mei, et e terra nativitatis meae, et qui loquutus est mihi, et qui juravit mihi, dicendo, semini tuo dabo terram hanc, Ipse mittet Angelum suum coram te, et accipies mulierem filio meo inde.

8. Et si non vult mulier ire post te, et immunis es ab adjuratione mea hac, tantum filium meum non reducas illuc.

9. Et posuit servus manum suam sub femore Abrahami domini sui, et adjuravit ei super verbo hoc.

10. Et sumsit servus decem camelos e camelis Domini sui, et ivit, et omne bonum domini sui in manu sua, et surrexit, et ivit ad Aram Naharaim, ad urbem Nachoris.

11. Et in genua procumbere fecit camelos ab extra urbem, ad puteum aquarum, juxta tempus vesperae, juxta tempus exire haustrices.

12. Et dixit, JEHOVAH DEUS domini mei Abrahami, obvenire fac quaeso coram me hodie, et fac misericordiam cum domino meo Abrahamo.

13. Ecce ego sto super ad fontem aquarum, et filiae virorum urbis exeuntes ad hauriendum aquas.

14. Et sit, puella, ad quam dico, declina quaeso cadum tuum, et bibam, et dicat, bibe, et etiam camelos tuos potabo, illam destinasti servo tuo Jischako, et in hoc cognoscam, quod fecisti misericordiam cum domino meo.

15. Et fuit, ille vix absolvit loqui, et ecce Rebecca exit, quae nata Bethueli filio Milckae uxoris Nachoris, fratris Abrahami, et cadus ejus super humero ejus.

16. Et puella bona aspectu valde, virgo, et vir non cognoverat illam, et descendit ad fontem, et implevit cadum suum, et ascendit.

17. Et cucurrit servus obviam illi, et dixit, sorbere fac me quaeso parum aquae e cado tuo.

18. Et dixit, bibe domine mi, et festinavit et demisit cadum suum super manum suam, et potare fecit illum.

19. Et absolvit potare facere illum, et dicit, etiam camelis tuis hauriam, usque dum absolverint bibere.

20. Et festinabat, et evacuabat cadum suum ad canalem, et currebat adhuc ad puteum ad hauriendum, et hauriebat omnibus camelis illius.

21. Et vir obstupescens illi, continens se ad sciendum, an prosperavisset Jehovah viam suam, vel non.

22. Et fuit, quando absolverunt cameli bibere, et accepit vir monile auri, dimidium sicli pondus ejus, et duas armillas super manus ejus, decem auri pondus earum.

23. Et dixit, filia cujus tu, indica quaeso mihi, an est domo patris tui locus nobis ad pernoctandum.

24. Et dixit ad illum, filia Bethuelis ego, filii Milckae, quem genuit Nachori.

25. Et dixit ad illum, etiam stramen, etiam pabulum multum nobiscum, etiam locus ad pernoctandum.

26. Et inflexit se vir, et incurvavit se Jehovae.

27. Et dixit, Benedictus Jehovah Deus domini mei Abrahami, qui non dereliquit misericordiam suam, et veritatem suam a cum domino meo, ego in via, duxit me Jehovah domum fratrum domini mei.

28. Et cucurrit puella, et indicabat domui matris suae, juxta verba illa.

29. Et Rebeccae frater, et nomen ejus Laban, et currebat Laban ad virum foras ad fontem.

30. Et fuit, ut videre monile et armillas super manibus sororis suae, et ut audire eum verba Rebeccae sororis suae, dicendo, ita loquutus ad me vir; et venit ad virum, et ecce stans apud camelos apud fontem.

31. Et dixit, veni benedicte Jehovae, quare stas foris, et ego verri domum, et locus camelis.

32. Et venit vir domum, et solvit camelos, et dedit stramen et pabulum camelis, et aquam ad lavandum pedes ejus, et pedes virorum qui cum illo.

33. Et ponebatur coram illo ad edendum, et dixit, non edo, usque dum loquutus sum verba mea, et dixit, loquere.

34. Et dixit, servus Abrahami ego.

35. Et Jehovah benedixit domino meo valde, et magnificavit, et dedit ei gregem et armentum, et argentum et aurum, et servos, et ancillas, et camelos, et asinos.

36. Et peperit Sarah uxor domini mei filium domino meo post senectutem suam, et dedit illi omnia quae ei.

37. Et adjuravit me dominus meus, dicendo, non accipies mulierem filio meo e filiabus Canaanitae, cujus ego habito in terra.

38. Non nisi ad domum patris mei ibis, et ad familiam meam, et accipies mulierem filio meo.

39. Et dixi ad dominum meum, forte non eat mulier post me.

40. Et dixit ad me, Jehovah, Quo ambulavi coram, mittet angelum suum cum te, et prosperabit viam tuam, et accipias mulierem filio meo, e familia mea, et a domo patris mei;

41. Tunc immunis eris ab obsecratione mea, quod veneris ad familiam meam; et si non dederint tibi, et eris immunis ab obsecratione mea.

42. Et veni hodie ad fontem, et dixi, Jehovah Deus domini mei Abrahami, si sit Tibi, quaeso, prosperans viam meam, quae ego ambulans super.

43. Ecce ego sto apud fontem aquarum, et sit, adolescentula exiens ad hauriendum, et dico ad illam, fac potare me quaeso parum aquae e cado tuo.

44. Et dicat ad me, etiam tu bibe, et etiam camelis tuis hauriam, illa mulier, quam destinavit Jehovah filio Domini mei.

45. Ego vix absolvi loqui ad cor meum, et ecce Rebecca exit, et cadus ejus super humero ejus, et descendit ad fontem, et haurit, et dixi ad illam, fac potare me quaeso.

46. Et festinabat, et demittebat cadum suum desuper se, et dicebat, bibe, et etiam camelos tuos potabo; et bibi, et etiam camelos potavit.

47. Et interrogabam illam, et dicebam, filia cujus tu, et dixit, filia Bethuelis filii Nachoris, quem peperit illi Milcah: et posui monile super nasum illius, et armillas super manus illius.

48. Et inflexi et incurvavi me Jehovae, et benedixi Jehovae Deo domini mei Abrahami, qui duxit me in viam veritatis ad accipiendum filiam fratris domini mei filio suo.

49. Et nunc, si sitis vos facientes misericordiam et veritatem cum domino meo, indicate mihi, et si non, indicate mihi, et spectabo ad dextram, vel ad sinistram.

50. Et respondit Laban et Bethuel, et dixerunt, a JEHOVAH exivit verbum, non possumus loqui ad te malum vel bonum.

51. Ecce Rebecca coram te, accipe et vade, et sit mulier filio domini tui, quemadmodum loquutus JEHOVAH.

52. Et fuit, ut audivit servus Abrahami verba illorum, et incurvavit se ad terram JEHOVAE.

53. Et eduxit servus vasa argenti et vasa auri, et vestes, et dedit Rebeccae, et pretiosa dedit fratri ejus, et matri ejus.

54. Et ederunt et biberunt illi et viri qui cum illo, et pernoctarunt, et surrexerunt in mane, et dixit, mitte me domino meo.

55. Et dixit frater ejus, et mater ejus, maneat puella cum nobis dies aut decem, post ibis.

56. Et dixit ad illos, ne moremini me, et JEHOVAH prosperavit viam meam, mitte me, et eam, domino meo.

57. Et dixerunt, vocemus puellam, et interrogemus os illius.

58. Et vocarunt Rebeccam, et dixerunt ad illam, an eas cum viro hoc, et dixit, ibo.

59. Et miserunt Rebeccam sororem suam, et nutricem ejus, et servum Abrahami, et viros ejus.

60. Et benedixerunt Rebeccae, et dixerunt illi, soror nostra tu sis in millia myriadis, et haereditet semen tuum portam osorum tuorum.

61. Et surrexit Rebecca, et puellae ejus, et equitabant super camelis, et ibant post virum; et accepit servus Rebeccam, et ivit.

62. Et Jischak venit a veniendo Beer-lachai-roi, et ille habitans in terra meridiei.

63. Et exivit Jischak ad meditandum in agro versus vesperam, et sustulit oculos suos, et vidit, et ecce cameli venientes.

64. Et sustulit Rebecca oculos suos, et vidit Jischakum, et cecidit desuper camelo.

65. Et dixit ad servum, quis vir ille ibi ambulans in agro obviam nobis, et dixit servus, ille dominus meus; et accepit peplum, et obtexit se.

66. Et narrabat servus Jischako omnia verba quae fecit.

67. Et introduxit illam Jischak in tentorium Sarae matris suae, et accepit Rebeccam, et erat ei in mulierem, et amavit illam; et consolatus est Jischakus post matrem suam.

CONTENTA.

3012. Describitur in sensu interno omnis processus conjunctionis Veri cum Bono in Divino Rationali Domini: in hoc Capite, processus initiationis quae praecedit conjunctionem: Jischakus est Bonum Rationalis; Rebecca hic est Verum initiandum Bono; Laban est affectio boni in naturali homine.

3013. Processus initiationis in sensu interno ita descriptus est: cum status esset, et omnia in ordinem Divinum coelestem redacta a Domino, ut Divino Bono Rationalis Ipsius conjungeretur Divinum Verum, et hoc per viam communem ex Naturali homine, nempe ex scientificis, cognitionibus et doctrinalibus, quae ibi, quod tunc per influxum Divinum Domini inde vera evocata, initiata Bono in Rationali, et facta Divina; ita, quod Rationale a Domino factum Divinum sicut quoad Bonum, etiam quoad Verum.

3014. Ex hoc Capite, et ex sequentibus, constare potest, quae arcana in sensu interno Verbi continentur.

SENSUS INTERNUS.

3015. Vers: 1. *Et Abraham senex venit in dies, et Jehovah benedixit Abrahamo in omnibus.* Abraham senex venit in dies, significat cum adesset status quod Humanum Domini fieret Divinum: et Jehovah benedixit Abrahamo in omnibus significat cum a Domino omnia in Divinum ordinem disposita essent.

3016. Abraham senex cum venit in dies, quod significet cum adesset status quod Humanum Domini fieret Divinum, constat a repraesentatione Abrahami, quod sit Dominus, de qua n: 1893. 1965. 1989. 2011. 2172. 2198. 2501. 2833. 2836, et alibi multoties; a significatione senis seu senectutis,

quod sit exuere quod humanum est, ac induere quod coeleste, de qua n: 1854. 2198, et cum praedicatur de Domino, quod sit induere Divinum; et a significatione diei, quod sit status, de qua n: 23. 487. 488. 493. 893. 2788; inde venire in dies, quod sit cum adesset status. Quod senex, et venire in dies, illa significent, causa est, quia apud Angelos nulla idea senectutis est, nec progredientis aetatis quae est venire in dies, sed idea status quoad vitam in qua sunt, quare cum progressus aetatis et senectus nominatur in Verbo, Angeli qui apud hominem, non possunt aliam ideam habere quam status vitae in qua sunt, et in qua homines cum percurrunt aetates usque ad ultimam, quod nempe successive sic exuant humanum, ac induant coeleste, nam vita humana non aliud est ab infantia ad senium, quam progressio a mundo ad coelum, ac ultima quae est mors, est ipse transitus, sepultura ideo est resurrectio quia plenaria exuitio, n: 2916. 2917; quia Angeli in tali idea sunt, non aliud per venire in dies et per senectutem in sensu interno, qui principaliter pro Angelis est, et pro hominibus qui angelicae Mentes sunt, significari potest.

3017. Et Jehovah benedixit Abrahamo in omnibus, quod significet cum a Domino in Divinum ordinem omnia disposita essent, seu quod idem, cum Dominus omnia in Divinum ordinem disposuit, constat inde, quod Jehovah sit Dominus quoad ipsum Divinum, n: 1343. 1736. 1815. 2004. 2005. 2018. 2025. 2921, et quod tunc Abrahamus repraesentet Dominum quoad Divinum Humanum, n: 2833. 2836, quare cum dicitur, quod Jehovah benedixit Abrahamo in omnibus, intelligitur in sensu interno, quod Dominus ex ipso Divino in Humano suo omnia in Divinum ordinem disposuerit, nam benedicere cum dicitur de Humano Domini, significat illa; benedici enim cum praedicatur de homine, est locupletari bono spirituali et coelesti, n: 981. 1096. 1420. 1422, et tunc locupletatur illo, cum illa quae apud eum a Domino in ordinem spiritualem et coelestem, ita in Divini Ordinis imaginem et similitudinem disponuntur, n: 2475; regeneratio hominis nec aliud est. Quid autem sit, quod omnia a Domino in Divinum ordinem in Humano suo disposita sint, patet ab illis quae in hoc Capite sequuntur, nempe quod Divinum Ipsius Rationale, repraesenta-

tum per Jischakum, conceptum a Divino Bono repraesentato per Abrahamum, et natum ex Divino Vero repraesentato per Saram, nunc in Divinum illum ordinem dispositum sit, ut Ipsi conjungi possent Divina Vera ex ipso Humano: haec sunt Arcana, quae in hoc Capite in sensu interno continentur, de quibus Angeli claram lucem habent a Domino, nam in luce coeli haec patent sicut in clara die; at in luce mundi, in qua homo, vix quicquam, nisi obscure aliquid apud regeneratum, is enim etiam est in aliqua luce coeli.

3018. Vers: 2. *Et dixit Abraham ad servum suum seniorem domus suae, administrantem omnia quae ei; pone quaeso manum tuam sub femore meo.* Dixit Abraham ad servum suum seniorem domus suae, significat ordinationem et influxum Domini in Ipsius Naturale, quod est servus senior domus: administrantem omnia quae ei, significat Naturalis hominis officia: pone quaeso manum tuam sub femore meo, significat obstrictionem ejus quoad potentiam ad bonum amoris conjugialis.

3019. Dixit Abraham ad servum suum seniorem domus suae, quod significet ordinationem et influxum Domini in Ipsius Naturale, quod est servus senior domus, constat a significatione dicere hic, quod sit mandare quia ad servum, et quia agitur de dispositione illorum quae in Naturali homine a Divino, est ordinare et influere, omne enim quod agitur in Naturali seu Externo homine, ordinatur a Rationali seu Interno, et fit per influxum: quod servus senior domus, sit Naturale seu Naturalis homo, constare potest a significatione servi, quod sit illud quod inferius est, et servit superiori, seu quod idem, quod exterius est et servit interiori, videatur n: 2541. 2567; omnia quae sunt Naturalis hominis, ut scientifica cujuscunque generis, non aliud sunt quam servitia, inserviunt enim Rationali, ut aeque cogitare, et juste velle possit; quod Senior domus sit Naturalis homo, constare potest ab illis, quae sequuntur.

3020. Administrantem omnia quae ei, quod significet Naturalis hominis officia, constat ex significatione administrare, et quidem administrare omnia, quod sit obire officia seu munia: quod Naturalis homo respective ad Rationalem, seu quod idem, Externus homo respective ad Internum, se habeat similiter ac administrator in domo, videatur n: 1795; omnia quae in homine

sunt, se habent sicut una domus, hoc est, sicut una familia, quod sit qui Patrisfamilias munus obit, et sint qui servorum, ipsa Mens Rationalis est qui disponit omnia sicut Paterfamilias, et per influxum in mentem naturalem ordinat, Mens autem naturalis est quae ministrat et administrat; quia Mens naturalis est distincta a Mente Rationali, et in gradu infra hanc, et ex quodam proprio etiam agit, vocatur illa respective Servus senior domus, et administrans omnia quae ei ibi; quod mens naturalis sit distincta mens a Rationali, et in gradu inferiori, ac in quodam proprio, constare potest ex illis quae ibi, et ejus officiis; illa quae ibi, sunt omnia Scientifica, ita quoque omnes cognitiones cujuscunque generis, verbo omnia et singula quae sunt Memoriae exterioris seu corporeae, de qua n: 2471. 2480; illius etiam est omne imaginativum, quod est interius sensuale apud hominem, ac viget imprimis apud pueros et in aetate prima adolescentiae; illius etiam sunt omnes affectiones naturales, quas homo cum brutis animalibus communes habet; inde patet, quae ejus officia sunt: Mens autem Rationalis est interior; cognitiva quae ibi non patent coram homine, sed sunt, cum in corpore vivit, imperceptibilia, nempe omnia et singula quae sunt Memoriae interioris, de qua n: 2470. 2471. 2472. 2473. 2474. 2489. 2490; omne etiam cogitativum quod perceptivum aequi et justi, tum veri et boni, est ejus; etiam omnes affectiones spirituales, quae proprie humanae sunt, et per quas homo a brutis animalibus distinguitur; mens haec ab illis influit in mentem naturalem, et ea quae ibi excitat, et visu quodam intuetur, et sic judicat et concludit. Quod hae binae Mentes distinctae sint, patet manifeste ex eo, quod apud plures Mens naturalis dominetur super Mentem Rationalem, seu quod idem, Externus homo super Internum; et quod solum apud illos non dominetur, sed servit, qui in bono charitatis sunt, hoc est, qui a Domino se duci patiuntur.

3021. Pone quaeso manum tuam sub femore meo, quod significet obstrictionem ejus quoad potentiam ad bonum amoris conjugialis, constat a significatione manus, quod sit potentia, de qua n: 878; et a significatione femoris, quod sit bonum amoris conjugialis, de qua sequitur: quod sit obstrictio ad illam potentiam, constat ex eo, quod qui obstringerentur ad ali-

quod quod esset amoris conjugialis, ab antiquo ritu posuerint manum sub femore illius cui obstringebantur, et sic adjurati sint ab illo, et hoc ex causa, quia femur significabat amorem conjugialem, et manus potentiam seu quantum posset; omnes enim partes corporis humani correspondent spiritualibus et coelestibus in Maximo Homine, qui est Coelum, ut n: 2996. 2998, ostensum, et amplius in sequentibus, ex Divina Domini Misericordia, ostendetur; ipsa femora cum Lumbis correspondent Amori Conjugiali; haec Antiquissimis fuerunt nota, quare ritus plures illis inde fuerunt, inter quos etiam, quod ponerent manus sub femore, cum ad quoddam bonum amoris conjugialis obstringerentur; cognitio talium, quae Antiquis fuit aestimatissima, et inter praecipua scientiae et intelligentiae illorum, hodie prorsus deperdita est, usque adeo, ut ne quidem sciatur quod sit aliqua Correspondentia, et forte inde miraturi, quod talia per illum ritum significentur: hic quia agitur de desponsatione [4] Jischaki filii cum aliqua ex familia Abrahami, et servo seniori dictum, ut officio illo fungeretur, ideo hic ritus. Quod femur significet Amorem conjugialem, ex Correspondentia, ut dictum, etiam ab aliis locis in Verbo constare potest, ut ex processu mandato, cum Mulier accusaretur adulterii a viro suo, apud Mosen, „Adjurabit sacerdos mulierem juramento maledictionis, et dicet sacerdos mulieri, dabit Jehovah temet in maledictionem et in adjurationem in medio populi tui, in dando Jehovah *Femur tuum* cadens, et ventrem tuum tumentem. Cum bibendas dederit ei aquas, et fiet, si polluta et praevaricata praevaricationem in virum suum, et venient in illa aquae maledictae in amaritudines, et tumescet venter ejus, et *cadet Femur ejus*, et erit mulier in obsecrationem in medio populi sui," Num: V: 21. 27; quod femur caderet, significabat malum amoris conjugialis seu adulterium, caetera quae in eodem processu, quoad singula, specialia rei significabant, sic ut ne minimum sit, quod non involvit aliquod, utcunque homo, qui absque sancti idea legit Verbum, miraturus cur talia: ex significatione femoris, quod sit bonum amoris conjugialis, aliquoties dicitur quod egressi femur ejus, ut de Jacobo, „Fructificare et multiplicare, gens et coetus gentium erit ex te, et reges *ex feminibus tuis exibunt*," Gen: XXXV: 11; et ali-

bi, „Omnis anima veniens Jacobo ad Aegyptum, *egressi femur ejus*," Genes: XLVI: 26. Exod: I: 5; et de Gideone, „Gideoni erant septuaginta filii, *egressi femur ejus*," Jud: VIII: 30. Et quia femora, femina, lumbi, significant illa quae sunt amoris conjugialis, etiam significant illa quae sunt amoris et charitatis, ex causa quia amor conjugialis est fundamentalis omnis amoris, videatur n: 686. 2733. 2737. 2738. 2739, ex eadem enim origine sunt, nempe ex Conjugio coelesti, quod est boni et veri, de quibus videantur n: 2727 ad 2759; quod femur significet bonum amoris coelestis, et bonum amoris spiritualis, constare potest ab his locis, apud Johannem, „Sedens super equo albo, habebat super vestimento suo, et *super femore suo*, nomen scriptum, Rex regum, et Dominus dominorum," [Apoc:] XIX: 16; sedens super equo albo, quod sit Verbum, ita Dominus Qui Verbum, videatur n: 2760. 2761. 2762; quod Vestimentum sit Divinum Verum, n: 2576, ideo dicitur Rex regum, n: 3009, inde patet quid femur, quod nempe Divinum Bonum quod est amoris Ipsius, ex quo etiam vocatur Dominus dominorum, n: 3004 ad 3011, hoc quia est quale Domini, dicitur quod haberet super illis nomen scriptum, nomen enim significat quale, n: 1896. 2009. 2724. 3006: apud Davidem, „Accinge gladium tuum *super femur*, potens gloria tua et honore," Psalm: XLV: 4, ubi de Domino, gladius pro vero pugnante, n: 2799, femur pro bono amoris; accingere gladium super femur, est quod Verum ex quo pugnaret, esset ex bono amoris: apud Esaiam, „Erit justitia *cingulum lumborum Ipsius*, et veritas *cingulum feminum Ipsius*," XI: 5, ubi etiam de Domino; justitia quia praedicatur de bono amoris, n: 2235, vocatur cingulum lumborum; veritas quia ex bono, dicitur cingulum feminum; ita lumbi praedicantur de amore boni, et femina de amore veri: apud Eundem, „Non fessus, et non impingens in Ipso, non dormitabit, et non indormiet, et non solutum est *cingulum feminum Ipsius*, et non avulsa corrigia calceorum Ipsius," V: 27; de Domino, cingulum feminum pro amore veri, ut supra: apud Jeremiam, „Jehovah ad illum, quod emeret *cingulum lini*, et poneret super *lumbos*, sed per aquam non duceret; et abiret ad Euphratem, et absconderet illud in foramine petrae; quo facto,

cum abiit, et recepit illud e loco, corruptum erat," XIII: 1 ad 7; cingulum lini pro vero, repraesentativum, quod verum esset ex bono, erat, quod poneret illud super lumbos; quisque videre potest, quod haec repraesentativa sint, quae non sciri possunt quid significant, nisi ex correspondentiis, de quibus, ex Divina Domini Misericordia, ad finem quorundam Capitum; similiter quid significant illa, quae visa Ezechieli, Danieli, et Nebuchadnezari; Ezechieli, „Supra expansum, quod supra caput Cheruborum, quasi aspectus lapidis Sapphiri, similitudo throni; et super similitudine throni similitudo sicut aspectus Hominis super illo superius; et vidi sicut speciem prunae, sicut aspectum ignis intra illam [5] circumcirca; *ab aspectu Lumborum Ipsius et sursum, et ab aspectu Lumborum Ipsius et deorsum*, vidi quasi aspectum ignis, et splendorem illi circumcirca sicut aspectum iridis, quae est in nube in die pluviae, ita aspectus splendoris circumcirca, ita aspectus similitudinis gloriae Jehovae," I: 26. 27. 28; quod hoc repraesentativum fuerit Domini, ac Regni Ipsius, constare potest, et quod aspectus lumborum sursum et aspectus lumborum deorsum, sit Ipsius amoris, patet a significatione ignis, quod sit amor, n: 934, et a splendoris et iridis, quod sit inde sapientia et intelligentia n: 1042. 1043. 1053: Danieli, „Vir visus illi indutus linteis, et *Lumbi ejus cincti auro Uphasi*, et corpus ejus sicut Tharschisch, et facies ejus sicut aspectus fulguris, et oculi ejus sicut lampades ignis, et brachia ejus et pedes ejus sicut splendor aeris laevigati," X: [5.] 6, quid singula haec, nemini constare potest, nisi ex repraesentationibus et illarum correspondentiis, ut quid lumbi, quid corpus, quid facies, oculi, brachia, pedes; ex illis patet, quod Domini Regnum coeleste ita repraesentatum sit, in quo Divinus amor sunt lumbi, aurum uphasi quo cincti est bonum sapientiae quod ex amore, n: 113. 1551. 1552. Nebuchadnezari, apud Danielem, „Statuae caput erat aurum bonum; Pectus et Brachia ejus argentum; Venter et *Femora* ejus aes; Pedes ex parte ferrum, ex parte argilla," II: 32. 33; per statuam illam Status Ecclesiae successivi repraesentati sunt, per Caput quod aurum primus status, qui fuit coelestis quia amoris in Dominum; per pectus et brachia quae argentum, secundus status, qui fuit spiritualis quia cha-

ritatis erga proximum; per ventrem et femora quae aes, tertius status, qui fuit boni naturalis, quod est aes, n: 425. 1551, bonum naturale est amoris seu charitatis erga proximum in gradu infra bonum spirituale; per pedes qui ferrum et argilla, quartus status qui fuit veri naturalis, quod est ferrum, n: 425. 426, et quoque nullius cohaerentiae cum bono, quod est argilla: ex his constare potest, quid per femora et lumbos significatur, quod nempe amor conjugialis principaliter, et inde omnis amor genuinus, ut ex adductis locis patet, et quoque ex Genes: XXXII: 26. 32. 33. Esai: XX: 2. 3. 4. Nahum: II: 2. Psalm: LXIX: 24. Exod: XII: 11. Luc: XII: 35. 36: etiam in opposito sensu amoris illis contrarii, nempe sui et mundi, 1 Reg: II: 5. 6. Esai: XXXII: 10. 11. Jerem: XXX: 6. Cap: XLVIII: 37. Ezech: XXIX: 7. Amos: VIII: 10.

3022. Vers: 3. 4. *Et adjurabo te in Jehovam Deum coeli et Deum terrae, quod non accipias mulierem filio meo e filiabus Canaanitae, cujus ego habito in medio: Sed ad terram meam, et ad nativitatem meam eas, et accipies mulierem filio meo Jischako.* Et adjurabo te in Jehovam Deum coeli et Deum terrae, significat obstrictionem sanctissimam ad Divinum quod in supremis et in illis quae inde: quod non accipias mulierem filio meo e filiabus Canaanitae, significat quod Rationale Divinum non conjungeretur alicui affectioni quae cum vero discordat: cujus ego habito in medio, significat discordantia in humano materno quae cingunt: sed ad terram meam et ad nativitatem meam eas, significat ad coelestia et spiritualia Divina, quae Dominus Sibi Ipsi acquisivit: et accipies mulierem filio meo Jischako, significat quod inde veri affectio quae conjungeretur affectioni boni Rationalis.

3023. Adjurabo te in Jehovam Deum coeli et Deum terrae, quod significet obstrictionem sanctissimam ad Divinum quod in supremis, et in illis quae inde, constat a significatione adjurare, quod sit per juramentum obstringere, adjuratio enim non aliud est quam obstrictio, et haec sanctissima cum in Jehovam Deum coeli et Deum terrae, hoc est, ad Divinum quod supra et quod infra, seu quod idem, ad Divinum quod in supremis et in illis quae inde: Jehovah Deus coeli quia dicitur de

Domino, est Ipse Jehovah qui Pater vocatur, ex quo conceptus, ita qui Divina Ipsius Essentia, ipsa enim conceptio dedit ipsissimam Essentiam ex qua fuit; Jehovah Deus terrae, est tunc Jehovah qui Filius dicitur, ita Humana Ipsius Essentia, exstitit haec ab illa cum Dominus eam quoque Divinam fecit; ita significatur per Jehovam Deum coeli Divinum quod in supremis, et per Jehovam Deum terrae Divinum quod in illis quae inde. Dominus autem Jehovah Deus coeli dicitur ex Divino Ipsius quod in coelis, et Deus terrae ex Divino quod in terris; Divinum in coelis etiam est quod apud hominem in internis ejus, Divinum autem in terra est quod in ejus externis; interna enim hominis sunt ejus coelum, quia per illa conjunctus est angelis, externa autem ejus sunt terra, nam per illa conjunctus est hominibus, n: 82. 913. 1411. 1733; cum homo regeneratus est, tunc illa influunt in haec, et haec sunt ab illis: inde etiam sciri potest, quid Ecclesiae Interna, et quid ejus Externa.

3024. Quod non accipias mulierem filio meo e filiabus Canaanitae, significet quod Rationale Divinum non conjungeretur alicui affectioni quae cum vero discordat, constat a significatione accipere mulierem, quod sit conjungi per foedus conjugii; ex significatione filii mei, nempe Jischaki, quod sit Rationale Divinum Domini; de qua n: 1893. 2066. 2083. 2630; a significatione filiarum, quod sint affectiones, de qua n: 489. 490. 491. 568. 2362; et a significatione Canaanitae, quod sit malum, de qua n: 1444. 1573. 1574; inde est quod filiae Canaanitae sint affectiones, quae a vero discordant. Agitur hic de Vero Divino, quod adjungendum Bono Divino Rationalis Domini, ut videri potest a contentis n: 3013; per mulierem quae foedere conjugii associanda, intelligitur ipsum illud Verum, quod per viam communem ex Naturali homine evocandum; per filium meum intelligitur Rationale Domini quoad bonum, cui adjungendum seu associandum; inde scire potest, quod per non acciperet mulierem filio e filiabus Canaanitae, significetur, quod non conjungeretur alicui affectioni quae a vero discordat; omnis conjunctio veri cum bono fit per affectionem, nusquam enim aliquod verum intrat in Rationale hominis, et ibi conjungitur, nisi per affectionem, nam in affectione

est bonum amoris, quod unice conjungit, n: 1895, quod etiam notum potest esse ei qui reflectit. Quod filiae Canaanitae significent affectiones quae a vero discordant, hoc est, affectiones falsi, constare potest a significatione filiarum; Filiae enim in Verbo multis locis nominantur, et quisque ibi videre potest quod non filiae intelligantur, sicut Filia Zionis, Filia Hierosolymae, Filia Tharschisch, Filia populi mei, quae quod sint affectiones boni et veri, in locis supra adductis ostensum est; et quia sunt affectiones boni et veri, etiam sunt Ecclesiae, nam Ecclesiae sunt Ecclesiae ex affectionibus illis; inde est, quod per Filiam Zionis significetur Ecclesia coelestis, et hoc ex affectione boni, per Filiam autem Hierosolymae [6] Ecclesia spiritualis, ex affectione veri, n: 2362; etiam per filiam populi mei, Esai: XXII: 4. Jer: VI: 14. 26. Cap: VIII: 19. 21. 22. 23. Cap: XIV: 17. Thren: II: 11. Cap: IV: 6. Ezech: XIII: 17. Inde patet, quid per Filias Gentium, ut per filias Philistaeorum, filias Aegypti, filias Tyri et Sidonis, filias Edomi, filias Moabi, filias Chaldaeorum et Babelis, filias Sodomae, significatur, quod nempe affectiones mali et falsi, ex quibus Religiosa illorum, ita ipsa Religiosa; quod haec sit significatio filiarum, constare potest ab his locis; apud Ezechielem, „*Filiae Gentium* lamentabuntur Aegyptum, plange super multitudine Aegypti, et descendere fac illam, illam et *Filias Gentium magnificarum* ad terram inferiorum cum descendentibus foveam," XXXII: 16. 18, filiae gentium magnificarum pro affectionibus mali: apud Samuelem, „Ne indicate in Gath, ne evangelizate in plateis Askalonis, forte gaudent *Filiae Philistaeorum*, forte exultant *filiae praeputiatorum*," 2 Sam: I: 20: apud Ezechielem, „Scortata es cum filiis Aegypti, dedi te in animam odentium te, *Filiarum Philistaeorum*, antequam revelaretur malum tuum, sicut tempus ignominiae *Filiarum Syriae*, et omnium circuituum ejus, *Filiarum Philistaeorum* contemnentium te e circuitu," XVI: 26. 27. 57; quod non filiae hic intellectae sint, quisque videre potest, sed quod religiosa talium qui significantur per Philistaeos, quae talia quod multum loquantur de fide, et nullam fidei vitam agunt, videatur n: 1197. 1198, inde etiam dicti sunt praeputiati, hoc est, absque charitate. Apud Jeremiam, „Ascende Gilead, et sume balsamum *Virgo Filia Ae-*

gypti. Vasa migrationis fac tibi habitatrix *Filia Aegypti.* Pudefacta est *Filia Aegypti*, data in manum populi septentrionis, » XLVI: 11. 19. 24; filia Aegypti pro affectione ratiocinandi de veris fidei num ita sit, ex scientificis, ita pro religioso quod inde exsurgit, quod tale est, quod nihil credatur nisi quod sensibus capitur, ita nihil veri fidei, videatur n: 215. 232. 233. 1164. 1165. 1186. 1385. 2196. 2203. 2209. 2568. 2588. Apud Esaiam, « Dixit, non addes amplius exultare oppressa *Filia Sidonis,* » XXIII: 12: [7] apud Davidem, « *Filia Tyri* in munere, facies tuas deprecabuntur divites populi, » Psalm: XLV: 13; quid filia Sidonis et filia Tyri, patet a significatione Sidonis et Tyri, de qua n: 1201. Apud Jeremiam, « Gaude et laetare *Filia Edomi;* consummata est iniquitas tua *Filia Sionis,* non addet migrare facere te, visitabitur iniquitas tua *Filia Edomi,* » Thren: IV: [21.] 22. Apud Esaiam, « Sicut avis vagabunda, nidus emissus, erunt *Filiae Moabi,* » XVI: 2: apud Eundem, « Descende et sede super pulvere *Virgo Filia Babelis,* sede ad terram, non thronus, *Filia Chaldaeorum.* Sede silens, et intra in tenebras *Filia Chaldaeorum,* quia non addes, vocent te dominam regnorum, » XLVII: 1. 5: apud Jeremiam, « Populus veniens e septentrione, ordinatus sicut vir ad bellum, super te *Filia Babelis,* » L: 41. 42: apud Eundem, « *Filia Babelis* sicut area, tempus ad triturandum eam, » LI: 33: apud Sachariam, « Heu Zion eripe te, habitans cum *Filia Babelis,* » II: 11: apud Davidem, « *Filia Babelis* vastata est, » Psalm: CXXXVII: 8: apud Ezechielem, « Sorores tuae, Sodoma et *Filiae ejus* redibunt ad antiquum suum; et Samaria et *Filiae ejus* redibunt ad antiquum suum, » XVI: 55; quod in his locis per filias non filiae intellectae sint, quisque videre potest, sed quod affectiones quae a vero discordant, ita religiosa quae sunt inde; quaenam autem religiosa sunt, patet a significatione illorum populorum, ut ab Edomi, Moabi, Chaldaeorum, Babelis, Sodomae, Samariae, de quibus passim in explicationibus ad Capita priora Geneseos: inde nunc constat, quid per filias Canaanitae hic loci significatur. Quod non contraherent matrimonia cum filiabus Canaanitarum, spectabat quoque illa spiritualia, quod bonum et falsum, ac malum et verum, non conjungerentur, inde enim prophanatio; prohibitio etiam erat re-

praesentativum illius rei, de qua Deut: VII: 3, et apud Malachiam, [8] „Prophanavit Jehudah sanctitatem Jehovae, quod amavit et maritavit *Filiam dei alieni*,“ II: 11.

3025. Cujus ego habito in medio, quod significet discordantia in humano materno quae cingunt, constat ex significatione habitare in medio, nempe Canaanitae, quod sint illa quae circumcirca sunt, seu quae cingunt; quae quod sint discordantia a vero, constat ab illis quae mox supra dicta sunt de significatione filiarum Canaanitae: quod haec sint illa, quae Dominus ex materno per haereditarium accepit, et quae postea, cum Humanum suum Divinum fecit, expulit, constare potest ex illis, quae prius de eadem re, n: 1414. 1444. 1573. 2159. 2574. 2649, dicta et ostensa sunt.

3026. Sed ad terram meam et ad nativitatem meam eas, quod significet ad coelestia et spiritualia Divina, quae Dominus Sibi Ipsi acquisivit, constat a significatione terrae, quod sit coeleste amoris, de qua n: 1413. 1607; et ex significatione nativitatis, quod sit spirituale amoris, de qua n: 1145. 1255; hic coelestia et spiritualia Divina, quia de Domino agitur, quae quod propria potentia sibi acquisiverit, videatur n: 1815. 1921. 2025. 2026. 2083. 2500.

3027. Quod accipies mulierem filio meo Jischako, significet quod inde veri affectio quae conjungeretur affectioni boni Rationalis, constat ab illis quae supra, n: 3024, dicta sunt.

3028. Vers: 5. 6. *Et dixit ad eum servus, forte non vult mulier ire post me ad terram hanc, an reducendo reducam filium tuum ad terram, unde exivisti. Et dixit ad illum Abraham, cave tibi ne forte reducas filium meum illuc.* Dixit ad eum servus, significat perceptionem Domini de Naturali homine: forte non vult mulier ire post me ad terram hanc, significat Naturalis hominis dubitationem de affectione illa, num separabilis esset: an reducendo reducam filium tuum ad terram unde exivisti, significat num usque conjungi posset Bono Divino Rationalis: dixit ad illum Abraham, significat perceptionem Domini ex Divino: cave ne reducas filium meum illuc, significat quod nusquam conjungi posset.

3029. Dixit ad eum servus, quod significet perceptionem Domini de Naturali homine, constat a significatione dicere,

M *

quod sit percipere, de qua n: 1791. 1815. 1819. 1822. 1898. 1919. 2080. 2506. 2515. 2552; et a significatione servi hic, quod sit Naturalis homo, de qua supra, n: 3019. 3020: quicquid agitur in Naturali homine, et qualis est naturalis homo, hoc percipitur in Rationali, quod enim in homine inferius est, hoc percipitur a superiori, videatur n: 2654; inde est, quod dixit ad eum servus, significet perceptionem Domini de Naturali homine.

3030. Forte non vult mulier ire post me ad terram hanc, quod significet Naturalis hominis dubitationem de affectione illa num separabilis esset, constat a significatione mulieris, quod sit verum, hic e naturali, quod conjungendum Bono Divino Rationalis; et quia omnis conjunctio fit per affectionem, ut supra n: 3024, dictum, ita per mulierem significatur affectio istius veri; et a significatione ire post me seu sequi ad terram hanc, quod sit separari a Naturali, et conjungi Rationali, terra enim hic ut supra n: 3026, est bonum amoris, quod Rationalis; quod dubitatio sit videtur ab eo quod dicatur, forte non vult. Ex illis quae supra dicta sunt patet, quid haec et sequentia ad Vers: 8, et porro, involvunt; quae ut melius intelligantur, paucis adhuc dicendum: Rationale genuinum *est* ex bono, et *existit* ex vero; bonum influit per viam internam, verum autem per viam externam; bonum cum vero se sic in Rationali conjungit, et faciunt ut sit Rationale; nisi bonum ibi conjunctum sit cum vero, non est Rationale, tametsi appareat ex eo, quod ratiocinari possit homo, quod sit, n: 1944; haec est via communis, per quam Rationale apud hominem formatur: Dominus quia natus sicut alius homo, et voluit instrui sicut alius homo, ita quoque similiter voluit facere Rationale suum Divinum, nempe quoad Bonum per influxum ex Suo Divino per viam internam, et quoad Verum per influxum per viam externam; cum itaque Rationale quoad Bonum formatum est, usque adeo, ut in statu esset recipiendi verum, quod intellectum per verba in principio hujus Capitis, „Abraham senex venit in dies, et Jehovah benedixit Abrahamo in omnibus," quibus quod significatum, cum adesset status, quod Humanum Domini fieret Divinum, et in Divinum ordinem omnia disposita essent, videatur n: 3016. 3017, nunc sequitur, quod Bono Rationalis Verum conjungendum sit, et

hoc, ut dictum, per viam communem, hoc est, per scientifica et cognitiones e naturali homine: ipsum Bonum Rationalis, quod formatur per viam internam, est ipsa humus, Verum autem est semen quod humo isti inseminandum; Rationale genuinum nusquam alio modo nascitur: ut similiter existeret apud Dominum, ac Divinum fieret propria potentia, Dominus venit in mundum, et nasci voluit sicut alius homo; alioquin potuisset absque nativitate assumere Humanum, sicut multoties antiquis temporibus cum apparuit hominibus: haec sunt, quae continentur in hoc Capite, nempe quomodo Verum ex Naturali homine evocatum conjungeretur Bono Rationalis, et sicut Bonum ibi fuit Divinum, etiam Verum ibi fieret Divinum; haec coram homine, imprimis illo, qui non scit, quod Rationale sit aliquod distinctum a Naturali, et qui ideo non scit quod Rationale successive formetur, et hoc per cognitiones, obscurissima sunt, ita ut non intellecta; sed usque talia sunt, quae inter leviora sunt illis, qui aliquam cognitionem de Rationali et Naturali homine habent, et in illustratione sunt, Angeli omnia haec vident sicut in clara die. Ut idea horum comparetur, videantur quae prius de illis dicta et ostensa sunt, nempe; quod Rationale quoad verum per influxum in scientias et cognitiones formetur, n: 1495. 1563. 1900. 1964: quod non nascatur a scientiis et cognitionibus, sed ab affectione illarum, n: 1895. 1900: quod scientiae et cognitiones sint modo vasa boni, n: 1469. 1496: quod inania scientifica destruenda, n: 1489. 1492. 1499. 1500: quod in Rationali affectio boni sit sicut anima in affectione veri, n: 2072: quid affectio veri rationalis, et veri scientifici, n: 2503: quod per cognitiones conjungatur Externus homo Interno, seu Rationalis Naturali, cum cognitiones implantantur coelestibus quae sunt amoris et charitatis, n: 1450. 1451. 1453. 1616.

3031. An reducendo reducam filium tuum ad terram unde exivisti, quod significet num usque conjungi posset Bono Divino Rationalis, constare potest ab illis quae prius de Abramo, et de terra unde exivit, dicta sunt, videatur n: 1353. 1356. 1992. 2559, ex quibus patet, quod terra, unde Abram, esset Syria, ubi altera Ecclesia Antiqua, quae dicta fuit Hebraea ab Ebero instauratore ejus, n: 1238. 1241. 1327. 1343, sed Ecclesia

haec circa Abrahami tempus etiam descivit a vero, et quaedam ibi domus in tantum, ut nesciverint prorsus Jehovam, et coluerint alios deos; haec terra est, quae hic intelligitur, de qua servus quaesivit, an reduceret filium ad terram unde exivisti, inde est, quod per terram hic significetur affectio quae non concordat cum vero; et quia hoc, per reducere filium, seu quod idem, ibi accipere ei mulierem, et ibi cum illa manere, significatur conjungere affectionem non concordantem vero cum Bono Divino Rationalis; at quod hoc fieri non posset, declarat Abrahami responsum, de quo sequitur.

3032. Dixit ad illum Abraham, quod significet perceptionem Domini ex Divino, constat a significatione dicere, quod sit percipere, de qua supra n: 3029; et a repraesentatione Abrahami, quod sit Dominus quoad Divinum Humanum, ex quo perceptio illa.

3033. Cave ne reducas filium meum illuc, quod significet quod nusquam conjungi posset, constat ab illis quae mox supra n: 3031 dicta sunt, ubi explicatum, quid in sensu interno sit, reducere filium ad terram ex qua Abraham exivit. Quod affectio cum vero non concordans non conjungi possit Bono quod Rationalis, constare potest ex illis, quae prius de conjunctione boni et veri, seu quod idem, de conjugio coelesti, n: 2173. 2507. 2727 ad 2759, dicta sunt: quod ideo Antiqui inter affectionem boni et veri conjugium instituerint, videatur n: 1904: tum quod falsum nusquam conjungi possit cum bono, nec verum cum malo, quia contrariae indolis sunt, n: 2388. 2429. 2531: quodque bonum cognitionibus veri, ut suis vasis recipientibus insinuetur, et sic fiat conjunctio, n: 1469. 1496. 1832. 1900. 1950. 2063. 2189. 2261. 2269. 2428. 2434. 2697. Quod nulla possit esse conjunctio falsi cum bono, nec veri cum malo, sed solum falsi cum malo et veri cum bono, ad vivum percipere mihi datum est; et perceptum quod ita se habeat; cum homo affectionem boni habet, hoc est, cum vult bonum ex corde, quando aliquid cogitandum quod volendum et agendum, tunc ejus bene velle influit in ejus cogitare, et ibi se applicat et injungit cognitionibus quae ibi, ut suis vasis recipientibus, et per conjunctionem illam adigit eum ad ita cogitandum, volendum, et agendum; est quasi insitio boni in

veris, seu in cognitionibus veri: at cum homo non affectionem boni, sed affectionem mali, habet, hoc est, cum vult malum, ut cum bonum credit omne quod est pro se, ut is magnus fiat et ut dives, sic ut potiatur honore et opibus, et hoc finis ejus, quando aliquid cogitandum quod volendum et faciendum, tunc pariter ejus velle influit in ejus cogitare, et ibi excitat cognitiones quae apparent instar veri, ac ita adigit illum ad cogitandum, volendum et faciendum; et hoc, sinistre applicando cognitiones, et intuendo communia quaedam, quae ex sensu literae Verbi hausit, vel ex alia scientia, sicut applicabilia in omni sensu; sic est malum quod copulatur falso, nam tunc verum quod inibi privatur omni essentia veri: tales in altera vita, utcunque in vita corporis visi instructissimi prae aliis, sunt stupidiores aliis, et quantum in persuasione sunt quod in vero, tantum inducunt aliis caliginem; tales aliquamdiu apud me fuerunt, at non susceptibiles fuerunt alicujus affectionis boni ex vero, utcunque illis revocabantur in mentem vera, quae in vita corporis noverunt, nam malum apud eos erat, cum quo conjungi vera non potuerunt: hi nec interesse possunt consortio bonorum, sed si aliquid boni naturalis est apud illos, vastantur eousque, dum nihil veri sciant, et remanenti bono tunc insinuatur aliquid veri, quantum pusillum boni remanentis capere potest. Qui autem in affectione boni ex corde fuerunt, illi receptibiles sunt omnis veri, juxta quantum et quale boni quod fuit apud illos.

3034. Vers: 7. *Jehovah Deus coeli, qui accepit me e domo patris mei, et e terra nativitatis meae, et qui loquutus est mihi, et qui juravit mihi dicendo, semini tuo dabo terram hanc, Ipse mittet Angelum suum coram te, et accipies mulierem filio meo inde.* Jehovah Deus coeli, significat ipsum Divinum Domini: qui accepit me e domo patris mei, et e terra nativitatis meae, significat ex Quo Dominus liberavit Seipsum a maternis quoad mala et quoad falsa: et qui loquutus est mihi, et qui juravit mihi, dicendo, significat ex Quo Divinum Ipsius velle et intelligere: semini tuo dabo terram hanc, significat Divinum verum quod Humano Domini: Ipse mittet angelum suum coram te, significat Divinam Providentiam: et accipies mulierem filio meo inde, significat quod affectio veri quidem inde, sed ex ortu novo.

3035. Jehovah Deus coeli, quod significet ipsum Divinum Domini, constat ab illis quae supra n: 2023, dicta sunt, quod nempe Jehovah Deus Coeli sit ipsum Divinum Domini; per Jehovam enim, qui toties nominatur in Verbo Veteris Testamenti, Solus Dominus intellectus est, omnia enim et singula quae ibi, de Ipso in sensu interno agunt, et omnes et singuli ritus Ecclesiae Ipsum repraesentabant, videatur n: 1736. 2921; et quod Antiquissimi, qui ab Ecclesia coelesti, non alium per Jehovam intellexerint, quam Dominum, n: 1343. In sensu literae hic et alibi apparet, sicut alius qui superior per Jehovam intelligatur, sed sensus literae est talis, distinguit ille quae sensus internus unit; et hoc ex causa, quia homo, qui a sensu literae instruendus, non habere possit ideam unius, nisi prius plurium, unum enim apud hominem formatur ex pluribus, seu quod idem, ex successivis illud quod simul est; plura in Domino sunt, et omnia Jehovah sunt: inde est quod sensus literae distinguat; at coelum nusquam distinguit, sed unum Deum simplici idea agnoscit, nec alium quam Dominum.

3036. Qui accepit me e domo patris mei, et e terra nativitatis meae, quod significet ex Quo Dominus liberavit Se Ipsum a maternis quoad mala et quoad falsa, constat a significatione domus patris hic, et terrae nativitatis, quod sit maternum seu haereditarium a matre, ex quo malum et falsum, contra quod Dominus pugnavit, et quod expulit, ac ita Humanum suum propria potentia Divinum fecit; videantur quae de domo et terra unde Abram, supra n: 3031, dicta sunt, et quae prius de haereditario Domini, quod ex Jehovah Divinum, ex matre malum, n: 1414. 1444; quod contra malum haereditarium ex matre pugnaverit, sed quod Ipsi nullum malum actuale, n: 1444. 1573. Et quod Dominus exuerit omne haereditarium ex matre, ut tandem non ejus filius esset, n: 2159. 2574. 2649; hoc haereditarium, nempe ex matre, est quod in sensu interno significatur per domum patris et terram nativitatis; per domum patris haereditarium maternum quoad malum, et per terram nativitatis haereditarium maternum quoad falsa, nam ubi malum ibi falsa, sunt sibi conjuncta; quod illa propria potentia expulerit, n: 1616. 1813. 1921. 2025. 2026. 2083. 2523.

3037. Et qui loquutus est mihi, et qui juravit mihi, dicendo, quod significet ex quo Divinum Ipsius velle et intelligere, constat ex significatione loqui, quod sit percipere, de qua n: 3029, tum quoque velle, n: 2626; et ex significatione jurare, quod sit confirmatio a Divino, et quod praedicetur de veris, quae sunt intellectus, n: 2842: cum dicitur de Jehovah quod loquatur, intelligitur in sensu interno quod velit, nam quicquid loquitur Jehovah, hoc vult; et cum dicitur de Jehovah quod juret, intelligitur in sensu interno quod intelligat esse verum, ita per jurare significatur intelligere cum id de Jehovah praedicatur, ut quoque constare potest ab illis locis, quae n: 2842, e Verbo allata sunt.

3038. Semini tuo dabo terram hanc, quod significet Divinum Verum quod Humano Domini, constat ex significatione seminis quod sit fides charitatis, tum qui in fide charitatis sunt, de qua n: 1025. 1447. 1610. 2848; et quia omne bonum et verum fidei a Domino, est ipsum Divinum Verum, quod per Semen in supremo sensu intelligitur; et ex significatione terrae hujus, nempe Canaanis, quod sit coelum seu Regnum Domini, de qua n: 1413. 1437. 1607; et quia coelum seu Regnum Domini, est ipsum Divinum Humanum Domini quod per terram Canaanem in supremo sensu intelligitur; ipsum enim Divinum in coelum non influere potest, nisi per Divinum Humanum Domini; quod etiam Dominus manifestavit apud Matthaeum, „Omnia Mihi tradita sunt a Patre meo, et nemo cognoscit Filium nisi Pater, neque Patrem quisquam cognoscit nisi Filius, et cui voluerit Filius revelare," XI: 27: et apud Johannem, „Deum nemo vidit unquam, Unigenitus Filius Qui in sinu Patris est, ille exposuit," I: 18; Filius est Divinum Humanum Domini: qui credit, quod in coelo adoretur alius Pater quam Dominus, multum fallitur.

3039. Ipse mittet Angelum suum coram te, quod significet Divinam Providentiam, constat ex significatione Angeli in Verbo, quod sit Dominus, sed quid Domini quod appareat ex serie, de qua n: 1925, quod hic Divina Providentia, constat. Quod per Angelos Dominus in Verbo intelligatur, est quia omne quod in Verbo loquutum est per prophetas et reliquos dictanti-

bus Angelis, sit a Domino, hoc est, sit Ipsius Domini; Angeli in coelo etiam agnoscunt et percipiunt quod nihil boni et veri a se, sed a Domino, usque adeo, ut aversentur omnia quae aliam ideam inducunt; inde est, quod per Angelos, nempe bonos, Dominus intelligatur, sed quid Domini, quod appareat ex serie.

3040. Quod accipies mulierem filio meo inde, significet quod affectio veri quidem inde, sed ex ortu novo, constat ex significatione mulieris, quod sit affectio veri, de qua supra; per Rebeccam enim, de qua in hoc Capite agitur, repraesentatur Divinum verum quod conjungendum Divino Bono Rationalis, quod est Jischakus; quod affectio veri sit inde, nempe ex illis quae significantur per domum patris et terram nativitatis, sed ex ortu novo, non adhuc explicari potest, in sequentibus de illa re multis agitur; ut modo paucis dicatur; omnis affectio veri in Naturali homine, existit per influxum ab affectione boni e rationali, seu per rationale a Divino; affectio veri quae per influxum illum existit in naturali homine, principio non est affectio genuini veri, genuinum enim verum successive venit, et successive substituitur loco priorum, quae non fuerunt vera in se, sed modo media ducentia ad verum genuinum; ex his paucis constare potest, quid sit, quod affectio veri quidem sit inde, sed ex ortu novo.

3041. Vers: 8. 9. *Et si non vult mulier ire post te, et immunis es ab adjuratione mea hac, tantum filium meum non reducas illuc. Et posuit servus manum suam sub femore Abrahami domini sui; et adjuravit ei super verbo hoc.* Si non vult mulier ire post te, significat, hic ut prius, si affectio veri non separaretur: et immunis es ab adjuratione mea, significat liberum quod naturali homini: tantum filium meum non reducas illuc, significat, hic ut prius, quod nulla inde conjunctio: et posuit servus manum suam sub femore Abrahami domini sui, significat, hic ut prius, obstrictionem Naturalis hominis quoad potentiam ad bonum amoris conjugialis: et adjuravit ei super verbo hoc, significat sacramentum.

3042. Si non vult mulier ire post te, [9] quod significet si veri affectio non separaretur, constat a significatione mulieris, quod sit veri affectio; et a significatione ire post te, [9] seu sequi,

ad terram hanc, quod sit separari a naturali, et conjungi Rationali, de quibus supra n: 3030, ubi eadem verba.

3043. Et immunis es ab adjuratione mea, quod significet liberum quod naturali homini, constat a significatione servi, de quo haec dicuntur, quod sit naturalis homo, n: 3019; et ex significatione immunis esse si mulier non sequi velit, quod sit in sensu proximo, quod in nulla obstrictione foret, si affectio veri non separaretur; quod haec involvant liberum, quod naturali homini, patet, affectio enim veri, de qua hic agitur, tum separatio, praedicatur in sensu interno de Naturali homine; in sensu historico quidem est alia cohaerentia, sed in sensu interno est talis. De Libero hominis videantur quae prius n: 892. 905. 1937. 1947. 2744. 2870 ad 2893, dicta et ostensa sunt, ex quibus patet quomodo se res habet cum Libero; Liberum praedicatur de naturali homine, non autem ita de Rationali, nam per Rationalem in Naturalem influit bonum in Libero coelesti a Domino, Naturalis homo est qui recipiet illud, utque recipiat, et sic conjungatur coelesti Libero quod influit per Rationalem, relinquitur Naturalis in Libero; Liberum enim est amoris seu affectionis, si non affectionem veri ex influente affectione boni recipit, nusquam Naturalis homo conjungitur Rationali; ita se habet apud hominem, qui quod per Liberum a Domino reformetur, videatur n: 1937. 1947. 2876. 2877. 2878. 2881. Quod Dominum attinet, Ipse quoque in Libero reliquit Naturale, cum Divinum fecit Rationale suum quoad Verum, hoc est, cum Divinum Verum adjunxit Divino Bono Rationalis, nam per viam communem voluit Humanum suum Divinum facere; via communis est, qualis est apud hominem qui reformatur et regeneratur; ipsa reformatio et regeneratio hominis est ideo imago quaedam; fit etiam homo per reformationem et regenerationem novus, inde vocatur ille e novo genitus, et e novo creatus, et quantum reformatus est, tantum in se quasi Divinum habet; sed illa est differentia, quod Dominus Se Ipsum ex propria potentia Divinum fecerit; at homo ne hilum potest ex propria potentia, sed ex Domino; quasi Divinum dicitur, quia homo est solum recipiens vitae, Dominus autem quoad utramque Essentiam est ipsa vita, videatur n: 1954. 2021. 2658. 2706. 3001.

3044. Quod tantum filium meum non reducas illuc, significet quod nulla inde conjunctio, constat ab illis, quae supra n: 3031. 3033, dicta sunt, ubi eadem verba.

3045. Et posuit servus manum suam sub femore Abrahami domini sui, quod significet obstrictionem naturalis hominis quoad potentiam ad bonum amoris conjugialis, constat ab illis, quae supra n: 3021, ubi etiam eadem verba.

3046. Et adjuravit ei super verbo hoc, quod significet sacramentum, constat a significatione adjurare, quod sit obstrictio, et quidem sanctissima, quia per Jehovam Deum coeli et Deum terrae, de qua n: 3023, ita sacramentum; nam sacramentum non aliud est, quam obstrictio.

3047. Vers: 10. *Et sumsit servus decem camelos e camelis domini sui, et ivit, et omne bonum domini sui in manu sua, et surrexit, et ivit ad Aram Naharaim, ad urbem Nachoris.* Sumsit servus decem camelos de camelis domini sui, et ivit, significat scientifica communia Divina in naturali homine: et omne bonum domini sui in manu sua, significat illorum bona et vera apud illum: et surrexit, significat elevationem: et ivit ad Aram Naharaim, significat cognitiones veri inde: ad urbem Nachoris, significat doctrinalia cognata.

3048. Sumsit servus decem camelos e camelis domini sui et ivit, quod significet scientifica communia in naturali homine, constat a significatione servi hic, quod sit naturalis homo, de qua supra n: 3019. 3020; a significatione decem, quod sint reliquiae, quae quod sint bona et vera apud hominem recondita a Domino, videatur n: 468. 530. 560. 561. 660. 661. 1050. 1906. 2284, et cum decem seu reliquiae praedicantur de Domino, quod sint Divina, quae Dominus Sibi Ipsi acquisivit, n: 1738. 1906; et ex significatione Camelorum, quod sint scientifica communia, quae quia fuerunt Divina seu a Domino acquisita, dicitur quod fuerint decem; tum quod fuerint cameli de camelis domini sui; quod iverit, significat initiationem per illa, de qua in hoc Capite: agitur de processu conjunctionis Veri cum Bono in Divino Rationali Domini, primum de processu initiationis, n: 3012. 3013, qui qualis fuerit, in serie describitur, hic quod Dominus in Naturali homine separaverit illa quae ab Ipso, hoc est, quae

Divina fuerunt, ab illis quae ex materno; illa quae ab Ipso, seu quae Divina fuerunt, sunt per quae initiatio facta, et sunt hic decem cameli e camelis domini sui; inde est, quod in sequentibus de camelis multum agatur, ut quod in genua procumbere fecerit camelos extra urbem, Vers: 11; quod Rebecca etiam potaverit camelos, Vers: 14. 19. 20, quod ducti in domum, et illis datum stramen et pabulum, Vers: 31. 32; et porro, quod Rebecca et puellae ejus equitaverint super camelis, Vers: 61; quodque Jischak viderit Camelos venientes; et cum Rebecca vidit Jischakum, quod ceciderit de camelo, Vers: 63. 64; quod toties memorantur, est causa sensus internus, in quo significant scientifica communia quae in naturali homine, ex quibus affectio veri, quae initianda affectioni boni in Rationali, et hoc secundum viam communem, ut supra ostensum; Rationale enim quoad verum absque scientificis et cognitionibus nusquam potest nasci et perfici. Quod Cameli significent Scientifica communia, constat ex aliis locis in Verbo, ubi nominantur, ut apud Esaiam, „Propheticum bestiarum meridiei: in terra angustiae et angoris, leo juvenis et leo vetus ab illis, vipera et prester volans, portant super humero asellorum opes suas, *et super dorso Camelorum thesauros suos*, ad populum non prosunt; et Aegyptus vane et inaniter auxiliabuntur," XXX: 6. 7; bestiae meridiei pro illis qui in luce cognitionum seu in cognitionibus, sed in vita mali sunt; portare super humero asellorum opes suas, pro cognitiones quae illorum rationali, quod asellus sit verum rationale, videatur n: 2781; super dorso camelorum thesauros suos, pro cognitiones quae illorum naturali, dorsum camelorum est naturale, ipsi cameli scientifica communia quae ibi, thesauri sunt cognitiones quas qro pretiosis habent; quod Aegyptus vane et inaniter auxiliabuntur, est quod scientiae nullius usus illis, quod Aegyptus sit scientia, videatur n: 1164. 1165. 1186. 1462. 2588 f; quod cameli hic non sint cameli, patet, dicitur enim quod leo juvenis et leo vetus portant super dorso camelorum thesauros suos; quisque videre potest quod aliquid arcanum Ecclesiae per id significetur. Apud Eundem, „Propheticum deserti maris: sit dixit Dominus, vade constitue speculatorem, quod visurus indicabit; et vidit currum, par equitum, currum asini, *currum cameli*, et au-

scultavit auscultationem; respondit et dixit, cecidit, cecidit Babel," XXI: 6. 7. 9; desertum maris pro vanitate scientiarum quae non ob usum; currus asini pro congerie scientificorum particularium; currus cameli pro congerie scientificorum communium, quae in naturali homine; sunt ratiocinia vana, quae apud illos qui significantur per Babel, quae ita describuntur. Apud Eundem, „Dilatabit se cor tuum, quia convertetur ad te multitudo maris, opes gentium venient tibi; *copia camelorum obteget te*, dromades Midianis et Ephae, omnes illi e Scheba venient, aurum et thus portabunt, et laudes Jehovae evangelizabunt," LX: 5. 6, ubi de Domino, ac de Divinis coelestibus et spiritualibus in Ipsius naturali; multitudo maris pro immensa copia veri naturalis, opes gentium pro immensa copia boni naturalis; copia camelorum pro abundantia communium scientificorum; aurum et thus pro bonis et veris, quae sunt laudes Jehovae; e Scheba est ex coelestibus amoris et fidei, videatur n: 113. 117. 1171: quod „Regina Schebae venerit ad Salomonem Hierosolymam opibus magnis valde, *Camelis portantibus* aromata et aurum multum valde, et lapidem pretiosum," 1 Reg: X: 1. 2, repraesentabat sapientiam et intelligentiam, quae Domino accessit, qui in sensu interno ibi est Salomo; Cameli portantes aromata, aurum et lapidem pretiosum, sunt illa quae sunt sapientiae et intelligentiae in naturali homine. Apud Jeremiam, „Ad Arabiam et ad Regna Chazoris, quae percussit Nebuchadnezar rex Babelis; surgite et ascendite Arabiam, et vastate filios orientis; tentoria eorum sument, cortinas eorum, et omnia vasa eorum, et *Camelos eorum auferent illis;* et erunt *Cameli eorum in praedam*, et dispergam eos in omnem ventum," XLIX: 28. 29. 32; Arabia hic et regna Chazoris in opposito sensu, pro illis qui in cognitionibus coelestium et spiritualium, ob finem non alius usus, quam ut sapientes et intelligentes audiant sibi et mundo; cameli qui iis auferentur, erunt in praedam, et dispergentur in omnem ventum, sunt in communi scientifica et cognitiones boni et veri, quae etiam illis auferuntur, in vita corporis per quod contraria credant, in altera vita prorsus. Apud Sachariam, „Plaga, qua percutiet Jehovah omnes populos, qui pugnabunt contra Hierosolymam; ita erit plaga Equi, Muli, *Cameli*, et Asini, et omnis bestiae," XIV: [12.] 15; plaga

equi, muli, cameli, asini, pro privatione intellectualium, quae ita ordine succedunt a rationalibus ad naturalia, quid equus videatur n: 2761. 2762, quid mulus, n: 2781, quid asinus, n: 2781; Cameli pro scientificis communibus in naturali homine. Pestis in Aegypto, quae erat in „pecus quod in agro, in Equos, in Asinos, *in Camelos*, in armentum et in gregem," Exod: IX: 2, 3, similia significabat. Ex his constare potest, quod per Camelos in Verbi sensu interno significentur Scientifica communia, quae sunt naturalis hominis. Scientifica communia sunt, quae in se comprehendunt plura particularia, et haec singularia, et formant in communi naturalem hominem quoad ejus intellectualem partem.

3049. Et omne bonum Domini in manu sua, quod significet illorum bona et vera apud illum, constat a significatione omnis boni Domini, quod sit et bonum et verum, nam verum in se est bonum, quia a bono; est verum forma boni, hoc est, cum bonum formatur ut intellectualiter percipiatur, tunc id vocatur verum; ex significatione manus, quod sit potentia, de qua n: 878, ita quae apud illum: communia scientifica non sunt bona in se, nec viva, sed affectio eorum facit ut bona sint et vivant, tunc enim sunt propter usum; nemo afficitur aliquo scientifico seu vero, nisi ob usum, usus facit illud bonum; at qualis usus tale bonum.

3050. Et surrexit, quod significet elevationem, constat a significatione surgere, quod involvat aliquid elevationis ubi nominatur, de qua n: 2401. 2785. 2912. 2927, hic quod Divinum Verum ex scientificis initiaretur Divino Bono Rationalis.

3051. Et ivit ad Aram Naharaim, quod significet cognitiones veri inde, constat a significatione Aram seu Syriae, quod sint cognitiones boni, de qua 1232. 1234; at Aram Naharaim seu Syria fluviorum significat cognitiones veri a Naharaim seu fluviis, quia fluvii significant intelligentiam, quae est cognitionum veri, ut constare potest a locis e Verbo n: 108. 109. 2702, allatis, et ex pluribus aliis, de quibus, ex Divina Domini Misericordia, alibi.

3052. Ad urbem Nachoris, quod significet doctrinalia cognata, constat a significatione urbis, quod sit doctrinale, de qua n: 402 2449, [19] et a repraesentatione Nachoris, quod sit

cognatum; Nachor enim erat frater Abrami, et ex illo Bethuel ex quo Rebecca: scientifica et doctrinalia inter se distincta sunt in eo, quod ex scientificis doctrinalia, haec spectant usum, et comparantur per reflexionem ex scientificis: cognata hic dicuntur ex derivatione eorum ex Divinis.

3053. Vers: 11. *Et in genua procumbere fecit camelos, ab extra urbem, ad puteum aquarum, juxta tempus vesperae, juxta tempus exire haustrices.* In genua procumbere fecit camelos, significat dispositionem sanctam scientificorum communium: ab extra urbem, significat remotionem a doctrinalibus: ad puteum aquarum, significat ad recipienda vera fidei: juxta tempus vesperae, significat statum tunc obscuriorem: juxta tempus exire haustrices, significat statum instructionis.

3054. In genua procumbere fecit camelos, quod significet dispositionem sanctam scientificorum communium, constat a significatione facere procumbere in genua, quod sit se disponere ad sanctum; et a significatione camelorum, quod sint *scientifica* communia, de qua mox supra n: 3048.

3055. Ab extra urbem, quod significet remotionem a doctrinalibus, constat a significatione urbis quod sit doctrinale, de qua n: 402. 2449; [10] extra quam, quod sit extra doctrinalia, ita remotio ab illis, patet. [11]

3056. Juxta tempus vesperae, quod significet statum tunc obscuriorem, constat a significatione temporis, quod sit status, de qua n: 2625. 2788. 2837; et a significatione vesperae, quod sit obscurum; vespera enim in Verbo, significat statum qui praecedit ultimum Ecclesiae desinentis, qui nox vocatur, et quoque significat statum primum Ecclesiae exorientis, qui mane vocatur, videatur n: 2323; in utroque sensu est obscurum, quod per vesperam significatur; hic autem obscurum quod praecedit mane.

3057. Juxta tempus exire haustrices, quod significet statum instructionis, constat a significatione temporis, quod sit status, de qua mox supra n: 3056; et a significatione haustricis, seu haurientis, nempe aquam, quod sit instrui, de qua sequitur. Illa quae huc usque a n: 3054 dicta, sunt, quae in sensu interno significantur per haec quae in hoc Versu historice relata sunt; quid autem singula in una serie involvunt, non

facile patet alicui, qui non instructus est de Naturali homine, et de scientificis et doctrinalibus quae ibi, tum quomodo inde vera elevantur in Rationale, et fiunt rationalia; et adhuc minus, si non scit quale est Rationale respective ad Naturale, seu qualia illa quae in Rationali respective ad illa quae in Naturali; quae in Rationali sunt, nec apparent coram homine dum in corpore vivit; sunt enim illa quae in Naturali quae ad apperceptionem veniunt, raro illa quae in Rationali, nisi per quandam speciem lucis illuminantis illa quae in Naturali, aut sicut facultas influens, per quam disponuntur in ordinem illa quae cogitationis sunt, ac sicut perceptivum rei quam mens intuetur; nisi haec et plura cognita sint, aegre possunt ad captum exponi illa quae in hoc Versu; sicut, quod sit dispositio sancta scientificorum communium, et tunc remotio a doctrinalibus, ad recipienda vera fidei, et cum haec, quod sit status obscurus, et quod talis sit status instructionis: usque paucis licet dicere, quantum ad captum, at hoc quomodo se res habet apud hominem cum is a Domino reformatur, quia reformatio hominis est quaedam imago illorum quae apud Dominum cum Ipse in mundo fuit, ut supra n: 3043, dictum; cum reformatur homo, tunc quae sunt communia in Naturali ejus homine, a Domino disponuntur ad correspondentiam illorum quae in coelo sunt, quid correspondentia, et quod sit inter spiritualia et naturalia, videatur n: 2987. 2989. 2990. 2991. 3002; communia primum disponuntur, ut particularia illis successive a Domino insinuari possint, et his singularia; si enim non ordo communium sit, non potest existere ordo particularium, quia haec intrant in illa et confirmant, minus ordo singularium, quia haec intrant in particularia ut in sua communia, et illustrant; haec sunt quae intelliguntur per dispositionem sanctam scientificorum communium, et in sensu interno significantur per quod in genua procumbere fecerit camelos; sic enim se submittunt ad recipiendum influxum: Cum haec ita disponuntur, tunc removentur doctrinalia, nam haec sunt conclusiones a scientificis, influit enim per Rationale sicut dictamen, quod hoc verum sit, hoc non verum, sed ita, quod verum sit quia concordat cum dispositione communium, non verum quia discordat; non datur alius influxus quoad vera; doctrinalia quidem prius insunt, sed

non sunt doctrinalia antequam creduntur, sunt modo scientifica, quare cum de illis cogitatur, non ex illis conclusio fit, sed ex aliis de illis; haec sunt quae intelliguntur per remotionem a doctrinalibus, et in sensu interno significantur hic per extra urbem; sed hic status est, qui dicitur status obscurus, et significatur per tempus vesperae; cum autem doctrinalia confirmata sunt, ut credantur, tunc venit mane seu status lucidus. Reliqua, quae in hoc Versu, ab illis, quae nunc dicta sunt, patent.

3058. Quod haurire aquas, significet instructionem, tum quoque inde illustrationem, ut in sequentibus hujus Capitis, inde est, quia aquae in sensu interno significant vera fidei, n: 2702, ita haurire aquas non aliud est, quam instrui in veris fidei, et sic illustrari; ut quoque alibi in Verbo, ut apud Esaiam, „*Haurietis aquas* in gaudio e fontibus salutis; in die illo confitemini Jehovae," XII: 3. 4; haurire aquas pro instrui, intelligere et sapere: apud Eundem, „Obviam sitienti *adferte aquas*, habitatores terrae Thema," XXI: 14; obviam sitienti adferre aquas, pro instruere: apud Eundem, „Miseri et egeni *quaerentes aquas*, et nullae, lingua eorum siti deficit," XLI: 17, quaerentes aquas pro desiderantes in veris instrui, quod nullae, et quod non apud aliquem. Praeterea per haurientes aquas in Ecclesia Judaica repraesentabantur illi, qui continue scire vera cupiunt, sed propter non alium finem quam ut sciant, usum inde nihil curantes; tales inter vilissimos habiti sunt; Gibeonitae illos repraesentarunt, de quibus Jos: IX: 21. 23. 27.

3059. Vers: 12. 13. 14. *Et dixit, Jehovah Deus domini mei Abrahami, obvenire fac quaeso coram me hodie, et fac misericordiam cum domino meo Abrahamo. Ecce ego sto super ad fontem aquarum, et filiae virorum urbis exeuntes ad hauriendum aquas. Et sit, puella, ad quam dico, declina quaeso cadum tuum, et bibam, et dicat bibe, et etiam camelos tuos potabo, illam destinasti servo tuo Jischako; et in hoc cognoscam, quod fecisti misericordiam cum domino meo.* Dixit, significat communicationem: Jehovah Deus domini mei Abrahami, significat Ipsius Divini quod Pater cum Divino Humano quod Filius: obvenire fac quaeso coram me hodie, significat providentiam ab aeterno: et fac misericordiam, significat influxum amoris: cum domino meo Abrahamo, significat Divinum

Humanum: ecce ego sto super ad fontem aquarum, significat statum conjunctionis Veri Divini cum Humano: et filiae virorum urbis exeuntes ad hauriendum aquas, significat affectiones veri et per illas instructionem: et sit puella ad quam dico, significat affectionem in qua innocentia: declina quaeso cadum tuum, significat submissionem scientificorum: et bibam, significat instructionem veri inde: et dicat bibe, significat reciprocum ad ipsum: et etiam camelos tuos potabo, significat illustrationem omnium scientificorum in naturali homine inde: illam destinasti servo tuo Jischako, significat conjunctionem Veri Divini cum Divino Bono in Rationali; et in hoc cognoscam quod fecisti misericordiam cum domino meo, significat quod ex amore Divino conjugium.

3060. Quod dixit, significet communicationem, constare potest a significatione dicere in historicis Verbi, quod sit percipere et velle, de qua saepius prius; et quia haec, etiam significat communicare, nam ex percipere et velle est communicatio.

3061. Jehovah Deus domini mei Abrahami, quod significet Ipsius Divini quod Pater, cum Divino Humano quod Filius, nempe communicationem, constat ex illis quae supra aliquoties dicta et ostensa sunt, nempe quod Jehovah Deus sit Ipsum Divinum Domini quod Pater vocatur, et quod per Abrahamum repraesentetur Divinum Humanum Ipsius, n: 2833. 2836: Quod Jehovah in Verbo Veteris Testamenti sit Ipse Dominus, videatur n: 1736. 1815. 2921: quod Ecclesia Antiquissima quae fuit ante diluvium, et Ecclesia Antiqua quae post diluvium, per Jehovam non alium intellexerint quam Dominum, n: 1343. 1676. 1990. 2016. 3035. [12] Quod in Domino sit Trinum, Divinum Ipsum, Divinum Humanum, Divinum Sanctum procedens, et haec unum, n: 1999. 2149. 2156. 2288. 2329. 2447. Quod omne Trinum in Domino sit Jehovah, n: 2156. 2329; et omnia et singula in Domino sint Jehovah, n: 1902. 1921. Quod Dominus sit unus cum Patre, et quod non alius per Patrem in coelo intelligatur, n: 14. 15. 1725. 1729. 1733. 1815. 2005. 2018. 2025. 2803. 3038. Quod Dominus sit universum coelum, quia omne ibi, quod ab Ipso omne Innocentiae, Pacis, Amoris, Charitatis, Misericordiae, Amoris conjugia-

lis, omne Bonum et Verum [, quod] de Ipso Moses et Prophetae ita Verbum in singulis, quod Ipsum omnes ritus Ecclesiae repraesentaverint, n: 2751. Quod Dominus quoad Divinum Humanum dicatur Filius, n: 2628. Quod Divinum Humanum Domini, a Divina Ipsius Essentia, quae Jehovah, non modo conceptum, sed etiam natum sit, n: 2798, et quod sic Dominus quoad Humanum factus Jehovah, ac Vita a Se, n: 1603. 1737. Quod Dominus ab aeterno fuerit, manifeste constat a Verbo, videatur n: 2803, tametsi natus dein in tempore; Ipse enim loquutus est per Mosen et Prophetas, Ipse quoque apparuerat multis, et quod fuerit Jehovah ibi dicitur; sed arcanissimum hoc non alicui potest revelatum esse, quam illis qui in Perceptione Divina sunt, ita vix aliis quam homini Ecclesiae Antiquissimae, qui fuit coelestis, et in illa Perceptione; ab illis audivi, quod Ipse Jehovah fuerit Dominus quoad Divinum Humanum, cum descendit in coelum, et influxit per Coelum, nam Coelum refert unum Hominem quoad omnia ejus membra, quare etiam vocatur Maximus Homo, n: 684. 1276. 2996. 2998. 3021; Ipsum Divinum in Coelo, seu in Maximo Homine, erat Divinum Humanum, et fuit Ipse Jehovah sic indutus Humano. Sed cum humanum genus tale factum est, ut Ipsum Divinum indutum ut Divinum Humanum, non amplius illud afficere posset, hoc est, cum Jehovah non amplius venire ad hominem, quia tantum se removit, tunc Jehovah, qui est Dominus quoad Divinam Essentiam, descendit, et suscepit Humanum, per conceptionem Divinum, et per nativitatem a virgine quale alius hominis: sed hoc expulit, et per Divina media humanum natum fecit Divinum, ex Quo omne Sanctum procedit; ita Divinum Humanum exstitit Essentia per se, quae implet universum coelum, ac facit, ut salventur qui prius non salvari potuerunt; Hic nunc est Dominus, Qui quoad Divinum Humanum Solus est Homo, et ex Quo homo habet quod sit homo, n: 49. 288. 477. 565. 1894.

3062. Obvenire fac quaeso coram me hodie, quod significet Providentiam ab aeterno, constat a significatione obvenire fac, quod sit providere; et a significatione hodie, quod sit ab aeterno, de qua n: 2838; et praeterea, quod sit Providentiae, quae hic, et de qua supplicatum, patet.

3063. Et fac misericordiam, quod sit influxus amoris, constat ab essentia misericordiae, quod sit amor; ipse amor vertitur in misericordiam, et fit misericordia, cum spectatur ex amore aut charitate aliquis, qui opis indiget, inde est misericordia effectus amoris erga egenos et miseros; hic vero per misericordiam in sensu interno intelligitur amor, et per facere misericordiam influxus amoris, quia ex Ipso Divino Domini in Divinum Humanum Ipsius; est enim Amor Divinus, qui Domino, per quem Divinum fecit Humanum suum, nam Amor est ipsum Esse vitae, at Amor Divinus nulli quam Domino; videantur quae de Amore Domini prius dicta sunt; quod nempe vita Domini fuerit amor erga universum genus humanum, n: 2253; et ex illo pugnaverit, n: 1690. [13] 1789. 1812. 1813. 1820: quod transcendat omnem intellectum, n: 1799. 2077: quod Dominus sit ipse Amor Divinus, n: 2500. 2077. 2572; quod Jehovah sit amor, n: 1735: quod nihil vivat quam amor, n: 1589: qui amorem mutuum, quod Domini vitam habeat, n: 1799. 1802. 1803: quod Amor et Charitas sit ipsum coeleste, n: 1419. 1824.

3064. Cum Domino meo Abrahamo, quod significet Divinum Humanum, constat a repraesentatione Abrahami hic, quod sit Divinum Humanum Domini, de qua n: 2833. 2836.

3065. Ecce ego sto super ad fontem aquarum, quod significet statum conjunctionis Veri Divini in Humano, constat a significatione Fontis, quod sit Verum, de qua n: 2702; hic Verum Divinum, quia de Domino agitur; ipse status conjunctionis significatur per stare super ad fontem; quod haec conjunctio in Humano, patet a serie.

3066. Et filiae virorum urbis exeuntes ad hauriendum aquas, quod significet affectiones veri, et per illas instructionem, constat a significatione filiarum, quod sint affectiones, de qua n: 489. 490. 491. 2362; ex significatione virorum urbis quod sint vera; incolae urbis in Verbo passim dicuntur viri urbis, passim habitatores urbis; cum viri urbis, significantur vera, cum habitatores significantur bona; quid viri, videatur n: 265. 749. 915. 1007. 2517; quid habitatores, n: 2268. 2451. 2712; quid urbs, n: 402. 2450. 2943; et a significatione haurire aquas, quod sit instrui, de qua supra n: 3058; inde

patet, quod per filias virorum urbis exeuntes ad hauriendum aquas, significentur affectiones veri, et per illas instructio; per vera nusquam aliquis instruitur, sed per affectiones veri; vera enim absque affectione, alluunt quidem ad aurem sicut sonus, sed non intrant in memoriam; quod facit ut intrent in memoriam, et ei inhaereant, est affectio; est enim bonum affectionis sicut humus, cui vera sicut semina inseminantur, sed qualis humus, hoc est, qualis affectio, talis est inseminati productio; finis aut usus dictat, qualis humus, seu qualis affectio, ita qualis inseminati productio; aut si mavis, ipse amor dictat, nam amor est omnibus finis et usus; nihil enim pro fine habetur, et pro usu, nisi quod amatur.

3067. Et sit puella ad quam dico, quod significet affectionem in qua innocentia, constat a significatione puellae, in Verbo affectiones boni et veri vocantur infantes, puellae, adolescentulae, et filiae, sed ubique cum differentia quoad statum; cum filia dicitur, significatur affectio in communi; cum autem adolescentula, significatur affectio in qua charitas; at cum puella, significatur affectio in qua innocentia, ex eo quod aetas puellaris est proxima aetati infantiae, quae est innocentia in sensu interno; similiter ac puer seu puerulus, per quem quod significetur status in quo innocentia, videatur n: 430.

3068. Declina quaeso cadum tuum, quod significet submissionem scientificorum, constare potest a significatione declinare, quod sit submittere; et a significatione cadi, quod sint scientifica; quod hydria seu cadus sint scientifica, inde est, quia aqua significat verum, n: 680. 739. 2702, et cadus est vas in quo aqua, sicut scientificum est vas in quo verum; omne enim scientificum est vas veri, et omne verum est vas boni; scientificum absque vero est vas vacuum, similiter verum absque bono, at scientificum in quo verum, et verum in quo bonum, est vas plenum; affectio quae est amoris, est quae conjungit ut insint ordine; nam amor est conjunctio spiritualis.

3069. Et bibam, quod significet instructionem veri inde, constat a significatione bibere, quod sit instrui: in Verbo passim legitur Bibere, et ubi de bonis et veris fidei agitur, ibi significat instrui in illis, et recipere illa; ut apud Esaiam, « Lugebit mustum, languescit vitis, gement omnes laetantes corde,

in cantu non bibent vinum, amara erit sicera *bibentibus illam*, » XXIV: 7. 9; in cantu non bibere vinum, pro non ex affectione veri instrui, et delectari inde; amara sicera bibentibus illam, pro aversatione: apud Eundem, « Erit sicut somniat *sitiens*, et ecce *bibens*, et expergiscitur, et ecce lassus, et anima appetens, » XXIX: 8; sitiens pro cupiens instrui, bibens pro instrui, sed in vanis: apud Jeremiam, « *Aquas* nostras pro argento *Bibimus*, ligna nostra pro pretio veniunt, » Thren: V: 4; aquas bibere pro argento, pro non gratis instrui, tum sibi tribuere verum; quod gratis detur, sic quod non a se, sed a Domino, ita apud Esaiam, [14] « Omnis *sitiens ite ad aquas*, et cui non argentum, ite, emite, » LV: 1: et apud Johannem, « Jesus dixit, si quis *sitiverit*, venito ad Me, et *bibito;* quisquis credit in Me, flumina e ventre ejus fluent aquae viventis, » VII: 37. 38; ubi per bibere, significatur instrui, et recipere: apud Lucam, « Dicent, edimus coram Te, et *Bibimus*, et in plateis nostris docuisti; sed dicit Dominus, non novi vos unde sitis, discedite a Me omnes operarii iniquitatis, » XIII: 26. 27; ubi edere et bibere coram Domino, pro instruere et praedicare bonum et verum fidei, ex cognitionibus quae e Verbo, quod significatur per in plateis nostris docuisti: at quia ex se, sui honoris et lucri causa, ita ex nulla affectione boni et veri, ita quod in cognitionibus veri, sed in vita mali, dicitur non novi vos unde sitis, discedite omnes operarii iniquitatis: apud Eundem, « Jesus ad discipulos; ut comedatis et *bibatis super mensa mea* in Regno meo, » XXII: 30; quod in Regno Domini non comedant et bibant, nec ibi mensa, cuique patet, ita quod aliud per edere et bibere super mensa Domini in Regno Ipsius, significetur, nempe frui perceptione boni et veri: ita quoque, quae Dominus dicit apud Matthaeum, « Dico vobis, quod non *Bibiturus sim* a nunc ex hoc genimine vitis, usque ad diem illum, quando id *Bibero* vobiscum in Regno Patris mei, » XXVI: 28. 29; bibere pro ad vivum instruere de veris, et dare perceptionem boni et veri: Quod Dominus dixit, « Ne solliciti sitis animae vestrae, quid esuri sitis, aut *bibituri*, nec corpori vestro quid induituri, » Matth: VI: 25. 31. Luc: XII: 29, est significativum spiritualium, quod omne fidei quoad bonum et verum detur a Domino. Apud Johannem, « Jesus

ad mulierem Samaritidem; omnis qui *bibit ex aqua hac*, *sitiet* iterum; qui vero *biberit ex aqua*, quam Ego dabo ei, *non sitiet* in aeternum, sed aqua, quam dabo ei, fiet in eo fons aquae salientis in vitam aeternam," IV: 7 ad 14; bibere manifeste pro instrui in bonis et veris, ac recipere illa.

3070. Et dicat bibe, quod sit reciprocum ad ipsum, constat ex eo quod sit responsum, et confirmatio, proinde reciprocum.

3071. Et etiam camelos tuos potabo, quod significet illustrationem omnium scientificorum in naturali homine inde, constat ex significatione camelorum quod sint scientifica communia, ita in communi seu omnia, de qua supra n: 3048; et a significatione potare, quod sit illustrare; quod haurire aquam sit instruere, supra n: 3058, ostensum est, ita potare est illustrare; illustratio enim ab instructione venit.

3072. Illam destinasti servo tuo Jischako, quod significet conjunctionem Veri Divini cum Divino Bono in Rationali, constat a significatione destinare nempe in mulierem, quod sit conjungere per foedus conjugii; et a repraesentatione Jischaki, quod sit Bonum Divinum Rationalis, de qua supra n: 3024; Illa seu Rebecca, quod repraesentet Verum Divinum quod conjungendum Divino Bono Rationalis, supra passim dictum, et ex singulis in sensu interno in hoc Capite patet.

3073. Quod in hoc cognoscam, quod fecisti misericordiam cum domino meo, significet quod ex amore Divino conjugium, constat ex significatione misericordiae, quod hic in sensu interno sit amor Divinus, de qua n: 3063; [15] et quia agitur de desponsatione Rebeccae cum Jischako, hoc est, de conjunctione Divini Veri cum Divino Bono Rationalis, per facere misericordiam cum domino meo non aliud significatur quam conjugium, ita conjugium ex amore Divino; est etiam hoc conclusum supplicationis ejus, ac finis propter quem.

3074. Quid in his tribus Versibus in sensu interno continetur, aliquantisper videri potest ab explicatione; sed quia ea sparsa sunt, non apparere potest quid in serie involvunt, nisi in unam ideam collecta spectentur, et tunc removeatur intuitio, a sensu literae, quae quamdiu ibi est, non modo turbatur idea, sed etiam in dubio tenetur, et quantum in dubio, tantum ob-

scuratur mens: describitur hic in summario processus, quomodo per scientifica Verum apparet, et hoc ab illis e naturali homine elevatur in Rationalem, et fit verum rationale, in Domino Divinum; quod nempe factum per influxum Divini amoris in Humanum, ex quo affectio veri in qua innocentia; ex tali influxu scientifica, quae in Naturali homine, illustrata sunt, et patuerunt vera, quae in Rationale elevanda, et Bono Amoris Divini ibi conjungenda. Haec eadem in sequentibus particularius describuntur; at qui non scit, quod per influxum amoris, et ex eo affectionis in qua innocentia, omnia et singula disponantur, etiam in Naturali homine, de his quae supra et nunc dicta sunt, non nisi quam obscurissimam ideam, si aliquam, habere potest.

3075. Vers: 15. 16. *Et fuit, ille vix absolvit loqui, et ecce Rebecca exit, quae nata Bethueli filio Milckae uxoris Nachoris fratris Abrahami, et cadus ejus super humero ejus. Et puella bona aspectu valde, virgo, et vir non cognoverat illam, et descendit ad fontem, et implevit cadum suum, et ascendit.* Et fuit, ille vix absolvit loqui, significat voluntatis effectum: et ecce Rebecca exit, significat affectionem veri ex doctrinalibus: quae nata Bethueli filio Milckae uxoris Nachoris fratris Abrahami, significat omnem originem illius affectionis: et cadus ejus super humero ejus, significat receptiones veri et connisum: et puella bona aspectu valde, significat affectionis veri pulchritudinem: virgo et vir non cognoverat illam, significat purum ab omni falso: et descendit ad fontem, significat Verum Divinum: et implevit cadum suum, significat vasa receptionis: et ascendit, significat elevationem.

3076. Et fuit, ille vix absolvit loqui, quod significet voluntatis effectum, constat ex illis quae immediate sequuntur, quod nempe omnia et singula facta sint sicut oravit, aut effecta sicut voluit; quod loqui significet velle, videatur n: 2626. 3037.

3077. Et ecce Rebecca exit, quod significet affectionem veri ex doctrinalibus, constat ex repraesentatione Rebeccae, quod sit Verum Divinum conjungendum Divino Bono Rationalis, hic vero antequam desponsata, induit repraesentationem affectionis veri e doctrinalibus, nam inde verum, verum enim

non est verum nisi vita ei, vita ei est affectio quae est amoris. Quod Rebecca repraesentet Verum Divinum conjungendum Bono Divino Rationalis, constat ex singulis quae in hoc Capite in sensu interno, tum ex eo quod Jischak repraesentet Divinum Rationale Domini, n: 1893. 2066. 2083. 2630; ita Rebecca, quae Jischako facta uxor, repraesentat illud in Rationali, quod conjunctum est, sicut uxor marito, quod hoc sit Divinum Verum, constare potest; similiter enim Abraham repraesentavit Ipsum Divinum Bonum, et Sarah uxor ejus Ipsum Divinum Verum conjunctum Divino Bono, n: 1468. 1901. 2063. 2065. 2904; Jischak et Rebecca similiter, sed in Divino Humano Domini, Ipsius nempe Rationali: in genere per Maritum in Verbo significatur Bonum, et per Uxorem ejus Verum, n: 1468. 2517: est etiam essentia omnis conjugii, hoc est, amor conjugialis, ex Conjugio Divino Boni et Veri, ac Veri et Boni in Domino, n: 2508. 2618. 2728. 2729. 2803. Quod affectio veri sit ex doctrinalibus, est quia dicitur quod exiverit, nempe ex urbe, quod per urbem significentur doctrinalia, videatur n: 402. 2451; [10] vera etiam sunt ex doctrinalibus.

3078. Quod nata Bethueli filio Milckae uxoris Nachoris fratris Abrahami, quod significet omnem originem illius affectionis, constat ex repraesentatione Bethuelis, tum Milckae et Nachoris, ut et Abrahami; quid unusquisque in specie repraesentat, non ad captum exponi et sisti potest, ex causa quia prima affectio veri originem quidem duxit ex Divinis acquisitis a Domino in naturali homine, n: 3019, sed usque ibi materna fuerunt, quae non momento separari potuerunt, ex quibus etiam affectio; qualitas illius affectionis in origine sua in sensu interno describitur per haec, quod « nata Bethueli filio Milckae uxoris Nachoris fratris Abrahami. » Omnis affectio, tametsi simplex et sicut unum apparet, usque in se tam innumerabilia continet, ut nusquam aliqua idea capi, minus describi possit; in unaquavis enim affectione est tota vita hominis, quae ab infantia ejus usque ad tempus aetatis in qua est cum in affectione, acquisita est, imo adhuc plura, quae nempe haereditario a patre et matre, aque avis et atavis, per nativitatem traxit; affectio enim est totus homo qualis est; in altera vita per manifestationem affectionis sistitur quandoque videndum, quantum

alicui inest ab amore sui, et quantum ab amore mundi, quantum ab amore principiorum, qualis finis et usus; tum quantum ab amore boni et veri, et quale illud bonum et verum, ut et quomodo illa disposita sunt, nempe conjuncta, approximantia, et separata, ita quantum ab ordine coelesti discordant, aut quantum cum illo concordant; haec omnia per manifestationem affectionis, ut dictum, quia affectio est totus homo; quod hoc ita sit, incredibile apparet homini, sed usque est verum.

3079. Et cadus ejus super humero ejus, quod significet receptiones veri, et connisum, constat a significatione cadi, quod sit scientificum, ita receptaculum veri, de qua n: 3068; et a significatione humeri, quod sit omnis potentia, ita connisus, de qua n: 1085: quod Cadi seu hydriae, tum vasa in communi in sensu interno significent illa quae receptaculi loco sunt, ut sunt scientifica et cognitiones respective ad vera, ac ipsa vera respective ad bonum, constare potest a pluribus locis in Verbo; Vasa Templi et altaris, nec aliud significarunt, et quia illa significabant etiam sancta fuerunt; non aliunde fuit illis sanctum; inde erat, cum „Belschazar cum magnatibus et uxoribus biberet vinum ex vasis auri et argenti, quae Nebuchadnezar pater ejus e Templo Hierosolymae eduxerat, et laudarent deos auri, argenti, aeris, ferri, ligni, lapidis, quod tunc scriptura in pariete palatii ejus apparuerit," Dan: V: 2. seq: vasa auri et argenti pro cognitionibus boni et veri, quae prophanatae, sunt enim Chaldaei qui in cognitionibus, sed quae prophanatae sunt per falsa quae inibi, n: 1368, sic ut cognitiones illis inserviant pro colendis diis auri et argenti, Belschazar enim vocatur Rex Chaldaeus, ibid: Vers: 30. Quod Vasa significent Spiritualium externa, etiam patet ab aliis locis in Verbo, ut apud Esaiam, „Quemadmodum adducunt filii Israëlis munus in *Vase Mundo* domum Jehovae," LXVI: 20; [16] ubi de Regno Domini; munus in vase mundo est repraesentativum Externi hominis respective ad Internum, qui munus adducit est Internus, Vas mundum est Externus concordans; ita quae in Externo, quae sunt scientifica, cognitiones, doctrinalia: apud Jeremiam, „Clamor Hierosolymae ascendit, et magnates miserunt minorennes ad aquas, venerunt ad foveas, non invenerunt aquas, reversi sunt *Vasis eorum vacuis*, pudefa-

cti sunt," XIV: 2. 3; Vasa vacua pro cognitionibus in quibus non verum, et quoque vera in quibus non bonum: apud Eundem, „Comedit me, perturbavit me Nebuchadnezar rex Babelis, constituit me *vas vacuum*," LI: 34; vas vacuum pro similibus; quod Babel sit quae vastat, videatur n: 1327 f: apud Mosen, „Sicut valles plantantur, sicut horti juxta fluvium, *defluent aquae e situlis*, et semen ejus ad aquas multas," Num: XXIV: 6. 7, Bileami enuntiatum de Jacobo et Israële: defluent aquae e situlis pro quod vera ex cognitionibus. In Parabola de decem Virginibus, quarum quinque „*oleum in vasis suis* cum lampadibus acceperunt; stultae vero non," Matth: XXV: 4, per Virgines significantur affectiones; quod prudentes acceperint oleum in vasis suis, est quod bonum in veris, ita quod Charitatem in fide; quod oleum sit bonum, videatur n: 886, lampades pro amore.

3080. Et puella bona aspectu valde, quod significet affectionis veri pulchritudinem, constat a significatione puellae, quod sit affectio in qua innocentia, de qua n: 3067: bona aspectu valde quod significet pulchritudinem, hic affectionis veri, quia puella dicitur, inde est, quia omnis pulchritudo est a bono in quo innocens; ipsum bonum cum ex Interno homine influit in Externum, facit pulchrum, omne humanum pulchrum est inde: hoc quoque constare potest ex eo, quod non afficiatur quisquam ex facie alicujus, sed ex affectione quae elucet ex facie; et quod illi, qui in bono sunt, afficiantur ex affectione boni quae ibi, ac in tantum, quantum innocentiae est in bono; ita est spirituale in naturali quod afficit, non autem naturale absque spirituali; similiter illi qui in bono sunt, ab infantibus, qui illis in tantum pulchri apparent, in quantum innocentia charitatis est in facie, gestu, loquela: quod bonitas et charitas sit quae format et faciat pulchrum, videatur n: 553: inde nunc est, quod puella bona aspectu valde, significet pulchritudinem affectionis veri, in quo bonum.

3081. Virgo et vir non cognoverat illam, quod significet purum ab omni falso, constat a significatione Virginis; Virgo in Verbo passim nominatur, et ibi per Virginem significatur Regnum Domini, tum quoque Ecclesia, et inde unusquisque qui est Regnum Domini aut qui est Ecclesia, et hoc ex amore

conjugiali qui in castis virginibus est; amor conjugialis in sensu spirituali est affectio boni in vero, et affectio [17] veri a bono, ex quibus quasi conjugio conjunctis amor conjugialis, videatur n: 2508. 2618. 2727. 2728. 2729; qui quia in Virgine, ut dictum, spectatur, Regnum Domini, quod etiam comparatur Conjugio, et vocatur Conjugium, dicitur Virgo: quod vir non cognoverit illam, significet purum ab omni falso, est quia per Virum in Verbo non modo significatur Rationale verum, sed etiam in opposito sensu falsum, videatur n: 265. 749. 1007, ita cognosci a viro est contaminari falso, et non cognosci a viro est purum esse a falso; per virum hic non intelligitur vir conjugii. Quod per Virginem in Verbo significentur illi qui in Regno Domini, seu quod idem, illi in quibus Regnum Domini, constat apud Johannem, „Hi sunt qui cum mulieribus non polluti sunt, *Virgines enim sunt;* hi sunt qui sequuntur Agnum quo vadit, immaculati enim sunt coram throno Dei," Apoc: XIV: 4. 5; manifeste illi dicuntur Virgines qui sequuntur Agnum, hoc est, qui in Regno Domini, et quod immaculati; in proprio sensu sunt Virgines, qui in amore in Dominum sunt, hoc est, coelestes, ita qui in affectione boni; etiam Virgines vocantur qui in charitate erga proximum, hoc est, spirituales, ita qui in affectione veri; ut a locis in Verbo constare potest; apud Esaiam, „Contemsit te, subsannavit te, *Virgo filia Zionis*, post te caput movit filia Hierosolymae," XXXVII: 22, ad Regem Aschuris, Virgo filia Zionis pro Ecclesia coelesti, filia Hierosolymae pro Ecclesia spirituali: apud Jeremiam, „Adhuc aedificabo te, et *aedificaberis Virgo Israëlis*, adhuc ornabis tympana tua, et exibis in choream ludentium: fiet anima eorum sicut hortus irriguus, et non addent dolere [16] amplius, tunc *laetabitur Virgo in chorea*, et juvenes et senes simul," XXXI: 4. 12. 13; Virgo Israëlis pro Ecclesia spirituali; affectio veri ex bono apud illam describitur hic ut alibi per tympana et choreas: apud Eundem: „Viae Zionis lugentes, sacerdotes ejus gementes, *Virgines ejus tristes*. Torcular calcavit Dominus *Virgini filiae Jehudae*. Videte dolorem meum, *Virgines meae* et juvenes mei iverunt in captivitatem," Thren: I: 4. 15. 18; Virgines pro affectionibus boni et veri: alibi apud Eundem, „Mulieres in Zione compressae sunt, *Virgines* in urbibus Je-

hudae," V: 11: virgines pro affectionibus boni: apud Amos, „Discursitabunt ad quaerendum Verbum Jehovae, et non invenient, in die illo deficient *Virgines pulchrae* et juvenes siti," VIII: 12. 13; Virgines pulchrae pro affectionibus veri, juvenes pro veris, seu quod idem, illi qui in illis, de quibus dicitur quod discursitabunt ad quaerendum verbum Jehovae, et non invenient, ita quod deficient siti: apud Sachariam, „Servabit illos Jehovah Deus illorum in die illo, sicut gregem populum suum, quia quanta bonitas ejus, et quanta pulchritudo ejus, frumentum juvenes, et mustum *germinare faciet virgines*," IX: 16. 17; juvenes pro veris, virgines pro affectionibus: apud Davidem, „Tota gloriosa Filia Regis intus, de implexis auri vestis ejus; in acupictis adducitur Regi, *Virgines post illam amicae ejus*, adductae Tibi," Psalm: XLV: 14. 15; Filia Regis pro Regno spirituali Domini; virgines post illam amicae ejus pro affectionibus veri: apud Eundem, „Viderunt gressus tuos Deus, gressus Dei mei in sanctuario, praecesserunt canentes post pulsantes citharam, *in medio adolescentularum* tympanizantium," Psalm: LXVIII: 25. 26; adolescentulae tympanizantes etiam pro affectionibus veri: distinguuntur adolescentulae a virginibus per innocentiam, virgines dicuntur ex amore conjugiali, ita qui in innocentia, nam amor conjugialis est ipsa innocentia, videatur n: 2736; ideo apud Johannem in loco citato dicuntur sequi Agnum quo vadit, per Agnum enim Dominus quoad Innocentiam intelligitur; ac omnes qui in coelo virgines vocantur ab Innocentia quae in Bono eorum; secundum quantum et quale innocentiae in bono, sequuntur Agnum.

3082. Et descendit ad fontem, quod significet verum Divinum, constat a significatione fontis, quod sit Verum Divinum, de qua n: 2702. 3065.

3083. Et implevit cadum suum, quod significet vasa receptionis, constat a significatione cadi, quod, quia vas recipiens aquae, sit in sensu interno recipiens cognitionum veri, tum ipsius veri, quae per aquam significantur; quod aqua in sensu interno sint cognitiones, tum verum, videatur n: 28. 680. [19] 2702. 3058.

3084. Et ascendit, quod significet elevationem, constat a significatione ascendere, quod sit elevari: elevari dicitur ab

inferiori ad superius, et quia hoc, est ab exteriori ad interius, nam idem est, quod enim inferius et superius est in idea humana, hoc exterius et interius est in idea angelica, sicut coelum, hoc apparet homini sicut superius, sed Angelis est interius; sicut naturale apud hominem, hoc est exterius respective ad ejus spirituale, et hoc iterum exterius respective ad coeleste, seu quod idem, scientificum quod est naturalis hominis est exterius respective ad verum, et verum est exterius respective ad bonum, quare etiam scientificum respective ad verum vocatur velamen tum vestis, et similiter verum respective ad bonum: inde est, quod ascendere praedicetur ad Hierosolymam, sed descendere a Hierosolyma; tum a Hierosolyma ad Zionem, et a Zione ad Hierosolymam; per illa enim quae sunt circum Hierosolymam significantur exteriora Ecclesiae, per Hierosolymam autem interiora, ac per Zionem intima. Quia hic in sensu interno describitur primum elevationis veri ex Naturali homine ad Rationalem, ideo hic primum dicitur, quod affectio veri, quae repraesentatur per Rebeccam, descenderit ad fontem, et mox quod ascenderit; nam ut supra n: 3074 dictum est, Divinus amor influit in affectionem boni, et inde in affectionem veri, ac vivificat et illustrat illa quae in Naturali homine, ac tunc disponit illa in ordinem, hoc significatur per descendere; ex eo vera elevantur e Naturali homine in Rationalem, et conjunguntur bono ibi, hoc significatur per ascendere.

3085. In binis his Versibus describitur affectio veri quoad Originem, quoad Quale, et quoad Primum initiationis: quoad *Originem*, per haec, quod Rebecca exiverit, quae nata Bethueli filio Milckae uxoris Nachoris fratris Abrahami, per quae quod omnis origo illius affectionis in sensu interno tradita sit, videatur n: 3077. 3078; quoad *Quale* per haec, quod cadus ejus super humero ejus, et quod puella bona aspectu valde, per quae quod quale descriptum sit, videatur n: 3079. 3080. 3081; quoad *Primum initiationis*, per haec, quod descendit ad fontem, et implevit cadum suum, et ascendit, videri potest n: 3082. 3083. 3084: sed ita se habet cum his, sicut supra dictum, quod captum non modo vulgarem, sed etiam excultiorem humanum excedunt; quae enim in sensu interno in hoc Capite, et in quibusdam sequentibus, continentur; talia sunt;

causa est, quia vix in alicujus mentem venit, quod continuus influxus Divinus sit per Internum hominem in Externum, hoc est, influxus coelestium et spiritualium per Rationalem in Naturalem, seu quod idem, in naturalia quae sunt Externi, et quod per influxum illum continuo Vera e Naturali homine evocentur, eleventur, ac implantentur Bono quod in Rationali; hoc ne quidem quod fiat notum est, quid tunc omnis ille processus, quomodo fit, qui processus tantae sapientiae est, quia ex Divino, ut nusquam ad unam myriadis partem queat explorari, communissima sunt quae videri possunt; cum itaque sic se habet, ne miretur quisquam, quod illa quae hic in sensu interno sunt, non ad captum describi queant, et quae describuntur illum transcendant, agunt enim de hoc processu et illum describunt; et quoque sensus internus imprimis est pro Angelis, ob causam, ut per Verbum communicatio sit inter coelum et hominem, et sunt illis inter delitiosa, quia coelestis cibus non aliud est, quam omne id quod est intelligentiae et sapientiae, ac illis est beatum sapientiae et intelligentiae quicquid agit de Domino.

3086. Ut aliqua idea, tametsi communissima, haberi queat de illis, quae hic in sensu interno continentur, sciendum, quod in toto hoc Capite agatur de Vero Divino quod conjungendum Divino Bono; quod nempe Divinum Bonum influxerit in Naturalem hominem, hoc est, in scientifica, cognitiones et doctrinalia ibi, haec enim sunt Naturalis hominis quatenus in memoria ejus, et quod per influxum illum, omnia quae ibi, illustraverit, vivificaverit, et disposuerit in ordinem, omnis enim lux, vita, et ordo in naturali homine est ex influxu ex Divino, ut cuivis, si attendit, notum esse potest; per influxum illum existit affectio, primum affectio communis veri, de qua affectione in binis his Versibus agitur, de ejus origine, n: 3077. 3078, de ejus quali, n: 3079. 3080. 3081, de primo initiationis, n: 3082. 3083. 3084: in illis autem, quae nunc immediate sequuntur, describitur in sensu interno processus ille ulterius, nempe exploratio illius veri, tum separatio maternorum quae primum ei adjuncta, et sic porro. Sed scio, quod haec arcaniora sint, quam ut in captum cadant, et hoc ex causa ut dictum, quia ignota; sed quia internus sensus illa describit,

et hoc quoad omnes circumstantias, non potest aliter, utcunque apparitura sint super captum, quin exponantur: ad minimum inde videri potest, quanta arcana in Verbi sensu interno sunt, tum quod talia arcana sint, quae vix apparent in luce mundi, in qua homo est dum vivit in corpore, sed quod semper manifestius et clarius, quo a luce mundi venit in lucem coeli, in quam venit post mortem, ita in qua sunt animae beatae et felices, hoc est, Angeli.

3087. Vers: 17. 18. 19. 20. *Et cucurrit servus obviam illi, et dixit, sorbere fac me quaeso parum aquae e cado tuo. Et dixit, bibe Domine mi, et festinavit et demisit cadum suum super manum suam, et potare fecit illum. Et absolvit potare facere illum, et dicit, etiam camelis tuis hauriam, usque dum absolverint bibere. Et festinabat et evacuabat cadum suum ad canalem, et currebat adhuc ad puteum ad hauriendum, et hauriebat omnibus camelis illius.* Cucurrit servus obviam illi, et dixit, significat explorationem a Divino Bono: sorbere fac me quaeso parum aquae e cado tuo, significat num inde aliquid veri conjungi possit: et dixit, bibe domine mi, significat reciprocum: et festinavit et demisit cadum super manum suam, significat submissionem recipientium ex potentia: et potare fecit illum, significat initiationem: et absolvit potare facere illum, significat successivum: et dicit, etiam camelis tuis hauriam usque dum absolverint bibere, significat reciprocum quoad illustrationem omnium scientificorum in naturali homine: et festinabat et evacuabat cadum suum ad canalem, significat separationem affectionis veri quae initiabatur Bono Divino: et currebat adhuc ad puteum, significat affectionem veri inferiorem: et hauriebat omnibus camelis illius, significat qua illustrabantur scientifica communia.

3088. Cucurrit servus obviam illi et dixit, quod significet explorationem a Divino Bono, constat a significatione currere obviam illi, quod sit explorare num ita se habeat prout corde suo loquutus, internum sensus hoc dictat; tum ex significatione dicere, quod sit percipere, de qua saepius prius, ita quoque explorare; quod a Divino Bono, est quia servus hic agit vicem domini sui, nempe Abrahami, tum quoque Jischaki; missus enim induit personam mittentis, ut pluries in Verbo; sicut de

angelis legitur, quod primum nominentur Angeli, et dein vocentur Jehovah, ut qui apparuit Mosi in rubo, Exod: III: 2. 4. seq: et qui apparuit Gideoni, Jud: VI: 11. 12. 14: inde etiam est, quod Rebecca ad illum dicat, domine mi, Vers: seq:

3089. Sorbere fac me quaeso parum aquae e cado tuo, quod significet num inde aliquid veri conjungi posset, constat ex significatione sorbere, quod simile sit ac bibere, sed in diminutivo, quia explorandum, quod bibere sit percipere, videatur n: 3069; [2°] est quoque bibere in sensu interno communicari et conjungi, et praedicatur de spirituali, sicut comedere quod praedicatur de coelesti, n: 2187. 2343; et ex significatione aquae, quod sit verum, de qua n: 680. 739. 2702; hic itaque per sorbere fac me quaeso parum aquae e cado tuo, significatur explorativum, num aliquid veri inde conjungi posset; cadus est recipiens in quo et e quo verum, n: 3068. 3079. Quod exploratio, inde est, quia prima affectio veri etiam aliquid secum habuit ex materno, quod separandum, n: 3040. 3078. Apud hominem regenerandum ita se habet, quod prima ejus affectio veri admodum impura sit, inest enim ei affectio usus et finis propter se, propter mundum, propter gloriam in coelo, et similia, quae spectant versus se, non autem versus commune, regnum Domini, minus versus Dominum: talis affectio non potest quin praecedat; usque tamen successive illa purificatur a Domino, tandem ut removeantur et conjiciantur falsa et mala quasi in peripheriam; inserviverunt usque pro mediis.

3090. Et dixit, [bibe] domine mi, quod significet reciprocum, constat ex annuentia seu consensu: quid reciprocum veri cum conjungendum bono, apparet a conjugiis; inde enim conjugium, quod consensus sit ab utraque parte; hoc ducit originem a conjugio boni et veri, est voluntas a parte boni, et consensus a parte veri, inde conjunctio; hoc tametsi non apparet apud hominem cum regeneratur, hoc est, cum intrat in conjugium coeleste, usque tamen existit; hoc manifestius patet inde, quod dum regeneratur homo, instar conjugii fiet inter voluntatem et intellectum, voluntatis est bonum; intellectus est verum; ideo antiqui inter voluntatem et intellectum, ac inter singula quae voluntatis et intellectus sunt, instituerunt conjugium, n: 54 55.

3091. Et festinavit et demisit cadum suum super manum suam, quod significet submissionem recipientium ex potentia, constat ex significatione demittere, quod sit submissionis; a significatione cadi, quod sit recipiens, de qua n: 3068. 3079; et ex significatione manus, quod sit potentia, de qua n: 878. Submissio recipientium ex potentia est, quod doctrinalia, cognitiones et scientifica, quae sunt recipientia, n: 3068. 3079, se applicent; est catena subordinationis, ita applicationis, proinde submissionis, a Primo Vitae, seu Domino; quae in loco inferiori sunt, quia inservire debent superiori, in submissione erunt, absque submissione eorum non datur conjunctio: potentia, de qua hic, est a Vero, hoc submittit illa quae infra sunt; Vero imprimis tribuitur potentia in Verbo, ideo de Vero praedicantur manus, brachia, ut et humeri, per quae potentiae in sensu interno significantur, n: 878. 1085: et ipsa potentia est a bono, per verum, quae apparet a vero.

3092. Et potare fecit illum, quod significet initiationem, constat a significatione potare, quod paene simile sit ac bibere, sed potare hic involvit magis activum a parte ejus qui bibit: quod bibere sit recipere, et quoque conjungi, videatur n: 3069. 3089, ita facere potare, est dare copiam recipiendi, quod est primum initiationis.

3093. Et absolvit potare facere illum, quod significet successivum nempe initiationis, constat ex eo quod absolvit seu absolvere involvat finem actus qui praecedit, et principium actus qui sequitur, ita successivum; et a significatione potare facere, quod sit initiari, de qua nunc supra n: 3092.

3094. Et dicit, etiam camelis tuis hauriam usque dum absolverint bibere, quod significet reciprocum quoad illustrationem omnium scientificorum in naturali homine, constat a significatione camelorum, quod sint scientifica communia in naturali homine, de qua n: 3048. 3071; et ex significatione haurire nempe aquam, quod sit instruere, et quoque illustrare, de qua n: 3058. 3071; quod reciprocum sit patet, quia illa dixit quod faceret, et quoque fecit, nempe hausit aquam camelis. Illustratio, de qua hic agitur, est a parte Veri, tametsi a bono per verum: cum illustratione scientificorum in naturali homine ita se habet, quod omnis illustratio sit ex bono,

num bonum quod est amoris est comparative sicut solis flamma, ex qua calor et lux, Verum autem est sicut objectum, per quod flamma pellucet, inde a luce illustratio; sed qualis lux inde, talis illustratio: non aliud est quod recipit bonum quam verum, at quale verum talis est receptio, et talis inde illustratio: quando itaque per verum illustratio, tunc apparet illustratio a Vero, sicut ejus foret, tametsi est boni, quod ita trans verum lucet: illustratio etiam boni per verum penetrat ulterius, et afficit penitius, ac producit affectionem veri inferiorem, de qua mox. Lux coeli est ex Divino Bono Domini per Divinum Verum Ipsius; et quia per Divinum Verum in Humano Ipsius, penetrat non modo ad coelestes, sed etiam ad spirituales, ac illustrat omnes qui in coelo sapientia et intelligentia; quae quia inde, ideo de Divino Bono et de Divino Vero in Humano Domini, tantum in sensu interno Verbi agitur; hic loci de prima Veri a Bono ac Boni per Verum illustratione.

3095. Et festinabat et evacuabat cadum suum ad canalem, quod significet separationem affectionis veri quae initiabatur bono Divino, constat ex significatione evacuare cadum, quod sit separare verum; per cadum enim ut per vas continens non modo significatur scientificum in quo verum, sed etiam verum in quo bonum, videatur n: 3068. 3079; hic quia de initiatione agitur, est Verum quod initiabatur bono Divino; et quia ipsum Verum nusquam conjungitur Bono nisi per affectionem suam, n: 3024. pr: 3066, [21] nam in affectione est vita per quam conjunctio, ideo hic est affectio veri quae intelligitur: tum ex significatione Canalis seu aqualiculi, quod sit Veri bonum, aqua enim in Canali significat verum, n: 739. 2702, ac ipse canalis simile ac lignum, nempe bonum, n: 2784. 2812; Veri bonum est quod producitur a Bono per Verum, et est sicut proles nata ex vero ut a matre, et a Bono ut a patre, omne bonum genuinum quod in naturali homine est inde, seu ex conjugio boni et veri in Rationali; hoc bonum est quod vocatur veri bonum, et significatur in Verbo per Canalem seu Aqualiculum.

3096. Et currebat adhuc ad puteum, quod significet affectionem veri inferiorem, constat a significatione putei, quod sit verum, de qua n: 2702, sed verum quod inferius est; et

quia de initiatione veri hic agitur, significatur affectio inferior veri, ut nunc supra n: 3094 [22] dictum: quae differentia significationis fontis et putei sit in sensu interno, videatur in loco citato, quod nempe fons dicatur cum agitur de puriori et cum de superiori vero, puteus autem cum de non ita puro et cum de inferiori vero, ut quoque in hoc Capite, in quo nunc dicitur fons, nunc puteus; naturale verum est inferius verum, et affectio veri naturalis est affectio veri inferior, ex hac illustrantur proxime scientifica communia, quae illustratio quod penetret ulterius et afficiat penitius, videatur n: 3094.

3097. Et hauriebat omnibus camelis illius, quod significet qua illustrabantur scientifica communia, constat a significatione haurire, quod sit instruere, tum illustrare, de qua n: 3058. 3071; et a significatione camelorum, quod sint scientifica communia, de qua n: 3048.

3098. Quae a n: 3088 huc usque in sensu interno continentur, etiam talia sunt, quae non capi queunt, nisi ab illis qui instructi sunt de internis hominis, et sunt in veris, nam per vera et secundum vera est illustratio; agitur de prima initiatione Veri in Bonum; nam, ut dictum, ipsum Bonum per Rationale influit in Naturale, ita per viam internam, ac illustrat illa quae ibi, ipsum verum autem influit per sensuale imprimis auditus et visus in Naturale, ita per viam externam, ortus veri est inde, quod etiam cuivis potest notum esse si reflectit; sed non est conjunctio boni et veri ibi, sed in Rationali; quare inde verum evocatur, ita e naturali sphaera in spiritualem, nam Verum conjungendum Bono est spirituale: quomodo se habet cum Vero primum inde evocato, in his Versibus a n: 3087 ad 3097, agitur.

3099. Vers: 21. 22. *Et vir obstupescens illi, continens se, ad sciendum, an prosperavisset Jehovah viam suam, vel non. Et fuit, quando absolverunt cameli bibere, et accepit vir monile auri, dimidium sicli pondus ejus, et duas armillas super manus ejus, decem auri pondus earum.* Vir obstupescens illi, continens se, significat statum perceptionis quoad illa: ad sciendum an prosperavisset Jehovah viam suam vel non, significat de Divino Vero, quodnam: Et fuit quando absolverunt cameli bibere, significat agnitionem ex illustratione in

scientificis communibus: et accepit vir monile auri, significat Divinum Bonum: dimidium sicli pondus ejus, significat quantum ad initiationem: et duas armillas, significat Divinum Verum: super manus ejus, significat potentiam affectionis veri: decem auri pondus earum, significat plenum ad initiationem.

3100. Vir obstupescens illi continens se, quod significet statum perceptionis quoad illa, constat a significatione obstupescere et se continere, quando vidit, quod illa, quae loquutus est corde suo, evenirent, quod sit agnitionis et simul exspectationis annon ita; obstupescebat enim quia agnovit quod ita fieret, et se continebat quia exspectabat annon ita; ille status perceptionis est, qui significatur.

3101. Ad sciendum an prosperavisset Jehovah viam suam vel non, quod significet de Divino Vero quodnam, constat a significatione viae, quod sit verum, de qua n: 627. 2333; quod Divinum, significatur per id, quod dicatur, „an prosperavisset Jehovah," quod idem est, num ex Jehovah, seu ex Divino; ita quodnam verum, nam Vera, quae e naturali homine evocantur in rationalem, non omnia recipiuntur, solummodo illa quae cum bono ibi concordant, ac sic per inseminationem et insertionem unum cum eo agunt: reliqua, tametsi ut vera apparuerint, antequam elevata sunt, usque non recipiuntur, quia non agnoscuntur; bonum est quod agnoscit suum verum, et verum est quod agnoscit suum bonum: quod agnitum quodnam verum, ac sic receptum, patet quoque ab illis quae nunc sequuntur.

3102. Et fuit quando absolverunt cameli bibere, quod significet agnitionem ex illustratione in scientificis communibus, constat ex eo, quod binae hae expressiones, „fuit," et „absolverunt," significent successivum, et involvant finem actus qui praecedit, et principium actus qui sequitur, de quo supra n: 3093, ita hic agnitionem, ut mox supra ostensum; ex significatione camelorum, quod sint scientifica communia, de qua n: 3048. 3071; et ex significatione bibere, quod hic sit idem ac haurire aquas, ut supra n: 3097, et quoque potare, ut supra n: 3058. 3071, nempe illustrari; inde patet, quod per illa verba, „et fuit quando absolverunt cameli bibere," significetur agnitio, nempe Veri Divini ex illustratione in scientificis com-

munibus. Ipsa res ita se habet; omne Verum quod elevatur e naturali homine, hoc est, e scientificis, seu cognitionibus et doctrinalibus, nam haec sunt naturalis hominis, in Rationalem, et ibi recipitur, primum agnoscetur quodnam sit, num concordet cum bono ibi vel non, si concordat, recipitur, et si non concordat, rejicitur, vera apparentia sunt in uno comitatu plura, sed solum illa conjungentur, quae bonum ibi agnoscunt, ita quae se mutuo amant; ut autem agnoscantur quod talia sint, erit illustratio in naturali homine, per quam ibi omnia et singula uno intuitu spectari queant, ac sic possit esse electio: illustratio illa in naturali homine est a bono, sed usque per verum, videatur n: 3094: haec illustratio est quae significatur per quod Rebecca hauserit camelis, potaverit illos, aut dederit iis bibere.

3103. Et accepit vir monile auri, quod significet Divinum Bonum, constat a significatione Monilis auri, quod sit bonum; et hic quia de Domino in sensu interno agitur, quod sit Divinum Bonum; quod quia e Rationali, dicitur vir, quod vir sit rationale, videatur n: 265. 749. 1007. Antiquis temporibus, cum cultus in Ecclesiis erant repraesentativi, et noverunt quid significabant, quando inirentur conjugia, solitum erat sponsae dare monile auri ac armillas, quia Ecclesia per sponsam repraesentabatur, ejus bonum per monile, et verum per armillas; et quia notum fuit, quod amor conjugialis qui sponsae et uxori, ex conjugio Divini boni et Divini veri Domini descenderet, n: 2508. 2618. 2727. 2728. 2729; monile auri ponebatur super nasum, ut patet quoque a sequentibus, ubi dicitur quod posuerit monile super nasum, Vers: 47, ex causa, quia Nasus significabat Boni vitam, ex respiratione quae ibi, quae in sensu interno est Vita, et quoque ex odore, qui est gratum amoris, cujus est bonum, n: 96. 97. Quod Monile esset insigne conjugii quoad bonum, etiam ex aliis locis in Verbo constat, ut apud Ezechielem, „Ornavi te ornatu, et dedi *armillas super manus tuas*, et torquem super guttur tuum, et dedi *Monile super nasum tuum*," XVI: 11. 12, ubi de Antiqua Ecclesia, quae ibi Hierosolyma, quae describitur sicut sponsa, cui armillae, torques, et monile, data, armillae super manus erant insigne repraesentativum veri, et monile super nasum insigne repraesentativum boni. Apud Esaiam, „Quia extollunt se filiae

Zionis, decalvabit Dominus verticem illarum, et removebit annulos et *monilia nasi*, mutatorias vestes, amicula," III: 16. 17. 21. 22; filiae Zionis quae se extollunt, pro affectionibus mali intra Ecclesiam, n: 2362. 3024; annuli et monilia nasi quae removebuntur, pro bono et ejus insignibus, mutatoriae vestes et [23] amicula pro vero et ejus insignibus. Apud Hoscheam, „Visitabo super illam dies balium, quibus suffivit, et *induit monile suum*, et ornatum suum, et ivit post amasios suos," II: 13; ubi de Ecclesia perversa, et de nova post illam, monile etiam pro insigni boni Ecclesiae. Cum Monilia illa aptabantur auribus, significabant etiam bonum, sed bonum actu, ac in opposito sensu malum actu, ut Genes: XXXV: 4. Exod: XXXII: 2. 4.

3104. Dimidium sicli pondus, quod significet quantum ad initiationem, constat a significatione sicli, dimidii sicli, et ponderis; quod siclus sit pretium seu aestimatio boni et veri, et quod dimidium sicli sit determinatio quanti ejus, videatur n: 2959; quod pondus significet statum rei quoad bonum, videbitur; ex his patet, quod dimidium sicli pondus significet et involvat quantum quoad bonum per monile auri intellectum; quod ad initiationem, sequitur ab illis quae praecedunt et quae sequuntur. Quod pondus sit status rei quoad bonum, patet ab his locis in Verbo, apud Ezechielem, „Propheta *cibum comederet pondere* 20 siclorum in diem, et *aquam juxta mensuram biberet* sextam hinis: quia ecce Ego frangens baculum panis in Hierosolyma, ut *comedant panem in pondere* et in sollicitudine, et *aquas in mensura* et cum stupore *bibant*, ut careant pane et aqua," IV: [10. 11.] 16. 17, ubi de vastatione boni et veri, cujus repraesentatio per Prophetam, status vastati boni significatur per quod cibum et panem comederent in pondere, et status vastati veri per quod aquam juxta mensuram biberent, quod panis sit coeleste, ita bonum, videatur n: 276. 680. 2165. 2177, et quod aqua sit spirituale, ita verum, n: 739. 2702. 3058; inde patet, quod pondus praedicetur de bono, et mensura de vero: apud Eundem, „*Lances* justitiae, *Epha* justitiae, et *Bath* justitiae, erit," XLV: 10, seq: ibi de terra sancta, per quam quod Regnum Domini in coelis significetur, ex singulis ibi apud Prophetam sciri potest, ubi non lances, epha,

bath, erunt, sed bona et vera, quae per pondera illa et per mensuras illas, significantur. Apud Esaiam, „Quis mensus in pugillo suo aquas, et coelos palmo paravit, et complexus in trientali pulverem terrae, et *appendit lance montes*, et *colles, trutinis*," XL: 12; appendere lance montes et colles trutinis, pro quod a Domino coelestia amoris et charitatis, et quod solus disponat status eorum; quod montes et colles, de quibus praedicantur pondera illa, sint coelestia amoris, videatur n: 795. 796. 4430. 2722. Apud Danielem, „Scriptura super parietem palatii Belschazaris; Mene, Mene, Thekel, Upharsin; haec interpretatio, *Mene*, numeravit Deus regnum tuum et finivit illud; *Thekel*, *appensus es in trutinis*, et deprehensus es deficiens; *Perez*, divisum est regnum tuum, et datum Medo et Persae," V: 25. 26. 27. 28, ubi mene seu numeravit praedicatur de vero, at thekel seu appensus in trutinis de bono; agitur ibi in sensu interno de consummatione.

3105. Et duas armillas, quod significet Divinum Verum, constat ex significatione armillarum, quod sit Verum, et hic quia in sensu interno de Domino agitur, quod sit Divinum Verum; duae dicuntur, quia sic plenum: ponebantur illae super manus sponsae, ex causa, quia per sponsam significabatur Ecclesia, et per manus ejus potentiae a vero, quod manus praedicentur de vero, videatur n: 3091: quod armillae significent talia, constare potest apud Ezechielem, Cap: XVI: 11. 12, de quo supra n: 3103; et quoque apud Eundem, Cap: XXIII: 42; tum quod armillae non modo sponsae, sed etiam Regi essent, at Regi super brachio, ut constat 2 Sam: I: 10, ex causa, quia Regium erat repraesentativum et significativum Divini Veri quod Domino, n: 1672. 1728. 2015. 2069. 3009; et brachium significativum potentiae, n: 878.

3106. Super manus ejus, quod significet potentiam affectionis veri, constat a significatione manus, quod sit potentia, de qua n: 878. 3091; et a repraesentatione Rebeccae, quae hic est, *ejus*, quod sit affectio veri, de qua n: 2865. 3077.

3107. Decem auri pondus earum, quod significet plenum ad initiationem, constat a significatione decem, quod etiam sit status plenus, sicut centum, de qua n: 1988. 2636; ex significatione auri, quod hic est genus nummi ex cujus pondere ae-

stimatio; et ex significatione ponderis, quod sit status rei quoad bonum, de qua supra n: 3104; inde patet, quod decem auri pondus significet plenum aestimati statum quoad bonum: quod ad initiationem, constat a singulis in hoc Capite, in quo de initiatione agitur, seu de desponsatione.

3108. Agitur in binis his Versibus de initiatione veri in bonum, sed qualis haec initiatio sit, non facile cadit in ideam cogitationis apud aliquem, qui modo illustratus est a talibus quae sunt lucis mundi, nisi simul a talibus quae sunt lucis coeli, ex qua illa quae sunt lucis mundi illustrentur; qui non in bono sunt et inde in fide, non alias ideas cogitationis habent quam quae formatae sunt ab objectis lucis mundi; ii nec sciunt quod spirituale est, ne quidem quid rationale in genuino sensu, sed modo naturale, cui tribuunt omnia; quae etiam causa est, quod haec quae in sensu interno de initiatione veri in bonum, dicuntur, iis remotiora sint, quam ut appareant quod sint aliquid; cum tamen illa sunt iis qui in luce coeli, inter pretiosa. Ita se habet cum initiatione veri in bonum, quod antequam verum initiatum est ac rite conjunctum, sit quidem apud hominem, sed non factum sicut ejus, aut sicut proprium; ut primum autem initiatur ejus bono, tunc appropriatur ei; evanescit tunc e memoria ejus externa, et transit in internam, seu quod idem, evanescit in naturali seu externo homine, et transit in rationalem seu internum, et induit ipsum ac facit humanum ejus, hoc est, quale ejus quoad humanum; ita se habet cum omni vero quod conjungitur bono ejus; similiter etiam se habet cum falso quod conjungitur malo, quod vocat bonum; sed differentia est, quod illud aperiat rationale, et sic faciat hominem rationalem; hoc autem claudat rationale, et faciat hominem irrationalem; tametsi videatur sibi, in tenebris in quibus tunc est, quod supra alios rationalis sit.

3109. Vers: 23. 24. 25. *Et dixit, filia cujus tu, indica quaeso mihi, an est domo patris tui locus nobis ad pernoctandum. Et dixit ad illum, filia Bethuelis ego, filii Milckae, quem genuit Nachori. Et dixit ad illum, etiam stramen, etiam pabulum multum nobiscum, etiam locus ad pernoctandum.* Dixit, filia cujus tu, significat explorationem ulteriorem de innocentia: indica quaeso mihi, an est domo patris tui locus nobis

ad pernoctandum, significat explorationem de bono charitatis: Et dixit ad illum, filia Bethuelis ego, filii Milckae, quem genuit Nachori, significat, hic ut prius, omnem originem ejus: Et dixit ad illum, significat perceptionem: etiam stramen, significat vera scientifica: etiam pabulum multum nobiscum, significat bona eorum: etiam locus ad pernoctandum, significat statum.

3110. Dixit, filia cujus tu, quod significet explorationem ulteriorem de innocentia, constat ex interrogatione, cujus filia, quod sit exploratio, hic quod ulterior, patet ab illis quae prius n: 3088 et 3101; quod de innocentia, constat ex significatione puellae, quod sit affectio in qua innocentia, de qua n: 3067, hic quidem non puella nominatur, sed quia supra Vers: 14 et 16, Rebecca vocatur puella, et ad illam hic interrogatio, non aliud quam puella per Tu hic significatur. Quod ipsam rem attinet, nempe quod verum exploratum sit, qua innocentia esset, et mox quoque qua charitate, antequam initiatum bono, et conjunctum ei, non potest quin mirabile appareat illis, qui nullam ejus rei cognitionem habent; [24] sed usque sciant, quod circa initiationem et conjunctionem veri cum bono apud unumquemvis hominem exquisitissima exploratio sit, ac talis ut excedat omnem ejus fidem; ad ipsissimum bonum nusquam admittitur aliquid nisi ipsissimum verum; cum aliquid non ita verum alluit, non conjungit se cum ipso bono, sed cum aliquo bono quod in se bonum non est, sed apparet sicut bonum; si falsum alluit, recipit se bonum introrsum, et se extrinsecus conjungit cum aliquo malo, quod bonum credit; haec dispositio Divina fit a Domino, mediis spiritibus et angelis, et est arcanissima in hoc mundo, sed notissima in altero; quisque etiam qui sanae rationis est, id potest scire, ad minimum capere; malum enim et falsum est infernum ac influit ab inferno; bonum et verum autem est coelum, etiam per coelum influit a Domino; quia ita est, malum et verum non magis possunt conjungi, quam infernum et [25] coelum; quapropter exquisitior trutina in his est, quam usquam aliquis credere potest; hoc nunc est quod intelligitur per explorationem.

3111. Indica quaeso mihi, an est domo patris tui locus nobis ad pernoctandum, quod significet explorationem de bono

charitatis, constat ex significatione indica quaeso mihi, an, quod sit exploratio; ex significatione domus, quod sit bonum; de qua n: 2048. 2233. [26] 2331; ex significatione patris his, nempe Bethuelis, quod sit bonum charitatis quale apud gentes probiores, de qua n: 2865; ipsa etiam origo affectionis veri, quam Rebecca repraesentat, fuit ex tali bono; et ex significatione loci ad pernoctandum, quod sit status manendi, de qua infra n: 3115. Quod exploratio de origine affectionis veri quoad innocentiam et quoad bonum charitatis, in sensu interno describatur, causa est, quia Verum, quod initiandum et conjungendum est bono, non aliunde primam originem ducat, ut constare potest ab omnibus illis, apud quos verum recipitur et innubitur bono; intra Ecclesiam, qui non aliquid innocentiae et charitatis erga proximum habent, verum utcumque norunt, et ore profitentur, nusquam tamen corde agnoscunt; extra Ecclesiam, Gentiles qui ad verum fidei vocantur, aut de illo in altera vita instruuntur, non alii recipiunt, quam qui in innocentia sunt, ac inter se in mutua charitate vivunt; innocentia enim et charitas faciunt humum, in qua semina veri possint radicem agere et egerminare.

3112. Et dixit ad illum, filia Bethuelis ego, filii Milckae, quem genuit Nachori, quod significet omnem originem ejus, nempe affectionis veri, constat ex repraesentatione Bethuelis, tum Milckae, et Nachoris, quod sit origo affectionis veri, quae repraesentatur per Rebeccam, videatur n: 3078.

3113. Et dixit ad illum, quod significet perceptionem, constat a significatione dicere in historicis Verbi, quod sit percipere in sensu interno, de qua saepius prius.

3114. Etiam stramen, quod significet vera scientifica; etiam pabulum multum, quod significet bona eorum, constat a significatione straminis et pabuli: quod stramen significet vera scientifica, inde est, quia praedicatur de camelis, quibus tale est cibus; cum enim per camelos significatur Naturalis homo quoad communia scientifica ibi, tunc per cibum ejus, nempe per stramen, non aliud significari potest, non enim ei alius cibus est, qui vitae ejus, nutritio ejus est inde; si enim ei deficeret talis cibus, nempe scire, non subsisteret; quod ita sit, patet a vita post mortem, tunc enim talia spiritibus loco cibi

sunt, videatur n: 56. 57. 58. 680. 681. 1480. 1695. 1973. 1974. In naturali homine, sicut in rationali, sunt duo in communi, quae constituunt essentiam ejus, nempe intellectualia et voluntaria; ad intellectualia pertinent vera, ad voluntaria pertinent bona; vera naturalis hominis sunt vera scientifica, quaecunque nempe in Memoria ejus externa sunt, haec sunt quae significantur per stramen cum agitur de camelis, etiam de equis, mulis et asinis; bona autem naturalis hominis, sunt jucunda imprimis quae sunt affectionis illorum verorum.

3115. Etiam locus ad pernoctandum, quod significet statum, constat a significatione loci, quod sit status, de qua n: 2625. 2837; et a significatione pernoctare, quod sit manere seu mansionem habere, de qua n: 2330; hic itaque status affectionis veri ex qua origine; ejus origo describitur per illa, quae repraesentantur per Bethuelem, Milckam, et Nachorem, ac ejus affinitates per Labanem in sequentibus; quae origo, quia obscura, significatur status ejus per locum pernoctationis, ut quoque supra.

3116. In his tribus Versibus agitur de exploratione veri quod initiandum et sic conjungendum bono, et quidem imprimis ex qua origine, nam ab origine omnia et singula dependent; derivationes inde ut e radice sua, seu ut e semine suo, trahunt suam formam, sicut a suis planta aut arbor: haec Dominus apud Se ex Divino vidit et exploravit, et ex propria sapientia et intelligentia initiavit, nempe vera bono Rationalis; ipsa exploratio hic in sensu interno describitur, sed quae ibi, paucissimis explicari possunt: Exploratio quoque est apud unumquemvis hominem qui reformatur, tum qui reliquias accipit, sed de exploratione illa homo ne hilum novit, est ei ita in obscuro, ut ne quidem credat quod sit, cum tamen omnibus momentis fit, sed a Domino, qui solus videt statum hominis, non modo praesentem, sed etiam futurum in aeternum. Exploratio est exquisitissima libratio, ne minimum falsi conjungatur bono, nec minimum veri conjungatur malo; si haec, periret homo in aeternum; penderet enim tunc in altera vita inter infernum et coelum, et propter bonum exspueretur ab inferno, et propter malum a coelo.

3117. Vers: 26. 27. *Et inflexit se vir, et incurvavit se*

Jehovae. Et dixit, Benedictus Jehovah Deus domini mei Abrahami, qui non dereliquit misericordiam suam, et veritatem suam, a cum domino meo; ego in via, duxit me Jehovah domum fratrum domini mei. Inflexit se vir, et incurvavit se Jehovae, significat laetitiam et gaudium: Et dixit, Benedictus Jehovah Deus domini mei Abrahami, significat hic ut prius, ex Divino Ipso et Divino Humano: qui non dereliquit misericordiam suam, significat perceptionem influxus amoris: et veritatem suam a cum domino meo, significat influxum charitatis inde: ego in via, significat quod in statu conjunctionis veri cum bono in Rationali: duxit me Jehovah domum fratrum domini mei, significat quod [27] ad bonum veri.

3118. Inflexit se vir et incurvavit se Jehovae, quod significet laetitiam et gaudium, constat a significatione inflectere se et incurvare se, quod sit laetari et gaudere; inflexio et incurvatio sunt gestus humiliationis, seu humiliatio in actu, tam in statu doloris quam in statu gaudii; in statu doloris, quando non evenit quod optatur, in statu gaudii quando evenit, ut hic quod Rebecca secundum votum cordis ejus, dedit ei ex cado suo bibere, et quoque potavit camelos; quod incurvatio sit gestus quoque gaudii, videatur n: 2927. 2950: Laetitia dicitur et gaudium, ex causa quia Laetitia in Verbo praedicatur de Vero, gaudium autem de Bono; est quoque laetitia faciei, sed gaudium cordis, seu quod idem, est laetitia affectionis spiritualis seu veri, gaudium autem affectionis coelestis seu boni, ita laetitia in minori gradu est quam gaudium, sicut quoque inflexio quam incurvatio; quod quoque patet ex eo, quod homo spiritualis Ecclesiae coram Domino se modo inflectat et gratiam invocet, at homo coelestis Ecclesiae coram Domino se incurvet et misericordiam imploret, n: 598. 981 2423; utrumque hic dicitur, ob conjugium veri et boni in singulis Verbi, n: 683. 793. 801. 2516. 2712.

3119. Et dixit, Benedictus Jehovah Deus domini mei Abrahami, quod significet ex Divino Ipso et Divino Humano, constat ab illis quae supra n: 3061, dicta sunt, ubi eadem verba, praeter quod hic dicatur Benedictus; Benedictus Jehovah erat formula gratiarum actionis, ita quoque gaudii et laetitiae, quod optata evenerint; praeterea quid antiqui intel-

lexerunt per id quod benedicerent Jehovae, videatur n: 1096. 1422.

3120. Qui non dereliquit misericordiam suam, quod significet perceptionem influxus amoris, constat a significatione misericordiae, quod sit amor, de qua n: 1735. 3063. 3073; quod, non dereliquit misericordiam suam, sit perceptio influxus amoris, inde est, quia sunt verba agnitionis et confessionis, et omnis agnitio et confessio est ex perceptione influxus.

3121. Et veritatem suam a cum domino meo, quod significet influxum charitatis inde, constat ex significatione veritatis, quod sit charitas; Veritas in proprio sensu significat idem quod fides, etiam in Lingua Hebraea fides per talem vocem exprimitur, sic ut quod dicitur Veritas in Verbo Veteris Testamenti, passim dicatur fides in Verbo Novi Testamenti; quare etiam toties in praecedentibus dictum, quod Verum sit fidei, et Bonum sit amoris: at quod fides in sensu interno nihil aliud sit quam charitas, videantur quae saepius prius dicta et ostensa sunt; ut quod nulla fides nisi per amorem, n: 30. 31 ad 38; quod fides nusquam detur nisi ubi charitas, n: 654. 724. 1162. 1176. 2261; quod fides sit fides charitatis, n: 1608. 2049. 2116. 2419. 2343. [2?] 2349; quod Charitas faciat Ecclesiam, non fides separata a charitate, n: 809. 946. 1798. 1799. 1834. 1844. 2190. 2228. 2442; inde patet, quod Veritas seu fides in sensu interno sit idem ac charitas; est enim omnis fides ex charitate; quae fides non inde non est fides, seu quod idem, quod omne verum in sensu interno sit bonum, est enim omne verum ex bono, id verum quod non inde non est verum; verum enim non aliud est quam forma boni, n: 3049, non aliunde est nativitas ejus, nec aliunde est vita ejus.

3122. Praeterea ita se habet cum veritate hac, per quam significatur charitas; quod Antiquissimi qui fuerunt coelestes, per misericordiam et veritatem quae a Domino, non aliud intellexerint, quam receptionem influxus amoris in Dominum et inde charitatis erga proximum; at antiqui, qui fuerunt spirituales, per misericordiam et veritatem a Domino apud se, intellexerunt charitatem et fidem; causa est, quia coelestes nusquam de illis quae sunt fidei seu veri cogitarunt, sed de illis quae sunt amoris seu boni, ut constare potest ex illis quae prius de coe-

lesti homine, n: 202. 337. 2669. 2715, dicta sunt; etiam coelestes homines per charitatem erga proximum, introducebantur in amorem in Dominum, cum reformabantur et regenerabantur, inde patet, quod per misericordiam a Domino non aliud intelligatur quam perceptio influxus amoris in Ipsum, et per veritatem influxus charitatis erga proximum inde: at Spirituales aliter, ii de illis quae sunt fidei cogitant, ac cum reformantur et regenerantur, per illa quae sunt fidei, introducuntur in charitatem erga proximum; quare cum de illis agitur, per misericordiam a Domino intelligitur influxus charitatis erga proximum, et per veritatem influxus fidei; at usque fides haec, cum regeneratus est homo spiritualis, fit charitas, nam tunc a charitate agit, et hoc usque adeo, ut qui illorum non a charitate agit, non regeneratus sit, at qui a charitate agit, is regeneratus est, et tunc quae fidei seu veri sunt, nihil curat, nam ex bono fidei vivit, non amplius ex vero ejus, verum enim se ita conjunxit bono, ut non amplius appareat, nisi modo sicut forma boni, hoc est, fides non aliter quam sicut forma charitatis: inde constare potest, quid Antiquissimi, et quid Antiqui, intellexerunt per Misericordiam et Veritatem, quae toties in Verbo nominantur, ut apud Davidem, „Rex habitabit aeternum coram Deo, *Misericordiam* et *Veritatem* para, custodiant illum, " Psalm: LXI: 8: apud Eundem, „*Misericordia* et *Veritas* occurrent; justitia et pax osculabuntur, " Psalm: LXXXV: 11: apud Eundem, „Dominus Deus magnus *Misericordia* et *Veritate*, " Psalm: LXXXVI: 15: apud Eundem, „*Veritas mea* et *Misericordia mea* cum Ipso, " Psalm: LXXXIX: 25: apud Eundem, „Jehovah recordatus est *Misericordiae suae* et *Veritatis suae* domui Israëlis, " Psalm: XCVIII: 3: apud Eundem, „Jehovah, non nobis, sed Nomini tuo da gloriam, ob *Misericordiam tuam* et *Veritatem tuam*, " Psalm: CXV: 1. Apud Micham, „Jehovah Deus dabit *Veritatem* Jacobo, *Misericordiam* Abrahamo, quam jurasti patribus nostris a diebus antiquitatis, " VII: 20, ubi Jacobus pro externo homine Domini, Abraham pro interno quoad humanum: apud Hoscheam, „Lis Jehovae cum habitatoribus terrae, quia nulla *Veritas*, et nulla *Misericordia*, et nulla cognitio Dei, " IV: 1, nulla veritas pro nulla receptione influxus charitatis; nulla misericordia

pro nulla receptione influxus amoris; nulla cognitio Dei pro nulla receptione influxus veri fidei.

3123. Quod ego in via, significet quod in statu conjunctionis veri cum bono in rationali, constat a significatione viae, quod sit verum, de qua n: 627. 2333; hic in via, quod sit conjunctio veri cum bono in rationali, quia in hoc Capite de illa re agitur, videatur n: 3012. 3013; tunc enim dicitur aliquis esse in via, cum illuc, quo intendit, progreditur.

3124. Quod duxit me Jehovah domum fratrum domini mei, significet quod ad bonum veri, constat a significatione fratrum domus, ex qua Rebecca, quod sit bonum ex quo verum: quod domus fratrum sit bonum, hic ex quo verum, constat a significatione domus quod sit bonum, de qua n: 2233. 2234. 2559; et fratrum quod sit unde id bonum ex quo verum, quod per Rebeccam repraesentatur.

3125. In illis quae praecedunt, actum est de exploratione veri quod conjungendum bono in Rationali, quoad innocentiam, quoad charitatem, et quoad originem; nam quoniam Dominus suum Rationale ex propria potentia Divinum fecit, sicut quoad bonum ita quoad verum, idcirco Ipse exploravit verum, quod conjunxit bono: apud homines autem verum conjungitur bono nusquam ex propria, sed ex Domini potentia; quod evidens potest esse ex eo, quod omne bonum et verum influat a Domino, quodque omnis reformatio et regeneratio sit a Domino, et quod homo ne hilum sciat quomodo regeneratur; hodie ne quidem, quod regeneretur per verum et bonum, minus quod bono initietur et conjungatur verum, et hoc fiat quasi exploratione, hoc est, exactissime: in his binis Versibus actum est de perceptione, quale et unde esset verum, et simul de gaudio propter id; ideo in nunc sequentibus agitur de initiatione.

3126. Vers: 28. 29. 30. *Et cucurrit puella, et indicabat domui matris suae, juxta verba illa. Et Rebeccae frater, et nomen ejus Laban, et currebat Laban ad virum foras ad fontem. Et fuit, ut videre monile et armillas super manibus sororis suae, et ut audire eum verba Rebeccae sororis suae, dicendo, ita loquutus ad me vir; et venit ad virum, et ecce stans apud camelos apud fontem.* Cucurrit puella, si-

gnificat animum affectionis illius: et indicabat domui matris suae juxta verba illa, significat ad bonum quodcunque naturale quo illustratio pervenire potuit: Et Rebeccae frater, significat affectionem boni in naturali homine: nomen ejus Laban, significat quale affectionis illius: et currebat Laban ad virum foras ad fontem, significat animum ejus erga verum quod initiandum Vero Divino: Et fuit, ut videre monile et armillas super manibus sororis suae, significat cum apperciperet Divinum Bonum et Divinum Verum in potentia affectionis veri, quae est soror: et ut audire eum verba Rebeccae sororis suae, significat ejus inclinationem: dicendo, ita loquutus ad me vir, significat propensionem veri in naturali homine: et venit ad virum, significat quod se adjungeret: et ecce stans apud camelos, significat praesentiam in scientificis communibus: apud fontem, significat illorum illustrationem a Vero Divino.

3127. Cucurrit puella, quod significet animum affectionis illius, constat ex significatione currere, quod sit propensionis seu animi; et ex significatione puellae, quod sit affectio in qua innocentia, de qua supra n: 3067. 3110.

3128. Et indicabat domui matris suae juxta verba illa, quod significet ad bonum quodcunque naturale quo illustratio pervenire potuit, constat ex significatione domus matris, quod sit bonum externi hominis, hoc est, bonum naturale; quod domus sit bonum, videatur n: 2233. 2234. 2559; et quod externum hominis seu naturale sit ex matre, internum autem ex patre, n: 1815: bonum apud hominem in Verbo comparatur domui, ac propterea homo qui in bono vocatur domus Dei; sed bonum internum vocatur domus patris, bonum autem quod in eodem gradu est dicitur domus fratrum, at bonum externum, quod idem est ac naturale, appellatur domus matris; omne etiam bonum et verum ita nascitur, nempe per influxum boni interni ut patris, in bonum externum ut matris: quia in hoc Versu de origine veri quod conjungendum bono in Rationali, agitur, ideo dicitur quod Rebecca, per quam illud Verum repraesentatur, cucurrerit ad domum matris, inde enim origo Veri; nam ut supra dictum et ostensum, omne bonum influit per viam internam seu per viam animae in hominis rationale, et per id in ejus scientificum, usque in scientificum sensuale,

et per illustrationem ibi facit ut videantur vera, inde vera evocantur, et forma naturali exuuntur, et bono conjunguntur in media via, nempe in rationali, et simul faciunt hominem rationalem, et tandem spiritualem: sed quomodo haec fiunt, homini prorsus ignotum est, quoniam hodie vix scitur quid bonum, et quod distinctum a vero, minus quod reformetur homo per influxum boni in verum, et per utriusque conjunctionem; nec scitur quod rationale sit distinctum a naturali, cum haec, quae communissima sunt, ignorantur, nequicquam sciri potest, quomodo initiatio veri in bonum, et utriusque conjunctio fit, de quibus in sensu interno in hoc Capite agitur; at quia haec arcana revelata sunt, ac patent illis qui in bono sunt, hoc est, qui Angelicae mentes sunt, ideo, utcunque aliis obscura apparitura sint, usque arcana illa, quia in sensu interno sunt, exponenda erunt. De illustratione a bono per verum in homine naturali, qui hic domus matris dicitur, ita se habet; Divinum Bonum apud hominem influit in ejus rationale, et per rationale in ejus naturale, et quidem in ejus scientifica, seu cognitiones et doctrinalia ibi, ut dictum est, ac ibi per inaptationem format sibi vera, per quae tunc illustrat omnia quae in naturali homine sunt; at si vita naturalis hominis talis est, ut non recipiat Divinum bonum, sed id vel repellit, vel pervertit, vel suffocat, tunc Divinum Bonum non inaptari potest, ita nec formare sibi vera, inde nec amplius illustrari potest naturale, nam illustratio in naturali homine fit a bono per vera, et cum nulla amplius illustratio, nulla potest dari reformatio: haec causa est, quod in sensu interno multis quoque agatur de naturali homine, qualis sit, ita unde verum, quod nempe ex bono ibi.

3129. Et Rebeccae frater, quod significet affectionem boni in naturali homine, constat a significatione fratris et sororis in Verbo, nempe quod frater sit affectio boni, et soror affectio veri, de quibus n: 367. 2360. 2508. 2524; sunt enim in naturali homine, sicut in rationali, omnium, quae ibi, consanguinitates et affinitates, n: 2556. 2739; inde quoque est, quod mens tam rationalis quam naturalis dicatur domus seu familia, ubi parentes, fratres, sorores, consanguinei, et affines ordine.

3130. Nomen ejus Laban, quod significet quale affectio-

nis illius, constat a significatione nominis, quod sit quale alicujus, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 2724, hic ideo Laban, quale affectionis illius, de qua agitur.

3131. Et currebat Laban ad virum foras ad fontem, quod significet animum ejus, nempe affectionis boni, erga verum, quod initiandum Vero Divino, constat ex significatione currere, quod sit propensionis seu animi, ut supra n: 3127; ex repraesentatione Labanis, quod sit affectio boni, de qua mox supra n: 3129. 3130; ex significatione viri, quod sit verum, de qua n: 265. 749. 1007; et ex significatione fontis, quod etiam sit verum, hic verum Divinum, de qua n: 2702. 3096, et infra n: 3137. [29] Ex his et caèteris, de quibus actum, constare potest, qualis est sensus internus, et quae arcana sunt ibi; quis scire potest, nisi ex interiore scrutatione Verbi, et simul ex revelatione, quod haec, nempe currebat Laban ad virum foras ad fontem, significet animum affectionis boni erga Verum quod initiandum Vero Divino, usque tamen haec sunt quae percipiunt Angeli, cum haec verba leguntur ab homine; tales enim correspondentiae sunt inter ideas hominis et ideas angeli, ut dum homo capit illa secundum sensum literae, et ideam habet Labanis quod cucurrerit ad virum foras ad fontem, Angelus percipiat animum affectionis boni erga verum quod initiandum Vero Divino; Angelis enim nulla idea est Labanis, nec currendi, nec fontis, sed ideae spirituales illis correspondentes, quod talis sit correspondentia rerum et inde idearum naturalium et spiritualium, etiam constare potest ex illis quae de correspondentiis n: 1563. 1568. 2763. 2987 ad 3003. 3021, dicta sunt. Quod ipsam rem attinet, quod nempe verum initiandum vero Divino, ita se habet, quod primum verum in Naturali homine, non fuerit verum Divinum, sed Verum apparens sicut Divinum; omne enim Verum in sua prima infantia non est Verum, sed apparens veri, progressu tamen temporis exuit apparentiam, et induit essentiam veri; hoc ut capiatur, illustrari potest exemplis, pro tempore, hoc unico; Verum Divinum est, quod Dominus nusquam irascatur, nusquam aliquem puniat, minus alicui malum faciat, et quod a Domino nusquam aliud veniat quam bonum; hoc Verum in prima sua infantia usque ita se habet, nempe quod Dominus irascatur cum aliquis peccat, quod-

que Dominus ideo puniat, imo apud quosdam, quod malum a Domino; ut autem progreditur homo ab infantia, et adolescit ac maturescit judicio, illud, quod fuit ei sicut verum ex apparentia quod ita esset, exuit, et paullatim induit ipsum verum, nempe quod Dominus nusquam irascatur, nec puniat, minus malum faciat, ita per illud verum initiatur in hoc; est enim commune quod primum intrat, quod in se obscurum est, in quo vix aliquid apparet, priusquam illustratum est per particularia, et haec per singularia, et tunc cum illustratum est, interiora patent: ita fallaciae et apparentiae, quae sunt vera tempore ignorantiae, dissipantur et discutiuntur.

3182. Et fuit, ut videre monile et armillas super manibus sororis suae, quod significat cum apperciperet Divinum Bonum et Divinum Verum in potentia affectionis Veri, quae soror, constat a significatione videre, quod sit appercipere, de qua n: 2150; ex significatione monilis, quod sit Divinum bonum, de qua n: 3103. 3105; ex significatione armillarum, quod sit Divinum Verum, de qua etiam n: 3103. 3105; ex significatione manuum, quod sit potentia, de qua n: 878. 3091; et ex significatione sororis, quod sit affectio veri, de qua n: 2508. 2524. 2556; ex quibus patet, quod videre monile et armillas super manibus sororis suae, sit appercipere Divinum Bonum et Divinum Verum in potentia affectionis veri. Hoc ita se habet, conjunctio Divini Boni et Divini Veri in Domino, est ipsum conjugium Divinum, ex quo conjugium coeleste, quod similiter est boni et veri, ex illo etiam est amor conjugialis, videatur n: 2727 ad 2759; inde est, ubi in Verbo agitur de conjugio, quod in sensu interno significetur conjugium coeleste, quod est boni et veri, ac in supremo sensu conjugium Divinum, quod in Domino; quapropter hic per conjugium inter Jischakum et Rebeccam non aliud intelligitur; conjunctio boni et veri est ipsum conjugium, initiatio autem est desponsatio, seu status praecedens conjugium; at status praecedens desponsationem, est qui hic describitur; in hoc statu, sicut in potentia puellae est desponsari, et dein ut uxor conjungi marito, ita in potentia affectionis veri est initiari Divino Vero, et sic conjungi Divino Bono: et praeterea in prima et dein in omni affectione Veri apud Dominum, erat intime ipsum Divinum Bonum et

Divinum Verum, quia Ipse Jehovah, inde potentia, de qua hic agitur.

3133. Et ut audire eum verba Rebeccae sororis suae, quod significet ejus inclinationem, constat ex affectione quae in his Verbis, tum quae ex illis quae praecedunt; testificantur enim inclinationem a parte affectionis veri, quae hic per Rebeccam sororem repraesentatur.

3134. Dicendo ita loquutus ad me vir, quod significet propensionem veri in naturali homine, constat pariter ex affectione quae hic, tum ex illis quae vir seu servus Abrahami ad Rebeccam loquutus, ex quibus patet, quod sit propensio, et ex significatione viri, quod sit verum, de qua n: 265. 749. 1007, hic Verum in naturali homine a Divino, quia est servus senior Abrahami, per quem quod naturalis homo significetur, videatur n: 3019. In Verbo imprimis prophetico saepius dicitur Vir, nempe Vir et uxor, Vir et foemina, vir et habitator, tum vir et homo, ac ibi per virum in sensu interno significatur id quod intellectus est, quod est verum; et per uxorem, foeminam, habitatorem et hominem, id quod voluntatis est, quod est bonum; ut apud Esaiam, „Video, et *nullus vir*, et de illis et nullus consiliator," XLI: 28, nullus vir pro non intelligente, ita pro non vero; apud Eundem, „Veni et *non vir*, clamavi et non respondens," L: 2, pariter: apud Eundem, „Impegit in *platea veritas*, et rectitudo non potuit advenire, et fuit *veritas* sublata, et recedens a malo insanus: vidit Jehovah, et malum fuit in oculis Ipsius, quod *non judicium*, et *nullus vir*, et obstupuit," LIX: 14. 15. 16, nullus vir manifeste pro non intelligente, ita in sensu universali pro non vero; agitur de tempore ultimo Ecclesiae, quando amplius nihil veri, quare dicitur, impegit in platea veritas, rectitudo non potest advenire, fuit veritas sublata; quod etiam platea praedicetur de vero, videatur n: 2336, et quod judicium, n: 2235: apud Jeremiam, „Discurrite per *plateas* Hierosolymae, et videte quaeso, et cognoscite, et quaerite in vicis ejus, si inveniatis *virum*, si sit faciens *judicium*, quaerens *veritatem*," V: 1, [30] etiam manifeste vir pro intelligente ac vero: apud Zephaniam, „Desolabo *plateas* illorum, et non transiens, devastabuntur urbes illorum; et *non Vir*, et non *habitator*," III: 6, non vir

pro non vero, non habitator pro non bono, n: 2268. 2451. 2712; praeter multis aliis in locis.

3135. Quod venit ad virum, significet quod se adjungeret, nempe affectio boni quae per Labanem repraesentatur, n: 3129. 3130, cum Vero, quod per virum significatur, n: 3134; utrumque in naturali homine.

3136. Et ecce stans apud camelos, quod significet praesentiam in scientificis communibus, constat ex significatione stare apud, quod sit praesens esse; et a significatione camelorum, quod sint scientifica communia, de qua n: 3048. 3071.

3137. Apud fontem, quod significet illorum illustrationem a Vero Divino, constat a significatione fontis, quod sit Verum, de qua n: 2702. 3096, hic verum Divinum, ut supra n: 3131; Verbum, quia est Verum Divinum, ideo fons vocatur: quod stare apud fontem hic involvat in sensu interno illustrationem illorum quae in naturali homine, ex serie sequitur, ubi enim Verum Divinum, ibi illustratio.

3138. In tribus his Versibus agitur de praeparatione et illustratione naturalis hominis, ut inde Verum, quod conjungendum Bono in rationali, evocaretur: sed cum praeparatione et illustratione ita se habet, sunt binae luces, quae formant intellectualia hominis, Lux coeli, et Lux mundi; Lux coeli est a Domino, qui in altera vita Angelis est Sol et Luna, videatur n: 1053. 1521. 1529. 1530; Lux mundi est ex Sole et Luna, quae coram visu corporeo apparent; Internus homo suum visum et suum intellectum habet a Luce coeli, Externus autem homo suum visum et suum intellectum habet a Luce mundi; influxus lucis coeli in illa quae sunt lucis mundi, facit illustrationem, et simul apperceptionem, si correspondentia sit, apperceptionem veri, si non correspondentia, apperceptionem falsi pro vero; sed illustratio et apperceptio non dari potest, nisi sit affectio seu amor, qui est calor spiritualis, et dat vitam illis quae per lucem illustrantur; sicut comparative lux solis non dat vitam vegetabilibus, sed calor qui in luce, ut patet ex temporibus anni. In Versibus, qui nunc proxime sequuntur, describitur praeparatio ulterius, quod nempe Lux coeli, quae est Divina Domini, influerit in illa quae erant Lucis mundi in naturali Ipsius homine, ut inde verum, quod conjungendum Bono

in Rationali, educeret, ita per viam ordinariam; idcirco, ut Dominus Humanum faceret Divinum, per viam ordinariam, in mundum venit, hoc est, voluit sicut alius homo nasci, et sicut alius instrui, et sicut alius renasci, sed cum differentia, quod homo renascatur a Domino, sed quod Dominus Semet Ipsum non modo regeneravit, sed etiam glorificavit, hoc est, Divinum fecit; tum, quod homo per influxum charitatis et fidei novus fiat, at Dominus per amorem Divinum, qui in Ipso, et qui Ipsius: inde videri potest, quod regeneratio hominis sit imago glorificationis Domini; seu quod idem, quod in processu regenerationis hominis sicut in imagine, videri queat, tametsi remote, processus glorificationis Domini.

3139. Vers: 31. 32. 33. *Et dixit, veni Benedicte Jehovae, quare stas foris, et ego verri domum, et locus camelis. Et venit vir domum, et solvit camelos, et dedit stramen et pabulum camelis; et aquam ad lavandum pedes ejus, et pedes virorum qui cum illo. Et ponebatur coram illo ad edendum, et dixit non edo, usque dum loquutus sum verba mea, et dixit loquere.* Dixit, veni Benedicte Jehovae, significat invitationem Divini apud se: quare stas foris, significat aliquantum inde: et ego verri domum, significat omnia parata et plena bonis esse: et locus camelis, significat statum pro omnibus quae ipsi inservirent: Et venit vir domum, significat influxum in bonum ibi: et solvit camelos, significat liberum illis quae inservitura: et dedit stramen et pabulum camelis, significat instructionem in veris et bonis: et aquam ad lavandum pedes ejus, significat purificationem ibi: et pedes virorum qui cum illo, significat purificationem omnium, quae illius in naturali homine: Et ponebatur coram illo ad edendum, significat quod bonum in naturali homine vellet ut adpropriaretur: et dixit non edo, significat renuentiam: usque dum loquutus sum verba mea, significat antequam instrueretur; et dixit loquere, significat desiderium.

3140. Dixit, veni Benedicte Jehovae, quod significet invitationem Divini apud se, constat ex significatione veni, quod sit invitationis, et ex significatione Benedicti Jehovae, quod sit Divinum: quod Benedictus Jehovah sit ipsum Divinum, videatur n: 1096. 1420. 1422; Benedictus Jehovae, quod sit

Divinum inde, sequitur: Bonum est ipsum Divinum; at Verum est Divinum inde; per virum hic, qui missus ab Abrahamo significatur Verum quod ex Divino in naturali homine, n: 3134; Verum Divinum est, quod vocatur Benedictus Jehovae, et quod invitatur.

3141. Quare stas foris; quod significet aliquantum inde, constare potest absque explicatione: Res ita se habet, Divinum Rationale Domini natum est ab Ipso Divino Vero conjuncto Divino Bono; Divinum Rationale est Jischakus, qui natus est Abrahamo, qui ibi est Divinum Bonum, ex Sarah quae ibi est Divinum Verum, ut prius ostensum; Solius Domini Rationale Divinum ita natum est, et quidem ex Ipso, quia ipsissimum Domini Esse fuit Jehovah seu Ipsum Divinum Bonum, ac ipsissimum Domini Esse inde, fuit Jehovae, seu Ipsum Divinum Verum, Divinum Bonum in Rationali, quod est Jischak, ita natum est, quod non erat Bonum separatum a Vero, sed erat Divinum Bonum cum Divino Vero; at utrumque simul dicitur Bonum in Rationali, cui conjungeretur Verum ex naturali homine, quod Verum est Rebecca; ut Dominus Humanum suum faceret Divinum, tam quoad Bonum quam quoad Verum, et hoc per viam ordinariam, ut supra n: 3138, dictum, non aliter fieri potuit; nam ille est ordo Divinus, secundum quem omnis regeneratio, ita secundum quem Domini glorificatio, n: 3138 fin: Divinum illud Bonum per Divinum Verum in Rationali, erat, quod influebat in naturalem hominem, ac omnia ibi illustrabat: ipse processus hic describitur, quod nempe primum influxerit aliquantum remotius, quod hic intelligitur per *aliquantum inde,* et quod non praesentius vellet ante instructionem; via enim ordinaria est, quod instructio praecedere debeat, et quod secundum gradus instructionis fiat influxus, ac sic continue inde verum existat, quod initiatur, et dein conjungitur bono rationalis. Ex his videri potest, qualia arcana continentur in sensu interno Verbi, et quod illa arcana talia sint, ut vix quoad communissima capiantur ab homine, et tamen quod Angelis evidentia sint, una cum innumerabilibus, quae nusquam verbis enuntiari possunt.

3142. Et ego verri domum, quod significet omnia parata et plena bonis esse, constat a significatione verrere, quod sit

parare et impleri, de qua mox; et ex significatione domus, quod sit bonum, de qua n: 2233. 2234. 2559, et quod ipse homo, ex bono quod in illo, dicatur domus, n: 3128: quod verrere sit parare et impleri, inde est, quia nihil aliud ab homine requiritur, quam ut verrat domum, hoc est, rejiciat cupiditates mali et persuasiones falsi inde, tunc impletur ille bonis, nam bonum a Domino continue influit, sed in domum, seu in hominem purgatum a talibus quae influxum impediunt, hoc est, quae bonum influum reflectunt, vel pervertunt, vel suffocant; inde formula antiquis fuit, verrere seu purgare domum, tum verrere et parare viam; et per verrere domum intellectum est se purgare a malis, et sic se praeparare ut bona intrent; at per verrere viam intellectum est se parare ut vera recipiantur; nam per domum significatum fuit bonum, n: 3128, et per viam verum, n: 627. 2333; ut apud Esaiam, „Vox clamantis in deserto, *verrite* (parate:) *viam* Jehovae, et rectam facite in solitudine semitam Deo nostro," XL: 3: apud Eundem, „Sternite, sternite, *Verrite* (parate:) *viam*, removete offendiculum a via populi mei," LVII: 14: apud Eundem, „Transite, transite in portas, *Verrite* (parate:) *viam* populi, sternite, sternite viam, elapidate e lapide," LXII: 10: apud Malachiam, „Ecce Ego mittens angelum meum, et *Verret* (parabit:) *viam* coram Me, et subito veniet ad templum Dominus, quem vos quaerentes," III: 1; illis in locis verrere viam pro parare se et praeparare ad recipiendum verum; agitur ibi de adventu Domini, ad quem se praepararent ad recipiendum verum fidei, et per illud bonum charitatis, et per hoc salutem aeternam: apud Davidem, „Vitem ex Aegypto proficisci fecisti, expulisti gentes, et plantasti illam, *verristi* coram illa, et radicari fecisti radicem ejus, et implevit terram," Psalm: LXXX: 9. 10, ibi in sensu supremo de Domino; vitis ex Aegypto est verum ex scientificis, expellere gentes est purgare a malis, verrere coram illa est parare ut bona impleant. Verrere domum etiam in opposito sensu significat hominem, qui deprivat se ab omnibus bonis et veris, et sic impletur malis et falsis, ut apud Lucam, „Immundus spiritus requiem si non invenit, dicit, revertar in *domum meam*, unde egressus sum, quam si veniens invenit *scopis purgatam* et or-

natam, tunc abit, et assumit septem alios spiritus se pejores, et ingressi habitant ibi,» XI: 24. 25. 26. Matth: XII: 43. 44. 45.

3143. Et locus camelis, quod significet statum pro omnibus quae ipsi inservirent, constat ex significatione loci, quod sit status, de qua n: 1273 ad 1277. 1376 ad 1381. 2625; et ex significatione camelorum, quod sint scientifica communia, de qua n: 3048. 3071, quae quod sint servitia, videatur n: 1486. 3019. 3020, omnia enim quae sunt naturalis hominis, non alii usui sunt, quam ut inserviant spirituali; quare etiam servi, ancillae, cameli, asini, in sensu interno significant imprimis illa quae naturalis hominis sunt.

3144. Et venit vir domum, quod significet influxum in bonum ibi, constat a significatione venire, hic, quod sit influere, et a significatione domus, quod sit bonum, de qua n: 2233. 2234. 2559.

3145. Et solvit camelos, quod significet liberum illis quae inservitura, constat a significatione solvere, quod sit liberum facere; et a significatione camelorum, quod sint scientifica communia, ita illa quae inservitura, ut mox supra n: 3143: [31] ipsa res se ita habet, absque Libero nusquam aliqua productio veri in naturali homine, nec evocatio inde in rationalem, et ibi cum bono conjunctio; in statu libero fiunt omnia illa; est enim affectio veri ex bono, quae facit liberum; nisi verum discatur ex affectione, ita in libero, non implantatur, minus versus interiora exaltatur, ac ibi fides fit: quod omnis reformatio fiat in libero, et quod omne liberum sit affectionis, et quod Dominus in libero teneat hominem, ut is possit ex se et proprio affici vero et bono, et sic regenerari, videatur n: 2870 ad 2893; haec sunt quae significantur per quod solverit camelos, quae nisi illa significarent, leviora forent quam ut memorarentur.

3146. Et dedit stramen et pabulum camelis, quod significet instructionem in veris et bonis; constat ex significatione straminis, quod sint vera naturalis hominis, et ex significatione pabuli, quod sint bona ibi, de quibus supra n: 3114; quia illa per stramen et pabulum significantur, inde sequitur, quod dare stramen et pabulum, sit instruere in veris et bonis. Quod liberum sit propterea, ut in affectione et ex affectione veri instruatur homo, et sic alte usque ad spiritualem hominem, seu

usque ad animam, insinuentur vera, ac ibi conjungantur bona; videri potest ex illis quae de Libero n: 2870 ad 2893, ostensa sunt; talis est radicatio fidei, seu veri quod est fidei, quod nisi copuletur cum bono in rationali, nusquam verum fidei accipit aliquam vitam, nec fit aliquis fructus inde; nam omne quod vocatur fructus fidei, est fructus boni quod est amoris et charitatis per verum quod est fidei; nisi calor spiritualis, qui est bonum amoris, operatur per lucem spiritualem quae est verum fidei, homo foret sicut humus gelu constricta, ut tempore hyemis, quo nihil crescit, minus fructificatur; sicut enim Lux absque Calore nihil producit, ita Fides nihil absque Amore.

3147. Et aquam ad lavandum pedes ejus, quod significet purificationem ibi, constat ex significatione aquae ad lavandum seu lavare aqua, quod sit purificare, de qua sequitur; et a significatione pedum, quod sint naturalia, seu quod idem, illa quae sunt in naturali homine, de qua n: 2162. In Ecclesia Repraesentativa solenne fuit aqua lavare pedes, et per id significare, quod sordes naturalis hominis abluerentur; sordes naturalis hominis sunt omnia illa quae sunt amoris sui et amoris mundi, quae sordes cum ablutae sunt, tunc bona et vera influunt, sunt enim unice illae, quae impediunt influxum boni et veri a Domino; bonum enim continue a Domino influit, sed cum per Internum seu Spiritualem hominem ad ejus Externum seu Naturalem venit, illud ibi vel pervertitur, vel reflectitur, vel suffocatur; at vero cum removentur illa quae amoris sui et mundi sunt, tunc bonum ibi recipitur, et ibi fructificatur, nam tunc homo opera charitatis exercet; ut constare a multis potest, ut cum modo sopiuntur illa quae sunt Externi seu Naturalis hominis, ut in infortuniis, miseriis, et morbis, tunc homo illico incipit pie cogitare, et bonum velle, et quoque pietatis opera exercere, quantum potest; at mutato statu, etiam haec mutantur: haec per Lavationes significabantur in Ecclesia Antiqua; et eadem repraesentabantur in Ecclesia Judaica; quod illa in Ecclesia Antiqua significarentur, sed in Ecclesia Judaica repraesentarentur, erat, quia homo Ecclesiae Antiquae spectabat illum ritum, ut quoddam externum in cultu, nec credebat, quod per Lavationem purificaretur, sed per ablutionem sordium naturalis hominis, quae, ut dictum, sunt illa quae

sunt amoris sui et mundi; at homo Ecclesiae Judaicae credebat, quod per Lavationem purificaretur, nesciens, nec scire volens, quod significaretur purificatio interiorum. Quod per Lavationem significetur ablutio a sordibus illis, constat apud Esaiam, „*Lavate* vos, *purificate* vos, *removete malum operum vestrorum* a coram oculis meis, cessate malum facere," I: 16, ubi lavare se quod sit purificare se, et removere mala, patet: apud Eundem, „Cum *laverit* Dominus *excrementum* filiarum Zionis, et sanguines Hierosolymae *abluerit* e medio ejus, in spiritu judicii, et in spiritu expurgationis," IV: 4; ubi lavare excrementum filiarum Zionis, et sanguines Hierosolymae abluere pro purificare a malis et falsis: apud Jeremiam, „*Ablue a malitia cor tuum*, Hierosolyma, propterea ut salveris, quamdiu commorabuntur in medio tui cogitationes iniquitatis tuae," IV: 14: apud Ezechielem, „*Lavi te aquis*, et *ablui sanguines* a super te, et unxi te oleo," XVI: 9, de Hierosolyma, per quam ibi intelligitur Ecclesia Antiqua, lavare aquis pro purificare a falsis, abluere sanguines pro purgare a malis, ungere oleo pro implere bono tunc: apud Davidem, „*Lava me* ab iniquitate mea, et a peccato meo munda me; expiabis me hyssopo, et mundabor, *lavabis me*, et prae nive albus ero," Psalm: LI: [4.] 9, lavari manifeste pro purificari a malis et falsis inde: haec erant quae significabantur per Lavare in Ecclesia Repraesentativa, mandatum ibi repraesentationis causa, ut lavarent Cutem, Manus, Pedes, et quoque Vestes, quando immundi facti ac mundarentur, per quae omnia significabantur illa quae Naturalis hominis sunt; etiam Lavacra, quae aenea, ponebantur extra Templum, nempe Mare aeneum, et Labra decem aenea, 1 Reg: VII: 23 ad 37. 38. 39; ac Labrum aeris, ex quo se lavarent Aharon et filii ejus, positum erat inter Tentorium conventus et Altare, ita quoque extra Tentorium Exod: XXX: 18. 19. 21, quo etiam significatum, quod solum externa seu naturalia purificarentur; quae nisi purificata sint, hoc est, inde remota quae amoris sui et mundi sunt, nusquam possunt interna, quae sunt amoris in Dominum et erga proximum, influere, ut supra dictum; ut melius sciatur, quomodo haec se habeant, nempe quod externa purificanda sint, sint exemplo et illustrationi Bona opera, seu quod idem Bona charitatis,

quae hodie fructus fidei vocantur, haec sunt externa quia exercitia; Bona opera sunt mala opera, nisi removeantur illa quae sunt amoris sui et mundi, nam opera cum fiunt, antequam haec remota sunt, apparent extus bona, sed sunt intus mala, fiunt enim vel propter famam, vel propter lucrum, vel propter sui honorem, vel propter remunerationem, ita sunt vel meritoria vel hypocritica, illa enim quae sunt amoris sui et mundi faciunt opera illa talia; at vero cum removentur mala haec, tunc opera fiunt bona, ac sunt bona charitatis, nempe in illis non respectus sui, mundi, famae, remunerationis, ita illa non meritoria nec hypocritica, influit enim tunc amor coelestis et amor spiritualis a Domino in Opera, et faciunt haec ut sint amor et charitas actu; ac tunc Dominus per illa quoque purificat naturalem seu externum hominem, ac eum in ordinem disponit, ut recipiat correspondenter coelestia et spiritualia quae influunt; quod manifeste constare potest ab illis, quae Dominus docuit, cum lavit pedes discipulorum, apud Johannem, „Venit ad Simonem Petrum, qui dicit Ipsi, Domine, Tune *meos lavas pedes*, respondit Jesus et dixit illi, quod Ego facio, tu non scis adhuc, cognosces vero post haec; dicit Ipsi Petrus, *non lavabis pedes meos* in aeternum; respondit illi Jesus, *si non lavero te, non habes partem Mecum*; dicit Ipsi Simon Petrus, Domine, non *pedes* meos tantum, sed et manus et *caput;* dicit illi Jesus, *qui lotus est, non opus habet, nisi ut quoad pedes lavetur, sed mundus est totus;* jam vos mundi estis, non tamen omnes," XIII: 4 ad 17; qui lotus est non opus habet nisi ut quoad pedes lavetur, significat quod qui reformatus est modo opus habeat mundari quoad naturalia, hoc est, ut inde removeantur mala et falsa, omnia tunc disponuntur in ordinem per influxum spiritualium a Domino: praeterea lavare pedes erat charitatis, quod nempe non reflecterent super mala alterius; et quoque erat humiliationis, quod nempe alterum a malis, quasi a sordibus, mundaret, ut quoque a Domini verbis ibi Vers: 12 ad 17, constare potest, etiam Luc: VII: 37. 38. 44. 46. Joh: XI: 2. 1 Sam: XXV: 41. Quisque videre potest, quod lavare se non aliquem purificet a malis et falsis, sed solum a sordibus, quae eis adhaerent; at quia inter ritus in Ecclesia mandatos fuit, sequitur quod involvat aliquid

peculiare, nempe lavationem spiritualem, hoc est, purificationem ab illis sordibus, quae intus adhaerent homini: qui itaque inter illos noverunt haec, et cogitarunt de purificatione cordis, seu remotione malorum amoris sui et mundi e naturali homine, et omni studio hoc conabantur facere, illi obierunt ritum lavationis ut cultum externum ex mandato; at qui non noverunt hoc, nec voluerunt nosse, sed cogitarunt, quod solus ritus lavandi vestes, cutem, manus, pedes, purificaret eos, et modo talia fecerint, liceret eis in avaritia, in odiis, vindictis, immisericordia, saevitiis, quae sunt sordes spirituales, vivere, illi ritum hunc coluerunt ut idololatricum; at usque per illum repraesentare potuerunt, et per repraesentationem aliquid Ecclesiae sistere, per quod conjunctio aliqua esset coeli cum homine, antequam venit Dominus, sed talis conjunctio, ut hominem ipsius Ecclesiae parum vel nihil afficeret; Judaei et Israëlitae tales erant, ut nihil prorsus cogitarent de Interno homine, nec aliquid de illo scire vellent, ita nihil prorsus de coelestibus et spiritualibus, quae sunt vitae post mortem, sed usque ne periret omnis communicatio cum coelo, et sic cum Domino, obstringebantur ad ritus externos, per quos significabantur interna; omnes illorum captivitates et plagae erant in genere ob illum finem, ut Externa rite observarentur repraesentationis causa: inde nunc erat, „quod Moses Aharonem et filios ejus *ad ostium tentorii lavaret aquis*, ut sanctificarentur,“ Exod: XXIX: 4. Cap: XL: 12. Levit: VIII: 6: „Quod Aharon et filii ejus *lavarent manus et pedes*, antequam intrarent in tentorium conventus, et accederent ad altare ad ministrandum, ut non morerentur, et quod hoc esset illis statutum saeculi,“ Exod: XXX: 18. 19. 20. 21. Cap: XL: 30. 31. „Quod Aharon, antequam indueret vestes ministerii, *lavaret carnem suam*,“ Levit: XVI: 4. 24. „Quod Levitae purificarentur, per quod aspergerentur aqua expiationis, quodque transire facerent novaculam super carnem suam, et *lavarent vestes suas*, et sic puri essent;“ Num: VIII: 6. 7. „Qui comederet cadaver bestiae mundae, aut discerptum, quod *lavaret vestes suas* et *ablueret se aquis*; et si non *laverit se*, et *carnem suam abluerit*, portaret iniquitatem suam,“ Levit: XVII: 15. 16. „Qui tetigerit cubile fluxu affecti, aut qui sederit super vase, super

quo ille sederat, quique tetigerit carnem ejus, *lavaret vestes*, et *ablueret se aquis*, et immundus esset ad vesperam," Levit: XV: 5. 6. 7. 10. 11. 12, seq: „Qui emisit hircum in asasel, *lavaret carnem suam*," Levit: XVI: 26. „Cum mundatus esset leprosus, quod *lavaret vestes*, raderet omnem pilum suum, et *lavaret se aquis*, ac mundus esset," Levit: XIV: 8. 9; „imo quod ipsa vasa quae immunda facta per contactum immundorum, *transigerentur per aquas*, et immunda essent ad vesperam," Levit: XI: 32. Ex his constare potest, quod nullus per ritum lavationis quoad interna mundus seu purus fieret, sed modo purum seu spiritualiter mundum repraesentaret, ob causam, de qua supra; quod ita sit, Dominus manifeste docet apud Matth: XV: 1. 2. 20. Marc: VII: 1 ad 23.

3148. Et pedes virorum qui cum illo, quod significet purificationem omnium quae illius in naturali homine, constat a significatione pedum, quod sint illa quae sunt naturalis hominis, de qua n: 2162; et a significatione virorum, qui cum illo, quod sint omnia quae ibi. Solenne fuit, quod viatores, cum venirent in domum quandam, quod lavarent pedes; ut cum fratres Josephi in domum Josephi introducerentur, Gen: XLIII: 24: Cum Levita et qui cum illo in domum senis acciperentur, Jud: XIX: 21: et cum Uria ab itinere veniens, juberetur a Davide descendere in domum suam, et lavare pedes, 2 Sam: XI: 8, causa erat, quia profectiones et peregrinationes significabant illa, quae sunt instructionis, et inde vitae, videatur n: 1293. 1457. 1463. 2025, quae quod purificarentur, supra mox n: 3146, ostensum; et praeterea, ne sordes in spirituali sensu intellectae adhaererent, et inquinarent domum, hoc est, hominem; ut quoque patet ex illo, „quod excuterent *pulverem pedum*, si urbs aut domus non reciperet pacem," Matth: X: 14.

3149. Et ponebatur coram illo ad edendum, quod significet quod affectio boni in naturali homine vellet ut adpropriarentur, constat a repraesentatione Labanis, a quo ponebatur, quod sit affectio boni in naturali homine, de qua n: 3129. 3130; et a significatione edere, quod sit communicari et adpropriari, de qua n: 2187. 2343, nempe Divina, de quibus supra n: 3140. 3141.

3150. Et dixit non edo, quod significet renuentiam, nempe quod adhuc non ita adpropriarentur, constat absque explicatione.

3151. Usque dum loquutus sum verba mea, quod significet antequam instrueretur, constat a significatione loqui verba, quod sit instruere; illa quae loquutus, et sequuntur in serie, etiam sunt instructionis: quod Divina influant in illa quae sunt in naturali homine, secundum instructionem, et progressum inde, videatur supra n: 3141 fin:

3152. Et dixit loquere, quod significet desiderium, constat ex significatione loqui verba, quod sit instruere, hic loquere, quod sit ut instrueret; quod haec involvant desiderium, patet.

3153. Quae in tribus his Versibus in sensu interno continentur, patent quidem ab explicatione, nempe quod illa quae sunt naturalis hominis, praepararentur ad recipiendum Divina; et sic illa Vera, quae per Rebeccam significantur, quae initiarentur et conjungerentur bono rationalis, Divina fierent, et hoc per influxum: sed quae ibi in sensu interno, sunt talia, ut nisi spectentur uno visu cogitationis, appareant obscuriora quam ut possint comprehendi, et magis, quia ignota sunt, ut haec, quomodo Vera e naturali homine evocantur, et initiantur bono in Rationali, cum regeneratur homo; haec plerisque hodie tam ignota sunt, ut ne quidem sciant quod fiat, ex causa imprimis, quod hodie pauci sint qui regenerantur, et qui regenerantur, ex doctrina non sciant, quod bonum charitatis sit, cui verum fidei initiatur et conjungitur, et hoc in rationali, et, quod tunc status prorsus mutetur, nempe quod non amplius ex vero fidei cogitetur ad bonum charitatis, sed ex bono hoc ad verum. Apud Dominum autem non fuit Regeneratio, sed glorificatio, hoc est, ab Ipso facta sunt omnia, tam quae in Rationali, quam quae in Naturali, Divina; quomodo haec facta, in sensu interno describitur.

3154. Vers: 34 ad 48. *Et dixit, servus Abrahami ego. Et Jehovah benedixit Domino meo valde, et magnificavit, et dedit ei gregem et armentum, et argentum et aurum, et servos, et ancillas, et camelos et asinos. Et peperit Sarah uxor domini mei filium domino meo, post senectutem suam, et dedit illi*

omnia quae ei. Et adjuravit me dominus meus, dicendo, non accipies mulierem filio meo e filiabus Canaanitae, cujus ego habito in terra. Non nisi ad domum patris mei ibis, et ad familiam meam, et accipies mulierem filio meo. Et dixi ad dominum meum, forte non eat mulier post me. Et dixit ad me, Jehovah, Quo ambulavi coram, mittet angelum suum cum te, et prosperabit viam tuam, et accipias mulierem filio meo, e familia mea, et e domo patris mei. Tunc immunis eris ab obsecratione mea, quod veneris ad familiam meam, et si non dederint tibi, et eris immunis ab obsecratione mea. Et veni hodie ad fontem, et dixi, Jehovah Deus domini mei Abrahami, si sit tibi, quaeso, prosperans viam meam, qua ego ambulans super. Ecce ego sto apud fontem aquarum, et sit adolescentula exiens ad hauriendum, et dico ad illam, fac potare me quaeso parum aquae e cado tuo. Et dicat ad me, etiam tu bibe, et etiam camelis tuis hauriam, illa mulier quam destinavit Jehovah filio domini mei. Ego vix absolvi loqui ad cor meum, et ecce Rebecca exit, et cadus ejus super humero ejus, et descendit ad fontem, et haurit, et dixi ad illam, fac potare me quaeso. Et festinabat et demittebat cadum suum desuper se, et dicebat, bibe, et etiam camelos tuos potabo; et bibi, et etiam camelos potavit. Et interrogabam illam, et dicebam, filia cujus tu, et dixit, filia Bethuelis filii Nachoris, quem peperit illi Milckah; et posui monile super nasum illius, et armillas super manus illius. Et inflexi et incurvavi me Jehovae, et benedixi Jehovae Deo domini mei Abrahami, qui duxit me in viam veritatis ad accipiendum filiam fratris domini mei filio suo. Dixit, servus Abrahami ego, significat quod ex Divino Bono esset: Et Jehovah benedixit domino meo valde et magnificavit, significat Divinum Humanum quoad bonum et quoad verum: et dedit ei gregem et armentum, significat bona in genere: et argentum et aurum, significat vera in genere: et servos, et ancillas, et camelos, et asinos, significat vera in specie: Et peperit Sarah uxor domini mei filium domino meo, significat Rationale Divinum ex Divino Vero: post senectutem suam, significat cum status esset: et dedit illi omnia quae ei, significat quod Ipsi Divina omnia: Et adjuravit me Dominus meus, significat, hic ut prius, obstrictionem et sacramentum:

dicendo, non accipies mulierem filio meo e filiabus Canaanitae, significat, hic ut prius, quod Rationale Divinum non conjungeretur alicui affectioni quae cum vero discordat: cujus ego habito in terra, significat discordantia in quibus Bonum Divinum est: Non nisi ad domum patris mei ibis, significat bonum quod ex Divino: et ad familiam meam, significat verum quod ex Divino: et accipies mulierem filio meo, significat quod inde conjunctio: Et dixi ad dominum meum, forte non eat mulier post me, significat, hic ut prius, dubitationem naturalis hominis de affectione illa, num separabilis esset: Et dixit ad me, significat instructionem: Jehovah, Quo ambulavi coram, mittet angelum suum cum te, significat, hic ut prius, Divinam Providentiam: et prosperabit viam tuam, significat quoad verum: et accipias mulierem filio meo, significat quod conjunctio: e familia mea, et e domo patris mei, significat ex Bono et Vero quod ex Divino ibi: Tunc immunis eris ab obsecratione mea, significat, hic ut prius, liberum quod naturali homini: quod veneris ad familiam meam, et si non dederint tibi, significat quoad separationem: et eris immunis ab obsecratione mea, significat quod tunc nulla culpa naturali homini. Reliqua usque ad Vers: 48, significant similia quae prius.

3155. Singula haec explicare, supersedendum, quia supra in hoc Capite explicata sunt: iterum dicta sunt, ob causam, ut naturalis homo instrueretur: initiatio enim et conjunctio veri cum bono, se habet sicut cum virgo desponsatur et dein copulatur marito, nempe quod instruenda de omnibus, antequam dat consensum: haec tametsi non apparent apud hominem, cum vera ibi bono initiantur et conjunguntur, hoc est, cum homo reformatur, usque tamen fiunt, nempe quod praecedat instructio, Bono de Vero, et Vero de Bono, dein consensus ab utraque parte, de quo nunc sequitur.

3156. Vers: 49. 50. 51. *Et nunc si sitis vos facientes misericordiam et veritatem cum domino meo, indicate mihi, et si non, indicate mihi, et spectabo ad dextram vel ad sinistram. Et respondit Laban et Bethuel, et dixerunt, a Jehovah exivit verbum, non possumus loqui ad te malum vel bonum. Ecce Rebecca coram te, accipe et vade, et sit mu-*

lier filio domini tui, quemadmodum loquutus Jehovah. Nunc si sitis vos facientes misericordiam et veritatem cum domino meo, significat explorationem consensus eorum ex utraque facultate, voluntatis et intellectus: indicate mihi, et si non, indicate mihi, significat deliberationis eorum statum liberum: *et* spectabo ad dextram vel ad sinistram, significat liberum reciprocum: Et respondit Laban et Bethuel, et dixerunt, a Jehovah exivit verbum, non possumus loqui ad te malum vel bonum, significat agnitionem quod solius Domini esset: Ecce Rebecca coram te, accipe et vade, et sit mulier filio domini tui, quemadmodum loquutus Jehovah, significat consensum inspiratum ex Domino.

3157. Nunc si sitis vos facientes misericordiam et veritatem cum domino meo, quod significet explorationem consensus eorum ex utraque facultate, voluntatis et intellectus, constat ex significatione misericordiae, quod sit boni seu amoris, *de* qua n: 3063. 3073. 3120; et ex significatione veritatis, quod sit veri seu fidei, de qua n: 3121. 3122; et quia bonum quod amoris est voluntatis, et verum quod fidei est intellectus, et haec dicuntur ad Labanem et Bethuelem, ita ad homines, quod illi facerent misericordiam et veritatem, significant quae ex utraque eorum facultate, nempe voluntatis et intellectus; quod sit exploratio consensus patet, tam ex his, quod dicatur, „si sitis vos facientes," quam ab illis quae sequuntur, „indicate mihi, et si non indicate mihi, et spectabo ad dextram vel ad sinistram." In regeneratione hominis, quae est imago glorificationis Domini, n: 3138, ita se habet, quod verum fidei quidem discatur, sed non agnoscatur, minus recipiatur a bono, nisi consensus sit ab utraque facultate, nempe voluntate et intellectu; consensus est ipsa agnitio, per hanc fit receptio, et quidem a voluntate, nam ibi est bonum: et quando verum fidei receptum est a voluntate, seu quod idem, a bono, tunc est homo regeneratus, nam tunc verum est boni, seu fides est charitatis, seu quoad vitam ipsa charitas, n: 3121.

3158. Indicate mihi, et si non, indicate mihi, quod significet deliberationis eorum statum liberum, patet ex sensu verborum. Ex omnibus quae praecedunt, constat, quod quae in sensu literae in hoc Capite agunt de desponsatione et conju-

gio Rebeccae cum Jischako, in sensu interno agant de initiatione et conjunctione boni ét veri, est enim initiatio [et] conjunctio veri et boni spiritualis desponsatio et spirituale conjugium: utrobivis requiritur deliberationis status liber; quod in desponsatione et conjugio, notum est, at quod in initiatione et conjunctione boni et veri, non ita notum est, quia non ad naturalem hominem apparet, et quia inter illa sunt, quae fiunt absque quod homo reflectat, usque tamen unoquovis momento existit, cum homo reformatur et regeneratur, nempe quod in statu libero sit, cum verum conjungitur bono. Unusquisque scire potest, si modo expendat, quod nusquam aliquid sit hominis, ut ipsius, nisi sit ejus voluntatis; quod solum est intellectus, non fit hominis, priusquam etiam fit ejus voluntatis, nam quae voluntatis sunt, constituunt hominis esse vitae, quae autem intellectus, constituunt ejus existere vitae inde; consensus ex solo intellectu non est consensus, sed omnis consensus est ex voluntate; quapropter nisi verum fidei, quod est intellectus, recipiatur a bono amoris, quod est voluntatis, nusquam est verum quod agnitum, ita non est fides; ut vero recipiatur a bono, quod voluntatis, necessum est, ut sit status liber; omne quod voluntatis est, hoc apparet liberum, ipse status voluntatis est libertas, nam quod volo, hoc eligo, hoc desidero, quia hoc amo, et agnosco ut bonum; inde constare potest, quod verum, quod fidei, nusquam fiat hominis ut ipsius, priusquam receptum est a voluntate, hoc est, initiatum et conjunctum bono ibi, et quod id non fieri possit nisi in statu libero.

3159. Et spectabo ad dextram vel ad sinistram, quod significet liberum reciprocum, constare potest absque explicatione. Res ita se habet, bonum a Domino per Internum hominem continue influit in Externum, ac in prima aetate in Externo homine apparet sub specie affectionis veri; quantum homo spectat bonum coeleste et spirituale, ut finem, tantum verum initiatur et conjungitur bono, seu quod idem, tantum affectio veri affectioni boni; quantum autem homo spectat bonum proprium, ita se et mundum, ut finem, tantum bonum coeleste et spirituale recedit; hoc est liberum reciprocum, quod significatur per spectare ad dextram vel ad sinistram.

3160. Et respondit Laban et Bethuel, et dixerunt, a Je-

hovah exivit verbum, non possumus loqui ad te malum vel bonum, quod significet agnitionem, quod solius Domini esset, constare potest ab explicatione singulorum verborum quoad sensum internum, sed quod hoc conclusum illorum sit, patet absque illa: a Jehovah exivit verbum, quod sit a Domino, constat, quia per Jehovam toties in Veteri Testamento nominatum, nusquam alius intelligatur quam Dominus, videatur n: 1343. 1736. 1815. 2156. 2329. 3023. 3035. Quod haec involvant arcana, constare potest ex eo, quod hic responderit Laban, qui frater, et dein Bethuel qui pater, non autem pater et mater, et quod virgo non nisi quam postea; causa est, quia per Labanem ut fratrem repraesentatur affectio boni in naturali homine, n: 3129. 3130, et per Bethuelem origo affectionis boni: affectio boni et affectio veri in naturali homine se habent ut frater et soror; et affectio veri e naturali homine in rationalem evocati ac ibi cum bono conjuncti, se habet ut mulier maritata: arcanum, quod hic responderint Laban et Bethuel, hoc est, frater primum et dein pater, est, quia Bonum e rationali homine dum in naturalem influit, non influit ibi in verum immediate, sed in bonum ibi, et per bonum in verum, nisi ille influxus sit, non potest existere affectio veri; affectio boni in naturali homine, est quae agnoscit, ita quae primum consentit, nam immediata datur communicatio inter bonum rationale et bonum naturale, non autem immediata inter bonum rationale et verum naturale; de parallelismo eorum videatur n: 1831. 1832. Hic binae formulae loquendi Antiquae occurrunt, nempe quod a Jehovah exivit verbum, pro quod a Jehovah factum; tum, non possumus loqui ad te malum vel bonum, pro quod non ausint negare, nec affirmare. De agnitione, quod solius Domini esset, sequitur.

3161. Ecce Rebecca coram te, accipe et vade, et sit mulier filio domini tui, quemadmodum loquutus Jehovah, quod significet consensum inspiratum ex Domino, constare etiam potest ab explicatione singularum vocum, quarum commune conclusum in sensu interno est hoc. Ipsa res ita se habet, Dominus cum vixit in mundo, Humanum in Se ex propria potentia Divinum fecit; Humanum incheat in intimo Rationalis, n: 2106. 2194; describitur hic, quomodo hoc Divinum fecerit,

nempe sicut prius quoad Bonum, ita nunc quoad Verum: Rationale enim consistit ex bono et vero; Bonum ibi fuit ex ipsissimo Ejus Divino, hoc est ex Jehovah Patre, a Quo conceptus; Verum autem comparandum erat per viam ordinariam, sicut apud alios homines: notum enim est, quod homo non nascatur rationalis, sed modo in potentiam ut fieri possit, et quod fiat per scientifica, nempe per cognitiones plurium generum et specierum, quarum primae sunt media ad proxime sequentes, ita ordine usque ad ultimas, quae sunt spiritualium Regni Domini, et vocantur doctrinalia; quod haec partim addiscantur ex doctrina fidei, partim immediate ex Verbo, ac inde partim proprio studio, etiam notum est; haec doctrinalia quamdiu solum in memoria sunt, sunt modo vera scientifica, nec adhuc appropriata homini tanquam ejus, sed ea tunc primum ei appropriantur, cum incipit amare illa propter vitam, et magis cum applicat vitae; hoc cum fit, tunc vera e memoria naturali elevantur in rationale, et ibi conjunguntur bono, et cum conjuncta sunt, non amplius sunt scientiae, sed vitae, nam tunc non amplius discit homo ex veris quomodo vivendum, sed vivit ex illis, ita adpropriantur ei vera, ac fiunt voluntatis; sic intrat homo in conjugium coeleste; conjugium enim coeleste est conjunctio boni et veri in Rationali; haec facit Dominus apud homines. At Dominus in Se ex Se Ipso omnia haec fecit, et ex Ipso Divino non modo genuit Rationale quoad Bonum, sed etiam per hoc, Naturale quoad Verum, quod conjunxit bono; Bonum enim est, quod sibi Verum eligit, et quoque format, nam Bonum non aliud pro Vero agnoscit, quam quod concordat; ita Bonum Divinum, quod Domino, sibi ipsi Verum fecit, nec aliud pro Vero agnovit, quam quod Divino Bono concordaret, hoc est, quod Divinum ex Ipso esset; ita omnia et singula ex propria potentia: haec sunt quae significantur per agnitionem, quod solius Domini esset, et per consensum inspiratum ex Domino.

3162. Vers: 52. 53. 54. *Et fuit, ut audivit servus Abrahami verba illorum, et incurvavit se ad terram Jehovae. Et eduxit servus vasa argenti, et vasa auri, et vestes, et dedit Rebeccae; et pretiosa dedit fratri ejus, et matri ejus. Et ederunt et biberunt ille et viri qui cum illo, et pernoctarunt, et*

surrexerunt in mane, et dixit, mitte me domino meo. Fuit, ut audivit servus Abrahami verba illorum, et incurvavit se ad terram Jehovae, significat perceptionem gaudii in naturali homine: Et eduxit servus vasa argenti, et vasa auri, et vestes, significat verum et bonum, et ornatus eorum: et dedit Rebeccae, significat quae tunc affectioni veri: et pretiosa dedit fratri ejus, significat spiritualia bono naturali inde: et matri ejus, significat etiam vero naturali: Et ederunt et biberunt, significat appropriationem boni et veri sic initiati: ille et viri qui cum illo, significat quae in naturali homine: et pernoctarunt, significat pacem ejus: et surrexerunt in mane, significat elevationis gradum: et dixit, mitte me domino meo, significat affectionem conjunctionis.

3163. Fuit, ut audivit servus Abrahami verba illorum, et incurvavit se ad terram Jehovae, quod significet perceptionem gaudii in naturali homine, constat a significatione audire verba, quod sit percipere; a repraesentatione servi Abrahami, quod sit in genere naturalis homo, quatenus inservit Rationali, hic Divino, de qua n: 3019. 3020; et a significatione incurvare se Jehovae, quod sit gaudere, de qua n: 2927. 2950. 3118.

3164. Et eduxit servus vasa argenti, et vasa auri, et vestes, quod significet verum et bonum, et ornatus eorum, constat a significatione vasorum argenti, vasorum auri, et vestium, in sensu interno; quod argentum significet verum, videatur n: 1551. 2048, et quod aurum bonum, n: 113. 1551. 1552; vasa argenti, et vasa auri dicuntur, quia praedicantur de affectione veri, quae hic est Rebecca, verum enim in se spectatum non est nisi vas seu recipiens boni, n: 1496. 1832. 1900. 2063. 2261. 2269. 3068: vasa argenti sunt in specie scientifica, nam haec sunt recipientia veri, vasa auri sunt in specie vera, quia haec sunt recipientia boni; vestes autem quod sint ornatus, constare potest absque explicatione. Talia Antiquo tempore dabantur virgini cum desponsaretur, et hoc repraesentationis et significationis causa, quod virgo desponsata referret Ecclesiae verum conjungendum bono; sicut quoque describitur Ecclesia Antiqua in sua prima aetate, apud Ezechielem, „Cum esset tempus amorum, *Vestivi te acupicto*, ac-

cinxi te bysso, et obtexi te serico, et *ornavi te ornatu*, et dedi *armillas super manus* tuas, et torquem super guttur tuum, et dedi *monile super nasum* tuum, et inaures super aures tuas, et coronam ornatus in caput tuum; sic *ornata es auro et argento, et vestes tuae* byssus, et sericum, et acupictum," XVI: 8. 9. 10. 11. 12. 13: et cum eadem Ecclesia a vero et bono recessit, ita ibi describitur, "Sumsisti de *vestibus tuis;* et fecisti tibi excelsa variegata; et accepisti *vasa ornatus* tui, ex *auro meo*, et ex *argento meo*, quod dederam tibi, et fecisti tibi imagines maris, et sumsisti *vestes* acupicti, et texisti eas," Vers: 16. 17. 18; ex quibus manifeste patet, quod argentum, aurum, et vestes, non aliud sint, quam quae sunt Ecclesiae, nempe verum et bonum, et illa quae sunt veri et boni.

3165. Et dedit Rebeccae, quod significet quae tunc affectionis veri, constat ex repraesentatione Rebeccae, quod sit affectio veri, de qua n: 2865. 3077: per illa quae mox supra, nempe per vasa argenti, vasa auri, et vestes, describitur affectio veri, ut sponsa, quare significatur per illa verba, quod talis tunc esset affectio veri, seu quod idem, quae tunc affectionis veri.

3166. Et pretiosa dedit fratri ejus, quod significet spiritualia bono naturali inde, constat ex significatione pretiosorum, quod sint spiritualia, de qua sequitur; et ex significatione fratris, quod sit bonum naturale, de qua n: 3160; ut et Labanus, qui hic est frater, quod sit affectio boni [32] in naturali homine, de qua n: 3129. 3130: quod pretiosa significent spiritualia, constat ex Verbo etiam alibi, ut ubi agitur de Josepho, apud Mosen, "Benedicta a Jehovah terra ejus, de *pretioso coeli*, de rore, et de abysso jacente subter: et de *pretioso proventuum solis;* et de *pretioso producti mensium*, et de *pretioso collium aeternitatis*, et de *pretioso terrae* et plenitudinis ejus," Deut: XXXIII: 13. 14. 15. 16, ibi per pretiosum coeli, pretiosum proventuum solis, pretiosum producti mensium, pretiosum collium aeternitatis, et pretiosum terrae, significantur varia genera spiritualium: praeterea pretiosa dicebantur lapides pretiosi, margaritae, balsama, aromata, ac similia, quae omnia significant spiritualia. Quid spiritualia, prius multoties dictum est, nempe quod in Regno Domini sint coele-

stia et sint spiritualia, et quod coelestia sint boni, ac spiritualia veri inde; nihil in universo est, quod non ad bonum, et ad verum, se refert, omne quod est usus et vitae, se refert ad bonum, quod autem est doctrinae et scientiae cumprimis de usu et vita, ad verum, seu quod idem, quod est voluntatis, vocatur bonum vel malum, quod autem est intellectus, dicitur verum vel falsum; bonum itaque, quod solum est amoris et charitatis, et a Domino influit, est coeleste, verum autem quod inde, est spirituale. Cur fratri data sunt pretiosa, quando sorori, cum facta sponsa, vasa argenti, vasa auri, et vestes, causa erat, quia frater significabat bonum in naturali homine, et quia bonum hoc illustratur, cum verum initiatur bono in rationali, omnis enim illustratio boni et veri in naturali homine est inde.

3167. Et matri, quod significet etiam vero naturali, nempe spiritualia inde, sicut bono naturali, de quo mox supra, constat ex significatione matris, quod sit Ecclesia, quae ex vero mater dicitur, de qua n: 289. 2717. Ut sciatur, quomodo se habet, quod Spiritualia bono naturali et vero naturali inde quod verum initiatur bono in rationali, paucis dicendum; unicuique homini est internum et externum, ejus internum vocatur Internus homo, et ejus externum Externus homo; sed quid Internus homo et Externus, paucis notum est; Internus homo est idem ac Spiritualis homo, ac Externus est idem ac Naturalis homo; Spiritualis homo est qui intelligit et sapit ex illis quae sunt lucis coeli, Naturalis autem ex illis quae sunt lucis mundi, de utraque Luce videatur n: 3138; in coelo enim non sunt nisi quam spiritualia, in mundo autem non nisi quam naturalia; homo ita creatus est, ut spiritualia et naturalia in illo, hoc est, spiritualis et naturalis ejus homo concordarent seu unum facerent, sed tunc spiritualis homo deberet disponere omnia in naturali, ac naturalis obedire, sicut servus suo domino; sed per lapsum Naturalis homo coepit se extollere supra Spiritualem, ita invertit ipsum ordinem Divinum, exinde naturalis homo separavit se a spirituali, nec magis spiritualia ei, quam quae intrare possent quasi per rimas, et dare facultatem cogitandi et loquendi: ut autem spiritualia influerent [33] iterum in naturalem hominem, regenerandus erat a Domino, hoc est,

Verum e naturali homine initiandum et conjungendum bono in rationali; quod cum fit, naturali homini accedunt spiritualia, influit enim tunc lux coeli, ac illustrat illa quae in naturali homine, et facit, ut quae ibi, recipiant lucem, bona ibi calorem lucis, hoc est, amorem et charitatem, Verum autem radios lucis, hoc est, fidem; ita sunt bono naturali et vero naturali spiritualia inde: Bonum naturale est tunc omne jucundum et volupe ex fine inserviendi spirituali, ita proximo, magis Reipublicae, adhuc magis Regno Domini, et super omnia Domino; et Verum naturale est omne doctrinale et scientificum propter finem sapiendi, hoc est, faciendi illa.

3168. Et ederunt et biberunt, quod significet appropriationem boni et veri sic initiati, constat a significatione edere, quod sit communicari et conjungi, ita appropriari, de qua n: 2187. 2343, quod quia praedicatur de pane, et per panem significatur bonum, n: 276. 680. 2165. 2177. 2187, est appropriatio boni quae per edere significatur; et a significatione bibere, quod etiam sit communicari et conjungi, ita appropriari, de qua n: 3089, sed quia praedicatur de vino, et per vinum significatur verum, n: 1071. 1798, est appropriatio veri, quae per bibere significatur. Ipsa res se habet, ut mox supra n: 3161, dictum, cum verum initiatur bono, et magis cum ei conjungitur, in rationali, quod bonum et verum spiritualis hominis, hoc est, spiritualia adproprientur naturali.

3169. Ille et viri qui cum illo, quod significent quae in naturali homine, constat a repraesentatione servi, qui hic est ille, quod sit naturalis homo, de qua n: 3019. 3020; et a significatione virorum qui cum illo, quod sint omnia quae in naturali homine, de qua n: 3148.

3170. Et pernoctarunt, quod significet pacem ejus, constat a significatione pernoctare, quod sit requiescere, et in sensu interno pacem habere. Res ita se habet, cum spiritualia appropriantur naturali homini, tunc recedunt quae cupiditatis mali et persuasionis falsi sunt, ita illa quae irrequiem inducunt; et accedunt quae sunt affectionis boni et veri, ita illa quae pacem faciunt; omnis enim irrequies est ex malo et falso, et omnis pax ex bono et vero: quid pax, et qualis ejus status, videatur n: 92. 93. 1726. 2780.

3171. Et surrexerunt in mane, quod significet elevationis gradum, constat a significatione surgere, quod involvat elevationem, de qua n: 2401. 2785. 2912. 2927; et a significatione mane, quod sit Dominus, tum Regnum Ipsius, ut et status pacis qui inde, de qua n: 2405. 2780: Naturale dicitur elevari, cum spiritualia ei appropriantur; nam omnis elevatio est a spiritualibus et coelestibus, per haec enim homo elevatur versus coelum, ita propius ad Dominum.

3172. Et dixit mitte me domino meo, quod significet affectionem conjunctionis, constat a communi sensu qui resultat a sensu interno verborum; quod enim vellet, ut mitteret se domino suo, erat affectionis, ut affectio veri, quae est Rebecca, conjungeretur, nam desponsatio, hoc est, initiatio jamdum peracta est, affectio conjunctionis est quae hic significatur.

3173. Vers: 55. 56. 57. 58. *Et dixit frater ejus et mater ejus, maneat puella cum nobis dies aut decem, post ibis. Et dixit ad illos, ne moremini me, et Jehovah prosperavit viam meam, mitte me, et vadam, domino meo. Et dixerunt, vocemus puellam, et interrogemus os illius. Et vocarunt Rebeccam, et dixerunt ad illam, an eas cum viro hoc, et dixit, ibo.* Dixit frater ejus et mater ejus, significat dubitationem naturalis hominis: maneat puella cum nobis, significat detentionem ab illis, dies aut decem, post ibis, significat statum discessionis illis apparentem plenum: et dixit ad illos, ne moremini me, significat affectionis boni voluntatem: et Jehovah prosperavit viam meam, significat quod omnia nunc provisa: mitte me, et vadam, domino meo, significat quoad initiationis statum: Et dixerunt, vocemus puellam et interrogemus os illius, significat consensum solum affectionis veri: Et vocarunt Rebeccam, et dixerunt ad illam, an eas cum viro hoc, et dixit, ibo, significat ejus plenum consensum.

3174. Dixit frater ejus et mater ejus, quod significet dubitationem naturalis hominis, constat ex significatione fratris, quod sit bonum in naturali homine, de qua n: 3160; et ex significatione matris, quod sit verum ibi, de qua n: 3167; proinde frater et mater significant naturalem hominem, nam is ex bono et vero constituitur; quod sit dubitatio, patet, scilicet

num puella aliquot dies adhuc mansura, vel tunc cum viro itura.

3175. Maneat puella cum nobis, quod significet detentionem ab illis, constat a significatione manere, quod hic sit detineri, ut quoque a serie in sensu interno patet: res enim ita se habet, homo nusquam in aliquod verum nascitur, ne quidem in aliquod verum naturale, ut quod non furandum, non occidendum, non adulterandum, et similia; minus in aliquod verum spirituale, ut quod aliquis Deus sit, quod ei internum quod victurum post mortem, ita nec quicquam novit ex se quod est vitae aeternae; illa et haec addiscit; si non addisceret, multo pejor foret bruto animali; nam ex haereditario suo habet, quod se supra omnes amet, quodque omnia quae in mundo possidere cupiat; inde est, quod nisi leges civiles, et timores pro jactura honoris, lucri, famae, ac vitae, detinerent, absque ulla conscientiae perceptione furaretur, occideret, adulteraretur; quod ita sit, patet manifeste, homo enim, etiam qui instructus, usque illud absque conscientia facit, imo defendit, et multis confirmat quod ita faciendum, quantum licet, quid non si non fuisset instructus: in spiritualibus similiter, ex ipsis enim, qui intra Ecclesiam nati sunt, Verbum habent, et constanter instruuntur, usque sunt perplures, qui pauca et vix quicquam adscribunt Deo, sed omnia et singula naturae, ita qui corde non credunt aliquem Deum esse, sic nec victuros post mortem, proinde qui nihil scire volunt, de illis quae sunt vitae aeternae; ex his patet, quod homo in nullum verum nascatur, sed quod omne addiscet, et hoc per viam externam, nempe auditionis et visus, per hanc viam insinuari debet verum, et implantari ejus memoriae; sed verum quamdiu ibi solum est, modo est scientia; ut autem verum imbuat hominem, inde evocabitur, et versus interiora magis auferetur, nam humanum ejus est interius, nempe in ejus rationali, nisi enim homo sit rationalis, non est homo, quale itaque rationale alicui, et quantum ei, talis est homo, et tantus: homo nusquam potest esse rationalis, nisi ei sit bonum; bonum, quod homini prae animalibus, est amare Deum, et amare proximum, omne bonum humanum est inde; huic bono est verum initiandum et conjungendum, et hoc in rationali; verum bono initiatur et

conjungitur, cum homo amat Deum, et amat proximum, tunc enim verum intrat ad bonum, nam bonum et verum se mutuo agnoscunt, est enim ex bono omne verum, et verum spectat bonum ut suum finem utque suam animam, ita ex quo vitam habeat. Sed verum aegre potest e naturali homine separari, et inde elevari in rationale, sunt enim in naturali homine fallaciae, sunt cupiditates mali, sunt quoque persuasiones falsi, quamdiu haec ibi sunt, ac se adjungunt vero, tamdiu naturalis homo detinet verum apud se, nec sinit ut inde elevetur in rationale, hoc est, quod significatur in sensu interno per haec, „Maneat puella cum nobis dies aut decem, post ibis," causa est, quia in dubio ponit verum, et ratiocinatur de illo num ita sit; ut primum autem cupiditates mali, et persuasiones falsi, ac inde fallaciae, a Domino separantur, ac homo incipit ex bono aversari ratiocinia contra Verum, atque ridere dubia, tunc Verum in statu est discedere e naturali, ac elevari in rationale, ac induere statum boni, fit enim Verum tunc boni, et vita ei. Ut haec melius capiantur, sint exempla; Verum spirituale est, quod omne bonum a Domino, et omne malum ab inferno; hoc Verum multis confirmandum et illustrandum est, antequam e naturali homine elevari possit in rationale, nec usquam potest illuc elevari, priusquam homo in amore Dei est, non enim prius agnoscitur, ita non creditur: similiter se habet cum aliis veris, ut cum hoc, quod Providentia Divina sit in omnium singularissimis, et nisi sit in singularissimis, quod nulla sit in universali: ut et cum hoc Vero, quod tunc primum vivere incipiat homo, cum perit id quod in mundo credit omne vitae esse; et quod vita, quae tunc excipit, sit ineffabilis et indefinita respective, et quod hanc prorsus ignoret homo quamdiu est in malo: haec et similia nusquam credi possunt, nisi homo sit in bono, bonum est quod capit, nam Dominus per bonum cum sapientia influit.

3176. Dies aut decem, post ibis, quod significet statum discessionis illis apparentem plenum, constat ex significatione diei, quod sit status, de qua n: 23. 487. 488. 493. 893. 2788; a significatione decem, quod sit plenum, de qua n: 1988. 3107; hic plenum apparens naturali; et ex significatione ire, quod sit discedere; inde patet, quod dies aut decem post ibis,

significet statum diseessionis illis apparentem plenum; quare nunc sequitur, „dixit ad illos, ne moremini me," quo significatur affectionis boni voluntas.

3177. Quod Jehovah prosperavit viam meam, significet quod omnia nunc provisa, constare potest absque explicatione; quod enim Jehovah prosperet viam, est quod provideat, hic quoad verum quod conjungendum bono, nam per viam significatur verum, n: 627. 2333.

3178. Mitte me, et vadam, domino meo, quod significet quoad initiationis statum, constat ab illo sensu qui resultat a sensu interno verborum; eadem verba etiam involvunt affectionem conjunctionis, nam haec est statui initiata. [34]

3179. Et dixerunt, vocemus puellam, et interrogemus os illius, quod significet consensum solum affectionis veri, constat ex significatione puellae, quod sit affectio in qua innocentia, de qua n: 3067. 3110, hic affectio veri, quia est Rebecca, quae antequam consentit, dicitur puella, at cum consentit, ut mox sequitur, vocatur Rebecca, quod Rebecca sit affectio veri, videatur n: 3077; et ex significatione interrogare os illius, quod sit percipere num consentiat; ita est consensus solus affectionis veri, qui hic significatur. Res ita se habet; quod ipsum verum quod initiandum bono, agnoscat suum bonum, quia bonum agnoscit suum verum, inde consensus, sed quod sit consensus inspiratus vero a bono, videatur supra n: 3161: apud hominem nusquam apparet, quod aliquis consensus sit a parte veri, cum hoc initiatur et conjungitur bono, hoc est, cum homo regeneratur, nec a parte boni quod cognoscat suum verum, et hoc initiet et sibi conjungat, cum tamen haec fiunt prorsus ita; quae enim existunt cum regeneratur homo, ei prorsus ignota sunt, si modo sciret unum ex myriade, obstupesceret; innumerabilia, imo indefinita arcana sunt, per quae ducitur tunc homo a Domino; aliqua solum eorum elucent ex sensu interno Verbi: Antiqua Ecclesia formavit sibi ideam illorum ex conjugiis, nempe ex virginis statu ante desponsationem, ex ejus statu postquam desponsata, ex statu cum nuptui danda, ac dein cum nupta; denique cum marito pareret; fructus veri ex bono, seu fidei ex charitate, vocabant liberos, et sic porro: talis fuit Antiquae Ecclesiae sapientia; libri eorum ita quoque scripti

sunt; etiam mos ita scribendi inde ad ipsos gentiles emanavit; voluerunt enim per illa quae in mundo exprimere ea quae in coelo, imo ex naturalibus videre spiritualia; sed sapientia illa hodie prorsus deperdita est.

3180. Et vocarunt Rebeccam, et dixerunt ad illam, an eas cum viro hoc, et dixit, ibo, quod significet ejus plenum consensum, constare potest ex sensu resultante ex interno verborum; nam cum ad interrogationem respondit, *ibo*, est quod plene consentiat. Plenus consensus veri est, cum Verum percipit in se imaginem boni, ac in bono ipsam effigiem sui ex qua.

3181. Vers: 59. 60. 61. *Et miserunt Rebeccam sororem suam, et nutricem ejus, et servum Abrahami, et viros ejus. Et benedixerunt Rebeccae, et dixerunt illi, soror nostra tu sis in millia myriadis, et haereditet semen tuum portam osorum tuorum. Et surrexit Rebecca, et puellae ejus, et equitabant super camelis, et ibant post virum; et accepit servus Rebeccam, et ivit.* Miserunt Rebeccam sororem suam, significat separationem ab affectione Veri Divini: et nutricem ejus, significat ab innocentia quae illi: et servum Abrahami et viros ejus, significat a Divinis in naturali homine: et benedixerunt Rebeccae, et dixerunt illi, significat votiva ex illustratione Divina: soror nostra tu sis in millia myriadis, significat affectionis veri fructificationem in infinitum: et haereditet semen tuum [35] portam osorum tuorum, significat Regnum spirituale Domini ex conjugio boni et veri in Divino Humano, cui Regno charitas et fides, ubi prius malum et falsum: Et surrexit Rebecca, significat affectionis veri elevationem et separationem inde: et puellae ejus, significat affectiones inservientes: et equitabant super camelis, significat intellectuale elevatum super scientifica naturalia: et ibant post virum, significat ex auspicio Divini veri naturalis: et accepit servus Rebeccam et ivit, significat quod Divinum bonum naturale initiaret.

3182. Miserunt Rebeccam sororem suam, quod significet separationem ab affectione Veri Divini, constat a significatione mittere, quod sit separari; et a repraesentatione Rebeccae sororis, quod sit affectio Veri Divini, de qua supra n: 3077. 3179; quod soror sit verum, videatur n: 1495. 2508. 2524. 2556. 3160. Quomodo se res habet, constare potest ab illis,

quae supra in hoc Capite dicta et ostensa sunt; ut autem melius pateant, adhuc paucis dicendum; cum Verum, quod initiandum et conjungendum bono, elevatur e naturali, tunc separatur ab illis quae ibi sunt; separatio illa est, quae significatur per quod miserunt Rebeccam sororem suam; separatur tunc, cum homo non amplius ex vero spectat bonum, sed ex bono verum, seu quod idem, cum non amplius ex doctrina vitam, sed ex vita doctrinam; ut pro exemplo, doctrina docet hoc verum, quod non aliquis odio habendus, nam qui aliquem odio habet, illum quovis momento occidit; homo prima sua aetate vix hoc admittit; progrediente autem, cum reformatur, inter doctrinalia, secundum quae vivendum, refert; tandem vivit secundum illud; tunc non amplius ex doctrinali cogitat, sed ex vita agit; hoc cum fit, doctrinae hoc verum elevatum est e naturali, imo separatum a naturali, ac implantatum bono in rationali; quo facto, non amplius patitur, ut naturalis homo per aliquod apud se sophisticum, id in dubium vocet, imo nec sinit, ut contra illud ratiocinetur.

3183. Et nutricem ejus, quod significet ab innocentia quae illi, nempe quam quoque miserunt, hoc est, separarunt a se, constat a significatione nutricis seu lactatricis, quod sit innocentia: Lactentes et Lactantes aliquoties in Verbo memorantur, et per illos significatur status primus infantum, qui status quod sit status innocentiae patet; introducitur enim homo, ut primum nascitur, in statum innocentiae, ut ille sit planum reliquorum statuum, ac intimus in illis, qui status significatur in Verbo per Lactentem; dein in statum affectionis boni coelestis, hoc est, amoris erga parentes, qui apud illos est loco amoris in Dominum, hic status significatur per Infantem; postea in statum affectionis boni spiritualis, seu amoris mutui, hoc est, charitatis erga consimiles, qui status significatur per pueros; cum adhuc magis adolescit, in statum affectionis veri, hic significatur per juvenes, sequentes autem status per viros, et tandem per senes; ultimus hic status, qui per senes significatur, est status sapientiae, in qua innocentia infantiae, ita primus status et ultimus uniuntur, ac homo cum senex, sicut iterum infans sed sapiens introducitur in Regnum Domini: inde constare potest,

quod Innocentia sit status primus, qui est lactentis; ipsa lactans seu lactatrix inde quoque significat innocentiam, nam dantis et recipientis, sicut agentis et patientis, similis percipitur status: dicitur hic quod miserint etiam nutricem seu lactatricem, ob causam, ut describeretur affectio veri, quod nempe esset ab innocentia, affectio enim veri non est affectio veri, nisi in illa sit innocentia, n: 2526. 2780. 3111; per innocentiam enim influit Dominus in affectionem illam, et quidem cum sapientia, nam vera innocentia est ipsa sapientia, videatur n: 2305. 2306; et qui in illa sunt, apparent in oculis angelorum ut infantes, n: 154. 2306. Quod Lactens in Verbo significet innocentiam, etiam ab aliis locis patet, ut apud Davidem, „Ex ore *Infantum* et *Lactentium* fundasti robur," Psalm: VIII: 3. Matth: XXI: 16; ubi infantes pro amore coelesti, lactentes pro innocentia: apud Jeremiam, „Quare vos facientes malum magnum contra animas vestras, ad excidendum vobis virum et foeminam, *Infantem* et *Lactentem* e medio Jehudae, ut non reliquas faciam vobis reliquias," XLIV: 7; ubi infans et lactens similiter pro coelesti amore et ejus innocentia, quae cum nulla fiunt, tunc non amplius aliquae reliquiae, hoc est, non aliquid bonum et verum in interno homine a Domino reconditum manens, quod haec sint reliquiae, videatur n: 1906. 2284; omnia enim bona et vera pereunt cum innocentia, est enim innocentia immediate ex ipso Divino, ita est ipsum essentiale in illis: apud Eundem, „*Infans* et *Lactens* deficit in plateis urbis," Thren: II: 11, similiter apud Eundem, „Balaenae praebent mammam, *Lactant foetus suos;* filia populi mei crudelis, adhaesit lingua *Lactentis* palato ejus in siti; *Infantes* petierunt panem, porrigens non illis," Thren: IV: 3. 4; lactens etiam pro innocentia, infantes pro affectionibus boni: apud Mosen, „Foris orbabit gladius, et e conclavibus terror, etiam juvenem, etiam virginem, etiam *Lactentem* cum viro sene," Deut: XXXII: 25; orbabit gladius juvenem, virginem, lactentem cum viro sene, pro quod falsum, destruet affectionem veri et affectionem boni, atque innocentiam cum sapientia; apud Esaiam, „Afferent filios tuos in sinu, et filiae tuae super humero apportabuntur, et erunt reges *nutritii tui*, et dominae illorum *Lactatrices tuae*," XLIX: 22. 23; reges nutritii pro intelli-

gentia, dominae lactatrices pro sapientia, quae quod sit innocentiae, supra dictum est.

3184. Et servum Abrahami et viros ejus, quod significet a Divinis in naturali homine, constat a significatione servi Abrahami, quod sit naturalis homo, de qua n: 3019. 3020; et a significatione virorum ejus, quod sint omnia quae ibi, de qua n: 3169; quod sint Divina in naturali homine, patet, quia fuit missus ab Abrahamo, qui quod Divinum Domini repraesentet, prius multoties ostensum.

3185. Et benedixerunt Rebeccae et dixerunt illi, quod significet votiva ex illustratione Divina, constat a significatione benedicere, quando vale dicitur abeunti, quod sit fausta vovere; hic quod ex illustratione Divina, patet ex illis quae mox sequuntur, tum quia illustratio influit in naturalem hominem per affectionem Veri, quae Rebecca, cum initiatur bono, quod Jischakus.

3186. Soror nostra tu sis in millia myriadis, quod significet affectionis veri fructificationem in infinitum, constat ex significatione sororis, quae Rebecca, quod sit affectio veri, de qua n: 3077. 3179. 3182; et a significatione sis in millia myriadis, quod sit fructificatio in infinitum, millia myriadis hic sunt infinitum, quia agitur de Domino, in Quo omnia et singula sunt infinita: apud hominem se habet ita; non prius fructificantur bona, ac multiplicantur vera apud illum, quam cum conjunctio facta veri et boni in rationali ejus, hoc est, cum regeneratus, tunc enim fructus seu foetus ex legitimo seu coelesti conjugio, quod est boni et veri, existunt; prius quidem apparent bona quae facit etiam sicut bona, et vera sicut vera, sed non sunt genuina, nam ipsa anima, quae est bonum in quo innocentia a Domino, non inest, ita nec afficiunt hominem, et faciunt illum felicem, affectio amoris et charitatis cum felici, quae anima, datur a Domino, cum regeneratur homo. Quod per mille significetur multum, tum infinitum, videatur n: 2575, magis adhuc per myriadem, et adhuc magis per millia myriadis, ut quoque alibi; apud Mosen, „Cum quiescebat arca, dixit, redi Jehovah, *myriades millium* Israëlis," Num: X: 36, ubi per myriades millium etiam significatur infinitum, quia praedicatur de Domino, qui ibi Jehovah: apud Eundem, „Jeho-

vah exortus de Seir illis, exsplenduit de monte Paran, et venit ex *Myriadibus* sanctitatis," Deut: XXXIII: 2, myriades etiam pro infinito: apud Davidem, „Currus Dei *myriades millium* pacificorum," Psalm: LXVIII: 18, Currus Dei pro illis quae sunt Verbi ac inde Doctrinae, myriades millium pro infinitis quae ibi: apud Johannem, „Vidi et audivi vocem Angelorum multorum circa thronum, erat numerus illorum *myriades myriadum*, et chiliades chiliadum," Apoc: V: 11, pro innumerabilibus.

3187. Et haereditet semen tuum portam osorum tuorum, quod significet Regnum Spirituale Domini ex conjugio boni et veri in Divino Humano, cui Regno charitas et fides, ubi prius malum et falsum, constare potest ex illis, quae supra n: 2851 dicta et explicata sunt, ubi fere eadem verba. Quod *Semen* sint illi qui vocantur Spirituales, ita in sensu universali omnes qui constituunt Regnum spirituale Domini, seu quod idem, ipsum illud Regnum, constat ex significatione seminis, quod sit charitas et fides, de qua n: 1025. 1447. 1610. 1940, [36] proinde illi qui in charitate sunt per fidem, qui quod sint Spirituales, videatur n: 2088. 2184. 2507. 2708. 2715. 2954; *quod illis* charitas et fides ex conjugio boni et veri in Divino Humano Domini, ita illis inde salus, n: 2661. 2716. 2833. 2834. In Ecclesia Antiqua erat hoc votivum solenne, virgini desponsatae cum nuptum iret, nempe, Sis in millia myriadis, et haereditet semen tuum portam hostium seu osorum tuorum; at sapientes ibi per illa verba intelligebant spiritualia, nempe cum intraverint in conjugium boni et veri, hoc est, cum regenerati, quod tunc bona et vera in millia myriadis, hoc est, in immensum fructificarentur; et quod charitas et fides succederet loco ubi prius malum et falsum: at vero cum Antiquae Ecclesiae sapientia exspiravit, tunc non amplius sensum spiritualem inde capiebant, sed prorsus mundanum, nempe quod posteritas innumerabilis fieret, et illa occuparet et haereditaret terram gentium; Jacobi posteri prae reliquis ita illa intellexerunt, seque confirmabant ex eo, quod non solum creverint in immensum, sed etiam haereditaverint terram, quae illis erat porta hostium eorum; non scientes, quod omnia haec repraesentativa essent, nempe repraesentativa Regni coelestis et spiritualis Domini, et

quod inde expulsis malis et falsis succederent loco eorum bonum et verum; quod luculenter constabit, quando, ex Divina Domini Misericordia, repraesentativa illa aperientur: in particulari, nempe apud unumquemvis hominem, qui fit Regnum Domini, ita quoque se habet; is antequam illud fit, [37] seu regeneratur, interius non est nisi malum et falsum, etiam infernales et diabolici spiritus occupant illud, quod vocatur porta, de qua n: 2851; at cum is fit regnum Domini, hoc est, cum regeneratur, tunc mala et falsa, seu quod idem, infernales et diabolici spiritus inde expelluntur, ac intrant bonum et verum, ac locum illum haereditant; conscientia boni et veri tunc ibi est: sicut in particulari, ita quoque se habet in communi. Inde nunc patet, quid per illa verba in sensu interno intelligitur.

3188. Et surrexit Rebecca, quod significet affectionis veri elevationem et separationem inde, nempe elevationem ad rationale, et separationem e naturali, constat ex significatione surgere, quod involvat elevationem, de qua n: 2401. 2785. 2912. 2927. 3171, et quia elevationem, etiam separationem; et ex repraesentatione Rebeccae, quod sit affectio veri, de qua n: 3077. 3179; inde patet, quod surrexit Rebecca, significet affectionis veri elevationem, et separationem e naturali, de qua videatur n: 3182.

3189. Et puellae ejus, quod significet affectiones inservientes, constat ex significatione puellae, cum ita dicta Rebecca, quod sit affectio in qua innocentia, de qua n: 3067. 3110; at cum ita dicuntur quae Rebeccam sequebantur ut inservirent, significantur affectiones inservientes. Unaquaevis affectio apparet sicut aliquod simplex aut unum, at quod innumerabilia contineat, videatur n: 3078; omnia, quae ibi, sunt affectiones, consociatae in forma incomprehensibili; sunt quoque sibi mutuo subordinatae, sunt enim quae ministrant, et quae famulantur; societates coeli in tali forma sunt, imo totum coelum, ordinatae a Domino secundum formam Divinam quae in Ipso; forma Regni spiritualis Domini existit secundum ordinationem affectionum in Divino Humano Ipsius, de qua ordinatione in hoc Capite et in sequentibus in sensu interno agitur; sed paucissima sunt, quae ad captum explicari possunt, sunt adaequata perceptioni Angelorum.

3190. Et equitabant super camelis, quod significet intellectuale elevatum super scientifica naturalia, constat a significatione equitare, quod sit elevari quoad intellectuale, de qua n: 2761. 2762; et a significatione camelorum, quod sint scientifica communia in naturali homine, de qua n: 3048. 3071, ita scientifica naturalia. Res ita se habet, cum Verum e naturali elevatur in rationale, tunc aufertur e sphaera lucis mundanae in sphaeram lucis coelestis, ita quasi ab obscuro noctis in clarum diei; quae enim sunt lucis mundi, in qua sunt omnia naturalia, sunt respective sicut in nocte, at quae sunt lucis coeli, in qua sunt spiritualia, sunt respective sicut in die; quare cum verum e naturali elevatur versus rationale, homo elevatur simul in intelligentiam, ac in sapientiam; omnis etiam intelligentia et sapientia apud hominem est inde: tale significatur per quod intellectuale elevatum sit super scientifica naturalia.

3191. Et ibant post virum, quod significet ex auspicio Divini veri naturalis, constat ex significatione ire post seu sequi, quod in sensu interno hic sit ex ductu seu auspicio; et ex significatione viri, quod sit verum, de qua n: 3134, hic Divinum Verum naturale, ut supra n: 3184.

3192. Et accepit servus Rebeccam et ivit, quod significet quod Divinum bonum naturale initiaret, constat a significatione servi, quod sit Divinum bonum naturale, ut supra n: 3184; et a significatione accipere Rebeccam et ire, quod sit initiare, nempe introducere ad Jischakum, hoc est, ad Divinum Bonum in Rationali, ut constare potest, absque ulteriore explicatione. Res ita se habet, Verum e naturali ad bonum in rationali non potuit elevari, nisi per Divinum Verum et Divinum Bonum, utrumque naturale; Divinum Verum naturale, quod Vir dictum, viam monstrabit ac ducet, Divinum Bonum naturale, quod Servus vocatur, introducet et initiabit; sunt illa, ut comparative dicatur, sicut binae alae quae elevant: sed haec plenius ad captum adhuc non possunt explicari, sciendum prius erit, quid Divinum Verum naturale, et quid Divinum Bonum naturale; in sequentibus, ubi de Josepho, de illis in sensu interno agitur.

3193. Vers: 62. 63. *Et Jischak venit a veniendo Beer-*

lachai roi, et ille habitans in terra meridiei. Et exivit Jischak ad meditandum in agro versus vesperam, et sustulit oculos suos, et vidit, et ecce cameli venientes. Jischak venit a veniendo Beerlachai roi, significat Divinum Bonum Rationale ex Ipso Divino Vero natum: et ille habitans in terra meridiei, significat inde in Divina luce: Et exivit Jischak ad meditandum in agro, significat Rationalis statum in bono: versus vesperam, significat respective ad illa quae infra: et sustulit oculos suos et vidit, significat intentionem: et ecce cameli venientes, significat ad communia scientifica in naturali homine.

3194. Jischak venit a veniendo Beerlachai roi, quod significet Divinum Bonum rationale ex ipso Divino Vero natum, constat ex repraesentatione Jischaki, quod sit Divinum Rationale Domini, de qua n: 2083. 2630, hic quoad Divinum Bonum ibi, quia nondum Verum Divinum e naturali evocatum, quod per Rebeccam repraesentatur, ipsi conjunctum, in his, quae nunc sequuntur, de conjunctione agitur; et a significatione venire a veniendo Beerlachai roi, quod sit ex Divino Vero natum; Beerlachai roi in lingua originali significat *fontem vivo videnti me*, ut supra Gen: XVI: 13. 14, [36] ubi legitur, „Hagar vocavit nomen Jehovae loquentis ad se, Tu Deus videns me, quia dixit, num etiam hic vidi post videntem me; propterea vocavit fontem Beerlachai roi (fons vivo videnti me:)" quae quid significant, videatur n: 1952 ad 1958; ibi quoque patet, quod fons sit Divinum Verum; Vivus videns me quod sit Divinum Bonum Rationale, quod ibi vocatur Domini Interior homo, ex Divino Vero. Cum arcanissimo hoc ita se habet; Ipsissimo Divino est Bonum et Verum, Dominus quoad Divinum Humanum exivit ex Divino Bono, et natus ex Divino Vero; seu quod idem, Ipsum Esse Domini erat Divinum Bonum, et Ipsum Existere erat Divinum Verum, exinde Divinum Bonum Rationale Domini, cui Divinum Verum ex Humano conjunxit.

3195. Et ille habitans in terra meridiei, quod significet inde in Divina luce, constat ex significatione habitare, quod sit vivere, de qua n: 1293, et quod praedicetur de bono, n: 2268. 2451. 2712; et ex significatione terrae meridiei, quod sit Divina Lux; meridies enim significat lucem, et quidem lucem intelligentiae, quae est sapientia, n: 1458; terra autem

meridiei locum et statum ubi illa lux; ita hic, quod Jischak venit a veniendo Beerlachai roi, et ille habitans in terra meridiei, significat quod Divinum Bonum Rationale, quia ex Divino Vero natum, in Divina Luce esset. Lux multoties in Verbo memoratur, et per illam in sensu interno significatur verum quod ex bono; in sensu autem interno supremo per Lucem significatur Ipse Dominus, quia Ille est ipsum Bonum et Verum: est quoque actualiter Lux in coelo, sed infinite illustrior quam lux in terra, videatur n: 1053. 1117. 1521 ad 1533. 1619 ad 1632; in Luce illa se mutuo vident Spiritus et Angeli, et per illam conspicua est omnis gloria quae in coelo; sed Lux illa quoad lucidum quidem apparet similis luci in mundo, sed usque non est similis, non enim est naturalis, sed est spiritualis, in se habet sapientiam, sic ut non aliud sit quam sapientia, quae ita ante oculos illorum lucet, quare etiam quo sapientiores Angeli, eo in illustriore Luce sunt, n: 2776; haec Lux etiam illuminat intellectum hominis cumprimis regenerati, sed non ab homine appercipitur quamdiu in vita corporis est, propter lucem mundi quae tunc regnat; spiritus mali in altera vita etiam se mutuo vident, et quoque vident plura repraesentativa, quae existunt in mundo spirituum, hoc quidem ex Luce coeli, sed est lumen quale ex igne carbonario, in tale enim vertitur Lux coeli, cum ad illos alluit: quod ipsam Lucis originem concernit, fuit illa ab aeterno a Solo Domino, nam Ipsum Divinum Bonum, et Divinum Verum, ex quo Lux, est Dominus; Divinum Humanum, quod ab aeterno, Joh: XVII: 5, fuit ipsa illa Lux; quae Lux, quia non amplius afficere potuit genus humanum, quod se tantum removit a bono et vero, ita a Luce, et se conjecit in tenebras, ideo Dominus voluit ipsum Humanum per nativitatem induere; sic enim non modo rationalia hominis, sed etiam ejus naturalia illuminare potuit; Divinum enim fecit in Se tam Rationale quam Naturale, ut illis, qui in tam densis tenebris essent, etiam Lux esse posset: quod Dominus sit Lux, hoc est, ipsum Bonum et Verum, ita ex Ipso omnis intelligentia et sapientia, proinde salus, constare potest a pluribus locis in Verbo; ut apud Johannem, „In principio erat *Verbum*, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum, in Ipso vita erat, et *vita erat Lux hominum;* Johannes venit

ut testaretur de *Luce;* non erat ille *Lux*, sed ut testaretur de *Luce.* Erat *Lux vera* quae *illuminat* omnem hominem venientem in mundum," I: 1. 4. 7. 8. 9: Verbum erat Divinum Verum, ita Ipse Dominus quoad Divinum Humanum, de quo dicitur, quod Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum: apud Eundem, „Hoc est judicium, quod *Lux* venit in mundum, sed dilexerunt homines magis tenebras quam *Lucem,*" III: 19, Lux pro Divino Vero: apud Eundem, „Jesus dixit, *Ego sum Lux mundi,* qui Me sequitur, non ambulabit in tenebris, sed habebit *Lucem vitae,*" VIII: 12: apud Eundem, „Adhuc breve tempus *Lux* vobiscum est, ambulate quousque *Lucem* habetis, ne tenebrae vos apprehendant; quousque *Lucem* habetis, *credite in Lucem*, ut *filii Lucis* sitis," XII: 35. 36: apud Eundem, „Qui videt Me, videt Ipsum qui misit Me, *Ego Lux in mundum veni,* ut [39] omnis qui credit in Me, in tenebris non maneat," XII: 45. 46: apud Lucam, „Viderunt oculi mei salutare tuum, quod praeparasti ante faciem omnium populorum, *Lucem in revelationem gentium,* et gloriam populi tui Israëlis," II: 30. 31. 32, propheticum Simeonis de Domino cum natus: apud Matthaeum, „Populus sedens in tenebris, vidit *Lucem magnam*, et sedentibus in regione et umbra mortis, *Lux exorta est*," IV: 16. [40] Esai: IX: 1; ex quibus locis manifeste patet, quod Dominus quoad Divinum Bonum et Verum in Divino Humano, dicatur Lux; etiam in Propheticis Veteris Testamenti; ut apud Esaiam, „Erit *Lux Israëlis* in ignem, et Sanctus ejus in flammam," X: 17: apud Eundem, „Ego Jehovah vocavi Te in justitia, et dabo Te in foedus populi, et in *Lucem gentium,*" XLII: 6: apud Eundem, „Dedi Te in *Lucem Gentium*, ut sis salus mea usque ad extremitatem terrae," XLIX: 6: apud Eundem, „Surge, illuminare, quia venit *Lux tua,* et gloria Jehovae super Te exorta est; ambulabunt Gentes ad *Lucem tuam*, et reges ad *splendorem* ortus tui," LX: 1. 3. Quod omnis Lux coeli, proinde sapientia et intelligentia sit a Domino, apud Johannem, „Urbs Sancta Hierosolyma nova descendens a Deo e coelo, parata sicut *sponsa* ornata marito, non opus habet sole, neque luna, ut *luceant* in ea, gloria Dei *illustrabit* illam, et *Lucerna illius Agnus,*" Apoc: XXI: 2. 23: de eadem porro, „Nox non erit

ibi, neque opus habent lucerna et luce solis, quia *Dominus Deus illustrat illos*," Apoc: XXII: 5: etiam apud Esaiam, "Non erit tibi amplius sol in lucem interdiu, et in splendorem luna non lucebit tibi, sed *erit tibi Jehovah in lucem aeternitatis*, et Deus tuus in decus tuum: non occidet amplius *sol* tuus, et luna tua non colligetur, quia *Jehovah erit tibi in lucem aeternitatis*," LX: 19. 20: non erit amplius sol in lucem interdiu, et [41] in splendorem luna non lucebit, pro quod non illa quae sunt lucis naturalis, sed quod illa quae sunt lucis spiritualis, quae significantur per quod Jehovah erit in lucem aeternitatis; quod Jehovah hic et alibi in Veteri Testamento nominatus, sit Dominus, videatur n: 1343. 1736. 2156. 2329. 2921. 3023. 3035. Qui quod sit Lux coeli, etiam aperuit tribus discipulis, Petro, Jacobo, et Johanni, nempe "cum transformatus, quod *splenduerit facies Ipsius sicut Sol*, Vestimenta autem Ipsius facta sint sicut *Lux*," Matth: XVII: 2: "Facies sicut Sol" erat Divinum Bonum, vestimenta sicut Lux erat Divinum Verum: inde sciri potest, quid intelligitur per hoc quod in Benedictione, "*Lucere faciat Jehovah facies suas super te*, et misereatur tui," Num: VI: 25; quod facies Jehovae sint Misericordia, pax, bonum, videatur n: 222. 223; et quod Sol sit Divinus Amor, ita quod Divinus Amor Domini sit, qui solis instar apparet in coelo angelorum, n: 30 ad 38. 1053. 1521. 1529. 1530. 1531. 2441. 2495.

3196. Et exivit Jischak ad meditandum in agro, quod significet Rationalis statum in bono, constat a repraesentatione Jischaki, quod sit Divinum Rationale, de qua saepe prius; et a significatione meditari in agro, quod sit ejus status in bono; meditari enim est status Rationalis cum mentem intendit; ager autem est doctrina et quae sunt doctrinae, n: 368, ita quae sunt Ecclesiae quoad bonum, n: 2971; inde formula antiqua, *meditari in agro*, pro cogitare in bono, quod est hominis non uxorati, cogitantis de uxore.

3197. Versus vesperam, quod significet respective ad illa quae infra, constat a significatione Vesperae, quod sit obscurum, de qua n: 3056, et quia illa quae infra sunt apud hominem, nempe illa quae sunt mentis naturalis, sunt obscura respective ad illa quae supra sunt, nempe illa quae sunt mentis

rationalis, ideo per vesperam significantur illa quae in obscuro respective, ut constare potest a serie rerum in sensu interno; agitur enim de Vero e naturali, quod conjungendum bono in rationali; et quia hic agitur de conjunctione, et de illustratione naturalis hominis per illud, ideo, per meditari in agro versus vesperam, significatur status rationalis in bono respective ad illa quae infra; status in bono describitur per quod habitaret in terra meridiei, hoc est, in Divina Luce, ad quam respective illa, quae infra, erant in vespera, nempe antequam conjunctio facta Veri et Boni, et antequam Naturale quoque Divinum factum.

3198. Et sustulit oculos suos et vidit, quod significet intentionem, constat a significatione tollere oculos, quod sit cogitare, de qua n: 2789. 2829; hic intentio, quia dicitur, sustulit oculos et vidit, et praedicatur de Rationali Bono, cui nondum Verum e naturali conjunctum.

3199. Et ecce cameli venientes, quod significet ad communia scientifica in naturali homine, constat ex significatione camelorum, quod sint scientifica communia in naturali homine, de qua n: 3048. 3071; intentio fuit ad illa, quia inde verum exspectabatur, ut constat ab illis, quae supra in hoc Capite saepe dicta et ostensa sunt.

3200. In binis his Versibus describitur status boni rationalis, cum in exspectatione Veri est, quod sicut sponsa sibi marito conjungendum; in mox sequentibus binis Versibus describitur status Veri cum prope est, ac percipit bonum cui conjungendum: sed sciendum, quod hi status non semel exstiterint, sed continue per totam Domini vitam in mundo, usque dum glorificatus; apud regenerandos ita quoque se habet, non enim uno tempore regenerantur, sed continue per totam vitam, etiam in altera vita; perfici enim homo nusquam potest.

3201. Vers; 64. 65. *Et sustulit Rebecca oculos suos, et vidit Jischakum, et cecidit desuper camelo. Et dixit ad servum, quis vir ille ibi ambulans in agro obviam nobis, et dixit servus, ille dominus meus; et accepit peplum et obtexit se.* Sustulit Rebecca oculos suos et vidit Jischakum, significat reciprocam intentionem affectionis veri: et cecidit desuper camelo, significat separationem ejus a scientificis in naturali ho-

mine, ad perceptionem boni rationalis: Et dixit ad servum, significat explorationem a Divino naturali: quis vir ille ibi ambulans in agro obviam nobis, significat de Rationali quod in solo bono: et dixit servus, ille dominus meus, significat agnitionem: et accepit peplum et obtexit se, significat apparentias veri.

3202. Sustulit Rebecca oculos suos et vidit Jischakum, quod significet reciprocam intentionem affectionis veri, constat a significatione tollere oculos et videre, quod sit intentio, de qua supra n: 3198, hic reciproca, quia de Jischako prius dictum, quod sustulerit oculos et viderit, hic de Rebecca, quod sustulerit oculos et viderit Jischakum; et a repraesentatione Rebeccae, quod sit affectio veri, de qua saepe prius.

3203. Et cecidit desuper camelo, quod significet separationem ejus a scientificis in naturali homine, ad perceptionem boni Rationalis, constat ex significatione cadere, quod sit separari; et a significatione camelorum, quod sint scientifica in naturali homine, de qua n: 3048. 3071; quod ad perceptionem Boni Rationalis quod per Jischakum repraesentatur, patet. Quid sit separari a naturali homine, supra n: 3161. 3175. 3182. 3188. 3190, dictum et ostensum est, nempe quod tunc affectio veri separetur inde, cum non amplius fit scientiae, sed vitae; cum enim fit vitae, per habitum imbuit ita hominem, sicut indoles aut natura illum; et cum ita imbuit, [42] tunc sicut sponte effluit in actum, et hoc absque quod ex aliquo scientifico cogitet de illo; imo cum fit vitae, tunc imperare potest scientificis, et inde innumerabilia depromere, quae confirmant; ita se habet cum omni vero, quod in prima aetate est scientiae, at progrediente fit vitae: se habet sicut apud infantes, cum discunt ambulare, discunt loqui, discunt cogitare, ac discunt ex intellectu videre, et ex judicio concludere, quae cum per habitum facta sunt voluntaria, et sic spontanea, tunc evanescunt ex scientificis, nam sponte effluunt; ita quoque se habet cum illis quae sunt cognitionum boni et veri spiritualis apud homines qui a Domino regenerantur seu renascuntur, illi principio nec aliter sunt quam infantes, vera spiritualia illis primum sunt scientifica, doctrinalia enim cum addiscuntur et memoriae inseruntur, non aliud sunt, sed illa a Domino successive inde evocantur, ac implantantur vitae, hoc est, bono, nam bonum

est vita; quo facto, fit quasi versura, nempe quod homo inchoet ex bono, hoc est, ex vita agere, nec amplius, ut prius, ex scientia; ita qui e novo nascitur, similis in hoc est infanti, sed sunt vitae spiritualis quae imbuit, usque ut non ex doctrinali seu vero, sed ex charitate seu bono agat; cum hoc fit, tunc primum est in statu beato, et in sapientia. Ex his constare potest, quid sit separari a scientificis in naturali homine, quod significatur per quod Rebecca ceciderit desuper camelo, et hoc antequam novit quod Jischakus esset; quae quod arcana involvant, quisque videre potest.

3204. Et dixit ad servum, quod significet explorationem a Divino naturali, constat a significatione dicere hic, quod sit explorare, nam interrogavit, quis vir ille ibi ambulans in agro; et a significatione servi, quod sit Divinum naturale, de qua supra n: 3191. 3192.

3205. Quis vir ille ambulans in agro obviam nobis, quod significet de Rationali quod in solo bono, nempe exploratio, constat ex illis quae supra dicta sunt de Jischako, quod exiverit ad meditandum in agro, quo significabatur Rationalis status in bono, videatur n: 3196, hic Rationale significatur per virum illum, et esse in bono, per ambulare, nempe meditando, in agro; obviam nobis, est ad conjunctionem.

3206. Et dixit servus, ille dominus meus, quod significet agnitionem, nempe per Divinum naturale, quod hic est servus, constare potest absque explicatione; quod initiatio fiat per Divinum naturale, videatur n: 3192; et quod Bonum agnoscat suum Verum, ac Verum suum Bonum, n: 3179.

3207. Et accepit peplum et obtexit se, quod significet apparentias veri, constat a significatione pepli, quo sponsae obtegebant faciem, cum primum viderent sponsum, quod sint apparentiae veri; sponsae enim apud antiquos repraesentabant affectiones veri, et sponsi affectiones boni, seu quod idem, Ecclesiam, quae sponsa dicebatur ex affectione veri, affectio boni quae a Domino erat sponsus, inde Ipse Dominus passim in Verbo vocatur sponsus: velabant sponsae faciem ad primum accessum ad sponsum, ut repraesentarent apparentias veri; sunt apparentiae veri non vera in se, sed apparent sicut vera, de quibus infra; affectio veri non nisi quam per apparentias veri

potest accedere ad affectionem boni, nec prius exuitur apparentiis, quam cum conjungitur, tunc enim fit Verum Boni, ac fit genuinum quatenus bonum est genuinum; ipsum Bonum est sanctum quia est Divinum procedens a Domino, ac influit per viam seu januam superiorem in homine; Verum autem originetenus non est sanctum, quia influit per viam seu januam inferiorem, et primum fit naturalis hominis, sed cum elevatur inde versus rationalem, purificatur per gradus, et ad primum aspectum affectionis boni, separatur a scientificis, ac induit apparentias veri, et sic accedit ad bonum, indicium quod tali origine, et quod primum aspectum Boni Divini sustinere non posset, antequam in thalamum sponsi, hoc est, in sanctuarium boni intraverit ac facta conjunctio; tunc enim Verum non amplius spectat bonum ex apparentiis seu per apparentias, *sed a bono spectatur absque illis*: sed sciendum, quod nusquam aliqua vera apud hominem, ne quidem apud Angelum, sint pura, hoc est, absque apparentiis, sunt omnia et singula apparentiae veri, at usque recipiuntur a Domino pro Veris, si in illis bonum; Domino Soli sunt Vera pura quia Divina, est enim Dominus sicut ipsum Bonum, ita ipsum Verum; *sed videantur*, quae de Veris et eorum apparentiis dicta sunt, nempe quod Velamina, et quod Vela Tentorii, significaverint apparentias veri, n: 2576. Quod Vera apud hominem sint apparentiae imbutae fallaciis, n: 2053. Quod Rationalia hominis sint apparentiae veri, n: 2516. [43] Quod Vera sint in apparentiis, n: 2196. 2203. 2209. 2242. Quod Bonum Divinum influat in apparentias, etiam in fallacias, n: 2554. Quod apparentiae veri adaptentur a Domino sicut forent vera, n: 1832. Quod in Verbo loquutum sit secundum apparentias, n: 1838. Quid autem sint apparentiae, constare potest manifeste ab illis in Verbo, ubi secundum apparentias loquutum est; sed sunt apparentiarum veri gradus, apparentiae veri naturales sunt pleraeque fallaciae, sed quum apud illos sunt qui in bono, tunc non dicendae sunt fallaciae, sed apparentiae, etiam aliquo respectu vera, bonum enim quod in illis, in quo Divinum, facit, ut essentia illis alia sit; apparentiae autem veri rationales, sunt interiores magis et magis; in illis sunt coeli, nempe Angeli qui in coelis, de quibus videatur n: 2576: ut aliqua idea habea-

tur, quid apparentiae veri, sint illustrationi haec; I. Credit homo quod reformetur et regeneretur per verum fidei, sed hoc est apparentia, reformatur et regeneratur per bonum fidei, hoc est, per charitatem erga proximum, et amorem in Dominum. II. Credit homo, quod Verum det percipere quid bonum, quia docet, sed est apparentia, bonum est quod dat vero percipere, bonum enim est anima, seu vita veri. III. Homo credit, quod Verum introducat ad bonum, cum ille secundum Verum, quod didicit, vivit, sed est bonum quod influit in verum, et id ad se introducit. IV. Homini apparet, quod Verum perficiat bonum, cum tamen bonum perficit verum. V. Homini apparent bona vitae sicut fructus fidei, sed sunt fructus charitatis: ex his paucis aliquatenus sciri potest, quid sint apparentiae veri; tales sunt innumerabiles.

3208. Vers: 66. 67. *Et narrabat servus Jischako omnia verba quae fecit. Et introduxit illam Jischak in tentorium Sarae matris suae; et accepit Rebeccam, et erat ei in mulierem, et amavit illam; et consolatus est Jischakus post matrem suam.* Narrabat servus Jischako omnia verba quae fecit, significat perceptionem ex Divino naturali, quomodo se res haberet: Et introduxit illam Jischak in tentorium Sarae matris suae, significat sanctuarium Veri in Divino Humano: et accepit Rebeccam, et erat ei in mulierem, et amavit illam, significat conjunctionem: et consolatus est Jischakus post matrem suam, significat statum novum.

3209. Narrabat servus Jischako omnia verba quae fecit, quod significet perceptionem ex Divino naturali quomodo se res haberet, constat a significatione narrare, quod sit percipere; perceptio enim est quasi narratio interna, quapropter percipere in historicis Verbi exprimitur per narrare, et quoque per dicere, n: 1791. 1815. 1819. 1822. 1898. 1919. 2080. 2619. 2862; ex significatione servi hic, quod sit Divinum naturale, de qua sequitur; et ex significatione verborum, quod sint res, de qua n: 1785; ex quibus patet, quod narrabat servus omnia verba quae fecit, significet quod Divinum Bonum Rationale perceperit a Divino Naturali, quomodo se res haberet. Res ita se habet, Rationale est in gradu supra naturale, ac Rationale Bonum in Domino fuit Divinum, Verum autem, quod eleva-

retur e naturali, non fuit Divinum, priusquam conjunctum Divino Bono Rationalis; ut itaque Bonum Rationalis influeret in naturale, erit medium, medium non aliud esse potuit quam naturale quod participaret a Divino; hoc repraesentatur *per* servum seniorem domus Abrahami administrantem omnia *quae* ei, n: 3019. 3020, qui quod significet Divinum naturale, videatur n: 3191. 3192. 3204. 3206.

3210. Et introduxit illam Jischak in tentorium Sarae matris suae, quod significet sanctuarium veri in Divino Humano, constat a significatione tentorii, quod sit sanctum, de qua n: 414. 1102. 2145. 2152. [44] 2576, ita sanctuarium; et a significatione Sarae matris, quod sit Verum Divinum, de qua n: 1468. 1901. 2063. 2065. 2904, ex quo natum Divinum Humanum, cujus Rationale repraesentatur per filium Jischakum; inde patet, quod introduxit illam Jischak in tentorium *matris* suae, significet quod Bonum rationale adduxerit Verum, quod per Rebeccam repraesentatur, apud se in sanctuarium veri. Quid Sanctuarium veri, constare potest ab illis, quae supra n: 3194. [45] de Divino Humano Domini dicta sunt, nempe quod Ipsissimo Divino sit Bonum et Verum, et *quod Dominus* quoad Divinum Humanum exiverit ex Divino Bono et natus (nempe quoad Ipsum Divinum:) ex Divino Vero, seu quod idem, quod ipsum Esse Domini fuerit Divinum Bonum, at ipsum Existere Divinum Verum, exinde Divinum Bonum Rationale, cui Divinum Verum ex humano conjunxit; de Arcanissimo hoc non plura dici possunt; modo quod ipsissimum *Divinum* Bonum et Verum in Divino Humano Domini, cui conjunctum Verum ex humano, sit, quod significatum est per Sanctuarium, quod Sanctum sanctorum fuit, in Tabernaculo, et in Templo; et quale illius repraesentatum est per illa quae inibi, ut per Altare aureum, per mensam ubi panes propositionis, per Candelabrum, interius adhuc per Propitiatorium, *et* per Arcam, ac intime per Testimonium, quod erat Lex e Sinai promulgata, haec erat ipsum Sanctum sanctorum, seu Sanctuarium Veri.

3211. Et accepit Rebeccam, et erat ei in mulierem, et amavit illam, quod significet conjunctionem, nempe boni et veri, constare potest absque explicatione: quod dicatur, quod

Rebecca ei fuerit in mulierem, non in uxorem, causa est, quia inter Bonum rationale, et Verum e naturali evocatum et Divinum factum, non fit [46] conjugium, sed foedus instar foederis conjugialis; ipsum Conjugium Divinum, quod in Domino, est unio Divinae Essentiae cum Humana, et Humanae cum Divina, videatur n: 2803; haec est causa, quod Rebecca dicatur mulier, non uxor.

3212. Et consolatus est Jischakus post matrem suam, quod significet statum novum, constare potest a significatione consolationem accipere, quod sit status novus, status enim consolationis est novus, qui quod successerit priori, significatur per post matrem suam. Status novus est status glorificationis Rationalis sicut prius quoad Bonum ita nunc quoad Verum; Rationale glorificatum est, cum Divinum factum quoad utrumque. Quod Dominus quoad Humanum novus factus, hoc est, glorificatus, seu quod idem, Divinus, nusquam aliquis capere potest, ita nec credere, qui in mundanis et corporeis amoribus est, is quid sit spirituale et coeleste, prorsus nescit, et ne quidem scire vult; at qui non in mundanis et corporeis amoribus est, is percipere illud potest, credit enim quod Dominus sit unus cum Patre, et quod ab Ipso omne sanctum procedat; proinde quod Divinus sit etiam quoad Humanum, et qui credit, suo modo percipit: Status glorificationis Domini capi aliquo modo potest ex statu regenerationis hominis, nam regeneratio hominis est imago glorificationis Domini, n: 3043. 3138; cum homo regeneratur, tunc fit prorsus alius, ac fit novus, ideo etiam cum regeneratus est, vocatur denuo natus, et e novo creatus; tunc, quamvis ei similis facies, et similis loquela, usque non est similis mens; mens ejus, cum regeneratus, est aperta versus coelum, et inibi habitat amor in Dominum et charitas erga proximum cum fide, mens est quae hominem alium et novum facit, mutatio status non potest appercipi in hominis corpore, sed in ejus spiritu, est corpus modo operimentum ejus spiritus, illud cum exuitur, tunc spiritus ejus apparet, et quidem prorsus alia forma cum regeneratus est, est ei tunc forma amoris et charitatis in pulchritudine inexpressibili, n: 553, loco prioris quae fuit forma odii et crudelitatis cum deformitate etiam inexpressibili; exinde constare potest

quid sit regeneratus, seu denuo natus, aut a novo creatus, quod nempe prorsus alius et novus; ex hac imagine aliquatenus concipi potest quid Glorificatio Domini, Ipse non regeneratus est sicut homo, sed Divinus factus, et hoc ex Ipsissimo Amore Divino, factus enim est Ipse Amor Divinus; qualis tunc Ipsius forma fuit, apparuit Petro, Jacobo, et Johanni, cum Ipsum videre illis datum non oculis corporis sed oculis spiritus, nempe quod splenduerit facies Ipsius sicut Sol, Matth: XVII: 2; et quod hoc esset Divinum Humanum Ipsius, constat ex voce quae tunc e nube, dicente, Hic est Filius meus dilectus, ibid: Vers: 5, quod Filius sit Divinum Humanum, videatur n: 2628.

Continuatio de Repraesentationibus et Correspondentiis.

3213. *In mundo spirituum, innumerabilia et paene continua existunt Repraesentativa, quae sunt rerum spiritualium et coelestium formae, non absimiles illis quae in mundo: unde illa, ex diuturno cum spiritibus et angelis commercio, scire datum; influunt e coelo, et ex Angelorum ibi ideis et loquelis; Angelorum enim ideae ac inde loquelae, cum delabuntur ad spiritus, sistuntur repraesentative diversimode; spiritus probi, ex illis scire possunt, quid Angeli inter se loquuntur, nam intus in repraesentativis est Angelicum, quod quia afficiens est, percipitur, etiam quoad quale. Angelicae ideae et loquelae non aliter possunt sisti coram spiritibus, nam idea Angelica indefinita continet prae idea spiritus, quae nisi formaretur ac sisteretur repraesentative, et sic visualiter per imagines, spiritus illa vix quicquam intelligeret, nam pleraque sunt ineffabilia, at cum repraesentantur per formas, tunc fiunt spiritibus comprehensibilia quoad communiora; et quod mirabile, in illis, quae repraesentantur, ne quidem minimum est, quod non exprimit aliquid spirituale et coeleste, quod est in idea Angelicae societatis, e qua repraesentativum defluit.*

3214. *Repraesentativa spiritualium et coelestium exi-*

stunt quandoque longa serie, per tempus horarium aut bihorium continuata, ordine tali successive, ut mirabile; sunt societates apud quas illa fiunt; ac datum est mihi per plures menses cum illis esse; sed illae Repraesentationes tales sunt, ut si modo unam suo ordine memorarem et describerem, plures paginae implerentur; sunt perquam jucundae, nam continue aliquid novum inexspectatum succedit; et hoc usque dum illud, quod repraesentatur, plene perficitur; cumque omnia perfecta sunt, contemplari illa licet uno intuitu, et tunc simul datur appercipere, quid singula significant: Spiritus boni in ideas spirituales et coelestes ita quoque initiantur.

3215. *Repraesentativa, quae existunt coram spiritibus, sunt incredibili varietate, sunt usque pleraque similia illis quae in tellure, ac in tribus ejus regnis; ut sciatur qualia sunt, videantur quae prius de illis relata sunt, n:* 1521. 1532. 1619 *ad* 1622. 1623. 1624. 1625. 1807. 1808. 1971. 1974. 1977. 1980. 1981. 2299. 2601. 2758. [47]

3216. *Ut adhuc melius sciatur, quomodo se habet cum Repraesentativis in altera vita, nempe cum illis quae apparent in mundo spirituum, sint quoque hic aliquot exempla. Cum apud Angelos sermo est de Doctrinalibus charitatis et fidei, quandoque tunc in sphaera inferiore, ubi est societas spirituum correspondens, apparet idea Urbis seu Urbium, cum palatiis inibi, tali arte architectonica, ut stupendum, sic* [48] *ut dicas ibi ac inde ipsam illam artem esse, praeter domos vario aspectu; et quod mirabile, in illis omnibus et singulis, non datur minimum punctum, aut minimum visibile, quod non aliquid ex idea ac sermone Angelico repraesentat: exinde constare potest, quam innumerabilia illi insunt; tum quid significatum est per Urbes visas Prophetis in Verbo, ut quid per Civitatem Sanctam seu Novam Hierosolymam; ut et quid per Urbes in Verbo Prophetico, quod nempe Doctrinalia charitatis et fidei, n:* 402. [49] 2449. [10]

3217. *Cum sermo est Angelis de intellectuali, tunc in mundo spirituum sub illis seu in societatibus, quae correspondent, apparent Equi, et hi magnitudine, forma, colore, positu, secundum ideas quas Angeli de Intellectuali habent,*

etiam illi varie phalerati. Est etiam locus aliquantum profunde paulo ad dextram, qui domicilium Intelligentium vocatur, ubi Equi continue apparent; et hoc ex causa, quia [50] *in cogitatione sunt de Intellectuali, in quorum cogitationes cum influunt Angeli, quibus sermo de Intellectuali, repraesentantur Equi: inde constare potuit, quid significatum per Equos visos Prophetis, et quoque per Equos in Verbo nominatos, quod nempe Intellectualia,* n: 2760. 2761. 2762.

3218. *Cum Angeli in affectionibus sunt, et simul de illis in sermone, tunc cadunt talia in sphaera inferiore apud spiritus in species repraesentativas animalium; cum sermo est de Affectionibus bonis, sistuntur animalia pulchra, mitia et utilia, qualia in cultu repraesentativo Divino in Ecclesia Judaica circa sacrificia adhibita sunt, ut Agni, Oves, Hoedi, Caprae, Arietes, Hirci, Vituli, Juvenci, Boves; et tunc quicquid usquam apparet super animali, aliquam effigiem cogitationis illorum repraesentat, quod probis spiritibus etiam datur percipere: inde constare potest, quid per Animalia in ritibus Ecclesiae Judaicae significatum est, et quid per eadem in Verbo nominata, quod nempe affectiones,* n: 1823. 2179. 2180. *At vero sermo Angelorum de affectionibus malis, repraesentatur per bestias tetras, feroces, ac inutiles, ut per tigrides, ursos, lupos, scorpiones, serpentes, mures, et similes, sicut quoque per illas in Verbo significantur.*

3219. *Cum Angeli in sermone sunt de cognitionibus, et de ideis ac de influxu, tunc in mundo spirituum apparent sicut aves formatae secundum sermonis illorum subjectum; inde est, quod aves in Verbo significent rationalia, seu illa quae sunt cogitationis,* n: 40. 745. 776. 991. *Quondam mihi in conspectum veniebant Aves, una obscura et deformis, binae autem nobiles et pulchrae, et cum viderem illas, ecce tunc incidebant in me aliqui spiritus, tali vehementia, ut tremorem incuterent nervis et ossibus, opinatus sum quod nunc sicut aliquoties prius, mali spiritus in me invaderent, conatu perdendi, sed non tale erat; cessante tremore, et spirituum qui incidebant, emotione, loquutus cum illis, quaerens quid esset, dicebant, quod delapsi sint e quadam societate Angelica, in qua sermo fuit de cogitationibus et influxu, et quod*

illi fuissent in opinione, quod illa quae sunt cogitationis influant ab extra, scilicet per sensus externos, secundum apparentiam; sed Societas coelestis, in qua erant, quod influant ab intra; et quia in falso essent, quod inde delapsi sint, non quod dejecti, nam Angeli nullum a se dejiciunt, sed quia in falsitate, deciderunt inde a se; et quod haec causa fuisset. Inde scire datum, quod sermo in coelo de cogitationibus et influxu repraesentetur per aves, et illorum qui in falso sunt, per aves obscuras et deformes, qui autem in vero, per aves nobiles et pulchras; ac simul instructus, quod omnia cogitationis influant ab intra, non autem ab extra tametsi ita apparet; ac dictum, quod contra ordinem sit, ut posterius influat in prius, aut crassius in purius, ita ut corpus in animam.

3220. *Cum de illis, quae sunt intelligentiae et sapientiae, ac de perceptionibus et cognitionibus, Angelis est sermo, tunc influxus inde in societates Spirituum correspondentes, cadit in repraesentationes talium, quae sunt in Regno vegetabili, ut in Paradisorum, Vinearum, Sylvarum, pratorum cum floribus, ac in venustates plures, quae excedunt omnem imaginationem hominis: inde est, quod illa* [51] *quae sunt sapientiae ac intelligentiae, describantur in Verbo per Paradisos, Vineas, Sylvas, Prata, et quod, ubi haec nominantur, talia significentur.*

3221. *Sermones Angelici quandoque repraesentantur per Nubes, perque nubium formas, colores, motus, et translationes; affirmativa veri per nubes candidas et ascendentes, negativa per nubes obscuras et descendentes; affirmativa falsi per nubes furvas et atras; consensus et dissensus per nubium varias consociationes et dissociationes, et haec in coeruleo, quale est coeli nocturni.*

3222. *Praeterea amores et illorum affectiones repraesentantur per flammas, et hoc variatione inexpressibili: Veritates autem per Luces, ac per innumerabiles Lucis modificationes; inde constare potest, unde est, quod per flammas in Verbo significentur bona quae sunt amoris, et per luces vera quae sunt fidei.*

3223. *Sunt binae Luces, ex quibus illuminatur homo, Lux mundi et Lux coeli; Lux mundi est a sole, Lux coeli*

est a Domino; Lux mundi est pro homine naturali seu externo, ita pro illis rebus quae sunt in illo; res, quae ibi, tametsi non apparent quod lucis illius sint, usque sunt, nam a naturali homine nihil capi potest, nisi per talia quae in mundo solari existunt et apparent, et sic nisi a luce ibi ac umbra aliquid formae habent; omnes ideae temporis et ideae spatii, quae in naturali homine tantum faciunt, ut absque illis cogitare nequeat, etiam lucis mundi sunt: Lux autem coeli pro homine spirituali seu interno est; mens hominis interior, ubi ideae ejus intellectuales quae immateriales vocantur, in illa luce est; hoc nescit homo, tametsi intellectum suum vocat visum, et ei adscribit lucem: causa est, quia, quamdiu in mundanis et corporeis est, modo perceptionem talium, quae sunt lucis mundi, habet, non autem talium quae sunt lucis coeli; lux coeli est a solo Domino, universum coelum in illa luce est. Haec Lux nempe coeli immensum perfectior est luce mundi; quae in luce mundi faciunt unum radium, illa in Luce coeli faciunt myriades; in luce coeli inest intelligentia et sapientia; illa lux est quae influit in lucem mundi quae in Externo seu Naturali homine, et facit ut is sensualiter objecta rerum percipiat; nisi illa lux influeret, nusquam homini aliqua apperceptio foret, nam illis, quae luminis mundi sunt, vita inest inde. Inter illas Luces, seu inter illa quae in luce coeli et in luce mundi sunt, datur correspondentia, quando Externus seu naturalis homo unum facit cum Interno seu Spirituali, hoc est, cum ille huic inservit; et quae tunc existunt in luce mundi, sunt repraesentativa talium quae in luce coeli.

3224. *Mirum est, quod homo nondum sciat, quod Mens sua intellectualis in quadam luce sit, quae prorsus alia est a luce mundi; sed talis est conditio, ut qui in Luce mundi sunt, illis Lux coeli sint quasi tenebrae, et qui in Luce coeli, illis lux mundi sint quasi tenebrae; hoc principaliter venit ex amoribus, qui sunt calores lucis; qui in amoribus sui et mundi sunt, ita in solo calore lucis mundi, illi tantummodo afficiuntur malis et falsis, et haec sunt quae exstinguunt vera, quae sunt lucis coeli: qui autem in amore in Dominum et amore erga proximum sunt, ita in calore spirituali, qui est lucis coeli, illi afficiuntur bonis et veris, quae exstinguunt falsa,*

sed usque apud hos datur correspondentia. Spiritus qui solum in illis quae lucis mundi, et inde in falsis e malis, sunt, illi in altera vita quidem lucem e coelo habent, sed talem lucem, qualis est fatua, et qualis ex carbone ignito aut torre effluit, sed haec lux illico exstinguitur appropinquante luce coeli, et fit caligo; qui in illa luce sunt, in phantasiis sunt; et quae in phantasiis vident, credunt vera, nec alia illis vera sunt; phantasiae illorum etiam alligatae sunt objectis spurcis et obscoenis, quibus maxime delectantur, ita cogitant sicut deliri ac insani; de falsis non ratiocinantur num ita sit, sed affirmant momento, at de bonis et veris continua est illis ratiocinatio, quae terminatur in negativum: Vera enim et bona quae a luce coeli, influunt in interiorem mentem, quae illis est clausa, quare lux circum et extra illam influit, et fit talis, ut non nisi quam a falsis apparentibus illis ut veris modificetur; vera et bona non agnosci possunt, quam apud illos, quibus interior illa mens aperta est, in quam Lux a Domino influat, quae quantum aperta est, tantum illa agnoscuntur: illa mens aperta est solum apud illos, qui in innocentia sunt, in amore in Dominum, et in charitate erga proximum; non autem apud illos qui in veris fidei, nisi simul in bono vitae, sunt.

3225. *Exinde nunc constare potest, quid correspondentia, et unde illa, tum quid repraesentatio, et unde; quod nempe Correspondentia sit inter illa quae sunt lucis coeli ac lucis mundi, hoc est, inter illa quae sunt Interni seu Spiritualis hominis et quae sunt Externi seu Naturalis: et quod Repraesentatio sit quicquid existit in illis quae sunt lucis mundi, hoc est, quicquid in Externo seu Naturali homine, respective ad illa quae sunt lucis coeli, hoc est, quae sunt ex Interno seu spirituali homine.*

3226. *Inter facultates eminentes, quas homo in se habet, tametsi id nescit, et quas in alteram vitam, cum illuc post solutionem a corpore transit, secum fert, est quod repraesentativa, quae apparent in altera vita, percipiat quid significant; tum quoque quod possit sensu animi sui plene intra momentum temporis exprimere, quod per horas nequiit in corpore, et id per ideas ex illis quae sunt lucis coeli, adjutas*

et sicut alatas factas per species repraesentativas rei, de qua sermo, convenientes, quae tales sunt, ut non describi possint: et quia homo post mortem in illas facultates venit, et non opus habet, ut de illis in altera vita instruatur, inde constare potest, quod homo in illis sit, hoc est, quod illa in ipso sint, cum vivit in corpore, tametsi hoc nescit. Quod ita sit, causa est, quia apud hominem continuus influxus per coelum a Domino est; influxus ille est spiritualium et coelestium, quae cadunt in ejus naturalia, ac ibi sistuntur repraesentative; in coelo apud Angelos non aliud cogitatur, quam de coelestibus et spiritualibus, quae sunt Regni Domini; sed in mundo apud hominem, vix aliud quam de corporeis et naturalibus, quae sunt regni in quo est, et necessitatum vitae; in quibus; et quia spiritualia et coelestia coeli, quae influunt, sistuntur repraesentative apud hominem in ejus naturalibus, ideo manent illa insita, ac in illis est homo, cum corporea exuit, et mundana relinquit.

3227. *Continuatur de Repraesentationibus et Correspondentiis ad finem Capitis sequentis.*

GENESEOS

CAPUT VIGESIMUM QUINTUM.

3228. [1] Agitur in hoc Capite de filiis Abrahami ex Keturah; tum quoque de filiis Jischmaëlis, qui nominantur; postea de Jischako et Rebecca, quod illis nati Esau et Jacob; et demum quod Esau vendiderit primogenituram Jacobo pro pulte lentium: quisque videre potest, quod haec talia sint, ut quidem inserviant Historiae Ecclesiasticae illius temporis, sed quod parum vitae spirituali, pro qua tamen est Verbum: quid homini, si sciat, quinam filii Abrahamo ex Keturah, et quinam Jischmaëli; tum quoque, quod Esau lassus ex venatione desideravit pultem lentium, et quod Jacobus ex calliditate tunc, pro illa sibi comparaverit primogenituram: similiter in Capite sequente, quod pastores Abimelechi cum pastoribus Jischaki rixati sint de puteis quos foderunt, paene similiter ac cum pastoribus Abrahami prius Cap: XXI; praeter quod aliquibus in locis sint merae recensiones Nominum, ut posterorum Esavi, Cap: XXXVI; et sic in reliquis; in quibus, quatenus historica sunt, tam parum Divini est, ut neutiquam dicere possis, quod Verbum illud quoad omnem vocem, etiam quoad omnem jotam, divinitus inspiratum sit, hoc est, quod a Domino per coelum ad hominem, qui illa scripsit, demissum; quod enim a Domino demissum est, illud est Divinum in omnibus et singulis, ita non quoad Historica, quia illa sunt res gestae hominum, nisi ex illis quae in historicis penitus abdita continentur, quorum omnia et singula agunt de Domino, et de Ipsius Regno; Historica Verbi prae omnibus aliis historicis in universo terrarum orbe, id singulare habent, quod talia involvant

3229. Si Verbum quoad Historica solum, hoc est, quoad sensum externum seu literalem modo Verbum esset, tunc omnia Historica, quae ibi, sancta forent; et quod magis, plures, qui ibi, ut sancti aestimarentur, et fieret, sicut fit apud multos, quod ut dii colerentur, quia de illis, in sanctissimo, quod scriptum est, agitur; quemadmodum illi qui Patres nominan-

tur, nempe Abraham, Jischak, et Jacob, et post illos, Patres tribuum, duodecim filii Jacobi, et postea David, ac plures; cum tamen omnes illi homines fuerunt, et quidam illorum parum solliciti de cultu Divino; et quod testari possum, *quod* apud illos nihil prorsus supra communem sortem humanam sit; et quoque quod in coelis prorsus ignorentur; de quibus, et de quorum statu in altera vita, alibi, ex Divina Domini Misericordia, dicendum. Inde nunc manifeste constare potest, quod Sensus Externus seu Literalis, sit Verbum solum ex Sensu Interno seu Spirituali, qui in illo, et ex quo ille.

CAPUT XXV.

1. Et addidit Abraham, et accepit mulierem, et nomen ejus Keturah.

2. Et peperit ei Simranem, et Jochschanem, et Medanem, et Midianem, et Jischbakum, et Schuachum.

3. Et Jochschan genuit Schebam, et Dedanem. Et filii Dedanis fuerunt Aschurim, et Letuschim, et Leumim.

4. Et filii Midianis, Ephah, et Epher, et Chanoch, et Abidah, et Eldaah. Omnes illi filii Keturae.

5. Et dedit Abraham omnia, quae ei, Jischako.

6. Et filiis concubinarum, qui Abrahamo, dedit Abraham dona; et misit illos ab apud Jischako filio suo, adhuc illo vivente, orientem versus ad terram orientis.

7. Et hi dies annorum vitarum Abrahami, quos vixit, centum anni, et septuaginta anni, et quinque anni.

8. Et exspiravit et mortuus est Abraham in senectute bona, senex et satur; et collectus ad populos suos.

9. Et sepeliverunt eum Jischak et Jischmaël filii ejus, ad speluncam Machpelae, ad agrum Ephronis filii Zochar Chittaei, quae super facies Mamre.

10. Agrum, quem emit Abraham ex filiis Cheth: ibi sepultus Abraham et Sarah uxor ejus.

11. Et fuit post mortem Abrahami, et benedixit Deus Jischako filio ejus; et habitabat Jischak cum Beerlachai roi.

* * * *

12. Et hae nativitates Jischmaëlis filii Abrahami, quem peperit Hagar Aegyptia ancilla Sarae Abrahamo.

13. Et haec nomina filiorum Jischmaëlis, in nominibus eorum, secundum nativitates eorum: Primogenitus Jischmaëlis Nebajoth, et Kedar, et Abdeel, et Mibsam.

14. Et Mischmah, et Dumah, et Massa.

15. Chadar, et Thema, Jetur, Naphisch, et Kedmah.

16. Et illi filii Jischmaëlis, et illa nomina illorum, in villis illorum et in castellis illorum, duodecim principes populorum suorum.

17. Et hi anni vitarum Jischmaëlis, centum anni et triginta anni et septem anni; et exspiravit et mortuus est, et collatus ad populos suos.

18. Et resederunt a Chavillah usque ad Schur, quae super facies Aegypti, in veniendo ad Aschur; super facies omnium fratrum suorum cecidit.

* * * *

19. Et hae nativitates Jischaki filii Abrahami; Abraham genuit Jischakum.

20. Et fuit Jischak filius quadraginta annorum in accipiendo illo Rebeccam filiam Bethuelis Aramaei, e Paddan Aram, sororem Labanis Aramaei, sibi ad mulierem.

21. Et oravit Jischak ad Jehovam propter mulierem suam, quia sterilis ea, et exoratus illi Jehovah, et concepit Rebecca mulier ejus.

22. Et collidebant se filii in medio illius, et dixit, si ita, ad quid hoc ego, et ivit ad interrogandum Jehovam.

23. Et dixit Jehovah illi, duae gentes in utero tuo, et duo populi e visceribus tuis separabuntur, et populus prae populo valebit; et major serviet minori.

24. Et impleti sunt dies ejus ad pariendum, et ecce gemini in utero ejus.

25. Et exivit primus, rufus totus is, sicut tunica pilosa, et vocabant nomen ejus Esau.

26. Et post ita, exivit frater ejus, et manus ejus prehen-

dens in calcaneum Esavi, et vocabat nomen ejus Jacob. Et Jischak filius sexaginta annorum in pariendo illos.

* * * *

27. Et adoleverunt pueri, et fuit Esau vir sciens venationis, vir agri; et Jacob vir integer habitans tentoria.

28. Et amabat Jischak Esavum, quia venatio in ore ejus; et Rebecca amans Jacobum.

29. Et coxit Jacob pultem, et venit Esau de agro, et is lassus.

30. Et dixit Esau ad Jacobum, fac mihi sorbere quaeso e rubro, rubrum hoc, quia lassus ego, propterea vocavit nomen ejus Edom.

31. Et dixit Jacob, vende sicut hodie primogenituram tuam mihi.

32. Et dixit Esau, ecce ego vadens ad moriendum, et ad quid hoc mihi primogenitura.

33. Et dixit Jacob, jura mihi sicut hodie, et juravit illi, et vendidit primogenituram suam Jacobo.

34. Et Jacob dedit Esavo panem et pultem *lentium*, et edit, et bibit, et surrexit, et ivit, et contemsit Esau primogenituram.

CONTENTA.

3230. In hoc Capite in sensu interno, *Primo* agitur de Regno spirituali Domini, et de ejus derivationibus, Vers: 1. 2. 3. 4. Quod illud separatum sit a Regno coelesti Domini, Vers: 5. 6. Quod repraesentativum Domini per Abrahamum finitum sit, [2] Vers: 7. 8. Et quod inchoaverit repraesentativum Domini per Jischakum et Jischmaëlem, Vers: 9. 10. 11.

3231. *Secundo* agitur de Ecclesia Spirituali, quae repraesentatur per Jischmaëlem, ac de illius derivationibus, Vers: 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18.

3232. *Tertio* agitur de conceptione et ortu Divini Naturalis, quoad Bonum quod est Esau, et quoad Verum, quod est Jacob, Vers: 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25.

3233. *Quarto* agitur de prioritate Boni et Veri in Ecclesia, Vers: 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34.

SENSUS INTERNUS.

3234. [Vers: 1.] *Et addidit Abraham, et accepit mulierem; et nomen ejus Keturah.* Addidit Abraham et accepit mulierem, significat alterum statum Domini, quem Abraham repraesentat; Abraham et Sarah repraesentarunt Dominum quoad Divinum coeleste, Abraham et Keturah Dominum quoad Divinum Spirituale; ita Abraham hic Dominum quoad Divinum Bonum Spirituale, et ejus mulier quoad Divinum Verum illi Bono adjunctum: et nomen ejus Keturah, significat essentiam hujus Divini Veri.

3235. Addidit Abraham et accepit mulierem, quod significet alterum statum Domini, quem Abraham repraesentat, et quod Abraham et Sarah repraesentaverint Dominum quoad Divinum coeleste, Abraham et Keturah quoad Divinum Spirituale, constat ex illis, quae hactenus de Abrahamo et ejus Uxore Sarah, dicta et ostensa sunt, et ex illis quae de Abrahamo et Keturah hic memorantur: sed quia dicitur, quod Abraham hic alterum statum Domini repraesentet, et quod Abraham et Sarah Dominum quoad Divinum coeleste, at Abraham et Keturah Dominum quoad Divinum Spirituale, sciendum quid sit Divinum coeleste, et quid Divinum Spirituale; Divinum coeleste et Divinum Spirituale se habet respective ad illos qui recipiunt Divinum Domini, nam Dominus apparet unicuique qualis est qui recipit, ut constare potest ab illis quae n: 1838. 1861, dicta sunt, ac patet manifeste ex eo, quod Dominus aliter appareat coelestibus, aliter vero spiritualibus; coelestibus enim apparet ut Sol, spiritualibus autem ut Luna, n: 1529. 1530. 1531. 1838; Coelestibus apparet Dominus ut Sol, quia illi in amore coelesti sunt, hoc est, in amore in Dominum; Spiritualibus autem ut Luna, quia illi in amore spirituali sunt, hoc est, in charitate erga proximum; differentia est, qualis inter lucem solis interdiu, ac lucem lunae noctu,

tum qualis inter calorem utriusque, ex quo germinationes; haec sunt quae intellecta sunt in Capite Primo Geneseos, per haec verba, « *Et fecit Deus duo Luminaria magna, Luminare magnum ad dominandum die, et Luminare minus ad dominandum nocte,* » Vers: 16; est in genere Domini Regnum Coeleste, et est Spirituale, hoc est, consistit ex Coelestibus et ex Spiritualibus; et quia Domini Divinum apparet Coelestibus ut coeleste, et Spiritualibus ut spirituale, inde est, quod dicatur, quod Abraham et Sarah repraesentaverint Dominum quoad Divinum coeleste, et Abraham et Keturah quoad Divinum spirituale. Sed quia vix alicui notum est, quid Coeleste, et quid spirituale, tum quinam illi sunt, videantur quae prius de illis dicta et ostensa sunt, nempe, Quid coeleste et quid spirituale, n: 1155. 1577. 1824. 2048. 2184. 2227. 2507. *Quinam* Coelestes et quinam spirituales, n: 2088. 2669. 2708. 2715. Quod Coelestis homo sit similitudo Domini et ex amore bonum agat, et quod spiritualis sit imago Domini et ex fide bonum agat, n: 50. 51. 52. 1013. Quod Coelestes percipiant ex bono verum, et quod nusquam de vero ratiocinentur, n: 202. 337. 607. 895. 1121. 2715. Quod apud hominem coelestem inseminetur bonum in parte ejus voluntaria, sed apud hominem spiritualem in parte ejus intellectuali; et quod in hac parte apud Spirituales nova voluntas creetur, n: 863. 875. 895. 897. 927. 1023. 1043. 1044. 2256. Quod Coelestes ex ipso bono videant indefinita, sed quod Spirituales, quia ratiocinantur num ita sit, non venire possint ad primum terminum lucis illorum, n: 2718. Quod Spiritualibus sit obscurum respective, n: 1043. 2708. 2715. Quod Dominus in mundum venerit, ut salvaret spirituales, n: 2661. 2716. 2833. 2834.

3236. Quod Abraham hic repraesentet Dominum quoad Divinum Bonum Spirituale, et quod ejus mulier quoad Divinum Verum illi Bono adjunctum, constare potest ex illis quae prius de maritis et uxoribus dicta sunt, nempe quod Maritus repraesentet Bonum, et Uxor Verum, sicut prius Abraham et Sarah, n: 1468. 1901. 2063. 2065. 2172. 2173. 2198. 2904; et sicut in Capite praecedente Jischak et Rebecca, n: 3077: quod Maritus repraesentet bonum, et Uxor Verum, causa est, quia Ecclesia comparatur conjugio, et quoque est conjugium

boni et veri, bonum est quod Maritus repraesentat, quia primo loco est, verum autem quod uxor quia secundo; ideo quoque Dominus in Verbo vocatur Sponsus, Vir, Maritus, et Ecclesia Sponsa, Mulier, Uxor. Quid spirituale bonum et spirituale verum illi bono adjunctum, constare potest ab illis locis, quae mox supra n: 3235 citata sunt; apud hominem Spirituale bonum est in genere id quod vocatur bonum fidei, et hoc non aliud quam charitas erga proximum, sed ut sit [2] charitas, veniet ex nova voluntate, qua spiritualis homo donatus est a Domino, spirituale verum illi bono adjunctum est id quod dicitur verum fidei, et hoc non aliud quam quod spectat charitatem primo ut finem propter quem, et dein ut principium ex quo, sed ut sit spirituali homini Verum fidei, seu fides, veniet ex novo intellectu quo donatus est a Domino, et novus intellectus lucem suam habebit a nova voluntate.

3237. Et nomen ejus Keturah, quod significet essentiam hujus Divini Veri, constat ex significatione nominis, quod sit quale, et vocare nomine quod sit nosse qualis est, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009; at quia de Divino non praedicatur quale, sed esse, ideo hic per nomen significatur essentia, et quidem Divini Veri, quod significatur hic per *Ejus*, nempe mulieris, quod hic mulier sit Divinum Verum, videatur mox supra n, 3236; inde patet, quid Keturah in genere involvit.

3238. Vers: 2. 3. 4. *Et peperit ei Simranem, et Jochschanem, et Medanem, et Midianem, et Jischbakum, et Schuachum. Et Jochschan genuit Schebam et Dedanem: et filii Dedanis fuerunt Aschurim, et Letuschim, et Leumim. Et filii Midianis, Ephah et Epher, et Chanoch, et Abidah, et Eldaah: omnes illi filii Keturae.* Peperit ei Simranem, et Jochschanem, et Medanem, et Midianem, et Jischbakum, et Schuachum, repraesentant communes sortes Regni Spiritualis Domini in coelis et in terris: et Jochschan genuit Scheham et Dedanem, significat a prima sorte derivationes: Et filii Dedanis fuerunt Aschurim, et Letuschim, et Leumim, significat ab altera sorte derivationes: Et filii Midianis Ephah et Epher, et Chanoch et Abidah, et Eldaah, significat a tertia sorte derivationes: Omnes illi filii Keturae, significat quoad doctrinalia et cultus inde.

3239. Peperit ei Simranem et Jochschanem, et Medanem, et Midianem, et Jischbakum, et Schuachum, quod repraesentent communes sortes Regni Spiritualis Domini in coelis *et in* terris, non ita constare potest ex Verbo, quia non alii *ex illis* memorantur alibi quam Midian, de quo sequitur; ex eo tamen, quod omnes personae, quotcunque nominantur in Verbo aliquid repraesentent; ut ab illis omnibus, qui hacteaus a Primo Capite Geneseos memorati sunt, satis constare potest, quod Nomina tam personarum, quam regnorum, et provinciarum et urbium, in sensu interno Verbi res significent, videatur n: 768. 1224. 1264. 1876. 1888, et multoties alibi, ubi hoc in particulari e Verbo confirmatur: quod reliqui ab his praeter Midianem non alibi in Verbo memorentur, est causa, quia sunt ex filiis Orientis, de quibus passim in Verbo, qui *quod in* communi significent illos, qui ex Regno Spirituali D*omini sunt*, infra ad Vers: 6 hujus Capitis videbitur: quod hi Abrahami ex Ketura filii id repraesentent, constat ex eo, quod Abraham et Keturah repraesentent Dominum quoad Divinum Spirituale, nempe Abraham Dominum quoad Divinum Bonum Spirituale, Keturah quoad Divinum Verum Spirituale illi Bo*no conjun*ctum, de quibus mox supra n: 3235. 3236; exinde sequitur, quod filii illorum repraesentent communes sortes Regni quod ex Divino Spirituali Domini. Communes sortes dicuntur, quia Regnum Domini repraesentatur per terram, quae distribuitur per sortes inter illos quibus illa datur sicut haereditas possidenda, quemadmodum terra Canaan filiis Israëlis; sortes in communi sunt duodecim, nam per duodecim significantur omnia charitatis et inde fidei, quae sunt Regni Domini, de quibus infra ad Vers: 16; hic autem sunt Sex, ita dimidio numero, sed dimidius numerus idem involvit ac integer, nam multi*pli*catio et divisio, modo simile inest, non ipsam rem quoad essentiale variant.

3240. Et Jochschan genuit Schebam et Dedanem, quod significet a prima sorte derivationes, constat ex repraesentatione Jochschanis, et ejus filiorum Schebae et Dedanis, de quibus sequitur. Hic quia mera sunt nomina, et per illa significantur Ecclesiae Spiritualis Domini status et derivationes, dicendum quomodo se cum illis in communi habet: Ecclesia Coelestis in

eo differt ab Ecclesia Spirituali, quod illi qui ab Ecclesia coelesti sunt, ac Coelestes vocantur, sint in amore, nempe in ejus bono et vero, sed illi, qui ab Ecclesia Spirituali, ac Spirituales dicuntur, sint in fide, nempe in ejus bono et vero; Bonum quod Coelestibus, est amoris in Dominum, ac Verum quod illis est amoris erga proximum; Bonum autem quod est Spiritualibus, est Charitatis erga proximum, Verum quod illis, est fidei quatenus haec est doctrina de charitate; inde constare potest, quod Regno Domini Spirituali, sicut Coelesti Ipsius, sit Bonum et Verum, sed cum multa differentia. Sciendum porro, quod illi, qui sunt in Regnis, inter se distinguantur per Bonum et Verum, ex causa, quia sunt qui plus in Bono, et sunt qui plus in Vero, inde nunc sunt Derivationes, nempe derivationes boni et derivationes veri; derivationes boni in Regno Spirituali Domini sunt quae repraesentantur per Jochschanis filios, de quibus in hoc Versu; at derivationes veri ibi, sunt qui repraesentantur per filios Midianis, de quibus in Versu sequente. Nunc, quia binae Classes Spiritualium sunt, nempe qui plus in bono et qui plus in vero, inde bina illis doctrinalia sunt, nempe doctrinalia charitatis et doctrinalia fidei; doctrinalia charitatis pro illis qui in bono fidei sunt, et hic significantur per Jochschanis filios, at doctrinalia fidei pro illis qui in vero fidei, et significantur per filios Midianis: Scheba et Dedan sunt, qui primam classem constituunt, hoc est, qui in Spirituali Regno Domini in Bono fidei sunt, et quibus doctrinalia charitatis, inde est, quod per Schebam et Dedanem significentur cognitiones coelestium, seu quod idem, illi qui in cognitionibus coelestium sunt, hoc est, qui in doctrinalibus charitatis, nam doctrinalia sunt cognitiones, et charitatis est coeleste quod Spirituali homini; quod Scheba et Dedan sint illi, ostensum est in Parte Prima, n: 117. 1168. 1171. 1172, sed ibi Scheba et Dedan sunt pronepotes Chami, et vocantur filii Ramae; sed sciendum, quod Chamus, sicut etiam Japheth et Schem nusquam fuerint, sed quod illi, qui ab Ecclesia post diluvium Noachus dicta, fuerunt, distincti fuerint quoad Bona et Vera in tres Classes, quae Classes ita nominatae sunt, n: 736. 1062. 1065. 1140. 1141. 1162, et passim alibi; fuerunt usque Gentes, quae ita vocatae sunt, sed ex aliis, ut Scheba et Dedan, qui

quod ex Jochschane, filio Abrahami ex Keturah, hic patet. Quod Scheba sint illi qui in cognitionibus coelestium, ita qui in bono fidei, constat ex illis locis, quae n: 117. 1171, allata sunt; et quod Dedan similiter, ex locis quae n: 1172, et porro ex his; apud Esaiam, „Propheticum de Arabia; in sylva in Arabia pernoctabitis *turmae Dedanim;* obviam sitienti adferte aquas, habitatores terrae Thema, cum pane ejus praevenite vagabundum; nam coram gladiis vagabuntur, coram gladio extenso," XXI: 13. 14, in sylva pernoctare, pro desolari quoad bonum, Arabia enim sunt qui in coelestibus, hoc est, qui in bonis fidei, ibi in sylva pernoctare est non amplius in bonis esse, inde desolatio, quae quoque describitur per vagari coram gladiis, coram gladio extenso; coelestia, hoc est bona fidei, seu quod idem, opera charitatis, quae eis, significantur per obviam sitienti adferre aquas, et cum pane praevenire vagabundum: apud Jeremiam, „Accepi calicem a manu Jehovae, et bibere feci omnes gentes, ad quas misit me Jehovah, Hierosolymam, et urbes Jehudae, et reges ejus, et principes ejus, ad tradendum eos in desolationem; Pharaonem Regem Aegypti, et servos ejus, et principes ejus, et omnem populum ejus; omnes Reges Tyri, et omnes Reges Zidonis; *Dedanem* et Themam; et Bus, et omnes abscissos anguli; omnes Reges *Simri*, et omnes Reges Elam, et omnes Reges Mediae: et omnes Reges Septentrionis," XXV: 17. 18. 19. 22. 23. 25. 26; ibi etiam de desolatione Ecclesiae Spiritualis agitur, cujus Ecclesiae differentiae ordine memorantur, et significantur per Hierosolymam, urbes Jehudae, Aegyptum, Tyrum, Zidonem, *Dedanem*, Themam, Bus, Simri, *Elam, Mediam*: apud Ezechielem, „*Scheba* et *Dedan*, et mercatores Tharschisch, et omnes leones juvenes ejus dicent tibi: num ad spoliandum spolium tu venisti, num ad praedandum praedam congregasti congregationem tuam, ad auferendum argentum et aurum, ad capiendum pecora et possessionem, ad spoliandum spolium magnum," XXXVIII: 13, ibi de Gogo, per quem significatur cultus externus separatus ab interno, qui idolatricus, n: 1151; Scheba et Dedan, pro cultus internis, nempe bonis fidei; Tharschisch pro cultu externo correspondente, argentum, aurum, pecora, possessio, spolia, quae Go-

gus, [3] seu externum cultus separatum ab interno, auferre vult, sunt cognitiones boni et veri, pro quibus pugnant, et quas defendunt illi qui sunt Scheba et Dedan, quare vocantur leones juvenes: Scheba in proprio sensu sunt illi qui in cognitionibus boni, Dedan qui in cognitionibus veri ex bono.

3241. Et filii Dedanis fuerunt Aschurim, et Letuschim, et Leumim, quod significet ab altera sorte derivationes, constare potest a repraesentatione Dedanis, quod sint illi qui in fidei bono, proprie qui in fidei vero ex bono, n: 3240 fin: quod ex altera sorte derivationes sint, patet: sunt imprimis fidei vera ex bono, quae per tres illos significantur; at quid per unumquemvis, quidem dici potest, sed non confirmari per Verbum alibi, nam non amplius memorantur. In Regno Domini sunt innumerabiles varietates quoad bona et vera, ex innumerabilibus illis usque unum Coelum constituitur; sunt enim tot varietates, ut nusquam una societas sit prorsus similis alteri, hoc est, in eodem bono ac vero, videatur n: 684. 685. 690; unum ibi constituitur ex pluribus variis ita a Domino dispositis ut concordent, concordantia seu harmonia plurium inditur a Domino per quod omnes se ad Ipsum referant, n: 551; se habet hoc sicut organa, membra et viscera corporis, illorum nullum est prorsus simile alteri, sed omnia inter se varia at usque unum faciunt, et quidem per id quod omnia referant se ad unam animam, et per hanc ad coelum, et sic ad Dominum; nam omne inconnexum a Domino est nihil: inde constare potest, quod differentiae veri et boni in specie innumerabiles sint; sed genera illorum, et quidem communissima, quae sunt Ecclesiae Spirituales, significantur per hos filios et nepotes Abrahami. Qui ab Ecclesia Spirituali sunt, quia nullam perceptionem habent, sicut qui ab Ecclesia coelesti, quid bonum et verum, sed quae didicerunt, pro veris agnoscunt, ideo continue in lite sunt de illis, ac ratiocinantur num ita sit, ac unusquisque manet in illo doctrinali, et vocat verum, quod ejus Ecclesiae est, inde tot differentiae sunt; praeter quod plerique concludant de bonis et veris ab apparentiis et fallaciis, unus dissimiliter ac alter, sed nullus ex aliqua perceptione, imo quid perceptio non sciunt: quia intellectus illorum ita obscuratus est quoad bona et vera fidei, non mirum est, quod dissensiones

sint de omnium Essentialissimo, nempe de Domini Divino, Humano, et Sancto procedente, coelestes percipiunt quod non Tria sint sed Unum, Spirituales autem manent in idea Trium, at volunt ut cogitent quod sint Unum; cum itaque de Essentialissimo dissensiones sunt, constare potest, quod Doctrinalium varietates et differentiae innumerabiles sint; inde sciri potest, unde derivationes, quae significantur per illos qui hic nominantur: at licet tot varietates et differentiae doctrinalium sunt, seu tot derivationes, usque tamen simul unam formant Ecclesiam, quando omnes charitatem pro essentiali Ecclesiae agnoscunt, seu quod idem, quando vitam spectant ut finem doctrinae, hoc est, quaerunt quomodo homo Ecclesiae vivit, non ita quomodo sentit, nam quisque secundum vitae bonum non secundum doctrinae verum a vitae bono separatum, donatur a *Domino* sorte in altera vita.

3242. Et filii Midianis Ephah et Epher, et Chanoch et Abidah, et Eldaah, quod significet a tertia sorte derivationes, constare potest a repraesentatione Midianis, quod sint illi qui in vero fidei, de qua infra, et cum illi qui in Vero fidei sunt Midian, sequitur quod filii sint derivationes inde. *Cum illis* qui in Vero fidei sunt, ita se habet; in Regnum Domini nullus admittitur, nisi qui in bono fidei est, bonum enim fidei est vitae, fidei vita manet, non autem fidei doctrina, nisi quantum haec cum vita unum facit; at usque qui in vero fidei sunt, hoc est, qui profitentur fidem, et eam dicunt essentialem, ex eo quod ita didicerunt, et tamen usque in bono vitae sunt, hoc est, qui corde sunt Christiani, non ore, in spirituali Regno Domini sunt; facile enim aliquis persuaderi potest, quod fides sit *essentiale*, cum ita traditur a magistris, et is in puerili aetate imbuitur opinione illa, et quia illi qui doctissimi audiunt, et antistites, ita dicunt, quorum quidam timent dicere vitae bonum, quia vita illos damnat, praeterea etiam quia illa quae sunt fidei perceptibiliter influunt, non ita illa quae sunt charitatis: qui ergo in vero fidei sunt, et usque in bono vitae, illi sunt qui vocantur Midian, vera autem, secundum quae vivunt, sunt filii Midianis: sicut illi qui in vero fidei conjuncto [4] bono ejus, sunt Midian, ita quoque in opposito sensu illi qui in falso sunt ex eo quod bonum vitae non illis; ut ex sequentibus constare potest;

apud Esaiam, „Turma Camelorum obteget te, *dromades Midianis* et *Ephae*, omnes e Scheba venient; aurum et thus portabunt, et laudes Jehovae annuntiabunt," LX: 6; ubi de Regno Spirituali Domini, dromades Midianis et Ephae pro doctrinalibus; doctrinalia boni sunt aurum, doctrinalia veri sunt thus, utraque sunt laudes Jehovae; inde etiam patet, quid Ephah significat. Quod per *Midianitas*, qui extraxerunt Josephum e fovea, ac vendiderunt Jischmaëlitis, et in Aegyptum Potiphari, Gen: XXXVII: 28. 36, significentur illi qui in Vero simplicis boni, videbitur, ex Divina Domini Misericordia, in sequentibus ad Versus illos. Quod etiam per Midianem significentur illi qui in falso, quia bona [5] vitae non illis, constare potest ex illis quae de Midiane apud Mosen dicuntur, quod nempe, „Seniores Moab et *seniores Midianis*, cum praestigiis in manu, iverint ad Bileamum, et loquuti sint ad illum verba Balaki," Num: XXII: 4. 7, seq: Moabus in bono sensu pro illis qui in bono naturali sunt et se facile seduci patiuntur, at in opposito pro illis qui adulterant bona, n: 2468; Midian in bono sensu pro illis qui in Vero simplicis boni, ut dictum, et ita se facile persuaderi sinunt, in opposito, ut hic, pro illis, qui falsificant vera, falsificationes significantur per praestigias in manu, et facta ex falsis per quod miserint ad Bileamum contra filios Israëlis, qui sunt bona et inde vera fidei. Scortationes filiorum Israëlis cum *Midianitarum foeminis*, propter quas plaga, quae sedata per quod Pinchasus transfoderit *Midianitiden* et virum Israëlis in lupanari, Num: XXV: 6. 7. 8, seq: simile significant, nam per scortationes repraesentabantur falsificationes veri, n: 2466. 2729; et quia falsificationes veri sunt quae in sensu interno significantur per scortationes, ideo ex mandato, „duodecim mille ex filiis Israëlis percusserunt illos, occiderunt eorum reges, et omnem masculum, ac mulieres, quas captivas duxerunt, quae cognoverant virum; et praedam [6] inter se diviserunt," Num: XXV: 16. 17. Cap: XXXI: 1 ad f. quod duodecim mille essent, erat quia duodecim significarent omnia fidei, n: 577. [7] 2089. 2129 f. 2130 f; per quae falsa destruuntur; reges, quos occiderunt, sunt falsa, etiam masculus, mulieres, quae cognoverant virum, sunt affectiones falsi, praeda, quae aurum, argentum, pecora, sunt vera quae falsifi-

cata, inde patet, quod omnia et singula ibi sint repraesentativa punitionis et destructionis falsi per vera. Similiter quae de Midianitis referuntur in Libro Judicum, nempe, „Quod filii Israëlis, quia fecerunt malum in oculis Jehovae, dati sint in *manum Midianis* septem annis; et quod filii Israëlis propter *Midianem* fecerint sibi speluncas in montibus, et antra, et munitiones; et quando Israël fecit sementem, quod *Midian* et Amaleck, et *Filii Orientis* ascenderint, et corruperint proventum terrae illorum; ac dein quod liberati a Guideone per trecentos, qui lamberunt lingua aquas sicut Canis, et quod demum missi, qui procubuerunt super genua et biberunt," praeter plura, de quibus Cap: VI. VII. VIII; ibi quoque omnia et singula sunt repraesentativa falsificationis veri, et propter id punitionis, usque ad illud, quod destruerentur per talia quae significantur per lambere lingua aquas ut canis; quid autem singula in sensu interno significant, prolixum nimis foret hic explicare; ex Divina Domini Misericordia, suo loco dicetur. Apud Habakuck, „Vidit et dissipavit gentes, et dispersi sunt montes temporis, et humiliarunt se colles saeculi; sub aven vidi tentoria Kuschanis, contremuerunt *cortinae terrae Midianis*," III: 6. 7, ibi de adventu Domini; tentoria Kuschanis pro religioso ex malo: cortinae terrae Midianis pro religioso ex falso.

3243. Omnes illi filii Keturae, quod significet quoad doctrinalia et cultus inde, constat ex significatione filiorum, quod sint vera ac doctrinalia, de qua n: 489. 491. 533. 1147. 2623; et ex repraesentatione Keturae, quod sit Divinum Verum spirituale Divino Bono spirituali conjunctum, de qua n: 3236. 3237, ita illa quae sunt Regni Spiritualis Domini, cujus cultus quia est secundum doctrinalia, ideo est quod filii Keturae sint doctrinalia, et quoque cultus inde.

3244. Vers: 5. 6. *Et dedit Abraham omnia, quae ei, Jischako: Et filiis concubinarum, qui Abrahamo, dedit Abraham dona, et misit illos ab apud Jischako filio suo, adhuc illo vivente, orientem versus ad terram orientis.* Dedit Abraham omnia, quae ei, Jischako, significat in supremo sensu omnia Divina in Divino Rationali; in sensu respectivo, coelestia amoris Regno coelesti Domini: Et filiis concubinarum,

qui Abrahamo, dedit Abraham dona, significat Spirituales adoptatos a Divino Humano Domini, quod illis sortes in Regno Spirituali Domini: et misit illos ab apud Jischako filio suo, significat distinctionem et separationem Spiritualium a Coelestibus: adhuc illo vivente, significat quibus vitam dare potuit: orientem versus ad terram orientis, significat ad bonum fidei.

3245. Dedit Abraham omnia, quae ei, Jischako, quod significet in supremo sensu omnia Divina in Divino Rationali; et in sensu respectivo coelestia amoris Regno coelesti Domini, constat ex repraesentatione Abrahami, quod sit Dominus quoad Ipsum Divinum, de qua prius; et ex repraesentatione Jischaki, quod sit Dominus quoad Divinum Rationale, de qua etiam prius; et quia Dominus in sensu interno est et Abraham et Jischak, ac Dominus Rationale suum ex Divino suo Divinum fecit, inde est, quod dedit Abraham omnia, quae ei, Jischako, significet omnia Divina in Divino Rationali: ad haec spectant illa, quae praecedunt, et illa quae sequuntur, nempe quod in Rationali Domini omnia Divina facta; agitur enim in sensu interno, ubi de Abrahamo, de Jischako, et de Jacobo, de Humano Domini quomodo Divinum factum. Sunt duo, quae Humanum proprie constituunt, nempe Rationale et Naturale; Rationale Domini repraesentatur per Jischakum, Naturale autem Ipsius per Jacobum, Dominus utrumque Divinum fecit; quomodo Rationale, continetur in illis quae de Jischako dicta sunt, at quomodo Naturale, in illis quae de Jacobo in sequentibus dicuntur; sed hoc nempe Naturale, non Divinum fieri potuit, antequam Rationale Divinum factum, nam per hoc, illud; inde itaque est, quod per illa Verba significentur omnia Divina in Divino Rationali. Praeterea, omnia et singula, quae in sensu interno de Domino, etiam de Ipsius Regno et Ecclesia agunt, ex causa, quia Divinum Domini facit Regnum Ipsius, inde est, quod ubi de Domino, etiam de Regno Ipsius agatur, videatur n: 1965; sed sensus internus de Domino est sensus supremus, sensus autem internus de Regno Ipsius est sensus respectivus; sensus respectivus horum verborum, nempe quod Abraham dedit omnia Jischako, est quod coelestia amoris Regno Coelesti Domini; per Jischakum enim in sensu respectivo significatur Regnum Coeleste, nam per reliquos Abrahami filios,

nempe qui ei ex Keturah, significatur Regnum Spirituale Domini, ut supra ostensum, etiam per Jischmaëlem, de quo infra.

3246. Et filiis concubinarum, qui [8] Abrahamo, dedit Abraham dona, quod significet Spirituales adoptatos a Divino Humano Domini, quod illis sortes in Regno Spirituali Domini, constat ex significatione filiorum concubinarum, quod sint Spirituales de quibus sequitur; ex repraesentatione Abrahami hic, quod sit Divinum Humanum Domini, ita per Verba, *qui Abrahamo*, significatur, quod illi, nempe Spirituales, adoptati sint a Divino Humano Domini; et ex significatione donorum, *quae Abraham illis dedit*, quod sint sortes in Regno Spirituali Domini. Ex illis, quae prius aliquoties de illis qui Spirituale Domini Regnum constituunt, et Spirituales vocantur, ostensa sunt, ut n: 3235, et alibi, constare potest, quod illi non *filii* ex ipso Conjugio boni et veri sint, sed ex foedere quodam non ita conjugiali; ex eodem quidem patre sunt, sed non ex eadem matre, hoc est, ex eodem Divino Bono, sed non ex eodem Divino Vero: Coelestibus enim, quia ex ipso conjugio Boni et Veri sunt, est Bonum et inde Verum, quare nusquam inquirunt quid verum, sed ex bono percipiunt illud; nec *de* Vero ulterior illis sermo est, quam quod ita sit, secundum illa quae Dominus docet apud Matthaeum, « Esto sermo vester, ita ita, non non, quod ultra haec est, ex malo est, » V: 37; [9] Spirituales autem, quia ex foedere non ita conjugiali, non sciunt quid Verum ex aliqua perceptione, sed verum dicunt id, quod a parentibus et magistris illis verum esse, dictum est, quare apud illos non est conjugium boni et veri; sed usque Verum, quod ita credunt, a Domino adoptatur pro vero, *quando in bono* vitae sunt; videantur de his n: 1832. Inde nunc est, quod Spirituales hic dicantur filii concubinarum, et per illos intelligantur omnes filii Keturae hactenus nominati, tum quoque filii ex Hagare, de quibus mox infra Vers: 12 et 18. Ut repraesentarentur et Coelestes et Spirituales in conjugiis olim, concessum fuit praeter Uxorem etiam Concubinam habere, Concubina illa dabatur marito ab uxore, et tunc dicebatur ejus mulier, seu quod data sit ei in mulierem, sicut cum Hagar Aegyptia Abrahamo a Sarah, Gen: XVI: 3; cum ancilla Bilha Jacobo ex Rachele, Gen: XXX: 4, et ancilla Silpa Jacobo ex

Lea, Gen: XXX: 9, ibi dicuntur mulieres, sed alibi concubinae, ut Hagar Aegyptia in hoc Versu; Bilha Gen: XXXV: 22; etiam ipsa Keturah 1 Paral: 1: 32. Quod antiqui illi concubinas habuerint praeter uxorem, sicut non modo Abraham et Jacob, sed etiam posteri illorum, ut Guideon, Jud: VIII: 31; Saul, 2 Sam: III: 7. David, 2 Sam: V: 13. Cap: XV: 16; Salomo, 1 Reg: XI: 3, erat ex permissione, repraesentationis causa, nempe Ecclesiae coelestis per uxorem, et Ecclesiae spiritualis per concubinam; ex permissione, quia tales fuerunt ut illis nullus amor conjugialis, ita nec conjugium illis conjugium, sed modo copulatio carnalis sobolis procreandae causa, talibus absque laesione amoris et inde foederis conjugialis, permissiones esse potuerunt, nusquam autem illis qui in bono et vero sunt, et qui interni homines sunt vel fieri possunt; ut primum enim homo in bono et vero est, ac in internis, cessant talia; inde est quod Christianis non liceat, sicut Judaeis, ad uxorem sibi aliquam concubinam adjungere, et quod hoc adulterium sit. Quod Spirituales adoptati sint a Divino Humano Domini, videantur quae de eadem re prius n: 2661. 2716. 2833. 2834, dicta et ostensa sunt.

3247. Et misit illos ab apud Jischako filio suo, quod significet distinctionem et separationem Spiritualium a coelestibus, constare potest ab illis quae supra nunc dicta sunt, quod nempe filii Abrahami ex Keturah et ex Hagare Aegyptia, qui filii concubinarum dicuntur, sint Spirituales, et quod Jischakus in sensu respectivo sint coelestes, n: 3245, et quod separati sint.

3248. Adhuc illo vivente, quod significet quibus vitam dare potuit, constat ex significatione adhuc illo vivente, seu cum adhuc ille viveret, quod sit vitam dare; per Abraham enim repraesentatur Dominus hic quoad Divinum Humanum; quod ex Divino Humano Domini sit Spiritualibus vita, videatur n: 2661. 2716. 2833. 2834, cum vita illis inde, dicitur Dominus vivere apud illos, ita quoque in familiari sermone; inde est, quod Abrahamo adhuc vivente significet in sensu interno vitam dare: Vita Spiritualibus datur per bonum fidei, quod intelligitur per verba quae nunc sequuntur.

3249. Orientem versus ad terram Orientis, quod signifi-

cet ad bonum fidei, constat ex significatione Orientis et terrae Orientis, de qua sequitur; bonum fidei, quod significatur per terram Orientis, non aliud est, quam quod in Verbo vocatur charitas erga proximum, et charitas erga proximum non aliud quam vita secundum praecepta Domini; quod per terram Orientis illud significetur, videatur n: 1250; idcirco qui in cognitionibus boni fidei fuerunt, dicti sunt filii Orientis; terra filiorum Orientis erat Aram seu Syria, quod Aram seu Syria sint cognitiones boni, videatur n: 1232. 1234; et Aram Naharaim seu Syria fluviorum sint cognitiones veri, n: 3051, et quia per Syros seu filios orientis significati sunt qui in cognitionibus boni et veri, illi prae reliquis dicti sunt sapientes, ut in [1°:] Libro Regum, ubi de Salomone, „ Multiplicata est sapientia Salomonis prae *sapientia omnium Filiorum Orientis*, " Cap: V: 10; et apud Matthaeum, de illis qui venerunt ad Jesum cum natus, „ *Sapientes ab Oriente* venerunt Hierosolymam, dicentes, ubi est ille Rex Judaeorum, qui natus est, vidimus enim Ejus *Stellam in Oriente*, et venimus ut adoremus Ipsum, " II: 1. 2; in Syria enim erant ultimae reliquiae Ecclesiae Antiquae, quare ibi adhuc residuae erant Cognitiones boni et veri; ut quoque constare potest a Bileamo, qui non modo adoravit Jehovam, sed etiam de Domino prophetavit, ac Ipsum vocavit „ *Stellam e Jacobo*, et Sceptrum ex Israële, " Num: XXIV: 17; quod ille ex filiis Orientis in Syria fuerit, patet, ipse enim de se dicit, cum edidit enuntiatum, „ E Syria adduxit me Balakus Rex Moabi, de *Montibus Orientis*, " Num: XXIII: 7: quod Aram seu Syria fuerit, ubi filii Orientis, etiam constare potest, ex eo, quod, cum Jacobus in Syriam iret, dicitur „ ivisse *Terram filiorum orientis*, " Gen: XXIX: 1.

3250. Vers: 7. 8. 9. 10. *Et hi dies annorum vitarum Abrahami, quos vixit, centum anni, et septuaginta anni, et quinque anni. Et exspiravit et mortuus est Abraham in senectute bona, senex et satur; et collectus ad populos suos. Et sepeliverunt eum Jischak et Jischmaël filii ejus, ad speluncam Machpelae, ad agrum Ephronis filii Zochar Chittaei, quae super facies Mamre. Agrum, quem emit Abraham ex filiis Cheth: ibi sepultus Abraham et Sarah uxor ejus.* Hi dies annorum vitarum Abrahami quos vixit, significat statum

repraesentativum Domini quoad Ipsum Divinum, per Abrahamum: centum anni [et] septuaginta anni et quinque anni, significat illa quae sunt ejus status: Et exspiravit et mortuus est Abraham, significat finem repraesentationis per Abrahamum: in senectute bona, senex et satur, significat novum repraesentationis: et collectus ad populos suos, significat quod haec de Abrahamo: Et sepeliverunt eum Jischak et Jischmaël filii ejus, significat quod exciperet nunc repraesentativum Domini per Jischakum et Jischmaëlem: ad speluncam Machpelae, significat resurrectionem quoad verum: ad agrum Ephronis filii Zochar Chittaei, quae super facies Mamre, significat quoad bonum; etiam significat Spirituales, ut prius, qui ex Divino Humano Domini recipiunt verum et bonum, et salvantur: Agrum quem emit Abraham ex filiis Cheth, significat Domini Regnum spirituale inde: ibi sepultus Abraham et Sarah uxor ejus, significat resuscitationem.

3251. Hi dies annorum vitarum Abrahami quos vixit, quod significet statum repraesentativum Domini quoad Ipsum Divinum, per Abrahamum, constat ex significatione dierum et annorum, quod sint status, de qua n: 23. 487. 488. 493. 893. 2788; et ex significatione vitarum hic, quod etiam sint status, de qua n: 2904, hic status repraesentativi qui per Abrahamum; omnis enim vita ejus, qualis in Verbo descripta est, fuit repraesentativa, de cujus fine nunc agitur. Quod Abraham repraesentaverit Dominum quoad Ipsum Divinum, in explicationibus ostensum est; ob finem ut repraesentaret, vocatus est nomine Abraham, interjecta litera H, quae ex nomine Jehovae desumpta est, n: 2010; [10] repraesentavit Abraham et Ipsum Divinum quod Pater vocatur, et Divinum Humanum quod Filius dicitur, ita Dominum quoad utrumque, at Divinum Humanum quod ab aeterno, a quo exstitit, et ad quod Humanum in tempore natum redegit, cum illud glorificavit: haec repraesentatio Domini est per Abrahamum.

3252. Centum anni et septuaginta anni et quinque anni, quod significent illa quae sunt ejus status, constare potest ex eo, quod omnes numeri in Verbo significent res, videantur n: 482. 487. 575. 647. 648. 1963. 1988. 2075. 2252, ita hic numerus, qui quod significet illa quae sunt status, de quo nunc,

sequitur: dum mens solum in historico est, apparet sicut numeri, ut hi, qui sunt annorum aetatis Abrahami, non aliquem interiorem sensum involverent, sed quod usque involvant, patet ab omnibus illis quae prius de numeris ostensa sunt, et constare potest ex eo, quod in numero, quatenus est numerus, nihil sanctum sit, cum tamen omnium minimum in Verbo sanctum est.

3253. Et exspiravit et mortuus est Abraham, quod significet finem repraesentationis per Abrahamum, constat a significatione exspirare et mori, quod sit desinere seu finem habere, n: 494, hic finem repraesentationis; nam omne vitae Abrahami, quod descriptum est in Verbo, non de Abrahamo, nisi solum in sensu historico, sed est de Domino ac Ipsius Regno, quare cum dicitur de illo, quod exspiraverit et mortuus sit, non aliud significare potest in Verbo, hoc est, in sensu ejus genuino, quam quod status repraesentativus Domini per Abrahamum finem habeat.

3254. In senectute bona, senex et satur, quod significet novum repraesentationis, constat a significatione senectutis in sensu interno, quod sit exuere vetus et induere novum, de qua n: 1854. 2198. 3016: quod sit novum, seu status novus, qui per senectutem in sensu interno significatur, est, quia apud angelos, pro quibus sensus internus Verbi, nulla idea temporis est, ita nulla talium quae sunt temporis, ut aetatum hominis, nempe infantiae, pueritiae, adolescentiae, adultae aetatis, et senectutis, sed pro illis omnibus ideam habent statuum, ut pro tempore infantiae habent ideam status innocentiae, pro tempore pueritiae et adolescentiae ideam status affectionis boni et veri, pro adulta aetate ideam status intelligentiae, ac pro senectute ideam status sapientiae, n: 3183; et quia tunc homo ab illis quae sunt temporis, transit in illa quae sunt vitae absque tempore, ac sic novum statum induit, per senectutem significatur novum, et hic novum repraesentativum, quia de hoc apud Abrahamum praedicatur senectus, tum senex et satur, ut ab illis, quae mox supra dicta sunt, constare potest.

3255. Quod collectus ad populos suos, significet quod haec de Abrahamo, constat a significatione colligi ad populos suos, quod sit non amplius de ipso; colligi enim ad populos

suos, est abire ab illis, inter quos prius fuit, et transire ad suos; ita hic non amplius repraesentare. Antiquis solenne fuit dicere, cum aliquis moreretur, quod colligeretur ad patres suos, aut ad populos suos, et intellexerunt per id, quod actualiter venirent ad parentes suos, ad cognatos, et affines, in altera vita; ab Antiquissimis, qui coelestes homines fuerunt, hoc habuerunt, illi enim, cum vivebant in terra, etiam simul cum angelis fuerunt in coelo, ac ita noverunt quomodo se res haberet; nempe, quod omnes, qui in eodem bono sunt, in altera vita conveniant et simul sint, et quoque omnes qui in eodem vero sunt; de illis dicebant, quod congregarentur ad suos patres, de his autem quod colligerentur ad suos populos; patres enim apud illos significabant bona, n: 2803, et populi significabant vera, n: 1259. 1260; etiam illi, qui fuerunt ab Antiquissima Ecclesia, quia in simili bono fuerunt, simul in coelo cohabitant, n: 1115; et quoque plures ex illis, qui ab Antiqua Ecclesia, et in simili vero, inter se, n: 1125. 1127: et praeterea homo, dum in corpore vivit, semper quoad Animam suam, in aliqua societate spirituum est in altera vita, n: 1277. 2379, homo qui malus est, in societate spirituum infernalium, qui bonus in societate angelorum, ita quisque in societate talium, cum quibus quoad bonum et verum, vel quoad malum et falsum, convenit; in eandem hanc societatem venit homo cum moritur, n: 687; haec sunt, quae apud Antiquos significabantur per quod congregarentur ad patres, aut colligerentur ad populos suos; sicut hic dicitur de Abrahamo cum exspiravit, et in eodem hoc Capite de Jischmaële, Vers: 17, de Jischako, Gen: XXXV: 29; de Jacobo, Gen: XLIX: 29. 33; de Aharone, Num: XX: 24. 26; de Mose, Num: XXVII: 13. Cap: XXXI: 2. Deut: XXXII: 50; de generatione prima quae intrabat in terram Canaanem, Judic: II: 10. At in sensu interno Verbi, ubi agitur de vita alicujus, quod repraesentaverit, tunc per colligi ad populos significatur, quod non amplius de illo, ut supra dictum.

3256. Et sepeliverunt eum Jischak et Jischmaël filii ejus, quod significet quod exciperet nunc repraesentativum Domini per Jischakum et Jischmaëlem, constare potest a significatione sepelire; quod sepeliri sit resuscitari et resurgere, n: 2916.

2917, ostensum est: hic quia actum est de repraesentatione Domini per Abrahamum, quod ille status finem habuerit, et nunc incipiat repraesentatio per Jischakum et Jischmaëlem, idcirco per sepelire hic significatur resuscitatio illius status, se habent significationes applicate ad illa, de quibus praedicantur. Cum repraesentativis in Verbo ita se habet, quod continua sint, tametsi apparent interrupta per mortes illorum qui repraesentarunt; at mortes eorum non aliquam interruptionem significant, sed continuationem; ideo etiam sepulturae illorum significant [II] repraesentativum in alio resuscitatum et continuatum.

3257. Ad speluncam Machpelae, quod significet resurrectionem quoad verum; et ad agrum Ephronis filii Zochar Chittaei quae super facies Mamre, quod significet quoad bonum; et quod etiam significet Spirituales, ut prius, qui ex *Divino Humano* Domini recipiunt verum et bonum, et salvantur; tum agrum quem emit Abraham ex filiis Cheth, quod significet Domini Regnum Spirituale inde; et quod ibi sepultus Abraham et Sarah uxor ejus, significet resuscitationem, constare potest ex illis quae de significatione omnium horum prius in Cap: XXIII, n: 2913. 2928. 2968. 2969. 2970. 2971. 2975. 2980, dicta et ostensa sunt; et de significatione sepeliri, n: 2916. 2917.

3258. Vers: 11. *Et fuit post mortem Abrahami, et benedixit Deus Jischako filio ejus; et habitabat Jischak cum Beerlachai roi.* Fuit post mortem Abrahami, significat post statum et tempus repraesentationis Domini per Abrahamum: et benedixit Deus Jischako filio ejus, significat principium repraesentationis Domini per Jischakum: et habitabat Jischak cum Beerlachai roi, significat Divinum Rationale Domini in Divina luce.

3259. Fuit post mortem Abrahami, quod significet post statum et tempus repraesentationis Domini per Abrahamum, constat a significatione Mori, ubi agitur de vita alicujus repraesentativa, quod sit finis repraesentationis, de qua supra n: 3253; inde hic, post mortem Abrahami, significat post statum et tempus repraesentationis Domini per Abrahamum.

3260. Et benedixit Deus Jischako filio ejus, quod significet principium repraesentationis per Jischakum, constare potest a significatione benedixit Deus; ad opus, quod inchoaba-

tur, Antiquis solenne fuit dicere, benedicat Deus, et per illud significabatur idem ac quod per hoc votivum, sit faustum et felix, inde est, quod in sensu remotiori, per benedicat Deus, sicut per, sit faustum et felix, significetur principium, hic principium repraesentationis per Jischakum, quia immediate sequitur post finem ejus per Abrahamum, significatum per mortem ejus.

3261. Et habitabit Jischak cum Beerlachairoi, quod significet Divinum Rationale Domini in Divina Luce, constat a significatione habitare, quod sit vivere, de qua n: 1293; et a significatione Beerlachairoi, quod sit Divinum Bonum Rationale ex ipso Divino Vero natum, de qua n: 3194; inde sensus proximus est, quod viveret seu esset Divinum Rationale in Divino Bono quod ex ipso Divino Vero natum, sed non erat ibi, quare non dicitur in Beerlachairoi, sed cum Beerlachairoi, hoc est, si interpreteris, Cum fonte vivi videntis me, quod est cum Divino illo Bono; Jischak enim habitabat in terra meridiei, secundum illa quae in Cap: praec: Vers: 62, ubi ita, „Et Jischak venit a veniendo Beerlachairoi, et ille habitans in terra meridiei;" et quia ibi per terram meridiei, significatur Divina Lux inde, n: 3195, idcirco hic non aliud significatur.

* * * *

3262. Vers: 12. *Et hae nativitates Jischmaëlis filii Abrahami, quem peperit Hagar Aegyptia ancilla Sarae Abrahamo.* Hae nativitates Jischmaëlis filii Abrahami, significat derivationes Ecclesiae Spiritualis per Jischmaëlem repraesentatae: quem peperit Hagar Aegyptia ancilla Sarae Abrahamo, significat spiritualis hominis nativitatem ex influxu Divino in affectionem scientiarum.

3263. Hae nativitates Jischmaëlis filii Abrahami, quod significet derivationes Ecclesiae Spiritualis per Jischmaëlem repraesentatae, constat ex significatione nativitatum, quod sint derivationes fidei, ita Ecclesiae, de qua n: 1145. 1255. 1330; ex repraesentatione Jischmaëlis, quod sint rationales, et qui ab Ecclesia spirituali Domini, de qua n: 2078. 2691. 2699; et ex significatione filiorum Abrahami, quod sint illi qui in ve-

ro a Domino, per filios enim significantur vera, n: 489. 491. 533. 1147. 2623; et per Abrahamum repraesentatur Dominus, etiam quoad Divinum Humanum, n: 3251, a Quo Verum et bonum spiritualibus, n: 2661. 2716. 2833. 2834. Quod Ecclesiam Spiritualem Domini concernit, sciendum, quod illa sit per universum terrarum orbem; non enim limitata est ad illos qui Verbum habent, et inde norunt Dominum, et aliqua vera fidei; sed etiam est apud illos qui Verbum non habent, et ideo prorsus ignorant Dominum, et consequenter non sciunt aliqua vera fidei, (omnia enim vera fidei spectant Dominum:) hoc est, apud Gentes ab Ecclesia remotas; sunt enim plures inter illos, qui norunt ex lumine rationali, quod unus Deus sit, quod Ille creaverit omnia, et quod conservet omnia, tum quod ab Ipso omne bonum, consequenter omne verum: et quod similitudo cum Ipso faciat hominem beatum; ac praeterea vivunt secundum religiosum suum, in amore in illum Deum, et in amore erga proximum; ex affectione boni faciunt opera charitatis, et ex affectione veri colunt Supremum; qui tales inter gentes, sunt qui in Ecclesia Domini Spirituali sunt; et tametsi ignorant Dominum cum in mundo sunt, usque in se habent cultum Ipsius ac tacitam agnitionem, cum in bono sunt, in omni enim bono est Dominus praesens; quapropter etiam illi in altera vita facile Ipsum agnoscunt, et prae Christianis qui non ita in bono, vera fidei in Ipsum recipiunt, ut constare potest ex illis, quae de Gentium et Populorum statu et sorte extra Ecclesiam in altera vita, n: 2589 ad 2604, ab experientia, detecta sunt: Lumen naturale quod illis, in se habet spirituale, nam absque Spirituali, quod a Domino, talia nusquam agnosci possunt. Exinde nunc constare potest, quid Jischmaël, proinde quid Jischmaëlitae, in sensu repraesentativo, nempe quod illi ab Ecclesia Spirituali Domini, qui quoad vitam in simplici bono, et ideo quoad doctrinam in naturali vero sunt; tales quoque significentur per Jischmaëlitas in sequentibus ubi de Josepho, „Ecce *turma Jischmaëlitarum* venit e Gilead, et cameli illorum ferentes ceram, resinam et stacten, euntes ad deferendum in Aegyptum," XXXVII: 25; ubi Jischmaëlitae pro illis qui in simplici bono, in quali gentes probae; cameli ferentes ceram, resinam, et stacten pro interioribus bonis talium;

similiter per Jischmaëlitas ibi Vers: 28, et Cap: XXXIX: 1: et quoque in Libro Judicum, «Quod ex petitione Guideonis quisque daret inaurem praedae suae, nam inaures auri illis, *siquidem Jischmaëlitae illi*,» Cap: VIII: 24, inaures auri significabant illa quae sunt simplicis boni, n: 3103.

3264. Quem peperit Hagar Aegyptia ancilla Sarae Abrahamo, quod significet Spiritualis hominis nativitatem ex influxu Divino in affectionem scientiarum, constat ex significatione parere, quod sit existere, de qua n: 2621. 2629; ex repraesentatione Hagaris Aegyptiae, quod sit vita exterioris hominis, de qua n: 1896. 1909; et ex significatione Ancillae, quod sit affectio scientiarum et cognitionum quae exterioris hominis, de qua n: 1895. 2691; Ancilla Sarae dicitur, quia per Saram repraesentatur Domini Divinum Verum, cui subordinata est affectio scientiarum et cognitionum veri; quoniam per Jischmaëlem repraesentatur Spiritualis homo, patet quod per illa verba, «Quem peperit Hagar Aegyptia ancilla Sarae Abrahamo,» significetur Spiritualis hominis nativitas ex influxu Divino in affectionem scientiarum; quod Rationale hominis ita nascatur, videatur n: 1895. 1896. 1902. 1910. 2094. 2557. 3030. 3074, proinde quod Spirituale, hoc enim non datur nisi in Rationali, quare Spiritualis homo et Rationalis paene idem est, differunt Spirituales inter se modo secundum quale rationis et quale vitae inde; quod eorum nativitas seu regeneratio sit ex influxu Divino in affectionem cognitionum, videatur n: 1555. 1904. 2046. 2063. 2189. 2657. 2675. 2691 f. 2697. 2979 Videantur quae de Jischmaële prius dicta et ostensa sunt, nempe quod per illum repraesentatum sit primum Rationale Domini quod nondum Divinum, n: 1893; quod postmodum repraesentati vere rationales seu spirituales, n: 2078. 2691; ita Ecclesia Spiritualis Domini, n: 2699.

3265. Vers: 13. 14. 15. 16. *Et haec nomina filiorum Jischmaëlis, in nominibus eorum, secundum nativitates eorum; Primogenitus Jischmaëlis Nebajoth, et Kedar, et Abdeel, et Mibsam. Et Mischmah, et Dumah, et Massah. Chadar, et Thema, Jetur, Naphisch, et Kedmah. Hi illi filii Jischmaëlis, et illa nomina illorum, in villis illorum et in castellis illorum; duodecim principes populorum suorum.* Haec

nomina filiorum Jischmaëlis, significat qualitates doctrinalium illorum: in nominibus eorum, secundum nativitates eorum, significat interiores qualitates secundum derivationes fidei: *primogenitus* Jischmaëlis, Nebajoth, et Kedar, et Abdeel, et Mibsam; et Mischmah, et Dumah, et Massah; Chadar, et Themah, Jetur, Naphisch, et Kedmah, significat omnia quae sunt Ecclesiae Spiritualis, cum primis apud Gentes: Hi illi filii Jischmaëlis, et illa nomina illorum, significat doctrinalia et quale illorum: in villis illorum, significat externa Ecclesiae: in castellis illorum, significat interna: duodecim principes populorum suorum, significat omnia primaria Ecclesiae illius Spiritualis.

3266. Haec nomina filiorum Jischmaëlis, quod significet qualitates doctrinalium illorum, nempe Spiritualium, *constat* ex significatione Nominis, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 2724. 3006; ex significatione filiorum, quod sint vera, tum doctrinalia, de qua n: 489. 491. 533. 1147. 2623; et ex repraesentatione Jischmaëlis, quod sint spirituales, de qua supra, n: 3263.

3267. In nominibus eorum, secundum nativitates eorum, quod significet interiores qualitates secundum derivationes fidei, constat ex significatione nominis, quod sit quale, seu nominum, quod sint qualitates, de qua nunc supra n: 3266, hic qualitates interiores, quia dicitur, haec *nomina* filiorum Jischmaëlis in *nominibus* eorum, ubi nomina priori loco sunt qualitates communes, hic qualitates quae in illis, seu quae quoad illa, hoc est, interiores; et quia hae qualitates sunt secundum derivationes fidei, quae significantur per, secundum *nativitates* eorum; quod nativitates sint derivationes fidei, *ita* Ecclesiae, videatur n: 1145. 1255. 1330. 3263. Cum Ecclesia Spirituali Domini ita se habet, quod sparsa sit per totum terrarum orbem, et quod ubivis quoad credenda seu vera fidei, sit varia; varietates illi sunt derivationes quae significantur per nativitates, quae tam simul eodem tempore, quam successive existunt; ipsum Regnum Spirituale Domini in coelis etiam est tale, nempe quoad illa quae sunt fidei, varium, usque adeo, ut non sit una societas, ne quidem unus in societate, qui in illis quae sunt veri fidei, prorsus concordem cum aliis ideam ha-

beat, n: 3241; sed usque Regnum Spirituale Domini in coelis est unum; causa est, quia charitas omnibus est principale, charitas enim facit Ecclesiam spiritualem, non fides, [12] nisi fidem dicas charitatem; qui in charitate est, is proximum amat, et quod dissentiat a se in credendis, hoc excusat, modo in bono et vero vivat; etiam gentes probas, tametsi ignorant Dominum, et non aliquid fidei norunt, non damnat; qui enim in charitate, hoc est, in bono vivit, is a Domino recipit vera, qualia ejus bono conveniunt, et gentes talia quae in altera vita flecti possunt in vera fidei, n: 2599. 2600. 2601. 2602. 2603; at qui non in charitate est, hoc est, non in bono vivit, is nusquam potest aliquod verum recipere; scire quidem verum potest, sed non ejus vitae implantatur, ita id in ore quidem potest ferre, sed non in corde; verum enim non conjungi potest malo, quare etiam illi, qui sciunt vera, quae vocantur credenda, et non in charitate seu in bono vivunt, tametsi in Ecclesia sunt, quia ibi nati, usque tamen non ab Ecclesia sunt; nam nihil Ecclesiae est in illis, hoc est, nihil boni, cui conjungatur verum.

3268. Filius primogenitus Jischmaëlis, Nebajoth, et Kedar, et Abdeel, et Mibsam, et Mischmah, Dumah, et Massah, Chadar, et Thema, Jetur, Naphisch, et Kedmah, quod significent omnia quae sunt Ecclesiae spiritualis, cumprimis apud gentes, constat ex repraesentatione horum qui nominantur, quidam ex illis memorantur in Verbo imprimis prophetico, ut Nebajoth, Kedar, Dumah, et Thema, et ibi significant talia, quae sunt Ecclesiae Spiritualis cumprimis apud gentes; et praeterea patet ex eo, quod duodecim sint, et per duodecim significentur omnia quae sunt fidei, ita Ecclesiae, de qua re in sequentibus; et ideo in Versu seq: 16 dicitur, quod fuerint duodecim principes populorum suorum. Quod per Nebajoth et Kedar repraesententur illa quae sunt Ecclesiae spiritualis [13] cumprimis apud gentes, nempe ejus bona ac inde vera, constat apud Esaiam, « Turma camelorum obteget te, dromades Midianis et Ephae, omnes a Scheba venient; aurum et thus portabunt, et laudes Jehovae annuntiabunt: Omnis *grex Kedaris* congregabuntur tibi; *Arietes Nebajoth* ministrabunt tibi, ascendent ad beneplacitum altare meum, » LX: 6. 7; ibi in su-

premo sensu de Domino, in sensu respectivo de Regno Ipsius, grex Kedaris pro bono spirituali; quod grex sit spirituale bonum, videatur n: 343. 415. 2566; Arietes Nebajoth pro vero spirituali, quod Aries sit spirituale verum, n: 2833: quod Kedar sit Arabia, ex sequentibus locis patet, et quod Arabia nominata [14] sit Kedar a filio Jischmaëlis, constare potest ex eo, quod quae in binis illis Versibus memorantur, sint terrae vel gentes, omnes a filiis ac nepotibus Abrahami nominatae, ut Midian, Epha, Scheba, de quibus supra Vers: 2 3. 4, ita hic Kedar, et Nebajoth. Apud Ezechielem, „*Arabia* et omnes *principes Kedaris*, hi negotiatores manus tuae, in agnis, et arietibus, et hircis, in his negotiatores tui," XXVII: 21, ibi de Tyro, hoc est, de illis qui in cognitionibus boni et veri sunt; quod Tyrus illi sint, videatur n: 1201; Arabia pro spirituali bono, principes Kedaris pro spiritualibus veris; agni, arietes, hirci sunt spiritualia bona et vera. Apud Jeremiam, „Surgite, ascendite *ad Kedarem*, et devastate filios Orientis, tentoria eorum, et greges eorum sument, cortinas eorum, et omnia vasa eorum, et camelos eorum auferent sibi," XLIX: 28. 29; ibi de vastatione Ecclesiae spiritualis per Kedarem et filios orientis intellectae; tentoria et greges pro Ecclesiae illius bonis, cortinae et vasa pro ejus veris; sunt sancta cultus, quae per tentoria et greges, et per cortinas et vasa significantur, sancta autem cultus omnia se referunt ad bonum et verum. Qui autem non in vero sunt, quia non in bono, sunt qui repraesentantur per Arabes et per Kedares in deserto ut apud Esaiam, „Babel non habitabitur in aeternum, *non morabitur ibi Arabs*," XIII: 20: apud Eundem, „Extollant desertum, et urbes ejus, *villae* quas *habitat Kedar*," XLII: 10. 12: apud Jeremiam, „Super viis sedisti illis, sicut *Arabs in deserto*," III: 2: apud Davidem, „Vae mihi, quia peregrinor Meschechi, moror cum tentoriis *Kedaris*," Psalm: CXX: 5: apud Esaiam, „In *sylva in Arabia* pernoctabitis turmae Dedanim; obviam sitienti afferte aquas, habitatores *terrae Thema*, cum pane ejus praevenite vagabundum, quia coram gladiis vagabuntur, coram gladio extenso, coram arcu tenso, et coram gravitate belli; quia sic dixit Dominus ad me, in adhuc annum, juxta annum mercenarii, et consumetur omnis GLORIA KEDA-

ris, et reliquum numeri arcus fortium *filiorum Kedaris,* » XXI: 13. 14, in sylva Arabiae pernoctare, pro vastari quoad verum, turmae Dedanim pro illis qui sunt in cognitionibus, n: 3240. 3241 f; habitatores terrae Thema, pro illis qui in simplici bono, in quali gentes probae; quae quod ex filio Jischmaëlis Thema dicto fuerint, constat; Kedar pro illis qui in simplici vero; de quibus dicitur, quod vagaturi coram gladiis, et coram gravitate belli, quo significatur quod non sustinebunt pugnas tentationum, quia non amplius in bono. Apud Jeremiam, « Transite insulas Kitthaeorum et videte, et *Kedarem mittite*, et attendite valde, et videte num factum sicut hoc, num mutavit gens deos, et illi non dii, » II: 10. 11. [15] insulae Kitthaeorum pro illis qui remotiores a cultu sunt, hoc est, pro Gentibus quae in simplici bono, et inde in naturali vero, n: 1156. 1158; quod etiam Kedar sint illi, patet. Apud Eundem, « Accepi calicem e manu Jehovae, et bibere feci omnes gentes, ad quas me misit Jehovah, et Dedanem et *Themam*, et Bus, et omnes abscissos anguli; et omnes *reges Arabiae*, et omnes reges occidentis, habitantes in deserto, » XXV: 17. 23. 24, ibi etiam agitur de vastatione Ecclesiae spiritualis, ac inter plures nominantur Thema et Arabia, inde patet quod per Themam, sicut per Arabiam, significentur illi qui ab Ecclesia spirituali sunt; sed Arabiae tribuuntur reges tum urbes, at Kedari principes et villae. Praeter illos etiam Duma memoratur apud Esaiam, Cap: XXI: 11. 12. Quod per gentes illas significentur illa quae sunt Ecclesiae Spiritualis, inde est, quia Antiqua Ecclesia, quae Spiritualis erat, etiam apud illos fuit, n: 1238. 2385, sed doctrinalia illorum et ritualia varia fuerunt, at usque una Ecclesia, quia non fidem sed charitatem essentialem fecerunt; at temporis tractu, sicut charitas desiit, etiam illud Ecclesiae, quod apud illos, nullum factum est, usque tamen mansit repraesentativum Ecclesiae per illos, cum varietate secundum illud Ecclesiae quod fuerat apud illos; inde est, ubi nominantur in Verbo, quod non significentur illi, sed significetur modo illud Ecclesiae in communi quod fuerat ibi.

3269. Hi illi filii Jischmaëlis, et illa nomina illorum, quod significet doctrinalia et quale eorum, constat ex significatione

filiorum, quod sint vera, tum doctrinalia, et nominis, quod sit quale, de quibus supra n: 3266.

3270. In villis illorum, quod significet externa Ecclesiae, constat a significatione villarum, quod sint illa quae sunt externa fidei, ita Ecclesiae; externa Ecclesiae sunt ritualia, interna sunt doctrinalia cum haec non scientiae sed vitae sunt: externa repraesentabantur per villas, quia erant extra urbes, interna autem per ipsas urbes; quod urbes sint doctrinalia, videatur n: 402. 2268. 2449. [16] 2712. 2943. 3216.

3271. In castellis illorum, quod significet interna, constat a significatione castellorum, quod sint interna fidei, hic Ecclesiae, quia de Gentibus cumprimis praedicantur, quibus non fidei verum, sed rationale et naturale verum; haec Vera vocantur castella, cum Vera fidei urbes. In lingua originali hae voces, quae significant villas et castella, etiam significant atria et palatia, et sunt atria similiter externa Ecclesiae, et palatia interna.

3272. Duodecim principes populorum suorum, quod significet omnia primaria Ecclesiae illius Spiritualis, constat ex significatione duodecim, quod sint omnia fidei seu Ecclesiae, de qua 577. 2089. 2129 f. 2130 f; [17] a significatione principum, quod sint primaria, de qua n: 1482. 2089; et a significatione populorum, quod sint illi qui in veris, de qua n: 1259. 1260, ita qui ab Ecclesia spirituali sunt, nam illi dicuntur in veris esse. Quod Numeri omnes in Verbo significent res, manifeste constare potest a numero duodecim, qui toties occurrit; ille numerus, ubicunque in Verbo legitur, significat omnia; sicut duodecim Tribus in Veteri Testamento, et duodecim *Apostoli* in Novo, significant omnia fidei, proinde omnia Ecclesiae; ita hic duodecim Principes, omnia primaria Ecclesiae illius quae per totidem filios Jischmaëlis repraesentantur; quod numerus duodecim ea significet, constare potest ex illis, quae in citatis supra locis allata sunt, tum quoque ex his in Verbo; apud Johannem, « Audivi numerum obsignatorum ex omni Tribu Israëlis; ex Tribu Judae *Duodecim mille* obsignati: ex Tribu Ruben *Duodecim mille* obsignati: ex Tribu Gad *Duodecim mille* obsignati, » et sic porro, Apoc: VII: 4. 5. 6. seq: ubi per duodecim mille obsignatos ex omni Tribu, non aliud significatur,

quam quod omnes qui in fide, hoc est, qui in ejus bono, sunt, salventur: apud Eundem, „Mulier circumdata solem, et luna sub pedibus ejus, et super capite ejus Corona *stellarum duodecim*," Apoc: XII: 1, Mulier pro Ecclesia, n: 252. 253, sol pro amore coelesti, luna pro amore spirituali, n: 30 ad 38. 1529. 1530. 2441. 2495; duodecim stellae pro omnibus fidei, quod stellae sint cognitiones boni et veri, quae sunt fidei, n: 2495. 2849: apud Eundem, „Civitas sancta Hierosolyma Nova, habens *portas duodecim*, et super portas *angelos duodecim*; et nomina scripta, quae sunt *duodecim tribuum* filiorum Israëlis: murus civitatis habebat *fundamenta duodecim*, et in iis nomina *duodecim Apostolorum* Agni: mensus est Civitatem in stadiis *duodecies mille*; et mensus est murum ejus *Centum quadraginta quatuor* cubitorum (duodecies duodecim:) quae est mensura hominis, hoc est, Angeli: *duodecim* portae *duodecim* margaritae," Apoc: XXI: 12. 14. 16 17. 21; ibi per Civitatem Sanctam nihil aliud significatur quam Regnum Domini Spirituale; et per portas, murum, fundamenta, illa quae sunt Charitatis et fidei, quorum *omnia* per duodecim toties nominata, significantur; quod non duodecim Tribus, nec duodecim Apostoli, intelligantur, unicuique constare potest: apud Eundem, „In medio plateae ejus et fluvii, hinc illinc arbor vitae, faciens *fructus duodecim*, juxta mensem quemvis reddens fructum suum," Apoc: XXII: 2, fructus duodecim sunt omnia charitatis. Apud Matthaeum, „Jesus dixit, amen dico vobis, quod vos qui sequuti estis Me, in regeneratione, quando sedebit Filius hominis super throno gloriae suae, sedebitis etiam vos super *duodecim thronis*, judicantes *duodecim tribus* Israëlis," XIX: 28, hic non per Apostolos apostoli, non per thronos throni, nec per tribus tribus intelliguntur, sed omnia quae sunt fidei, videatur n: 2129. Praeterea in Verbo Veteris Testamenti, ubi nominantur duodecim tribus, sunt omnia Ecclesiae quae significantur: ita quoque se habet cum „*duodecim lapidibus* juxta nomina *duodecim tribuum* Israëlis, in Urim et Thumim," Exod: XXVIII: 21; cum „*duodecim panibus* propositionis supra mensam ordinatis," Levit: XXIV: 5. 6; similiter cum reliquis. Quod etiam omnia fidei in ipsis nominibus duodecim filiorum Jacobi seu Israëlis, contineantur, ex Divi-

na Domini Misericordia, ad Cap: seq: XXIX et XXX, videbitur.

3273. Vers: [17.] 18. *Hi anni vitarum Jischmaëlis, centum anni et triginta anni et septem anni; et exspiravit et mortuus est, et collectus ad populos suos. Et resederunt a Chavillah usque ad Schur, quae super facies Aegypti, in veniendo ad Aschur; super facies omnium fratrum suorum cecidit.* Hi anni vitarum Jischmaëlis, significant statum repraesentativum Regni Spiritualis Domini per Jischmaëlem: centum anni [et] triginta anni et septem anni, significant illa quae sunt istius status: et exspiravit et mortuus est, significat finem repraesentationis per Jischmaëlem; et collectus ad populos suos, significat quod haec de Jischmaële: Et resederunt a Chavillah usque ad Schur quae super facies Aegypti in veniendo ad Aschur, significat extensionem intelligentiae: super facies omnium fratrum suorum cecidit, significat contentiones de vero, sed quod superior.

3274. Hi anni vitarum Jischmaëlis, quod significet statum repraesentativum Regni Spiritualis Domini per Jischmaëlem, constat ex significatione annorum et vitarum, quod hic sint status repraesentativi, de qua supra n: 3251; et ex repraesentatione Jischmaëlis, quod sit Regnum spirituale Domini, de qua n: 2699. 3263. 3268.

3275. Centum anni et triginta anni et septem anni, quod significent illa quae sunt istius status, constare potest ab illis quae supra n: 3252 de aetate Abrahami dicta sunt.

3276. Et exspiravit et mortuus est, quod significet finem repraesentationis per Jischmaëlem, constat etiam ex illis quae supra n: 3253, dicta sunt, ubi eadem verba, et idem sensus internus. Pariter, quod collectus ad populos suos, significet quod haec de Jischmaële, supra n: 3255.

3277. Et resederunt a Chavillah usque ad Schur quae super facies Aegypti in veniendo ad Aschur, quod significet extensionem intelligentiae. Et super facies omnium fratrum suorum cecidit, quod significet contentiones de vero, sed quod superior, constat ex illis quae n: 115. 1951 dicta, ubi haec explicata sunt.

* * * *

3278. Vers: 19. 20. *Et hae nativitates Jischaki filii Abrahami; Abraham genuit Jischakum. Et fuit Jischak filius quadraginta annorum in accipiendo illo Rebeccam filiam Bethuelis Aramaei e Paddan aram, sororem Labanis Aramaei, sibi ad mulierem.* Hae nativitates Jischaki filii Abrahami, significat Divinum Rationale Domini ex quo Divinum Naturale: Abraham genuit Jischakum, significat ex Ipso Divino Divinum Rationale: et fuit Jischak filius quadraginta annorum, significat ex propria potentia per tentationum pugnas: in accipiendo illo Rebeccam, significat conjunctionem Divini Veri: filiam Bethuelis Aramaei e Paddan Aram sororem Labanis Aramaei sibi ad mulierem, significat quale et statum.

3279. Hae nativitates Jischaki filii Abrahami, quod significet Divinum Rationale Domini ex quo Divinum Naturale, constat ex significatione nativitatum, quod sint derivationes, de qua n: 1145. 1255. 1330, nempe derivationes fidei ubi de fide agitur, et derivationes Ecclesiae ubi de Ecclesia, ut supra, derivationes Ecclesiae Spiritualis per nativitates Jischmaëlis n: 3263; hic autem quia Nativitates praedicantur de Domino, sunt Divinae nativitates quae intelliguntur, nempe quod ex Ipso Divino natum sit Divinum Rationale, quod significatur per quod ex Abrahamo Jischakus, et quod ex Divino Rationali Divinum Naturale, significatur per quod ex Jischako Esau et Jacob, nam per Esavum et Jacobum repraesentatur Domini Divinum Naturale, per Esavum illud quoad bonum, et per Jacobum illud quoad verum, de quibus in nunc sequentibus agitur; haec sunt, quae per nativitates hic significantur.

3280. Abraham genuit Jischakum, quod significet ex Ipso Divino Divinum Rationale, constat ex repraesentatione Abrahami, quod sit Ipsum Divinum; et ex repraesentatione Jischaki, quod sit Divinum Rationale, de quibus saepius prius.

3281. Et fuit Jischak filius quadraginta annorum, quod significet ex propria potentia per tentationum pugnas, constat ex repraesentatione Jischaki, quod sit Divinum Rationale, de qua saepius prius; ex significatione quadraginta, quod sint tentationes, de qua n: 730. 862; et ex significatione annorum, quod sint status, de qua n: 23. 487. 488. 493. 893. 2788; inde sensus internus horum verborum est, quod Dominus Ra-

tionale suum etiam quoad Verum per pugnas tentationum, ita ex propria potentia, Divinum fecerit; quod Dominus ex propria potentia per tentationes in se admissas omne in se *humanum*, Divinum fecerit, prius n: 1616. 1663. 1668. 1690. 1787. 2083. 2523. 2632. 2776. 3030. 3043. 3141, ostensum est.

3282. In accipiendo illo Rebeccam, quod significet conjunctionem Divini Veri, constat ex repraesentatione Rebeccae, quod sit Divinum Verum adjunctum Divino Bono in Rationali, de cujus ortu ex naturali homine, in Capite praecedente actum est.

3283. Filiam Bethuelis Aramaei e Paddan aram, sororem Labanis Aramaei sibi ad mulierem, quod significet quale et statum, constat ex repraesentatione Bethuelis et Labanis, tum ex significatione Aram et Paddan aram, quod sint illa quae ortum Divini Veri per Rebeccam repraesentati quoad quale et statum involvunt; quid autem per unumquemvis, nempe per Bethuelem et Labanem, repraesentatur, et quid per Aram seu Syriam significatur, in Capite praecedente explicatum est: quod haec iterum dicantur, causa est; quia in sequentibus agitur de Naturali Domini; Naturale Domini non potuit Divinum fieri, priusquam Ipsius Rationali adjunctum fuit Verum; et hoc Divinum factum; nam influxus in Naturale esse debuit ex Divino Bono Rationalis per Divinum Verum ibi; omnis enim vita naturalis hominis quoad intelligenter scire et facere, est inde; Rationale enim est quod ordinat omnia in naturali, et secundum ordinationem ibi res convenienter intuetur; est enim Rationale sicut visus superior, qui cum in scientifica Naturalis hominis spectat, est sicut in campum infra se; lux illius visus est Veri, sed origo lucis est Boni in Rationali; sed de his plura in sequentibus.

3284. Vers: 21. 22. 23. *Et oravit Jischak ad Jehovam propter mulierem suam, quia sterilis ea, et exoratus illi Jehovah, et concepit Rebecca mulier ejus. Et collidebant se filii in medio illius; et dixit, si ita, ad quid ego; et ivit ad interrogandum Jehovam. Et dixit Jehovah illi, duae gentes in utero tuo, et duo populi e visceribus tuis separabuntur, et populus prae populo valebit, et major serviet minori.* Oravit,

Jischak ad Jehovam, significat communicationem Divini quod Filius cum Divino quod Pater: propter mulierem quod sterilis ea, significat quod nondum Divinum Naturale: et exoratus illi Jehovah, significat effectum: et concepit Rebecca mulier ejus, significat quod ex Divino Vero ut a matre: et collidebant se filii in medio illius, significat pugnam de qua: et dixit, si ita, ad quid hoc, ego, significat angustiam: et ivit ad interrogandum Jehovam, significat statum communicationis: Et dixit Jehovah illi, significat perceptionem ex Divino: duae gentes in utero tuo, significat naturale quoad bonum interius et exterius, quod conceptio: et duo populi e visceribus tuis separabuntur, significat quod inde verum: et populus prae populo valebit, significat quod primo verum erit superius quam bonum veri: et major serviet minori, significat quod bonum veri inferius erit ad tempus.

3285. Oravit Jischak ad Jehovam, quod significet communicationem Divini quod Filius cum Divino quod Pater, constat ex significatione orare, quod sit communicari, oratio enim non aliud est quam communicatio; ex repraesentatione Jischaki, quod sit Divinum Rationale; Divinum quod Filius est Jischakus, seu Rationale cum ipsi verum conjunctum est; Divinum autem quod Pater est hic Jehovah: haec communicatio fuit in Domino, nam Pater fuit in Filio, et Filius in Patre, Joh: XIV: 10. 11.

3286. Propter mulierem quod sterilis ea, quod significet quod nondum Divinum Naturale, constat ex significatione mulieris, quod sit Divinum Verum conjunctum Bono Rationalis, quod Verum repraesentari per Rebeccam in Capite praecedente ostensum est; et a significatione sterilis, quod nondum Divinum naturale: se enim hoc ita habet; Divinum Naturale exstiterat ex Divino Bono Rationalis ut a patre, et a Divino vero ibi ut a matre; cum nondum Divinum Naturale, tunc dicitur Verum Rationalis sterile, hic mulier sterilis. Apud hominem ita est; cum is regeneratur, tunc a Domino insinuatur Rationali ejus bonum, hoc est, velle bene proximo, huic velle seu bono adjungitur verum e naturali homine; hoc facto, nondum regeneratum est naturale, quod sciri potest ex eo, quod saepe internus seu rationalis homo pugnet cum externo seu naturali,

et quamdiu pugna est, naturale non est regeneratum; et cum hoc non regeneratum est, est Rationale quoad verum *sterile*; ita in communi, similiter in omni particulari, in quo *rationale* dissentit a naturali, dicitur in eo particulari rationale *quoad verum sterile*: opus regenerationis in eo maxime versatur, ut rationali homini naturalis correspondeat, non solum in communi, sed etiam in particulari, et naturalis homo redigitur in correspondentiam a Domino per rationale, quod nempe rationali bonum insinuetur, et huic bono sicut humo vera *implantentur*, et dein per vera rationalia redigatur naturale ad obedientiam, et cum obedit tunc correspondet; et quantum correspondet, tantum regeneratus est homo.

3287. Et exoratus illi Jehovah, quod significet *effectum*, constare potest absque explicatione, quia cum exoratus est Jehovah, tunc fit seu efficitur oratio.

3288. Quod concepit Rebecca mulier ejus, significet quod ex Divino Vero ut a matre, constat ex repraesentatione Rebeccae, quod sit Divinum Verum Rationalis, de qua in Capite praecedente; et a significatione concipere, quod sit primum ortus Divini Naturalis ut a matre; nam, ut mox *supra dictum* est, Divinum Naturale ortum est a Divino Bono Rationalis, ut a patre, et a Divino Vero Rationalis ut a matre: quod ita sit, vix aliquis novit, et hoc eo minus, quia pauci sciunt, quod Rationale distinctum sit a Naturali, nec alii sciunt hoc, quam qui vere rationales sunt, nec vere rationales sunt alii quam qui regenerati sunt a Domino; qui non regenerati sunt, non capiunt hoc, nam illis rationale est idem ac naturale.

3289. Et collidebant se filii in medio illius, *quod significet pugnam*, de qua, constat a significatione *collidere*, quod sit pugnare; et a significatione filiorum hic, quod sit Naturale quoad bonum et quoad verum; nam quod Esau et Jacob, qui filii, repraesentent Divinum Naturale Domini, Esau illud quoad bonum, Jacob quoad verum, ex sequentibus constabit. De collisione hac seu pugna agitur etiam in hoc Capite, et est illa de prioritate, num bonum sit prius vel num verum, seu quod idem, num charitas quae boni sit prior vel num fides quae veri; in Ecclesia Spirituali a primis temporibus de eo inter plures pugnatum est; et quia de prioritate illa in sequentibus agitur, ideo

dicitur, quod collidebant se filii in medio ejus, et per illa significatur pugna, *de qua*.

3290. Et dixit, si ita, ad quid hoc, ego, quod significet angustiam, constare potest ex sensu horum verborum, quod sint angustiae, et quidem propter collisionem, hoc est, pugnam inter fratres: si ita, significat si de hoc pugnarent; ad quid hoc, significat quod de ea re non pugnandum: ego seu ad quid ego, significat si pugnarent de illa re quod influxum ex rationali vero non reciperent, inde angustia.

3291. Et ivit ad interrogandum Jehovam, quod significet statum communicationis, constat ex significatione interrogare, quod sit communicari cum dicitur de Domino; Jehovah enim erat in Ipso qui interrogabatur; in sensu tamen historico communicatio illa exprimitur per orare, n: 3285, et status communicationis per interrogare.

3292. Et dixit Jehovah illi, quod significet perceptionem ex Divino, constat inde, tum ex significatione dicere, quod sit percipere, de qua n: 1791. 1815. 1819. 1822. 1898. 1919. 2080. 2506. 2515. 2552; ita dicere Jehovah est percipere ex Divino.

3293. Duae gentes in utero tuo, quod significet naturale quoad bonum interius et exterius, quod conceptio, constat ex significatione gentium, quod sint bona, imprimis Ecclesiae, de qua n: 1159. 1258. 1260. 1416. 1849, hic quod sint bona quae in naturali, patet ex eo, quod Esau et Jacob, qui tunc in utero, repraesentent Divinum naturale Domini, ut manifeste constabit ex sequentibus, ubi de illis agitur; naturale sicut rationale consistit ex bono et vero, bonum in naturali est omne id quod affectionis naturalis est, et jucundum vocatur, verum autem omne id quod scientiae est, et scientificum dicitur; haec bina erunt in naturali, ut sit naturale; ipsum scientificum per se abstracte a jucundo, quod est affectionis, non est aliquid, a jucundo ibi habet naturale suam vitam, nam ex illo habet, ut scire aliquid possit; jucundum autem, quod est bonum naturalis absque scientifico est aliquid, sed modo est vitale, quale apud infantes; ut itaque naturale sit humanum, ex utroque consistet, perficitur unum ab altero, sed ipsam vitam habet a bono. Quod autem hoc bonum concernit, de quo hic agitur, est duplex, interius et exterius, interius communicat

cum interiori homine, hoc est, cum rationali, exterius cum externo, hoc est, cum illis quae sunt corporis, et facit vitam sensibus externis, tum quoque actionibus, absque communicatione utrinque non potest homo ratione vivere, nec potest corpore; communicatio interior est, quae manet homini post mortem, et ibi facit vitam ejus naturalem, nam spiritus etiam vitam naturalem habet, vita enim ejus spiritualis terminatur in naturali ut in plano ultimo, nam non potest homo statim post mortem spiritualiter cogitare, nisi ex illis quae sunt Naturalis ejus; communicatio autem exterior est, quae est homini cum vivit in corpore, sed ea cessat per corporis mortem: ex his nunc constare potest, quid per duas gentes in utero significatur, nempe Naturale quoad bonum interius et exterius. In utero, significat in sensu interno conceptionem, ideo hic dicitur, quod sit conceptio.

3294. Et duo populi e visceribus tuis separabuntur, quod significet quod inde verum, constat ex significatione populi, quod sit verum, de qua n: 1259. 1260; et ex significatione separari e visceribus, quod sit oriri inde: in Verbo ubi agitur de nativitate, cum a matre, dicitur exire, ex utero seu ventre, et cum ex patre, dicitur separari e visceribus; nam uterus et lumbi praedicantur de illis quae sunt amoris, hoc est, boni, cum autem dicitur separari ex visceribus, significatur ortus veri; ideo hic cum agitur de bono, dicitur quod duae gentes ex utero tuo, et cum de vero, dicitur, duo populi e visceribus tuis separabuntur, et per haec significatur in sensu interno ortus veri ex bono: duo populi dicuntur, quia sicut bonum est interius et exterius, n: 3293, [18] ita etiam est verum; verum interius in naturali est id, quod conjungitur bono interiori naturalis, at verum exterius est id quod conjungitur bono exteriori naturalis; interius verum vocatur naturale verum, at exterius vocatur sensuale: quomodo autem cum his veris se habet, ex sequentibus, ex Divina Domini Misericordia, constabit, ubi agitur de Jacobo, nam per Jacobum utrumque illud verum repraesentatur.

3295. Et populus prae populo valebit, quod significet quod primo verum erit superius quam bonum veri, constat a significatione populi, quod sit verum, de qua nunc supra n:

3294; [19] et ex significatione valere prae, quod sit superius esse: Populus primo loco nominatus significat verum, at populus secundo loco bonum veri; bonum veri est bonum quod existit ex vero, estque in sua prima existentia verum, sed vocatur bonum, quia apparet ut bonum; inde est, quod per populum etiam significetur hoc bonum, quod dicitur bonum veri primo existens: ut aliqua idea hujus boni habeatur, sciendum, quod homo antequam regeneratus est, faciat bonum ex vero, at postquam regeneratus est, faciat bonum ex bono, vel clarius, homo antequam regeneratus est, ex intellectu faciat bonum, sed postquam regeneratus, ex voluntate; bonum itaque quod ex intellectu, non est in se bonum, sed verum, at quod ex voluntate, hoc est bonum: ut pro exemplo, qui parentes suos non honorat, at ex praecepto decalogi discit illos honorare, is primum dum honorat illos, est ex praecepto; sed is honor, quia est ex praecepto, non est bonum in se, quia non est ex amore, est vel ex obedientia legis, vel ex timore legis, at usque dicitur bonum veri, sed est in sua prima existentia verum, nam tunc non facit bonum, sed facit verum; at cum honorat illos ex amore, tunc est bonum: ita in reliquis.

3296. Et major serviet minori, quod significet quod bonum veri inferius erit ad tempus, constat ex significatione majoris, quod sit bonum; a significatione servire, quod sit inferius esse; et a significatione minoris, quod sit verum: hoc quomodo se habet, constare potest a sequentibus, nam ibi describitur per Esavum et Jacobum, nam, ut dictum, per Esavum repraesentatur bonum, per Jacobum verum; quod collisio seu pugna exstiterit de prioritate et dominatu, in sensu interno describitur per Jacobum quod primogenituram sustulerit Esavo, tum quod quoque benedictionem, sed usque quod hoc factum sit modo ad tempus, patet ex prophetico Jischaki de Esavo, « Et super gladio tuo vives, et fratri tuo servies, et erit cum dominaris, disrumpes jugum illius desuper collo tuo, » Gen: XXVII: 40. Quod haec internum sensum habeant, et quod absque sensu interno non sciri possit, quid significant, patet, nempe quid quod duae gentes in utero, et duo populi ex visceribus separabuntur, et quod populus prae populo valebit, et major serviet minori; quod tamen significent illa quae dicta

sunt, constat a sequentibus, in quibus de illa re multum agitur: et praeterea aegre potest credi, quod illa talia involvant, nisi sciatur quomodo se habet cum bono et vero, deque unius nascentia ex altero, et de status mutatione apud hominem cum regeneratur; in sensu interno agitur quidem de Domino, et hic quomodo Dominus Naturale suum Divinum fecit, sed usque in sensu repraesentativo etiam agitur de regeneratione hominis; est enim regeneratio hominis imago glorificationis Domini, n: 3043. 3138. 3212, hoc est, in regeneratione ut in quadam imagine apparet quomodo Dominus Humanum suum glorificavit, seu, quod idem, Divinum fecit; sicut enim Dominus statum suum humanum prorsus mutavit in Divinum, ita etiam Dominus apud hominem, cum regenerat illum, statum ejus prorsus mutat, nam veterem ejus hominem facit novum.

3297. Vers: 24. 25. 26 *Et impleti sunt dies ejus ad pariendum, et ecce gemini in utero ejus. Et exivit primus rufus totus is; sicut tunica pilosa, et vocabant nomen ejus Esau. Et post ita, exivit frater ejus, et manus ejus prehendens in calcaneum Esavi, et vocabat nomen ejus Jacob: et Jischak filius sexaginta annorum in pariendo illos.* Impleti sunt dies ejus ad pariendum, significat statum primum effectus: et ecce gemini in utero ejus, significat quod utrumque simul conceptum: et exivit primus rufus totus is sicut tunica pilosa, significat bonum vitae veri naturale: et vocabant nomen ejus Esau, significat quale ejus: Et post ita, exivit frater ejus, significat Verum: et manus ejus prehendens in calcaneum Esavi, significat infimum boni naturalis, cui adhaerebat aliqua potentia: et vocabat nomen ejus Jacob, significat doctrinam veri naturalis: et Jischak filius sexaginta annorum in pariendo illos, significat Divini Rationalis statum tunc.

3298. Impleti sunt dies ejus ad pariendum, quod significet statum primum effectus, constat a significatione dierum, quod sint status, de qua n: 23. 487. 488. 493. 893. 2788; quod illi impleti sint ad pariendum, significat statum primum effectus: parere enim in sensu spirituali spectat bonum et verum, et in illo sensu est existere, n: 2621. 2629: se habet cum bono et vero, sicut se habet cum prole, quod concipiantur, quod sint in utero, quod nascantur, dein quod adolescant;

post conceptionem inchoat efficiens seu conceptum semen producere effectum, hoc fit in utero; hi status cum impleti sunt, et prope est ad pariendum, tunc inchoat effectus, et vocatur primum effectus, nam tunc agere incipit proles sicut a se, et eniti ad ipsum statum, qui status effectus vocatur.

3299. Et ecce gemini in utero ejus, quod significet utrumque simul conceptum, constat a significatione geminorum, quod sint utrumque, nempe bonum quod repraesentatur per Esavum et verum quod repraesentatur per Jacobum; et a significatione in utero, quod sit conceptio, de qua supra n: 3293. Quod utrumque, nempe bonum et verum naturalis, simul conceptum sit, ita se habet; quicquid nascitur, trahit suum esse a patre, et suum existere a matre, utrumque erit ut fiat aliquid; naturale quoad bonum concipitur a Rationalis bono ut a patre, et quoad verum, concipitur a Rationalis vero ut a matre, n: 3286. 3288; bonum est quod dat vitam sed per verum, utrumque hoc vocatur anima, sed usque bonum principaliter est anima, verum autem induit illud sicut specie tenelli vasis seu corporis, sic ut bonum sit in vero: haec sunt quae significantur per quod gemini in utero ejus.

3300. Et exivit primus rufus totus is sicut tunica pilosa, quod significet bonum vitae veri naturale, constat ex significatione exire, quod sit nasci; ex significatione rufi, quod sit bonum vitae, de qua sequitur; et ex significatione tunicae pilosae, quod sit verum naturalis, de qua etiam sequitur; quod is primus fuerit, significat quod bonum quoad essentiam sit prius, ut supra n: 3299, dictum; dicitur etiam tunica pilosa, ut significetur quod bonum indutum sit vero, sicut tenello vase aut corpore, ut quoque supra n: 3299 dictum, tunica in Verbo nec aliud in sensu interno significat quam tale quod aliud investit, quare etiam vera comparantur vestibus n: 1073. 2576 Quod rufum seu rubrum significet bonum vitae, inde est, quia omne bonum est amoris, ac ipse amor est ignis coelestis et spiritualis, etiam comparatur igni, et quoque vocatur ignis, videatur n: 933. 934. 935. 936; tum quoque amor comparatur sanguini, et quoque vocatur sanguis, n: 1001; quia utrumque rubet, ideo bonum, quod est amoris, significatur per rufum seu rubrum; ut quoque constare potest ab his in Verbo locis;

in prophetia Jacobi, tunc Israëlis, „Lavabit in vino indumentum suum, et in sanguine uvarum velamen suum, *Ruber oculis prae vino* et albus dentes prae lacte," Gen: XLIX: 11. 12, ubi de Jehudah, per quem ibi intelligitur Dominus, ut cuivis constare potest; indumentum ibi et velamen est Divinum Naturale Domini; vinum et sanguis uvarum, est Divinum Bonum et Divinum Verum Naturalis, de illo dicitur quod sit ruber oculis prae vino, de hoc quod sit albus dentes prae lacte; est conjunctio boni et veri in Naturali, quae ita describitur. Apud Esaiam, „Quis hic qui venit ex Edom, *Ruber quoad vestem,* et vestes sicut *calcantis in torculari*," LXIII: 2, ubi Edom pro Divino Bono Divini Naturalis Domini, ut ex sequentibus patebit, ruber quoad vestem est bonum veri, vestes sicut calcantis in torculari est verum boni. Apud Jeremiam, „Albi erant Naziraei ejus prae nive, candidi erant prae lacte, *Rubri erant osse prae gemmis rubentibus,* sapphirus polities eorum," Thren: IV: 7, per Naziraeos repraesentabatur Dominus quoad Divinum Humanum, cumprimis quoad Divinum Naturale, ita bonum ibi per quod rubri essent osse prae gemmis rubentibus. Quia Rubrum significabat bonum, imprimis bonum naturalis, id est, Ecclesia Judaica, ubi omnia et singula repraesentativa erant Domini, ac inde Regni Ipsius, consequenter boni et veri, quia ex his Regnum Domini, mandatum est, quod tegumentum Tentorii esset *ex pellibus arietum rubrorum*, Exod: XXV: 5. Cap: XXVI: 14. Cap: XXXV: 5. 6. 7. 23. Cap: XXXVI: 19; Et quoque quod aqua expiationis fieret ex cinere combustae *Vaccae Rubrae*, Num: XIX: 2 seq: nisi color ruber significavisset aliquod coeleste in Regno Domini, nusquam mandatum fuisset, quod Arietes essent rubri, et vacca rubra; quod sancta per illa repraesentata sint, agnoscit quisque qui Verbum sanctum habet: quia ruber color illud significabat, ideo etiam tegumentis Tentorii intertexta fuerunt et alligata quae ex colore *Coccineo, purpureo, hyacinthino,* Exod: XXXV: 5. [seq:] Sicut paene omnia etiam sensum oppositum habent, ut saepius dictum, ita quoque rubrum, significat tunc malum quod est amoris sui, et hoc inde quoque, quia cupiditates amoris sui comparantur igni, et vocantur ignis, n: 934 f. 1297. 1527. 1528. 1861. 2446; similiter comparantur sanguini, et vocan-

tur sanguis, n: 374. 954. 1005, inde Rubrum in opposito sensu illa significat, ut apud Esaiam, « Dixit Jehovah, si fuerint peccata vestra sicut *coccinea*, sicut nix albescent; si *rubuerint sicut purpura*, sicut lana erunt, » I: 18. Apud Nahum, « Clypeus fortium Belialis, *Ruber factus*, viri roboris *Purpurati*, in *igne facularum* currus in die, » II: 4. Apud Johannem, « Visum est aliud signum in coelo, ecce *draco magnus Rufus*, habens capita septem, et super capitibus diademata septem, » [Apoc:] XII: 3: apud Eundem, « Vidi, ecce equus albus, et sedens super illo habens arcum, cui data est corona, hic exivit vincens, et ut vinceret; tunc *exivit alius equus rufus*, et sedenti super equo datum est ut auferret pacem de terra, et ut se invicem occiderent, unde data est illi machaera magna; post exivit equus niger, tandem equus pallens, cui nomen mors, » Apoc: VI: 2 ad 8.

3301. Quod tunica pilosa, significet verum naturalis, constat ex significatione tunicae, quod sit tale quod aliud investit, hic ideo verum quia hoc investit bonum, est enim verum sicut vestis, n: 1073. 2576, seu quod paene idem est, est verum vas recipiens boni, n: 1469. 1496. 1832. 1900. 2063. 2261. 2269; tum a significatione pilosae, quod sit naturale quoad verum: Pilus seu crinis aliquoties in Verbo memoratur, et ibi significat naturale; causa est, quia pili sunt excrescentiae in ultimis hominis, sicut quoque naturale est respective ad ejus rationale et ad hujus interiora; apparet homini cum vivit in corpore, quod naturale sit in illo omne, sed hoc tantum abest a vero, ut naturale potius sit excrescentia ab internis ejus, sicut sunt pili ab illis quae sunt corporis; etiam ab internis paene similiter procedunt; quare etiam homines, qui in vita corporis mere naturales fuerunt, in altera vita cum sistuntur videndi secundum statum illum, apparent quoad paene omnem faciem criniti; et praeterea naturale hominis repraesentatur per crines; cum ex bono est, per crines decoros et concinne positos; cum autem non ex bono, per crines indecoros et inordinatos; ex repraesentativo hoc est, quod pili seu crines in Verbo significent Naturale imprimis quoad verum; ut apud Sachariam, « Fiet [2°] in die illo, pudefient prophetae, vir propter visionem suam, cum prophetaverit, et non induent *tunicam pi-*

losam ut mentiantur," XIII: 4, prophetae pro illis qui docent vera, hic qui falsa, n: 2534; visio pro veris, hic pro falsis, tunica pilosa pro naturali quoad verum, et quia *non verum* erat sed falsum, dicitur ut mentiantur; induebantur talibus prophetae, ut illud verum, quia externum, repraesentarent: ideo quoque Elias Thesbita ex amictu tali dicitur "*vir pilosus*," 2 Reg: I: 8: et Johannes, qui Prophetarum ultimus, habebat vestimentum ex *Pilis camelinis*, Matth: III: 4, quod Cameli sint scientifica in naturali homine, videatur n: 3048. 3071. 3143. 3145, et quod scientifica sint naturalis hominis vera, n: 3293. Quod Crinis significaverit naturale quoad verum, constat manifeste a Naziraeis, quibus mandatum, quod omnibus diebus naziraeatus eorum, *novacula non transiret super caput eorum*, usque dum impleti fuissent dies, quibus se abstinerent Jehovae, et tunc demitterent comam capitis sui, et quod tunc ad ostium Tentorii conventus *caput Naziraeatus sui tonderent*, et *crinem* tunc darent super ignem qui sub sacrificio eucharistico, Num: VI: 5. 18. 19; repraesentabant illi Dominum quoad Divinum Humanum, ac inde Coelestis Ecclesiae hominem, qui similitudo Domini, n: 51, et naturale illius hominis per crinem; quare cum sanctificarentur, naturalem suum hominem veterem seu priorem, in quem nati erant, exuerent, ac novum induerent; quod significatum est per quod, cum impleti essent dies, quibus se abstinerent Jehovae, *demitterent comam capitis* sui, et darent super ignem sub sacrificio; status enim coelestis hominis est, quod in bono sit, et ex bono sciat omnia vera, et nusquam ex veris de bono, minus ex scientificis de bono, cogitet et loquatur, videatur n: 202. 337. [21] 2715. 2718. 3246; praeterea coelestes homines, *sunt* tales quod, antequam exuunt illum statum, in naturali tam forti quoad verum sint, ut pugnare possint cum infernis, nam verum est quod pugnat, nusquam bonum, ad bonum inferna ne quidem e longinquo accedere possunt; quod verum tale sit, et bonum tale, videatur n: 1950. 1951. Inde patet, unde robur Simsoni *ex crine*, de quo ita, "Apparuit Angelus Jehovae matri Simsonis, dicens, ecce concipies et paries filium, et *novacula non ascendet super caput ejus, erit Naziraeus Dei* puer ab utero," Jud: XIII: 3. 5; dein quod indicaverit Deli-

lae, quod *si raderetur, recederet ab illo robur ejus*, et redderetur infirmus; et tunc *cum rasus fuit*, quod recesserit robur, et comprehenderint illum Philistaei: et postea cum incepit *capillus capitis ejus crescere*, sicut abrasus fuit, quod redierit robur, ut columnas domus emoveret, Jud: XVI: 1 ad f: quis non videt, quod in his coeleste arcanum sit, et quod id nemo sciat, nisi qui instructus est de repraesentativis, quod nempe Naziraeus referret Coelestem hominem, et quamdiu crinis illi, referret naturale illius hominis, qui in tam potenti et forti vero est, ut dictum; et quia tunc temporis omnia repraesentativa, quae a Domino mandata fuerunt, talem vim et effectum haberent, inde Simsoni robur; sed is non Naziraeus sanctificatus fuit, quales illi de quibus supra, nempe quod induerit statum boni loco veri: effectus roboris ejus propter crines erat inde principaliter, quod repraesentaret Dominum, qui ex naturali homine quoad verum pugnaret cum infernis, et ea subjugaret, et hoc antequam indueret Divinum Bonum et Verum, etiam quoad naturalem hominem. Inde quoque patet, cur mandatum, quod „Sacerdos magnus, super cujus caput est effusum oleum unctionis, et impleta manus ad induendum vestes, *caput suum non raderet*, et vestes suas non dissueret,“ Levit: XXI: 10; et similiter Sacerdotes Levitae, ubi de novo Templo agitur, quod „*caput suum non raderent*, et *comam suam non demitterent*,“ Ezech: XLIV: 20, ut nempe repraesentarent Divinum Naturale Domini quoad verum quod ex bono, et vocatur boni verum. Quod pilus seu crinis significet Naturale quoad verum, etiam ex propheticis Verbi constat, ut apud Ezechielem, „Sicut germen agri dedi te, unde crevisti et adolevisti in decora decorum, ubera solidata sunt, et *Crinis tuus crevit*,“ XVI: 7, [22] ubi de Hierosolyma, quae ibi Antiqua Ecclesia, quae temporis tractu perversa facta, ubera solidata pro bono naturali, crinis qui crevit pro vero naturali. Apud Danielem, „Videns fui usque dum throni projecti sunt, et antiquus dierum sedit, vestis ejus sicut nix alba, et *Crinis Capitis ejus sicut lana munda;* thronus ejus sicut flamma ignis,“ VII: 9: et apud Johannem, „In medio septem candelabrorum, similis filio hominis, indutus talari, et circumcinctus ad ubera Zona aurea, caput autem, et *Capilli albi*,

sicut lana alba, sicut nix, sed oculi ejus sicut flamma ignis," Apoc: I: 13. 14, capilli albi sicut lana munda pro Divino Naturali quoad verum; ipsum verum in Verbo, ac in *ritualibus* Ecclesiae Judaicae, repraesentatum fuit per album, quod, quia a Bono, dicitur lana munda; quod veri repraesentatio sit per album, et boni per rubrum, erat quia verum est Lucis, et bonum est Ignis ex quo lux. Crinis, sicut reliqua in Verbo, etiam oppositum sensum habet, et significat Naturale quoad verum perversum; ut apud Esaiam, „In die illo *detondebit Dominus per novaculam mercenariam* in transitibus fluvii per regem Aschuris, *caput*, et pilos pedis, et etiam *barbam* consumet," VII: 20: apud Ezechielem, „Fili hominis, sume tibi gladium acutum, *novaculam tonsoriam* accipias tibi, quam *traduces super caput tuum, et super barbam tuam;* dein accipias tibi lances ponderis, et dividas illa; tertiam igne comburas in medio urbis; tertiam percutias gladio circum eam; et tertiam dispergas in ventum; accipies de illo parum numero, et liges eam in alis tuis; tandem de illis iterum accipias, et projicias ea in medium ignis, et comburas ea igne, ex quo exibit ignis ad totam domum Israëlis," V: 1. 2. 3. 4, ita repraesentative describitur, quod nullum amplius esset verum naturale interius et exterius, quod est crinis et barba; quod concupiscentiae illud destruxerint, significatur per quod combureretur igne; quod ratiocinia, per quod gladio percuteretur circumcirca; quod falsa principia, per quod dispergeretur in ventum; haec simile involvunt ac illa, quae Dominus docet apud Matthaeum, „quod semen, quod est verum, aliud ceciderit inter spinas, aliud in petram, et aliud super viam," XIII: 1 ad 9. Quod Crines significent vera immunda et falsa quae naturalis hominis, etiam repraesentatum est per quod, „Foemina quae maritanda ex captivis hostium, ducenda esset in domum, *abradendi capilli capitis ejus*, praecidendi ungues, removendae vestes captivitatis ejus," Deut: XXI: 12. 13: tum quod, cum consecrarentur Levitae, „spargeretur super eos aqua expiationis, *transire facerent novaculam super omnem carnem eorum*, et lavarentur vestes, et sic puri essent," Num: VIII: 7: et quoque, quod Nebuchadnezar „ab homine expulsus sit, ut herbam sicut boves comederet, et a rore coelorum corpus ejus tingeretur,

usque dum crinis ejus sicut aquilarum cresceret, et ungues ejus sicut avium," Dan: IV: 30: quod in lepra observarentur colores *pili et barbae*, ut albus, rubescens, flavus, niger; etiam in vestibus; et quod mundatus a lepra abraderet *omnem pilum capitis, barbae, palpebrarum*, Levit: XIII: 1 ad fin: Cap: XIV: 8. 9, significabat falsa immunda ex prophano, quod est lepra in sensu interno. Calvities autem significabat Naturale, in quo nihil veri, ut apud Esaiam, „Ascendit Bajith, et Dibon, excelsa ad fletum super Nebo, et super Medba Moabus ejulabit, *in omnibus capitibus ejus calvities, omnis barba rasa*," XV: 2: apud Eundem, „Erit loco operis implexi *calvities*, adustio loco pulchritudinis," III: 24. Quod pueri, qui dixerunt Elisaeo, *ascende Calve, ascende Calve*, discerpti sint ab ursis e sylva, 2 Reg: II: 23. 24, repraesentabat illos qui blasphemant Verbum, sicut quod inibi non verum; Elisaeus enim repraesentabat Dominum quoad Verbum, n: 2762: inde quoque patet, quantum tunc temporis valuerunt repraesentativa.

3302. Et vocabant nomen ejus Esau, quod significet quale ejus, nempe Naturalis quoad bonum, constat a significatione vocare nomen seu vocare nomine, quod sit scire qualis est, ita quale, de qua n: 144. 145. 440. 768. [23] 1754. 1896. 2009. 2724. 3237; [24] et quod nomina in Verbo, quotcunque ibi sunt, in sensu interno sint res, n: 1224. 1888, ita quoque Esau: quod Esau sit Divinum Naturale Domini quoad Divinum Bonum primo conceptum, constat ex illis quae dicta sunt, et ex illis quae de Esavo sequuntur; tum ex Verbo alibi; sed quia Esau et Edom paene simile significant, cum differentia, quod Edom sit Divinum Naturale quoad Bonum cui adjuncta doctrinalia veri, ideo ad Vers: seq: 30, ubi Esau vocatur Edom, ex Divina Domini Misericordia, ex locis e Verbo, confirmabitur.

3303. Et post ita, exivit frater ejus, quod significet verum, constat ex significatione fratris, quod sit bonum, tum quoque verum, haec fratres vocantur; quod charitas sit frater fidei, seu bonum frater veri, videatur n: 367, ita vicissim, est fides frater charitatis, seu verum frater boni; etiam in naturali, affectio boni vocatur frater, et affectio veri soror, n:

3160, etiam maritus et mulier, tum vir et mulier; sed haec semper in respectu ad status de quibus agitur.

3304. Et manus ejus prehendens in calcaneum Esavi, *quod significet infimum boni naturalis cui adhaerebat aliqua potentia*, constat ex significatione manus, quod sit potentia, de qua n: 878, et quod praedicetur de vero, n: 3091; ex significatione prehendere, quod sit adhaerere; ex significatione calcanei, quod sit infimum naturalis, de qua n: 259; et a repraesentatione Esavi, quod sit bonum naturalis, de qua n: 3302; *inde patet*, quod manus ejus prehendens in calcaneum Esavi *significet* infimum boni naturalis cui verum adhaerebat aliqua potentia. Cum hoc, quod Verum adhaeserit infimo bono naturalis aliqua potentia, ita se habet; naturale, seu naturalis homo, cum regeneratur, conceptionem suam quoad bonum et verum, habet a Rationali, seu per rationalem a Spirituali, per hunc a Coelesti, et per hunc a Divino, ita succedit [25] influxus, qui a Divino inchoans ac ita succedens terminatur in Naturalis infimo, hoc est, in mundano et corporeo; cum naturale infimum vitio affectum est per haereditarium a matre, tunc non potest bono uniri verum, sed modo ei adhaerere aliqua potentia, nec prius bono unitur verum, quam cum vitium illud abactum est; quae causa est, quod quidem bonum connascatur homini, non autem verum, ideo infantes absque omni cognitione veri sunt, et quod addiscendum verum sit, et dein conjungendum bono, videatur n: 1831. 1832; quapropter etiam dicitur, quod colliserint se in medio ejus, hoc est, pugnaverint, n: 3289; inde est, quod a prima conceptione verum supplantet bonum, sicut dicitur de Jacobo quod Esavum, „Num quod vocat nomen illius Jacob, et *supplantavit me his duabus vicibus*,“ Gen: XXVII: 36: et apud Hoscheam, „Ad visitandum super Jacobum vias ejus, secundum opera ejus retribuet ei, in *utero supplantavit fratrem suum*,“ XII: 3. 4. Qui in Historicis solum mentem tenent, nec eam amovere inde possunt, non aliud sciunt, quam quod haec, et quae praecedunt, praenuntient illa quae evenerunt inter Esavum et Jacobum, de quibus a sequentibus etiam confirmantur; sed tale est Verbum Domini, quod Historica in sua serie sint, et spiritualia, quae sunt sensus interni, in sua, ut illa spectentur ab Externo homine, haec

autem ab Interno, et sic sit inter utrumque, nempe Externum hominem et Internum correspondentia; et hoc per Verbum, Verbum enim est unio terrae et coeli, ut pluries ostensum; ita in unoquovis, qui in sancto est cum legit Verbum, est unio Externi ejus hominis qui est in terra, cum Interno ejus qui est in coelo.

3305. Et vocabat nomen ejus Jacob, quod significet doctrinam veri naturalis, constat a significatione vocare nomen seu vocare nomine, quod sit quale, de qua mox supra n: 3302; quale, quod repraesentatur per Jacobum, est doctrina veri naturalis, ut constare potest ex repraesentatione Esavi, quod sit bonum vitae veri naturalis, n: 3300, et ex plurimis locis in Verbo, ubi nominatur: sunt enim duo, quae naturale constituunt, sicut sunt duo quae Rationale, imo quae totum hominem, unum quod est vitae, alterum quod est doctrinae; quod vitae, est voluntatis, quod doctrinae, est intellectus; illud vocatur bonum, hoc autem verum; bonum illud est quod repraesentatur per Esavum, verum autem per Jacobum, seu quod idem, bonum vitae veri naturalis est quod repraesentatur per Esavum, et doctrina veri naturalis quae per Jacobum: sive dicas bonum vitae veri naturalis, et doctrinam veri naturalis, sive illos qui in iis sunt, idem est, bonum vitae enim, et doctrina veri, non dari potest absque suo subjecto, si absque illo, est abstractum quid, quod usque spectat hominem, in quo sit; quare per Jacobum hic significantur illi qui in doctrina veri naturalis sunt. Qui in sensu literae solo manent, per Jacobum in Verbo intelligi credunt omnem illum populum, qui ex Jacobo, et propterea illi populo tribuunt omnia illa, quae de Jacobo et historice et prophetice dicta sunt; sed Verbum est Divinum, in eo principaliter, quod omnia et singula, quae ibi, non spectent unam gentem seu unum populum, sed universum genus humanum, nempe quod est, quod fuit, et quod erit; et adhuc universalius, nempe Regnum Domini in coelis; et in supremo sensu Ipsum Dominum; quia ita est, est Verbum Divinum; si modo unam gentem, tunc foret humanum, et nihil plus Divini inibi, quam apud gentem illam esset sanctum cultus; quod tale non fuerit apud populum, qui Jacob vocatur, cuivis notum esse potest: inde etiam patet, quod per

Jacobum in Verbo non Jacob intelligatur, tum quod per Israëlem non Israël, quod in Propheticis paene ubivis, ubi Jacob, etiam Israël nominetur, et nemo scire potest, *quid in specie* per unum, et quid per alterum intelligitur, nisi ex sensu qui altius latet, et in se arcana coeli recondit. Quod itaque per Jacobum significetur in sensu interno Doctrina veri naturalis, seu quod idem, illi qui in eâ doctrina sunt, ex quacunque gente sint, et quod in sensu supremo intelligatur Dominus, constare potest ab his locis; apud Lucam, „Angelus dixit ad Mariam, concipies in utero, et paries filium, et vocabis nomen ejus Jesum; hic erit magnus, et Filius Altissimi vocabitur; et dabit illi Dominus Deus thronum Davidis patris sui, ita ut regnet super *domum Jacobi* in saecula, et Regni Ipsius non sit finis," I: 31. 32. 33; quod hic per domum Jacobi non gens seu populus Judaicus intellectus sit, quisque videt, Regnum enim Domini non fuit super illum populum, sed super omnes in universo, qui in fide in Ipsum sunt, et ex fide in charitate; inde constat, quod per Jacobum ab Angelo nominatum, non sit populus Jacobi intellectus, consequenter nec alibi, per semen Jacobi, per natos Jacobi, per terram Jacobi, per haereditatem Jacobi, per Regem Jacobi, per Deum Jacobi, quae toties in Verbo Veteris Testamenti leguntur; illa [26] sint: similiter se habet cum Israële, ut apud Matthaeum, „Angelus Domini apparuit in somnio Josepho, dicens, experrectus sume Puerum, et matrem Ipsius, et fuge in Aegyptum, ut impleretur quod dictum a Propheta, dicente, ex Aegypto vocavi filium meum," II: 13. 14. 15; apud Prophetam ita dicitur, „*Cum puer Israël*, tunc dilexi illum, et ex Aegypto vocavi filium meum," Hosch: XI: 1; quod hic Israël sit Dominus, manifeste patet; et tamen ex sensu literae non aliud sciri potest, quam quod puer Israël sint primi posteri Jacobi, qui in Aegyptum venerunt, et dein evocati sunt: similiter se habet alibi, ubi Jacob et Israël nominantur, tametsi hoc non apparet ex sensu literae; ut apud Esaiam, „Audi *Jacob serve mi*, et *Israël quem elegi*, sic dixit Jehovah factor tuus et formator tuus ab utero, juvat te, ne time *serve mi Jacob*, et *Jeschurun* quem elegi, quia effundam aquas super sitientem, et rivos super aridam; effundam spiritum meum super semen tuum, et

benedictionem meam super natos tuos; hic dicet Jehovae ego, et hic *vocabit se nomine Jacobi*, et ille scribet manu sua Jehovae, et *nomine Israëlis cognominabit se*," XLIV: 1. 2. 3. 5; ubi manifeste Jacob et Israël pro Domino, ac semen et nati Jacobi pro illis qui in fide in Ipsum sunt. In Prophetico de filiis Israëlis apud Mosen, „Josephus sedebit in firmo arcus sui, et corroborabuntur brachia manuum ejus a manibus *fortis Jacobi*, inde pastor *Lapis Israëlis*," Gen: XLIX: 24, ibi fortis Jacobus et lapis Israëlis etiam manifeste pro Domino. Apud Esaiam, „Gloriam meam alii non dabo, attende Mihi *Jacob*, et *Israël vocate a Me*, Ego idem, Ego primus, etiam Ego novissimus," XLVIII: 11. 12; etiam Jacob et Israël ibi est Dominus. Apud Ezechielem, „Accipiam lignum Josephi, quod in manu Ephraimi et tribuum Israëlis sociorum ejus, et addam eos super illo cum ligno Jehudae, et faciam eos in lignum unum, ut sint unum in manu mea: Ego accipiam *filios Israëlis* ab inter gentes, quo abiverunt, et congregabo eos e circuitu, et adducam eos super terram suam, et faciam eos in gentem unam in terra, in *montibus Israëlis*, et Rex unus erit omnibus illis in Regem, et non erunt amplius duae gentes, et non dividentur amplius in dua regna iterum: *servus meus David* Rex super eos, et pastor unus erit omnibus illis; tunc habitabunt super terra, quam dedi *servo meo Jacobo*, in qua habitarunt patres vestri; habitabunt super ea, illi et filii illorum, et filii filiorum illorum, usque in aeternitatem; *David servus meus* princeps illis in aeternum: pangam illis foedus pacis, foedus aeternitatis erit cum illis; dabo illos, et multiplicabo illos, et ponam sanctuarium meum in medio eorum in aeternum: sic erit habitaculum meum apud illos, et ero illis in Deum, et illi erunt Mihi in populum, ut cognoscant gentes, quod Ego Jehovah sanctificem *Israëlem*, in esse sanctuarium meum in medio eorum in aeternum," XXXVII: 19. 21. 22. 24. 25. 26. 27. 28; hic iterum manifeste patet, quod per Josephum, per Ephraimum, per Jehudam, per Israëlem, per Jacobum, perque Davidem, non intelligantur illi, sed quod in supremo sensu Divina Spiritualia, quae in Domino, et quae Domini in Regno et in Ecclesia Ipsius; quod David non erit Rex illis et princeps in aeternum, ut dicitur, quisque scire potest, sed quod

per Davidem intelligatur Dominus, n: 1888; etiam sciri potest, quod Israël non congregabitur quo dispersus est, et quod illi non sanctificabuntur, et sanctuarium in medio *eorum ponetur* in aeternum, ut dicitur, sed quod illi, qui per Israëlem in sensu repraesentativo significantur, qui quod sint omnes fideles, notum est. Apud Micham, „Colligendo colligam *Jacobum* omnem te, congregando congregabo *reliquias Israëlis*, una ponam eum sicut oves Bozrae," II: 12, similiter. Apud Esaiam, „Venturos radicabit *Jacob*, efflorescet et *florebit Israël*, et implebuntur facies orbis proventu," XXVII: 6, etiam similiter: apud Eundem, „Sic dixit Jehovah ad *domum Jacobi*, Qui redemit Abrahamum, non jam pudefiet *Jacobus*, et non jam facies ejus pallescent, quia in videndo illo natos suos, opus manuum mearum, in medio ejus sanctificabunt nomen meum, et sanctificabunt *Sanctum Jacobi*, et *Deum Israëlis* timebunt, et scient errantes spiritu intelligentiam," XXIX: 22. 23. 24: apud Eundem, „Dixit Jehovah Uncto suo Koreschо, cujus apprehendi dextram, ad subjiciendum coram ipso gentes, et lumbos regum solvam, ad aperiendum coram ipso januas, et portae non claudantur: Ego ante te ibo, et tortuosa rectificabo, januas aeris confringam, et vectes ferri concidam, dabo tibi thesauros latebrarum, et occultas opes absconditorum, ut cognoscas quod Ego Jehovah, *qui vocatus nomine tuo Deus Israëlis*, propter *servum meum Jacobum*, et *Israëlem* electum meum; vocavi te nomine tuo, cognominavi te cum non nosceres Me," XLV: 1. 2. 3. 4, [27] ubi etiam manifeste de Domino. Apud Micham, „In extremitate dierum, erit mons domus Jehovae constitutus in caput montium, ibunt gentes multae, et dicent, ite et ascendamus ad montem Jehovae, et ad *domum Dei Jacobi*, ut doceat nos de viis suis, et ibimus in semitis Ipsius, nam e Zione exibit doctrina, et verbum Jehovae e Hierosolyma," IV: 1. 2. Apud Davidem, „Amat Jehovah portas Zionis prae omnibus *habitaculis Jacobi*, gloriosa praedicanda in te Civitas Dei," Psalm: LXXXVII: 1. 2. 3. Apud Jeremiam, „Servient Jehovae Deo suo, et *Davidi Regi suo*, quem excitabo eis; et tu ne timeas *serve mi Jacob*, et ne terrearis *Israël*, quia ecce Ego servans te e longinquo," XXX: 9. 10 Apud Esaiam, „Attendite insulae ad me, et au-

scultate populi e longinquo, Jehovah ab utero vocavit me, e visceribus matris meae meminit nominis mei, et dixit mihi, *servus meus tu Israël*, in quo gloriosus reddar," XLIX: 1. 3. Apud Eundem, „Tunc deliciaberis super Jehovah, et eveham te in excelsa terrae, et cibabo te *haereditate Jacobi*," LVIII: 14. Apud Eundem, „Producam *ex Jacobo semen*, et ex Jehuda haeredem montium meorum, ut possideant eum electi mei, et servi mei habitent ibi," LXV: 9. In omnibus illis locis per Jacobum et Israëlem in sensu supremo intelligitur Dominus, et in sensu repraesentativo Regnum Domini spirituale, et Ecclesia, quae ex doctrina veri et vita boni Ecclesia est, per Jacobum illi qui in externis illius Ecclesiae sunt, et per Israëlem qui in internis. Ex his et perpluribus aliis locis constare potest, quod per Jacobum nullibi intellectus sit Jacob, nec per Israëlem Israël, sicut nec per Jischakum Jischak, et per Abrahamum Abraham, ubi nominantur, ut apud Matthaeum, „Multi ab oriente et occidente venient, et accumbent cum *Abrahamo*, et *Jischako*, et *Jacobo*, in [28] regno coelorum," VIII: 11: apud Lucam, „Videbitis *Abrahamum, Jischakum* et *Jacobum*, et omnes prophetas in Regno Dei," XIII: 28; et apud Eundem, „Lazarus sublatus ab Angelis in *sinum Abrahami*," XVI: 22; ignorant enim Abrahamum, Jischakum et Jacobum in coelo, et qui ibi non aliud per illa verba, cum ab homine leguntur, percipiunt, quam Dominum quoad Divinum et Divinum Humanum, et cum Abrahamo, Jischako et Jacobo accumbere, quam esse cum Domino, et in Abrahami sinu esse, quam esse in Domino; sed dictum est ita, quia homo tunc temporis tam remotus erat ab internis, ut non sciret aliud, nec scire vellet aliud, quam quod omnia in Verbo se haberent secundum literam, et cum secundum literam cum illis loquutus est Dominus, quod fidem reciperent, et quoque quod tunc internus sensus inesset, per quem conjunctio hominis cum Se. Quia ita est, constare potest, quid in Verbo Veteris Testamenti significatur per Deum Jacobi, et per Sanctum Israëlis, quod nempe Ipse Dominus; quod Deus Jacobi sit Dominus, videatur 2 Sam: XXIII: 1. Esai: II: 3. Cap: XLI: 21. Mich: IV: 2. Psalm: XX: 1. XLVI: 7. [8.] LXXV: 9. [10.] LXXVI: 6. [7.] LXXXI: 1. [2.] 4. [5.] LXXXIV: 8. [9.] XCIV: 7.

CXIV: 7. CXXXII: 2. CXLVI: 2. [5.] Quod Sanctus Israëlis sit Dominus, Esai: I: 4. Cap: V: 19. 24. Cap: X: 20. Cap: XII: 6. Cap: XVII: 7. Cap: XXIX: 19. Cap: XXX: 11. 12. 15. Cap: XXXI: 1. Cap: XXXVII: 23. Cap: XLI: 14. 16. 20. Cap: XLIII: 3. 14. Cap: XLV: 11. Cap: XLVII: 4. Cap: XLVIII: 17. Cap: XLIX: 7. Cap: LIV: 5. Cap: LV: 5. Cap: LX: 14. [29] Jer: L: 29. Ezech: XXXIX: 7. Psalm: LXXI: 22. LXXVIII: 41. [30] LXXXIX: 18. [19.]

3306. Et Jischak filius sexaginta annorum in pariendo illos, quod significet Divini Rationalis statum tunc, constare potest ex illis quae supra n: 3252. 3275, dicta sunt de numeris: quid autem numerus sexaginta involvit, constare potest ex numeris simplicibus, ex quibus conflatur, nempe ex quinque et duodecim, quinquies enim duodecim sunt sexaginta, quid quinque, videatur n: 649. 1686, quid duodecim, n: 3272: tum quoque ex sex et decem, nam sexies decem sunt sexaginta, quid sex, videatur n: 720. 737. 900, et quid decem, n: 576. 2284. 3107: etiam ex duobus et triginta, nam bis triginta sunt sexaginta, quid duo videatur n: 720. 900. 1335. 1686, et quid triginta, n: 2276; numerus sexaginta, quia ex illis compositus est, involvit illa in suo ordine, quae omnia sunt status, in quo tunc Divinum Rationale Domini; patent illa coram Angelis in clara luce a Domino, coram homine autem, cumprimis illo, qui in numeris in Verbo nihil arcani latere credit, exponi nequeunt, tam incredulitatis causa, quam quia tot contenta in seriem captui adaequatam redigi nequeunt.

* * * *

3307. Vers: 27. [28.] *Et adoleverunt pueri, et fuit Esau vir sciens venationis, vir agri; et Jacob vir integer, habitans tentoria. Et amabat Jischak Esavum, quia venatio in ore ejus; et Rebecca amans Jacobum.* Adoleverunt pueri, significat statum primum: et fuit Esau vir sciens venationis, significat bonum vitae ex veris sensualibus et scientificis: vir agri, significat bonum vitae ex doctrinalibus: et Jacob vir integer significat verum: habitans tentoria, significat cultum inde: Et amabat Jischak Esavum quia venatio in ore ejus, significat quod Divinum Bonum Divini Rationalis Domini amaret bonum

veri: et Rebecca amans Jacobum, significat quod Divinum Verum Divini Rationalis amaret doctrinam veri.

3308. Adoleverunt pueri, quod significet statum primum, nempe conjunctionis boni et veri, constat ex significatione adolescere, cum praedicatur de bono et vero, quoad ortum et progressum, quod sit hujus, nempe progressus, status primus, de quo sequitur; et a significatione puerorum, quod sit bonum et verum, bonum enim repraesentatur per puerum Esavum, et verum per puerum Jacobum, ut supra ostensum: cum bono et vero se habet, sicut cum prole, quod concipiantur, quod sint in utero, quod nascantur, quod adolescant, tum quod crescant aetate usque ad ultimam; quod concipiantur, sint in utero, et nascantur, pertinet ad statum ortus; quod autem adolescant, crescant aetate usque ad ultimam, pertinet ad statum progressus; status progressus succedit a nativitate, et est status conjunctionis boni et veri, primum hujus status est, quod significatur hic per adolescere, hic status incipit illico post nativitatem, et continuatur usque ad ultimum vitae, et apud illos, qui in bono sunt, post vitam corporis in aeternum; Angeli ita continue perficiuntur.

3309. Et fuit Esau vir sciens venationis, quod significet bonum vitae ex veris sensualibus et scientificis, constat ex repraesentatione Esavi, quod sit bonum vitae, de qua supra; et ex significatione viri scientis venationem, quod sint illi qui in affectione veri, de qua sequitur; vir enim sciens praedicatur de affectione veri, seu de illis qui in affectione veri sunt; venatio autem significat ipsa vera, sed vera quae sunt naturalis hominis ex quibus bona; et quia vera naturalis hominis sunt illa, quae vocantur scientifica, n: 3293, et scientifica sunt imprimis duplicis generis, seu duplicis gradus, nempe sensualia et scientifica, per venationem hic significantur utraque; sensualia sunt, in quibus pueri, scientifica in quibus iidem cum adolescunt; nullus enim potest esse in veris scientificis, nisi prius sit in veris sensualibus, nam ideae scientificorum ab his comparantur; ex his dein vera adhuc interiora possunt addisci et capi, quae vocantur doctrinalia, quae significantur per virum agri, de quibus mox sequitur. Quod per Venationem significentur vera sensualia et scientifica, in quibus docentur, et

quibus afficiuntur illi qui in bono vitae sunt, est, quia Venatio in lato sensu sunt illa quae per Venationem capiuntur, ut Arietes, haedi, caprae, et similia, quae quod sint bona spiritualia, videatur n: 2180. [31] 2830; et quia etiam venationis arma, quae fuerunt pharetra, arcus et jacula, sunt doctrinalia veri, n: 2685. [32] 2686. 2709; quod talia sint, quae per venationem significantur, constare potest ex illis quae ad Esavum a patre ejus Jischako Cap: seq: XXVII, dicuntur, „Tolle quaeso *arma tua, pharetram* tuam, et *arcum* tuum, et exi agrum, et *venare mihi venationem*, et fac mihi cupedias, quemadmodum amavi," Vers: 3. 4; et ad Jacobum, qui ibi pro Esavo, in eodem Capite, „Adfer mihi ut *edam e venatione filii mei*, ideo ut benedicat tibi Anima mea," Vers: 25; ex quibus patet, quid per venationem significatur: inde est, quod venari sit docere, ut et persuadere, et hoc in utroque sensu, nempe ex affectione veri, et ex affectione falsi; ex affectione veri apud Jeremiam, „Reducam eos super terram eorum, quam dedi patribus eorum; ecce Ego mittens ad piscatores multos, et piscabuntur eos; et post ita, mittam ad *multos Venatores*, et *venabuntur eos* desuper omni monte, et desuper omni colle, et e foraminibus petrarum," XVI: 15. 16; piscatores pro illis qui ex veris sensualibus docent, n: 40. 991, Venatores qui ex veris scientificis, et quoque ex doctrinalibus; super omni monte, et super omni colle, pro docere illos qui in affectione boni et in affectione veri sunt, quod mons et collis sint illa, videatur n: 795. 796. 1430; simile involvit venari in agro, ut Genes: XXVII: 3: persuadere ex affectione falsi, apud Ezechielem, „Ecce Ego quoad pulvillos vestros, quibus *vos venantes ibi animas* ad evolandum, et disrumpam velamina vestra, et eripiam populum meum e manu vestra, et non erunt amplius in manu vestra *in Venationem*," XIII: 18. 19. 20. 21; de significatione Venationis in hoc sensu videatur n: 1178; sed huic generis Venationi tribui solent retia.

3310. Vir agri quod significet bonum vitae ex doctrinalibus, constat ex significatione agri; in Verbo multis in locis nominatur Terra, et Humus, et Ager; et per Terram, cum in bono sensu, significatur Regnum Domini in coelis et in terris, ita Ecclesia, quae est Regnum Domini in terris, similiter per

Humum, sed in strictiori sensu, n: 566. 662. 1066. 1067. 1068. 1262. 1413. 1733. 1850. 2117. 2118 f. 2928; eadem quoque significantur per Agrum, sed in adhuc strictiori sensu, n: 368. 2971; et quia Ecclesia non est Ecclesia ex doctrinalibus, nisi quantum illa spectant bonum vitae ut finem, seu quod idem, nisi doctrinalia sint conjuncta bono vitae, ideo per agrum significatur principaliter bonum vitae; quod ut sit Ecclesiae, erunt doctrinalia ex Verbo, quae bono illi implantata sint; absque doctrinalibus est quidem bonum vitae, sed nondum bonum Ecclesiae, ita nondum vere spirituale, nisi modo potentia, ut possit fieri, sicut est bonum vitae apud gentes, quae non Verbum habent, et ideo ignorant Dominum. Quod ager sit bonum vitae, cui implantentur illa quae sunt fidei, hoc est, vera spiritualia quae sunt Ecclesiae, manifeste constare potest a parabola Domini apud Matthaeum, « Exivit seminans ad seminandum, et dum ille seminavit, alia ceciderunt super viam duram, et venerunt aves et comederunt ea; alia ceciderunt in petrosa, ubi non habuerunt humum multam, unde cito exorta sunt, propterea quod non habuerunt profunditatem terrae, cum vero sol exortus est, exusta sunt, et propterea quod non habuerunt radicem, exaruerunt: alia ceciderunt inter spinas, et ascenderunt spinae, et suffocarunt ea: alia vero ceciderunt in terram bonam, et dederunt fructum, aliud centuplum, aliud sexagecuplum, aliud trigecuplum: qui habet aurem ad audiendum, audiat, » XIII: 4 ad 9. Marc: IV: 3 ad 9. Luc: VIII: 5 ad 8; agitur ibi de quadruplici genere terrae seu humi in agro, hoc est, in Ecclesia: quod ibi semen sit Verbum Domini, ita verum, quod fidei dicitur, et quod bona terra sit bonum quod Charitatis, patet, nam bonum in homine est, quod recipit Verbum; via dura est falsum, petrosum est verum quod non radicem habet in bono, spinae sunt mala. Cum bono vitae ex doctrinalibus, quod significatur per virum agri, ita se habet; qui regenerantur, primum faciunt bonum ex doctrinalibus, nam ex se non sciunt bonum, doctrinalia amoris et charitatis sunt, ex quibus discunt, ex illis sciunt quis Dominus, quis proximus, quid amor, et quid charitas, ita quid bonum; cum in hoc statu sunt, in affectione veri sunt, et vocantur *Viri agri:* at dein, cum regenerati sunt, non faciunt bo-

num ex doctrinalibus, sed ex amore et charitate, nam tunc in ipso bono sunt, quod per doctrinalia didicerunt, et tunc vocantur *Homines agri:* se habet hoc, sicut qui ex *natura inclinat* ad adulteria, furta, caedes, sed ex praeceptis decalogi discit, quod talia inferni sint, et sic ab illis abstinet; in hoc statu afficitur is praeceptis, quia timet infernum, et discit ex illis, et similiter ex Verbo multa, quomodo instruere debeat vitam; tunc cum bonum agit, ex praeceptis bonum agit; at cum in bono est, incipit aversari adulteria, furta, caedes, *ad quae* prius inclinavit, tunc cum in illo statu est, non amplius ex praeceptis bonum agit, sed ex bono, quod tunc apud illum; is in priori statu, ex vero discit bonum, in posteriore ex bono docet verum: ita quoque se habet cum veris spiritualibus, quae vocantur doctrinalia, et adhuc interiora praecepta *sunt: doctrinalia* enim sunt interiora Vera, quae Naturali homini; *prima* sunt sensualia, altera sunt scientifica, interiora sunt doctrinalia; haec vera fundantur super veris scientificis, quatenus homo non nisi quam ex scientificis ideam, notionem, seu conceptum aliquem illorum habere et retinere possit; vera scientifica autem fundantur super veris sensualibus, nam absque sensualibus scientifica ab homine non capi possunt; haec vera, nempe scientifica et sensualia sunt, quae significantur per virum scientem venationis; doctrinalia autem sunt quae significantur per virum agri; succedunt ita apud hominem; quapropter antequam homo in adulta aetate est, et per vera sensualia et scientifica in doctrinalibus est, non regenerari potest, non enim confirmari potest in veris doctrinalium, nisi per ideas ex scientificis et sensualibus, nam nihil usquam datur *apud hominem* in ejus cogitatione, etiam quoad arcanissimum *fidei*, quod non secum ideam naturalem et sensualem habet, tametsi homo ut plurimum nescit qualem; sed in altera vita, si desiderat, sistitur illa ei coram intellectu, etiam, si cupit, coram visu; nam in altera vita possunt talia sisti coram visu, quod incredibile apparet, sed usque est ita.

3311. Et Jacob vir integer, quod significet verum, constat ex repraesentatione Jacobi, quod sit doctrina veri naturalis, n: 3305; et ex significatione integri, quod praedicetur de illis qui in vero sunt, ita de Vero, n: 612.

3312. Habitans tentoria, quod significet cultum inde, constat ex significatione Tentoriorum, quod sint sanctum amoris, et inde cultus, n: 414. 1102. 2145. 2152; quod Tentoria significent sanctum cultus, inde est, quia antiquissimo tempore, homo Ecclesiae, qui in amore in Dominum fuit, et inde in sancto cultu, in tentoriis habitavit, et ibi suum cultum sanctum habuit: et quia tunc repraesentari coeptum sanctum amoris et inde sanctum cultus per tentoria, mandatum fuit, ut Tentorium, secundum typum ostensum Mosi in monte Sinai, facerent, et ibi cultum suum Divinum instituerent; exinde etiam festum tabernaculorum, et quod tunc habitarent tentoria, erat ex causa repraesentationis sancti cultus, qui fuit Ecclesiae coelestis homini; exinde patet, quod per habitare tentoria significetur cultus.

3313. Et amabat Jischak Esavum quia venatio in ore ejus, quod significet quod Divinum Bonum Divini Rationalis amaret bonum veri, constat ex repraesentatione Jischaki, quod sit Divinum Rationale Domini quoad Divinum Bonum, de qua n: 3012. 3013. 3194. 3210; ex repraesentatione Esavi, quod sit Divinum Naturale Domini quoad bonum ibi, de qua n: 3302. 3300, et in sequentibus ubi de Edomo; et ex significatione venationis, quod sit bonum vitae ex veris naturalibus, de qua n: 3309; in ore ejus significat, quod in affectione naturali ejus esset; nam in Verbo dicitur id esse in Corde, quod interius est et procedit ex bono, et id esse in ore quod exterius est et procedit ex vero; et quia bonum veri, quod hic repraesentatur per Esavum, et significatur per venationem, est exterius, nempe in affectione naturali, procedens ex vero, dicitur in ore Jischaki fuisse.

3314. Et Rebecca amans Jacobum, quod significet quod Divinum Verum Divini Rationalis amaret doctrinam veri, constat a repraesentatione Rebeccae, quod sit Divinum Verum Divini Rationalis, de qua n: 3012. 3013. 3077, et in toto Capite praeced: ubi de Rebecca agitur; et ex repraesentatione Jacobi, quod sit doctrina veri naturalis, et in sensu supremo Domini Divinum Naturale quoad verum, de qua n: 3305. Quod Divinum Bonum Rationalis amaret Bonum quod Naturali, et Divinum Verum Divini Rationalis amaret Verum quod

Naturali, ita se habet; est Bonum et Verum, quod constituit Rationale, et est quoque Bonum et Verum quod constituit Naturale; Bonum Rationalis influit absque Vero, ita *immediate*, in Bonum Naturalis, et quoque per Verum, ita mediate; at Bonum Rationalis influit per Verum Rationalis in Verum naturalis, ita mediate, et quoque per Bonum Naturalis in Verum ibi, ita quoque mediate; inde est, quod arctior conjunctio sit Boni Rationalis cum Bono Naturalis, quam cum Vero hujus, quae conjunctio significatur per quod Jischak amaret Esavum; et quod arctior conjunctio sit Veri Rationalis cum Vero naturalis quam cum Bono hujus, quae conjunctio significatur per quod Rebecca amaret Jacobum. Haec quidem talia sunt, quae aegre cadere possunt in captum, cumprimis ex causa, quia omnium communissima hujus rei non sunt in Orbe, ne quidem in Erudito, nota, ut quod Rationale sit distinctum a Naturali, quodque Bonum et Verum sit quod constituit Rationale et quod Naturale, et minus quod Rationale influat in Naturale ut homo cogitare possit, et velle sicut cogitat; cum haec, quae communissima sunt, ignota sunt, aegre potest capi influxus, de quo supra; haec sunt tamen, in quibus Angeli lucem habent, et innumerabilia percipiunt, et hoc cum delectatione, in qua sunt, cum de Divino Domini quoad Humanum simul datur illis cogitare: homo, qui est in bono, et in quo Angelicum dum est in corpore, etiam aliqua luce a Domino in his et similibus donatur; at qui non in bono est, taedium sentit, cum de talibus cogitat, et taedium eo majus, quo plus de illis cogitat applicate ad Divinum quod Humano Domini; qui itaque tales sunt, praestat, ut animum removeant inde, nam nihil usque capiunt, imo rejiciunt, dicendo corde, quid mihi hoc, non inde mihi honor, nec inde mihi lucrum.

3315. Vers: 29. 30. *Et coxit Jacob pultem, et venit Esau de agro, et is lassus. Et dixit Esau ad Jacobum, fac mihi sorbere quaeso e rubro, rubrum hoc, quia lassus ego; propterea vocavit nomen ejus Edom.* Coxit Jacob pultem, significat doctrinalium congeriem: et venit Esau de agro, significat studium boni vitae: et is lassus, significat statum pugnae: Et dixit Esau ad Jacobum, significat perceptionem Domini ex bono naturalis: fac mihi sorbere quaeso e rubro, significat de-

siderium doctrinalium: rubrum hoc, significat apparenter bonum: quia lassus ego, significat, hic ut prius, statum pugnae: propterea vocavit nomen ejus Edom, significat inde quale ejus quoad bonum, cui adjuncta doctrinalia veri.

3316. Coxit Jacob pultem, quod significet doctrinalium congeriem, constat ex repraesentatione Jacobi, quod sit doctrina veri naturalis, de qua n: 3305, ita doctrinalia quae in naturali homine; et ex significatione pultis, quod sit congeries talium; et coquere illam, est congerere, in lingua enim originali est vox propria pultis, quasi diceres, pultavit pultem, hoc est, congessit. Est primus status conjunctionis boni et veri, qui in hoc Versu, et in sequentibus, hujus Capitis ad finem, describitur. Primus status hominis qui regeneratur, seu apud quem bono conjungitur verum, est, quod omnium primo in ejus Naturali homine, seu in hujus reconditorio, quod Memoria vocatur, congerantur doctrinalia veri, absque certo ordine; doctrinalia, quae ibi tunc sunt, comparari possunt alicui congeriei indigestae et incompositae, et quasi cuidam chao; at hoc ob finem, ut in ordinem redigantur, nam quicquid redigetur in ordinem, principio tale est, hoc est quod significatur per pultem, quam Jacobus coxit, hoc est, congessit: illa in ordinem a se non rediguntur, sed a bono quod in illa influet, et quantum et qualiter bonum agit in illa, tantum et taliter in ordinem illa redigit; bonum cum primum appetit illa et desiderat, ob finem conjungendi sibi illa, apparet sub specie affectionis veri; haec sunt, quae significantur per quod Esau dixit ad Jacobum, fac mihi sorbere quaeso e rubro, rubrum hoc. Remotiora quidem haec apparent a sensu literae, sed usque cum haec leguntur ab homine, et secundum sensum literae ab illo capiuntur, Angeli, qui tunc apud eum, prorsus nullam ideam pultis, nec Jacobi, nec Esavi, nec rubri, nec sorbere e rubro, habent, sed loco illorum habent ideam spiritualem, quae prorsus alia est, et remota a naturali illa, in eam ideam, nempe in spiritualem, momento vertuntur illa; ita quoque se habet cum reliquis in Verbo; ut pro exemplo, cum ibi legitur Panis, Angeli non percipiunt panem, sed momento pro pane percipiunt amorem coelestem, et quae amoris coelestis sunt, hoc est, amoris in Dominum; cumque in Verbo legitur Vinum,

non percipiunt vinum, sed pro vino amorem spiritualem, et quae amoris illius sunt, hoc est, amoris erga proximum; ita cum legitur puls seu pulmentum, non percipiunt pultem seu pulmentum, sed doctrinalia nondum conjuncta bono, ita inordinatam eorum congeriem: inde constare potest, quae et qualis cogitatio et perceptio Angelorum est, et quam remota illa est a cogitatione et perceptione hominis; si homo similiter cogitaret, dum in sancto est, ut dum in Sancta Coena, et pro Pane perciperet amorem in Dominum, et pro Vino amorem erga proximum, tunc in simili cogitatione et perceptione foret cum Angelis, qui tum propius ad illum accederent, usque tandem ut consociare possent cogitationes, sed quantum homo simul in bono foret. Quod puls seu pulmentum significet congeriem, etiam constare potest ex illis quae de filiis prophetarum et Elisaeo dicuntur, in Libro Regum, „Elisaeus rediit Gilgalem, et fames in terra, et filii prophetarum sedentes coram illo; et dixit puero suo, appone ollam magnam, et *coque pultem* filiis prophetarum: et exivit unus in agrum ad colligendum olera, et invenit vitem agri, et collegit ex illa colocynthidas agri plenitudinem vestis suae, et venit et concidit in *ollam pultis*, quia non noverunt, et effuderunt viris ad comedendum, et factum, in comedendo eos *de pulte*, et illi clamabant, et dicebant, mors in olla, Vir Dei, et non potuerunt edere; et dixit, et accipite farinam, et misit in ollam, et dixit, effunde populo, et comederunt, et non fuit verbum malum in olla," 2 Reg: IV: 38. 39. 40. 41; haec in sensu interno prorsus alia significant, quam in sensu literae, nempe fames in terra penuriam cognitionum boni et veri, n: 1460, filii prophetarum docentes, n: 2534, puls congeriem ex scientificis male confarctam, farina verum quod ex bono, seu spirituale quod ex coelesti, n: 2177, ita quod Elisaeus miserit farinam in ollam, et tunc non fuerit malum in illa, significat quod congeries illa emendata sit per verum spirituale ex Verbo Domini, Elisaeus enim repraesentabat Dominum quoad Verbum, n: 2762, absque spirituali hoc sensu narratio de pulte, et mutatio per farinam, non fuisset digna memoratu in Verbo sanctissimo; repraesentationis illorum causa factum est hoc miraculum, sicut etiam reliqua miracula in Verbo, quae omnia in se recondunt Divina.

3317. Et venit Esau de agro, quod significet studium boni vitae, constat ex repraesentatione Esavi, quod sit bonum vitae veri naturalis, de qua n: 3300; et ex significatione venire de agro, quod sit studium boni; meditari enim in agro, est cogitare in bono, n: 2971, [3196,] nam ager est bonum quod Ecclesiae [, n: 2971].

3318. Et is lassus, quod significet statum pugnae, constare potest a significatione lassi seu lassitudinis, quod sit status post pugnam, hic status pugnae, quia agitur de statu conjunctionis boni cum vero in naturali homine; quod lassus hic significet statum pugnae, non constare potest nisi ex serie rerum in sensu interno, et inde praecipue, quod bonum cum vero in Naturali homine non conjungi possit absque pugnis, seu quod idem, absque tentationibus: ut sciatur quomodo hoc se habet, sed apud hominem, paucis dicendum; homo non est aliud quam organum seu vas quod recipit vitam a Domino, ex se enim homo non vivit, n: 290. 2021. 2536. 2706. 1954. 2886 ad 2889. 3001; vita, quae influit apud hominem a Domino, est ex Divino Ipsius amore, hic seu vita inde, influit et se applicat vasis, quae in rationali, et quae in naturali hominis; haec vasa apud hominem in contrario situ sunt respective ad vitam ex malo haereditario in quod nascitur homo, et ex malo actuali quod ipse sibi comparat; quantum vero vita, quae influit, disponere potest vasa ad se recipiendum, tantum disponit: vasa haec in rationali homine, et in naturali ejus, sunt illa quae vocantur vera, et in se non sunt nisi perceptiones variationum formae illorum vasorum, ac mutationum status secundum quas diversimode variationes existunt, quae fiunt in subtilissimis substantiis, modis inexpressibilibus, n: 2487; ipsum bonum, cui est vita a Domino, seu quod est vita, est quod influit et disponit: cum itaque vasa illa, quae varianda quoad formas, in contrario situ et versu sunt, respective ad vitam, ut dictum, constare potest quod illa redigenda sint in situm secundum vitam, seu in obsequium vitae; hoc fieri nequaquam potest, quamdiu homo in illo statu est, in quem natus, et in quem semet redegit, non enim obediunt, quia sunt obnixe resistentia, et contra coelestem ordinem, secundum quem agit vita, se obfirmantia, bonum enim, quod movet illa,

et cui obsequuntur, est amoris sui et mundi, hoc ex crasso calore, qui inest, facit ut illa sint talia; quare, antequam obsequiosa fieri, et aliquid vitae amoris Domini recipiendi *idonea* esse possunt, emollienda sunt; emollitio illa non per alia media fit, quam per tentationes; tentationes enim auferunt illa quae sunt amoris sui, et quae sunt contemtus aliorum prae se, consequenter quae sunt sui gloriae, tum quae sunt odii et vindictae eapropter; cum itaque illa sunt aliquantum temperata et domita per tentationes, tunc incipiunt vasa illa *fieri cedentia*, et obsecundantia vitae amoris Domini, quae continue apud hominem influit; inde nunc est, quod bonum, primo in rationali homine, deinde in naturali, incipiat conjungi veris ibi, nam vera, ut dictum est, non sunt aliud quam perceptiones variationum formae secundum status qui continue mutantur, et perceptiones sunt a vita quae influit; inde causa, quod homo per tentationes, seu quod idem, per pugnas spirituales regeneretur, hoc est, fiat novus, et quod donetur alia indole postea, nempe quod fiat mansuetus, humilis, simplex et contritus corde: ex his nunc constare potest, quem usum praestant tentationes, nempe illum, quod bonum a Domino non modo influere possit, sed etiam disponere vasa ad obedientiam, et sic se cum illis conjungere: quod vera sint vasa recipientia boni, videatur n: 1496. 1832. 1900. 2063. 2261. 2269. Hic itaque, quia agitur de conjunctione boni et veri in Naturali homine, et primum conjunctionis existit per pugnas, quae sunt tentationum, constare potest, quod per, *is lassus*, significetur status pugnae. Quod autem Dominum attinet, de quo in supremo sensu hic agitur; Ipse per pugnas tentationum gravissimas, redegit omnia in Se in ordinem Divinum, usque adeo, ut nihil usquam remanserit ex humano quod traxerat a matre, n: 1444. 1573. 2159. 2574. 2649. 3036, sic ut non novus factus sicut alius homo, sed prorsus Divinus, homo enim, qui per regenerationem novus fit, usque in se retinet inclinationem ad malum, imo ipsum malum, sed detinetur a malo per influxum vitae amoris Domini, et hoc vi admodum forti; at Dominus omne malum, quod Ipsi haereditarium fuit a matre, prorsus ejecit, et Se Divinum fecit, etiam quoad vasa, hoc est, quoad vera; hoc est, quod in Verbo vocatur Glorificatio.

3319. Et dixit Esau ad Jacobum, quod significet perceptionem Domini ex bono Naturalis, constat ex significatione dicere, quod sit percipere, de qua n: 1791. 1815. 1819. 1822. 1898. 1919. 2080. 2862, ex repraesentatione Esavi, quod sit Dominus quoad bonum Naturalis, de qua n: 3300. 3302, et in mox sequentibus, ubi de Edomo; et ex repraesentatione Jacobi, quod sit verum Naturalis, de qua n: 3305, de quo perceptio.

3320. Fac mihi sorbere quaeso e rubro, quod significet desiderium doctrinalium; et quod rubrum hoc, significet apparenter bonum, constat a significatione sorbere, quod sit communicari et conjungi, de qua n: 3089; inde, fac mihi sorbere quaeso, est desiderare conjunctionem veri seu doctrinalium secum; et ex significatione rubri, quod sit bonum, de qua n: 3300, hic apparenter bonum, quia doctrinalia utcunque disposita apparent externa forma ut bonum, tametsi interius sint congeries, n: 3316. [33] Quod haec memorentur, est quoque quia inde Esavo nomen Edom; rubrum enim in lingua originali dicitur Edom, et hoc inde, ut per Edom significetur bonum, cui adjuncta doctrinalia veri.

3321. Quia lassus ego, quod significet statum pugnae, constat ex significatione lassi seu lassitudinis, quod sit status pugnae, de qua supra n: 3318; [34] quod hic iterum dicatur lassus, est confirmationis causa. quod conjunctio boni cum vero in Naturali fiat per pugnas spirituales, hoc est, per tentationes: cum conjunctione boni cum vero in Naturali, ita in genere se habet, quod Rationale hominis prius recipiat vera, quam Naturale ejus, et hoc ob causam, ut vita Domini, quae, ut dictum, est amoris, influere possit per Rationale in Naturale, et hoc disponere, et redigere ad obedientiam, Rationale enim est purius, et Naturale crassius, seu quod idem, illud est interius hoc exterius; secundum ordinem est, qui notus esse potest, quod illud influere possit in hoc, non autem vicissim; inde est quod Rationale hominis prius possit accommodari veris, et illa recipere, quam Naturale, hoc manifeste constare potest ex eo, quod Rationalis homo, apud regenerandum, multum pugnet cum Naturali, seu quod idem, Internus cum Externo; Internus enim homo, ut quoque notum est, videre pot-

est vera, et quoque velle illa, sed Externus renuit et resistit; sunt enim in Naturali homine Scientifica, quae multam sui partem trahunt ex fallaciis sensuum, quae tametsi falsa *sunt*, usque credit esse vera; sunt quoque innumerabilia, quae Naturalis homo non capit, est enim in umbra et caligine respective, et quae non capit, credit vel non existere, vel non ita esse: sunt cupiditates, quae sunt amoris sui et mundi, et illa quae iis favent, vocat vera; et cum homo iis dominium cedit, sunt omnia, quae inde, contraria veris spiritualibus: *sunt quoque* ratiocinia ex falsis ab infantia impressis: *et praeterea homo illa* quae in naturali suo homine sunt, sensu manifesto capit, non autem ita illa, quae in ejus Rationali, priusquam exutus est corpore; hoc quoque facit, quod credat id esse omne, et quod non in sensum naturalem cadit, vix credat esse aliquid: *talia* et plura faciunt, quod Naturalis homo multo serius *et difficilius* recipiat vera, quam Rationalis ejus; inde pugna, quae satis diu perstat, nec cessat priusquam vasa recipientia boni in Naturali homine per tentationes emollita sint, ut supra n: 3318, [34] ostensum; nam vera non sunt nisi quam vasa recipientia boni, n: 1496. 1832. 1900. 2063. 2261. 2269, quae vasa eo duriora sunt, quo homo obfirmatior est in illis, de quibus dictum; et quo obfirmatior, eo gravior pugna, si regenerandus. Ideo, quia ita se habet cum Naturali homine, ut in illo vera conjungantur bono, hoc fiat per pugnas tentationum, hic iterum dicitur, quod lassus ego.

3322. Propterea vocavit nomen ejus Edom, quod significet inde quale ejus quoad bonum cui adjuncta doctrinalia veri, constat ex significatione vocare nomen, seu vocare *nomine*, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 2724. 3006; et ex repraesentatione Edomi; in Verbo passim memoratur Esau, tum quoque Edom, et per Esau ibi significatur bonum Naturalis, antequam illi nempe bono ita conjuncta sunt doctrinalia veri, tum quoque bonum vitae ex influxu e Rationali; et per Edomum significatur bonum Naturalis cui adjuncta sunt doctrinalia veri; at in opposito sensu significat Esau malum amoris sui, antequam ei nempe amori sui ita adjuncta sunt falsa, et Edom malum illius amoris, cum ei illa adjuncta sunt; pleraque nomina in Verbo etiam oppositum sensum ha-

bent, ut saepius ostensum, ex causa, quia eadem quae fuerunt bona et vera in Ecclesiis successu temporis in mala et falsa per adulterationes varias degenerantur: quod per Esavum et Edomum illa significentur, constare potest ex his locis; apud Esaiam, „Quis hic qui *venit ex Edom*, conspersus vestes e *Bozra*, honorabilis in vestitu suo, incedens in multitudine roboris sui; quare *rubicundus* quoad vestem tuam, et vestes tuae [35] sicut calcantis in torculari, torcular calcavi solus, et de populis nullus vir mecum, circumspexi sed nullus auxilians, et obstupui et nemo fulciens, et salvavit me brachium meum," LXIII: 1. 2. 3. 5, ibi quod Edom sit Dominus, manifeste constat; et quod sit Dominus quoad Divinum Bonum Divini Naturalis, patet, nam agitur de conjunctione boni et veri in Humano Domini, et de pugnis tentationum per quas illa conjunxit; vestes ibi quod sint vera naturalis hominis, seu vera inferiora respective, videatur n: 2576, et rubicundus quod sit bonum naturalis, n: 3300; quod Dominus propriâ potentia per pugnas tentationum vera ibi conjunxerit bono, describitur per quod torcular calcavit solus, et de populis nullus vir mecum, circumspexi sed nullus auxilians, obstupui et nemo fulciens, et salvavit Me brachium meum, brachium quod sit potentia, n: 878. In Libro Judicum, „Jehovah, cum *exivisti e Seir*, cum *egressus es ex agro Edomi*, terra contremuit, etiam coeli stillarunt, etiam nubes stillarunt, montes defluxerunt," V: 4. 5; egredi ex agro Edomi paene simile significat ac apud Esaiam, venire ex Edom: pariter apud Mosen, „Jehovah de Sinai venit, et *exortus est de Seir illis*," Deut: XXXIII: 2. Apud Eundem, „Video Ipsum, et non jam, conspicio Ipsum et non propinquus; orietur stella e Jacobo, et surget sceptrum ex Israële et *erit Edomus haereditas*, et erit *haereditas Seir*, hostium illius, et Israël faciens robur, et dominabitur de Jacobo, et perdet reliquum ex urbe," Num: XXIV: 17. 18. 19, ubi de adventu Domini in mundum, cujus Humana Essentia dicitur stella e Jacobo, et sceptrum ex Israële; Edomus et Seir, quae haereditas, pro Divino Bono Divini Naturalis Domini, quod fiet haereditas hostium illius pro quod successurum loco illorum quae prius in Naturali fuerunt; dominium tunc super vera ibi intelligitur per quod dominabitur

super Jacobo, et perdet reliquum ex urbe, quod Jacobus sit Verum Naturalis, n: 3305, et quod urbs sit doctrinale, n: 402. 2268. 2449. [16] 2712. 2943. 3216, super *haec dicitur* dominari, cum subordinata et subjecta sunt bono, et prius quam ita, vocantur hostes, quia continue repugnant, ut supra n: 3321, [36] ostensum. Apud Amos, „In die illo erigam tentorium Davidis collapsum, et obsepiam rupturas eorum, et destructa ejus restituam, et aedificabo eam juxta dies aeternitatis, ut possideant *reliquias Edomi*, et omnes gentes, super quas vocatum est nomen meum," IX: 11. 12; tentorium Davidis pro Ecclesia et cultu Domini, reliquiae Edomi pro illis qui in bono sunt intra Ecclesiam, gentes super quas vocatum est Nomen Ipsius pro illis qui in bono extra Ecclesiam, quod gentes sint qui in bono, n: 1259. 1260. 1416. 1849. Apud Davidem, „*Super Edomum* mittam calceum meum: quis deducet me ad urbem munitionis, quis ducet me *usque ad Edomum*, nonne Tu Deus," Psalm: LX: 10. 11. 12; Edomus pro bono Naturalis, quod sit bonum Naturalis patet ex significatione calcei, quod sit infimum naturale, n: 1748. Apud Danielem, „In tempore finis collidetur cum eo rex meridiei, ideo quasi procella irruet in eum rex septentrionis cum curru, et inundabit, et penetrabit; et cum venerit in terram decoris, multi corruent; hi tamen eripientur e manu ejus, *Edom* et Moab, et primitiae filiorum Ammonis," XI: 40. 41, agitur ibi de statu ultimo Ecclesiae; rex septentrionis pro falsis, seu quod idem, pro illis qui in falsis; Edom pro illis qui in simplici bono, quod est bonum quale apud eos, qui Externam Ecclesiam Domini constituunt; pariter Moabus et filii Ammonis, n: 2468, et quia uterque, nempe Edomus et Moabus, significant illos qui in bono, ideo multis in locis uterque simul nominatur, sed differentia est, quod Edomus sit bonum Naturalis cui adjuncta doctrinalia veri, Moabus autem bonum naturale, quale etiam apud illos, apud quos non conjuncta sunt, illi et hi externa forma apparent similes, sed non interna. Inde nunc patet, cur dictum, quod „*non abominarentur Edomitam*, quia frater, nec Aegyptium quia peregrini in terra ejus fuerunt," Deut: XXIII: 8, quia per Edomitam significatur bonum naturalis, et per Aegyptium vera ejus, quae sunt scientifica, n: 1164. 1165. 1186. 1462,

ideo in bono sensu uterque nominatur. Inde etiam patet, cur Jehovah ad Mosen dixerit, quod „ *non miscerent manus cum filiis Esavi*, et non daretur filiis [37] Jacobi e terra eorum usque ad vestigium volae pedis," Deut: II: 4. 5. 6. In opposito autem sensu per Esavum et Edomum repraesentantur illi, qui deflectunt e bono, per id quod prorsus contemnant verum, nec volunt ut aliquid veri fidei adjungatur, quod principaliter fit ex causa amoris sui; quare in opposito sensu per Esavum et Edomum significantur illi; quod etiam repraesentatum est, per quod „ Rex Edomi cum populo numeroso ac manu forti exiret, et renueret permittere Israëli transire per terminum suum," Num: XX: 14 ad 22; hoc malum, nempe amoris sui, quod tale sit, ut non admittat vera fidei, ita nec doctrinalia veri, variis in locis in Verbo per Esavum et Edomum, describitur, et simul status Ecclesiae cum talis fit; ut apud Jeremiam, „ Contra *Edomum*, num nulla amplius sapientia in Themane, num periit consilium ab intelligentibus, num putida facta est sapientia eorum; fugite, averterunt se, profundarunt se ad habitandum, habitatores Dedanis, *quia calamitatem Esavi* adducam super eum; Ego *denudabo Esavum*, revelabo occulta ejus, et abscondi non possit, devastatum est semen ejus, et fratres ejus, et vicini ejus; relinque orphanos tuos, Ego vivificabo, et viduas tuas, super Me confidant; erit *Edomus* in vastitatem, omnis qui transit praeter eam, obstupescet et sibilabit super omnibus plagis ejus," XLIX: 7. 8. 10. 11. 17 seq: Apud Davidem, „ Dicunt non memoretur nomen Israëlis amplius, quia consultant corde una, super te foedus pangunt *Tentoria Edomi*, et Jischmaëlitae, et Moabus, et Hagraei," Psalm: LXXXIII: 5. 6. 7. Apud Obadiam, „ Sic dixit Dominus Jehovih *Edomo*, ecce parvum dedi te in gentibus, contemtus tu valde, *superbia cordis tui* decepit te, habitans in fissuris petrae, altitudine sedis tuae, qui dicis in corde tuo, quis detrahet me in terram; *si exaltaveris te* sicut aquila, et si inter stellas posueris nidum, inde detraham te: quomodo *perquisiti Esau*, investigata abdita eorum, nonne in die illo perdam *sapientes ex Edomo*, et intelligentes *e monte Esavi*, a caede propter violentiam fratris tui Jacobi operiet te pudor, et exscinderis in aeternum, erit domus Jacobi ignis, et domus Josephi flamma, et *domus Esa-*

vi in stipulam, et accendent eos, et consument eos, et non erit residuum *domui Esavi*, et haereditabunt meridionales *montem Esavi*," I: 2. [3. 4.] 6. 8. 9. 10. 18. 19. 21; Edom et *Esau* ibi pro malo naturalis hominis ex amore sui oriundo, quod contemnit et rejicit omne verum, unde ejus devastatio. Apud Ezechielem, „Fili hominis, pone facies tuas contra *montem Seir*, et propheta contra illum, et dic illi, sic dixit Dominus Jehovih, Ego contra te *Mons Seir*, et extendam manum meam contra te, et dabo te vastitatem et devastationem, *quia est* tibi inimicitia aeternitatis, et fluere facis filios Israëlis super manus gladii, in tempore interitus eorum, in tempore iniquitatis finis, quia dixisti de duabus gentibus, et de duabus terris, mihi sunt, et haereditabimus eam, et Jehovah ibi est: et cognosces quod Ego Jehovah audiverim omnes contumelias tuas, quas dixisti contra montes Israëlis, vastitas erit *Mons Seir*, et omnis *Edom tota*," XXXV: 2. 3. 4. [5.] 8. 9. 10. 12. 15, ibi manifeste patet, quod Edom in opposito sensu sint illi, qui contemnunt, rejiciunt, et contumeliis afficiunt bona et vera spiritualia, quae sunt montes Israëlis. Apud Eundem, „Sic dixit Dominus Jehovih, si non in igne zeli mei loquutus sim super reliquias gentium, et *super Edomum totam*, qui dederunt terram meam sibi in haereditatem cum gaudio omnis cordis, cum contemtu animae," XXXVI: 5, similiter, dare terram sibi in haereditatem pro vastare Ecclesiam, hoc est, bonum et verum quae sunt Ecclesiae. Apud Malachiam, „Verbum Jehovae contra Israëlem, amavi vos, dixit Jehovah, et dicitis, in quo amasti nos, nonne *frater Esau Jacobo*, et amo Jacobum, et *Esavum* odio habeo, et pono montem ejus vastitatem," I: 1. 2. 3; ibi Esau pro malo naturalis, quod non admittit verum spirituale, quod est Israël, n: 3305, et doctrinale veri, quod est Jacob, n: 3305, et propterea vastatur, quod est odio habere; quod non aliud sit odio habere, patet ab illis quae supra de Esavo et Edomo in bono sensu e Verbo allata sunt: cum autem Verum non se adjungi patitur bono, tunc de Jacobo vicissim dicitur, ut apud Hoscheam, „Ad visitandum super Jacobum vias ejus, secundum opera ejus retribuet ei, *in utero supplantavit fratrem suum*," XII: 3. 4.

3323. Vers: 31. 32. 33. *Et dixit Jacob, vende sicut*

hodie primogenituram tuam mihi. Et dixit Esau, ecce ego vadens ad moriendum, et ad quid hoc mihi, primogenitura. Et dixit Jacob, jura mihi sicut hodie, et juravit illi, et vendidit primogenituram suam Jacobo. Dixit Jacob, significat doctrinam veri: vende sicut hodie primogenituram mihi, significat quod quoad tempus prior esset doctrina veri apparenter: Et dixit Esau, ecce ego vadens ad moriendum, significat quod resurgeret dein: et ad quid hoc mihi, primogenitura, significat quod tunc non opus sit prioritate: Et dixit Jacob, significat doctrinam veri: jura mihi sicut hodie, et juravit illi, significat confirmationem: et vendidit primogenituram suam Jacobo, significat quod prioritas interea concessa.

3324. Dixit Jacob, quod significet doctrinam veri, constat ex repraesentatione Jacobi, quod sit doctrina veri naturalis, de qua n: 3305, seu quod idem, illi qui in doctrina veri sunt. Agitur in his Versibus usque ad finem hujus Capitis, de jure prioritatis, num sit veri, aut num boni, seu quod idem, num doctrinae veri aut num vitae boni, seu quoque quod idem, num fidei quatenus haec est verum doctrinae, aut num charitatis quatenus haec est bonum vitae; homo cum ex perceptione naturali concludit, credit quod fides quatenus est verum doctrinae, prior sit quam charitas quatenus est bonum vitae, quia quomodo intrat verum, quod est doctrinae, percipit, non autem quomodo bonum quod est vitae, illud enim intrat per viam externam nempe sensualem, hoc autem per viam internam; tum quod non aliter scire possit, quam quod verum, quia docet quid bonum, sit prius bono; etiam quia reformatio hominis fit per verum et quoque secundum verum, usque adeo ut perficiatur homo quoad bonum quantum veri ei conjungi queat, consequenter quod perficiatur bonum per verum; et magis, quia in vero potest esse homo, et ex illo cogitare et loqui, et hoc cum apparente zelo, tametsi non simul est in bono; etiam ex vero esse in fiducia salvationis: haec et plura alia faciunt, quod homo, cum ex sensuali et naturali homine judicat, autumet quod verum quod est fidei sit prius quam bonum quod est charitatis; sed illa omnia sunt ratiocinia ex fallaciis, quia ita coram sensuali et naturali homine apparet: ipsum Bonum quod vitae est prius, bonum quod vitae est ipsa humus cui insemi-

manda vera, et qualis humus, talis receptio seminum, hoc est, verorum fidei; recondi quidem prius possunt vera in memoria, sicut semina in theca, aut sicut apud aviculas in *gutturali* earum loculo, sed non fiunt hominis, nisi humus sit praeparata, et qualis humus, hoc est, quale bonum, talis germinatio et fructificatio illorum: sed videantur quae de his multoties prius ostensa sunt, quae adducuntur ut sciatur inde quid bonum et quid verum, et quod prioritas sit bono et non vero, nempe, Cur non distincta idea inter bonum et verum habeatur, n: 2507. Quod bonum influat per viam internam homini ignotam, verum autem comparetur per viam externam homini notam, n: 3030. 3098. Quod vera sint vasa recipientia boni, n: 1496. 1832. 1900. 2063. 2261. 2269. 3068. 3318. Quod Bonum agnoscat suum verum, cui conjungatur, n: 3101. 3102. 3179: et quod exquisitissime exploretur et praecaveatur, ne falsum conjungatur bono, et ne verum malo, n: 3033. 3101. 3102. Quod bonum faciat sibi verum, cui conjungatur, quia non aliud pro vero agnoscit, quam quod concordat, n: 3161. Quod verum non aliud sit quam quod ex bono, n: 2434. Quod verum sit forma boni, n: 3049. Quod verum habeat in se imaginem boni, et in bono ipsam effigiem sui, ex qua, n: 3180. Quod semen quod est verum, radicetur in bono quod est charitatis, n: 880. Quod fides nusquam dabilis sit quam in vita sua, hoc est, in amore et charitate, n: 379. 389. 654. 724. 1608. 2343. [38] 2349. Quod ab amore et charitate spectare queant vera quae sunt doctrinalium fidei, non vicissim n: 2454: spectare a fide, et non ab amore et charitate, quod sit spectare post se, et reverti retro, n: 2454. Quod verum *vivificetur* secundum cujusvis bonum, ita secundum statum innocentiae et charitatis apud hominem, [n:] 1776. 3111. Quod vera fidei ab aliis recipi nequeant quam qui in bono sunt, n: 2343. [38] 2349. Qui in nulla charitate sunt, quod non agnoscere possint Dominum, ita nihil veri fidei; si profitentur, quod sit externum quid absque interno, aut ex hypocrisi, n: 2354. Quod nulla prorsus fides, ubi non charitas, n: 654. 1162 1176. 2429. [39] Quod sapientia, intelligentia et scientia, sint filii charitatis, n: 1226. Quod Angeli, quia in amore, sint in intelligentia et sapientia, n: 2500. 2572. Quod vita Angelica consistat in bo-

nis charitatis, et quod Angeli sint formae charitatis, n: 454. 553. Quod amor in Dominum sit similitudo Ipsius, et charitas erga proximum imago Ipsius, n: 1013. Quod Angeli percipiant quicquid est fidei per amorem in Dominum, n: 202. Quod nihil vivat, quam amor et affectio, n: 1589. Qui amorem mutuum seu charitatem habent, quod Domini vitam habeant, n: 1799. 1803. Quod amor in Dominum et erga proximum sit ipsum coelum, n: 1802. 1824. 2057. 2130 2131, quod praesentia Domini sit secundum statum amoris et charitatis, n: 904. Quod omnia praecepta decalogi, et omnia fidei sint in charitate, n: 1121. 1798. Quod cognitio doctrinalium fidei nihil faciat, si homo non habeat charitatem, nam doctrinalia charitatem spectant ut finem, n: 2049. 2116. Quod non agnitio veri, ita nec fides dari queat, nisi homo sit in bono, n: 2261. Quod sanctum cultus se habeat secundum qualitatem et quantitatem veri fidei implantati in charitate, n: 2190. Quod nulla salvatio per fidem, sed per vitam fidei, quae charitas, n: 2228. 2261. Quod Regnum coeleste illis qui fidem charitatis habent, n: 1608. Quod in coelo spectentur omnes a charitate et fide inde, n: 1258. Quod in coelum non admittantur, nisi per velle bonum ex corde, n: 2401. Quod salventur qui in fide, modo in fide sit bonum, 2261. 2442. Quod fides, quae non implantata est bono vitae, in altera vita prorsus pereat, n: 2228. Si fides cogitativa salvaret, quod omnes introducerentur in coelum, sed quia vita obstat, non possunt, n: 2363. [40] Qui pro principio habent solam fidem salvare, quod illi vera contaminent falso principii, n: 2383. 2385. Quod fructus fidei sit bonum opus, hoc charitas, haec amor in Dominum, hic Dominus, n: 1873. Quod fructus fidei sint fructus boni, quod est amoris et charitatis, n: 3146. Quod fiducia seu confidentia, quae dicitur fides quae salvat, non dari queat nisi apud illos qui in bono vitae sunt, n: 2982. Quod bonum sit vita veri, n: 1589. Quando vera dicuntur vitam adepta, n: 1928. Quod Bonum a Domino influat in vera cujuscunque generis, sed maxime interest, ut sint vera genuina, n: 2531. Quod tantum influat bonum et verum a Domino, quantum removetur malum et falsum, n: 2411. 3142. 3147. Quod bonum influere in verum nequeat, quamdiu homo est in malo,

n: 2388. Quod verum non prius sit verum, quam cum sit acceptum a bono, n: 2429. Quod sit conjugium boni et veri in omnibus et singulis, n: 2173. 2503. 2507. Quod *affectio boni* sit vitae, et affectio veri propter vitam, n: 2455 f. Verum quod tendat ad bonum, et procedat a bono, n: 2063. Quod per influxum vera e naturali homine evocentur, eleventur, et implantentur bono in rationali, n: 3085. 3086. Verum cum conjungitur homini quod adproprietur homini, n: 3108. Ut verum conjungatur bono, erit consensus ab *intellectu et voluntate*, cum a voluntate, tunc conjunctio, n: 3157. 3158. *Quod* Rationale quoad verum comparetur per cognitiones, et quod vera adproprientur, cum conjunguntur bono, et quod tunc sint voluntatis, et propter vitam, n: 3161. Quod Verum initietur et conjungatur bono, non semel sed per totam vitam, et porro, n: 3200. Quod sicut lux absque calore *nihil* producit, ita verum fidei nihil absque bono amoris, n: 3146. Qualis idea veri absque bono, et qualis ejus lux in altera vita, n: 2228. [41] Quod fides separata sit sicut lux hyemis, et fides ex charitate sicut lux veris, n: 2231. [42] Qui verum quod fides [43] actu separant a charitate, quod conscientiam habere nequeant, n: 1076. 1077. Causa cur fidem separarunt a charitate, et dixerunt fidem salvare, n: 2231. Cum regeneratur homo quod Dominus insinuet bonum veris quae apud illum, n: 2183. [44] 2189. Quod homo non regeneretur per verum, sed per bonum, n: 989. 2146. 2183. [45] 2189. 2697. Cum regeneratur homo, quod Dominus obviam eat, et impleat vera, quae apud eum, bono charitatis, n: 2063. Qui in bono vitae sunt, et non in vero fidei, ut gentes et infantes, quod recipiant vera fidei in altera vita et regenerentur, n: 989; de gentibus n: 932. 1032. 2049. 2284. 2589 ad 2604; de infantibus, n: 2290. 2291. 2292. 2293. 2302. 2303. 2304. Quod regeneretur homo per affectionem veri, et quod regeneratus agat ex affectione boni, n: 1904. Quod apud regenerandum semen non radicari queat quam in bono, n: 880. 989. Quod lumen regenerati sit ex charitate, n: 854. Quod eadem vera apud unum sint vera, apud alium minus vera, et apud alios quoque falsa, et quod hoc se habeat secundum bonum quod vitae, n: 2439. Quae differentia inter bonum infantiae, bonum ignorantiae, et bo-

num intelligentiae, n: 2280. Quinam in cognitiones veri et fidem venire possunt, et quinam non possunt, n: 2689. Quod Ecclesia non sit, nisi bono vitae implantata sint doctrinalium vera, n: 3310. Quod doctrinale non faciat Ecclesiam, sed charitas, n: 809. 916. 1798. 1799. 1834. 1844. Quod doctrinalia Ecclesiae nihil sint, nisi vivant secundum illa, n: 1515. Quod doctrina fidei sit doctrina charitatis, n: 2571. Quod Ecclesia sit ex charitate, non ex fide separata, n: 916. Quod quisque ex charitate nosse possit, num internum cultus habeat, n: 1102. 1151. 1153. Quod Ecclesia Domini in terrarum orbe ubivis varia sit quoad vera, sed quod una sit per charitatem, n: 3267. Quod Ecclesia foret una, si charitas omnibus, tametsi quoad ritualia et doctrinalia differrent, n: 809. 1285. 1316. 1798. 1799. 1834. 1844. Quod ex pluribus una Ecclesia fieret, si omnibus charitas essentiale Ecclesiae foret, non fides, n: 2982. Quod bina doctrinalia sint, doctrinale charitatis, et doctrinale fidei, et quod in Antiqua Ecclesia fuerint doctrinalia charitatis, quae hodie inter res perditas sunt, n: 2417. In qua ignorantia veri sunt, qui non in doctrinalibus charitatis sunt, n: 2435. Et quia hodie essentiale Ecclesiae ponunt in fide, quod ne quidem videant, nec attendant ad illa, quae Dominus toties loquutus est de amore et charitate, n: 1017. 2373. Quod bonum quod amoris in Dominum et charitatis erga proximum, sit superius et prius vero quod fidei, non vicissim, n: 363. 364.

3325. Quod vende sicut hodie primogenituram tuam mihi, significet quod quoad tempus prior esset doctrina veri apparenter, constat ex significatione vendere, quod sit sibi vindicare; ex significatione sicut hodie, quod sit quoad tempus, hodie in Verbi sensu interno significat perpetuum et aeternum, n: 2838, ne itaque id sit, dicitur sicut hodie, et ita quoque per *sicut* fit quod sit apparenter; et ex significatione primogeniturae, quod sit prior esse, nempe doctrina veri, quae per Jacobum repraesentatur, n: 3305. Per prius seu prioritatem, quae est primogenitura, intelligitur non modo prioritas temporis, sed etiam prioritas gradus, quid nempe dominaturum sit, bonum seu verum; verum enim antequam conjunctum est bono, semper tale est, seu quod idem, illi qui in vero sunt, quod antequam re-

generati sunt, credant verum et prius et superius bono esse, ita quoque tunc apparet, sed cum verum conjunctum est bono apud illos, hoc est, cum regenerati sunt, tunc *vident et percipiunt*, quod verum sit posterius et inferius, et tunc apud eos dominium est boni super verum, quod significatur per illa quae Jischakus pater dixit ad Esavum, „Ecce de pinguedinibus terrae erit habitatio tua, et de rore coeli desuper; et super gladio tuo vives, et fratri tuo servies; et erit, *cum dominaris, disrumpes jugum illius desuper collo tuo*," Gen: XXVII: 39. 40. Sed quia plures sunt intra Ecclesiam, qui non regenerantur, quam qui regenerantur; et qui non regenerantur, ex apparentia concludunt; ideo lis fuerat, et hoc ab antiquis temporibus, de prioritate num sit veri vel num boni; apud illos qui non regenerati sunt, et quoque apud illos qui non plene regenerati sunt, praevaluit opinio, quod verum prius sit, nondum enim perceptionem boni habuerunt, et quamdiu non alicui perceptio boni est, est in umbra seu in ignorantia de his: at qui regenerati sunt, quia in ipso bono sunt, ex intelligentia et sapientia quae inde, appercipere possunt, quid bonum, et quod bonum sit a Domino, quodque influat per Internum hominem in Externum, et hoc continue, homine prorsus nesciente, et quod se adjungat veris doctrinalium quae in memoria, consequenter quod bonum in se prius sit, tametsi non ita antea apparuerit: inde nunc lis de prioritate et superioritate unius prae altero, quae repraesentata est per Esavum et Jacobum, tum quoque per Perez et Serach filios Judae ex Thamare, Gen: XXXVIII: 28. 29. 30; postea etiam per Ephraim et Menasse filios Josephi, Gen: XLVIII: 13. 14. 17. 18. 19. 20, *et hoc* quia Ecclesia spiritualis talis est, ut per verum introducenda sit in bonum, et tunc absque perceptione boni, *nisi* quantum et quale in affectione veri latet, quo tempore nec discerni potest a jucundo amoris sui et mundi, quod simul in affectione illa est, et creditur esse bonum. Quod autem bonum sit primogenitum, hoc est, bonum amoris in Dominum, et amoris erga proximum, non enim aliud bonum quam quod inde est bonum, constare potest ex eo, quod in bono sit vita, non autem in vero nisi quae a bono, et quod bonum influat in vera et faciat ut illa vivant, ut satis videri potest ab illis quae prius de bono et

vero dicta et ostensa sunt, de quibus n: 3324; [46] quapropter omnes vocantur Primogeniti qui in amore in Dominum et in charitate erga proximum sunt, qui quoque repraesentati sunt per Primogenita in Ecclesia Judaica, hoc est, in sensu respectivo intellecti, quia Dominus est Primogenitus, et illi similitudines et imagines Ipsius: quod Dominus quoad Divinum Humanum sit Primogenitus, constat apud Davidem, „Ille vocabit Me, Pater meus Tu, Deus meus, et petra salutis meae, etiam Ego *Primogenitum dabo illum*, altum Regibus terrae; in aeternum servabo Illi misericordiam meam, et foedus meum stabile Illi, [47] et ponam in aeternum semen Ipsius, et thronum Illius sicut dies saeculorum," Psalm: LXXXIX: 27. 28. 29, [30,] ubi de Domino: et apud Johannem, „A Jesu Christo, Qui est testis fidelis, *Primogenitus ex Mortalibus*, et princeps Regum terrae," Apoc: I: 5; ut quoque implerentur illa, quae de Ipso scripta et repraesentata fuerunt, etiam *Primogenitus* natus est, Luc: II: 7. 22. 23. Quod a Domino etiam illi dicantur Primogeniti, qui in amore in Ipsum et in charitate erga proximum sunt, quia similitudines et imagines Ipsius, constat apud Johannem, „Centum quadraginta quatuor millia, emti de terra; hi sunt qui cum mulieribus non polluti sunt, virgines enim sunt; hi sunt qui sequuntur Agnum quo vadit; hi emti sunt de hominibus, *Primitiae* (*Primogeniti*,) Deo et Agno; et in ore eorum non inventus est dolus, immaculati enim sunt coram throno Dei," Apoc: XIV: 4. 5; centum quadraginta quatuor, seu duodecies duodecim, pro illis qui in fide charitatis sunt, n: 3272, millia pro innumerabilibus seu pro omnibus illis, n: 2575; Virgines pro bono amoris in Dominum et charitatis erga proximum, n: 2362. 3081, ita qui in innocentia, quae etiam significatur per sequi agnum, nam Dominus ex innocentia vocatur Agnus; inde dicuntur Primitiae aut Primogeniti: ex illis patet, quod Dominus quoad Divinum Humanum repraesentatus sit in Ecclesia Judaica per Primogenita, et quoque illi qui in amore in Ipsum, nam illi sunt in Domino; sed Primogenita in Verbo duplicem repraesentationem habent, repraesentant Dominum quoad Divinum coelestem amorem, et quoad Divinum Spiritualem amorem; Divinus coelestis amor Domini est respectivus ad Ecclesiam coelestem, seu illos qui ab

Ecclesia illa sunt, qui coelestes vocantur ex amore in Dominum; Divinus Spiritualis amor Domini est respectivus ad amorem spiritualem, seu illos qui ab Ecclesia illa sunt, qui *Spirituales* dicuntur ex amore in proximum; Divinus Domini amor est erga omnes, sed quia varie ab hominibus recipitur, aliter ab homine coelesti, et aliter ab homine spirituali, respectivus dicitur: de Primogenitis, quae Dominum quoad Divinum coelestem amorem repraesentarunt, et quoque illos respective, qui ab Ecclesia coelesti fuerunt, ita apud Mosen, „*Primogenitum filiorum tuorum dabis Mihi*, ita facies bovi tuo, et gregi tuo; septem diebus erit cum matre sua, octavo dabis illud Mihi; et viri sanctitatis eritis Mihi," Exod: XXII: 28. 29. 30; quod septem diebus esset cum matre, erat quia septimus dies significabat hominem coelestem, n: 84. 85. 86. 87, et quod Septem inde significent sanctum, n: 395. 433. 716 881; quod octavo die darentur Jehovae, erat quia octavus dies significabat continuum a principio novo, nempe continuum amoris, n: 2044. Apud Eundem, „*Primogenitum*, quod *in Primogenitum datur Jehovae* in bestia, non sanctificabit vir illud, sive bos, sive pecus, Jehovae est," Levit: XXVII: 26. 27. Apud Eundem; „*Primitiae* omnium quae in terra, quas adducent Jehovae, tibi (Aharoni) erit: *omnis apertura uteri* quoad omnem carnem, quam offerent Jehovae, in homine et in bestia, erit tibi; verumtamen *redimes Primogenitum hominis;* et *Primogenitum* bestiae immundae redimes: *Primogenitum bovis*, vel *Primogenitum ovis*, aut *Primogenitum caprae*, non redimes, sanctum illa, sanguinem eorum sparges super altare, et adipem eorum adolebis, ignitum in odorem quietis Jehovae," Num: XVIII: 13. 15. 16. 17. 18. Apud Eundem, „*Omne Primogenitum*, quod nascetur in armento tuo, et in grege tuo, masculum, *sanctificabis Jehovae Deo tuo*, non facies opus per *Primogenitum bovis tui;* et non tondebis *Primogenitum gregis tui;* si fuerit in eo macula, claudum vel coecum, quaecunque macula mala, non sacrificabis illud Jehovae Deo tuo," Deut: XV: 19. 20. 21. 22. Quia Primogenitum repraesentabat Dominum, ac illos qui Domini sunt ex amore in Ipsum, idcirca Tribus Levi accepta est loco omnis Primogeniti, et hoc ex causa, quia Levi repraesentabat Dominum quoad amorem, etiam

Levi significat amorem, Levi enim est adhaesio et conjunctio, et adhaesio ac conjunctio in sensu interno est amor, de qua re, ex Divina Domini Misericordia, ad Cap: seq: XXIX: 34: de Levitis ita apud Mosen, „Loquutus Jehovah ad Mosen, dicendo, Ego ecce *accipiam Levitas* e medio filiorum Israëlis *loco omnis Primogeniti, aperturae uteri*, de filiis Israëlis, et *erunt Mihi Levitae;* quia *Mihi omne Primogenitum*, in die percussi omne *Primogenitum* in terra Aegypti, *sanctificavi Mihi omne Primogenitum in Israële*, ab homine usque ad bestiam, Mihi erunt," Num: III: 11. 12. 13: apud Eundem, „Dixit Jehovah ad Mosen, numera *omnem Primogenitum masculum* filiis Israëlis, a filio mensis et supra, et tolle numerum nominum eorum, et *accipias Levitas Mihi*, Ego Jehovah, *loco omnis Primogeniti in filiis Israëlis*, et bestiam Levitarum *loco omnis Primogeniti* in bestia filiorum Israëlis," Num: III: 40. 41. seq: tum Cap: VIII: 14. 16. 17. 18; et quod Levitae dati Aharoni, ib: Vers: 19, quia Aharon repraesentabat Dominum quoad sacerdotium, hoc est, quoad Divinum Amorem; quod Sacerdotium repraesentaverit Domini Divinum Amorem, videatur n: 1728. 2015 f. De Primogenitis autem, quae Dominum quoad Divinum Spiritualem Amorem repraesentabant, et quoque illos respective qui ab Ecclesia Spirituali, ita apud Jeremiam, „In fletu venient, et in precibus adducam eos, ducam eos ad fontes aquarum, in via recti, non impingent in illa, et ero Israëli in Patrem, *et Ephraim Primogenitus meus ille*," XXXI: 9; ibi de Nova Ecclesia spirituali, Israël pro bono spirituali, Ephraim pro vero spirituali, qui Primogenitus dicitur, quia agitur de Ecclesia plantanda, in qua intellectuale quod est veri, primogenitum est apparenter; successit enim Ephraim loco Rubenis, et Primogenitus factus, Genes: XLVIII: 5. 20. 1 Chron: V: 1, et hoc, quia per Josephum, cujus filii erant Ephraim et Menasse, repraesentabatur Dominus quoad Divinum Spiritualem Amorem: at quod Israël essentialiter sit Primogenitus, hoc est, bonum spirituale, constat apud Mosen, „Jehovah dixit ad Mosen, dices ad Pharaonem, sic dixit Jehovah, *filius Primogenitus meus Israël*, et dico ad te, mitte filium meum, ut serviat Mihi, et renuisti mittere illum, ecce Ego occido filium tuum *primogenitum*," Exod: IV: 22. 23; ubi Israël in su-

premo sensu est Dominus quoad Divinum Spiritualem amorem, in sensu autem respectivo illi qui in spirituali amore sunt, hoc est, qui in charitate erga proximum. In Ecclesia *Spirituali*, in initio, seu cum plantanda, est doctrina veri apud Externam Ecclesiam Primogenitum, et doctrinae verum apud Internam, seu quod idem, doctrina fidei apud Externam, et ipsa fides apud Internam; at cum Ecclesia plantata est, seu apud quos actualiter est, est bonum charitatis apud Externam Primogenitum, et ipsa charitas apud Internam; cum autem Ecclesia se non plantari patitur, quod fit cum homo Ecclesiae non amplius regenerari potest, recedit illa successive a charitate et deflectit ad fidem, ac non amplius studet vitae, sed doctrinae, et cum hoc fit, in umbras se conjicit, et labitur in falsa et mala, et sic nulla fit, et a se exstinguitur; hoc repraesentatum est per Cainum quod occiderit fratrem suum Habelem, quod Cainus sit fides separata a charitate, et Habel charitas quam ille exstinxit, videatur n: 340. 342. 357. 362 seq: dein per Chamum et filium ejus Canaan, quod illuserit patri suo Noacho, n: 1062. 1063. 1076. 1140. 1141. 1162. 1179; postea per Rubenem primogenitum Jacobi, quod polluerit cubile patris sui, Gen: XXXV: 22; et tandem per Pharaonem et Aegyptios, quod male tractaverint filios Israëlis; quod omnes illi maledicti sint, e Verbo constat; quod Cainus, „Jehovah dixit, quid fecisti, vox sanguinum fratris tui clamantium ad Me ex humo; et nunc maledictus tu de humo, quae aperuit os suum, accipiens sanguines fratris tui e manu tua," Gen: IV: 10. 11: quod Chamus et Canaan, „Vidit Cham pater Canaanis nuditatem patris sui, et indicavit duobus fratribus suis, et expergefactus Noachus e vino suo, dixit, maledictus Canaan, servus servorum erit fratribus suis," Gen: IX: 22. 24: et quod Ruben, „Ruben primogenitus meus, tu robur meum, et principium potentiae meae, excellens honore, et excellens virtute; levis sicut aqua, ne excellens sis, quia ascendisti cubilia patris tui, tunc polluisti stratum meum, ascendit," Gen: XLIX: 3. 4; ideo primogenitura privatus est, 1 Chron: V: 1: quod simile repraesentatum sit per Pharaonem et Aegyptios, et quod ideo primogeniti et primogenita illorum occisa sint, constat ex repraesentatione illorum, quod sint scientifica, n: 1164. 1165.

1186, per quae cum homo intrat in arcana fidei, nec amplius quicquam credit, quam quod sensualiter et scientifice capere potest, tunc illa quae sunt doctrinae fidei, et maxime quae sunt charitatis, pervertit et exstinguit; haec sunt quae in sensu interno repraesentantur per quod primogeniti et primogenita Aegypti occisa sint, de quibus ita apud Mosen, „Transibo per terram Aegypti nocte hac, et percutiam *omne Primogenitum in terra Aegypti*, ab homine usque ad bestiam, et in omnibus diis Aegypti faciam judicia, Ego Jehovah, et erit sanguis in signum super domibus vestris, ubi vos, et cum videro sanguinem, transibo praeter vos, et non erit in vos plaga perditori, in percutiendo terram Aegypti," Exod: XII: 12; primogenitum Aegypti, est doctrinale fidei et charitatis, quod per scientifica, ut dictum, pervertitur; dii Aegypti, in quibus fierent judicia, sunt falsa; quod non plaga a perditore ubi sanguis erat super domibus, est in supremo sensu, ubi Dominus quoad Divinum spiritualem amorem, in sensu respectivo ubi spiritualis amor, hoc est, charitas erga proximum, n: 1001: porro de Pharaone et Aegyptiis ita apud Eundem, „Dixit Moses, sic dixit Jehovah, sicut medium noctis, Ego exibo in medium Aegypti, et *morietur omne Primogenitum in terra Aegypti*, a *Primogenito Pharaonis* sessuro super throno ejus, usque ad *Primogenitum ancillae*, quae post molas, et omne *Primogenitum bestiae:* et omnibus filiis Israëlis non movebit canis linguam suam a viro usque ad bestiam," Exod: XI: 4. 5. 6. 7. et adhuc, „Factum in media nocte, et Jehovah percussit *omne Primogenitum* in terra Aegypti, a *Primogenito Pharaonis* sessuro super throno ejus, usque ad *Primogenitum captivi* qui in domo foveae, et *omne Primogenitum bestiae*," Exod: XII: 29; quod hoc factum media nocte erat quia nox significat statum ultimum Ecclesiae, cum amplius nulla fides quia nulla charitas, n: 221. 709. 1712. 2353. Apud Davidem, „*Percussit omne Primogenitum in Aegypto*, principium potentiarum in tentoriis Chami," Psalm: LXXVIII: 51: apud Eundem, „Tunc venit Israël Aegyptum, et Jacobus peregrinus factus in terra Chami, Deus *percussit omne Primogenitum in terra eorum*, principium omnibus potentiis illorum," Psalm: CV: 23. 36; tentoria Chami vocantur cultus Aegyptiorum ex principiis falsi, oriundis ex

vero separato a bono, seu quod idem, ex fide separata a charitate; quod tentoria sint cultus, videatur n: 414. 1102 1566. 2145. 2152. 3812; et quod Cham sit fides separata *a charitate*, n: 1062. 1063. 1076. 1140. 1141. 1162. 1179; inde confirmatur etiam, quod primogenita Aegypti, quod occisa, nihil aliud significaverint: et quia omne Primogenitum occisum, ut usque Primogenitum repraesentaret Dominum quoad Divinum Spiritualem amorem, et simul illos qui in eo *amore* sunt, mandatum, illico cum exirent, ut sanctificaretur *omne Primogenitum*, de quibus ita apud Mosen, „Loquutus Jehovah *ad* Mosen, dicendo, *sanctifica Mihi omne Primogenitum, aperturam omnis uteri*, in filiis Israëlis; in homine et in bestia, Mea sunto: transire facies *omnem aperturam uteri Jehovae,* et omnem *aperturam foetus bestiae,* qui sunt tibi, masculi, Jehovae. Et omnem aperturam asini redimes in pecude, *si non* redemeris, decollabis eum: et omnem *Primogenitum* in filiis tuis redimes. Et erit, quod interrogaverit te filius tuus cras, dicendo, quid hoc, et dices ad eum, in forti manu eduxit nos Jehovah ex Aegypto, e domo servorum, et fuit quod obfirmavit Pharao ad mittendum nos, et occidit Jehovah *omnem Primogenitum in terra Aegypti*, a *Primogenito* hominis ad usque *Primogenitum* bestiae; propterea ego sacrifico Jehovae *omnem aperturam uteri*, masculos, et *omnem Primogenitum* filiorum meorum redimo," Exod: XIII: 2. 12. 13. 14. 15. Cap: XXXIV: 19. 20. Num: XXXIII: 3. 4. [46] Ex his nunc constare potest, quid per Primogenituram in sensu spirituali significatur.

3326. Quod dixit Esau, ecce ego vadens ad moriendum, significet quod resurgeret dein; constat a repraesentatione Esavi, quod sit bonum naturalis, de qua n: 3302. 3322; et a significatione mori, quod sit ultimum status, cum aliquid desinit esse, de qua n: 2908. 2912. 2917. 2923, et quia finis prioris status est principium sequentis, hic per vadere ad moriendum, significatur resurgere dein, simile quod per sepeliri, quod sepeliri sit resurgere, videatur n: 2916. 2917. 3256. Quod resurgeret dein, est quod bonum prioritatem seu dominium obtinebit super vero, postquam verum quoad tempus prioritatem habuerit apparenter, de qua re supra.

3327. Et ad quid hoc mihi, primogenitura, quod signifi-

cet quod tunc non opus sit prioritate, constare potest absque explicatione.

3328. Et dixit Jacob, quod significet doctrinam veri, constat a repraesentatione Jacobi, quod sit doctrina veri, ut supra, n: 3324.

3329. Jura mihi sicut hodie, et juravit illi, quod significet confirmationem, constat a significatione jurare, quod sit confirmare, de qua n: 2842; et quia confirmatio erat quoad tempus, non dicitur hodie, sed sicut hodie, videatur n: 3325 pr.

3330. Et vendidit primogenituram suam Jacobo, quod significet quod prioritas interea concessa, nempe doctrinae veri quae est Jacobus, constat a significatione Primogeniturae, quod sit prioritas, de qua supra n: 3325, quae quod interea concessa sit, patet ab illis quae supra n: 3324. 3325, dicta et ostensa sunt. Quod apud Spiritualem hominem principio dominetur Verum, est principaliter causa, quia in primo ejus statu, sunt jucunda amoris sui et mundi, quae credit bona, quae se applicant veris ejus, et faciunt quoad plurimam partem affectionem veri apud eum; cogitat enim tunc, quod vera illi inservire possint vel ad honores, vel ad lucrum, vel ad famam in mundo, vel quoque ad meritum in altera vita; haec omnia excitant affectionem illam veri apud eum, et quoque accendunt, quae tamen sunt non bona, sed mala; at usque permittit Dominus, ut talia primo illo tempore ferant illum, quia alioquin non regenerari poterit, intelligentia et sapientia venit tempore; interea per illa introducitur in bonum, hoc est, in charitatem, in qua cum est, tunc primum percipit quid bonum, et ex bono agit, et tunc de veris judicat et concludit ex illo bono, et quae non cum illo bono concordant, vocat falsa et rejicit; dominans ita super vera, ut herus super suos famulos.

3331. Vers: 34. *Et Jacob dedit Esavo panem et pultem lentium, et edit, et bibit, et surrexit, et ivit; et contemsit Esau primogenituram.* Jacob dedit Esavo panem et pultem lentium, significat bonum vitae donatum bono veri et bono doctrinalium: et edit et bibit, significat appropriationem: et surrexit, significat elevationem inde: et ivit, significat vitam;

et contemsit Esau primogenituram, significat quod bonum vitae nihili fecerit interea prioritatem.

3332. Jacob dedit Esavo panem et pultem lentium, *quod significet bonum vitae donatum bono veri et bono doctrinalium*, constat a repraesentatione Esavi, quod sit bonum vitae, de qua n: 3300. 3322; ex significatione panis, quod sit bonum amoris in genere, tam coeleste quam spirituale, de qua n: 276. 680. 2165. 2177, ita quoque bonum veri, nam hoc est bonum spirituale; et ex significatione pultis lentium, *quod sit* bonum doctrinalium, puls enim seu pulmentum significat congeriem doctrinalium, n: 3316, lentes autem bonum eorum; quod Jacob illa dederit Esavo, in sensu interno significat, quod illa bona sint per doctrinam veri, quae per Jacobum repraesentatur, n: 3305. In ultimo hoc Versu, per haec verba, et per illa quae sequuntur, describitur progressus quoad verum et bonum, quomodo se habet apud hominem spiritualem cum regeneratur, nempe quod primum addiscat doctrinalia veri: dein quod illis afficiatur, quod est bonum doctrinalium; postea quod per intuitionem in doctrinalia afficiatur veris quae in illis, quod est bonum veri; tandem quod velit vivere secundum illa, quod est bonum vitae; ita homo spiritualis, cum regeneratur, procedit a doctrina veri ad bonum vitae: cum autem in bono vitae est, tunc invertitur ordo, et ex illo bono spectat bonum veri, ab hoc bonum doctrinalium, et ab hoc doctrinalia veri; ex illis sciri potest, quomodo homo a sensuali homine fit spiritualis, et qualis homo est, cum spiritualis factus. Quod Bona illa, nempe bonum vitae, bonum veri, et bonum doctrinalium, inter se distincta sint, constare potest illis qui expendunt; bonum vitae est quod profluit ex voluntate, bonum veri quod ex intellectu, bonum autem doctrinalium quod ex scientia; doctrinale est, in quo illa sunt. Quod Lentes significent bonum doctrinalium, constat ex eo, quod tritica, hordea, fabae, lentes, milium, zeae, sint talia, quae significent panem, sed cum differentia in specie; quod panis in genere sit bonum, ex illis quae n: 276. 680. 2165. 2177, dicta et ostensa sunt, patet, ita species boni significantur per illa quae nominata sunt, species boni nobiliores per tritica et hordea, at minus nobiles per fabas et lentes, ut quoque patescit ab his apud Ezechielem,

«Tu sume tibi tritica et hordea, et fabam et *Lentes*, et milium et zeas, et des illa in vas unum, et facias illa tibi ad panem,» IV: 9. 12. 13.

3333. Et edit et bibit, quod significet appropriationem, constat a significatione edere, quod sit appropriatio boni, de qua n: 2187. 2343. 3168; et ex significatione bibere, quod sit appropriatio veri, de qua n: 3069. 3089. 3168.

3334. Et surrexit, quod significet elevationem inde, constat a significatione surgere, quod, ubi nominatur, involvat elevationem, de qua n: 2401. 2785. 2912. 2927; et quod elevari dicatur homo, cum perficitur quoad spiritualia et coelestia, hoc est, quoad verum quod est fidei, et quoad bonum, quod est amoris et charitatis, n: 3171.

3335. Et ivit, quod significet vitam, constat a significatione ire, quod sit progredi in illa quae boni sunt, hoc est, in illa quae sunt vitae, nam omne bonum est vitae; simile paene ac per proficisci, peregrinari, et progredi, de quibus n: 1293. 1457.

3336. Et contemsit Esau primogenituram, quod significet quod bonum vitae nihili fecerit interea prioritatem, constat a significatione contemnere, quod sit nihili facere; a repraesentatione Esavi, quod sit bonum vitae, de qua n: 3300. 3322; et a significatione primogeniturae, quod sit prioritas, de qua n: 3325; quod sit interea seu quoad tempus, videatur n: 3324. 3325. 3330; inde patet, quod per contemsit Esau primogenituram, significetur quod bonum vitae nihili fecerit prioritatem interea. Ut haec, quae in hoc Capite de Esavo et Jacobo dicta sunt, capiantur, quid in sensu interno significant, removenda est prorsus cogitatio ab historicis, ita a personis Esavi et Jacobi, et loco illorum substituenda illa quae repraesentant, nempe bonum naturalis et verum ejus, seu quod idem, homo spiritualis qui per verum et bonum regeneratur; nomina enim in sensu interno Verbi nihil aliud significant quam res; cum bonum naturalis et verum ejus, loco Esavi et Jacobi, capiuntur, tunc patet quomodo se habet cum regeneratione hominis per verum et bonum, quod nempe principio verum apud illum prioritatem et quoque superioritatem habeat apparenter, tametsi bonum in se prius et superius est. Ut evidentius pateat, quomo-

do cum prioritate et superioritate illa se habet, paucis adhuc dicendum; notum esse potest, quod nihil usquam intrare possit in memoriam hominis, et ibi remanere, nisi sit *affectio quaedam* seu amor, qui inducit: si nulla affectio, seu quod *idem*, si nullus amor, non foret aliqua apperceptio; affectio illa seu amor ille est, cum quo res, quae intrat, se copulat, et copulata remanet; ut constare potest ex eo, quod quando similis affectio seu amor redit, res illa recurrat, et sistatur praesens cum pluribus, quae ex simili affectione seu amore *prius* intrarunt, et hoc in serie; inde cogitatio et ex cogitatione loquela hominis; similiter etiam cum res redit, si hoc fiat ex objectis sensuum, vel ex objectis cogitationis, vel ex loquela alius, etiam affectio, cum qua res intraverat, reproducitur; hoc experientia docet, et quilibet in hoc confirmari potest, si reflectit: Doctrinalia veri intrant quoque similiter in memoriam, et quae primis temporibus inferunt illa, sunt affectiones variorum amorum, ut supra n: 3830 dictum; affectio genuina, quae est boni charitatis, non tunc appercipitur, sed usque adest, et quantum illa potest adesse, adjungitur doctrinalibus veri a Domino, et tantum quoque remanent adjuncta: cum itaque tempus venit, ut regenerari possit homo, tunc Dominus inspirat affectionem boni, et per illam excitat res, quae affectioni illi ab Ipso adjunctae sunt, quae res vocantur in Verbo reliquiae, et tunc per illam, nempe affectionem boni, removet affectiones aliorum amorum successive, proinde etiam res quae cum illis copulatae fuerunt; ac ita dominari incipit affectio boni, seu quod idem, bonum vitae; dominium quoque prius habuit, sed hoc non homini potuit apparere, nam quantum homo in amore sui et mundi est, tantum non apparet bonum quod est genuini amoris: inde nunc constare potest, quid per illa in sensu interno, quae de Esavo et Jacobo historice relata sunt, significantur.

Continuatio de Correspondentiis et Repraesentationibus.

3337. *Quid Correspondentiae, et quid Repraesentationes, constare potest ab illis, quae prius dicta et ostensa sunt, quod nempe inter illa quae sunt lucis coeli et lucis mundi, sint correspondentiae, et quae existunt in illis, quae sunt lucis mundi, sint Repraesentationes, n: 3225: sed quid et qualis lux coeli, non ita homini notum esse potest, quia homo est in illis quae sunt lucis mundi; et quantum in his, tantum illa, quae in luce coeli sunt, apparent illi ut tenebrae, ac ut nihil: hae binae Luces sunt, quae omnem intelligentiam hominis faciunt, influente vita: imaginatio hominis non est nisi quam formae et species talium, quae visu corporis ceperat, mirabiliter variatae, ac ut ita dicam modificatae; imaginatio autem interior seu cogitatio ejus, nec est nisi quam formae et species talium, quae visu mentis hauserat, adhuc mirabilius variatae, ac ut ita dicam modificatae: illa, quae inde existunt, in se inanimata sunt, sed ex influxu vitae a Domino animata fiunt.*

3338. *Praeter luces illas, etiam sunt calores, qui quoque sunt ex bino fonte, calor coeli ex Sole illius qui est Dominus, et calor mundi ex sole illius, qui est luminare oculis nostris conspicuum; calor coeli se manifestat coram Interno homine per amores et affectiones spirituales, calor autem mundi se manifestat coram Externo homine per amores et affectiones naturales; ille calor facit vitam Interni hominis, hic autem vitam Externi; nam absque amore et affectione ne hilum vivere potest homo: inter binos illos calores etiam sunt correspondentiae: Calores illi fiunt amores et affectiones ex influxu vitae Domini, et inde apparent homini sicut non calores essent, at usque sunt; nam nisi inde calor homini, tam quoad Internum, quam quoad Externum hominem, homo momento emortuus procumberet: patent haec unicuique ex eo, quod homo quantum accenditur amore, tantum quoque calescat, et quantum recedit amor tantum torpescat: calor hic*

est, ex quo hominis voluntas vivit, lux autem, de qua supra, ex qua ejus intellectus.

3339. *In altera vita apparent illae Luces, et quoque illi Calores, ad vivum; Angeli in luce coeli vivunt, et quoque in calore illo, de quo dictum: ex Luce illis est intelligentia, ex calore illis est affectio boni; Luces enim, quae apparent coram visu illorum externo, sunt origine sua ex Divina sapientia Domini, et Calores qui ab illis quoque percipiuntur, sunt a Divino amore Domini; quare quantum Spiritus et Angeli in intelligentia veri sunt, ac in affectione boni, tantum Domino propiores sunt.*

3340. *Luci illi opposita est caligo, et Calori illi oppositum est frigus; in illis vivunt infernales; Caligo illis est ex falsis in quibus sunt, et frigus illis est ex malis; et quo remotiores sunt a veris, eo major illis caligo, et quo remotiores a bono, eo majus illis frigus: cum videre datur in inferna, ubi tales sunt, apparet caliginosus nimbus, in quo degunt; et cum aliquis halitus inde effluit, percipiuntur vesaniae exhalatae a falsis, ac odia a malis. Datur quoque illis quandoque lumen, sed est sicut lumen fatuum, at hoc exstinguitur illis, et fit caligo, ut primum in lucem veri spectant; et datur illis quandoque calor, sed sicut balnei immundi, at hic vertitur illis in frigus, ut primum aliquid boni appercipiunt. Quidam in caliginosum illum nimbum, ubi infernales, missus est, ut sciret quomodo cum illis, qui ibi, se haberet; sed tutatus a Domino per Angelos; inde mecum loquutus dixit, quod ibi tantus furor insaniae esset contra bonum et verum, et maxime contra Dominum, ut obstupesceret quod usquam resisti posset, nam nihil aliud spirabant, quam odia, vindictas, caedes; cum tanta vehementia, ut destruere vellent omnes in universo; quare nisi furor ille continue a Domino repelleretur, periret omne genus humanum.*

3341. *Quia Repraesentationes in altera vita non existere possunt, quam per discriminationes lucis et umbrae, sciendum, quod omnis lux, proinde omnis intelligentia et sapientia, sit a Domino; et quod omnis umbra, proinde omnis insania et stultitia, sit a proprio quod homini, spiritui, et an-*

gelo; ex binis illis originibus profluunt et derivantur omnes variegationes, quae lucis et umbrae sunt in altera vita.

3342. *Omnis loquela spirituum et angelorum etiam per Repraesentativa fit; sistunt enim per mirabiles lucis et umbrae variationes illa, quae cogitant, vive coram visu interno et simul externo illius cum quo loquuntur, et per mutationes status affectionum convenientes insinuant illa: Repraesentationes, quae in loquelis existunt, non sunt similes illis, de quibus prius dictum, sed sunt citae et momentaneae una cum ideis quae sunt loquelae illorum: sunt sicut describitur aliquid longa serie, et simul illud coram oculis exhibetur imagine; nam, quod mirum, ipsae res spirituales quaecunque possunt per species imaginum, quae incomprehensibiles sunt homini, repraesentative sisti, in quibus intus sunt, quae perceptionis veri, et adhuc interius quae perceptionis boni sunt: talia etiam in homine sunt, nam homo est spiritus corpore amictus; ut constare ex eo potest, quod omnis loquela percepta aure, cum ascendit versus interiora, transeat in ideas visualium non absimiles, et ab his in intellectuales, et sic fit perceptio sensus vocum: qui super his rite reflectit, inde scire potest, quod in ipso spiritus sit, qui internus ejus homo est, et quoque quod talis illi loquela sit post corporis separationem, quia in eadem est cum vivit, sed non patet ei quod in illa sit, propter obscurum, imo caliginosum, quod terrestria, corporea et mundana inducunt.*

3343. *Loquela Angelorum interioris coeli, est adhuc pulchrius et amoenius repraesentativa, sed ideae, quae repraesentative formantur, non sunt expressibiles vocibus, et si exprimerentur aliquibus, excederent non modo captum, sed etiam fidem; spiritualia, quae sunt veri, fiunt per modificationes lucis coelestis, in quibus affectiones, quae indefinitis modis mirabiliter variantur; et coelestia, quae sunt boni, per variationes flammae seu caloris coelestis; ita movent omnes affectiones. In hanc interiorem loquelam etiam venit homo post corporis separationem, sed modo qui in bono spirituali est, hoc est, in bono fidei, seu quod idem, in charitate erga proximum, cum vivit in mundo; nam interius in se illam habet, tametsi hoc nescit.*

3344. *Loquela autem Angelorum adhuc interioris seu tertii coeli, est quoque repraesentativa, sed talis, ut nusquam aliqua idea capi possit, ita nec describi. Etiam haec idea intus est in homine, sed in illo qui in amore coelesti est, hoc est, in amore in Dominum, ac post separationem corporis in illam, sicut natus in illam, venit, tametsi nihil ejus aliqua idea, ut dictum, capi ab ipso potuerit, quamdiu vixit in corpore. Verbo, per Repraesentativa adjuncta ideis vivit quasi loquela, omnium minime apud hominem, quia in loquela vocum est; magis apud angelos primi coeli; adhuc magis apud Angelos secundi; maxime autem apud Angelos tertii coeli, nam hi proxime in vita Domini sunt; quicquid a Domino, in se vivum est.*

3345. *Exinde constare potest, quod loquelae ordine interiores sint, sed usque tales, quod una existat ab alia ordine, et quod una insit alteri ordine; hominis loquela nota est, qualis est, tum quoque cogitatio, ex qua illa loquela, cujus analytica sunt talia, ut nusquam explorari possint: spirituum bonorum seu angelorum primi coeli loquela et cogitatio ex qua illa, est interior, in qua adhuc mirabiliora et inexplorabiliora: Angelorum secundi coeli loquela et cogitatio, ex qua iterum illa, est adhuc interior, in qua adhuc perfectiora et ineffabiliora: Angelorum autem tertii coeli et cogitatio, ex qua iterum illa, est intima, in qua prorsus ineffabilia: et tametsi omnes loquelae tales sunt, ut appareant sicut aliae et diversae, usque tamen una est, quia una format alteram, et una inest alteri, sed quod existit in exteriori est repraesentativum interioris. Haec homo non credere potest, qui non ultra mundana et corporea cogitat, ac ideo putat quod interiora apud illum nulla sint, cum tamen interiora apud illum sunt omne, et exteriora, hoc est, mundana et corporea, in quibus ponit omne, sunt respective vix aliquid.*

3346. *Ut haec scirem, et pro certo, ex Divina Domini Misericordia, datum est nunc per plures annos paene continue cum Spiritibus et Angelis loqui, et cum spiritibus seu angelis primi coeli ipsamet illorum loquela; etiam quandoque cum Angelis secundi coeli, illorum; sed loquela angelorum*

tertii coeli modo apparuit mihi sicut radiatio lucis, in qua perceptio ex flamma boni quae inerat.

3347. *Audivi Angelos loquentes de Mentibus humanis, et illarum cogitatione et inde loquela, comparabant illas externae hominis formae, quae usque existit et subsistit ex formis innumeris, quae intus sunt, ut ex Cerebris, Medullis, Pulmonibus, Corde, Hepate, Pancreate, Liene, Ventriculo et Intestinis, praeter a pluribus aliis, ut ab illis quae generationi in utroque sexu dicatae sunt; et circum illa ex musculis innumeris, et tandem ex tegumentis; et quod haec omnia contexta sint ex vasis et fibris, et quidem ex vasis et fibris intra vasa et fibras, ex quibus ductus et formae minores; ita ex innumerabilibus; quae omnia usque concurrunt, quodlibet suo modo, ad compositionem formae externae, in qua nihil eorum, quae intra sunt, apparet; huic formae, nempe externae, comparabant mentes humanas, et earum cogitationes, ac inde loquelas; at Angelicas comparabant illis, quae intus sunt, quae respective indefinita sunt, et quoque incomprehensibilia: facultatem etiam cogitandi comparabant facultati viscerum agendi secundum formam fibrarum, dicentes quod facultas non esset fibrarum, sed vitae in fibris, sicut facultas cogitandi non est mentis, sed vitae a Domino influentis in illam. Comparationes tales, cum fiunt ab Angelis, simul etiam exhibentur per repraesentativa, per quae formae interiores, de quibus dictum, quoad minima incomprehensibilia sistuntur et visibiliter et intellectualiter, et hoc intra momentum: sed comparationes per spiritualia et coelestia, quales fiunt apud Angelos coelestes, illas comparationes quae per naturalia fiunt, pulchritudine sapientiae immensum excedunt.*

3348. *Erant Spiritus ex alia tellure apud me satis diu, quibus cum narrarem sapientiam nostri orbis, quod inter scientias, ex quibus eruditi audiunt, etiam sint analytica per quae explorare satagunt illa quae mentis sunt et ejus cogitationum, et quod vocent illa Metaphysica et Logica, sed quod parum ultra terminos, et aliquot regulas versatiles, progressum fecerint; et quod de terminis litigent, ut quid forma, quid substantia, quid mens, quid anima, et quod per regulas illas communes versatiles acriter disputent de veris: tunc*

ab illis perceptum, quod talia abstrahant omnem rei sensum et intellectum, quando illis ut terminis inhaerent, ac de illis per artificiosas regulas cogitant; dicebant, talia esse modo nigras nubeculas, quae objiciuntur visui intellectuali, et quod detrahant intellectum in pulverem: addebant, quod apud illos non ita sit, sed quod rerum ideas clariores habeant per id, quod nihil de talibus sciant: videre etiam datum, quam sapientes essent; repraesentabant mirabiliter Mentem humanam, ut formam coelestem, et ejus affectiones, ut activitatis sphaeras illi convenientes, et hoc tam dextre, ut collaudati sint ab Angelis: repraesentabant etiam quomodo Dominus affectiones illas, quae in se injucundae sunt, flectat in jucundas: docti nostrae telluris aderant, nec hilum potuerunt comprehendere, tametsi de talibus philosophice multum in vita corporis loquuti sunt; illi cum iterum perciperent eorum cogitationes, quod modo inhaererent terminis, ac inclinarent ad disputandum de singulis num ita sit, vocabant talia spumas faeculentas.

3349. *Ex illis, quae hactenus dicta sunt, constare potest, quid Correspondentiae sunt, et quid Repraesentationes; sed praeter illa, quae dicta et ostensa sunt ad finem Capitum praecedentium, n:* 2987 *ad* 3003, *et n:* 3213 *ad* 3227, *videantur etiam quid de illis sunt alibi, nempe haec; Quod omnia in Verbi sensu literae sint repraesentativa et significativa illarum rerum quae in sensu interno, n:* 1404. 1408. 1409. 2763. *Quod Verbum per Mosen et Prophetas, per repraesentativa et significativa conscriptum sit, et quod alio stylo non scribi posset, ut sensum internum haberet, per quem communicatio coeli et terrae esset, n:* 2899. *Quod Dominus etiam ideo loquutus sit per repraesentativa, et quoque quia loquutus ex ipso Divino, n:* 2900. *Unde repraesentativa et significativa, quae in Verbo, et in Ritualibus, n:* 2179. *Quod Repraesentativa orta sint a significativis Ecclesiae Antiquae, et haec a perceptivis Ecclesiae Antiquissimae, n:* 920. 1409. 2896. 2897. *Quod Antiquissimi repraesentativa sua habuerint etiam ex somniis, n:* 1977. *Quod Chanoch sint illi, qui collegerunt perceptiva antiquissimorum, n:* 2896. *Quod in coelo continue repraesentativa Domini et Ipsius Regni sint,*

n: 1619. *Quod coeli sint pleni repraesentativis, n:* 1521. 1532. *Quod ideae Angelorum vertantur in varia repraesentativa in mundo spirituum, n:* 1971. 1980. 1981. *Repraesentativa, per quae infantes introducuntur in intelligentiam, n:* 2299. *Quod Repraesentativa in natura sint ab influxu Domini, n:* 1632. 1881. *Quod in universa natura sint repraesentativa Regni Domini, n:* 2758. *Quod in Externo homine sint quae correspondent, et quae non correspondent Interno, n:* 1563. 1568.

3350. *Ut pateat, qualia sunt Repraesentativa, licet adhuc unum exemplum afferre; audivi Angelos interioris coeli perplures, qui simul seu in consortio formabant Repraesentativum; spiritus circum me non potuerunt percipere illud, nisi ex quodam interioris affectionis influxu; Chorus erat, in quo plures illi simul idem cogitabant, ac idem loquuti sunt; per Repraesentationes formabant Coronam auream cum adamantibus circum caput Domini; quod fiebat simul per Repraesentationum series citas, quales sunt cogitationis et loquelae, de quibus supra n:* 3342. 3343. 3344, *dictum: et quod mirabile, tametsi perplures erant, usque tamen omnes sicut unus cogitabant et loquebantur, ita sicut unus repraesentabant, et hoc quia nemo ex se aliquid agere volebat, minus reliquis praeesse, ac ducere chorum, qui hoc facit, momento ex se dissociatur; sed se a se mutuo duci passi sunt, ita omnes in singulari et in communi a Domino: in tales convenientias perducuntur omnes boni, qui in alteram vitam veniunt. Deinde auditi sunt Chori perplures, qui varia repraesentative exhibuerunt, et tametsi plures chori essent, et plures in unoquovis choro, usque sicut unus agebant, ex forma enim variorum resultabat unum, in quo pulchrum coeleste. Ita potest universum Coelum, quod ex myriadum myriadibus consistit; qui unum agunt, per quod in amore mutuo sunt, nam sic se duci patiuntur a Domino; et quod mirabile, quo plures sunt, hoc est, quo plures myriades, qui coelum constituunt, eo omnia et singula distinctius et perfectius fiunt; et quoque quo interioris coeli Angeli sunt, nam omnis perfectio crescit versus interiora.*

3351. *Qui choros tunc formabant, erant ex provincia*

pulmonum, ita e Regno Spirituali Domini; influebant enim in respirationem leniter; sed distincti chori erant, qui pertinebant ad respirationem voluntariam, et qui ad spontaneam.

3352. *Continuatio de Correspondentiis et Repraesentationibus, imprimis de illis quae in Verbo, ad finem Capitis sequentis.*

ERRATA,

quorum quae asterisco * notavi post correctionem vitio typothetae irrepserunt.

* Vol. III. pag. 178. l. 17. pro nbi lege ubi.
  — — 232. l. 16. infr. pro allatum [in multis certe exemplis] l. alatum.
* — p. 336. l. 12. infr. pro sticu l. sicut.
* Vol. IV. p. 5. l. 21. pro tavit l. *tavit.*
  — — 327. l. 16. infr. pro 3257. retine lectionem Editionis principis 3006.